

TIGHT BINDING

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_206275

UNIVERSAL
LIBRARY

OP--786--13-6-75--10,000

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No. **T 927.96**
K 79J

Accession No. **T 4545**

Author

Title **गुणेश्वर**

This book should be returned on or before the date last marked below.

జా తొ పె క్

(మే రథాన్ వీరుడు)

ర చ య త :

ప్రాం టి సెక్ క్ జెక్

న వో ద య ప బ్లి ష ర్సు, గు డి వా డ.

ప్రచురణ నెం. 4

సెప్టెంబరు '56

వె ల : 2 - 8 - 0

స్వతంత్ర ఆర్టు ప్రింటర్స్,
విజయవాడ.

ప రి చ యం

ఎమిల్ జట్టోపెక్ ను గురించి సాధికారంగా వ్రాయగల్గిన విదేశీ ప్రతికూరచయిత ఎవరైనా వున్నాడంటే, అలాంటివాణ్ణి నేనొక్కడినే సని ఘంటాపథంగా చెప్పగలను. ఎందుకంటే మిగతా విదేశీ ప్రతికూ విలేఖరు లందరికన్నా కూడా నేను ఆయనతో ఎక్కువ సన్నిహితంగా మెలిగాను. ఆయనలోని గుణగణా లన్నింటిని సమగ్రంగా పరిశీలించాను. నా ఆస్తి మిత్రులలో జట్టోపెక్ ఒకడు. ఎన్నో గంటల తరబడి ఆట పాటలను గురించి మే మిద్దరం చర్చించాం. అందువల్ల నాయీరచన పాఠకుల హృదయాలను గిలిగింతలు పెట్టుతుందనడంలో నా కెక్కినందేహం లేదు.

అనేక ప్రపంచ రికార్డులను అధిగమించిన జట్టోపెక్ పరుగెత్తుతుంటే ప్రతివారు ఆ పరుగును నిజంగా స్వయంగా చూసి తీరవలసిందే.

మానవుణ్ణి, కాలాన్నీ కూడా జయించిన జట్టోపెక్ అపూర్వ నైపుణ్యం వర్ణనాతీతం. 1948 లో లండన్ లో జరిగిన ఒలింపిక్ ఆటల పోటీలలో జట్టోపెక్ ప్రదర్శించిన అపూర్వ ప్రతిభను ఎవరు మరచి పోగలరు ?

1952 లో హెల్సింగీలో జరిగిన ఒలింపిక్ పోటీలను తిలకించటానికి వేలాది జనానీకం అరుదెంచారు. మేరథాన్ పోటీలో పాల్గొనేందుకు క్రీడాస్థలానికి జట్టోపెక్ వస్తున్నాడనగానే ప్రేక్షకుల ముఖాలలో ప్రదర్శితమైన ఆతురత, ఉత్సుకత ఇంతా అంతా కాదు. అస్త్రసమరి, ఆటల పోటీల చరిత్రలోనే అదొక మహోజ్వల ఘట్టం.

ఒకే వారంలో, జట్టోపెక్ మూడు ఒలింపిక్ బంగారు పతకాలను గెల్చుకొన్నాడు. క్రీడారంగ చరిత్రలోనే యిది అద్వితీయం. ప్రపంచ చరిత్రలో జట్టోపెక్ పేరు చిరస్థాయిగా వెలుగొందక మానదు !

అంతేకాదు.

జటోపేక్ భావాలేమిటి? ఆయన ఆశలూ, ఆశయాలూ ఎలాంటివి? ఆయన గుణగణా లేమిటి? వాటన్నిటిగురించి తెలుసుకోవాలని మీరు తహతహ లాగుతుంటారు. ఇవన్నీకూడా ఈ పుస్తకంలో వివరంగా ప్రస్తావించబడ్డాయి.

చివరకు ఒక్క మాట!

ఛాంపియన్ జటోపేక్ కన్నా కూడా మానవుడు జటోపేక్ మహోన్నతుడన్న అభిప్రాయం ఈ పుస్తకం చదివిన తర్వాత మీకే కలుగుతుంది.

చదవండి!

ఆర్మర్ మిల్స్,

(ప్రసిద్ధ బ్రిటిష్ క్రీడారంగ వ్యాఖ్యాత).

ಜಾ ಹೊ ವೆ ಗ್ಗ

ఎదుర్ జాదా పెక్

తొలి రోజులు

ఆది జులై 27, 1952, ఆదివా.ం. హెల్సింగ్గీలో 15 వ ఒలింపిక్ ఆటల పోటీల వారపు ఆఖరుదినం.

ఆఖరుసారిగా స్టేడియమ్లో శ్రేష్ఠకస్థనాలన్నీ అమ్ముకొనిపోయినవి. ఆశ్చర్యమేమీలేదు. ఎదురేలేనంతే, యీ నాడు మేరథాన్ పందెపు ప్రారంభదినము. శారకోర్కిని పరీక్షించు యీమేటి పరుగుపందెపు దూరము 42 కిలోమీటర్లు 195 మీటర్లు (అంటే 26 మైళ్ళ 385 గజాలు); ప్రపంచ ఖ్యాతి పొందిన వారి పోటీలో పాల్గొందురు; దాదాపు 3000ల పరిమితమైన యీ పోటీలో, పరుగుజేతవారిలో రాజేవర్ మాస్టరును వుండును. ఈసారి యీ పోటీ పూర్వపు పోటీలకిన్నె ఎక్కువ ఆనందోత్సాహాలను కలిగించినదిగా ఉండుననుటకు సందేహములేదు. దానికి ముఖ్య కారణం ఈ పోటీలో పాల్గొంటున్న 68 నుండి 70 ఎమిల్ జిట్ వెక్ ఒకరు; ఈతడు 8 రోజులలో మూడో స్వల్ప పతాకముకొను పోటీలో పాల్గొంటున్న మేటి వీరుడు. ఇట్టి దూపు పందెములలో యాయన పాల్గొంటున్నది యిదే మొదటి సారి అనే విషయం యధార్థము; అయినా యిటువంటి వీరుడు, యీ పందెములో పాల్గొంటున్నాడన్న విషయం, అందరిలో ఒక నూతన మానసికావధమును రేకెత్తించగలదు.

వేలకువేలు వీరులలో గుమిగూడుతున్నారు. అందులో అనేకులు మొన్న మొన్నటివరకు బర్లెష్ లో ఎక్కువగా నమ్మకమున్నవారు కారు. ఆయన మొదటి రికార్డుపరుగు వారి అనుమానాలను నిర్మూలించిననీ, ఆయన పూర్వపు విజయాలు స్వాభావిక సామర్థ్యలితాలని వారి విశ్వాసము. ఒక యంధ్రించిత్ర ఆయన శరీరం పనిచేయుటకులే ఆయన విజయాల అంత్యేచ్ఛని వారు భావించారు; ఆ కారణం వల్లనే, ఆయన ప్రతిష్ఠల విజయానికి ఎక్కువ అవకాశములున్నవని వారి భావన. ఆయనయొక్క ఆశ్చర్యనిత ద్వితీయవిజయం ఆయనమీదనుండే అవిశ్వాసాన్ని అణచి వేసినది. పోటీలో ఆయన ప్రదర్శించే సాహసం, అసంపలమైన సాహసం, క్రీడా

లోకాన్ని ముగ్ధులనుచేసినది; హెల్మింగ్ అనే బహుభాషల 'జేబిలాన్'లో సమావేశమైన క్రీడావిన్యోదప్రియుల హృదయాలను జట్-వెక్ తన వశం చేసికొన్నాడు.

ఆటలలో అభిమానంగల ప్రతివ్యక్తి యీ వీరుని "ఎమిక్" అని ఎంతో ఆప్యాయంగా పిలుస్తారు. ఈరోజు ఆతని అద్భుతమైన రెండు విజయాల అనంతరం, యీ 'మే-ధాన్'లో ఎమిల్ కూడా పోటీచేస్తున్నాడని తెలిసిన తర్వాత, యీ పందెము చూచుటకు రానివ్వకలేదు. జట్-వెక్ యీ మాడవ విజయాన్ని సాధించగలిగితే, క్రీడల చరిత్రలో వేరొక అద్భుతపుష్కముండునేరదని అందరూ ఏకగ్రీవాభిప్రాయాన్ని తెలియజేశారు. ఈ విధంగా అచ్చపు మధిలపిచ్చునన్న ఆశీర్వాదాలయొక్క బలంతో యీ వీరాధివీరుడు పోటీకి విజయోత్సాహంతో బయలుదేరినాడు.

ఆ వీరుని ఉత్సాహాన్ని యిరుమడింపజేయుటకు ఆ ప్రేక్షకు సమాహారంలో ఆయన దేశీయులు కొద్దిమందే ఉండుట విచారించవలసిన విషయం. అయినా మేమంతా హృదయపూర్వకంగా ఆయన పరుగుల పోటీలను చూచిన వారమే; ఆయన మాటలను విన్నవారమే; ఆయన తన దేశములోనూ, బయటా గడిచిన విషయస్తోత్రాలను విన్నవారమే. ఎమిక్ ఏ ప్రజా సమాహారమండి జన్మించాడో, ఆ ప్రజకే పూర్తిగా చెందినవాడు. ఆ ప్రజకొరకే ఎమిల్ పోటీలలో పాల్గొంటూ నాటుపడుచున్నది; విజయాలను సాధించుచున్నది. అందుచేతనే యువకులు ఆయనలో తమ ఆదర్శ ప్రతిఫలాన్ని వీక్షిస్తున్నారంటే, ఆశ్చర్యాలేదు.

ఆ జులై ఆఖరు ఆదివారంనాడు 'లాడ్ స్క్విగ్' లోనుండి వచ్చే ప్రతిమాటను ఎంతో ఆత్మతతో వింటున్నాము. ఆ మధ్యాహ్నం, ప్రారంభ వార్తలకొరకు, 'రేడియో డెయిర్'మీదే మా వేళ్లు; కాలం నడుస్తున్నట్లు లేదు. మా ఆంసో శ్శవకు మేరలేవ. ఒక అనిశ్చిత వాతావరణం మమ్ముల నావరించి నట్లయింది; పట్నాలలో, పల్లెలలో, యంత్రాలవద్దగ పనివారు, ఫ్యాక్టరీలలో పనివారు, బ్యాంకులలో స్టాఫ్లు, ఆటఫలాల్లో చిన్నపిల్లలు, సెలవు దినాలను వీనోదాలతో నింపుకొన్న విలాసప్రియులు, పొలాలగట్లమీద, నదీప్రాంతాలలోవున్న అందరికీ ఒకటే ఆత్మత, ఆదోశన.

బయటిదేశాలలో వార్తలకొరకు అనేకులు వేచివున్నారు. హెల్మింగ్ నుండి వచ్చే వార్తల ప్రకటనకొరకు స్రవపాదంలోని ప్రతి తావ్రాసత్రికలోని క్రీడలకు సంబంధించిన ఎడిటర్లు తయారవుతున్నారు. పోటీదాష్ట్రలో ఎవరికి వి యాని కెక్కున అవకాశాలున్నవని, ప్రజలు తమలో తాము చర్చలు సాగించుతున్నారు. అనుమానాలతో నిండినవా రెంతెమిది ఉన్నా, కొద్దిరికాద్దలకవకాశముండనేవారు అంతకంటె యెక్కువ మంది ఉండటంమాత్రం నిశం.

మాడున్నయింది. పందెపు ప్రారంభానికి 68 మంది పోటీదాష్ట్ర సమావేశమవుతున్నారు; 'కారబెరా' తన లండన్ విజయాన్ని మరల ప్రదర్శించుటకు, తన

అట్లాటైనా పరివారంతో హాజరు అయ్యాడు. ఆ ప్రింగ్లెస్సు, సహానువారు, బెజ్జియన్లు, డచ్చివారు, అమెరికన్లు, ఇంగ్లీషువారు వారి అభిమాని 'పీటర్స్'తో వచ్చారు. ఎర్ర బనియనుతో, 908 వ నెంబరుతో జెకోస్లావ్ పోటీదారు ప్రవేశించాడు. ఆతనికి యీ పోటీదాన్ల సమాహారం కొత్త అనిపించింది. అతను విషయంతో తోటి పోటీదాన్లలో విశిష్టులగు తనతో పోల్చుకొనుటకు ప్రారంభించాడు. ఆ పోల్చు కొనుటలో యిలాంటి "మేరథాన్" పోటీలలో వారిరున్న అనుభవంమును తానొక ప్రారంభకునివలె భావించాడు. నిజమే; యిటువంటి పోటీలలో పాల్గొనుట తన కిది మొదటిసారి. ఇది మాయాంబు "ట్రాక్" పోటీమంటిది కాదు. "మేరథాన్" "ట్రాక్" పోటీదారు ఎప్పుడూ ఆలోచించుటకు వీలుకాని సందిగ్ధావస్థలు "మేరథాన్" పోటీలో ఆకస్మికంగా బయలుదేరుతాయి. అంతవరకు కనబడని ఒక చిన్న పొక్కు, సరిపడని వస్తు, యికా యిలాంటి చిన్నవిషయాలు, అనుభవంలేని, విషయం తద్యమవతున్న పోటీదాన్ల మధ్యరంగంలో మానివేయుటకు కారణాలవుతూవుంటాయి. పోటీ ప్రారంభానికి మును తన ప్రతిఘటన సంకల్పస్థి కంతథనంచేయుట 'ఎమిర్' చేసిన మంచిపని; ఆ హడావిడిలో తన దారిని తాను జ్ఞప్తిలో నుంచుకొనుటకు యిది వుపయోగపడుతుంది.

హఠాత్తుగా తా నొంటరిగా, అందరిచేత విచక్షింపబడినట్లు, ఏదో ఒక విధమైన భయము ఎమిర్ ముఖమును ఆవరించింది. తన మిశ్రాప్రపంచం అంతా ఒక్కసారి, అక్కడ తన చెరిచునుంటే, ఎంతో ఆనందంగా ఉండేదే! ఆ "ఆస్ట్రోవా" ట్రాక్ విడువ పుగెత్తిన మెంత సులభం; అలాగే ఆ "హుప్టా" అడవి ప్లేడియంలో; ఆ ప్రేక్ 'ప్రేహావ్' ప్లేడియంయొక్క నీడలలో! తన అద్భుత ప్రదర్శనల విషయాలకు తన సుతానుకూలచిన ఆ మిత్రులంతా యీనా డిక్కునుంటే; కర్మాగారాల్లో పనివారు, ఫ్యాక్టరీలలో పనిచేసేవారు, ఆఫీసులలో గుమాస్తాలు, విద్యాలయాల్లోని వారు, స్కూళ్లు, తన క్లబ్ సహవాసులు, స్త్రీలు, పురుషులు, యువకులు, యువతులు, చిన్నపిల్లలు, "ఎమిర్! మేరుంతా ఇక్కడున్నాము, మళ్ళీ ఎప్పటిలాగే నీకు సహాయంచేయుటకే, మమ్ములకు నమ్మ" అని ప్రేమరంగాలతో ఎలుగెత్తి ఉత్తేజితం చేసేవారు.

అయినా యిక్కడ, యీ పరదేశంలో ప్రేక్షకలొకమంతా ఆతనిపేరే ఉచ్చరిస్తూంది. అతి కొద్దిగానున్న స్వదేశీయులే కాదు, వేలకొలదిగా ఉన్న ఫిన్లు, నేలకువేలు ప్రపంచపు టన్నిమూలలనుండి సమావేశమైనవారు కూడా, "విషయం గొప్పది; కాని అందరి స్నేహం అంతకన్నా గొప్పది" అనే ఆదర్శాన్ని మూర్తీభవించిన "ఎమిర్" యొక్క ఉత్కృష్ట సందేశాన్ని అందరూ అభినేసుకున్నారు.

జెకోస్లావ్ పైన్యంలో పనిచేస్తున్న 30 సంవత్సరాల ఆఫీస్ ఎమిల్ జబోవెక్ పండెపు ప్రారంభస్థలంలో నిలబడ్డాడు. ఆయన శరీరం బిగిసివుంది; సన్నని పొడవరి. ఆ ముఖంలో దీక్ష, నిశ్చయం తాండవిస్తున్నాయి. ఆయన పేరు, అంతకు

ముప్పుందే సంపాదించిన రెండు ఓలింపిక్ విజయాల ప్రతిష్టపరిచుకొంటున్నారని వెరజ్జుతున్నది. అయినా, ఆయనలో ఆ విజయాలకు సంబంధించిన గర్వమేమీ కనబడదు. వినయంతో, నిరాడంబరంగా, స్వాభావికంగా ఆ వినోద ప్రతిష్టకృతం మధ్య తన సహజ సన్నేహభావంతో అవ్వశ్యమైపోయాడు.

ప్రారంభపు గీతవేనుక, అందరు పోటీదారులు నిలుబడుట మొదలయినది. నాలుగు వరుసల్లో వారు నిలుబడ్డారు. తమ స్థానాలనుండి ప్రేక్షకులు, ఎంతో ఆత్మతతో ఆఖరు ఏర్పాట్లను చూడే దీక్షతో పరికిస్తున్నారు. ఈ పోటీదార్లలో అందరికన్నా బలవంతుడు, అందరికన్నా సాహసి, అందరికన్నా ఓపికకలవాడు ఎవరని ఆలోచిస్తున్నారు.

మరొక్కక్షణంలో పండే ప్రారంభమవుతుంది. పట్టుదల, కండలం, దీక్ష, గుండెనిప్పురం వినియోగింకి సాధనాలు. 26 మైళ్ళ దూరం మేర యీ పోటీ అనుక్షణం జరుగుతూ, చివరకు ఫలితాన్ని తెలియ చేస్తుంది. అన్ని బాధల కోర్కె, అన్ని ఆయాసాలను అతిక్రమించ గలిగిన మహోదీక్ష కలిగినవానికే యీ విజయ కీర్తి ప్రాప్తి.

అందరూ తమ విద్యుత్తులను నెరవేరుస్తున్నారు : ప్రారంభమేమిట పండే ప్రారంభపు సౌష్ఠ్యం తెలియజేస్తున్నాడు. అందరూ తమ గడియారములను సరిదిద్దుకుంటున్నారు.

ఎమిల్ జాట్ పేక్, మైత్రితో పండేపు ఫలాన్ని పలకరిస్తున్నట్టు, కాలు మూడు గరిపి, తలదింపి, ముందుకు సారించి, సిగ్గుచూపుతున్నాడు.

ఆరడు వేచి ఉన్నాడు; సిగ్గుగా ఉన్నాడు.

ఆష్టయిచ్చుకు, తుపాకీ ప్రేలుకు మధ్య ఎంత ఎడమూటునో చెప్పటం కష్టము. ఎమిల్ కు కావలసింది ప్రారంభపు సంక్షులకి మధ్యమండే యీక్షణిక కాలం కాదు; ఈ కష్టమైన పండేముతో ప్రారంభమయ్యే యీతని జీవితనడక, యీతని శరీరపటుత్వంమీద ఆధారపడినదై మరింత పట్టుదల కలుగచేసినది. ఆతని సుత్సాహపరచిన విజయాలు, ఆతనికి మనోవికాసము కలిగించిన ఆతని అపకరణాలు, తానతిక్రమించవలసిన లోపాలు, జీవితంలో తన అనుభవాలు, తాను నేర్చుకున్న పాఠాలు, ఎన్నో కష్టాలనుధ్య పొందిన శిక్షణ, వానలో, మంచులో, ఎడలో, వెన్నెలో, దీపపు మెరుగులలో, వేలకొలది మైళ్ళు తన డ్యూటీ అయిన మెరుగే సర్వీసు బూటుతో నడచిన నడకలు అన్నీ ఎమిల్ కు శ్లాఘనీయతలతో తిరిగి తొంగి చూస్తున్నాయి.

ఆ సైన్యంలో దీక్షతో తాను పనిచేయుట, అందునల్ల సంపాదించిన మనస్తైర్యం, కష్టాలకు తన శరీరాన్ని అలవకచుకొనుట అన్నీ ఎమిల్ కు శ్లాఘనమున్నాయి. తనకొరకు తమ సౌఖ్యాలను వదలి, త్యాగంచేసి, తన జీవితాన్ని సుఖ ప్రదంచేయుటకు, తన తలదండ్రులు తనపై చూపిన వాత్సల్యం, ఆతని శ్లాఘనీ విడ

లేను. ఇంక ప్రజలు! తన స్వదేశంలో, యిక్కడ ఫిన్లాండులో, తాను దర్శించిన అన్ని స్థలాల్లో ఎంత సౌజన్యంతో ప్రవర్తించారు! మానవులంతా ఒక్కటటులంగా, ప్రేమతో, శాంతిగా కలిసి జీవించలేరు?

ఎమిల్ అలాంటి వ్యక్తి; మానవుడుగా, పందెపు పోటీదారుగా! అట్టి ఎమిల్ యిప్పుడు పోటీకి సిద్ధంగా ఉన్నాడు.

అదిగో ప్రారంభపు శబ్దము. అంతా మరపు! ప్రతి పోటీదారు తన శక్తిని సంపూర్ణంగా వినియోగించే దీక్షలూ, అంతా మరుగుపడింది.

తన జీవిత పందెపు పోటీని ప్రారంభించాడు ఎమిల్ జటోవెక్.

మొదటి పోటీ

ఎమిల్ జటోవెక్ తన మొదటిపోటీని ప్రారంభించినది జిలిన్ అనే పట్నంలో; ఆ పట్నంయొక్క అర్పవృత్త మది. అది మే 15, 1941.

ఉద్ధర మొర్రావియాలో 'కోప్రివిస్సు' అనే చిన్న గ్రామం ఎమిల్ జన్మస్థానం. జిలిన్ నగరంలో ఎమిల్ యువకుడుగా ఉన్యోగంకొరకు ప్రయత్నించాడు. పూర్వపు బాటాజోళ్ళ కంపెనీవారి 'టెక్నికల్' స్కూలులో ప్రవేశ పరీక్షలూ కృత్యాగ్రుడై, జిలిన్ పట్నంలో జీవనం ప్రారంభించాడు. ఫ్యాబ్రికీలో పగలు పనిచేస్తూ సాయంత్రం స్కూలుకు హాజరయ్యేవాడు. అప్పటికే కెమిస్ట్రీ ఉపన్యాసాలలో శ్రద్ధహాసేవాడు.

బాటా కర్మాగారంలో వేలకొలది జోళ్ళు తయారయ్యేవి. వాటి విక్రయం నిమిత్తం ప్రచారం అవసరమయింది. దానికి సాధనంగా ఆటల సుపయోగించవలసిన అవసరం ఏర్పడింది. ఫుట్ బాల్ ఆటగాళ్ళే కాకుండా, యితర వ్యాయామ ప్రవీణులు కూడా ప్రవర్తనాల్లో బలవంతంగా పాల్గొనవలసినవచ్చింది. స్కూలు విద్యార్థులు నిర్బంధంగా ప్రతిసంవత్సరం 'జిలిన్' పీఠులలో ఒకరిని తరుముతూ ఒకరు 'బాటా' చిహ్నులకు మద్దతును తెలిపించుకొని, పరుగు పందేలలో పోటీచేసేవారు.

యుద్ధసమయంలోకూడా యీ వీధి పరుగు పోటీలు జరుగుతూండేవి; వీటికి బాటా ఫ్యాబ్రికీ నిర్వాహకులు ప్రోత్సాహమిస్తుండేవారు.

కాని విద్యార్థులు మాత్రం వీనినిగూర్చి వేరే అభిప్రాయం కలిగివుండేవారు. ఈ ప్రచారపు పోటీలలో ఎమిల్ జటోవెక్ ఏమీ ప్రత్యేకపు టానందాన్ని

వెలియచ్చేవాడు కాదు. ఈ పోటీలనే ఒక అవకాశంగా తీసుకొని, దానినుండే ఆనందాన్ని అనుభవిస్తున్న అని గమనము యీ పోటీలలో పాల్గొనమని ఎమిల్ ను ఎంతో ప్రోత్సహించిగాని, వ్యభిచారమైరి. ఆ రోజుల్లో ఎమిల్ క్రీడలమీద తన మనస్సు పోసియులేదు. అందుచేత యీపోటీలనుండి దూరంగా ఉండుట అతని కంట కష్టమనిపించలేదు.

కాని యీ క్రీడా విస్మయ, విముఖత్వం ఆట్టేకాల ముండలేదు. విద్యార్థి పసతి గృహధికారి ఒకసారి ఎమిల్ ను మువలించాడు.

“ఆదివారం నీవు పరుగెత్తుతున్నావా?”

“నాకు పరుగెత్తుటలో ప్రావీణ్యము లేదండి.”

“ఫరవాలేదు. నువ్వు మొరటివాడుగా వస్తావో, ఆఖరువాడుగా వస్తావో అది నీ వ్యవహారం. నీవు పరుగెత్తవలసిందే” అన్నాడు అధికారి.

ఆ హాప్టెలో యినపశ్చిమం. శిక్షణను ధిక్కరిస్తే బయటకు పోవలసిందే. అందుచేత ధిక్కరించుటకుముందే దేవరై నా దీప్యంగా ఆలోచించవలసిందే. ఎందుచేతనంటే, సాంకేతిక విద్యాలయం విడిచి, పశ్చిమం ఉత్తీర్ణలవగానే, ప్రతివానికి జోళ్ళ ఫ్యాక్టరీలో ఉద్యోగం లభించుట కవకాశముంది. అయినా, ఎమిల్ అందులోనుండి తప్పించుకొనుటకే ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు. వైద్య పరీక్ష గమయంలో మోకాలుకు దెబ్బతిగిలిచినది అర్థమౌచినాడు. ఒక గోడమూడముగో దెబ్బతిగిలిచినాడు. దెబ్బ నిజమని రుజువుచేయుటకు కుటుంబ మొట్టమొదటాడు. కాని, డాక్టరు అంత సునాయానంగా మోపలేదు. దెబ్బతిగిలిచిన స్థలంలో పట్టించి, ఏమీ ప్రమాదం జరగలేదని, నిశ్చయంగా ఉన్నాడని డాక్టరు తెలియజేశాడు.

“అదేమీ ప్రమాదం చేయదు! నీవు సురక్షితంగా పరుగెత్తాలవు!” ఫ్యాక్టరీ నిర్వాహకులు యీ పుడెములలో ఎక్కువ రుంది పాగ్గొనాలని ఆత్మక కనబరుస్తూ న్నట్టు ఆతనికి తెలుసు. కాని, ఎమిల్ పరుగు పుడెములోనుంచి తప్పించుకొనవలె ననే ప్రయత్నం విరమించలేదు. ఆ ఆదివారం ఉదయంకూడా అదరే న్నాముందే లేచి దుస్తులు ధరించి, పుస్తకం చేతపుచ్చుకొని, పఠనచుందిరంలోనికి నిశ్శబ్దంగా దారి తీశాడు.

“ఎహుశా ఎవరూ తనకు చూచివుండరు అనుకుంటూ పుస్తక పఠనంలో నిమగ్నమయ్యాడు. ఆ రోజుల్లో రసాయన పరిశోధనాలయంలో కృత్రిమ వస్తువుల ఉత్పత్తికి సంబంధించినది చేస్తూవచ్చి ‘ఏసిస్ట్’ను గూర్చిన సూత్రాలు అతని మెదడులో పరిభ్రమిస్తున్నవి.

తర్వాత అతని భావాలు యిటివైపు, తన తల్లి, తండ్రి, అక్కచెల్లెళ్లవైపు పరుగెత్తసాగాయి. ఆ ఫ్యాక్టరీ జీవితపు ఊపిరాడని వేగంలో యీలాంటి భావాలకు చోటులేకుండాపోయేది, ఆదివారాలలోకూడా.

పంచేలలో పాగ్గానే ఎమిల్ ను గూర్చి ఆతని తండ్రి ఏమనుకుంటాడు? తండ్రి ఫ్యాబ్రిక్ రీక్ వెల్లన దిద్దే సమయము. ఫ్యాబ్రిక్ రీక్ వడ్రంగి పని చేస్తున్నాడాయన. అలాంటి గట్టిపడిన ముక్కలతో నున్న చేతులుగలవా రింకెవరైనా ఉన్నారా? ఆతని తండ్రి తప్ప! మరి, ఎంత శ్రద్ధతో, తెలివితేటలతో ఆ ఆరుగురు పిల్లల జీవితాలను చక్కగా దిద్ది, ఆ కుటుంబాన్ని ఎంతసామర్థ్యంతో నడుపుతున్నారాయన!

“ఎమిల్! శాంతంగా, నిశ్శబ్దంగా ఒక్కనిమిషం ఊరుకుంటేవా! ఏదైనా పనిచేయాలంటే, ఆ తోటలోకి పోయి, పనికిరాని మొక్కలను తీసివేసి శుభ్రపరచు” అనేవాడు తండ్రి.

ఎమిల్ అక్క మేరీ అభిప్రాయంకూడా యిదే: “నిన్ను ఎమిల్, ఒక మతి చెడినవానివలె రోడ్డుమీద పరుగెత్తాడు. బీటుడుంపమాదిరిగా ఎర్రగా అయిపోయి, గుర్రంలాగా ఒరుస్తున్నాడు”. ఎమిల్ యొక్క ఆశన్నని ముఖంపైపు తండ్రి కఠినంగా చూడసాగాడు. అదృష్టంకొద్దీ, యీసారి ఎమిల్ ను యింటికి పంపింది ఉపాధ్యాయుడు, “సానేజి” తీసుకువచ్చిని. ఆ రోజుల్లోకూడా, గ్లాసులో వేరంగా పరుగెత్తిగలిగింది ఎమిల్ ఒక్కడే.

“అయితే” తండ్రి అన్నాడు: “ఇట్లు అంతవేరంగా పరుగెత్తిరావడానికి యిదొక కారణమా? మామూలుగా నడచిరాలేకపోయావా? నీవు అసలు నడవలేవా” అని తండ్రి మందలిస్తూ యుండేవాడు.

అంతవెద్ద కుటుంబాన్ని పోషించవలసిన వడ్రంగి జులై పెక్కు పరుగెత్తడమంటే, ఫుట్ బాక్ ఆడడమంటే ఏమిటో బోధపడదు. బోధపడకపోతే ఆశ్చర్యం లేదు. కరచు కరువుకాదుకాదు. ప్రతి “పెన్నీ” జాగ్రత్తగా వాడుకోవాలి. అందుచేత, ఒకశోడు చిరిగిందంటే, ఆ వాపు జమాఖర్చుల పట్టికలో ఒడుదుడుకు తప్పకన్ను మాటే. ఎమిల్, పదేళ్ల పిల్లవాడైనా జీవిత సమస్యలనుగూర్చి, తండ్రిపడే బాధలను గూర్చి పూర్తిగా అవగాహన చేసికొనేవాడు. అందుచేత తన ఆటలకు అంతరియం కలిగినా, తండ్రి చేసే కఠినమైన మందలింపులను ఎమిల్ నిరసిచేవాడుకాదు.

“ఆటలతో కాలం వృధాచేయవద్దు. నీకేమీ పనిలేకపోతే, ఆ నది ఒడ్డుకు పోయి యీ నా తేనెటీగలకు ఆహారం తీసుకొని రా” అనేవాడు తండ్రి.

ఆ పాలాగ్లో, ఆ నదీతీరాలలో నిశ్చింతంగా విహరించిన నాటి ఆ మమర స్మృతులు, ఆ అన్నభోజన అనుభవాలు హృదయాన్ని ఆనందింపజేస్తాయి. ఆ నది ఒడ్డున ఆ ఒడ్డుని ఉయభానుని కిరణాలను చెమ్మడిగా కరిగి నీలైపోయే మంచుకుసుమం, నెద్రిన ఆ నిడ్డకంబళ్ళమీద అంకెలుగీత “వీటికీ” మొక్కలు వసంతావసానాన్ని సూచిస్తున్నాయి. వసంతి వాయువులు చిన్నపిల్లల్ని కొత్తికొత్త ఆటలకు పురిగొల్పి, ద్రోణీస్మృతుల్ని చేస్తున్నవి. కోతికొమ్మచ్చాడుకుంటూ, నదీ తీరాల్లో గంతులునేస్తూ ఆటలాడే పిల్లలు! చూపటలకు ఆహ్లాదం కలుగజేయుచున్నవి.

“తండ్రి, మేము యీతలాడడానికి వెళ్ళవచ్చా?” అని అడిగినప్పుడు, “జెళ్ళొచ్చు! కాని యింటికిమాత్ర మాలస్యంగా రాకండి, తోటలో చేయుట కొంతో పనుంది” అనేవాడు తండ్రి.

అప్పుడు ప్రతివానికి తొందర; తొందరగా నదికి వెళ్ళవం, ఎవరు ముందని పందెం; నది ఆట్టేదూరం లేదు. అయినా మాడుక్కిగ్లోమీటల్లంది. సాధారణంగా “టైము” సంగతి అందరికి మర పే; అందుకే చివరకంతా మరల తొందర; నాలుగు గంటలకల్లా తండ్రి ఫ్యాట్లరీనుండి తిరిగి వచ్చేస్తాడు. తండ్రికి సంతృప్తి కలిగిందడమే అందరి ఆశయం; ఎంత త్వరగా యింటికి చేరుకోవడమనే కోరిక వారి నందరిని తొందరపెట్టేది.

అయితే, ఆ చిన్నతనపు దినాల్లోని ఒక పందెం ఎమిల్‌కు బాగా ప్లావక మున్నది.

రోడ్డుకు సమీపంలో ఒక పెద్ద యిల్లేవరస ఉంది. పిల్లలు దాగుడుమూతలాడే స్థలమది. ఆ పిల్లల్లో పదేళ్ళ ఎమిల్ జబోవెక్ ఒకడు.

“ఈ యిల్ళను చుట్టుముట్టి మళ్ళీ యీ స్థలానికి ఎవరు ముందు చేరుకుంటారో, పరుగెత్తుదాం” అని నిర్ణయించుకుని పిల్లలందరూ.

ఇల్ళను చుట్టుముట్టి రావడం ఒక మైలుదూరం. ఆ చిన్నపిల్లలందరూ ఒకసారి చుట్టూ తిరిగి, మొగాలు కిందగడ్డొయి, రోజుకుంటూ, యింతటి ఘనకార్యం చేశామన్న సంతృప్తితో పొంగిపోతున్నారు. కాని ఆ పిల్లల్లో ఒకడుమాత్రం యీకా ఆకుండా పరుగెత్తుతూనేయున్నాడు. అతడే జబోవెక్. తిక్కినపిల్ల లికా పూర్తిగా ఆయాసంనుండి తేరుకోలేదు, జబోవెక్ రావడవసారి పరుగెత్తుట పూర్తి చేశాడు. అత డింకా ఆలేదు. పరుగెత్తుతున్నాడు. తోటిపిల్లల ఆశ్చర్యానికి అంతు లేదు. ఏవో అసాధారణ ప్రస్థాన ప్రవర్తించడాని కన్నట్టుగా, అత డటాల విరామం లేకుండా పరుగెత్తుతున్నాడు.

ఇంక యిది నవ్వలూ కాదు. ఇదొక అద్భుతమైన ప్రదర్శనను అందరూ గుర్తించారు. తమలో ఒకడు యీ అద్భుతాన్ని ప్రవర్తించినందుకు పిల్లలందరూ గర్వించి, ఆరేని ప్రస్థానం తామా భాగస్వాములవలె, అవ్వడానందాన్ని అనుభవించారు. ఎమిల్ మూడవసారి ప్రవర్తించి పూర్తిచేసి, ఆయాసంతో ఆ గడ్డిమీద కూలబడేసరికి, ఆరే చెక్కిళ్ళను తడి జేబురుమాలుతో తుడిచేవారు కొందరు; ఆరేని ముఖమీద స్వేదబిందువులను కడిగేవారు కొందరు; నెమ్మదిగా ఆతడు కళ్ళమీద నిలడే ఓపిక కలిగేవరకు, ఆరేనికి ఉపచారాలు చేస్తూయుండేవారు అందరూనూ.

“నిజంగా నీవొక గొప్ప పందెగాడివి” అని ప్రశంసాపూర్వకంగా అందరూ అరన్ని పొడచేచారు.

“అదొక తెలివితక్కువపని చేసింది” అని ఆ పతనాలయంలో “కోల్‌టార్” వ్యవస్థినిగూర్చి తడే దృష్టితో ఆలోచిస్తూ, ఎమిల్ ఆనుకుంటాడు. కాని ఆతడికి

క్షణంగా మతి చెదిరిపోయేది. మానసికంగా ఆ కార్మిక గృహాలమధ్య తోటిపిల్లలతో ఆడిన ఆటల స్ఫురులమధ్యకు పోయాడు ఎమిర్. ఫుట్ బాల్ కూడా బాగా ఆడేవాడు ఎంతో శ్రద్ధతో. “ఎంతి ఎక్కడుంటే అక్కడ ఎమిర్ కూడా ఉన్నాడన్న మాట!” అని అనేవారు అందరూ. కాని తన కా ఆటలో నైపుణ్యముం దయకొనేవాడు కాదు ఎమిర్. పరుగెత్తడంలో, ఎక్కడైనా వెంటాడడంలో ఎక్కువగా ఆతని కభిమానం. ఎందుకంటే అందులో అతన్ని మించిన ప్రజ్ఞావంతులు అరుదుకావట్టి.

ప్రక్కనీధిగాని పరుగు ప్రవీణుడు, ఎమిర్ మిత్రుడు ‘గార్’, ఎమిర్ యొక్క ప్రావీణ్యంగూర్చి విని, అతన్ని సవాలు చేశాడు: “అనుగో, ఆ పాల్కాని పెద్దబిక్ వృక్షంవరకు, అక్కడనుంచి వెనక్కు పందెం” అన్నాడు.

ఎమిర్, పాపం వీకోచిరంగా ప్రయత్నించాడు; కాని తనకన్న వయసులో పెద్దవాడైన ‘గార్’ వేరే కొద్దిగా మాత్రమే ఓడింపగూడదు. అట్లా చిన్నతనంలోనే పరుగెత్తడానికి కావలసిన ఉత్సృష్ట లక్షణాలన్నీ ప్రదర్శించాడు ఎమిర్. కాని ఒక పుంతులో పరుగు పడేట నడుపుతారన్న విషయం, అప్పటికి ఎమిర్ కు తెలియదు. అయినా ఆ విషయం తెలిసిన తర్వాతకూడా, ఆతని నడికొంగుంచలేదు.

కాని, అలాగే ఆంగ్లించినది మాత్రం ప్రకృతి. పరిసర అటవీ ప్రదేశాలలోనికి తోటిపిల్లలతో ఆడు లెరుదు వెల్లెతూవుండేవాడు. అక్కడి పిల్లలతో, గడ్డిపరకలతో చిన్నయిల్లు కట్టేవారా పిల్లలందరు. నెలవులారంభం ఎంతో ఆనందంతో వారందరూ ఉత్సవంగా జరుపుకుందాసుకున్నారు. దానికొర కా అడవిలో రాత్రంతా గడుపుటకు నిశ్చయించారు. అర్ధరాత్రి రెవ్వు ఆ పిల్లల తలెదండ్రులు లాంతర్ల సహాయంతో వారిని వెనకి, అందున్న యిల్లకు తీసుకువెళ్లటం జరిగేది.

తండ్రితో దగ్గరనున్న పర్వతాల మగ్గకు వాహ్యశిపోవుట అరనికి స్థితియందున్న చిన్ననాటి మమర స్ఫురులలో ఆనందాదుకు మైనది. వారిద్దరు “బెస్కీడ్” పర్వతపంక్తిలో విహరిస్తూ, ఎత్తైన శిఖరాలన్నీ అధిరోహించేవారు. మిత్రులతో ఆ పర్వతలోయిల్లా వారు కలిసి నిద్రించేవారు. అక్కడ త్రాగిన పచ్చిపాల వగరుదులు, తాము పరుండిన ఆగడ్డిమేట్లవాసనలు యిప్పటికాడ అందు మరువలేదు.

స్కూల్లో పాఠాలు బాగాపదిచేవాడు; ఇంటివద్ద ఆ పాఠాలు శ్రద్ధగా మననం చేసేవాడు. అని ఉపాధ్యాయు డారిని నెంతో మెచ్చుకొనేవాడు; ఆతని మరుకు తనానికి చకితుడయ్యేవాడు.

“నువ్వెప్పుడూ అర్థమాడవు; అదే నీలో నే నెక్కువగా యివ్వవడేది” అనే వా డా ఉపాధ్యాయుడు.

వ్యాకరణ విద్యాలయాలో చదువు పూర్తికాగానే, ఉపాధ్యాయ శిక్షణాలయానికి ఎమిల్ ను పంపుటకు మొదటనిశ్చయించబడింది. కాని ఆనాటిఉపాధ్యాయుల శిక్షణాలయాల్లోవున్న అభండపోటీలలో ఎమిల్ కు అవకాశం లేనిసింఛింది. అందుచేత నేలకొలది యితరవిద్యార్థుల అడుగుజాడల్లో ఆతడుకూడా జిల్నిలోని ‘బాటా’ కర్మాగారంలో ప్రవేశించవలసిచ్చింది.

అక్కడ, ఆతనికి బ్రదుకుబాటలోని కష్టపరంపర అనుభవంలోనికి రాసాగింది. తన తలిదండ్రులను కష్టపెట్టుట యిష్టంలేక, యిటీవద్దకు తన బాధలను మోసుకు పోలేడు. తన చుట్టుప్రక్కల ప్రపంచంలోని కఠినాన్ని స్వయంగా ఎదుర్కోనే శక్తిని తనలో విజృంభింప చేసుకొన్నాడు. అట్లా చాలాకష్టాలతో కాలం వెళ్ళి బుచ్చాడు. ఆత్మశక్తిమీద నిలబడడం కష్టమయిపోయే దిక్కడ. ఈ కష్టాలు, యీ ప్రయాసలు రసాయనశాస్త్రమీద తనకుండే అభిమానంమూలంగా సునాయాసంగా మరచిపోగలిగేవాడు. ఫ్యాబ్రికలోని రబ్బరుశాఖలో యీ రసాయనశాస్త్రం దభిరుచి వలన ముక్కున్నాడు. వీలైనంత శాస్త్రప్రావీణ్యం సంపాదించుకొనుటకు నిశ్చయించాడు. అందుచేత పండేలలో, పోటీలలో పాల్గొనే అభిలాషకు వేళ లేదు. తెరచిన పుస్తకంవైపు చూస్తూవుంటే అన్ని పూర్వస్మృతులూ పటాపంచలయ్యేవి. కాని ఆట్టే కాలం యీలాగు సాగేదికాదు. దీక్ష చెయ్యతూవుండేది.

“అడుగో” మిత్రుడనడం వినబడేది. “ఎమిల్! త్వరగా రా, నీకోసం అరగంట నుంచి మాస్తున్నాం. వెంటనే పండేపు ప్రారంభానికి పోవాలి.”

ఆకాభంగముతోను, నిరుత్సాహంతోను పుస్తకం మూసేవాడు ఎమిల్. ఇంక దీక్షారంభం. ఆత్మతో పిల్లలవెంటడి పడిపోయేవాడు. వారుకూడా అంత ఉత్సాహాన్ని కనబరచేవారుకారు.

జట్-పెక్, ఆతని స్నేహితులు పండేపు ప్రారంభానికి, ఆఖరు నిమిషంలో చేరుకున్నారు. సుమారు నూరుమంది అక్కడ అప్పుడే బాలులుతీరి నిలబడ్డారు.

పారిపోవడానికి ఎమిల్ చేసిన ప్రయత్నం విఫలమయింది. ఈనాడు ఆనాటి ఆ విఫలప్రయత్నం జ్ఞప్తికి వచ్చినప్పుడు, తనకు పట్టిన అవ్వప్రాన్ని తానే ప్రశంసింపకుంటాడు. ఎందువల్లనంటే, ఆనాడుకనక తాను పరుగుపందెంలో పాల్గొనక పోయినట్టయితే, కలకాలం ఆతనిలోని సహజమైన శక్తులు నిబిడీకృతమై ఉండి పోయేవి. కేవలం అనుకోకుండా, అప్రయత్నంగా ఎంతమంది ఉత్తమ ఆటగాండ్రు ప్రాశస్త్యాన్ని సంపాదించారు! కాని అవకాశాలులేక, పరిస్థితుల వత్తిడివల్ల, ఎంతమంది ప్రావీణ్యం కలవారు ప్రతిష్టలేక అణగారిపోలేదు!

దేవుని దయవల్ల ఎమిల్ జీవితంలో ఆ ప్రప్రథమ పండేపు ప్రారంభశబ్దం ఒక నూతన అధ్యాయాన్ని ప్రారంభించింది. ఆ క్షణంలో క్రీడా ప్రపంచంలో ఒక కొత్తతార వెలిసి, వెలిగింది.

ఆ పరుగెత్తే గుంపులోనుండి ఎమిల్ యీదుకు పోయాడు. ఇందులో పాల్గొన వలసిందేనా, తాను? ఈ పోటీనిగూర్చి ఆతని తండ్రి ఏమంటాడు? కాని, ఆతని తండ్రి కొక అభిమాన సామెతుంది. “ఏదయినా చేయవలసివుంటే చేసేది చేయదని నదిగా వుండాలి.”

ఎమిల్ తన కాళ్ళ నడుగురించి పరుగెత్తాడు. ఆ వేగం ఆతనిలో ఆవేశం కలిగించింది. ఆ నిర్బంధపుపోటీ అవివేకమనే అభిప్రాయం దూరమయిపోయింది. ఆ

ప్రాథమిక అనుమానాలు, బాధలు, దూరమయినవి. కొంత విశ్రాంతితో పరుగెత్త మొదలు పెట్టాడు. ఆ పరుగెత్తుటలో అలవరచుకున్న ఒక విధమైన మరురాలాపన ఆతని కాత్మానందాన్ని కలిగించినది. బరువు, బాధ నడలింది. ఆ పరుగెత్తుటలో ఒక ఆనందానుభూతిని పొందాడు.

కుడి ప్రక్కనుండి, కొందరు పోటీదారు తన నతిక్రమించినారు. అట్లా జరగడానికి వీలులేదు! తన తండ్రినుంచి తాను వంశానుక్రమంగా పొందిన మనోదీక్ష ఆతని న్నావరించింది. తండ్రి చెప్పుతూవుండే ఆ సామెత “ఏదైనా చేయవలసివుంటే చేసేది చేయవలసినదిగా ఉండాలి” తన్నావహించింది.

ఎమిర్ అడుగు ముందుకు సాగించి వేగ మధికంచేశాడు. వెంటనే ఒకడు, తర్వాత మరొకడు తనకు వెనుకబడ్డారు. ఇంకా వేగముగా పరుగెత్తుట కాకస్మికంగా తీర్మానించినాడు. ఇప్పటివరకు తన స్నేహితులను వెనుకనుండి చూస్తూ వున్నాడు. ఇక నిష్పడు వారందరికి తన వీపు కనబరచినాడు. ఆ క్షణంలోనే ఎర్రమంది తనతో పోటీచేస్తున్న వారు కష్టంగా సాగలుగుతున్నారో, ఎంతమంది ఊపిరి కొరకరలాడిపోతున్నారో ఎమిర్ కనిపెట్టుకొనినాడు. విరామం లేకుండా, ఆయాసాన్ని తట్టుకుంటూ అతను పరుగెత్తవలసి వచ్చింది. అతనికి అంతకష్టమని పించలేదు. సుశువుగానే కనబడినది. అప్పుడప్పుడు విశ్రాంతికూడ తీసుకోగలుగు తున్నాడు. ఇంకా వేగంగా పరుగెత్తగలడు. పరుగెత్తుట మొదలుపెట్టినాడు. ముందుకు సాగిపోతూవున్నాడు. వీరుల ప్రక్కల బారులుతీర్చి నిలబడిన ప్రజాసమూహం, ఆశ్చర్యంతో యింపివైపు చూడ ప్రారంభించారు. ముందుకు అంతత్వరితంగా సాహసంగా సాగిపోయే ఆ కుర్రవాడెవరు? ఇప్పటికిప్పుడే ఎంతోమందిని వెనక్కు త్రొక్కి ముందుకుపోయిన ఎమిర్ కు ఎదుట ఒకే ఒక్క పోటీదారు కనబడుతూ వున్నాడు. అప్పుడతనిని గుర్తించినాడు. తన మిత్రుడు ‘కృషీకా’ ఎన్నాళ్ళనుండో కృషిచేస్తూ వున్నాడు. ఈనాడు విజయం సాధించడాని కవకాశం చిక్కినదను కున్నాడు ఎమిర్.

మరొక మశువు, కొంత నిదానపుమాగ్గం, తర్వాత గమ్యస్థానం. “బాగాపరు గెత్తావు ఎమిర్, నువ్వు రెండోవాడుగాఉన్నావు, కెభాష!” అనే ప్రజల ఉత్సాహ పరిచేమాటలు ఎమిర్ చెవుల్లో పడ్డాయి.

విజయం సాధించిన మిత్రుడు ‘కృషీకా’ యికా ఆయాసపడుతూనే ఉన్నాడు. ఎమిర్ చేతని పట్టుకొని, ఊపిరి వేగంగా తీసుకుంటూ, ఈ మాత్రం అనగలిగాడు : “అయితే, ఎమిర్! యిది ఆశ్చర్యంగాఉందే, నువ్వసలు ఈ పోటీలో చేరడానికే యిష్టం కనబరచలేదే మొదట?”

ఎమిర్ ఆనందించాడు. కాని విజయగర్వం తలక్కులేదు. ద్వితీయుడుగా వచ్చాడు. అంతా బాగున్నది; సంతోషించదగినదే. మొత్తమీద చూస్తే, తనకున్న యితర బాధలమధ్య యీ విషయం చాల చిన్నది. పోటీలోచేరి తన విఘ్నకాన్ని

నెరవేర్చుకున్నాడు. ఇప్పుడది అయిపోయింది. ఏమీ ఆత్మత కనబరచకుండా, తన స్నేహితు లొక్కొక్కరే గవ్యస్థానము చేరుకొనుట ఆరంభమయింది.

“నీకు బహుమానముగా ఒక ఫౌంటెన్ పెన్ యిస్తారు” అని ఎవరో ఆతనికి తెలియజేసినారు. అదికూడా ఆతనిని కదపలేదు. తన దుస్తులను తొడిగి, యొక అక్కడనుండి వెళ్లుటకు నిశ్చయించినాడు ఎమిల్.

“జట్ పేక్” అని పిలిచాడు, ఆనందంతో ఆతని ఉపాధ్యాయుడు; వచ్చేవారం “రిలే రేసు”కు సువ్యవసరం. అప్పుడే జట్టును నిర్ణయించేశారు.

ఇందుకు ఎమిల్ తన అయిష్టతను కనబరుస్తూ “ఈవిధంగా నే నింక పరుగెత్తలేను” అంటూన్న సమయంలో, ఆతనిమిత్రుడు ‘కృషీకా’ ఆతనినిగర్వకు వచ్చాడు మరొకసారి. తన విజయంకంటే, ఎమిల్ యొక్క దివ్యతీయస్థానం అతనికెక్కువగానందాన్ని కలిగించింది. “ఎమిల్! నీ పరుగునై పుణ్యము పుట్టుకతోనే వచ్చిందనుకుంటూ, మంచి శిక్షణతో యొకనూ రాణించగలవు. నాతోకూడ శిక్షణపొందుదువు గాని, రా” అన్నాడు.

ఎమిల్ కు తన మిత్రుడు తనపట్ల జూపిన అభిమానానికి ఆనందం కలిగింది. కాని ఆతని మనోనిశ్చయాన్ని మాత్రం సడలించలేకపోయింది.

“నువ్వు రెండోవాడుగా వచ్చేవు ఎమిల్” అన్నాడు కృషీకా.

“ఓ, అదా, అది మరేంలేదు. ఏవైనా నాకొక్కటే. ఏమైనా, యిదే నా ఆఖరు పోటీ. మీ అభిమానానికి కృతజ్ఞత” అన్నాడు ఎమిల్.

ట్రాక్ మీద

జ్విలిన్ లో రోజులు అతిత్వరగా గడిచిపోతాయి. ఇక్కడ, కాలానికి, ధనానికి చాలా సంబంధం. ఇక్కడ కాలం అంటేనే ధనమన్న మాట. వేగంగా పనిచేయాలి ఎవరైనా. అంతేకాదు, చాలాచురుకుగా, కళ్లు రెండూ పూర్తిగా తెరిచి పనిచేస్తూ ఉండాలి. ఫ్యాబ్రిక్ లో “కన్వేయర్ బెల్ట్”కు, పెట్టుబడిదారులైన యజమానులకు కనికరమనేదేమో తెలియదు. ఎవరిచేతిలో ఏ వస్తువు పాడయినా, ఆ కార్మికుని వేతనములోనుండి, ఆ వస్తువు ఖరీదు రాబట్టుట తద్వారా, ఎవరైనా చురుకుగా పనిచేయక వెనకబడినా, పని ఎవరివల్లనైనా నిలబడిపోయినా ఆతనికి జరిమానా తప్పదు.

రసాయన పరిశోధన శాఖలోనివారు “కన్వేయరు బెబ్బ”కు సమీపములో పని చేయు అర్హులైనాడు. అక్కడే ఎమిల్ పని. అయితే యిక్కడ పనిచేసేవాడు తన తెలివితేటలను, చదువునాన్ని, ప్రావీణ్యాన్ని ప్రదర్శించాలి.

“స్కూల్ బోస్” తయారుచేయడం ఎమిల్ పని. అప్పటికి కొంత అనుభవం సంపాదించినాడు. ఒక కెమిస్ట్రీ ప్రొఫెసర్ చేయగలిగినంత సామర్థ్యంతో పనిచేయ గలడు. ఆ తేనెగండు ద్రావకాన్ని వైపులకుగా పంపిస్తూ, ఆ తీగలకు యాత్రం మీద త్రిప్పునప్పుడు ఎమిల్ అనుభవించే ఆనందం అపరిమితం.

కృత్రిమ సింక్రా తయారుచేయుటలో ఎమిల్ చూపే నేర్పరితనానికి, ప్రధానాధికారి ఆనందించేవాడు. ఎంతో ఉన్నతవిద్యకు ఉన్నదికాని అనేవాడు. ఈలాంటి ప్రశంసలు ఎమిల్ పరిశోధనాసక్తిని యింకామడింపజేసేవి. సాంకేతిక విద్యా లయాలకు మధ్యాహ్నం, సాయంత్రంకూడా హాజరయ్యేవాడు ఎమిల్.

ఆ రసాయన పరిశోధనాగారంలో పరిస్థితులు భరింపగలిగినవిగానే ఉండేవి. జిలిన్ లోని ఆ ప్రారంభకాలంలో అనుభవించిన యిల్లుగులమాత్రం అతను మరుస లేకపోయాడు. పక్షి లయినతర్వాత, వైద్య పరిశీలనలో కృతార్థతయి ఫ్యాబ్రిక్ లో ప్రవేశించినతర్వాత ఎంత గర్వముగా ఉండేది. మొట్టమొదటిసారి “మర్నీ కాస్ట్” తన చేతిలోనికి రాగానే ఎంత సంతోషపడ్డాడు! ఆ కాస్ట్ మూడే తన చేతుల ముద్రిచేసి ఉండేది. ఆ ఆకురాలా కాలంలో ఎంతో ఆర్థికాభివృద్ధి కలిగిన దతనికి.

ఆ ఫ్యాబ్రిక్ లో ఆని మొదటి అడుగులు, మొదటి మెట్లు ఆని ఆశాజ్వాలల్ని చల్లుండజేశాయి. జోళ్ళ రప్పుల అనుగులకు సంబంధించిన పని అతనిది. ఎంత ప్రయత్నించినా, యితర పనివాళ్లకు వెనకండేవాడు. అంత త్వరగా పనిచేయడమనేది అనికాశ్చర్యము కలగజేసినది. తన చేతకానితనానికి బాధపడ్డాడు. ఇంకా ప్రక్కన జరిగేదంతా ఏదో కష్టంకలిగించే దతనికి. ఆ అమానుష వేగానికి, అందరికీ వెనకై పోతున్నానన్న ఆందోళనకి తట్టుకోలేకపోయాడు. ఇవ్వలసిన సరిమానాసామ్య తనకు రావలసిన వేతనంకంటే సాధారణంగా ఎక్కువైపోయేది. ఒకసారి ఒక సమ్మెకూడా జరిగింది. ఉదయం 7 గంటలనుండి 12 గంటలవరకు, మధ్యాహ్నం 2 గంటల నుండి 5 గంటల వరకు పని చేస్తూవుండాలి. కాని, సాధారణంగా, పని కొంచెం ముందుగానే ప్రారంభమయ్యేది. అందుచేత యింకా పూర్తిగా భోజనం చేయకుండానే మధ్యాహ్నం పనికి పునఃప్రవేశించేవాడు.

పనికూడ చాలాకష్టంగా ఉండేది. ఎమిల్ ఎప్పుడూ పనిలో వెనక బడిపోయేవాడు కాబట్టి, ఎమిల్ కు మరొక పని అప్పజేశారు. ఇది కొంత సుగువుఅయినదే అయినా, ఎమిల్ మాత్రం యీ వేగానికికూడా ఆగలేకపోయాడు.

ప్రారంభకుడుగా, అతడు సంపాదించేదే తక్కువ. ఏమయినా తనబాధ్యత యింకొకరియగు వుండకుండా వుండాలంటే పనిచేయకతప్పదు. ఎంతశ్రద్ధగా పని చేస్తున్నా ఫోర్ మన్ చేత చీవాట్లుమాత్రం తప్పకుంలేదు.

మధ్యాహ్నం ఫ్యాక్టరీనుండి రాగానే, ఎమిల్ స్కూలుకు పోయేవాడు. సాయంత్రం 6½ నుండి 9½ వరకు స్కూలు పాఠాలు సాగుతుండేవి. కన్నుమూతలుపడి పోయేవి; ఆ స్కూలు డస్కుమీదే తలవాల్చి నిద్రపోయేవాడు. అయినా చదవడం తప్పదు, జీవితంలో సుఖం సాధించడానికి.

చాలా రోజుల తర్వాత క్రీస్మస్ సెలవులకు, ఎమిల్ స్వగ్రామం వచ్చేసరికి, వీరో భయం అనిపించింది. తన కలెగ్గో, తన స్మృతుల్లో అక్కడి ఆట స్థలాలను గూర్చి ఊహించినకంటే అవి చిన్నవిగా కనుపించాయి. అక్కడి ఆ నిశ్శబ్దత, ప్రకాంతత ఎంత అద్భుతంగా తోచాయి ఎమిల్ కి.

'కాని యిప్పుడు కెమికల్ యంత్రాలతో పనిచేసేవాన్నప్పుడు అదిని భావాలు మార్పు చెందినవి.

"ఆరోజులలో జీవితం దుర్భరంగా ఉండేది. యువకుల నేకమంది మధ్య లోనే పని వదిలేసి పోయేవారు. ఎన్నోవిధాల ఎమిల్ కు అద్భుతమైన అనుభవం కలిగింది. గ్రామ ప్రాంతాల్లో ఎవరికి వారే తమ జీవితాలను గదిదిక్కుకొనేవారు. కాని యిక్కడ పరిస్థితుల నమకరించాలి. సంఘ జీవితానికి అలవడాలి. మన ప్రక్క వానికున్న వైపుకొన్ని సంపాదించాలి. మన కిష్టమైనా కాకపోయినా మనల నావరించిన ప్రమాదాల ఉధృత, భూమిమీద గట్టిగాకాలూని పురోగమించాలి. కష్టాలను అతిక్రమించే సాధనల నలవరచుకుంటేనే కష్టమైన పనులను సాధించగలుగుతాము. వేగంగా, సక్రమంగా, నిర్ణయంగా మన మహానిశ్చయా లేర్పడుతాయి."

కెమికల్ శాఖకు మార్పు చెందిప్పుడు ఎమిల్ ఎక్కువగా సంతోషించాడు. తన తెలివితేటలకు చూపించగల అవకాశము యిక్కడున్నది. సుమన్య లన్నిటిని అవగాహనచేసుకునేవాడు. అనుభవాన్ని సంపాదించాడు. ఆ కుర్ల పండ్లగాముతో, ఆ 'ఏసిన్' మరకలవస్త్రతో, ఆ రసాయనాల కుంపట్లమగ్గ్య, రబ్బరు శాఖలోకన్నా శతాధికా సంపద పొందగలిగాడు ఎమిల్.

1939 మార్చి వివాదాస్పదమైన వెరజిన్ మాసం. ఎమిల్ ఫాసిస్టునైనాల్లు దిగడంచూచాడు. ఫ్యాక్టరీ ఆవరణలో హిట్లరు బిల్లు ఒకరినొకరు ఆలింగనంచేసికొనుట చూచాడు. 'జిలన్' వీరులలో స్త్రీలు, పిల్లలు మొరలు పెట్టడం విన్నాడు. రాబోయే భీకరపరిస్థితిని లెచుకొని అందరి హృదయాలూ ధంభించిపోయినవి.

ఫాసిస్టులు ఫ్యాక్టరీని వశపరచుకున్నారు. ఫ్యాక్టరీ పని పరిమితం చేయబడింది. పరిశోధన లాపుచేయబడ్డవి. పరిశోధనాలయంలో ఉన్నవారందరూ, 'జెక్కు'వారే కాబట్టి, ఎమిల్ నిశ్చింతగా తన చదువు సాగించాడు; పరీక్షలో ఉత్తీర్ణుడయ్యాడు; తన పనిలో నిమగ్నుడై కాలం గడుపుతున్నాడు.

తనకు బాధకలిగించినవి ఈ ఆటలు. 'బాటా' విద్యార్థులు పాఠశాలల ఆటల పోటీలలో పాగ్గానేందుకు 'బ్రూన్' నగరం వెళ్ళారు. ఎమిల్ కూడా వెళ్ళవలసి వచ్చింది. ఒక క్రీడల వార్తాపత్రిక జయం సంపాదించిన జట్టుకు ఒక 'పెండి

హారం' బహూకరించింది. 1500 మీటర్ల పందెములో ఎమిత్ ద్వితీయుడుగా వచ్చాడు. అప్పటికప్పుడే, మిత్రుడు 'కృషీకా'ను ఓడించాడు. జిల్ నుండివచ్చిన జట్టుకు బహుమానము లభించినది.

మళ్ళీ, తన పనిలో నిష్కన్న డయ్యాడు. 'బ్రూనో'లో జరిగిన విద్యాభివృద్ధిలకు గురించి తలమకున్నప్పుడల్లా నవ్వు ఆపుకోలేపోయేవాడు. నిజంగా, అంతా ఆనందంగా గడిచింది. ఆ పోటీలు, ఆ ప్రశంస అభిమానం, తాను పరుగెత్తునప్పుడు, తన తోటి విద్యార్థులు ఉత్సాహపూర్వకంగా అరచిన అబువులు, నల్లటి మెట్లుకలుగల ఒక బొమ్మను ఎత్తి చూపించి, తన్నుత్సాహంతో నింపిన వారి నినాదాలు - ఒక ఘట్టం పూర్తికాగానే 'అలారం క్లాక్'తో శబ్దం చేసేవారి ఆనందం - ఇంత ఉత్సాహంవల్ల తన బాధ్యతను మరచలేపోయేవాడు. వీరో వ్యభావం అతని వారిందేది. ఆ భావం అతనిని దిగ్భావరజేసేదా, ఎలవరచేదా? "నువ్వు యింకా శిక్షణ పొందాలి ఎమిత్" అన్నారందరూ.

"నా కార్లు బలంగానే ఉన్నాయి. కాని నాచేతులు నీరసంగా ఉన్నాయి. నా చేతులకు బలం సంపాదించాలి" అనేవాడు తను.

ఆ ఉపాధ్యాయుల్లో, క్రీడాశాఖకు నాయకుడైన ఒకరుమాత్రం ఎమిత్ అంటే ఎక్కువ అభిమానం చూపేవాడు. ఎమిత్ కిది సంతోషం కలిగించేది, ఆనందంలేని ఆ పట్టణపు వాతావరణంలో.

ఆ ఆరురాలు కాలంలో చెలరేగే గాలుల నుద్ద ఆటలకు అవకాశము లేదు. మళ్ళీ వసంతంకోసం ఎదురుచూస్తూ ఆటగాళ్లందరూ ఒకరినొకరు నొమల సెలవు తీసుకొన్నారు.

"వచ్చే సంవత్సరంవరకు సెలవు, జట్ పెక్" అన్నారు మిత్రులు.

"సెలవు" అన్నాడు ఎమిత్, వచ్చే సంవత్సరం యింకా ఆటలకూ, తనకూ మరేమి సంబంధం అన్నట్లుగా, అమాయకంగా.

"ఎరుగైతడమా! ఎందుకుకూడదు." కాని ఆత్మానందం కొరకు, సాయుత్రం వేళ్ళలో, చీకటిపడే రిక్వార్, ఆ అడవుల్లోకి పరుగెత్తుకు పోయేవాడు. కాని పరుగు పోటీలవిషయం ఎంతమాత్రం వినదలచుకోలేదు.

అనుకోకుండా, 1942 వసంతాగమనంతో సమరజీమాతాలు చెలరేపాతున్నాయి. ఆ నిరాశ వాతావరణంలో ఆశాకిరణాలు ఆనందానికి దారితీయ మొదలుపెట్టాయి. అధికారంలోనున్న వారు, విద్యార్థుల హాస్యాలకు గురిఅవడం ప్రారంభమయింది. జీవితంలోకి ఒక నూతన ధైర్యం ప్రవేశించింది. ప్రజలు వైలేన్సంతో ఊగిసలాటడం మొదలైనది. వీరో పనిచేయాలన్న కుతూహలం బయలుదేరింది ప్రజాహృదయంలో. శత్రు వికా ప్రవేశించింది క్రీడాశాఖ ఒక్కటే. ఆటకాళ్ళలో నిర్భయంగా సమానేకమయి సంభాషించుకుంటూ, సంతోషంగా కాలం గడపడాని

కవకాశమున్నది. అందుచేత, యువకులు క్రీడాస్థలాలలో గుమిగూడడం ప్రారంభమయింది; ఆటలు యువకులను ఆకర్షించాయి.

అప్పుడే సాంకేతిక విద్యాలయం, 'బాటా' హాస్టల్ తో పంచెముఖానికి దిగినది.

"ఎమిర్! సువ్వు పరుగెత్తాలి" అన్నారాతని మిత్రులందరూ. ఏవో సాకు కోసం వెదికాడు ఎమిర్. 'బ్రూశ్'లో తాను చూపిన సామర్థ్యం తర్వాత కూడా, తనకు చేతకాదంటే నమ్మేదెవరు? తనకన్న మేముగా పరుగెత్తే గలవారనేరులున్నారన్నాడు. వ్యాయామ శిక్షణాసంతరం ప్రతి ఉదయం స్నేహితులతో చిన్న పరుగు పంటలలో వెనకబడేవాడు బుద్ధి పూర్వకంగా; ఇంక నేనెందు కీపోటీలలో అనేవాడు.

కాని ఎమిర్ ను తోటి స్నేహితులంతా బాగా ఎరుగుదురు. "ఏం, ఫరవాలేదు. ఎలాగో ఆతిన్ని అంగీకరింపచెయ్యవచ్చు; ఎవరైనా ఏవై నాకోరితే, కాదనలేదు, ఎమిర్" అనుకున్నారు స్నేహితులు.

భవిష్యత్తులో, ఎప్పుడైనా తన స్వీయచరిత్ర చెప్పవలసినప్పుడు, యీ బలహీనాన్ని గూర్చి ఆతడు చెప్పితిరాలి. ఈ బలహీనతే, యీతని ఉద్రిక్త సాధనకు ఉపకరించుట విధిక్రమం.

తన బాధ్యతను గుర్తించుకుంటూ, సోమరిగా జీవితాన్ని గడపకట్టయితే అప్పుడు యీ ప్రయత్నమే విరమించుకొనేవాడు. కాలగర్భంలో అడుగునపడి పోయేవాడు. ఏవో కాలం గడుపుతుండేవాడు. ఎప్పుడూ విషయాలు సాధించలేని సోమర్లను గూర్చి ఆలోచించే దెడలు?

అందుచేత, తన అదృష్టానికి తానే కర్తగా పరిణమించాడు. సాధిద్దామనే సాహస స్వభావం, అతని సహజ మనోప్రవృత్తి అతనికి అడ్డగా నిలచాయి. పోటీల్లో దిగినతర్వాత తన యావచ్ఛక్తిని ఉపయోగించేవాడు; అప్పుడే ప్రతిఙ్కులకు అజేయుడు. ఈసారికూడా అజేపరిస్థితి; 1500, 3000 మీటర్ల పందెపు పోటీలు సునాయాసంగా గెలిచాడు.

మొదటిసారి తన స్నేహితుల సుహృద్భావంతో తన విషయాన్ని సాధించగలిగానని ఆతడు ఒప్పకొన్నాడు. ఈ విషయము ఆతడు గర్వకారణంగా భావించలేదు; అయినా తాత్కాలికానందాన్ని మాత్రం ఆతనికి గలగజేసినది.

ఆ ఆదివారం మరొక విస్తృతసంఘటన బరిగింది. "ఎమిర్, తొందరపడు" అన్నాడొక స్నేహితుడు. "ఆలీ" నీతో మాట్లాడుతానంటున్నాడు."

ఆ రోజుల్లో "ట్రాక్ రేస్"లలో 'ఆలీ' అనుభవ భ్రాతృ గిన్నవాడు. ఒక్క జిలిన్ నగరంలోనే కాదు, జెకోస్లావేకియా మొత్తంమీద ఆతని ప్రతిష్ట వ్యాపించింది. సోమవారం ఉదయపు వార్తాపత్రికల్లో ఆతని పేరు తప్పక కనిపిస్తుంది. దూరపు పరుగు పంటలలో ఆతనిని మించినవారు లేరని అంటారు. జిలిన్ లో ప్రతి పిల్లవాడూ అతన్ని గుర్తిస్తాడు; అతనంత ప్రజాదరణపొందిన వ్యక్తి.

“నాలో మాట్లాడా లన్నాడా!”

ఎమిల్ నమ్మలేకపోయాడు. అయినా వెంటనే ‘ఆలీ’ని కలియడానికి మిత్రులీతనిని తీసుకుపోయారు. ఈసారి యిష్టంగానే, ‘ఆలీ’ని కలియడానికి ఎమిల్ వెళ్ళాడన్న విషయం గమనించదగినది. కొంత భయం, కొంత ఆందోళన; కాని ఆనందం కూడ లేకపోలేదు; ఏమో, ఏం ప్రమాదం జరగనున్నదో!

అక్కడ, ‘ఆలీ’ కెదురుగా నిలబడ్డాడు ఎమిల్; ‘ఆలీ’ పొడగరి; అందమైన జుట్టు, ఆకర్షించే ముఖం.

“అయితే నువ్వేనా! ఎమిల్ వి. చువ్వు బాగానే పరుగెత్తుతావే? ఈపోటీలలో ఈ వ్యాయామాలలో ఎన్నాళ్ళుంటి నీ కనుభవం” ప్రశ్నించాడు ఆలీ.

ఎమిల్ ఏదో గొణిగాడు; ఏం చెప్పాలో తెలియలేదు. ఆలీ యిది వినిపించక పోయినా, “నీకిష్టమయితే రేపు సాయంత్రం ప్రేడియంవద్దకు రా! ఇద్దరం కలిసి శిక్షణ సాగిద్దాం” అన్నాడు.

ఒక్కక్షణంకూడా ఆలోచించలేదు ఎమిల్. అంగీకరించినట్టు తలూపాడు. మర్నాడు ‘ప్రేడియం’ దగ్గర హాజరు.

“రావోయి మొదట మనమిద్దరం కొంచెం పరుగెత్తుదాం.” అసలు శిక్షణ ప్రారంభమయింది. ఆలీ నడకతీర్లు చూపించాడు. ఎమిల్ అనుసరించడానికి ప్రయత్నించాడు. శరీరం విరిచాడు, సాగతీశాడు; కాళ్ళు, చేతుల విన్యాసం కనబరచాడు ఆలీ; ఎమిల్ కూడ అదేవిధంగా చేశాడు ఆలీని గురువుగా భావిస్తూ. ఆ ఆట స్థలంలో తడేకీషీతో, తన గురువుని అనుసరిస్తూ కొత్త విషయాలను ఆసక్తితో నేర్చుకున్నాడు. గురువు, శిష్యుని చూచి సంతోషించాడు; మెచ్చుకున్నాడు.

“అనుగో ఆ గమ్యస్థానానికి 300 మీటర్ల దూరం. ఇక్కడనుండి పరుగెత్తు చూద్దాం” అన్నాడు గురువుగారు.

ఎమిల్ పరుగెత్తాడు. కాళ్లు వేగంతో విసురుతూ, చేతుల సహాయంతో శరీరాన్ని నిడివిగాచేసి పరుగెత్తాడు. గురువు ఏమనుకుంటున్నాడో అనే ఆతని దృష్టి; తన పూర్వాలాన్ని వినియోగించుట ఎంతకష్టమో, ఎమిల్ మొదటిసారి ప్రశ్నించాడు. గమ్యస్థానంనుండి నిశ్చలంగా నడుచుకు వచ్చాడు. ఆలీ తన దగ్గరున్న “ప్లాప్ వాచి”ని దీక్షుంగా చూస్తున్నాడు. ఎంతసేపు తాను పరుగెత్తాడో తెలిసికోవడానికి ఎమిల్ ఎంతో ఆ తృప్తిపడ్డాడు. ఆలీ “వాచీ”ని మూసివేసి, ఏమీ మాట్లాడలేదు. “ఇదంతా శిక్షణాపద్ధతి కాబోలు; ఎంత ‘టైము’లో నేను పరుగెత్తానో నేనే తెలిసికోకూడదు కాబోలు, అనుకున్నాడు అమాయకుడు ఎమిల్. అడగడానికి ధైర్యం చాలలేదు.

ఇంటికి పోతూకూడ ఆలీని గూర్చే ఆలోచిస్తున్నాడు. ఆతని మనస్సులోని భావా లేమిటోఅనే ఆందోళన. “నేను సరిగ్గా పరుగెత్తలేదనే నా ఉద్దేశం. నా మీద అనవసరంగా ఆశలు పెట్టుకున్నందుకు ఆలీ విచారిస్తూంటాడు” అని అనుకున్నాడు.

ఉదయమే ఆఫీసు. “అదే మంచిపని. నన్నింకయీ ఆటల బోలికి రానీయరు.”

“జట్లో వెక్ ! నీ కోసం తెలిఫోన్” అని ఎవరో పిలిచారు.

ఎవరై ఉంటారు? ఏమీ ప్రమాదం కారేదుకదా అనుకుంటూ ఎమిర్ “రిసీవర్” అందుకున్నాడు, ఆత్మతగా.

“మాట్లాడేది ఆరీ” అని విన్నట్టది. “నీ వెలాగు నిద్రపోయావు?”

“బాగానే నిద్రపట్టింది. వందనాలు” అన్నాడు ఎమిర్ వణకే గొంతుకతో. ఎలా నిద్రపట్టించనే ప్రశ్న తన్ను ఉద్దేశించి ఎవరై నా అవగడానికి అదే మొదటిసారి.

“నిన్న గురించే ఆలోచిస్తున్నా; సహజంగా నిన్ను గూర్చి నేను తెలిసికో వలసింది, నీ ఆహార వ్యవహారాలు అలవాట్లను గూర్చి. నీ వైద్యం ఎలాగని నివేదిక ఉన్నావు? నీ ఉదయపు భోజనానికి ఏం తీసుకుంటావు” అని అడిగాడు ఆరీ.

ఒకసారి గట్టిగా నవ్వుతూ మనిపించింది మెంటనే అని నయనాలు ఆశ్చర్యంతో లయించాయి. తన లెండికూడా ఎప్పుడూ, ‘ఎలా నిద్రపోయావు, ఏం తింటున్నావని’ అడగలేదు. ఎమిల్ ఏనా సమాధానం చెప్పడాని కాలోచిస్తున్నాడు.

“నన్ను నమ్మి, యింతతా శరీర వ్యాయామానికి అవసరం. అయితే ‘హెసెక్’ విషయం ఏమంటావు,” అన్నాడు ఆరీ. క్రీడలను గూర్చిన వార్తల నింకా ఎమిల్ చదవ లేదు. ఎవరెవరి వేగమెంతో పోల్చి చూడలేదు.

“1500 మీటర్ల పరుగు పందెం 4 నిమిషాల 6 సెకన్లలో ‘హెసెక్’ పూర్తి చేశాడు. ఆ విషయం ఏమంటావు” అని ఆరీ అందిచ్చాడు.

“అద్భుతం” అన్నాడు ఎమిల్ ఆశ్చర్యం తెలియజేస్తూ.

తన 4 నిమిషాల 20 సెకన్లతో పోల్చి చూచుకొని ఆశ్చర్యం కనబరచాడు.

“అవును, ప్రారంభదశ కష్టదశ. ‘హెసెక్’ కూడా ప్రారంభంలో కష్ట పడ్డాడు. వచ్చే 3000 మీటర్ల పందెంలో మనం పోటీచేయుట విషయంలో నీ ఆభిప్రాయం ఏమిటి” అని అడిగాడు ఆరీ.

“నేనా, నేనుకూడానా?” తన చెవులను తనే నమ్మలేకపోయాడు ఎమిర్.

“అవును నువ్వు. నువ్వు నాతో పరుగెత్తుతావు. అయితే శిక్షణమాత్రం ఆపు చేయుటకు వీలులేదు. ఈ రోజు వస్తున్నావా?”

“తప్పకుండా, తప్పకుండా” అని వాదానం చేశాడు.

‘రిసీవరు’ అంతతో వదిలి, ఎమిర్ లేబోరేటరీకి వెళ్ళినాడు. సంతోషంతో గాలిలోకి ఎగిరిపోతూ ముకుకున్నాడు. పరవశుడయ్యాడు. ఏనో కొంత సాధించాడన్నమాట. తన్నింక వదలరన్న భావం కలిగింది. ఆరసాయనాల గొడవ త్వరగా ముగిస్తే బాగుండు ననుకున్నాడు. ఈ రోజు గంటలు నిమిషాలయితే సంతోషించేవాడు. ఎందుచేత? ఈ రోజు మళ్ళీ శిక్షణకు గురువుదగ్గరకు వెళ్ళింది.

వీరుల అడుగు జాడల్లో

‘జిలిక్’ ఆటస్థలానికి యెదురుగానే విద్యుచ్ఛక్తి కర్మాగారం ధూళి, పొగ, ఆ ఫ్యాబ్రికీ గొట్టాలనుండి నిరంతరంవచ్చి ఆటగాళ్ళకళ్ళలోనే వుండేది. ఈ ధూళి ధూసరిత వాయువులనుండి రక్షించుకోవాలంటే ప్రతివానికి కనీసం సులోచనాలు అయినా కావాలి. అయినా ఎమిర్ కు యీ ఆటస్థలమంటే యిష్టం. ఈ గాలితోనే తన ఊపిరితిత్తులను నింపుకొని ఆనందించేవాడు. తాను పనిచేసే స్థలంలోని వాయువుల కంటే యిక్కడ స్వేచ్ఛయైన గాలిని పీల్చుటయే అతనికి సంతృప్తి నిచ్చేది.

ఒక చిన్న అవాంతరంవల్ల ఎమిర్ ను మరొక శాఖకు మార్చుట జరిగింది. “సిలికా” పొడి చేయడం యిక్కడి పని. పిండిమిల్లులోనివానివలె వంటినిండా తెల్లని ధూళి. ముడిపదార్థాల సరఫరా యుద్ధంవల్లడివల్ల తగ్గిపోయింది. ప్రత్యామ్నాయ పదార్థాలు ఎక్కువ అయినవి. ‘జిలిక్’ కర్మాగారానికి కొద్దేపనులు ఒప్పు గింపొందాయి. సహజంగా, జేక్ సాంకేతిక ప్రవీణులు ఎక్కువగా కష్టించుటలేదు. కాని వారిచేత పనిచేయించుటకు పర్యవేక్షణమూర్తిం గట్టిగా జరుగుతుండేది. సాంకేతిక విద్యాలయంలో ఆఖరు పరీక్షకు ఎమిల్ సిద్ధంవుతున్నాడు. అయినా, ఆ “సిలికా” ధూళిలోమాత్రం పనిచేయుట తప్పిందికాదు. ఆ ధూళి ఊపిరితిత్తులలో స్థావరం వీపుచుకొనే ప్రమాదం వుంటుంది. అగులో ముఖ్యంగా ఊపిరితిత్తులు పరి శుభ్రంగా వుండవలసిన పందెగానికి యిది మరీ ప్రమాద హేతువు. ఒక కొద్ది ఉన్యోగం కొరకు దరఖాస్తు పెట్టేడు ఎమిర్ ఒక సారి. ఉన్యోగస్తుల శాఖాధికారికి యీ విషయం తెలిసింది. అధికారియంచి ఎమిల్ కు హుకుం జారీ అయింది.

“లేర్ కాబ్రాపు’కు పోవాలని ఉందా నీకు” అని అడిగాడు అధికారి. ఎమిల్ మారుమాటాడకుండా వుండవలసివచ్చింది. ఉన్నదానితో సంతుష్టిపడవలసి వచ్చింది. ఈ కారణంవల్ల ఆటస్థలంలో ఎక్కువకాలం గడుపుతూ, పాడవుతున్న తన ఊపిరి తిత్తులకు కొంత రక్షణ కలిగించుకునేవాడు ఎమిర్.

పందెమునకు ముందుగాని, పందెం తర్వాతగాని అనాయధేయుడుగా ఉండే రోజులు పోయినవి ఎమిర్ కు. గురువు తన్ను సవాలుచేసిన రి కిలోమీటర్ల పందెంలో, గురువుకు అతి సన్నిహిత ద్వితీయుడుగా రాగలిగాడు. ఆరేడి 9 నిమిషాల 12 సెకండ్లు, గురువుగారి కాలంకంటే రి సెకండ్లే అధికం.

“నీవు వార్తాపత్రికలు చూశావా? నీ పేరు అందులోవుంది తెలుసా” అని స్నేహితు లతనిని పలుకరించిన వెంటనే, ఎమిల్ వార్తాపత్రిక కొన్నాడు.

“జట్టోపెక్ ఉత్తమ పరుగు ప్రదర్శనం” అని చదివాడు ఎమిర్; ప్రకటన పడేశాడు పత్రిక; వెంటనే మరు పత్రిక తీశాడు; మళ్ళీ చదివించే చదివాడు: “జట్టోపెక్ ఉత్తమ పరుగు ప్రదర్శనం”.

ఈ విషయం ప్రతికలో ప్రచురించిన మొదటి సంపాదకు డెవగో, ఆ భగవంతునికే తెలుసు. పదిసార్లుగా యీ సంతోషం కలిగించే వార్తను ప్రతికలో చదువుకొని ఉంటాడు. ఎందుచేతనంటే తన భవిష్యత్తును దిద్దగల సంఘటన యిది. ఆ పిన్నహృదయంలో ఆశలు చిగురించాయి. విషయవంతులైన ఆటగాళ్ళ ప్రభావతరుణులలో చేరేడు ఎమిల్. ఎమిల్ వ్యక్తిజీవితానికి స్వస్తి; అతని జీవితం ప్రజాహితైషజీవితంలో అంతర్భాగమైపోయింది.

'బేటెక్' ప్రాంతంలో 1500 మీటర్ల పరుగు పందెంలో ఎమిల్, ఆరీ పాల్గాన్నారు. ఆరీ 4 నిమిషాల 14.2 సెకండ్లలో పరుగు పూర్తిచేశాడు; జిట్ పెక్కు 4 నిమిషాల 14.4 సెకండ్లు పట్టింది. 21 సంవత్సరాల వయసుగల జిట్ పెక్కునకు అదే అద్భుతమైన ప్రదర్శనం.

ప్రతి కొత్త పందెము, ప్రతివేగపు పరుగు ఆతనిని యీ పోటీలకు బంధించి వేసినవి. 'జిలిన్' పట్టుపు పరుగు పందేలలో పాల్గాన్న యువకులలో కెల్ల కష్టించి శిక్షణపొందుతూన్నవానిగా పేరు సంపాదించాడు. పూర్వం రసాయనశాస్త్రంలో ఎంత అభిమానం చూపించాడో, యిప్పుడు ఎమిల్ ఆటలలో అంత వుత్సాహం చూపిస్తున్నాడు. అనుభవంల పరుగు పందెగాండ్ర సలహాలపరంపరను పూర్తిగా విని యోగించుకొనుటకు ఎమిల్ నిశ్చయించుకొన్నాడు. దూరపుపరుగు పందేల ప్రవీణుడు 'టోమస్ సేవ్' "ట్రాక్" మీదకు రాగానే, ఎమిల్ తన కళ్ళను అప్పగించి శ్రద్ధతో చూసేవాడు; ఆతనినుండి నేర్వవలసినంతా నేర్చుకొనేవాడు, గౌరవపురస్కరంగా అనుభవైకవేయ్యల కథల నాలించేవాడు. కాని వారి దీక్ష చకితునిచేసేది ఎమిల్ ని. ఎందుచేత? ఆటంకం ఆనందానికి యువకుల హృదయవేశానికి నిలచుమని ఆతని అభిప్రాయం.

"నువ్వు చిన్న పిల్లవాడివి" అనేవారు అనుభవం సంపాదించిన పెద్దలు ఈర్ష్యతో ముఖాలు ముడుచుకొని, ప్రక్కనుండి పరుగెత్తుకుపోతూ. వారివలెనే ముఖంలో ఒక తీవ్రతను అలవరచుకొనుట మొదలుపెట్టేడు ఎమిల్ వారికి జవాబుగా. కాని ఆ తీవ్రత కా ముఖంలో ఆట్టేకాలం స్థానముండేది కాదు. ఒక్క నిమిషం అలా వుండేవాడు. మరు నిమిషం అతని ముఖావవం విప్పారేది; ఆనందం తొణికిసలాడేది.

శిక్షణ కెవరు పిలిస్తే వారితో కలసిపోయేవాడు. సహనం, ఓర్పు, వేగం ఇవి అలవరచుకొనడానికి ఆత్మతతో వుండేవాడు. అయినా వానినిగూర్చి ఎక్కువగా ఆలోచించేవాడు కాదు. ఇదేకాక, అనేక విధాలయిన వ్యాయామ శిక్షణకు లోను జేస్తూండేవాడు తన శరీరాన్ని.

ప్రజల అభిరుచుల ప్రకారం నడవటమంటే ఎంతో యిష్టపడేవాడు; జంతువులనుకూడా యెప్పుడూ బాధపెట్టే స్వభావం కా దతనిది. ఎప్పుడూ నవ్వాల్సి, నవ్వించాల్సి; యిదే అతని స్వభావం. ఇతరులకల్లుకాక ఆనందాన్ని ఆశించేవాడు

ఎమిల్. పగులు, లేబరేటరీలో కాలా వెళ్లుచున్నాడు. కాని, ఆటస్థలానికి రాగానే ఆఫీసు బాధలను మరచేవాడు. పందెపుదుస్తులు తొడగగానే ఆ యువకునిలో ఆనందం పొంగి కట్టు తెగిపోయేది. ఆటలు ఆటనికి సంతోషం, సుఖం కలిగించేవి. అయినా కృత్రిమ ఆశాసాధాలను నిర్మించుకునే తత్వం కా దతనిది.

జి. టో. పె. క్ అలా అనుదినం శిక్షణపొందేవాడు. తనలో అభివృద్ధి లక్షణాలు కనబడకపోయినా సంతోషించేవాడు. ప్రేక్షకులు లేని ఆ స్టేడియం ఆవరణలో తన వేగాన్ని వృద్ధిచేసికొనుటకు తన్ను తాను పరీక్షించుకొనేవాడు. క్రమంగా తన ఆయాసాన్ని క్షీణింపచేసికొనిపోయాడు సంతోషించేవాడు.

తన గురువు ఆరీతోసహి ఎప్పుడూ పందెలలో ప్రవేశించేవాడు. ఎవరేమన్నా, ఎమిల్ పట్టించుకొనేవాడుకాదు.

“ఆరీ వుండగా, నీ వెన్నడూ ద్వితీయుడవే; యితర ప్రదేశాలలో నీ అంతట నువ్వు పందెలలో ప్రవేశించు; ను వ్యవస్థను ప్రథముడుగా విజయాన్ని పొందుతావు. ఆ పరుగువేళల నొక్కసారి పరీక్షించు. అనేక పందెలలో, నీవు రెండవవానిగా వచ్చుటకు పడిన బాధ కన్నోరెట్లు గొలుపొందిన వ్యక్తి బాంబులను గుర్తించగలవు” అనేవారు కొందరు. కాని, ఎమిల్ జవాబు చిరునవ్వు మాత్రమే. “అయితే ఏమంటారు? గొలుపొందడంకాదు నా లక్ష్యం; నాకు నేర్చుకోవడమే ప్రధానం” అనేవాడు చొక్కాక్కప్పుడు.

అలాగే ఓపికగా శిక్షణపొందేవాడు. ఎంతో ఆస్వాదంతో, ఆనందంగా పరుగు పందెములలో ప్రవీణులు చెప్పిన మాటలను, సలహాలను ఆచరణలో పెట్టి పరుగెత్తేవాడు; కొత్త అనుభవాలను సంపాదించేవాడు. అంతకుంతకు తన నేరం అధిక మవుతూవచ్చింది; తనకు నేర్చిన గురువు లొక్కొక్కరిమీద తన శక్తి ప్రయోగం చేయగానే, ఒకరి తర్వాత ఒకరు ఆతని వెనుకపడిపోయారు; ఎమిల్ పురోగ మిస్తున్నాడు.

ఆ రోజులలో దూరపు పరుగు పందెలలో ప్రవీణులు జిలన్ లో అసంఖ్యాకు లుగా ఉండేవారు. ఒక “రిలే రేస్” లో పాల్గొనడానికి మొట్టమొదటిసారి వారితో ప్రేక్ పట్టణానికి ప్రయాణమయ్యాడు ఎమిల్. ‘నేల్’, ‘ఆరీ’, కుట్లలో ఎమిల్ కూడా ఉన్నాడు, జిలన్ జట్టు 4 X 1500 మీటర్ల పందెం గెలిచింది. అప్పుడు ఎమిల్ మీద ఎవరికీ ప్రత్యేకదృష్టి లేదు. తనమట్టుకు తనకే జాయింట్ గా ఆ కీర్తిని పొంద డానికి అన్నత సంపాదించుకూడా, ధైర్యంగా తా నా ప్రతిష్టకు భాగస్వామిగా పరి గణించుకోవడానికి సిద్ధపడేవాడు.

అది 1942 వ సంవత్సరం. ప్రేక్ లో ఆ సంవత్సరం జరిగిన జాతీయ ఆటల పోటీలలో ప్రప్రథమంగా ఎమిల్ పాల్గొన్నాడు. ఆటలలో మునుమున్నునవారు తగ్గి, యువకులు ముందుకువచ్చిన మొదటి సంవత్సరమిది. కొత్తజేర్లు వినబడు తున్నాయి. ఏదో భయంభయంగా కొద్దవారు వెనక వెనక నిలుచుతూవచ్చేరు, కాని అతివేగంగా, తమ ప్రజ్ఞాప్రాధవాలను ప్రస్థానింపచేశారు.

1500 మీటర్ల పందెంలో పోటీదాగ్ల క్షేత్ర పట్టి అద్భుతంగా వుంది. ఆలీ విజయదు; జట్-పెక్ 5 వ వానిగా వచ్చాడు; 4 నిమిషాల 18.9 సెకండ్లు పట్టిందతనికి; 11 వ వాడొక నూతనుడు : ఆతని పేరు 'సివోనా'. 1949 బలింపిక్సులో 4 వ వాడు.

“సెలవులో ఎక్కడకు పోతున్నావు ఎమిర్” ఆఫీసుమేనేరు ప్రశ్నించాడు.
“పరుగు పందెంలో పాల్గొంటున్నానండి.”

వివోదాలంటే ఇష్టపడని మేనేరు “నువ్వు పరుగెత్తుదా మరుకుంటున్నావా? ప్లేవన్ లో ‘లిమనెస్సు’ అమ్ముతూ పరుగెత్తడమా? కదూ!” అన్నాడు వ్యంగ్యంగా.

“కాదు; ఆటలలో! పరుగు పందెం ఒకటి జరగబోతుంది” అన్నాడు ఎమిర్ అమానుకంగా.

ఈవిధమైన వివోదాలంటే ఆ ఉద్యోగస్తుల మేనేరు కౌతకోపమో చెప్పలేం; నిజమైన ప్రతి ఆటగానికి అన్ని ప్రవర్తన ఆగ్రహం కలిగిస్తుందనడానికి సుదేహులేదు. ఆటలలో ప్రవేశమున్నవాడు, ప్రవేశం లేనివానంత మంచినివాడు కానట్టుగా శిక్షణపొందేవాడు. లేనకున్న విరాసుమంతా శిక్షణకు వినియోగించాలి, కష్టపడాలి, విశ్రమించడానికి వీలులేదు; ఊరికే బాధ్యతల నుండి తప్పించుకోవడమే పరమావధి కాకూడదు; అలాంటిప్పుడు శిక్షణలో ఆనందమే లేదు. అసలే కష్టమైన నీ పనిని కష్టతరం చేసే ప్రయత్నం చేసే ప్రయత్నం చేసేవాడంటే నీకు ప్రాప్తించే విషయాలనల్ల, నీకు కలిగే సంతోషమేమిటి?

ఈలాంటి భావాలు ఎమిర్ చునసుకు బాధిస్తూండేవి. అయినా, ఆటలలో తన మనస్సు లోతుగా పాతుకుపోవడంవల్ల, ఏవిధమైన ఆటంకాలు అతని కవరోధాలు కాలేకపోయాయి. ఆ అధికారి కారినయ్య అతనిని చూచుచున్నాడు.

1948 వసంతంలో, ‘విట్కోవిచ్’ రోడ్డు పందెంలో ఎమిర్ పాల్గొన్నాడు. పందెపు వీరుకు ‘సేల్’తో పోటీచేస్తున్నప్పుడు, ఆతనికి ప్రోత్సాహమిస్తూన్న క్రేక్షరులకు, అసలీ పోటీలో ప్రవేశించుటకు ముందు, ఎమిర్ ఏ అవాంతరాలను ఎదుర్కోవలసి వచ్చిందో తెలియదు. ఎట్టి అనారోగ్య వాతావరణంలో అతను పనిచేసేవాడో, అతని ఆఫీసు మేనేరు ఏవిధంగా అతనిని దైన్యపరచాడో. ఎవరికీ తెలియదు.

వసంతాగమనం ప్రతి ఆటగాని హృదయంలో కొద్ది ఆశలను రేకెత్తించింది. ఎమిర్ కూడా అందరితోపాటే చలికాలంలో బాగా త్రెయినింగ్ చేశాడు. ప్రతిరోజు రోడ్డుమీద ప్రక్కనున్న గ్రామానికి 8 కిలోమీటర్ల (5 మైళ్ళ) దూరం పరుగెత్తడం, మిత్రులతో కూడా వెనక్కి రావడం. స్నేహితు లెవరికీ మనస్కరించకపోయినా, తా నొంటరిగా పరుగెత్తేవాడు. మంచి తయారీలో ఉన్నట్లు విశ్వాసం కలిగింది. కాని ఏవిధంగా పోటీలలో నెగ్గలడో ఉహించలేకుండా ఉన్నాడు. చలికాలంలో వ్యాయామం శరీరాన్ని బలంగా ఉంచుతుంది; కాని త్రెయినింగు సరిగా జరగకపోతే ప్రమాదం కూడా ఉంది. ‘విట్కోవిచ్’లోని పందెం తన శక్తిని తనకు తెలియజేయగలదు; ఆ పందెములో ఎన్నో జయాలను

సంపాదించిన 'సేలు'తో పోటీ. ఆ పోటీలో 'సేలు' మంచి తయారీలో వున్నా, ఎమిల్ యొక్క ఫ్యూర్యాన్ని చూచి ఓడిసేడు; అందుచేత చివరకు ఎమిల్ ను ముందుపోనిచ్చాడు. ఆగోచించి వేసిన ఎత్తు; చివరిభాగంలో ఒక్కసారి వేగం అధికంచేశాడు, వెంట్రుకవాసిగో మాత్రమే గెలవగలిగాడు; ఎందుచేతనంటే ఎమిల్ కూడా తరుణంలో తన యావచ్ఛక్తిని ఉపయోగించాడు.

ఈ పందెంలో చూపిన ప్రహేళిక, తోటివారిలో యితనికి గౌరవం పెంచింది. క్లబ్బులో యాతనికి మర్యాద ఎక్కచైంది; సహృదయుల సలహాలుకూడా ఎక్కువయ్యాయి.

కాని ఎమిల్ గర్వింపలేదు. శిక్షణ అలా సాగిస్తూనే ఉన్నాడు. ఇదివరకు లాశే, ఎవరైనా సవాలుచేస్తే పోటీకి దిగేవాడు; వెనుకంటే చులేదు. పరుగెత్తటం ఆరని కానందం కలగజేసేది. అంతకుంతకు అభివృద్ధిగాంచాలన్న కాంక్ష అతనిలో ఎక్కువైంది. తన క్లబ్బు స్నేహితులుమాత్రం బాగ్మికగా ప్రవర్తించేవారు; పోటీ దాగ్లెవనో తెలిసికొని, తన విజయాని కవకాశలేనా గమనిస్తూండేవారు.

"1500 మీటర్ల ఛాంపియన్ షిప్ పులో పోటీచేయకు" 'సేల్' నిన్ను ఓడిస్తాడు" అని సలహా యిచ్చారు, ఎమిల్ ను ఆరని స్నేహితులు.

ఎమిల్ నవ్వేడు.

"అయితే ఏమియిది; దానిలో తప్పేముంది."

1500 మీటర్ల పందెంలో పరుగెత్తాడు; ప్రథమస్థానానికి దైర్యంగా పోరాడాడు; న్యాయవాదుగా వచ్చాడు, కాలం 4 నిమిషాల 07.4 సెకన్లు. సేల్ వల్ల ఓటమి; కాని ఆరీని ఓడగొట్టాడు.

జిలన్ ను తిరిగివచ్చాడు ఎమిల్; ట్రెయినింగు అవుతూనేవున్నాడు. ప్లేడియం వద్ద రోజూ ఎమిల్ హాజరు; ఎ.తో కష్టపడ్డాడు. తనకన్నా ప్రజ్ఞావంతులైన తన క్లబ్బు మిత్రులను గమనించేవాడు వారెంత సంతృప్తులై ఉన్నారో అని. వారు యిది వరకు సంపాదించిన కీర్తి నీడలలో సుఖంగా ఉండడం గమనించాడు.

కాని అది తనకాదర్భం కారాదు.

"అలా ఆస్మ్య సంతృప్తితో ఆగిపోకూడదు" అనుకున్నాడు. "ఎప్పుడూ అంత కంతకు మించే కష్టమైన కార్యాలు సాధించడానికి పూనుకోవాలి; ఎప్పుడూ నేను విషయంగా ఉండాలి, నేను చిన్నవాణ్ణి అనుకోవాలి."

గెలుపొందిన ప్రతివ్యక్తి తన ప్రస్తుత కీర్తి మీద స్వాభిమానాన్ని నిర్మించుకొనేవాడు. కాని జట్లో పెక్ అసంతృప్తితో బాధపడేవాడు. అందు శిక్షణ పొందుతున్నాడు, నిర్విరామంగా.

"నీకు పిచ్చిపట్టిందా! ఏనో సమాచారం తెచ్చుకుంటావు."

"నేనింకా వెనకపడి ఉన్నా; వేగాన్ని సాధించాలి."

తనకన్నా ప్రజ్ఞావంతుల ట్రెయినింగులోని మంచి హంశాలను కనిపెట్టి, వాని మీద దీక్షచూపేవాడు. ఎనో చిన్న చిన్న దూరాలు పరుగెత్తడంతో తృప్తిపడుటలే దీ

రోజుల్లో. ఓర్మిని అలవరచుకోడానికినే త్రెయినింగవడం యింక వదలిపెట్టేడు. వేగం సాధించడమే ఆతని పరమావధి యిప్పుడు. అదే తన అభివృద్ధికి మార్గం అని భావించాడు. 'టి. నెట్టు' యొక్క శిక్షణ సిద్ధాంతాలు కూడా అవే. ఆ రోజుల్లో ఆ సిద్ధాంతాలకే చలాచలాణి. అలాగే జిటోవేక్ పురోగమించాడు అతి వేగంగా.

ఆ వసంత ప్రారంభంలో 800 మీటర్ల పందెం 2 నిమిషాల 01.2 సెకన్లలో పరుగెత్తాడు. తర్వాత ఆకురాలుకాలంలో ఆమారం 1 నిమిషం 59 సెకన్లలో సాధించాడు. అక్టోబరులో 1500 మీటర్ల 4 నిమిషాల 06.6 సెకన్లలో పూర్తి చేశాడు. 4×1500 మీటర్ల ఛాపియన్ షిప్ లలో జిలన్ జట్టును ఓటమిచేసి రక్షించాడు. బాహమియా-మొరేవియా మధ్య పందెంలో 1500 మీటర్ల పోటీలో, 4 నిమిషాల 0.1 సెకన్లలో పరుగు పూర్తిచేశాడు. అదొక మహద్విరమైన పందెం. కొత్తగా ఆతడు సంపాదించినవేగం, త్వరితంగా ఒక నిశ్చయానికి రాగలిగినశక్తి ఆతని విజయానికి కారణాలు.

మధ్యకపు పండేలలో ప్రవీణులైన జే. దేశ్మలందరు కలసి, 'సేక్'ను ఓడ గొట్టాలని ఒక పన్నుగడపన్నారు. పందెంలో మొరటియంచీ వేగంగా పరుగెత్తి 'సేక్'కు తిరుకు మధ్యనుండే దూరం ఎక్కువ చేశారు వీరందరూ. ఒక్కసారి ఇంత దూరం పరుగెత్తిగాని, ముందున్నవానిని ఓడించలేరు కదా అనే నిస్పృహ ఆతని నావహించి, ఆతని ఓటమికి కారణమయింది.

కాని యింకా జిటోవేక్ ఒకడున్నాడన్న సంగతి వారు నరచారు. జిటోవేక్, సేక్ యొక్క అడుగుల్లోనే పరుగెత్తుతున్నాడు. కాని మొరటిలోనే ఓడి పోవడానికి తియ్యకాలేదు. సేల్ ను దాటి, యింక తక్కినవారితో పోటీకిదిగాడు. మూడున్న ముగ్గురిలో ఒకనిని వెనక్కి పంపేడు. కాని యింకా తనకు మును ఇద్దరున్నారు. గ్రస్ట్రానం 200 మీటర్లుదనగా ఆఖరు పరుగు ప్రారంభించాడు. ఇది సాధారణంగా ప్రవీణుల పద్ధతికాదు. ఆఖరు పరుగు బాగా తక్కువదూరంలోనే ప్రారంభిస్తారు.

ఈ అంత్య పోరాటంలో తన శక్తినంతా వినియోగించాడు ఎమిల్. ఎన్నాళ్ల బట్టో ప్రేక్ పండేలలో యింతశక్తి నుపయోగించిన దృశ్యం ప్రజలు చూడలేదు. ప్రేక్షకులు నిలబడిపోయారు; ఆకాశం ప్రైలైపోయింది వారి కేకలతో; ఆ సాహసికి జోహార్ల మిన్నముట్టాయి. ఎమిల్ అందరినీ వెనక్కి త్రోసేడు. అగ్రస్థానంలో ఉన్నాడు; అయినా పోటీదాల్లు నిరుత్సాహులు కాలేదు. ఇంకా ఎక్కువ వేగంగా పరుగెత్తాలన్న ధైర్యం ఎమిల్ ను ఉత్సాహపరుస్తూంది. చివరి క్షణాలలో ప్రతి కక్షకు తన్నోడిస్తారా! లేదు. ఎమిల్ గమ్యస్థానపు 'టేప్'ను తన ఛాతీతో తాకి తన గెలుపును ప్రకటించాడు.

ఊపిరి బిగబట్టి పరికిస్తూన్న ప్రేక్షక సమూహం, ఒక్కసారి ఊపిరి తీసు కున్నారు; అమితానందం పొందారు. అనేక సంవత్సరాల తర్వాత విజయంకోసం సర్వశక్తుల నుపయోగించే వీరుడొక డవతరించాడు. అనేకమంది పరుగెత్తే వారున్నారు

మన కాశ్చర్యం కలగజేయగలిగిన సామర్థ్యమున్నవారు; కాని వారందరూ ఎప్పుడూ ఆశాభంగం కలగజేసేవారే. ఫలితాన్ని నిర్ణయించే ఆఖరు సమయంలో గుండె నిబ్బరం, మనోనిశ్చయం సడలేవి. 'స్థాపు'జాతిమండే ఆ పట్టుదల గల వ్యక్తి యిప్పుడు యీపండేలలో ప్రవేశించాడు. పోరాటాలకు వెనుకాడడు, సంశయించడు. ఎదిరి గొప్పతనం ఆతనిలో గుండెవడ కలిగించదు. ఆందోళనలేదు; వీ విధమైన బాధ లేదు. తన మనసుకు, తన శరీరానికి తానే అధికారి. పరవశుడుకాడు; వివశుడు కాడు; క్రీడాచరిత్రలో యిట్టి వ్యక్తులు కానరావడం కష్టం. అయితే ఆతని వయసు ఇరవయ్యైక్క సంవత్సరాలే!

ప్రథమ విజయాలు

అమెరికా కాలమంతా ఎమిల్ ట్రెయినింగును వీడలేదు. చలికాలంలోకూడా ట్రెయినింగు విరామం లేకుండా సాగించడానికి నిశ్చయించాడు. పరుగెత్తడమంటే ఎమిల్ కు ఎంతో ఆనందం కలిగించేది. వీరోజు పరుగెత్తకుండా ఉండలేకపోయే వాడు. అయినా తన శిక్షణ, విజయానికి అనవసరపు ప్రాముఖ్య మివ్వలేదు. తన దేశం యొక్క భావి, ప్రపంచ భవిష్యత్తు యుద్ధభూమిలో నిర్ణయమవుతూన్నప్పుడు, ఈ పండేలకన్నా ముఖ్యమైన సమస్యలు ప్రజల నెరుక్కొంటున్నాయని ఎమిల్ గ్రహించాడు.

1944 వ సంవత్సరం అంత ఆశావసకంగా ప్రారంభము కాలేదు. తన ఫుట్ బాల్ జోళ్ళతోటే పరుగెత్తుటవల్ల పాదాలు పుళ్ళయిపోయాయి; ఆసుపత్రిలో 14 రోజులు గడపవలసివచ్చినది. తిరిగి వచ్చేసరికి పరుగెత్తడానికి కాళ్ళకు జోళ్లులేవు. యుద్ధం ముగింపుకు వస్తూన్న ఆగోష్టులో, జోళ్ళ ఫ్యాట్టర్లలో పనిచేసే ఉజ్జ్వల భవిష్యత్తుగల జట్ పేక్ వంటి యువక ఆటగాడు కూడా, ఆటలను వదలివేయవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడినది. అచ్చటంకొలది, ఆరీ, సేల్ వంటి స్నేహితులతో కలరు. వారా తని కలాగో 'టెన్నిసు' జోళ్ళను సంపాదించి పెట్టడంవల్ల, మళ్ళీ పరుగెత్తడం ప్రారంభింపగలిగేడు.

ఉపాధ్యాయులకు వ్యాయామ శిక్షణ నిచ్చే స్కూలులో, జనవరి నెలలో ప్రవేశించాడు. అక్కడ, దూరపుపరుగు పందెములలో శిక్షణనిచ్చే ఉపాధ్యాయులలో ప్రప్రథముడుగా కీర్తి గడించిన 'జోసెఫ్ హెరన్' పరిచయం కలిగినది ఎమిల్ కు. పరుగు పందెగాళ్ళకు తానిచ్చే ప్రత్యేక శిక్షణను పొందుటకు

మేనెలలో రమ్మని ఎమిల్ ను 'హెరక్' ఆహ్వానించాడు. అనుభవం గలిగిన యీ ఉపాధ్యాయునివద్ద ఎన్నో విషయాలు గ్రహించాడు ఎమిల్. అందులో తాను ఏస్థింశాలను, నూత్రాలను స్వయంకృషివల్ల అలవరచుకున్నాడో, అవే సిపలైనవని గ్రహించగానే ఆత ననుభవించిన ఆనందానికి ఆతులేదు.

5000 మీటర్ల పందెంలో యిదివరకు 'రికార్డు'ను అధిగమిస్తాననే వాదానం, హెరక్ ఆతనిచేత చేయించాడు. పోయినసంవత్సరం యీ దూరం 16 నిమిషాల 25 సెకండ్లలో పరుగెత్తగలిగాడు. ఈ సంవత్సరం 15 నిమిషాల 38 సెకండ్లలో పూర్తిచేయగలిగాడు. అప్పటినున్న 15 నిమిషాల 14 సెకండ్ల రికార్డును భగ్నంచేసే అవకాశం కండ్లయెదుట కనిపిస్తోంది. ఇలాంటి 'రికార్డు' ప్రదర్శనాల విజయం, అదృష్టమొదగాని, శారీరక బలప్రయోగంవల్లగాని చేకూరవని, ముందుగా పొందిన కఠినమైన శిక్షణమీద ఆధారపడుతుందని ఎమిల్ కు బాగా తెలుసు.

ఎంతో ఆత్మితో, నూతనోత్సాహంతో తయారుకావడం ప్రారంభించాడు. పందెగాళ్ళ గుండె లదిరేట్లు 'ప్రాక్టీసు' కొనసాగించాడు.

"ఏమిటివంతు! మళ్ళీ స్వల్పదూరాల పందెలలో దిగబోతున్నావా" అన్నారు స్నేహితులు.

ఎమిల్ తన పద్ధతులను వదలలేదు. చిన్నచిన్న దూరాలలో వేగంగా పరుగెత్తడం, వంకలలో, మకుపులలో అతి త్వరగా పరుగెత్తడం, నెమ్మదిగా పరుగెత్తి, పరుగెత్తి ఒక్కసారిగా వేగంగా పోవడం యీ పద్ధతులలో 'ప్రాక్టీసు' చేశాడు. 200 మీటర్లు అతివేగంగా పరుగెత్తేవాడు; వెంటనే అందుదూరం నెమ్మదిగా పరుగెత్తేవాడు.

ఈ పద్ధతులమీ తోటివారికి భోధపడేవికావు. అంతమందీ హేళనచేసేవారు; ఎమిల్ అంటే ఎంతో అభిమానం కలవారుకూడా అతని పద్ధతులను నిరసించుటకు ఆరంభించారు.

"ఎమిల్! నీవంత కష్టపడకూడదు; నీ కత్తి అంతా ఒక్కసంవత్సరంమాత్రమే వినియోగించాలనా? ఆ తర్వాత ఏమవలచుకున్నావు; పందెంపోటీ మానేస్తావా?"

వార్తాపత్రికల అభిప్రాయాలను, అతనికెత్తి చూపించారు. ఫలితాలను వారు ప్రశంసించినా, పద్ధతినిమాత్రం వారు విమర్శించారు. సనాతన పద్ధతులకు వ్యతిరేకమైన ఆతని పరుగుపద్ధతులకు విమర్శకులు తల పంకించారు. ఇంత ఎక్కువగా, అనవసరంగా శ్రమించకపోతే, భవిష్యత్తులో, ఆతడు అదృష్టమైన విజయాలను సాధించగలుగుతాడని వారి అభిప్రాయము. ప్రస్తుత పద్ధతిలో తన కత్తినంతా అతి త్వరగా వృధాచేసికుంటున్నాడన్నారు.

ఇలాంటిఅభిప్రాయాలకు, విమర్శలకు ఎమిల్ ఏమీవిలువనీయలేదు. అతిదూరపు పరుగుపందెగాళ్ళ 'పైల్' వ్యక్తిగత విషయమని ఆతని అభిప్రాయము. తన శరీరంలోని శక్తులను గూర్చి తనకు బాగా తెలుసునన్నాడు. అతడు విన్న విమర్శలలో ఆతని

కొనగిన సలహాలలో ఆతనికి నచ్చిం దొక్కటే; స్వానుభవమే మార్గదర్శిగా భావించాలన్నదది.

“చూడు ఎమిర్! నువ్వు ప్రధానంగా ఎక్కువదూరం పరుగుపందెగాడిది. అందుచేత, ఎక్కువ నిప్పురాన్ని సాధించే పద్ధతి నవలంబించాలి. పందెంలో పాల్గొన్నప్పుడు, ఎలా పరుగెత్తాలో ఆ పద్ధతిని అలవరచుకోవాలి. తేలికగా పెద్దదుగుల పరుగుపద్ధతిని నేర్చుకో” అనేవారు.

కాని ఎమిర్కు యీ సలహా ఎంతమాత్రం నచ్చలేదు. ఎంతసేపూ దూరపు పందేలు సాధించే పద్ధతినే అనుసరిస్తే, వేగం సాధించే మనస్తత్వం అణగారిపోతుందంటాడు. ఎమిర్ ‘రికార్డు’ను భగ్నం చేయాలంటే, పరుగువేళ తగ్గించాలంటే వేగపుగతి అధికం కావాలి.

ఎమిర్కున్న అభిప్రాయాలలో ఎవరూ వీకీభవించరని ఆతనికి అర్థమయింది. అయినా వాటిలో మార్పుకు అంగీకరించలేదు.

“అతి త్వరగా వేగంగా నేను పరుగెత్త గలిగినంతకాలం, పందెపు చివరి భాగంలో నాకు ఫలితాలెక్కువ లభిస్తాయి. ఎక్కువ బాధకు, కష్టానికి నా శరీరం అలవడుతుంది. దానివల్ల నా సహనశక్తి వృద్ధిపొందుతుంది” ఇవీ, ఎమిర్ వాదనా ధోరణి.

అప్పుడప్పుడు ఎవరో ఒకరు యీతనితో సవాలు చేయుట జరిగేది. కాని ఎమిర్ యొక్క త్వరితగతి నిర్భీనమయ్యేది. అలాంటి శిక్షణకు ఎవరూ తట్టుకోలేక పోయారు. ఆ విషయంలో ఏకాకిగా నిలబడిపోయాడు.

“అతిదూరపు పరుగు పందెగాళ్లకు నేను మించాలంటే, వేరే పద్ధతుల నవలంబించాలి; కాని నా పద్ధతే ఉత్తమమైనదని చెప్పలేను. కాని ఓపిక పట్టాలి; అప్పుడు ఫలితాలు వాటంతటవే మార్పొడుతవి. నా మట్టుకు నాకే ఆఫలితాలెలాగుంటాయో అని ఆత్మతగా ఉంది”.

అయినా తన ‘ప్రాక్టీసు’ తగ్గించలేను; హెచ్చించాడు. తన గుండె ఎలా కొట్టుకుంటుందో పరీక్షించుకున్నాడు. ఏ విధంగా ఆయాసపడేవాడో, ఆ ఆయాసపు రీతి ఎలాంటిదో గమనించాడు. తన శరీరం ఎంతకష్టం ఓర్వగలగో తెలిసికోడానికి ప్రయత్నించాడు; ఎంతవరకు ఆరోగ్యంగా ఉన్నవ్యక్తి తట్టుకోగలడు, ఈ పరిశోధనలు ఒక్క ఆటస్థలంలోనే కాదతడు సాగించింది.

ఫార్మేట్ రీకి వెల్లేమాంగం ‘పాస్టార్’ చెట్టు వరసకు ప్రక్కనున్నది. ఈ మార్గాన్ని తన శరీరాన్ని బాధపెట్టి, ఎంతవరకు ఓర్వగలగో పరీక్షించడాని కుపయోగించాడు. 4 వ చెట్టు చేరేవరకు ఊపిరి బిగపట్టేవాడు. మొదటిసారి, మరునాడుకూడా ఆచెట్టు వరకే; మూడవరోజు 5 వ చెట్టువరకు; ఈ విధంగా ఊపిరి నాపుటకు ఒక శిక్షణ నలవరచుకున్నాడు. తల తిరిగిపోయేది; ఛాతీ మీదకుక్రిందకు గంతులు వేసేది. చైతన్యం పోతూన్నట్టనిపించేది. కాని దైర్యంతో సాగించాడు తన ప్రయత్నాన్ని; అలా, ఆఖరు పాస్టార్చెట్టువద్దకు వచ్చేసరికి తెలివితప్పి పడిపోయాడు.

ఇవంతా ఆ ఈతగాని కథలాగ వినిపిస్తుంది; నీటి అడుక్కిపోయి, చచ్చినాసరే ప్రతిక్షీకన్నా ముందు నీటిపైకి రాకూడదన్న ఈతగాడి కథలాగుంది. కాని ఎంత మానవాతీతమైన మనోనిశ్చయం, హృదయస్థైర్యం యిట్టి కార్యాలకవసరమో గమనించతగ్గది.

త్రైయినింగు అవతూన్నప్పుడు 10, 12 పరుగులు తిన్నగా మహద్దర వేగంతో సాధించేవాడు. ఒకసారి, యిట్టి పరుగుల అనంతరం ఘనీశ్వ స్నానంచేసి జలుబు తెచ్చుకున్నాడు. ఎంత శక్తివంతుడైనా, చేసే కష్టకార్యాలకు పరిమితి వుండాలి. ఈ విషయం ఎమిల్ క్రమంగా గ్రహించాడు. ఈవిధంగానే మరొక గుణపాఠం నేర్చుకున్నాడు. పరిమితుల గ్రహించి పనులను సాధించుట అతి ముఖ్యమైన విషయం.

తర్వాత తర్వాత ఆయాసం వచ్చేది, అలసిపోయేవాడు. సుశువుగా చిరాకు పడేవాడు; నిద్ర సరిగా పట్టేదికాదు; చిన్న జ్వరం ప్రారంభమయింది. యధార్థం ఏమంటే విసిగిపోయాడు; శిక్షణ భరించగలిగినదానికన్న అధికమయిపోయింది. అప్పట్నుకొద్ది తన తప్పు గ్రహించాడు; వీంచేయాలో తెలుసుకున్నాడు; జ్వరం వదలగానే 'త్రైయినింగు' తగ్గించాడు. ఆ తగ్గించడం అతి కొద్దిగానే! ఒక్కొక్కప్పుడు 100 మీటర్ల పరుగు పదిసార్లు, మరొకసారి 200 మీటర్ల పరుగు 10 సార్లు; ఇంకొకసారి 400 మీటర్లు 6 సార్లు. ఈవిధంగా 'త్రైయినింగు' సాగించాడు; వేగ గతిని వృద్ధిచేయుటకు చేసే ప్రయత్నాలనుమాత్రం విరమించలేదు.

1944 జూలైలో పండేలలో పాగ్లానుటకు 'ప్రేక్' నగరానికి మరల ప్రయాణ మయ్యాడు. 'ప్రేక్' నగరం అప్పుడు శోకానలంతో దగ్ధమయింది. ఆటగాళ్లనేకులు 'కాస్సెక్ ట్రేవెల్ క్యాంపుల'లో మగ్గిపోతున్నారా రోజుల్లో; చాలామంది స్వాతంత్ర్య యుద్ధంలో ప్రాణాలను పోగొట్టుకున్నారు. అయినా దేశంయొక్క జాతీయ మైనస్టు పూర్తిగా నశించలేదు; మరల ఆశలు రేకెత్తాయి.

1500 మీటర్ల పరుగులో పాగ్లానమని ఎమిల్ కు 'ఆరీ' సలహా యిచ్చాడు. 'సివోనా' ఒక్కడే యీపోటీలో తన్నోడించగల సమర్థుడు. ఈతని నెన్నోసార్లు గిది వరకు తా నోడించాడు; 'సివోనా' ఒక్కడే ఒకపందేనికి, మరొక పందేనికి అభివృద్ధి కనబరుస్తూ వచ్చేడు.

మధ్యరకపు పరుగు పందెంలో సివోనా స్వల్పంగా ఎమిల్ కన్నా ప్రష్ఠకన బరుస్తున్నాడు. 4 నిమిషాల 02 సెకన్లలో ఎమిల్ పరుగు పూర్తిచేసినా, సివోనా కొకవాని తక్కువే.

"5000 మీటర్ల పోటీలో నువ్వుపరుగెత్తినట్టయితే, గెలుపు నీ దయ్యది" అని 'సివోనా' ఎమిల్ ను ఓదార్చాడు.

క్షణికమైన విజయాలను ఎమిల్ ఆశించుటలేదు. భవిష్యత్తులో స్థిరమైన స్థానం కొరకు కష్టపడుతూ ఉన్నాడు.

‘గుండర్ హాగ్’ సాధించిన 1500 మీటర్ల పండులో ప్రపంచ విజయంగూర్చి, ఆతని 3 నిమిషాల 43 సెకండ్ల రికార్డుగూర్చి ఎమిల్ విన్నప్పడు :

“రెండో అంతస్తు నిచ్చినలేందే ఎక్కలేను” అన్నాడు క్లబ్బంగా, భావ గర్భితంగా !

అప్పటికింకా ప్రపంచ రికార్డులను భంగంచేయగలననే విశ్వాసం ఆతనిలో దృఢంగా నాటుకోలేదు.

కాని ఎమిల్ స్వాభావికంగా విచక్షణాజ్ఞానం కలవాడు, వివేకి. ఆతని విద్యాభ్యాసం యీ లక్షణాలకు పదునుపెట్టింది. సన్నిహిత భవిష్యత్తుకు సంబంధించిన గమ్యాలను, లక్ష్యాలను మాత్రమే ఆతని మనోనేత్రాని కెదుట నిర్ధించుకొనేవాడు.

“ఆకాశపుత్రుత్వం ఆదర్శాలను, నిర్బంధాలను, వానిని సాధించలేకపోవుట వివేకి లక్షణంకాదు. ఎందుచేతనంటే, అప్పుడు ఉత్సాహం నిస్పృహగా మారి పోతుంది. ఏ క్యక్టీ ఏమీసాధించలేడు. బ్రదుకు బరువైపోతుంది. అందుచేత ఆదర్శాల నిర్మాణంకూడా జాగ్రత్తగా చేసికోవాలి” అంటాడు ఎమిల్.

ఇలాంటి వివేకంతో కూడిన అభిప్రాయాలు ప్రశంసాపాత్రాలు. ‘వేరేవు’ నగరంలో జరిగిన “గ్రాండుప్రిక్స్” 1500 మీటర్ల పోటీలో, తనకున్న శక్తిని పరిమితంగా ఉపయోగించే ప్రయత్నం పరిచింది. 4 నిమిషాల పరిమితిలో గెలుపుసాధించి పురోగమించాడు. ‘సివోనా’తో శక్తివంతుని లేక పోటీచేసి, ద్వితీయుడుగా కృతార్థుడయ్యాడు. ఇద్దరూకూడా పరుగువేళను తగ్గించగలిగేరు: సివోనా: 3 నిమిషాల 58.9 సెకండ్లు; ఎమిల్: 3 నిమిషాల 59.5 సెకండ్లు. ఇంతలో పెట్టెంబరునెల వచ్చింది. ‘హెరన్’కు తాను చేసిన వాదనా విషయమేమిటి? 5000 మీటర్ల రికార్డు భగ్నం చేసే అవకాశం ఎమిల్ కు అనుమానంలో పడ్డది.

జిలన్ లో ఒక ప్రత్యేక పాఠశాలకు హాజరవుతున్నాడు ఎమిల్. ఆతని కాలాన్ని ఆ స్కూలు పాఠాలు చాలా హరిస్తున్నవి. బ్రెయినింగుకు వేళ లేక పోయేది. అదే తనకు కావలసిన విశ్రాంతి నిచ్చిందని ఆస్మికంగా గ్రహించాడు. వేసవిలో చేసిన కఠినమైన పనియొక్క ఫలితాలు కనుపించినవి. ఇదివరకున్న వేగంగా పరుగెత్తుతున్నట్టు భావించాడు. అదే అతనికి మానసికంగా ఆనందం కలిగించింది. అదే యింకా సాహసకార్యాల కఠినని పురిగొల్పింది. ఒకసారి 2000 మీటర్ల దూరం పూర్తి చేసేంతో పరుగెత్తేడు; తనతోపాటు బ్రెయినింగు అవుతూన్న స్నేహితుడు, వాచీ దగ్గరపెట్టుకొని టైము చూశాడు.

“ఏమాయి, మా రికార్డును దాటేవే; 5 నిమిషాల 36 సెకండ్లలో పూర్తి చేశావు” అని కేక వేసి చెప్పాడు.

“అయితే కానీ, ఎవరితో ఈ సంగతి చెప్పరు; అందరూ ఏదో అసంబద్ధంగా వాగుడు మొదలుపెట్టారు” అన్నాడు ఎమిల్.

ఈ దూరానికి ఎంత రికార్డు 'టై' మన్న విషయం ఎమిల్ కు తెలియదు. సాధారణంగా పోటీలలో యీ దూరం (2000 మీటర్లు) అరుదు. ఇంటికి వెళ్ళిన తర్వాత, పరుగులకు సంబంధించిన పూర్వపు రికార్డులు చూస్తూంటే తెలిసింది ఎమిల్ కు: ఆ దూరానికి 'రికార్డు' 5 నిమిషాల 38.8 సెకండ్లు; 'హోస్కే' పరుగు రికార్డు.

ఆ రికార్డును అధిగమించిన విషయం, ఎంతోకాలం దాగలేదు. తన క్లబ్బు 'సెక్షన్' నాయకునికి తెలిసింది. మర్నాడు పుడయం తను ఆఫీసుపనిలో వుండగా 'టెలిఫోన్' మోగింది:

"ఎమిల్! శనివారానికి బాగాతయారయి వుండు; మూడుకిలోమీటర్ల రికార్డును భగ్నంచేయడానికి ఒక పోటీ ఏర్పాటుచేశాం" అన్నాడు.

ఎమిల్ కు ఈ వార్త భయోత్పాతం కలిగించింది. నిరాకరించాడు. వంద సాకులు చెప్పేడు; అలాంటి ప్రయత్నంయొక్క అవినీకాన్నిగూర్చి చెప్పేడు. కాని ప్రయోజనం లేకపోయింది. ఆవిధంగా కొత్త 'రికార్డు'ను సృష్టించిన కీర్తిని సంపాదించాడు.

"అనవసర యమాపణలతో కాలయాపన చేయకు; నిన్నును నీవు చూపిన ప్రజ్ఞనుగూర్చి విన్నాను. నువ్వు పరుగెత్తితీరాలి; నీ ప్రజ్ఞను ప్రదర్శించాలి."

ఈరోజు అతనికి కలిగిన భయం, ఆత నెప్పుడూ అనుభవించలేదు. తన 2 కిలో మీటర్ల రికార్డు ఏమంత గొప్పదికాదు; కాని 'హోస్కే' సాధించిన రి క్టింగ్ మిటర్ల రికార్డు అమృతం. ఆ దూరం 8 నిమిషాల 42 సెకండ్లలో పరుగెత్తుటకు, ఒకటి రెండు కిలుకులు తెలియాలి. దీనిమీద నిజంగా తీవ్రంగా మనసు నిలపాలా? తన రికార్డు 8 నిమిషాల 56 సెకండ్లు. 15 సెకండ్లను తను తగ్గించుటకు తగిన శక్తి తనకుందా? ఏనో ఒక అమృత కార్యాన్ని సాధించడానికి ప్రయత్నం కాదా ఇది?

శనివారం ఎంతో దూరమనిపించింది. ఒకయుగంగా కనిపించింది. జిలన్ స్టేడియంలో పందెపు మార్గం సరిగ్గా లేదు. ఒకసమగ్రమైన దృశ్యం కండ్ల ఎడట స్పష్టంగా కనబడదు. దాని పొడవు 450 మీటర్లు మాత్రమే. పందెంలో దృశ్యం సమగ్రంగా గ్రహించడానికి పోటీదారు అక్కడకుండ తన పద్ధతి ననుసరించి చిహ్నాలు ఏర్పాటుచేసుకోవాలి. మిత్రుడు 'సేక్' మధ్య మధ్య 'టైము' తెలియజేస్తా నన్నాడు. ఈ పనిమాత్రం చక్కగా నెరవేర్చాడు సేక్. ఆ సాయంత్ర మదొక చిన్న సమావేశం. ప్రేక్షకులు 50 మంది మాత్రమే. అంత నమృతంలో లేరు వారుకూడా; అందరికీ అనుమానమే. ఈ నిరాడంబర ప్రదర్శనపు టెర్పాట్లు మధ్య కూడా, ఎమిల్ చూపిన ప్రజ్ఞ అమృతం. తన అనుచరులకు ఆకాశం కలిగించలేదు. తానవుతున్నకంటే ఎక్కువ శక్తివంతంగా కార్యాన్ని సాధించాడు. 8 నిమిషాల 38.8 సెకండ్లలో పరుగు పూర్తిచేశాడు; కొత్త రికార్డు నిర్మించాడు.

ప్రేక్షకగరంలోని క్రీడల వార్తలక్రింద, విమర్శలేకుండా విషయమాత్రమే ప్రకటింపబడింది. క్రీడల ఎడిటర్లకు జి. టో. పి. కే పరిచితుడే; ఆతని సామర్థ్యం

చారిత్రాగ్రంథం. కాని ఒక రికార్డును భగ్నంచేసే దైర్యం ఎక్కడనుండి సంపాదించాడు అనేదే వారి ఆశ్చర్యం. కొంత ఋణాన్ని కావాలి; అంత ప్రజ్ఞ ప్రవర్తింపగల లక్షణాలు ఆతనిలో కలవా? దానికి కావలసిన మనోదైర్యం ఆతని కన్నదా? అనే ప్రశ్న.

ఒకక్షణమైనా అనుమానించనిది 'హెరీస్' ఒక్కడే. ఆ మర్నాడే ఆతనివద్ద నుండి సందేశం "నీ వాదానం సంఘటి ఏమిటి" అని.

జులై ౨౦౧౯ క్లబ్బు మేనేజర్లు, యీ తరుణాన్ని జాగ్రత్తపడవలమోలేదు. 5000 మీటర్ల రికార్డు భగ్నానికి, ఆ తరువాతి శనివారం ఏర్పాటు చేశారు.

ఎమిల్ తన 'ట్రైయినింగు' పద్ధతులనుమాత్రం విడవలేదు. తన విజయానికి కారణం తన ట్రైయినింగు పద్ధతులేనన్న తన విశ్వాసం దృఢపడింది. ఆతని స్నేహితులుకూడా అన్ని విషయాలు ఒక కొత్త దృక్పథంతో చూచుట కారం భించారు. మంగళవారం 200 మీటర్ల మార్గంలో 10 సార్లు పరుగెత్తాడు; లక్ష్యవారం ఆదేవిధంగా చేశాడు. దూరపు పరుగు పండేలకు ట్రైయినింగుపద్ధతి యిదే అని విశ్వసించాడు. ఇదివరకు ప్రయత్నం చేసినప్పటికంటే, యిప్పుడు తన శక్తి అధిక మయిందన్న మనోదైర్యం కలిగింది. ఆస్థావిశ్వాస మధిక మయింది. మొదటిసారి కంటే, యీ సారి పండేపు ప్రారంభంలో తేలిక హృదయంతో నిలబడ్డాడు. 'హెరీస్' రికార్డు 15 నిమిషాల 14 సెకండ్లు; ఎమిల్ అంతకున్నా తక్కువకాలంలో పరుగెత్తగలడా?

"అంత సులభం కాదు" అని తన్ను ప్రశ్నించినవారికి, ఎమిల్ సమాధానం యిచ్చాడు. తనకున్న శక్తిని అధికంగా ఎప్పుడూ పరిచించే అలవాటు లేవనితనికి. కాని తనకున్న యావచ్చుకీని ఉపయోగించగలడని ఆతనికి నమ్మకమున్నది.

వెనుకటి శనివారంనా ఈ శనివారం ప్రేక్షకుల తక్కువయ్యారు. తను పనిచేసే 'లేబోరేటరీ'లోనివారుకూడా హాజరయ్యారు; వారు ఎప్పుడూ ఆలస్యాలానికి రాలివారు!

వారికి ఆశాభంగం కలిగించలేదు ఎమిల్. నిజమే, చివరి ఘట్టాలలో యిదివర కన్నడూ అవసరమనిపించని విధంగా శక్తి సుపయోగించవలసివచ్చింది; కాని విజయం పొందాడు. 20 సెకండ్లతో పూర్వపు రికార్డును తుడిచివేశాడు. 14 నిమిషాల 55 సెకండ్లు పరుగెత్తి, అంతగొట్టియ స్థాయికి తన రికార్డును తీసుకువోయాడు.

ప్రేక్షకసమూహంలోని వార్తా పత్రికల అధీశులలో టెలిఫోను మోతకు విరామం లేదు. రేడియో ప్రేక్షకులనుండి పారబాటేమీ జరగలేదు కదా అని ప్రశ్నలు. వార్తలు ధృవపడిన తర్వాత, 15 నిమిషాల లోపు రికార్డును సాధించిన వీరునిగూర్చిన ప్రశంసలు అపరిమితంగా బయలుదేరాయి. ఎమిల్ తన అభినందిస్తూ రోజూ ఉత్తరాలే, ఫోటోగ్రాఫులు పంపమని అభ్యర్థనలు అసంఖ్యాకాలు.

ఇంతలా హాస్యాస్పదంగా ఉంది ఎమిల్ కు. రెండు రికార్డుల తర్వాత యీక ఆతనికి వేళతో సంబంధం పోయింది.

“15 నిమిషాలకంటే తక్కువ వేళలో పరుగెత్తడం నాకు సుఖవైపోయిందని ఈ రికార్డువల్ల బోధపడింది. ఇందులో అమానుష మేమీ లేదు. సాధారణ మానవునికి అందుబాటులో ఉండవచ్చుమాట. ట్రైయినింగువల్ల సాధించిన నా మానవశక్తికి అనుగుణంగా ఉన్నదనాలి.”

పోస్టులో మరొక ఉద్ధరంకూడా వచ్చింది. వచ్చే శనివారం డ్రేక్ నగరానికి రమ్మని ఆహ్వానం. ఈసారి 2000 మీటర్ల పందెం; జట్‌వేక్‌కు పూర్వ రికార్డులను ముక్కముక్కలు చేయుట కవకాశం. జిలన్‌లో ప్రజల కీ ఆహ్వానం గర్వకారణం; కాని ఆహ్వానానికి అంగీకరించడమే, లేదా, ఆలోచనలో పడింది. రికార్డును భగ్నంచేయుట మరొక స్థలంనా? చివరకు ఆహ్వానానికి అంగీకారం మంజూరయింది. కారణం కూడా మంచిదే. ఎమిల్ సాధించిన రికార్డులు బయటప్రజలలో విశ్వాసాన్ని పూర్తిగా కలిగించాలి; దాని కిది అవకాశం.

ఈ ప్రారంభం ఎమిల్‌కు సంతోషం కలిగించలేదు. చాలాకాలంవరకు మరవలేక పోయాడు. నిష్కల్మషంగా ప్రయత్నించేయడమే ఆతని ఆశయం; ఆఖరున వచ్చినా అతనికి సంతోషమే; కాని తన విజయాన్ని శంకించేవాతావరణం అతనికి విచారం కలిగించింది. డ్రేక్ నగరం వెళ్ళినతర్వాత, అక్కడి ప్రజలు ఆతని ప్రవర్తనాలను శంకించారని వింటూంటే, ఎమిల్‌కు కలిగిన హృదయావేదన ఊహించవలసిందేగాని వర్ణించ నలవికాదు. స్టేషన్‌లో దిగగానే, ఏదో తెలిసినట్టుగా శ్రేక్షులు చిరునవ్వుతో హేళన కనూరుస్తూ “అడుగో జిలన్ రికార్డు భగ్నకారుడు! జిలన్ వేళలో ఏదో ఆంతర్యమంటుంది. ఏమంటావు” అన్న మాటలు వినిపడజొచ్చాయి.

ఆలాగన్నవాడు ఎమిల్ దగ్గరకువచ్చి, వంగి ఆతని చెవిలో: “అయితే అసలు నిజమేమిటి! దూరాలు కొలిచే పద్ధతేమిటి? మీ జిలన్‌లో యిలాంటివన్నీ ఎలా ఏర్పాటుచేస్తారు?”

“ఆ వేళలు నిర్దిష్టం; మాగ్నం అతి జాగ్రత్తగా కొలుస్తారు; అన్నీ నిబంధనల ప్రకారం చేస్తారు.”

జవాబు నచ్చలేదు. వేళాకోళం హెచ్చయింది: “అబద్ధాలాడకు, నిజంచెప్పు. నాతోటి చెప్ప నీకేమీ భయం లేదు. మనలోమాట, ఎలా చేస్తారు.”

ఇక్కడ తన రికార్డు ట్రైమునుగూర్చిన అనుమానం దృఢంగా వుందని ఎమిల్ గ్రహించాడు. ఇతిరులు కూడా అదేవిధంగా దగ్గరకు రావడం, అవే మాటలు అనడం!

“రికార్డులు సృష్టించడం నా కిష్టంలేదు. క్లబ్బు నిర్వాహకులు చేసిన ఏర్పాటు యిది.....”

ఇంకా వాక్యం పూర్తి కాకుండానే “కాని, యిటు చూడు! ఇక్కడ నీకన్నా బాగా పరుగెత్తేవారున్నారు. వారు రికార్డులను భగ్నం చేసే ప్రయత్నాలు చేయలేదు!”

అది సంపూర్ణంగా నిజం. ప్రజ్ఞావంతులు. కొద్దికాలం క్రిందట, తనను చిత్తుగా ఓడించినవా రున్నారు; అయినా రికార్డులు మాత్రం పర్యతాలవలె నిలచి ఉన్నాయి. ఎందుచేత? దానికి జవాబు తన 'ట్రైయినింగు' పద్ధతుల విశిష్టత. ఈ పద్ధతులను అందరూ తృప్తికరించారు. నిజమే! జి. టో. పి. కోను పరుగులో ఓడించేవారు లేకపోలేదు. కాని రికార్డులను ధ్వంసంచేసే ప్రజ్ఞా వారికి లేదు. ఏదో విధంగాజయిస్తే చాలంటారు వారు. అవసరానికి 'ట్రైయినింగు' అయ్యేవారు. అంతేగాని వారికి ఉన్న తాదార్థ్యం లేవు. తరుచు పండేలలో పాగ్గానేవారు, తరుచుగా గెలుచుటకు తమవేగాన్ని వృద్ధిపొందిద్దామని కాని, కష్టాన్ని భరించగల శక్తిని సంపాదించామని కాని వారికి ఆశలేదు. ఎమిల్ ట్రైయినింగు అతనిని ప్రజ్ఞావంతుని చేసింది. అతని ప్రతిపాదన అతనిలో నూతన శక్తిని విజృంభింపచేసింది. 5000 మీటర్ల పరుగు ఎమిల్ కు అరుదై నా, ప్రతి సంవత్సరం పరుగువేళలు, అతని శక్తిని ప్రకటిస్తున్నాయి. ఆ విధంగా అతని సిద్ధాంతానికి విజయనూచనలు కనబడ్డాయి.

ఆరోజు అందరూ అనుమానపు దృష్టులతో, అసహనంతో తనవైపు చూస్తున్నారని గ్రహించాడు ఎమిల్. అన్నప్రవేశాస్తు వ్యాయామ రంగంలో ఫలితాలు వ్యక్తిగత ప్రావీణ్యంమీద ఆధారపడి ఉంటాయి. ఎవరికివారు తమ శక్తిని ప్రదర్శించగల వైపుణ్యం, తమ శక్తిని రక్షించుకోగల సమర్థత కలిగి ఉంటారు; వారి శక్తినిగాని సామగ్ధ్యాన్నిగాని వారినుండి వేరుచేయగల వారెవ్వరూ లేరు. అందుచేత ఎమిల్ భయపడడానికి కారణంలేదు. ఆశ్చర్యవిశ్వాసంతో ప్రేడియం ప్రవేశించాడు; అంతేకాదు, ప్రేగ్ నగర ప్రజలలో విశ్వాసం పామకొలపడానికికూడా నిశ్చయించాడు.

ఫలితం: 5 నిమిషాల రిస్ సెకండ్లు; మరొక రికార్డు; ఒక్క సంవత్సరంలో మూడవది.

సంశయాత్మకులు ఆశ్చర్యచకితు లయ్యారు.

వి ము క్తి

అతిస్థూలంలో చల్లనిగాలి; ఉదయభానుని వెచ్చని కిరణాలు ప్రసరించి గాలిలో చల్లదనాన్ని క్రమంగా మాయం చేస్తున్నవి. వసంతపాసనలు వ్యాపిస్తున్నాయి. పండెపు మార్గంలో ఎమిల్ నెమ్మదిగా నడుస్తూ, అప్పుడప్పుడు వేగంగా పరుగెత్తుతున్నాడు. అతని ఎడమకాలు యింకా నొప్పిగానే ఉంది; చలికాలంలో బయట పరుగెత్తడానికి వీలులేక యింట్లోనే గెంతుతూ పరుగెత్తుతూ, కాలికి దెబ్బ తగిలించు

కున్నాడు. ఈ ఆటగాళ్ల అలవాటు ప్రకారం విక్రాంతి తీసికొనేటదులు, నొప్పి దానంత అదే పోతుందని అశ్రద్ధ చేయడం; ఆ నొప్పి అధికంకావడం జరిగింది. పూర్వపు ప్రజ్ఞను సంపాదించుటకు ఆతిజాగ్రత్తగా ఉండాలి. ఆ మెత్తని గడ్డిమీద పరుగుతుంటే, అప్పుడప్పుడు ఆకాలినొప్పి దుర్భరంగా తయారయ్యేది.

జిల్స్ లో వ్యవహారాలన్నీ విషమిస్తున్నవి. నవంబరులో పట్నం ముట్టడింప బడింది. పట్నం చాలావరకు నాశనం అయిపోయింది. అంతా తారుమారయింది. పట్నంలో యిష్ట ఉష్టంగా ఉండే ఏర్పాట్లన్నీ ధ్వంసం కావడంచేత, చలి ఎముకలు కొరికేస్తోంది. యుద్ధం ఎప్పుడు అంతం అవుతుందా అని ప్రజలు ఆత్మకాగా ఉన్నారు. ముగింపు త్వరలోనే కావచ్చు. పరిస్థితు లా విధంగానే నూచిస్తున్నాయి. వసంతారంభంలో శత్రువు ఆక్రమించుకొన్న అన్ని ఆఫీసులలో కాగితాలన్నీ తిగల పెట్టబడ్డాయి; దీని పాగ ఆకాశము అంటుకున్నది; ఆ పురమందిర ఆవరణలో దరిగే రహస్య సమాలోచనల వైఖరి దీనివల్ల అవగాహన అయింది.

అందరి హృదయాల్లో ఆనందం వెలిగింది. శుభవార్తలకు కనపడ్డాయి.

ఆ రోజుల్లో, రెండవహాస్టలు 10 వ నెంబరుగదిలో ఎక్కువగా కాలం గడిపేవాడు ఎమిల్. అదే క్లబ్ గదిగా వాడేవారు అనేకమంది క్రీడా ప్రవీణులు. ఆగదిని ఫోల్ లతో, 'జావలిన్'లతో, 'డిస్కస్'లతో అలంకరించేవారు. ఆ ఆటగాండ్రలో ముఖ్యుడు రూడ్లీ, 'ఐరోపా స్టీప్ చేజ్' ఛాంపియన్'. ప్రతివాడు ఆనందంగా కాలక్షేపము చేస్తూండడం, బలం సంపాదించడం సరిగేది. తమ శరీర శిక్షణను సాగిస్తూండేవారు. చలికాచుకోవడానికి కుంపటి తయారు చేసుకొన్నారు. ప్రక్కన బాంబులతో ధ్వంసమయిన యిళ్ళనుండి కట్టెలు తెచ్చి కుంపటి రాక్షసుకొనేవారు. అలాగ కట్టెలు తెచ్చుకోవడం నిషేధం, ప్రమాదం కూడా. ఈ విధంగా ఆ చలికాలం ఎలాగో గడిచింది.

ఆ వసంతకాలంలో మొదటి వరసవైవ్యం సమీపిస్తోంది. ట్రెయినింగు కొరకై స్టేడియంకు ఎమిల్ ను వెళ్లకూడదన్నారు. కాని, ఆ ఉదయాలు ఎంతో ఆనందంగా ఉండేవి. బయటకు పోయే ఉత్సాహం ఆపుకోలేక పోయాడు, ఎమిల్. ఆ ఆవరణకు తాళం పడింది. అయినా ప్రహరీ గెంతి పోయేవాడు.

అది మే 2, 1945.

ఆ సమీకంగా 'సైన్' హాగింది; భయనిహ్వాలమైన రోషన బయలుదేరనవి; "టాంకులు వస్తున్నాయి; అవిగో, దృష్టిపథంలో."

ఆ రోజే ఎమిల్ అపరిమితానందం అనుభవిస్తున్నాడు. ఆ రోజు ట్రెయినింగుకు పోకపోతే ఎట్లా; ఆపరిశుభ్రమైనగాలి సవాలు చేసింది.

ఒక బ్రహ్మాండమైన శబ్దం. భూమి వణికి పోయింది. ఆటంకలానికి సమీపాన రక్షణకొరకున్న తుపాకులన్నీ పేలుతున్నాయి. అంతా అయోమయంగా వున్నది. ఎమిల్ ఆటంకలంనుంచి తన గదిలోనికి పరుగెత్తి, తన స్నేహితుల ట్రెయినింగు దుస్తులు మూటగట్టి చంకినుబెట్టి వల్లగా ఊల్లోకి జారేడు.

చర్చి ప్రక్కనుండి పశ్చిమానికి ఎన్నోలాకీలు వేగంగా పోతున్నాయి. ఫాసిస్టులు త్వరగా పారిపోదామనుకున్నారు. వారి వదనాలలో భయం తాండవ మాడుతోంది.

పట్నానికి పరిసరాలలో 'మెషిన్ గన్' మ్రోతలు భీకరంగా ఉన్నాయి. సోవియట్ వైస్య అంత దగ్గరకు వచ్చిందా!

త్రైయినిగు దుస్తులు ఎవరివి వారికిచ్చేయాలని ఎమిల్ ఉద్దేశం. యావత్తుప్రజ భూమి అడుగున గదుల్లో చేరి ఆత్మరక్షణ చేసికొంటున్నారు. ఇళ్ళే తలుపులు తాళాలువేసి ఉన్నవి. ఎమిల్ వానిలో ప్రవేశించుట ఎలా? అప్పుడే ఎమిల్ వదలిన వీధిలో ఒక బాంబు పడింది; ఒక యిల్లు కూలిపోయింది. ఎమిల్ యీబాంబుల ప్రేలుడుమధ్య చిక్కుపడిపోయాడు.

"ప్రక్కన అవనిలోనుండి రష్యన్లు తుపాకులు ప్రేలుస్తున్నారు" అని ప్రజలు కేకలువేయుట ప్రారంభించారు ఆనందంతో, ఆత్మశ్రేతో.

"రష్యన్లు దగ్గర్లో ఉన్నారు!" అని అచచాడు ఎమిల్.

ప్రజలు విశ్వసించలేకపోయారు. ఆ చిన్న ఎత్తు ప్రదేశం వేగంగా ఎక్కి ప్రక్కనున్న కాలవను దాటి, వారివైపు పరుగెత్తాడు. అక్కడున్న చిన్న వంతెననుండి, రష్యన్లు పలకరించాడు. మాటలు తడబడ్డాయి ఆ తొందర్లో. కాని ఆ ఆనందపు ఆలింగనం, ఆ స్నేహంతో కూడిన కరచాలనం, అన్ని సంతోష చిహ్నాలు స్పష్టంగా ప్రకటితమయ్యాయి.

"కామ్రేడ్లందరూ చివరకు యిక్కడకు చేరుకున్నారా!" ఇంకెట్లో పట్టుపు ప్రజ యావత్తు అక్కడ చేరింది. సోజ్జిన్ కు బిస్కెట్లు, కేకులు, టీ తీసుకొచ్చారు.

సోజ్జిన్ ఆయాసం మరచి, చిరునవ్వులు నవ్వడం ప్రారంభించారు. జిల్స్ విముక్తితో, వారి పని పూర్తి కాలేదు. యుద్ధం ముగియలేదు. శత్రువు పరిసర రహస్య స్థలాల్లో పొంచివున్నాడు; యింకా పోరాటం విరమించదలచలేదు.

"శత్రు వెక్కడ?"

"పారిపోయాడు" అని ప్రక్కనున్న ప్రజల జవాబు. ఆఖరు లాకీలు వీదిక్కున పోయామో వారు చూపించారు.

కాని, సోజ్జిన్ అంత సుఖువుగా నమ్మలేదు. అక్కడచేరిన ప్రజలకు వీడ్కోలు చెప్పి, శత్రువుపోయిన మాగ్గంలోపోయారు. త్వరితంగా పరిస్థితు లవగాహన చేసు కొన్నారు. పారిపోతూన్న శత్రువును నలుప్రక్కల ముట్టడించారు.

ఇంకా వైనిక సమూహాలెన్నో ఆ మాగ్గాన రావడం, పోతూండడం జరుగు తుంది. గెడ్డాలు పెరిగి ఆయాసంతోవచ్చిన ఆ సోజ్జిన్, వారిని చూడడానికి వచ్చిన ప్రేక్షక జనాన్ని చిరునవ్వులతో పలకరించేవారు. వీరో వారు తెచ్చిన ఫలాహారాలు తొందరతొందంగా తిని, వారిచ్చిన పానీయాన్ని కడుపునిండా తాగి, 'కేకు'లు నవ్వు ముందుకు సాగిపోతుండేవారు.

సాయంకాలానికి జిల్లానగరం చేరుకున్న వైస్రాయ్‌దారుమాత్రమే జిల్లాలో రాత్రి మకాంచేసేవారు. ఈ సోజ్‌లో ప్రశాంతస్వభావం ఎమిల్‌కి, వాని మిత్రులకు ఆశ్చర్యం కలిగించింది. ఈ సోజ్‌లో స్థిరమైనస్థావరం వీగ్నచుకోవడం, రక్షణ ఏర్పాట్లు చేసుకోవడం ఎక్కడో నిశ్చయమయింది. కొన్ని నిమిషాలలో 'హిట్లర్' మోతలు వినబడడం మొదలయింది; ఇల్లీ పునాదులు కదలడం ప్రారంభమయింది. శత్రువులకు గర్భనిర్భేదంగా తయారయింది. శత్రువులకు దాడిచేయడమంటే భయోత్పాతం కలిగించడం సందేహంలేదు. సాయంత్రం చీకటిపడేవరకే యీ తుపాకీ మోతలు.

ఈ అచుభవాలన్నీ ఎమిల్ మనసులో ఆందోళన రేపినవి. అందుచేత సుఖంగా నిద్రపోలేకపోయాడు. ఒకనాటి అధికారానికి ఒక్కటే గుండుమోత వినిపించి ఆ నిశ్చిందవాతావరణాన్ని భంగపరచింది. వెంటనే తుపాకీమోతలు; ఆ పట్న పరిసరాలు యీ మోతలతో నిండిపోయినవి. శత్రువు స్వరక్షణకొరకు ప్రాకులాడుట మొదలుపెట్టినట్లు స్పష్టమయింది.

పతాకాలతోనిండిన ఆ చిన్ననగరం తహ తహలాడింది. శత్రువు ప్రయత్నం కొనసాగితే, పట్నప్రజల గతేమిటి? ప్రజలు రక్షణస్థలాలకు చిందరవందరగా పరుగెత్తడం ప్రారంభించారు.

విముక్తి ప్రయత్నాలలో నిమగ్నమైన సాహసులుమాత్రం వెనుకంజ వేయలేదు. ఒక్క గృహాన్ని కూడా వదలకుండా రక్షణ ఏర్పాట్లు చేశారు. వారి వద్దనున్న ఆయుధాలతో పోరాడుతూ శత్రువును ఢిక్కరించారు. విక్రాంతి కొరకు వచ్చిన సోజ్‌లకూడా సహకరించారు. అశ్వల్బకాలంలోనే శత్రువులు నిర్మూలమయ్యారు.

జిల్లాలో యుద్ధమంతమయింది. సోవియట్ వైస్రాయ్‌నికీమాత్రం యుద్ధం అంతంకాలేదు. ఆయుధ సామగ్రినంతా జిల్లా తోటలలో, రక్షణ స్థావరాలలో జాగ్రత్తగా ఉంచడమైంది.

వీక్షణంలోనయినా, యీ సోజ్‌లకు సహాయం చేయుటకు ఎమిల్ సిద్ధంగా ఉన్నాడు. వైస్రాయ్‌నికీకొరకు, ఆయుధ సామగ్రి సంగ్రహణకొరకు, భూగర్భంలో వసతులు త్రవ్వకుంటే ఎమిల్ ఎంతో ఆసక్తితో పరికిస్తూ వుండేవాడు.

“అవి మీకు సరిపోతాయా?”

“చాలు; మేం వృధాకాలయాపన చేయదలచుకోలేదు. అదృష్టవశాత్తు, శత్రువులు తుపాకులు పేల్చుటలో ప్రవీణులు కారు” అని హేళనగా సమీపంలోని అడవివైపు చూపించారు.

పాత ఒకటి తీసుకొని గొయ్యి తవ్వడానికి ఎమిల్ వూసుకున్నాడు. ఈలోపుగా శత్రువుల గుండ్లు పేలుతూనే ఉన్నాయి; కాని ఏమీ ప్రమాదం కలగలేదు.

పట్నం వెనక వైపున, శత్రువు రక్షణ ఆయుధ పరికరాలు వీరుంత ప్రయోజనకారిగా లేవు. పట్నంలోని యువకులు, దేశభక్తులు త్యాగాలుచేసి, వీరమరణం పొందినారు. వారికి ప్రత్యేకంగా, గౌరవ పురస్కారంగా స్మశానభూమి తయారు చేయబడింది. అక్కడ వారి మృతదేహాలు పాతిపెట్టబడినవి.

వైస్రంట్లో చేరి పనిచేయుట తన జీవితవృత్తి అవుతుందని, ఎమిల్ యీ రోజుల్లో ఊహించలేదు. అయినా వైనికులుచేసే కార్యాలను, ఎంతో శ్రద్ధతో పరికిస్తూండేవాడు ఎమిల్; తనకు తోచిన సహాయంకూడా చేస్తూండేవాడు. వైస్రంట్ లతో పట్టుపు సింహద్వారంవరకు పోయాడు ఎమిల్.

అకస్మాత్తుగా, ఆ పరిసరములలో ఒక సోబ్బరు, మెషీన్ గన్ దెబ్బకు గురి అయ్యాడు. ప్రాకి తప్పించుకుందామని ఆ సోబ్బరు ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు. ఎమిల్ ఆ సోబ్బరును రక్షించడానికి దూకుదామనుకున్న సమయానికి, మరొక సోబ్బరు తుపాకీ దెబ్బతో పడిపోయాడు. ఎమిల్ ప్రయత్నాన్ని ప్రక్కనున్న సోబ్బర్లు విరమింప జేశారు; ప్రమాదంయొక్క తీవ్రతను బోధపరిచారు.

ఒక డాక్టరువైనా తీసుకువద్దామనుకున్నాడు, ఎమిల్. ఆ ప్రయత్నాలన్నీ విరమించుకోవలసి వచ్చింది. ఆ నరకం తురిపిస్తూన్న మెషీన్ గన్ మంటల మధ్య నుండి, పట్నంలోకి పోవడం ఎట్లా? “ఆసుపత్రికి తీసుకుపోవలసిన అవసరంలేదు; మా ఆసుపత్రి మాతోనే ఉంద”న్నా డాక్ సోబ్బరు.

చీకటి పడ్డాకకూడా, ఆ పోరాటం సాగిపోయింది. సహాయం అభిస్తూ ఒక ‘రాకెట్’ ప్రేలింది. శత్రు వైస్రంట్లో ఒక భాగం ఆ అవపుల మధ్య నెక్కిడో చిక్కుకొని ఉండి ఉంటుంది. రవ్వస్లు ఆ వైపుకు తమ దాడి ప్రారంభించి, వారి నుండి “హాహాకారాలు” చెలరేగేట్లు చేశారు. ఇక శత్రువు జిలన్ తురిగి రావడం అబద్ధం.

మరుసటి దినం ప్రాతఃకాలమే, ఆ పట్నపు వీరులలో జట్ పేక్ తిరుగుటకు ప్రారంభించాడు. జరుగుతూన్న చరిత్రాత్మకమైన ఆ సంఘటనలను, స్వయంగా చూచి అనుభవాన్ని సంపాదిద్దామని ఎమిల్ ఆశ.

పట్నవాసులు జరుగుతూన్న ప్రతి విషయాన్నిగూర్చి ఆత్మత కనరుస్తున్నారు; ఆయుధ సామగ్రిని పరీక్షగా చూస్తున్నారు. వైస్రాలు మారినవి. ఇంత వరకు ఉన్నవారు, ముందుకు సాగవలసి వచ్చింది; క్రొత్త వైస్రాలు, క్రొత్త ముసుక్కులు; ఈ వైస్రాల రాకపోకలు ఎంతో శ్రద్ధతో గమనిస్తూండేవాడు ఎమిల్. ఎన్నో అసంఖ్యాకంగా లావీలు, కార్లు ఆ పట్నంద్వారా పోతుండేవి; రోడ్లమధ్య సోబ్బరు ఒకడు నిలబడి, అవన్నీ ఏ మార్గంలో పోవాలో నూచిస్తూండేవాడు. వైనికుల వెనక పెట్రోలు, మందుగుండు సామాను ఎంత వెళ్ళేలో తక్కులేదు.

ఒక్కసారిగా జీవితం సౌందర్యంగా కనబడింది. ప్రజలు స్వేచ్ఛగా ఊపిరి తీసుకొంటున్నారు. ఫ్యాక్టరీలో త్వరలోనే పని ప్రారంభమవవచ్చు. ఫ్యాక్టరీలో కూడా స్వేచ్ఛ అనుభవించడానికి అవకాశముంటుంది. ఎమిల్ ను మళ్ళీ తన పనిలో ప్రవేశించాడు. కాని, తన యజమానిని తనకు ఆరోగ్యం చెప్పని పని నిమ్మని కోరుకున్నాడు.

“నావంటి ఆటగాడు తన ఊపిరితిత్తులను పరిశుభ్రమైనగాలితో నింపుకోవాలి; యిప్పుడు నేను చేస్తున్న పని నా కనుకూలమయినది కాదు” అన్నాడు ఎమిల్. కాని యిప్పుడున్న పనికి ఎమిల్ నైపుణ్యం ఎంతో అవసరమని యామాని సాకుచెప్పేడు.

ఎమిల్ యీ వాదనలో యధార్థమున్నదని గ్రహించాడు. కొత్త ప్రభుత్వంలో ఆటగాడైన ఎమిల్కు గౌరవస్థానం ఏర్పడుతుందని విశ్వాసమున్నది. ఇన్నాళ్ళూ పరాయి ప్రభుత్వంక్రింద ఒత్తిడికి లోనయ్యాడు. ఇప్పుడు జాతీయత వేళ్ళు పాతుకోవాలి, పెరగాలి, వృద్ధిపొందాలి - జెకోస్లోవేకియా మరల స్వతంత్ర దేశమయింది. ప్రజలు శక్తివంతులు కావాలి, సమర్థులు అవాలి.

ఎమిల్ సైన్యంలోకి ఆహ్వానింపబడ్డాడు; దానితో నిర్విచారంగా ఫ్యాక్టరీ వృత్తికి స్వస్తి చెప్పేడు.

సైనికు డవడానికి కాలం పరిపక్వమైంది.

జరాజిట్సులో, ఆ చివరింట్లో

జరాజిట్సులో, ఆ చివరింట్లో

నా చిన్నపిల్ల

వైకొచ్చింది; పరిశ్రమించింది.

దక్షిణమొర్రావియా పర్వత పంక్తుల్లోనుండి నడచే సైనిక సముదాయంనుండి యీ గేయం ఆనందంతో చెలరేగింది; ఇక్కడ ఎమిల్కు తన యింట్లో ఉన్నట్టే ఉండేది. ఇక్కడి ప్రజలు ఆనందమయజీవితం గడుపుతారు; ఈ ప్రదేశమంటే, యీ ప్రజలంటే ఎమిల్కు ఎంతో అభిమానం.

ఇది మరొక ప్రపంచంలాగుండేది అతనికి. ఆ ‘నిలికా’ ధూళికి ప్రత్యామ్నాయంగా, ఆ భూమినుండి బయలుదేరే సువాసనలు, అక్కడ పుష్పించే ‘డాండీలియన్’ సుమపరిమళాలు అతనిని ఆకర్షించాయి.

శారీరక పరిశ్రమ, నిలబడడం, వంగడం మొదలైన సైనికవిన్యాసాలు ఎమిల్ వంటి తైయినిగు పొందినవానికి కష్టంగా కనబడలేదు. ఆ విన్యాసాలు చేస్తుంటే తన బాల్యం గుర్తుకొస్తూ ఉండేది. జిలన్లో నివసించి మరచిన ఆ గ్రామసీమల సౌందర్యాన్ని అనుభవించే అవకాశం మరల ప్రాప్తించినందుకు సంతోషించాడు.

ఆ పరిసరాలలో, ఆ ఆనందమయ పరిస్థితులలో, వ్యాయామ క్రీడలలో మరల ప్రవేశించుటకు ఎమిల్ కుతూహలపడ్డాడు. యుద్ధానికి ముందే, యివన్నీ వదలివేయ వలసి వచ్చింది. అతని ఆంతరంగిక ప్రశాంతత, ఆత్మవిశ్వాసం యిదివరకుకన్నా ఎక్కువగా పరిశ్రమించుటకు, ప్రష్ణ చూపించుటకు ఉపయోగించగలవు.

విముక్తి పొందిన ప్రజాగ్రాణ్యంలో, మొదట మిలిటరీ క్రీడలు, తర్వాత జాతీయ పోటీలు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి.

వీటి అన్నిటిలో ఎమిల్ ప్రప్రథముడుగా తన ప్రష్ణను ప్రకటించాడు. మిలిటరీ ఛాంపియన్ షిప్పులలో 3000 మిటర్ల పరుగు పందెం 9 నిమిషాల

88.4 సెండ్లలో గలిచాడు. నేవల్ ఛాంపియన్ షిప్పులలో 5000 మీటర్లు 14 నిమిషాల 50.2 సెండ్లలో పరుగెత్తగలిగాడు.

తన తోటివారి అభిమానాన్ని, తన ఆఫీసరు వాత్సల్యాన్ని సంపాదించాడు ఎమిల్. ఆటలలో పాగొనడానికి సెలవు యివ్వడమనేదే అతనికి బోధపడేది కాదు.

“ఈసారి సెలవుతీసుకొని ఎక్కడకు వెళ్ళవలచావు?”

“జాతీయ ఆటల పంచేలకు.”

“మిలిటరీ సంబంధంలేని ‘సివిలియన్’ ఆటలకు సెల వివ్వడానికి వీలులేదు.”

కాని వైనిక్ ఉద్యోగస్తులలో యీ ఆటల ప్రాముఖ్యాన్ని తెలిసినవా రెక్కి ఉండుట పనికివచ్చింది. సెలవు యివ్వాలని తెలిగ్రాం వచ్చేది; సెలవు మంజూరయ్యేది.

చివరకు ఎమిల్ పనివేస్తూన్న వైనిక్ విభాగపు అధికారి కూడ కొంత అభిమానం కనబరచుండేవాడు. పంచేలకు పోయి గలిచి, బహుమానాలతో తిరిగి వచ్చిన ఎమిల్, సన్మానింపబడేవాడు. వైనిక్ పత్రాలలో ఎమిల్ కు ప్రశంసలు ప్రకటింపబడేవి.

సోబ్బర్లు అందరూ చాలా ఆనందించారు. ఎమిల్ గౌరవాన్ని అచ్చట చలామణిలోనున్న ఒక జానపద గేయం “ట్యూన్”లో గీతా లగ్నం.

ఆ యుద్ధానంతరపు ఆనందం అందరినీ మత్తెక్కించింది. అందరికీ ఖులాసాగా ఉంది; అందరూ పరవశులయ్యారు. ఎమిల్ అందరితోబాటు ఆనందంలో మునిగి పోయాడు.

“నీవు ‘ఎన్. సి. జి.’ అవధానికి యిచ్చగిస్తున్నావా?” అని ఒక వృద్ధ సాబ్బెంటు మేజర్, ఆశ్చర్యంతో అడిగాడు.

“లేదు. నేను ఆఫీసర్లు వుదామనుకుంటున్నాను” అన్నాడు డబ్ల్యూ. పెక్; సాబ్బెంటు మేజర్ ఆశ్చర్యపడ్డాడు. కాని మరేమీ జరగలేదు. ఆఫీసర్లు వుదామని ఎమిల్ కు ఆశ మాత్రమున్నది. ఈ క్రొత్త జీవితమంటే అభిలాష ఎక్కువయిందతనికి. తనకే కాదు; తన స్నేహితుల నేకుల కీ అభిలాష కలిగింది. మిలిటరీ వృత్తిలో ప్రవేశించినప్పటినుంచి కూడా వారి చర్యలలో ముఖ్య విషయ మిదే.

మిలిటరీ విద్యాలయం తిరిగి తెరచేసేవాలు దగ్గరపడుతున్నాయి. ఎమిల్ ప్రవేశానికి దరఖాస్తు పెట్టడమా? మానడమా? అని స్నేహితులందరూ అతనిని ప్రోత్సహించారు. ఈ వృత్తి యీతని ప్రవృత్తికి అనుకూలమైనదని అంటూ. స్వదేశాన్ని, శాంతిని సంరక్షించే వైస్యాలలో పని చేయుటకుంటే గౌరవం చేకూర్చేదేమున్నది? క్రొత్త కార్యాలకు సాధించే ఆశయాల వైస్యాలలో చేరేకంటే స్వధర్మ నివహణకు మార్గమేమున్నది? ఎమిల్ సాహసీక యువ హృదయంలో విముక్తిచెందిన దేశం యొక్క శాంతియుత అభివృద్ధిని రక్షించాలన్న కుతూహలం బయలుదేరింది.

వేగంగా ఒక నిశ్చయానికి వచ్చాడు, ఎమిల్.

ఈ లోపుగా ఒకసారి ప్రేగ్ కు ప్రయాణమయ్యాడు; అక్కడ స్వీడన్ దేశస్తుడు ‘ఏర్ని ఏండర్సన్’తో పండెంలో పరుగెత్తేడు. అట్టి ప్రజ్ఞావంతునిమీద విజయానికి

అవకాశం లేదు. అయినా ఆ అనుభవంతో, అంత సమర్థుని స్నేహం సంపాదించుకొని, ఎమిర్ తిరిగి వచ్చాడు.

కొన్ని రోజులతర్వాత స్థిరంగా ఆ సైనికపట్నం వదిలిపెట్టాడు. ఆతని తరువాతి జీవితమంతా 'ఆఫీసర్ల ఎకాడమీ'లో గడచింది.

జిలన్ లోని ఆ చిన్నయింటి కలవాటుపడ్డ ఎమిర్ కి, కొత్తపరిసరాల్లో తనమీద ప్రసరించే గౌరవం, అభిమానం అరనిని సమ్మోహితుని చేశాయి. అతనిని గౌరవించడానికి అన్నివిధాలా ప్రయత్నం చేసేవారు అనుచరులు. ఆతనికి ఆఫీసర్ క్యాడెట్ దుస్తులు యిచ్చారు. బూట్లు యిచ్చారు; మిలిటరీ ట్రెయినింగు, అయినంత సట్టుకు సంతృప్తి కలిగించుటేకాక, ఆతనికి ఉత్సాహం కలిగించింది. ఈ ట్రెయినింగులోని "క్యాడెట్ల"ను గూర్చి అందరూ ప్రశంసించేవారే; ఎంతో బాధ్యతగల పనులను నిర్వహించడానికి శిక్షణపొందుతున్నారు కదా !

'ఎకాడమీ'లో ప్రవేశించేముందే, ఆటలలో పాల్గొనడానికి యింక వీలుండదని ఎందరో ఎమిర్ తో అన్నారు. పండెల్ లో పరుగెత్తే ఆశ మరి లేదనుకున్నాడు, ఎమిర్.

కాని వచ్చినవెంటనే తన గది కిటికీనుండి చూస్తే అందమైన పరుగుమార్గం కనబడింది. ఇక పరుగెత్తడానికి అభ్యంతరం ఉండదుకదా అనే సంతోషం అతని మనసును ముంచెత్తింది.

ఆ మిలిటరీ విద్యాలయంలో జీవితమంతా సుఖప్రపంగా తేలికగా గడిచిపోలేదు. ఎమిర్ యొక్క శారీరక బలం, ఆ శిక్షణ బాగా పరిక్షింపబడ్డాయి.

మిలిటరీ విద్యుక్తాలన్నిటిని ఆదర్శంగా నిర్వహిస్తూండేవాడు, ఎమిర్. ఒక్క "ఎస్సెన్సెస్" కూడ మానలేదు. అది కాకుండా పాఠాలన్నీ ఎంతో శ్రద్ధతో చదివేవాడు. తక్కిన విద్యార్థులు విశ్రాంతి తీసుకున్నప్పుడు, పరుగెత్తే దుస్తులను తొడుక్కొని ట్రెయినింగుకు పోయేవాడు, ఎమిర్.

చలికాలాల్లో గుడ్డాలకుపయోగించే స్కూలు ఆవరణను, పరుగెత్తడానికి వాడుతూండేవాడు, ఎమిర్. అతని ట్రెయినింగుకు సుసపుగా, అనువుగా ఉండడానికి, ఆ ప్రదేశంలో అంపపుపూడిచి తయారు చేసేవారు, మిత్రులు. వాతావరణం బాగుంటే నది ఒడ్డున అనేక కిలో మీటర్లదూరం, ఒక్కొక్కప్పుడు వేగంగా, ఒక్కొక్కప్పుడు నెమ్మదిగా పరుగెత్తుతూండేవాడు. 'బ్యారక్సు స్క్వేర్'లోని 'ట్రాక్'లో ట్రెయినింగువుతూండేవాడు.

మిలిటరీ ఉద్యోగం, జాగ్రత్తగా జీవితం గడుపుకొనుట అతని అభివృద్ధికి కారణమయినవి. అట్లా, 1946 వసంత కాలానికి బ్రేక్ నగర ప్రజల సమక్షంలో తన ప్రదర్శనల నిచ్చుటకు సంసిద్ధుడైనాడు.

మరొకసారి 5000 మీటర్ల పరుగు రికార్డును సృష్టించాడు, ఎమిర్. పరుగు కాలం 14 నిమిషాల 36.6 సెకండ్లు.

ఆతని మనోనిశ్చయం, గుండె నిబ్బరం కేవలం మొండితనమవుతున్నారు, ప్రేక్ ప్రేక్షకులు. ఆతని అడుగులలో బదువు హెచ్చుచున్నా, అనేక పండలలో పాగ్గాని విజయం సాధించాడు, ఎమిర్. ఆతని ఆరోగ్యమే ఆతని కవచమయింది.

తన దేబీయులకు వ్యతిరేకంగా వందలమీటల్ల తేడాతో గెలుపొందుతున్నాడు ఎమిర్.

స్వీడన్ నుండి యీసారి వచ్చిన పందెగాళ్ళతో తన ప్రావీణ్యాన్ని కొలుచు కొని, ప్రపంచ యోధులతో తాను నెగ్గల అవకాశాల నూపించుకొన్నాడు.

వీవీఏవర్సన్ మరల వచ్చాడు. కాని యీసారి పరుగుపందెలకుని రాలేకు. ఏవర్సన్ సభ్యుడైన సంఘం, అని నా పోటీలలో పాగ్గానడానికి బహిష్కరించింది. పూర్వం తన ప్రతిష్ఠలుగా నున్నవారు పందెలలో పోటీ చేస్తూంటే, ప్రేక్షక స్థానంలో నుండి విచారంతో గమనించుటతప్ప ఏండరెస్సెకు పని లేదు. తలపంకిస్తూ యీలా అనేవాడు: “ఓ ఎమిర్ దేమి అచ్చుప్ర. కీర్తి కర్థం తెలియ కుండా, ఆ వయస్సులో నేనూ ఎంత ఆనందంగా ఉండేవాణ్ణి”.

స్వీడన్ నుండి వచ్చిన ఆ ఆటగాండ్రలో, ఐగోహ్యోని ప్రముఖులు కొందరున్నారు. అందులో పొడుగుకాళ్ళ ‘లిడ్ మన్’ ఒకడు; ఎత్తులు దాటే (హై జంపర్, ‘లిండ్స్ క్రాంప్’ ఒకడు; అతి నేగింగా పరుగెత్తే ‘సన్ డిస్’ పరుగుడు.

‘లిడ్ మన్’ మంచి సమర్థతతో ‘అడ్డులు’ (హార్డీస్) గెతి జయం పొందేడు; జెక్కులకు ఎదురుగా చాలా గజాల తేడాలో గెలుపొందేడు.

‘లిండ్స్ క్రాంప్’ స్వీడిష్ రికార్డును నూతనంగా సృష్టించాడు. 2.01 మీటర్లు (6 అడుగుల 7.2 అంగుళాలు) ఎత్తును అతి చాకచక్యంతో దాటి, ప్రేక్షకుల మన్ననలకు పాత్రుడయ్యాడు. ఒక్క మెట్రిక్ వాసిలో దాటగలిగాడు. దాటి క్రింద యిసుకగోతలోపడి కొన్ని సెకండ్లు సామ్యస్థిపోయాడు; ప్రేక్షకుల జయ జయ ధ్వనిలే అతనిని తెప్పరిలజేశాయి. ఆ ఆనందంతో మత్తెక్కి, కనబడిన ప్రతి వానితో కరచాలనం చేస్తూ పోయాడు. అప్పుడు తన దేబీయుల చేతుల్లో పడ్డాడు. వారి అలవాటు ప్రకారం వానిని నైకెత్తుతూ, ఎగరవేస్తూ, క్రిందపడవేస్తూ, ఆఖరుకు కనికరించమని గ్రాతిమారుకుంటే, వా రాతినిని వివచిపెట్టుట జరిగింది.

ఇలాంటి ఆయాసం కలిగించే సన్మాన ఫలితంగా, మెట్రన్ ఏర్పాటుచేసిన 2.03 మీటర్ల పందెంలో ఓడిపోయానని యిరిని వాచన.

ఈ ముగ్గురు ప్రముఖులలో ‘సన్ డిస్’ పరుగు పందెగాడు; ఈగడు పరుగెత్తుట ఒక సుందరవృత్త్యం. పందెం ప్రారంభదశ, నెమ్మదిగా పరుగెత్తుతూ గమనం వేగం చేసే పద్ధతి, తగ్గించే విధానం, ఆ అడుగులు తేలికగా వేయడం - అంతా అప్రయత్నంగా జరిగినట్లుంటుంది. అలాంటివాడు పోటీలలో పాల్గొనుట మానివేయుట ఆశ్చర్యంగా ఉంది. ‘హేగ్’ కూడా భయపడవలసిందే అతి నెరుట.

ఇలాంటి పందెలలో పాల్గొనుటకు జబ్బోవెక్ నెలవు సంపాదించాడు. మిలిటరీ ఎకాడమీ అధికార్లు ఆతనికి సహకరించారు. జబ్బోవెక్ ని ఓడించిన కొద్ది

మంది పరుగెత్తే పండ్లగాండ్రలోను, తా నొకడని 'సన్ డిస్' సంతోషించివలసిందే. అంతర్జాతీయ పోటీలలో అప్పటి కింకా జట్టోవే అనుభవం సంపాదించలేదు. అయినా జట్టోవేను ఓడించామని గర్వంగా చెప్పగలిగినవాళ్లు చాలా కొద్దిమంది.

'సన్ డిస్'కు వ్యతిరేకంగా జట్టోవే జాతీయరికార్డును మరొకసారి సృష్టించాడు. ఈ సారి 8000 మీటర్లు 8 నిమిషాల 26.8 సెకండ్లలో పరుగెత్తగలిగాడు. 'సన్ డిస్' ఒక్కక్షణం మాత్రమే వేగంగా పరుగెత్తగలిగాడు.

వీని తరువాత, అమెరికన్ పండ్లగాడు 'రేఫర్టీ'ని గెలిచే అవకాశం కలిగిందే, ఎమిల్ కు. బహిరంగ ప్రదేశంలో పరుగెత్తడం యీ అమెరికన్ ప్రవీణుని కలవాటు లేదు. అయినా 'గుండర్ హాగ్'ను అనేకసార్లు ఓడించాడు. ఈ సారి 2 కిలోమీటర్ల దూరం మాత్రమే. సగం దూరంవరకు ముగ్గురు పోటీదార్లు ప్రక్కప్రక్కనే పరుగెత్తుతున్నారు. తర్వాత యూరోపియన్లు ముందుకు సాగిపోయారు; అమెరికన్ పోటీదారు వెనకబడిపోయాడు. రేఫర్టీయొక్క అచ్చు మప్పటికప్పుడే దిగజారిపోయింది. 'సన్ డిస్'కు దగ్గరగాపోతున్నాడు ఎమిల్, జాగ్రత్తగా స్వీడిష్ పండ్లగాణ్ణి గమనిస్తూ. లాభం లేకపోయింది. ఒక్కసారిగా 'సన్ డిస్' వేగం అధింప చేశాడు. జట్టోవేకు సన్ డిస్ వీపు మాత్రమే కనబడుతోంది. అయినా జట్టోవే ఆత విడవలేదు. 'సన్ డిస్' వెనకే ఎమిల్ ముగు వూర్తి చేశాడు; కొత్త జాతీయ రికార్డు నిర్మించాడు; 8 నిమిషాల 8.04 సెకండ్లు.

పరుగెత్తే ఫక్కి విషయంలో ఎమిల్ దీర్ఘంగా ఆలోచించాడు. 'సన్ డిస్'తో పోల్చి చూచుకుంటే, అతని ఫక్కి చాలా అసహ్యంగా, అందవికారంగా కనబడుతుంది. పత్రికల్లో యీ విషయమై వ్యతిరేక విమర్శ జరుగుతూనే ఉంది. కాని తన 'ప్రయిత్'ను మాత్రం వదలలేదు. పండ్లలో గమనవేగానికి గల ప్రాధాన్యం, 'ప్రయిత్'కు లేదంటాడు, ఎమిల్. ఇంక 'ప్రయిత్' దానంతటాదే సాఫీ అవుతుందని అతని విశ్వాసం.

ప్రతి పండ్లం తర్వాత తన 'ఎకాడమి'కి తిరిగి వచ్చేవాడు, ఎమిల్. ఇదివరకు కన్నా ఎక్కువ శ్రద్ధతో 'ప్రాప్టీసు' సాగించేవాడు, ఒకవంక చదువును నిష్కణ్డం చేయకుండా!

మధ్య యుకోసియా పండేలలో అతి వేగంగా, అతి అందంగా పరుగెత్తే డచ్చి దేశపు 'స్లిష్'తో బ్రూనోలో పోటీ చేయవలసివచ్చింది, ఎమిల్. ఇది 3 కిలోమీటర్ల పండ్లం.

అనుకున్నంత గట్టివాడు ఆ డచ్చిదేశపు పండ్లగాడు. తేలికగా, అందంగా లేడిలాగ పరుగెత్తేడు. ప్రేక్షకులకు ఆనందంలో ముంచేడు. ప్రతి గజం పోరాడాడు ఎమిల్. రెండు జాతీయ రికార్డులు ఆ పోటీలో అతిక్రమింపబడ్డాయి. ఒకటి డచ్చి జాతీయ రికార్డు; 8 నిమిషాల 15.5 సెకండ్లు; రెండవది జెక్కు రికార్డు; 8 నిమిషాల 21 సెకండ్లు.

ప్రేక్షకులందరూ సంతోషంతరంగులయ్యారు. ఇద్దరు పోటీదాస్థులు సమానంగా గౌరవం చూపిస్తూ జయధ్వానాలు చేశారు. కాని, ఎమిల్ కు తృప్తిలేదు. ఇంకా తానెంత నేర్వాలో గమనించాడు ఎమిల్.

ఈలోపుగా, యూరోపియన్ పోటీలు దగ్గర పడుతున్నాయి. యుద్ధానంతరం మొదటిసారి ఆగస్టులో, ఆస్టోలో అవి ఏర్పాటు అవుతున్నాయి.

విదేశాలలో ప్రథమ పందెం

“యూరోపియన్ పందేలలో పాల్గొనడానికి ఆస్టోనగరం వెళ్ళుటకు నీ కిష్టమేనా?”

“లేదు; ఎందుకు వెళ్ళాలి?”

“వారడుగుతున్నారు; నీకు సెలవు దొరుకుతుంది.”

“నా కివసరం లేదు.”

ఆ విధంగా ఎమిల్ యీ అవకాశాన్ని నిరాకరించాడు; నార్వేదేశం చూడాలని ఎమిల్ కు కుతూహలముంది. పర్వత శిఖరాగ్రంనుండి సముద్రం చూచే అవకాశాన్ని కాంక్షించాడు; ఆ ప్రఖ్యాత ఆటగాండ్రు చిగ్గరనుండి మావే భాగాన్ని పొందుట కభిలషించాడు. కాని అంతిమేటి ప్రవీణుల సాన్నిధ్యంలో నిలబడడానికైనా తా నర్హుడా? ఖ్యాతిని కాంక్షించి, సంపాదించే చొరవ అతనిలోలేదు. అయినా తన మిలిటరీ వృత్తికి సంబంధించిన విద్యుత్తాలను వదలవలచుకోలేదు.

అందుచేత ఆస్టో వెళ్ళుటకు అంగీకరించలేదు. సెలవు దొరకలేదు. ఆస్టో పందేలలో జెకోస్లావేకియా ప్రాతినిధ్యంకావాలని కోరింది. ప్రాతినిధ్యమిచ్చిన తర్వాత వద్దనడానికి వీలులేదు. అందుచేత ఆఖరు నిమిషంలో ఏర్పాట్లన్నీ టెలిఫోన్ ద్వారా జరగవలసినవచ్చింది. అకస్మాత్తుగా ఎమిల్ ఏరోప్లేనులో ప్రయాణం కావలసి వచ్చింది. జాతీయశక్తి సభ్యునిగా, పరదేశంలో ఆటలపోటీలలో పాల్గొనడానికి మొట్టమొదటిసారిగా ఎమిల్ వెళ్ళవలసి వచ్చింది.

ఎలాగైనా వెళ్ళడం తప్పదుకాబట్టి ప్రయాణం, పందెం జయప్రదంగా జరగాలన్న పట్టుదల ఎమిల్ కు బయలుదేరింది. జట్టులోని వారందరూకూడా ఎమిల్ తోపాటు ఆనందంగా కాలంగడుపుతూ, జట్టులో సంఘభావాన్ని బలపరిచారు.

ప్రాసంగ్యపు తంతు అంతా, జెక్ జట్టులో ఉత్సాహాన్ని కలిగించింది. యుద్ధ కాలములో బయటకు కదలకుండా, యుద్ధానంతరం మొట్టమొదటిసారి విదేశాలకు

ప్రయాణం చేస్తున్నవారి జట్టులో చాలామంది ఉన్నారు. ఆ “ఒలింపిక్ గ్రామం”లో జీవితం, కొత్త స్నేహితులను చేరదీయుటలో, కొత్త అనుభవాలను కలిగించుటలో సహాయపడింది. కొత్త ప్రతిభలతో పరిచయం కొరకు ఎమిల్ ఉబలాట పడుతున్నాడు. పందెముల మొదల వీరుకూడా మామూలు మనుష్యులేనని ఎమిల్ గ్రహించాడు.

ఇంగ్లీషువారి వసతిగృహంలోని ‘వూడర్స్’ను ఎవరో మాపించారని కి.సులోచ నాలతో ఏదో ఒక బ్యాంకు గుమాస్తావలె కనుపించాడతను. ఆటగానివలె లేనేలేదు. ఒక మెట్లని చేతులుగల కుర్చీలో కూర్చుని పుస్తకం చదువుతున్నాడు.

“హెల్లో” అని ఆతనిని ఎమిల్ ఆస్వాయంగా పలకరించాడు. ‘వూడర్స్’ తలెత్తించాచి, సన్నేహంగా జవాబు చెప్పాడు. ‘స్లిఖాస్’ను తరువాత కలిసేడు. పరుగెత్తుటలో మంచి ప్రవీణుడు; 5000 మీటర్ల పందెములో గెలుపొందగల సామర్థ్యంకలవాడు. ఆ పాడుగుపాటి స్వీడన్ దేశీయుడు హాశ్యగాడు; వృత్తివల్ల మోటారుకారు నడిపేవాడు. నృత్యం, పరుగెత్తడం, రెండూ కూడా అతనికి అభిమాన విద్యలే.

ఆ సన్నని ‘రిఫ్’తో తరువాతి పరిచయం; మొట్ట మొదట వీయంత గొప్పవాని వలె కనిపించలేదు. ఊపుకుంటూ నడుస్తాడు; అతనిలో విశేషం అదే. శ్రేంచి ప్రతికలు బ్రహ్మాండంగా పొగడి పంపిన శ్రేంచి ఆటగాడు ‘ప్రజాజన్’కూడా హాజరు. హీనో! వీజ్జోహీనో ఫిగ్నాండు ఆటగాడు. మొదటిరోజే 10,000 మీటర్ల పందెం సుళువుగా గెలిచేడు. అదే ప్రపంచ రికార్డు అంటారు; అయినా కాకిపోయినా, 29 నిమిషాల 50 సెకన్లలో పూర్తిచేసిన యీ పరుగు అత్యద్భుతమని ఒప్పకోవాలి. ప్రజల ఉత్సాహ ప్రశంసలను సంపాదించాడు. ఎమిల్ విషయంతో, భక్తితో ఆతనిని సమీపించి ఆ రికార్డులను ధ్వంసం చేసిన కాళ్ళకు మ్రొక్కిచచ్చాడు.

ఆసారి, ఆస్లోలో జేక్ ఆటల జట్టువారు భయపడుతూనే ఉన్నారు. యుద్ధం అయిన వెంటనే పోటీలలో దిగవలసిరావడంవల్ల, తమ జట్టును ఆకర్షణీయంగా, తగిన దుస్తులతో, పరికరాలతో తయారు చేయలేకపోయినందుకు వారి విచారం. మామూలు ఆటల దుస్తులు మాత్రమే ధరించవలసినవిచ్చింది. పరుగెత్తే పందెంలో తొడిగే ‘ట్రాక్’ దుస్తులు లేకపోయాయి. అయినా తమ శక్తివందన లేకుండా విషయంకొరకు ప్రయత్నిద్దామన్న మనోనిశ్చయంతో అందరూ బయలు దేరారు.

చాలా వరకు జట్ వేక్ మీద ఆధారపడి ఉన్నది. అతని పోటీ రెండవదినమే కాబట్టి, ప్రారంభం జయప్రదంగా జరిగితే వెనకవారికి ఉత్సాహం కలుగుతుందికదా!

ప్రపంచ ప్రవీణుల ప్రక్కన పోటీకి ప్రప్రథమంగా ఎమిల్ నిలబడ్డాడు. అంతర్జాతీయ ప్రేక్షక బృందాన్ని ప్రప్రథమంగా ఎదుర్కొంటున్నాడు; దానివల్ల కలిగే ఆందోళన అనుభవిస్తున్నాడు. పరుగులలో ప్రావీణ్యం, ప్రఖ్యాతి సంపా

దించిన వారందరూ, ప్రేక్షకులనానికి పరిచితులు కావడంవల్ల వారందరికీ ఉత్సాహం కలిగే జయధ్వజాలు చెలరేగాయి.

“వూడర్నన్! వూడర్నన్!” అనే కేకలు ఒక ప్రక్కనుండి బయలుదేరాయి.

“హీనో! హీనో!” అనే కేకలు మరొక ప్రక్కనుండి ప్రతిధ్వనించాయి.

ఆ ఆత్మత, ఆ ఆందోళన ప్రేక్షకులనుండి పందెగాళ్ళకు ప్రాకింది. తన దేశంలో అయితే ఎమిల్ ప్రశాంతంగా ఉండగలిగేవాడు; ఇక్కడో, అతని మోకాళ్ళలో వణకు బయలుదేరింది. ఈ రోజు తన దేశపు గౌరవం కొరకు పరుగెత్తుతున్నాడు!

ప్రారంభమయ్యే సరికి పందెంలో పాల్గొన్నవారు 28 మంది. 5 కిలోమీటర్ల యూగోషియాన్ పోటీలలో అందరూ స్థానంకొరకు ఆసిస్తున్నవారే!

అకస్మాత్తుగా అంతా నిశ్చలం. అందరూ ఊపిరి బిట్టి వింటున్నారు; ప్రారంభమయినదని ఒక్కొక్కడు ప్రేలినశబ్దం; పోరాటం ప్రారంభం.

కొందరు పోటీదాన్లు, మొదటే అతివేగంగా పరుగెత్తారు. ఎందుకింతవేగం; ఎమిల్ తన చుట్టూ చూచాడు వూడర్నన్ ఏమవుతున్నాడని! ఎక్కడో వెనక నున్నాడు; ఎమిల్ కు ఏమిచేయుటకు తోచలేదు; ‘వూడర్నన్’ను అంటిబెట్టుకొని, వెనకనే ఉండాలా! అయితే వూడర్నన్ ఓడిపోతే? అదనిలోపాలు తానుకూడా ఓడిపోవలసిందేనా? అనుచో, ముందు పోయే ఓట్టనే అనుసరించడానికి నిశ్చయించాడు ఎమిల్.

ముందు వెళ్ళినవారు వెనుక, వెనుక నున్నవారు ముందూ; యీవిధంగా వరుస క్రమంలో మార్పులు తరచు కనబడేవి. ఎవరు గెలుస్తాడో చెప్పడం కష్టమయి పోయింది. కొంతవరకు ఎమిల్ 5 వ వానిగా ఉన్నాడు; కొంతదూరం మూడవవానిగా ఉన్నాడు; 8 కిలోమీటర్ల పూర్తి అయ్యేసరికి ‘స్లిఖాస్’ అందరికీ ముందున్నాడు అయినవేళ 8 నిమిషాల 23 సెకండ్లు. ఇది అద్భుత విశేషం; ప్రేక్షకులు ప్రశంసించారు. వాని వెనకే వూడర్నన్ ఉన్నాడు. అడుగుడుగు నెమ్మదిగా ముందుకు సాగిపోతున్నాడు. ఆఖరు ఘట్టంలో వేగము హెచ్చించి, తన వెనకనున్నవారికి తనకు మధ్యనున్న దూరం ఎక్కువ చేయడానికి ప్రయత్నించాడు, ‘స్లిఖాస్’.

కాని వూడర్నన్ జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తున్నాడు. ‘స్లిఖాస్’ను, చాలాదూరం ముందుకు పోనీయడానికి అవకాశం యివ్వలేదు; ‘వూడర్నన్’, చివరికి, వీనిధంగా అతి వేగంగా పరుగెత్తి, గెలుపును పొందేశక్తి అతనికున్నదో, పందెమునకు ముందే అనేకులకు తెలుసు; దానికొరకు ఆత్మతగా వేచి ఉన్నారు ప్రేక్షకులు. ఇంక 200 మీటర్లు గమ్యస్థానం ఉండగా, ప్రారంభించాడు పరుగు; డచ్చివానికన్న 5 సెకండ్లు ముందుచేరి, విజయం పొందేడు. వేళ: 14 నిమిషాల 8.6 సెకండ్లు; హేగ్ 13 నిమిషాల 58.2 సెకండ్లతో నిర్మించిన ప్రపంచ రికార్డు తరువాతి రికార్డు ఇదే.

జిటోవెక్ కూడా తన శక్తినంతను వినియోగించి ప్రశంసలకు పాత్రుడయ్యాడు; అతను పెద్ద పందెములలో పాల్గొనుట యిదే మొదలు. మూడవస్థానం

కొరకు పోరాడినా, స్వీడన్ పండ్లగాడు వైబర్గు, ఫిన్లాండు పండ్లగాడు హీనో, యితని కా స్థానం లభ్యంకాకుండా చేశారు; సెకండులో 10 వ వంతు వేళలో యితని 5 వ స్థానానికి త్రోసివేశారు; అయినా తనదేశానికి తనపరుగు వేళ రికార్డ్ : 14 నిమిషాల 25.8 సెకండ్లు.

‘రిఫ్’ పూర్తిగా 25 సెకండ్ల వెనక గమ్యస్థానం చేరుకున్నాడు.

ఎమిల్ కు లభించిన 5 వ స్థానం ప్రశంసనీయం. చివరివరకు నాయకుల మధ్యనే ఉండగలిగాడు ఎమిల్. ఆఖరు దశలోనే యీ ఉత్తరాదివారు తనకన్న ముందుకు పోగలిగారు. మాకేకాదు; ప్రపంచానికంతకు, ఎమిల్ కు లభ్యమైన పంచమస్థానం ఆశ్చర్యం కలిగించింది. ఇప్పటివరకు అజ్ఞాతంబోనున్న యీ జెక్ యువకునికి ఉజ్వలమైన భవిష్యత్తున్నదని, అందరూ జ్యోత్యం చెప్పుటకు పూనుకొన్నారు.

ఎమిల్ చూపిన ఆ దైర్యం, పట్టుదల, పోరాడే శక్తి, తక్కిన జెక్కు జట్టుకు ఉత్సాహం కలిగించింది. వారి హృదయాలలో దైర్యం వేళ్ళుతన్నది. అట్టి అంతర్జాతీయ పోటీలలో పాల్గొన్నందుకు జెక్ జట్టు సిగ్గుపడవలసిన అవసరము లేదనిపించింది ఉత్తమోద్యమాల సరసన సుగర్వంగా నిలబడగల మనిషినిచ్చింది.

అట్లా, ఎమిల్ అడుగుజాడల్లోపోతూ, జెక్ జట్టు, అనేక జాతీయ రికార్డులను సృష్టించుటే కాకుండా; అంతర్జాతీయంగా, గౌరవస్థానాన్ని సంపాదించింది. అనుభవములేని ‘సిన్వా’ 1500 మీటర్ల పోటీలో 4 వ స్థానాన్ని మాత్రమే పొందగలిగాడు. ‘పోల్ జంపు’లో ‘బెమ్’, ‘లాంగ్ జంపు’లో ‘రిచో సెక్’, ‘200 మీటర్ల’ పండ్లములో ‘డేవిడ్’, మూడవస్థానం సంపాదించారు. అసలు విషయం పొందకపోయినా, యీ స్థానాలుకూడా జెక్కులకు గౌరవం సంపాదించినవి.

“ఫలితాలు నీకు నచ్చాయా” అని పందెం పూర్తయిన తర్వాత ప్రజలు ఎమిల్ ను ప్రశ్నించారు.

తానొక అద్భుతమైన రికార్డు పరుగు పరుగెత్తినా; అతనికి సంతృప్తిలేదు. ఇంకా ఆత నెంత నేర్వాలో ఎమిల్ కు గ్రాహ్యమయింది. ఇంకా వేగంగా పరుగెత్త గల గాలి; యింకా, యింకా వేగంగా; శక్తివంతా కరడుగట్టుకొని, ఆఖరు కుప్పయోగించాలి. ప్రతికర్షుల గొప్పతనం ఎందులో ఉన్నదో గ్రహించాలి; తమనుగుణ్యంగా మన వైపుకొన్న దిద్దుకోవాలి.

ఆస్లోకు సెలవు!

ఎమిల్ యొక్క స్వభావానికి అనుగుణ్యంగానే ఉన్నది, ఆ ఆస్లో ప్రయాణ సమాప్తి. ఆ మర్నాడు మధ్యాహ్నం ‘అకాడమి’కి హాజరయ్యాడు. ఒంటిగంటకు అక్కడ వ్యాయామక్రీడల ప్రదర్శనం ఏర్పాటుచేయబడింది. ఎమిల్ కు విశ్రాంతి అత్యవసరం; కలలోనైనా అనుకోలేదు; త్వరగా దుస్తులు మార్చాడు; సహచరులతో చేరాడు; క్రీడలలో పాల్గొన్నాడు.

వారిలో ఒకడైపోయాడు; సమాహంలో కలసిపోయాడు ;

“మిత్రనైన్యాల వ్యాయామ క్రీడల పోటీలలో, మన నైన్యానికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తావా? ఒక వారం రోజులలో బెర్లిన్ లో ఆటలు ప్రారంభమవుతాయి.”

వెళ్ళమని అందరి సలహా, విజయానికి అతని కవకాశమున్నదని. అతను అంగీకరించాడు.

శుక్రవారం ప్రయాణమయ్యాడు; తన పూచీమీద ఆటలు శనివారం ప్రారంభమవుతాయి. డ్రెడ్డన్ కు అర్ధరాత్రి చేరుకున్నాడు. లేచి స్టేషన్ ను విడిచి బయటకు పోయాడు. పూర్తిగా నాశనం చేయబడిన ఆ పట్నపు శిథిలాల మధ్య కొంతసేపు సంచరించాడు. చీకటి తారులాగున్నది. ఎక్కడా ఒక్క దీపమైనా కనడలేదు. పైకప్పు కనడని ఆ బోడి గోడలమధ్య వర్షం నిద్రయగా కురుస్తూంది. వీధులు నిష్టనంగా ఉన్నాయి. ఒక్కమనిషికూడా కనబడదు ఏ భోగట్టా యివ్వడానికైనా. ఎవర్నడుగుకు కూ ఎమిల్ కు తోచుటలేదు.

ఈతనికొక సోవియటు మిలిటరీ ఉద్యోగి కనబడి, పూర్వ విమానదాడుల రక్షణ స్థలంగా ఉండి, ఇప్పుడు మిలిటరీ ఔటుపోస్టుగా ఉన్న స్థలానికి తీసుకు పోయాడు. వారికి అపరిచితమైన అతని దుస్తులు అక్కడివారికి ఆశ్చర్యము కలిగించినవి; అయినా యిప్పుడు ప్రశ్నలకు, పరిశోధనలకు వేళలేదు. విసిగి, వేసారి, ఆయా సంతో పందెపు స్థలానికి పోవాలని లేపోలే కొంత విశ్రాంతి అవసరం ఎమిల్ కు. అయినా యీ ప్రయాణానికి సంబంధించిన అన్ని వివరాలను అక్కడి రక్షణాధికారి తెలిసికోక తప్పలేదు. చివరకు అంతా సవ్యంగా ఉన్నట్లు బోధపడింది.

“అయితే నీవు పరుగు పందెగా వన్నమాట! మా దేశంలో వసంతంలో జరిగే ప్రారంభపు పందేలలో మేముతా పాల్గొనుటలవాటు. అలా పాల్గొన్న చిహ్నం (బాడ్జీ) కూడా అయిగో నా మిత్రునివద్ద నుంది. అపరిచితుడా! నీకు శుభం” అన్నారు.

తెల్లవారగట్ల శి గంటలకు బెర్లిన్ పోయే బండి బయలుదేరుతుంది. కాబట్టి అప్పటివరకు అక్కడున్న బల్లమీద వర్షు వాలాడు.

పందేలముందు రాత్రి అంత ఆశాంతిగా నిద్రపోయిన పందెగాడు ఎమిల్ జటోవెక్ ను మినహాయిస్తే, ఎవ్వరూ ఉండరనే చెప్పాలి.

విసిగి ఆలీలో, శనివారం మధ్యాహ్నం బెర్లిన్ చేరుకున్నాడు ఎమిల్. తిన్నగా ఆట స్థలానికి పోయాడు. ఆ మర్నాడు ఆటలు ప్రారంభ మవుతాయని వివడంతోనే ఒక్కసారి తృప్తిగా నిట్టారాడు.

చాలా కష్టపడిన తర్వాత పోటీదాన్ల ప్లేప్లట్స్ లో తనపేరుకూడా చేర్పించగలిగాడు జెకోస్లావేకియా ప్రతినిధిగా.

“ఏమిటిది? నీ వొక్కడేనా ప్రతినిధివి? ఒక్కడే ప్రతినిధా” అని అడిగాడు కెప్టెన్ ఆశ్చర్యంతో.

తల ఊపుతూ, తన ఆశ్చర్యాన్ని ఇంతకన్నా ఎక్కువ తీవ్రమైనభాషలో ప్రకటించలేకపోయాడు. జటోవెక్ ను 5000 మిటర్ల పందెంలో పోటీదారుగా

చేర్చాడు కెట్రైన్. ఏదైనా ముందుగా తెలుసుకుంటే మంచిదికదా అని, ఆతని రికార్డు ఎంతని అడిగాడు కెట్రైన్. 14 నిమిషాల 25.8 సెంకెట్లని చెప్పాడు ఎమిల్.

“ఇది సాధ్యమా” అని ఆశ్చర్యపోయాడు ‘ఆఫీసరు’.

నిజమే అని గట్టిగా ఎమిల్ చెప్పి, యూరోపియన్ పండేలలో యిది తన ‘రికార్డు’ అని రుజువుచేయగలనని ఎమిల్ చెప్పడంతో, ఆఫీసరు నమ్మక పీలులేక పోయింది. కాదు అప్పటికి దొరక్కపోవడంవల్ల, లాసోలో కొంతదూరం ఎమిల్ ను పంపించారు. అక్కడ భోజనం, కాఫీ, ముఖ్యంగా విశ్రాంతికి స్థలం దొరికింది. మరుసటి దినం, ఆతనిని ‘స్టేడియం’కు తీసుకుపోయారు. యుద్ధానికి పూర్వం, ఆఖరు సారి ఒలింపిక్ ఆటలు ఆ స్థలంలో జరిగినవి. 1936 ఆటలలోకన్నా ఎక్కువ ప్రావీణ్యం చూపాలని అమెరికన్ల కోరిక. స్టేడియం అంతా బాగా అలంకరించారు. ప్రేక్షకస్థానాలలో ఖాళీస్థలం కనబడదు. ఆ స్థానాలలో ఎక్కువమంది సోజ్బర్లే.

అన్ని దేశాల ఆటగాండ్లతో ప్రారంభోత్సవం జరిగింది. వారి వారి దేశాల పతాకాలతో సోజ్బర్ల ఉత్సవంలో పాల్గొన్నారు. వారి వెనక ఆ దేశాలకు సంబంధించిన ఆటగాండ్లు వరుసలు తీరి నడచారు.

జెకోస్లావేకియా పతాకాన్ని ఎవరు మోస్తున్నారా అని కళ్లతో వెనకాడు, ఎమిల్. ఆ సోజ్బరు వద్దకు పోయి తాను జక్ పందెగాడినని, సంతోషంతో పరిచయం చేసికొన్నాడు.

“నువ్వొక్కడవేనా?”

జంకుతూ, అవునన్నాడు ఎమిల్. సోజ్బరు అసహ్యపూరితంగా చూశాడు. ఒక్క పందెగానిముందు పతాక ధరించి నడచుట అగౌరవ మనుకున్నా డా సోజ్బరు. సంగీతం ప్రారంభమయింది.

“అయితే బయలుదేరు” అన్నాడు ఎంతో చిరాకుగా, వీవో ఒక పెద్దజట్టును వెంటతీసుకు పోదలచి ఆశాభంగం పొందినవానివలె.

‘మేరథాన్’ ద్వారం దాటి, ఆటగాండ్లంతా నడచారు. ప్రేక్షకస్థానాల ప్రక్కనుండి ఆ ఉత్సవం సాగిపోయింది. జెకోస్లావేకియా పేరుతోనున్న పతాక వెనక నడుస్తున్న ఏకైక ప్రతినిధిని చూడగానే, ప్రేక్షకులు గొల్లులెత్తారు. ప్రతి వాడు వానిని చూడవచ్చే. వార్తాఫిబ్బలకొరకు, వార్తాపత్రికలకొరకు వాని ఫోటోను కేమేరాలారు తీసేరు.

ఈ అవమానాన్ని ఎమిల్ భరించలేకపోయాడు; దుఃఖంతో కృంగిపోయాడు.

పరధ్యానంగా ప్రారంభోపన్యాసం విన్నాడు; అలాగే ఆ క్రీడాజ్యోతిని వెలిగింపుట చూచాడు. అప్పుడు, అక్కడ ప్రేక్షకస్థానాల దగ్గరున్న ఒక చల్లని స్థలంలో కూర్చొని, అక్కడ సరిగే విశేషాలన్నీ చూస్తున్నాడు.

అప్పుడు అమెరికాలో కాపురమున్న ఒక జేక్ దేశీయుడు, ఎమిల్ వద్దకు వచ్చాడు స్నేహపురస్కరంగా.

“నీ వే పందెంలో పరుగెత్తుకున్నావ”ని అడిగాడు.

“5 కిలోమీటర్ల పందెంలా” అని జవాబు.

“పందెం ప్రారంభాన్ని గూర్చి అప్పడే రెండుసార్లు ప్రకటించారు. పోటీ దాగిందరూ వరుసగా అప్పడే నిలబడి ఉన్నారుమాడమని, ఆశ్చర్యపోతూ ఎమిల్ ను హెచ్చరించాడు. ఎమిల్ కు, పాపం తెలియదు. ఇంత ప్రయాణం వృధా అయి పోయేదికదా? మెరుపులాగ బయలుదేరేడు. పరుగెత్తుతూనే తన దుస్తులను మార్చాడు. మారుస్తూనే ఆగమని, పందెం ప్రారంభించేవానికి కేకవేశాడు; సరిగా, ఆఖరి క్షణాని కందుకోగలిగాడు.

“నీవు పరుగెత్తుతావా? నీ పే రేమిటి; నీ వెక్కడనుండి రావడం.”

వాని పేరుకొరకు జాబితా చూచారు. ఆ జాబితాలో అతని పేరే లేదు. నిన్ను యీతని పేరు జాబితాలో ఎక్కించిన కచ్చెక్, కాపీలలో ఆ పేరు ఎక్కించి ఉండకపోవచ్చు. అదృష్టవశాత్తు, విదేశాల పోటీదాగ్గనేకులు, జట్ వెక్ ను పోల్చి పరుగెత్తడాని కాతనికి అనుమతి నిమ్మన్నారు.

“అయితే సరే, ఆ రెండవ వరసలో నిలబడు” అన్నాడు ఆ అధికారి. ఎమిల్ కు తృప్తికలుగలేదు. అంతకన్నా మంచిస్థలం కావాలన్నాడు. ఇతరపందెగాళ్లు అతనిపక్షాన వాదించి, అతనికి ఉచితస్థానాన్ని యిప్పించారు. వారందరిలోకి అతనే సమర్థుడని, అతన్ని మంచి స్థానంలో నిలబెట్టారు.

ప్రారంభించే అధికారి అభ్యంతరపెట్టలేదు.

ఎమిల్ మంచి ఉత్సాహంగా బయలుదేరాడు. ప్రతిఃక్షులలో బలవంతులైన వారిని దాటి ముందుకుపోయాడు. ఇంకా ఎంతోమందిని అతిక్రమించి పోతున్నాడు. 80 వేల మంది ప్రేక్షకులు మునిగాళ్ళమీద నిలబడిపోయారు. వారెన్నడూ చూడని ప్రదర్శనాన్ని యీనాడు చూస్తున్నారు. ఎంతోమంది వెనకబడిపోతున్నారు; వారు నెమ్మదిగా పోతున్నట్టు అనిపించేది; దానితోపాటు యీతని గమనవేగం అధికమవు తున్నట్టు అనిపించింది. ప్రేక్షకుల హృదయాలను తనవైపు తిప్పుకున్నాడు. అధికార్లు కూడా అతని నభిమానించారు.

“సరి రెండుదాట్లే” అని అధికారి కేకలు వేస్తున్నాడు. ఎమిల్ కు బాగా తెలియడానికి 2 వేళ్లు చూపించాడు. ఆ వేళ్లతో కళ్లు పొడుస్తూడా అన్నంత దగ్గరగా వచ్చి వేళ్లు చూపించాడు.

ప్రజలు ఆవేశంతో కేకలు వేస్తున్నారు. మిలిటరీవారుకూడా వానిని పేరు పెట్టి ఉత్సాహ పరుస్తున్నారు.

“ఆఖరు దాటు” అన్నాడు, అధికారి. తుపాకీ ప్రేల్చాడు; ఎమిల్ వేగం అధికం చేశాడు; వాని ప్రతిఃక్షులంతా ఎక్కినో మైళ్ళ వెనకనున్నట్టుగా ఉన్నది. రెప్ప వాల్చకుండా ప్రేక్షకులు చూస్తున్నారు. ఆ ఆవేశం అంతరేఖండా ఉంది. 14 నిమిషాల 31 సెకండ్లలో పరుగు పూర్తిచేశాడు.

గవ్యస్థానానికి దగ్గరన్నవారు, అతనిమీద సంతోషంతో పడిపోయి, ప్రశ్నల వర్షం కురిపించారు. కొందరు యిటు, కొందరు రటు లాగేరు; ఘాటోగ్రాఫర్లు

అన్ని కోణాలనుంచి ఫాటోలు తీశారు. ఆతనిమీద తమకు వీర్పడిన గౌరవాన్ని, అభిమానాన్ని ఒక్కసారే ప్రదర్శించుటకు అందరి ప్రయత్నం.

ఆతనిపేరు అంతగా అందరికి తెలియకపోవుటచేత, వింత భావాలు అందరిలో బయలుదేరాయి.

“ఇంత పెద్ద పండెంలో ఎప్పుడైనా నీవు పరుగెత్తినావా?”

అంత ప్రశంస ఎమిల్ భరించలేకపోయాడు, సిగ్గుపడిపోయాడు; తానేమీ గొప్పవానిని కాదన్నాడు. యూరోపియన్ పండేలలో తాను రి వ వానిగా వచ్చానన్నాడు, యానాటికంటే తక్కువ వేళలో.

అందరికన్న ఆనందించింది, పతాకం పట్టుకున్న సోజ్జరు; సిగ్గుపడిపోయాడు తన ప్రవర్తనను తలచుకొని. కాని అతని హృదయం గర్వంతో నిండి పొంగి పోయింది.

అంతోత్సవానికి ఎమిల్ స్టేడియంలోకి వెళ్ళవలసినచ్చింది; ఈసారి ఛాతీ మీద తన కీర్తిని చాటే పతాకంతో నడిచాడు. దూరాన తన దేశపు పతాకాన్ని పట్టుకొని పండెములకుముందు తనముందు నడచిన ఆ సోజ్జరు కనబడ్డాడు. ఆతనికి చిరారు కాదిప్పుడున్నది; గర్వం. ఎమిల్ దగ్గరకు దుమికాడు; వీపుమీద, భుజాల మీద తట్టి తన సంతోషాన్ని యీ విధంగా ప్రదర్శించాడు. ఎమిల్ కు ముందు యీసారి గర్వంతో, ఆనందంతో నడుస్తూ తన అచ్చస్థాన్ని అభినందించుకున్నాడు. ఇప్పుడు గ్రహించాడు ఆ సోజ్జరు, ప్రతి ప్రేక్షకుడూ ఆ ఏకైక జెక్ స్రుతినిధిని ఏ విధంగా గౌరవించి ప్రశంసించినదీ!

బూ ట్సు లో ఆ ట గా డు

ప్రియమైన పాతకుడా! మనోనిశ్చయానికి, అంతులేని ఓర్మికి ఉదాహరణ కావాలా? అయితే నాతో వచ్చి మిలిటరీ క్యాంపులో ట్రైనినింగు పొందుతున్న ఎమిల్ జట్-పెక్ ను చూడు. అది 1946 అక్టోబరు కాలం.

భవిష్యత్తులో ఆఫీసరుగా పనిచేసేవాని విధుక్తాలు మనుష్యుని పీల్చివేస్తాయి. పని పూర్తి అయిన తర్వాత ఉండే కొద్ది గంటల విశ్రాంతి అత్యవసరమైనది. కాని, ఈ విశ్రాంతిని, ట్రైనినింగు కావడానికి ఎమిల్ ఉపయోగిస్తాడు. తన ఉద్యోగ ధర్మాలనుమాత్రం నిర్లక్ష్యం చేయకుండా ట్రైనినింగు పొందుతాడు ఎమిల్.

ఆరోజు పని అయిపోయింది. అప్పుడే రాత్రి భోజనమయింది. 7 గంటలు; చీకట్లు కమ్ముతున్నాయి.

ఆ 'బ్యారక్స్ స్క్వార్'లో ఎమిల్ శిక్షణలో నిరుగ్నుడై వుండడం కనిపిస్తూందా?

కొంతసేపు ఫుట్ బాల్ ఆట ఆడుకొని విశ్రాంతి తీసుకుంటున్న ఎమిల్ స్నేహితులు వాని వైఖరిని అర్థం చేసుకోలేకపోతున్నారు. అక్కడున్న వారిలో చాలామందికి అతనివల్ల తెలియదుకూడా.

“ఏమిటా తొందర; నిన్నెవరైనా తరుముకొని వస్తున్నారా?”

ఇలాంటి తెలివి తక్కువ విపర్యయాలకు ఎమిల్ కు యిష్టంలేదు. ఒంటరిగా ప్రైయినింగవడం కావాలతనికి. అందుచేత ఆ స్థలము విడిచి ఊరుబయట అడవులోకి పోయేవాడు.

ఆ అడవిలో 400 మీటర్ల దూరం కనబడిన దళనికి. అందుచేత ఆ అడవులలోని మౌనం అతని కఠిన శిక్షణకు మూగసాక్షులు. వెనక్కి, ముందుకు ఆర్థరాత్రివరకు, నిర్విరామంగా పరుగెత్తేవాడు ఎమిల్. ఈలాగు చేయడం అతనిని ఎవరూ ఎలవంతం చేయలేదు; ఎవరూ ఆహ్వానించలేదు. నెమ్మదిగా, ఏదో విచిత్రానికి కాదతను పరుగెత్తేది. తన శక్తికొద్దీ పరుగెత్తేవాడు. పగలంతా పనిచేసిన తర్వాత, యింకా మిగిలిన శక్తివంతా ఉపయోగించేవాడు; తన కండలను, కాళ్ళను శిక్షించేవాడు; విచ్చి కంకా బాధపెట్టేవాడు. అంతకంతకు ఎక్కువ కఠినమైన పనులను వప్పించేవాడు తన శరీరావయవాలకు.

ఆఖరు గంట మోకేవరకు యింటికి వచ్చేవాడుకాదు. అలసిపోయి, ఆయాస పడి, ఆనందంగా వెనకటికంటే తన శరీరంచేత ఎక్కువ పని చేయించాననే సంతోషంతో వచ్చేవాడు. అంతా చీకటి; జేబులోని టార్పి సహాయంతో చేరుకొనేవాడు, దారి తడుముకుంటూ!

తర్వాత చరికాలం ప్రవేశించింది. మందుకురుస్తున్నా అతను భయపడేవాడు కాదు. బురదగా ఉన్న అడవులలోకి పోయేవాడుకాదు; రోడ్లమీదే దూరాలు కొలిచేవాడు. 12 కిలోమీటర్ల గుండ్రపు దారిని తయారు చేసుకొనేవాడు. ఏరోజూ వివేకవతుండా ఈ దూరం పరుగెత్తేవాడు. వసంతం వచ్చినవెంటనే, అడవులలో ప్రైయినింగుకు పోయేవాడు. గాలిగాని, వానగాని వానికి అభ్యంతరాలు కావు. ఒక రోజు 250 మీటర్ల 20 దాటులలో పరుగెత్తితే, మరుసటిరోజు, 400 మీటర్ల అదే విధంగా పరుగెత్తేవాడు. ఇదికాక యింటివద్దనుండి అడవికి 2½ మైళ్ళదూరం. ఈ దూరమంతా వెళ్ళడం, రావడంకూడా అతని పరుగు దూరానికి కలసాలి.

అంటే రోజుకు 9 నుండి 12 కిలోమీటర్ల (5-7 మైళ్ళు) పూర్తివేగంతో పరుగెత్తేవాడు. ఇంతగా తన శరీరాన్ని యీ యువకుడెందుకు ప్రయాసపెట్టుతున్నాడో అర్థంకాదు. ఎందుచేతనంటే, యింతచేయడానికి మామూలు ఆటలు, వినోదాలు, విశ్రాంతి, త్యాగం చేయవలసివచ్చేది. ఇదంతా ఎంతో ఉత్సాహంతో

చేస్తున్నాడు. చివరకు ఫలితం ఏమవుతుందో అనే అనుమానం ఉండనేఉంది. ఎవరూ కూడా విజయం తథ్యమని జ్యోత్యం చెప్పలేరుకదా !

ఎమిల్ ను యిక్కడనుండి చూస్తున్నాంకదా ! మన ప్రక్కనుండి వెళ్ళిపోయే వరకు వేచి ఉందాం. ఆతని పాదాలవైపు చూడండి; ఆశ్చర్యంవేస్తుంది. మేకులున్న జోళ్ళు వేసుకోలేదు; రబ్బరు మడపలజోళ్లు వేసుకోలేదు. ఈ కిలోమీటర్ల దూర మంతా బురదలో, మంచులో, ధూళిలో, అడవులలో, రోడ్లమీద సాధారణపు మిలిటరీ బూట్లతోనే తిరుగుతాడు.

“అయితే, ఎమిల్ ఎందుచేత యిలా చేస్తున్నావు ?”

“కష్టమైన పరిస్థితులలో బ్రెయినింగు కావడంవల్ల కొన్ని లాభాలున్నాయనేదే ఆతని జవాబు.

ఎమిల్ సిద్ధాంతాలఫలితం పందెములలో స్పష్టపడింది. మన పందెగాళ్ళకంటే, యూరోపియన్ పోటీదార్లకంటే ఎమిల్ ప్రవీణుడని, క్రమక్రమంగా రుజువైపోయింది. అతని శరీరం, అతని మనస్సు దృఢతరమయ్యాయి. ఇతరులు విశ్రాంతి తీసుకుంటూ, హాయిగా కాలక్షేపం చేస్తూంటే ఎమిల్ కష్టపడుతూ ఉన్నాడు. ప్రపంచ స్థాయినిందుకొనుటకు మెల్లనిమాగ్గం, అనుభవంగల ఉపాధ్యాయుడు అవసరంలేదని ఎమిల్ రుజువుపర్చాడు. వంటికి నలుగు లేకుండా, వేడినీళ్ళు లేకుండా, అన్ని సౌకర్యాలతో క్లబ్బు గదులు లేకుండా, అద్భుత ఫలితాలు సాధ్యమన్నాడు ఎమిల్.

“బ్రిటానియాషీడ్లు” కొరకు వైనికజట్టు ప్రవేశించింది.

అన్ని కాఖల్లోను, వైనికజట్టుకు విజయాలు లభించాయి; బాక్సింగులో, ఘాటోంగులో, ఫెన్సింగులో, పరుగెత్తడంలోకూడా విజయం లేకపోలేదు. ‘ఏస్కెట్’ పందెంలో, జటోవేక్ అందర్నీ ఎంతో దూరంలో వెనక వివచి, మంచు పొగలో మాయమయ్యాడు ! వాని పోటీదార్లతన్ని మళ్ళీ గమ్యస్థానం పద్దనే చూడగలిగారు. అప్పటికప్పుడే ఎమిల్ ఆయాసం తీర్చుకొని, విశ్రాంతి తీసుకుంటున్నాడు.

ఎమిల్ విజయాలు ఫిల్మ్ లో ఒకదానివెనక వేరొకటి పరుగెత్తినట్టు అనిపిస్తుంది.

ప్రతిపందెములోను చివరివరకు ఫలితం అనిశ్చితంగానే ఉంటుంది; గెలుపునకు, ఓటమికి పోరాటం మనసునెప్పుడు ఆందోళన పరచేది. కాని చివరకెప్పుడూ ఎమిల్ దే గెలుపు; దాని కతని శాంతచిత్తత, నిశ్చలత్వం, పట్టుదల, మనోనిశ్చయం ముఖ్యకారణాలు.

క్రిస్టునులో “ఫారెంజి సెవరిన్” పోటీలకు బ్రెస్సెల్సుకు వెళ్ళాడు. వణికించేచలి. పరుగెత్తే మాగ్గమంతా మంచుమయం. అవీకాక, మాగ్గం ఎత్తుపల్లాలు. తన దుస్తులను మార్చాలా అని ఆలోచించి మార్చాడు. పెద్ద వాగ్తా పత్రికను తీసి, మధ్య రంధ్రంచేసి, అందులో తలదూర్చి, వంటిమీద కప్పకొని, దానిమీద బనియనువేసుకొని ఎముకలు కొరికే ఆచలిగాలినుండి కొంత రక్షించుకున్నాడు.

మొదటినుంచి దురదృష్టం ఎమిల్ ను వెన్నాడుచునే ఉన్నది. కాలిజోడుతాళ్లు వదులయిపోయాయి. అవి గట్టిగా కట్టుకోవడానికి తైము చాలను. ఆగి కట్టుకున్నాడా, తన వెనకవారు ముందైపోతారు. కొంతసేపటికి అదృష్టంకొస్తే, ఆ తాళ్లు జోళ్ళ అడుగుమేకులకు చుట్టుకొని, గట్టిగా ఉండిపోయాయి. పట్టుకలతో, బలంతో పరుగెత్తి, అన్ని ఆటంకాలను అతిక్రమించి, చివరకు తేలికగానే జయం పొందాడు. అంతవరకు ప్రజల అభిమానాన్ని పొందిన 'గాస్టర్ రీఫ్' యిప్పుడు ప్రజల హేళనకు గురి అయ్యాడు.

1947 వసంతారంభంలో 'మిత్రవైన్యాల ఛాంపియన్ షిప్పు' 'హేనో వర్లో' ఏర్పాటుయినది. సహజంగా జెకోస్టాఫ్ వక్ జట్టు, ఎమిల్ లేకుండా పూర్తి అనడం ఎలా! కాని ఎమిల్, 'టూన్స్ లైటిన్' తో హాస్పిటలులో ఉన్నాడు. వేళకు హాస్పిటలోనుండి బయటకు వస్తాడా అని అనుమానం. 'పెనిసిలిన్' యిచ్చి త్వరగా ఎమిల్ ను బాగుచేసి, ప్రయాణానికి సకాలంలో ఆతనిని హాస్పిటర్ అధికార్లు పంపించారు.

గుట్టపుపండ్ల మార్గమే యీ పందెమునకుకూడా ఉపయోగించారు. ఎమిల్ అతివేగంగా పరుగెత్తి, పోటీదాల్లను ఎక్కడో దూరాన వదిలి, దృష్టి మేరలో కనబడని దూరంలో వారందరుండగా గమ్యం చేరుకున్నాడు.

సాయంత్రం, వెర్ల ఉత్సవం జరిగింది. అందరూ ఎమిల్ విజయాన్ని గూర్చి చర్చ. ఇంగ్లీషు కమేండురు భార్య యీతని పరిచయాన్ని కోరింది.

"ప్రియమైన జిట్ వేక్, గుఱ్ఱాలుకూడా నీవంటే అమాయపడే విధంగా పరుగెత్తి నావు. ఎంతో ఆనందంగా ఉంది" అని ఆతని నామె అభినందించింది.

విజయాలు - రికార్డులు

ఎమిల్ ఇంటికి తిరిగి వచ్చాడు; వచ్చి తన చదువులో నిమగ్నుడయ్యాడు.

త్వరగా ఆకీసరుగా పట్టభద్రుడవాలని అతని అభిలాష.

సాయంకాలపు వేళలో పరిసరపు టడవులలోకి పోయేవాడు.

తన మనోనిశ్చయం అతనిని తరుముతూంటే, ఆ అవధిలో నిశ్శబ్దంలో అతని బూట్లు చప్పుళ్లు, చెట్ల కొమ్మలను కదుపుతూ ఆ ప్రకాంత వాతావరణాన్ని ప్రతిధ్వనింప జేస్తూంటే, యింకా వేగంగా పరుగెత్తుట అలవాటు చేసుకుంటూ, తన కోరికను సఫలీకృతం చేసికొనుటకు ఎమిల్ పాటుపడుతున్నాడు.

పోటీలకాలం ప్రారంభమయింది. బ్రాటిస్లావా-జిలన్ మధ్య జరిగిన పోటీలో ఎమిల్ పాగ్లాన్నాడు. అది మూడు కిలోమీటర్ల పరుగు. చాలకాలం తర్వాత జిలన్ నగరంలో ఎమిల్ పరుగెత్తుటకు యిదే మొదలు. ప్రేగ్ లోను, యింకా యితర ప్రదేశాలలోను, తాను చూపిన ప్రావీణ్యాన్ని జిలన్ ప్రజలకు చూపలేదు కదా అని, ఈ పందెంలో తన యావచ్ఛక్తిని ఉపయోగించాడు.

దురదృష్టవశాత్తూ, అతనితో సమానమైన శక్తిని చూపగల పోటీదారు లేక పోయాడు. అందుచేత చాలదూరం ఒంటరిగా, ప్రక్కన పోటీదారులేమండా, పరుగెత్త వలసి వచ్చింది. మొదట్లోనే, చాలామంది పోటీదారులు వెనక్కు వదలి ముందుకు పోయాడు. అయినా, ఆఖరు 400 మీటర్లదూరం, పూర్తి శక్తిని ఉపయోగించి పరుగెత్తాడు.

ఈసారి ఆయాసమనిపించలేదు. బాగా పరుగెత్తినట్లు తనకు సంతృప్తికలిగింది. అందుచేత ఎంతో ఆత్మతతో, పరుగు పూర్తిఅయిన తర్వాత అధికారి వీసని ప్రకటిస్తాడా అని ఎమిల్ ఎదురుచూస్తున్నాడు.

అప్పు డొక ప్రేలుకుళ్లు వినిపింది. దాని అర్థం, ఒకరికొకడు భుజమయినది. ఎమిల్ మాత్రం, అలాంటి దేకో జరిగేఉండునని భావించాడు. కాని ఎంత 'వేళా' అనేది తెలుసుకోవాలి.

“3000 మీటర్ల పరుగుపందెం 8 నిమిషాల 13.6 సెకన్లలో ఎమిల్ గెలిచి, రికార్డు సృష్టించాడు.”

అప్పుడు ప్రజలలో కలిగిన ఆవేశం అపరిమితం. టైప్ మిషన్లు టకటకమంటున్నాయి; టెలిఫోన్లు అలా మోగుతూనే ఉన్నాయి; ఆశ్చర్య మననంతా ఆవరించింది. 'పాయింట్'లో జెకోస్లావేకియాకు నాయకుడయ్యాడు, ఎమిల్; ప్రపంచ జాబితాలలో 8 కిలోమీటర్ల పరుగులలో 8 వ వాడయ్యాడు.

కాని, యిదివరకులాగే ప్రేగ్ లో ప్రజలుమాత్రం ఆనందాలతో నిండి పోయారు. అందుచేత యింక 14 రోజులలో ప్రేగ్ లోని 'ప్రీ' హోల్ 'ప్రేడియంలో జరిగే అంతర్జాతీయ పోటీలకొరకు ప్రజలు ఆత్మతతో కనిపెట్టుకొని ఉన్నారు. ఎమిల్ ప్రావీణ్యం అక్కడ పరీక్షింపబడుతుంది.

ఎమిల్ ఏ పందెంలో పాల్గొంటే, దానికి సంబంధించిన 'రికార్డు' ప్రమాదంలో పడుతుంది. జెకోస్లావ్ 800 మీటర్ల ప్రవీణుడు, యుద్ధంలో మృతిశెందిన వీరుని సంస్మరణార్థం ఏర్పాటుచేసిన 'రాసికి పెమెరియల్ రేస్' 1947 లో మొదటి పెద్ద పందెం. అందులో ఎమిల్ పాల్గొన్నాడు.

ఎమిల్ ప్రజలకు ఆశాభంగం కలిగించలేదు. ప్రత్యేకంగా చూచినవారు మాత్రమే ఎమిల్ యీ పందెంలో చూపిన శక్తిని గూర్చి చెప్పగలరు.

రోజంతా జూలై మాసపు నూర్యుని వేడితో 'కాంక్రీటు'తో నిర్మింపబడ్డ ఆ ప్రేక్షక స్థానాలు కాలిపోయి ఉన్నాయి. సాయంకాలం కొంచెం తీవ్రత తగ్గిన తర్వాత, చల్లదనం ప్రారంభమయింది.

అట్టి అద్భుతమైన పోటీలు, అట్టి మహాత్మ్య ప్రదర్శనలు అతి అరుదుగా తటస్థిస్తాయి. ఆ నిరాడంబర బెన్జియన్ వీరుడు బ్రేక్ మన్ అద్భుత ఫక్కిలో రికార్డు సృష్టించాడు. ఆ రంగుజాతి వీరుడు మెడ్కోనాడ్ బెయిలీ 200 మీటర్ల పందెంలో అణుశక్తి వేగంతో పరుగెత్తాడు. 800 మీటర్ల పందెంలో మన దేశం పాగ్గాన్నది. అట్టి అద్భుతమైన పందెం మరెన్నడూ చూడబోం. శెక్సోస్లావక్ వీరుడు రికార్డు దారు 'వాక్లేవ్ సివో నా', స్వీడెన్ దేశీయుడు 'లూంగ్ గ్రీన్' చేత ఓడింపబడ్డాడు. 'జావ లిన్' విసరుటలో, 'పోల్ వాట్సు'లో, 'హేమరు' విసరుటలో అనేకమైన మొదటి రకపు పోటీలు జరిగినవి; వీటన్నిటిలోను పోటీలు చేస్తున్నది మన జెక్ దేశీయులే.

ముఖ్యమైన 5000 మీటర్ల పోటీ యింకా జరగవలసి ఉన్నది. మృతినొందిన శెక్సోస్లావక్ పందెపు వీరుని గౌరవాగ్ధం, ప్రేక్షక బలం లేచి నిలువడినప్పుడు, ఆట స్థలం సగం వారి నీడలతో ఆవరింపబడింది. రెన జన్మస్థానంకొరకు ప్రాణాల నర్పించిన జెక్ వీరుడు 'రాసికి'ని గూర్చి ఆవేశంతో, ఆవేషంతో ఉపన్యాసమడు పలికిన పలుకులు అందరి హృదయాలను ద్రవంపజేశాయి.

తరువాత ప్రజల దృష్టులు ఎదురుగా, ఆత్మతో యిటూ, అటూ పచారు చేస్తున్న ప్రపంచ ప్రఖ్యాతిగన్న పందెపు వీరులమీదకు పోయినవి. అందులో జిటో వెక్ ను గతసంవత్సరం ఓడించిన స్వీడ్ వైబర్గ్ ఒకడు; ఇంకా ఫిన్ లీరులు కోస్కెలా, హెయిన్ స్ట్రామ్ ముకూడా ఉన్నారు.

ఆస్టోలో వైబర్గ్ మనకు పరిచితుడే. కాని, యీ ఫిన్నులగూర్చి మనకు తెలియదు. అయినా పరుగు వీరుల జన్మస్థానమయిన ఫిన్ లాండునుండి వచ్చిన వీరు మన గౌరవానికి పాత్రులే. మన దేశీయులలో జిటో వెక్ కాక, దూరపు పరుగు పందేలలో ప్రవీణులు కొందరు యీ అసమాన పోటీలో పాగ్గానుటకు దైర్యంతో తయారుగా ఉన్నారు.

ప్రారంభోద్యోగి పరుగు పందెగాళ్ళనందరిని ఆహ్వానిస్తున్నాడు. వైబర్గ్ జడు స్తున్నట్లున్నాడు; జిటో వెక్ శక్తి అతనికి బాగా తెలుసు. యధాప్రకారంగా ఫిన్ల మూగనోము పట్టారు; ఎమిల్ మంచి ఉత్సాహంగా ఉన్నాడు.

పందెం ప్రారంభమయింది.

మొదటిఘట్టం: 64.5 సెకండ్లు; జిటో వెక్ ప్రారంభంనుంచీ అంపరికిన్న, ముందున్నాడు. ఒక్కసెకండుకూడా వృధా చేయకూడదని అతని అభిప్రాయం. రికార్డు సంగతి అలా ఉంచి, సుంసువిషయం జయం. వైబర్గ్, కోస్కెలా, హెయిన్ స్ట్రామ్ తన మడమల వెనకే ఉన్నారు.

రెండవఘట్టం: 67.5 సెకండ్లు: ఈ ఘట్టం మొదటిదానికన్న నెమ్మకయినది. జిటో వెక్ ముందున్నాడు. విదేశీయులు వెనకున్నారు. పందెగాళ్లు ఊపిరి బిగపట్టుతున్నారు.

మూడవఘట్టం: 64.5 సెకండ్లు: ఎమిల్ పరుగువేగం అధిగంచేశాడు. వైబర్గ్, కోస్కెలా, హెయిన్ స్ట్రామ్ అతని సరికే ఉన్నారు. ఎమిల్ వారిని వదల్చుకోలేక

పోయాడు. మొదట పరుగెత్తేవాడు వెనుక నున్నవారిని రెచ్చగొట్టడానికి పన్నే పన్ను గడలనుగూర్చి వారికి బాగా తెలుసు.

నాగవంశము : 67.5 సెకండ్లు : వరసగా జటోవెక్, వైబర్గ్, కోస్కెలా. హెయిన్ స్ట్రామ్ వారితో సమానంగా సాగలేకపోయాడు; వట్ల బిగుసుకుపోతూంది. నెమ్మదిగా వెనకబడిపోయాడు.

అయిదవంశము : 67 సెకండ్లు : జటోవెక్ ఒకయంత్రంలాగ పరుగెత్తుతున్నాడు. కోస్కెలాకూడా విరమించుకోవలసి వచ్చింది. ఆ ముందు పరుగెత్తే కుండేలు త్వరలోనే పడిపోతాడన్న అర్థంలో తల ఊపుతున్నాడు.

ఆరవంశము : 69 సెకండ్లు : జటోవెక్ యింకా ప్రథమస్థానంలోనే ఉన్నాడు. వానివెనక వైబర్గ్; 50 మీటర్ల వెనక కోస్కెలా; యింకా ఎక్కడో దూరంగా హెయిన్ స్ట్రామ్ బలహీనంగా పరుగెత్తుతున్నాడు; జటోవెక్ కష్టదశ దాటినట్టున్నాడు. కొంతవేగం సవరించాడు. వెంటనే వైబర్గ్ తన మడమలవెనక్కు చేరుకున్నాడు. వైబర్గ్ కష్టంగా పరుగెత్తుతున్నట్టు ఊహించాడు; ఊపిరితీయడం వినిపిస్తూంది. ఆతని అడుగులలో బరువును కనిపెట్టాడు; ఒక్కక్షణం బిగువు వదలాడు. వెంటనే పశు బిగించాడు, తల ఒకప్రక్కకు విసిరాడు; ఒక్క మానవాతీతమైన ప్రయత్నంచేశాడు; పరుగువేగం అత్యధికం చేశాడు; వైబర్గ్ యిదంతా గ్రహించేలాగా ఎన్నోమీటర్ల వెనకబడిపోయాడు. విశ్వప్రయత్నంచేశాడు; లాభం లేకపోయింది.

“ఆముందు పరుగెత్తుతున్నవాడు పిచ్చెత్తినవానివలె ఉన్నాడు; లేకపోతే ఆ ఆవేశం అర్థంకాదు. అతనితో సమానంగా పరుగెత్తుట దుస్సాధ్యం” అన్నారు.

7 వ ఘట్టం : 68 సెకండ్లు : ఏదో ఒక పెద్ద బరువు తన మీదనుండి తొలగిపోయినట్టు, ఎమిల్ గాలిలో ఎగిరిపోతున్నాడు. మరేమీ ప్రమాదం లేదని గ్రహించాడు. వైబర్గ్ 40 మీటర్ల వెనకనున్నాడు; కోస్కెలా 100 మీటర్ల వెనక; హెయిన్ స్ట్రామ్ యింకా ఎంతో వెనక.

అనాయాసంగా ఎమిల్ ఇప్పుడు పరుగెత్తుతున్నాడు. వాని కదలికలు తేలికగా ఉన్నాయి. ఊపిరి సరిగా తీసుకొంటున్నాడు; వాని హృదయంలో ఆనందం గంతులు వేస్తూంది. ఈనాటి జటోవెక్ పూర్వం ఉత్తరదిశవారిమధ్య గుర్తింపబడగలిగిన జటోవెక్ కాదు; క్రిందటి సంవత్సరం సన్ డిన్ వేత్ ఓడింపబడిన జటోవెక్ ను కాదు ఈసారి మనం చూచేది. ఆ ‘సన్ డిన్’ ఈరోజు ఎక్కడుంటాడు? ఈనాడు జటోవెక్ తన గురువునుకూడా అధిక్షేపించగల తేలిక పాదాలతో పరుగెత్తుతున్నాడు; ఒక్క హేగ్ మాత్రమే అతనికన్న వేగంగా పరుగెత్తగలడు.

ఎనిమిదవ ఘట్టం : 70 సెకండ్లు : ఒక్కసారి ఊపిరి బిగపట్టి పరుగుతీసి, మళ్ళీ యధాప్రకారంగా ఊపిరి తీసుకుంటున్నాడు. ఫలితాలను ప్రకటించే ఉద్యోగి అప్పటికి ఎంతదూరం, ఎంతవేగంలో పరుగెత్తింది ప్రకటించాడు: 800 మీటర్లు : 2 నిమిషాల 12 సెకండ్లు; 1500 మీటర్లు 4 నిమిషాల 08 సెకండ్లు; 2000 మీటర్లు

5 నిమిషాల 81 సెకండ్లు; 3000 మీటర్లు 8 నిమిషాల 24 సెకండ్లు; పూర్వపు ప్రవీణులు ఈ 'వేళల'లో ఆ దూరం పరుగెత్తగలిగితే గర్వించేవారు. 3000 మీటర్ల వేళ చాలా దేశాలలో రికార్డుగా పరిగణింపబడుతుంది.

రెండు సంవత్సరాల వెనుకకు మనదృష్టిని సారిస్తే యీ 2000 మీటర్ల రికార్డు, 3000 మీటర్ల రికార్డు, ఎమిల్ పూర్వపు ప్రదర్శనలంటే బాగున్నాయని స్పష్టం. ఈ కొద్దికాలంలో ఎమిల్ ఏ విధంగా అభివృద్ధి గాంచాడో యివి ఉదాహరణలు:

మా మనసులలో 'గుండ్స్ ఫోర్'లో ఎమిల్ ను పోల్చుటకు ప్రారంభించాం. వాని రికార్డు పరుగుపందెంలో వేళలు క్లిష్టికీ తెచ్చుకున్నాం. 2 నిమిషాల 8 సెకండ్లు (800 మీటర్లు); 4 నిమిషాల 03.6 సెకండ్లు (1500 మీటర్లు); 5 నిమిషాల 27 సెకండ్లు (2000 మీటర్లు); 8 నిమిషాల 17.5 సెకండ్లు (3000 మీటర్లు); నాలుగునుంచి 6 సెకండ్లు మాత్రమే వేళలో తారతమ్యం.

తొమ్మిదవ ఘట్టం: ఇంకా మూడుఘట్టాలున్నాయని, 200 మీటర్ల దూరమునని ప్రకటన వినిపింది. పరుగులు జరుగుతున్నాయి. ఎవ్వడు గ్యాలిఫాం చేరడమన్నదే ప్రశ్న: వేగంతోటి సంబంధంలేదు; వేళతోటి మాత్రమే. వైబర్లు 150 మీటర్ల వెనకనున్నాడు; కో స్కెలా 100 మీటర్ల వెనక నున్నాడు.

ఈలోపుగా వేళలకుగూర్చి ప్రకటనలు వినిపడుతున్నాయి. ప్రేక్షకులలో ఆవేశం హెచ్చయిపోతుంది.

పదవఘట్టం: 70.8 సెకండ్లు. "జి.టో.వె.కే! జి.టో.వె.కే!" అనే కేకులు బయలుదేరాయి. ఆ చుట్టుప్రక్కల ప్రదేశాలలో యీ పేరే ప్రతిస్పందిస్తున్నది. నిశ్చయంగా, శాంతంగా ప్రేక్షకులు కూర్చోలేకుండా ఉన్నారు; ప్రతివానికి ఎన్నడూ చూడనట్టి యీ ప్రదర్శనలు ఆవేశం, ఉత్సాహం కలిగిస్తున్నాయి. "జి.టో.వె.కే" పరుగెత్తుతుంటే సరకునున్న ప్రేక్షక స్థానాలలో బయలుదేరిన నినాదాలకు అంతులేదు.

పదకొండవ ఘట్టం: 68.7 సెకండ్లు: అక్కడ చేరిన వేలకొలది ప్రేక్షకుల హృదయాల్లో నుండి, కంఠాలలోనుండి "జి.టో.వె.కే!" అనే శబ్దంతప్ప నేరొకటి విని బడుటలేదు. ప్రతి ప్రేక్షకుడు లేచి నిలబడిపోయాడు; అతనితో కూడా పరుగెత్తుటకు పున్నహిస్తున్నారు.

పన్నెండవ ఘట్టం: 72.7 సెకండ్లు. ఇదే అన్నిటికన్న నెమ్మదిగా జరుగుతుంది. ఫోగ్ కూడా యిదేవిధంగా ప్రవర్తించాడు. ఎంత చేసినా జి.టో.వె.కే మానవ మాత్రుడు. ఆతని కాళ్లు బరువెక్కిపోయాయి. ఆతని వేగం తగ్గిపోయింది. ఆ గమ్యస్థానం అసామ్యత్తుగా ఎంతో దూరమన్నట్టు కనుపించినది. ఒక్కసారి ఆ గడ్డికంబళిమీద కాళ్లు చాచుకొని పడుకుంటే ఎంత హాయిగా ఉంటుంది. అయితే తన కోరిక ఫలించదు.

ప్రేక్షకులు గెలుపెవరు పొందుతారు అని పందేలు వేసుకుంటూంటే, ఎమిల్ ఎంతో కిష్టపడుతున్నాడు. నిజమే, పందెం గెలుచుట తథ్యమే; అయినా అతి తక్కువ వేళలో గెలవాలి; అదీ ముఖ్య విషయం.

గమ్యస్థానం దగ్గరకు వస్తూంది; యీ ఆమానుషప్రయత్నం, పోరాటం అంత ముందాలి. అప్పుడు తన ఆయాసం అవ్యక్తంవుతుంది. “జె-టో-పె-క్, జె-టో-పె-క్” అనే కేకలరుధ్ధి, ఎమిల్ వేగం హెచ్చించాడు.

పదమూడవ ఘట్టం : ఆఖరు 200 మీటర్లు 30.2 సెకండ్లలో పూర్తి కావాలి. ఆఖరు మలుపు, తర్వాత గమ్యస్థానం. జటోపేక్ వేగం హెచ్చించాడు. గమ్యస్థానం చేరుకున్నాడు.

అతడు పడిపోకుండా పట్టుకొనుటకు అనేకమంది చేతులు చాచారు. కాని ఎమిల్ ఒక సోల్లరు. అతనికి సహాయం అవసరంలేదు. అతని ఆయాసం న్నా అతని ఆనందం అధికంగా ఉంది. విజయం సంపాదించాడు; రికార్డు ముక్కలు చేశాడు; 14 నిమిషాల 08.2 సెకండ్లు అతని అతి కనీసపు నేరే. ఒక్క హేగ్ మాత్రమే తనకన్నా నేగంగా పరుగెత్తేడు. ఆఖరి ఘట్టంలో పరుగెత్తినప్పుడు ఎదురుగాలి లేకపోతే, యింకా ఎంతవేగంగా పరుగెత్తేవాడో.

ఆయాసంతో మైగైర్ల గమ్యస్థానం చేరుకొనేటప్పటికి, ఎమిల్ను అన్ని కోణా నుంచి ఫోటోగ్రాఫులు తీశారు. కోస్కెలా, హెయిన్ స్ట్రోమ్ చేరుకొనేసరికి, ఎమిల్ పూర్తిగా కోలుకున్నాడు.

ఈ కొత్త రికార్డు సృష్టికర్త తన దుస్తులను వేసుకొని బహుమానాలను స్వీకరించాడు. పత్రికా ప్రతినిధులు, ఇంటర్వ్యూ, విందులు యివన్నీ ఎందుకు? వీటన్నింటికి వేళలేదు. సోల్లరుగా యితనికి అనేక యితర విమర్శలు లున్నవి. ఆ రాత్రే ‘బ్యారెన్స్’కు తిరిగి పోవాలి: సర్పాడు ఉదయమే ‘ఫీడ్ బ్యాక్’కు పోవాలి.

“సెలవు; ఈమారు సెలవు దొరకగానే, మరల మీకొరకు పరుగెత్తుతాను.”

పరుగు పందెగాడుగా, సోల్లరుగా జటోపేక్ స్వభావమది.

ఫిన్లండులో సాహస చర్య

జటోపేక్ ‘బ్యారెన్స్’కు తిరిగి వచ్చడో లేదో ప్రయాణానికి పెట్టెలు సన్నకో వలసి వచ్చింది. ఫిన్లండు పరుగు పోటీదార్లు ప్రేమకు వచ్చి పందెములలో పాల్గొనవలసినట్లు, జటోపేక్ ఫిన్లండు వచ్చి అక్కడ పందెములలో పరుగెత్తవలెనని ఫిన్నిష్ ఎసోసియేషన్ వారు యరతుపెట్టేరు. అందుచేత జటోపేక్, కోస్కెలా, హెయిన్ స్ట్రోమ్లతోపాటు ఫిన్లండుకు పోవలసివచ్చింది.

ప్లాక్ హోమ్ మీదుగా వారు సుఖంగా ప్రయాణము చేశారు. కోస్టెలా తన జీవితాన్ని గూర్చి తన ఫిన్నిష్ భాషలో జట్టోవెక్ తు చెప్పేడు. తన పొలాన్ని గూర్చి, దున్నడంగూర్చి, తన వగ్గర యెన్ని ఆవులు, పందులు, చెవులపిట్టలు ఉన్నాయో మొదలైన విషయాలన్నీ సంస్థలతో ఫిన్నిష్ భాషరూపి జట్టోవెక్ తు బోధపరచాడు.

ప్లాక్ హోమ్ కు ఎమిల్ వచ్చుట కదే ప్రథమం. స్వీడిష్ పత్రికా ప్రతినిధుల చేతులలో పడ్డాడు. ఇటీవలి తన విజయాలను గూర్చి వా రడిగిన ప్రశ్నలకు విపులంగా జవాబు చెప్పేడు. పట్నం 'స్కేవర్'లో వారి కోరికను మన్నించి పరుగెత్తగా అన్ని కోణాలనుంచి వాని ఫోటోగ్రాఫులు తీయబడినవి.

ఆ మరునాడు వారి స్త్రీయను ఫిన్లండులో 'తుర్కు' అనే రేవుపట్టణం చేరుకుంది. అక్కడనుంచి బ్రెయిసులో హెల్సింగీ చేరుకున్నారు. అదే ఫిన్నిష్ జాతీయపోటీలు జరిగే స్థలం. అందమైన అసంఖ్యాకమైన సరస్సులతో, వర్ణసౌభాగ్యంతో నిండిన ఆ తీరప్రదేశాలు, ఆ వనాల నిశ్శబ్దత, నిరంతరం పాటుపడే ఆ ప్రవాలు అన్నీ జట్టోవెక్ తు ఆకర్షించాయి, ఆనంద పరిచాయి.

హెల్సింగీలోని హోటల్ ను అన్నీ నిండిపోయాయి. చివరకు "హన్స్" అనే పేరుగల హోటల్ లులో ఆతని కొక గది దొరికింది. గదిని సంపాదించివెట్టినందుకు తన కృతజ్ఞతను తెలియపరుస్తూ, 'శాంతాహమీనా' అనే ద్వీపంలోని "క్రీడాగ్రామం"లో ఒక చిన్న క్యాబిన్ లో నివసించుటకు అభిలషించాడు.

ఆ ద్వీపానికి పడవలోపోతూంటే, అకస్మాత్తుగా ఎదురేగినో అపరిమితమైన ఆయాసం బయలుదేరింది. ఇంకా సాయంత్ర మవలేదు; యీ పగటిపూట యంత ఆయాసం ఒక్కసారి ఎందుకు బయలుదేరిందని ఆశ్చర్యపోయాడు. వాచీ చూచేసరికి అర్థరాత్రయిందని గ్రహించాడు. ఆ దేశాలలోని అర్థరాత్రపు మొత్తరివని గుర్తించాడు. ఆ తర్వాత ఎప్పుడైనా పగలు నిద్రపోతే, ఫిన్లండు జ్ఞాపకం వచ్చే దరినికి. కళ్ళు తెగచాడు. తానున్న క్యాబిన్ ఎదురున్న 'ఎర్వి' చెట్ల పొడుగాటి, సన్నటి ఛాయ లతనికి కనపడ్డాయి. ఈ బరువైన, వెచ్చని వాతావరణంలో నిద్రపోవడానికి. ఆతడిచ్చగించలేదు. అప్పుడే సూర్యుడు నడినెత్తికి పోతున్నాడు. మరికొంత సేపటికి ఆవృక్షచ్ఛాయలు మరొకదిక్కుకు వాలిపోతాయి.

ఈ దూరపు ప్రయాణం, అసౌకర్యాలు, ఆ ఉష్ణపు రాత్రివేళలు అన్నీ ఆతని శక్తిని పీల్చివేశాయి. ఆతని బరువు తగ్గిపోయినట్లయింది; ఆతని విశ్వాసం క్షీణించింది. ఆ స్థానంలో తాను పరివహించేసికొన్న కొందరు నాస్తికీయన్ల వద్దనుండి ఆ సమయంలో ఒక విధమైన అనుభవాత్మక వచ్చింది: క్రేగ్ లో పరుగెత్తుటకు ఆహ్వానాన్ని నిరాకరించిన 'హీనో' యీసారి హెల్సింగీలో పరుగెత్తుతాడట.

హీనోతో పరుగెత్తుటకు జట్టోవెక్ తు ఒకడు. మామూలు పరిస్థితిలో చాలా ఆనందించేవాడు. కాని యీనాటి తన స్థితిలో ఫలితం ఏమవుతుందోనన్న అనుమానం కలిగింది.

జూన్ 30 వ తేదీన ఆటలు ప్రారంభమయ్యాయి. ఆ సాయంత్రమే, 5000 మీటర్ల పరుగు పందెం 7 గంటలకు ప్రారంభమవుతుంది. వేళయింది. ఆలస్యం కాకూడదని, ఎమిల్ పరుగెత్తి, పందెం మొదలయ్యే స్థలానికి పోయాడు. మైక్ లో వీవో చెప్తున్నారు; తన పేరువినబడింది. విషయం మిత్రులు చెప్పారు. పాల్స్ లో పోటీదార్లు ఒంటరిగా పందెపు ప్రారంభ స్థలానికి పోరు; బయట అందరూ సమావేశమయిన తర్వాత, ఆటల ఉన్వోగి వచ్చి వారినందరిని, నిశ్చిత స్థలానికి స్వయంగా తీసుకుపోతాడు; ఎమిల్ ఒంటరిగా ఆ స్థలానికి వెళ్ళుటవల్ల పాల్స్ కి ఆచారాలకు వ్యతిరేకంగా ప్రవర్తించాడు.

ఎలాగా అక్కడ చేరుకున్నాడు గాంట్టి, ఎమిల్ అక్కడే ఉండిపోయాడు. తక్కినవారంతా నెమ్మదిగా ఉత్సవంలో వచ్చారు. ప్రేక్షకులు సన్మాన పురస్కారంగా కేళు వేశారు; ఈ సన్మానమంతా వీరికేనా? వీరిలో 'హీనో' లేడే. వాని కేమయిందని అడుగుదాసుకుంటున్నాడు. ఇంతలోకే పందెపు దుస్తులలో తయారయినాడు ఫిన్నిష్ ప్రజల వీరుడు హీనో. ప్రశంసాపూర్వక నివాదాలవధ్య ఆ స్థలానికి పరుగెత్తుతూ వచ్చి చేరుకున్నాడు. 'హీనో' సన్మానంకొరకు చేసిన వీప్రత్యేకపు ఏర్పాట్లని ఎమిల్ అనుకున్నాడు. తన స్వతంత్ర ప్రవర్తనవల్ల, ఏర్పాట్లు తారుమారయ్యాయి. వీరయినా అనుకోకుండా జరిగిన యీ సంఘటన రాబోవు ఫలితాన్ని నూచిస్తున్నట్టనిపించింది.

అద్భుత పరుగుపందెగాడు 'హీనో' యీనాటి పందెంలో విజయకిరీటాన్ని ధరిస్తాడని, అందరి నమ్మకం. అందరి సమక్షంలో హీనోభార్యతని తిరుగ్రోయ సమకట్టిన యువక వీరుడు జట్ పోవేకు ఓడించాలి. జెట్ పోవేకు యిక్కడకు ఆహ్వానించుటకు అదే కారణం.

ఆస్టోలోవలెనే, పందెపు ప్రారంభంలో మోకాళ్ళలో వీవో బలహీనత బయలుదేరింది ఎమిల్ కు. ప్రేక్షకులుకూడా ఆవేశంతో ఉన్నారు. ఒక్కొక్కఁడు పూర్తవుతూంటే, ఆవేశం అధికమయ్యేది. ఇద్దరు సమానసామర్థ్యంగల పోటీదార్ల మధ్య పోరాటం. మానవశక్తిని సంపూర్ణంగా పరీక్షించే పోరాట మిది.

ప్రారంభంనుంచి పోరాటం జట్ పోవే, హీనోలమధ్యనే. మొదటిఘట్టం అయి పోగానే ఫిన్నిష్ భాషలో ప్రకటన; ప్రయాణంలో ఫిన్నిష్ అంకెలు కోస్కెలా తనకు నేర్పినందుకు సంతోషించాడు. లేకపోతే యీ ప్రకటనలు బోధపడేవికావు. వేళలు తెలియకుండా పరుగెత్తుటంత అధ్వాన్నం మరిలేదు. ఫిన్నిష్ భాషలో చెప్పే వేళలను చాలావరకు బోధపర్చుకున్నాడు. వేళలు తెలుసుకొని, తదనుగుణ్యంగా తనవేగం దిద్దుకొనేవాడు ఎమిల్.

1500 మీటర్లు యిద్దరూ 4.08 సెకన్లలో పూర్తిచేశారు. హీనోను వెనక్కు పంపుదామని ఎంతో ప్రయత్నించాడు ఎమిల్; కాని లాభంలేకపోయింది. ప్రేక్షకులలో అనేకులు వారి అభిమాన వీరుని ప్రోత్సహించారు; విదేశీయులు జట్ పోవేకు ప్రోత్సహించారు. అప్పటికి కి రిలోమీటర్లు పరుగెత్తారు; ఫిన్నును తన ప్రక్కనుండి

వదుల్చుకుందామంటే, ఎమిత్తు సాధ్యంకావడంలేదు. ఇక్కడ ఫిన్న పోటీదారు ఎమిల్ను చాటాడు; అప్పటినుంచి వేట ప్రారంభమయింది; ఒక్కొక్కసారి హీనో, ఒక్కొక్కసారి జట్ పేక్ ముందుండేవారు. ప్రేక్షకులు యీ మధ్య యిలాంటి పందెం చూడలేదు. ఇద్దర్లో ఏ ఒక్కరు, నిర్ధారణైన ముందంజవేయలేకుండా ఉన్నారు. ఆ నిద్రలేని వేడి రాత్రుల్లు ఎమిల్ని పీల్చివేసి, ఆతినిలో సహజంగా ఉండే అవసరశక్తిని అణచివేశాయి. ఆయాసం ఎక్కువైంది. శక్తి క్షీణిస్తోంది. హీనో యీ విషయం గ్రహించి నట్టున్నాడు; గమనం అధికం చేశాడు. నిర్ధారణగా ముందుకుపోయాడు. విజయం చేతుల్లోనుండి జారవిడవకూడ దనుకున్నాడు.

కాని హీనోకన్న ఎక్కువ నిష్పరమైన నిశ్చయం కలవాడు మరొకడున్నాడు.

తనవెనకే, తన మనసులకు తగులుతూనే, మానవాతీతమైన మనోశక్తికలిగి, బూట్లకాళ్ళతో అనేక కిలోమీటర్లు శక్తి నలవరచుకొనుటకు పరుగెత్తిన జట్ పేక్ ఉన్నాడని హీనో గ్రహించలేదు; ఒక్కసారి ఎమిల్ తన ఆయాసాన్ని దూరంగా త్రోసివేశాడు; శరీరానికి కొద్దిబలం వచ్చింది. అవయవాలన్నీ మనసుకు బానిసలై పోయాయి. వేగం, వేగం, వేగం! గాలివలె ఎగిరిపోతున్నాడు. సరయానికి హీనోను కలుసుకొన్నాడు.

ఇంక, యిద్దరూ ప్రతి అంగుళంకొరకు పోరాడడం మొదలుపెట్టారు. హీనోకు వాని ప్రజల ప్రోత్సాహం, తన పరిచయ ప్రదేశం, తన దేశం అన్నీ అనుకూలంగా ఉన్నాయి. వారు ఆశించిన విజయాన్ని బలవంతంగా సంపాదించ వలెనన్న పట్టుదల, ప్రజలను ఆవేశించింది. హీనో తనకు దగ్గరదగ్గరగా వస్తూన్న ఎమిల్ ఊపిరిగాలులు, ఆతిని సన్నిహిత్యాన్ని రుచువుచేస్తున్నాయి; ఆతిని వేగం అనుల్లంఘనీయంగా ఉంది. ఆఖరు మీటర్లలో హీనో తన యావచ్ఛక్తిని ఉపయోగించాడు. నిరాశతో నిండిన ఆతిని కళ్ళలో వెనుకకున్న జట్ పేక్ భుజాలు కనపడ్డాయి; తరవాత అవి తన భుజాలతో సరిగా ఉన్నాయి; తర్వాత కొన్ని సెంటీమీటర్లు ముందు కనపడ్డాయి. గమ్యస్థానం దగ్గరకు వచ్చే బదులు అపంచలంగా కనబడింది. ఆ క్షణంలో జట్ పేక్ ఒక మీటరు ముందుకు గమ్యస్థానంవద్ద దృగ్గోచరమయ్యాడు. ఆరనివేళ : 14 నిమిషాల 15.2 సెకండ్లు; హీనో : 14 నిమిషాల 15.4 సెకండ్లు.

“ముందుగానే ఎందుకు వేగం అధికంచేయలేదు; ఆఖరు నిమిషంలో చేశావేం” అని తర్వాత ఎమిల్ను అడిగారు.

“అది అలాగ జరిగింది. పందెం జరుగుతుంటే తన శక్తి ఏమో తనకు అవగాహనవుతుంది. ఇంకా ఒక కిలోమీటరు పరుగెత్తవలసివుంటే, ఏ పోటీదారు తన యావచ్ఛక్తిని అప్పుడే ఉపయోగించడు. ఒకవేళ ముందుగానే శక్తిసంతా ఉపయోగించి వేస్తే, చివరవరకూ నిలబడలేడు. గమ్యస్థానం దగ్గరగావుంటే, తర్వాత ఏమైనానరే, శక్తిసంతా ఉపయోగిద్దామనే నిశ్చయం కలుగుతుంది. నాలోనున్న శక్తిసంతా నేను వ్యయంచేస్తాను. వివేకాన్ని మూలకు త్రోసివేస్తాను.”

ఫిన్ దేశస్తులు అందరూ ఆశాభంగం పొందారు. వారి మనోభావాన్ని దాచ లేకపోయారు. జట్టోవేక్ ను గౌరవించుటకు జరిగిన సభలో అతనితోపాటు హీనో హోజరుకాకపోవుట ఆటగాని కుండవలసిన లక్షణంకాదని ప్రజలందరూ నిరసించారు. హీనోను బలవంతంగా దుస్తులు మార్చే గదినుండి తీసుకొని వచ్చారు.

ఎమిల్ ఓడిపోయినప్పుడల్లా విజయిని అభినందించేవాడు. కాని హీనో మాత్రం ఎమిల్ ను అభినందించలేదు. ఇది ఎమిల్ ను బాధించింది. ఇలాంటి క్రీడలలో గెలిచినవారు, ఓడినవారు, ఒకరినొకరు గౌరవించుకోవాలి; వినయంతో ప్రవర్తించాలి; అత్యునిగ్రహంకలిగి నడుచుకోవాలి.

అయినా యితరు లనేకులు ఎమిల్ వద్దకు వచ్చి అభినందించారు. మనరాయబారి కూడ వచ్చి అభినందించాడు. ఒక చిన్న ఫిన్ పిల్ల ఒక పువ్వులగుత్తి నాటనికీచ్చి “జెక్ భాషలో” జట్టోవేక్, నిన్ను అభినందిస్తున్నా ! నన్నది.

“ఏమిటి ? జెక్ భాష మాట్లాడగలవా నీవు ?” అని ఆశ్చర్యపోతూ ఎమిల్ అడిగా డాపిల్లను.

కాని, ఆపిల్ల జెక్ భాష మాట్లాడలేదు. అప్పుడు ఫిన్లందులోనున్న జెక్కులు యీ మాటలు మాత్రమే ఆపిల్లకు నేర్పారు ఎమిల్ కు ఆశ్చర్యానందాలు కలిగించ డానికి.

పందెం సమాప్తి చెందినతర్వాత కలిగే ఆవేశం పందెమునకు ముందుకలిగే ఆం దోళనకంటె అధికంగా ఉండడమేకాకుండా, ఎక్కుకాలముంటుంది. ఆ రాత్రి హీనోను గెలిచిన తర్వాత ఎమిల్ కు కుచుకు పట్టనే లేదు.

తిరుగు ప్రయాణంలో ఎమిల్ కు ఒక కొత్త అనుభవం కలిగింది. పత్రికారచ యితల ఆవేశపుటాకలికి ఎమిల్ గురి అయ్యాడు.

పందెమయిన మర్నాటి ఉదయం 8 గంటలకు, స్వీడిష్ పత్రికా రచయితలు జట్టోవేక్ ను కలియుటకు నిష్టయించారు.

“మాకు కొన్ని తేదీలు, కొన్ని బొమ్మలు కావా”లన్నారు వారు.

నిద్రమీ పట్టక బాధపడినఎమిల్ ను 8.30 గంటలకు లేపగానే, చాలాఆశ్చర్య పడ్డాడు. పోస్టీద్ త్వరగా తెమిలిపోతుందికదా అని సంతోషించాడు. తన పందెపు దుస్తులు వేసుకొని పత్రికారచయితలతో సముద్రతీరానికి వెళ్ళాడు. అక్కడ ముందుకు వెళుకు అనేకసార్లు పరుగెత్తుతూ, తన జీవితాన్ని గూర్చి అనేకప్రశ్నలు వేస్తుంటే, జవాబులు చెప్తన్నాడు. అన్నిటికన్న విస్మయ మాతనికి అంతా అయిపోయిన తర్వాత కలిగింది.

“చాలా బాగుంది, యింక మీ సామానులన్నీ సర్దుకొని మాతో దయచేయండి. మీరు ఎవరితో 8 గంటలకు మాట్లాడ దలచుకొన్నారో వారు వేరు. ఆ విషయం వినే వారికన్నా ముందు మేము వచ్చాం. హెల్సింగీకి పోదాంపదండి.”

పాపం ఎమిర్ వీం చేస్తాడు. గత్యంతరంలేదు. తమ సహచరులతో జట్టో పెక్ మాట్లాడకుండా చేయుటొక్కటే కాదు వారి ఉద్దేశం. వారి మనసులో వేరే ఆలోచనలున్నవి.

ప్రఖ్యాత 'నూర్జి హుస్సేను' వద్దకు అతనిని తీసుకుపోయారు. ఆ నూర్జి విగ్రహం మీద కేక్కుమన్నాడు. కాని యిదంతా అసహ్యంగా కనిపించింది ఎమిర్ కు. అతను నిరాశరించాడు.

పత్రికలవారిని వదల్చుకొని ఎమిల్ త్రెయినెక్కాకు. ఎలాగో ఫలం దొరికింది. ఇప్పుడు నిజంగా అలసిపోయాడు. ప్రక్కనున్నవాడు జర్కడానికి యిష్టపడలేదు. వాని దగ్గరున్న పత్రికలో నిన్నటి పంపే తాలూకు బొమ్మ కనబడింది. ఆ బొమ్మ వైపు కొంతనేపు, తర్వాత ఎమిల్ వైపు చూడడం మొదలు పెట్టేడు. తర్వాత ఎమిల్ ను గుర్తించాడు. ఎమిల్ ను వెంటనే అడిగి తెలిసికొన్నాడు. తెలిసికొని ఆ బండిలోనున్న వారందరికీ తెలియజేశాడు. వెంటనే ప్రయాణీకులంతా ఎమిల్ వద్దకు వచ్చి అభినందించి, తమ హామీదాలు తెలియబరచారు.

ఈ సంభాషణలు జరుగుతున్నాయి; తుర్కు స్టేషన్ వచ్చింది. ఇంక తన దేశం పోయే ఓడలో ఎక్కువలసిన వేళవచ్చింది కదా అని సంతోషించాడు.

ఫిన్లిష్ విద్యార్థులు వారి టోపీలను గాలిలోకి ఎగరవేస్తూ, వారి ఆనందాన్ని ప్రకటించారు. ఓడ బయలుదేరే ముందు ఒక పాటపాడి, వీడ్కోలు యిచ్చారు. ప్రజలు ఒడ్డునుండి చేతులాపుతూ, తమ సంతోషాన్ని తెలియజేశారు. చిన్న చిన్న పడవలు ఆ స్త్రీమరుచుట్టూ తిరుగుతూ ఆ సముద్రపు టలలకు క్రిందకు మీదకు గెంతులువేస్తున్నాయి. సముద్రం ప్రశాంతంగావుంది. గాలి హాయిగా, ఆనందంగా వీస్తోంది.

ఎమిల్ సముద్రంవైపు వంగిచూస్తూ, ఆ గాలిని పీలుస్తున్నాడు. మనసంతో సంతోషంగా ఉంది. వెనక ఏదో పరిచిత కంఠం వినబడింది.

"జట్టో పెక్ ఇక్కడున్నా వన్నమాట! తలత్రిప్పి ఎవరు పలకరిస్తున్నారా అని చూచాడు; 8-30 కు తనతో మాట్లాడడానికి నిర్ణయించుకున్న పత్రికా ప్రతినిధులు కనబడ్డారు. అన్ని ఫల్యాలో వెదకి ఎక్కడా దొరక్కపోలే యిక్కడకు వచ్చారు. ఇంక వారిని తప్పించుకోలేదు.

"జట్టో పెక్! యిప్పుడు మీరు మా అతిథులు. రండి, కెప్తాను గదిలోకి మాతో" అన్నారు. కెప్తానుకు యిష్టమన్నా లేపోయినా అంగీకరింపక తప్పలేదు. బీరు, శాడ్విచ్ వచ్చాయి. కెప్తానులు పనిచేస్తున్నాయి. కాని దృశ్యం విశోధంగా లేదు. వెంటనే రెండు 'పయోలిన్'లు తీసుకు వచ్చారు. ఒకటి ఎమిల్ కు యిచ్చారు. రెండవది కెప్తాన్ కు యిచ్చారు. సంగీతం ప్రారంభమయింది. జట్టో పెక్ కెప్తాన్ కంటే బాగానే వాయిచాడు. సంగీతంతో ప్రమేయంలేదు. అసలు ఫోటోలు తీయడమే ప్రధానం.

అమెరికా వెళ్ళినప్పుడు 'గుండర్ హాగ్' చేసినట్టుగా ఎమిల్ అక్కడే పరు గెత్తవలసి వచ్చింది.

స్థల సంతా ఖాళీచేయబడింది. ప్రయాణీకులంతా ఏమవుతోందో అని పైకి వచ్చారు. ఎమిల్ ముందుకు, వెనకుపరుగెత్తాడు. కెప్టెన్ 'ప్లాప్ వాచీ' చూస్తున్నాడు.

'ప్లాక్ హామ్' పందెంలో పాల్గొనమని వారంతా ఎమిల్ ను బలవంతం చేశారు. ఫిన్ లాండు అనుభవాలు, నిద్రలేక పడిన అలసట, హీనోలో పందెపు బడ లిక అతనిని బలహీన మొనర్చాయి. చివరకు వానిని వదలి వెళ్ళిపోయారు రిపోర్టులం దరూ. అతనికి శాంతి దొరికింది. నిలబడలేక పోయాడు. తన సామానుమీదే అలాగే వారి నిద్రపోయాడు.

మరుసటిదినం మరొక అవాంతరం. అతని "వీసా" క్రిందటిదినముతో అంత మయింది. అతనెవరో తెలిసిన తర్వాత అధికారులు మరొక వీసానిచ్చారు. ఇంటికి ప్రయాణమయ్యాడు. ఇంటిని సమీపిస్తున్నందుకు ఆనందించాడు.

లె ఫ్టి నెంటు జ ట్ ట్ పె క్

1947 ఆగస్టు 19 వ తేదీని మిలిటరీ ఎకాడమీలో ఉత్తమశ్రేణికి చెందిన విద్యార్థులు ఆఫీసర్లుగా పట్టభద్రులయ్యారు. దేశం విముక్తిపొందినతర్వాత అదే మొదటి పట్టభద్రుల బృందం.

ఆఫీసర్లు యూనిఫారాలలో దేశభక్తి ప్రమాణస్వీకారం చేశారు; వారి కంఠస్వరంలో వారి మనోనిశ్చయ ప్రతిధ్వనిస్తోంది.

ఆ హాలులో ఉన్నత స్థానాల్లో గౌరవనీయులైన అతిథులు, విద్యార్థుల తలిదండ్రులు, బంధువులు ఆసీనులై నారు. ప్రతి పేక్షకునినూ తన కుమారునిమీదనో లేక సోదరునిమీదనో కేంద్రీకరింపబడివుంది.

రెండు సంవత్సరాల కఠినశిక్షణ తర్వాత, యీ యువకులు భవిష్యత్తువైపు ఆశతో, విశ్వాసంతో చూస్తున్నారు. ఆ 'కాకీ' దుస్తులలో జట్ ట్ పె క్ అంతమందిలో ఎక్కడున్నాడో పోల్చుకొనుట కష్టం. అతడుకూడా భవిష్యత్తువైపు దృష్టి సారించాడు. అతని కండ్లలో ఆనందం పొంగుతుంది. ఎన్నాళ్ళు యీ కఠినశిక్షణను పొందాడో, ఎన్ని పందెలలో పాల్గొన్నాడో, తన విద్యుత్తులను ఏవిధంగా నిర్వహించాడో ప్రతి ఒక్కనికి తెలుసు.

ఆ ముందురోజే ప్రేగ్ నగరంలో, ప్రాస్సుకు పోటీగా పందెంలా పాగ్లా న్నాడు ఎమిల్. 14 నిమిషాల 15 సెకండ్లలో సులభంగా పందెం గెలిచాడు. ఆ రాత్రి ట్రైయిన్ లోనే నిద్రపోయాడు; తొందరగా ఊపరం ముగించుకుని, స్నానంచేశాడు; 7 గంటలకు తన మిత్రులతో వరుసలో నిలబడి ఉన్నాడు.

అధికాగ్ల ఉపన్యాసాలు, వీడ్కోస్లు, ఆశీర్వాదాలు.

చివరకు ఎమిల్ కు ఒక మానం పూర్తి సెలవు దొరికింది. ఆత నింటికి వస్తున్నాడంటే తలిదండ్రుల ఆనందానికి మేరలేదు.

“ఎమిల్ ఎక్కువగా పరుగెత్తుతాడు” అన్నది ఆతనిచెల్లెలు ఆనాడు ఉపాధ్యాయుడు ఏవో తెమ్మని ఎమిల్ ను యింటికి పంపినప్పుడు. అన్నట్టుగానే జరిగింది.

వాని తల్లికికూడా యీ విషయంలో ఆందోళనే. తన ఆరోగ్యాన్ని గూర్చి ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోవడని చివాట్లు పెట్టింది. పత్రికల్లోకూడా యీ విషయం అనేక మంది వ్రాస్తున్నారు!

“నే నేమీ చేయలేను” అన్నాడు ఎమిల్ ఊహాపణ పూర్వకంగా. పండేలలో పరుగెత్తమని ఆహ్వానిస్తారు తెలిపలేకుండా; వారి ఆనందానికి అంతరాయం కలిగించుట నాకిష్టంలేదు. నిజమే రి కిలోమీటర్లు, 15 నిమిషాలలో ఎవడో పరుగెత్తుతూంటే చూస్తూ కూర్చోవడం ఎంత విసుగుగా ఉంటుంది! అందులో అడ్డంలేదు. నేనా! మరికొన్ని సెకండ్లు బాధపడాలి.”

ఇంకా ఎమిల్ యిలా అన్నాడు: “అవీకాక, యీ ఆటలలో ప్రాంతాల అభిమానం కలిగించాలి. ప్రదర్శనలు ఎంత బాగుంటే ప్రజలంతగా ఆసక్తింపబడుతారు.”

“అయితే, నీ ఆరోగ్యం సంకేతమిటి; యిప్పుడు ముగ్యంగా నీవు జాగ్రత్తగా ఉండాలి” అన్నది ఆతని తల్లి.

“అదే నేను చేయవలచుకున్నది” ఎమిల్ వాదానం చేశాడు. “మొదట అత్యుక్తి తేనె తీసుకోవలసి యిచ్చి, వెంటనే తిన్నగా వచ్చేస్తా” నన్నాడు.

ఓ తెలివితక్కువ ఎమిల్, వానిని నమ్మే ఓ తెలివితక్కువ ప్రజల్లారా! లేక తలిదండ్రులను అనుసరించడానికి అలా గన్నడా ఎమిల్?

ఆగస్టు 17న ప్రాస్సుకు ఎరుగుగా పందెంలా పరుగెత్తేడు; 18వ తేదీన పట్టభద్రులైనవారి పాగ్లాన్నాడు. 19వ తేదీన బ్రూనోలోని తన అత్యుక్తి తేనె తీసుకు వెళ్ళాడు; ఆ మధ్యాహ్నమే మరొక పందెంలా పరుగెత్తేడు. లెట్టనాటు పట్టప్రదానం 8000 మీటర్లు 8 నిమిషాల 8.8 సెకండ్లలో పరుగెత్తి, జాతీయ రికార్డును సృష్టించుకుంటే ప్రారంభమయింది.

చాలా వింతయిన విషయమేమంటే, సమానంగా అదే వేళలో ఆ దూరం పరుగెత్తి, హాంబుర్గులో స్లిఖౌస్, బెర్లియంలో గేప్టెన్ రీఫ్ రికార్డులు సృష్టించారు.

మూడురోజులతర్వాత బ్రటిష్లవారి 2000 మీటర్ల పందెంలో మరొక కొత్తరికార్డు సృష్టించబడింది. 5 నిమిషాల 20.5 సెకండ్లు.

ఎమిల్ తల్లి కొడుకుకొరకు వృధాగా వేచి ఉంది. ఇంటికి తిరిగి రాలేదు. నెలవు రోజులన్నీ పండెపు స్థలాల్లోనే గడిపాడు.

వేసవిలో ఎకాడమీ క్రీడలలో పాల్గొనడానికి విద్యార్థి జట్టుతో ఎమిల్ 'ప్యారిస్' వెళ్ళాడు. ప్యారిస్ లో అతనికి ఘనమైన స్వాగతం యిచ్చారు; ప్రజల తని నెంతో గౌరవంగా చూశారు.

క్రీడాప్రవీణులు ఎక్కువగా ప్రయాణించేసి, అన్ని ప్రదేశాలు చూచిన వారయి ఉంటారు. కాని వారిలో చాలమంది చూచిన ప్రదేశాలను గూర్చి చెప్పలేరు. వారు బసచేసిన హోటాలను గూర్చి, కొన్ని వీధులను గూర్చి, 'ఒలింపిక్' గ్రామం గూర్చి, ఆటస్థలం గూర్చి వారికి ఎక్కువగా పరిచయ ముంటుంది. పండెపు మాగ్, 'జంపులు', ఆటస్థలం వీటిని గూర్చి ఎన్ని అధ్యాయాలన్నా వ్రాయగలరు. కాని యివి ఆటగాళ్ళకు మాత్రమే ఆకర్షణ కలిగిస్తాయి.

ఎమిల్ మాడవలసిన దృశ్యాలన్నీ చూస్తాడు. భవనాలు, మ్యూజియంలు, చిత్రవస్తు ప్రదర్శనాలను గూర్చి ప్రసంగిస్తాడు. ప్రజలు, వారి జీవితాలు, అలసట చెందిన ముఖాలు, మానసిక ప్రకోపానికి అనుచైన దృశ్యాలు అన్నీ పరిశీలనగా చూస్తాడు.

మొదట 5000 మీటర్ల పందెంలోనే పరుగెత్తుదామనుకున్నాడు. అయితే దీనివల్ల మొరటి రెండు రోజులు అతను ఖాళీగా ఉండవలసి వస్తుంది. అందుచేత 1500 మీటర్ల పందేనికి కూడా ప్రవేశించాడు.

అతని పందెం 8 నిమిషాల 55.2 సెకన్లలో పూర్తిచేశాడు. అత్యై పోటీలో గేతలో పరుగెత్తవలసివుంది. గేరే, ఈతనినిన్న వేగంగా పరుగెత్తగలడు కాబట్టి, అతనే గెలుస్తాడని అందరి అభిప్రాయం. కాని ఎమిల్ అద్భుతంగా పరుగెత్తేడు. పందెం పూర్తి అయ్యేవరకు గేరే నీడ తన భుజాలమీదే ఉంది. గేరేను అలసట చెందించక పోతే చివరకు గేరే గెలిచిపోవచ్చు. అందుచేత వేగం అధికం చేశాడు ఎమిల్. నీడ దూరమయిపోతే మరి వెనకకు తిరిగి చూసేవాడుకాదు. ఒక్కసారి తల వెనకకు తిప్పుతే, పందెంలో వెనకబడి పోవడానికి ఎంత అవకాశమున్నదో ఎమిల్ కు బాగా తెలుసు. అంతేకాక తల వెనక్కు తిప్పుతే వెనకవానిని గూర్చి తానెంత భయపడుతున్నాడో అర్థమవుతుంది అతనికి.

గేరే, ఎమిల్ మాడవలనంటే ఉన్నాడు. చివరకు అలసట అధికమయిపోయింది; ఎమిల్ గెలిచాడు. వేళ: 8 నిమిషాల 52.8 సెకన్లు. ఇదొక అద్భుత ప్రదర్శనం.

ఆ పందెంవల్ల రాత్రి అంతా నిద్రపోలే, పోయాడు ఎమిల్. అయినా మర్నాడు 5000 మీటర్ల పోటీకి సిద్ధుడయ్యాడు. ఇదికూడా సులభంగా 14 నిమిషాల 20.8 సెకన్లలో గెలిచాడు.

ప్యారిసునుండి తిరిగి వచ్చిన తర్వాత ఎమిల్ కు తెలిపిలేదు. ప్రతిరోజూ పందేలే. ఒక్క వారంలో దేశంలో మారు మూలలనున్న స్థలాల్లో 4 సార్లు పందెంలో పాల్గొన్నాడు; ఫలితాలు అద్భుతం.

తర్వాత అత్యల్పకాలంలో విమానంలో ఇంగ్లండు వెళ్లాడు. గత సంవత్సరం గెలుచుకున్న “లిటానియా ప్లీడ్జి”ను యీ సంవత్సరం జి. టి. పె. కె రక్షించుకోవాలి.

ఎమిల్ సులభంగా గెలిచాడు. కాని, యీ ప్రయాణాలు, యీ పరుగెత్తడాలు ఆనీ కెంతో అలసట కలిగించాయి. అయినా, బెర్లియంలో జరిగే అంతర్జాతీయ పోటీలో పాల్గొనడానికి ఎమిల్ ఇంగ్లండునుండి వెంటనే బయలుదేరవలసి వచ్చింది. అక్కడ తన మిత్రుడు శేప్టన్ రీపుచేత రి కిలోమీటర్ల పందెంలో ఓడింపబడ్డాడు. అతి అరుదైయిపోయిన ఆతని అపయాలలో ఇదొకటి.

ఎమిల్? లేక ప్రజలా? ఆతని శక్తిని అనవసరంగా ఖర్చుచేస్తున్నారు. బెర్లియం తర్వాత, ఆతనిని పోలండు పంపించారు; అక్కడ మూడు రి కిలోమీటర్ల పందేలలో పాల్గొన్నాడు; ఇవంతా ఒక్కవారంలో. ఈ పందేలలో, ఎమిల్ కొత్త అనుభవాలను సంపాదించాడు. తన శారీరక స్తోమతను పరీక్షించుకోగలిగాడు.

క్రిస్మసులోమాత్రం విశ్రాంతి తీసుకుందామనుకున్నాడు. ప్రజాదరణపొందిన ఆజ్ఞాయర్సలో డిసెంబరు పోటీలలో పరుగెత్తవలసిందని “జనరల్ డి ఆర్ ౧౮” వద్దనుండి ఆహ్వానం వచ్చింది. మరొకసారి ప్యారిసుకు విమానంలో పోయాడు. అక్కడ క్రీడాప్రేమిల అనేకమందిని కలుసుకున్నాడు; వారిలో పెర్నియర్, మీమోన్ ముఖ్యులు. అక్కడనుండి ప్రయాణమై ఆజ్ఞాయర్స్ వెళ్ళాడు. ఆ ప్రదేశం పచ్చని పచ్చిక యిల్లతో, మనోహరమైన సూర్యకాంతితో ఆనందంగా ఉంది; అప్పుడే వదలి వచ్చిన ఆ శీతకాలపు వణుకెత్తించే వాతావరణానికి, యిచ్చటి దృశ్యానికి ఎంతోతార తమ్యం. కాంతిని సుస్థిరిపజేసే ఆ నారింజచెట్లమధ్య, యుద్ధాన్ని స్మరింపజేసే తుప్ప పట్టిన తుపాకులు, ముళ్ళతీగలు యింకా అక్కడక్కడ కనిపిస్తున్నాయి.

ఈ అపరిచితవాతావరణంలో పందేలపోటీలు అందంకా జరిగేయి. 300 మంది ఆటగాండ్రు విజయకిరీటంకొరకు పోరాడవచ్చారు. పందెం జరిగినంతసేపూ కుంభవృష్టిగా వర్షం కురుస్తూనే ఉంది. దగ్గరగా సముద్రపుహోరు వినబడుతూనేవుంది.

ఆ ఉష్ణప్రదేశంలో అలవాటులేని పందెగాండ్రు చాలమంది యిప్పిందిలో పడిపోయారు. ఎమిల్ మాత్రం మంచుమైదలో, వణికించే చలిలో పరుగెత్తుటకు శరీరాన్ని అనుగుణ్యంగా రయారుచేసుకోబట్టి, యీ శీతోష్ణస్థితికి యిప్పిందిపడలేదు. ఆ వర్షంలో పందెం గెలుచుట ఎమిల్ కు కష్టమనిపించలేదు.

ప్రతిక్షణులకు పోటీగా, వచ్చని కాయుగా బురదలో, యిసకలో ఎమిల్ పరుగెత్తేడు. చివరకు శ్రాంతి పీరుడు పెర్నియర్ ను దాటి, గమ్యస్థానం చేరుకున్నాడు.

ఆ సంవత్సరపు క్రిస్మస్ ఉత్సవ సందర్భంలో ఎమిల్ యీ విజయాన్ని బహుమానంగా సంపాదించాడు. ఆజ్ఞాయర్స్ మరొక పందెం గెలిచాడు. అది 3000 మీటర్ల పందెం.

1947 వ సంవత్సరం, ఆ విధంగా సమాప్తమయింది. ప్రపంచంలో అనేక ప్రదేశాలలో తన అద్భుత ప్రదర్శనాలవల్ల ప్రేక్షకులలో ఉత్సాహాన్ని రేకెత్తించాడు ఎమిల్. ఎన్నో విజయాలు సంపాదించాడు; ఎన్నో అద్భుతమైన రికార్డులను

సృష్టించాడు; ఎన్నో కఠినమైన పోరాటాలలో పాల్గొన్నాడు. అవీకాక, తన వ్యక్తి జీవితంలోకూడా విషయంసాధించాడు; అభీసరుగా పట్టభద్రుడయ్యాడు. భవిష్యత్తు నిరపాయంగా చేసికొగలిగాడు; ప్రపంచంలో తన కాలేమీద తమ నిలబడగలిగాడు.

ముఖ్యమైన సంవత్సరం

1948 వ సంవత్సరపు రాజకీయ సంఘటనలు ఆటలమీదకూడా తమ ప్రభావాన్ని చూపాయి. ప్రభుత్వం దేశంలోని అన్ని ఆటలసంఘాలను కలిపి ఒకే సంఘంగాచేసి, ఆ ఏకైకసంఘ నిర్వహణకు తానే స్వయంగా పూనుకున్నది. ఆ విధంగా జైక్ వ్యాయామసంఘ వ్యవస్థాపకుడు డాక్టర్ ఎం. టిర్న ఆదర్శం సిద్ధించింది.

“ప్రజల శారీరక, నైతిక ఆరోగ్యం, దేశాన్ని రక్షించుకోగల శక్తి జాతీయోక్త విలువలేని సామ్రాజ్యం.”

శరీర వ్యాయామం, శిక్షణ విషయాలలో ప్రభుత్వం తన ఎదుట పెట్టుకున్న ఆదర్శాలను గూర్చి ఒక ఆటగాండ్రుసభలో, ప్రధానమంత్రి గొట్వాడ్లు ఉద్ఘాటించారు. ప్రప్రథమంగా ఆలోచించవలసింది ప్రజాసామాన్యానికి ఆటలను ఏర్పాటు చేయుట. ప్రతిదేశభక్తి గల పౌరుడూ వ్యాయామంలో ఉత్సాహం కనబరచాలి. ఆటలలో ప్రవీణులయినవారివిషయంలో ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. యావనందాటినవా రెవ్వరూ నిర్లసులై ఆకలితో, అవసరాలు తీరక మాడకూడదు. వ్యాయామంలో, ఆటలలో వారు పొందిన అనుభవం, వారు సంపాదించిన ప్రావీణ్యం, యువకుల పురోగమనానికి, వారి శిక్షణకు ఉపయోగించాలి.

ఆరుసంవత్సరాల కొకసారి జరిగే జాతీయ వ్యాయామోత్సవం, 1948 వ సంవత్సరంలోనే జరగాలి. స్లావ్ జాతులలోని అనేక సంఘాలు యీ ఉత్సవంలో పాల్గొన్నాయి. ఈ ఉత్సవాలలో ముఖ్యవ్యక్త్యం ప్రజాసమాహం ఆటల దుస్తుల్లో, జాతీయ దుస్తులలో సామాజిక ప్రదర్శనలనిచ్చుట.

1948, ఒలింపిక్ సంవత్సరంకూడా ప్రావీణ్య ప్రదర్శనానికి అవకాశమిచ్చే యీ ఒలింపిక్ పోటీలలో పాల్గొనుటకు జైక్ ఆటగాండ్రు నిశ్చయించారు. వారిలో కూడా ఉన్నత స్థానాలను పొందగల సమర్థత కలవారు లేకపోలేదు.

ఒలింపిక్ పంచేలలో పాల్గొనే ఉద్దేశంతో, వసంతారంభంలోనే శిక్షణ మొదలయింది. కొందరు చాలా అద్భుత ప్రదర్శనల నిచ్చారు.

వీప్రిమాసం వచ్చేసరికి పోటీలు ఉచ్చస్థాయికి వచ్చినవి. అంతర్జాతీయ క్రాస్ కంట్రీరేస్, ఆడ్లెన్టీస్ లో బెజ్జియన్ నగరం 'స్పా'లో జరిగింది. ఆ ప్రదేశానికి వెళ్ళి పందెం పాగ్గాని శిలించి, తిరిగి వచ్చుటకు ఎమిల్ జట్ పోషకు ఎన్నాళ్ళు పట్టించో మాకేమైనా తెలుసా?

తెలియదు; రోజుల్లో లెక్కించాడానికి వీలులేదు. ఇదంతా ఒక్కక్షణం విశ్రాంతిలేకుండా 40 గంటలలో పూర్తిచేశాడు.

ఒక శనివారం సాయంత్రం మా దేశీయుల చిన్నజట్టు బ్రస్సెల్సులో దిగారు. మరుసటి రోజు 10 గంటలకు 'స్పా' చేరుకున్నారు.

ఆ పందెపు స్థలం చూచినచి జట్టు నాయకుడు నిస్పృహ చెందేడు.

"అలాంటిది నా జీవితంలో ఎప్పుడూ చూడలేదు."

"అయితే నేను వెళ్ళి చూడ" ననుకున్నాడు, ఎమిల్.

ఒక 'మ్యూపు' మీద ఆసక్తి చూచాడు ఎమిల్.

ముందుగా పరిస్థితుల అననుకూలతవల్ల ఎమిల్ భయపడే రోజులు పోయాయి. పందెం ప్రారంభమయ్యే ముందు పందెపు స్థలానికి పోయి పరీక్షించే బదులు, తోటి ఆటగాండ్రతో ఖులాసాగా కబుర్లు చెప్పకొని ఆనందించేవాడు.

ఆఖండేశాలనుండి వచ్చిన 74 మంది పరుగు పందెగాళ్ళు ఆనాడు పాగ్గాంటు న్నారు. పందెం ప్రారంభానికి ముందు ఎమిల్ ఆ వాతావరణ సౌందర్యాన్ని చూచి ఆనందిస్తున్నాడు; అక్కడ చేరిన వారందరి సుమృద్ధ్యావాన్ని సంతోషంతో అనుభవిస్తున్నాడు. అతని మాటలు, అతని భావాలు వారిని నవ్విస్తున్నాయి.

పందెంలో పాగ్గానేవారందరిలోను ప్రజల నాన్సింగినది బెజ్జియన్ పోటీ దారు రామ్మన్; అదమైన శరీరంగల యువకుడు; మంచి శిక్షణపొందాడు. పందెంమీదే దృష్టి పెట్టకొని ఉన్నాడు.

పందెం ప్రారంభమయింది. ఆటస్థలం చుట్టూ మొనటిఫుట్టం; తర్వాత అస్సాబ్బి రోడ్డు; తర్వాత కొండ ఎక్కడం; మొనటిమండీ రామ్మన్ ముందే ఉన్నాడు; కొండ లెక్కడంలో ప్రవేశించుతాడు రామ్మన్ అనుకున్నాడు, తనలో ఎమిల్. వాని వెనకనే పోతున్నాడు ఎమిల్. తక్కినవారు వేగంగా పోలేకపోయారు; ఎమిల్ మాత్రం వేగంగా సాగుతున్నాడు, రాళ్ళనుమాత్రం లెప్పించుకోవాలి! జారిపోకుండా, కాలికి గెబ్బతగలకుండా, కాలు వృధాచేయకుండా. జాగ్రత్తగా పోతున్నాడు.

పర్వతారోహణ, తర్వాత అవరోహణ; అక్కడక్కడ సమప్రదేశం. ఆఖరు కొక ఎత్తు ప్రదేశం; అన్నింటికన్న కష్టమైనది; మంచి అలవాటున్న వారికే కఠినమైనది. ఎమిల్ చాలావాటికి అలవాటుపడ్డాడు; ఎటువంటి ప్రదేశమైనా పరుగెత్తగలడు; కాని అతనికికూడా యిది కష్టంగా తోచింది. ఎక్కడానికి ప్రారంభించాడు; కాలు గట్టిగా వేసి ఉండడానికి స్థలం దొరుకుటలేదు. చేతులుకూడా ఉపయోగించవలసి వచ్చింది. ముందుకు సాగిపోలేక పోతున్నాడు. 200 మీటర్లు ముందుగావున్న ఎమిల్

తన వెనకవస్తున్నవారి ఆయాసపు టూర్పులు దగ్గరపడ్డట్లు గ్రహించాడు. వేగంగా ఎమిల్ ను సమీపిస్తున్నారు.

ఎమిల్ ఎక్కుతున్నాడు, జారుతున్నాడు, పడుతున్నాడు, లేస్తున్నాడు; కాని అడుగు ముందుకు పడడంలేదు. వాని కాళ్ళు వణుకుతున్నాయి.

“ఈసారి రామ్మన్ న స్నోడిస్తాడు” అని తనలో తా ననుకున్నాడు. నెమ్మదిగా కాళ్ళిండ్లకి బలంవచ్చింది; శరీరాన్నంతా స్వాధీనం చేసుకున్నాడు. వేగంగా పోతున్నాడు. ఇరులకుకూడా ఆ పర్వతం కష్టం కలిగించిందికదా! ఈ లోగా చాలా మూడుకు పోయాడు; తనకు, తన వెనకనున్నవారికి దూరం అధికమయి పోయింది. జర్నలిస్టుల కారుకూడా వెనకబడిపోయింది.

ఆ పట్టుపు వీరులలో ఎమిల్ కు ప్రజలు ఆనందంతో స్వాగతమిచ్చారు. వారు ముందు రామ్మన్ ను చూస్తామనుకున్నారు; అయినా యీ విడేయుని సాహసం, దీక్ష ప్రజల అభినందనలను పొందినవి.

పరుగెత్తేమాగ్గం ప్రత్యేకింపబడివుంది. ఎమిల్ ఆ మాగ్గాన్ని అనుసరించే పరుగెత్తుతున్నాడు. అంతకంతకు అతనికి, వెనకవారికి తేడా హెచ్చిపోతుంది. ప్రజల తినిని ఉత్సాహపరుస్తున్నారు.

“సెహబాష్, ఎమిల్!”

ఎమిల్ ఛాతీమీద అంకె ‘ఒకటి’ ఉండడం, క్రేక్షకులకు వినోదంగా కనబడింది. అంత అలసటలోనూ ఎమిల్ కూడా, వారి వినోదకారణం గ్రహించి, తనూ నవ్వేడు.

ఈ పందెం 36 నిమిషాల 01.4 సెకండ్లలో గెలిచాడు; పూర్వపు రికార్డు అంత కన్నా $1\frac{1}{2}$ నిమిషాలు ఎక్కువ.

“ఎలాగుంది, ఎమిల్!”

“ఎముకలు ముక్కలై నట్టుంది” అని ఒప్పుకోవలసివచ్చింది. రామ్మన్, యింకా ఆధ్యాత్మ పుష్టితో ఉన్నాడు. ఒకనిమిషం ఆలస్యంగా చేరుకున్నా డతను. పూర్తిగా అలసిపోయాడు. విచారంగా, ఆకాభంగంగావుం దతనికి. అయినా, మంచి ఆటగాడు; ఆటగాని మనస్తత్వం కలవాడు. కొంచెం ఊపిరాడినమెటనే, ఎమిల్ వద్దకువెళ్ళి కరచాలనంచేశాడు. ఆగ్రహవేళం ఏమీలేకుండా, ఎంతో ప్రశంసా పూర్వకంగా ఆతనిని పలకరించాడు. ఇద్దరూ ఆలింగనం చేసుకొన్నారు.

అందరూ కలిసే ‘బస్’ లో వెళ్ళారు. ఎమిల్ యొక్క అద్భుతమైన విజయం అందరి నోళ్లలో వుంది. ఇంగ్లీషువారు ముఖ్యంగా ఆతని శిక్షణనుగూర్చి ప్రశ్నలు వేశారు.

“నీ వెలా ట్రేయినింగుతావు?”

“చలికాలంలోకూడా పరుగెత్తుతావా?”

“రోజు కెన్ని కిలోమీటర్లు పరుగెత్తుతావు?”

“నీవు రోజు కెన్ని గంటలు నిద్రపోతావు?”

“నీ భోజనం ఎప్పుడు చేస్తావు? ఏమి తింటావు?”

ఇవేకాక, యికా యితర ప్రశ్నలున్నాయి. వాని దేశంలో పరిస్థితులేమిటి; ఆక్స్‌డి ఆర్థిక స్థితి ఏమిటి? జీవితం ఎలాగుంటుంది; ఎమిర్ ప్రతి ప్రశ్నకు తృప్తికరమైన జవాబు యిచ్చేవాడు.

క్రిస్టెలుస్‌తో విశ్రాంతికి ఆట్టేవేళ లేదు. మర్నాడు ఉదయమే ఎమిర్ తన మిత్రులతో సహా, ప్రేక్ నగరం చేరుకున్నాడు.

మేనెలలో, బుడాపెస్టులో ఒక పందెంలో పరుగెత్తేడు. రికార్డు భగ్నంచేసి పందెం కావది. నిజంగా, గెలవడానికికూడా ఏమంత కష్టపడలేదు. అయినా, తన జీవితంలో అతిముఖ్యమైన పందెం పది. ఎందుచేతనంటే తన జీవితంలో 10 కిలోమీటర్ల పందెంలో పరుగెత్తుట కదే ప్రథమం.

జలికాలంలో ఒలింపిక్ పందెంలో 5, 10 కిలోమీటర్ల పందెంలో పాల్గొంటున్న, ఎమిర్ అప్పటికప్పుడే నిశ్చయించుకున్నాడు. అందుచేత దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని వసంతులో త్రెయినింగు పొందాలి.

ఈ త్రెయినింగు చాల కఠినమైనది. నిర్దయగా, తన సౌఖ్యమీద మమకారం లేకుండా, అంతకష్టమైన శిక్షణను ఎవ్వరూ పొందివుండరు.

ఆలోచించండి; 400 మీటర్లదూరం, 60 సార్లు పరుగెత్తి సాధనచేశాడంటే, ఎలాంటి కష్టానికి తన శరీరాన్ని అలవాటుచేశాడో! అంటే 24 కిలోమీటర్ల అతివేగంగా పరుగెత్తినావన్నమాట; మధ్యమధ్య 12 కిలోమీటర్లకూడా పరుగెత్తాడు.

మొత్తం, రోజుకు 36 కిలోమీటర్లు.

క్రానకంబ్రీ ఛాంపియన్‌షిప్ అతిసులభంగా గెలిచాడు.

మే 29 వ తేదీన బుడాపెస్టు వెళ్ళేడు; అక్కడ అనుభవంల పిలగితో 10 కిలోమీటర్ల పందెంలో మొట్టమొదటసారి పాల్గొనాలి. ఎమిర్ కిది పరీక్షాసమయం; ప్రేక్షకులకు ఆవేశకారణం.

ఎవరైనా అనుకూలేంత సులభకార్యం కా దిది. అనుభవం లేక ముందు అతివేగంగా పరుగెత్తుకుపోయాడు. కొంతదూరం పోయినతర్వాత ఒక్కఅడుగుకూడా ముందుకు పోలేపోయాడు. అయినా, బలమంతా ఉపయోగించాడు. తన శరీరంలో పోరాడాలి. చివరకు సాధించాడు. గమ్యస్థానం చేరేసరికి, పూర్వపు జాతీయ రికార్డును పూర్తిగా 2 నిమిషాలతో గెలిచినట్లు తెలుసుకున్నాడు.

ఆతని పరుగువేళ 30 నిమిషాల 28.4 సెకన్లు.

“ప్రేక్‌హావ్ ఆటోఫలానికి యివాళ వెస్తున్నావా?” అని ప్రజలు ఒకరినొకరు ప్రశ్నించుకొంటున్నారు.

“ఎదురు, ఏమి టక్కడ?”

“ఛాంపియన్‌షిప్ పందెం.”

“ఓ, యిలాంటివి యీ సంవత్సరం చాలా అయ్యాయి.”

“అవును, కాని యివాళ జట్కోవెక్ 10 కిలోమీటర్ల పందెంలో యీ నగరంలో మొదటిసారి పాగ్గొంటున్నాడు.”

“కాని, అతనికి పోటీదారే లేదే; ఒక్కడే పరుగెత్తుతాడు; పోటీ లేకపోతే విసుగుగా ఉంటుంది.”

ఇతరులు వేలకొలది ఉన్నారు, వేరేవిధంగా తలచేవారు! వారు వచ్చి డాబా రెక్కారు; మేడలన్నీ నిండాయి. వారికి ఆకాభంగం కలగలేదు.

అందులో కొంత నిజం లేకపోలేదు. జట్కోవెక్ కు నిజంగా ప్రతికష్టాలు లేరు. మొట్టమొదట ప్రారంభంలో ఎవరో కొందరున్నారు; తర్వాత వారు మాయమయ్యారు.

‘మైము’ చూసేవానిమీద ఒక కన్నుంచాడు పందెపు ప్రకటనదారు. బుడా పెట్టులో ఎమిర్ పరుగెత్తినప్పటి ‘వేళ’లతో పోల్చిచూస్తున్నాడు యీనాటి వేళలు. అలాగే ప్రపంచ రికార్డులతో పోలుస్తున్నాడు.

హంగరీలో పరుగెత్తినప్పడు చేసిన పొరబాట్లను యీసారి చేయకుండా, ఎమిర్ జాగ్రత్తగా పరుగెత్తుతున్నాడు. మొదట నెమ్మదిగా పరుగెత్తి చివరకు వేగంగా పరుగెత్తుతుకు, తన శక్తిని సంక్షించుకొంటున్నాడు. పందెం చూపే ప్రేక్షకులు వీమా విన నక్కర్లేదు; బోధపరచు కొనుట కేమీ లేదు. తన మనోనిశ్చలతచేత, తన మనోశక్తిచేత మానవ బలహీనతను, మానవబాధలను వీవిధంగా అణచివేసి, తన సాహసాన్ని ప్రదర్శిస్తున్నాడో తిలకించడంలో ఉన్న ఆనందం మరెక్కడుంది? ఆ జులై నెల మధ్యాహ్నం ప్రేక్షక స్థానాలనుండి కనబడిన దృశ్యం ప్రజల హృదయాలను హత్తుకుపోయింది.

ఎమిర్ బయలుదేరి పోయాడు; ఎంతత్వరగా పోయాడో ఉహించుకోవడానికి వీలులేదు. తక్కినవాళ్ళంతా ప్రారంభ స్థానంలో ఉన్నట్టే ఉంది. పందెం పొడుగునా యిదేవిధంగా యింతవేగంగా పరుగెత్తుకు పోతాడా? చివరవరకు యీ వేగం నిలుపుకోగలగడం కష్టమనిపిస్తోంది అందరకు.

వీలుకానిదికూడా నిర్వహించడంలో ఎమిర్ కు అమితమైన ప్రష్ఠ. వేగం అంత కంతకు అధికం చేస్తున్నాడు. పందెం జరుగుతూన్నంతకాలం వేళలగూర్చిన ప్రకటనలు జాగ్రత్తగా వింటూనే ఉన్నాడు; వాటి నమసరించి గమనవేగాన్ని దిద్దుకుంటున్నాడు. ఆతని శక్తి అసమానం. మొదట ఎంతో అలసట, ఆయాసం అనిపించింది. అన్ని కష్టపరిశ్రమలను అతిక్రమించగల మనోనిగ్రహంగల ఎమిల్ ను ప్రశంసించక పోవుట ఎలా?

కాలానికి వ్యతిరేకంగా పరుగెత్తుతున్నాడు. మే మిక్కడనుండి ఊరికేచూస్తున్నాం. మనిషి అలాగ విరామంలేకుండా పరుగెత్తుతున్నాడు. అతని శరీరంమీద ఆతనికి సంపూర్ణమైన స్వాధీనమున్నది. గమనం అధికంచేస్తున్నాడు; తన మనస్సును స్వాధీనంలో ఉంచుకున్నాడు; చేతులు జారవిడచాడు, తలవంచేడు, కాళ్ళను మూత్రం సారించి, అడుగులు పొడిగించాడు.

మైక్ లో మాటలు వినబడుతున్నాయి. ఇప్పటికి 7, 8, 9 కిలోమీటర్ల రికార్డులు ముక్కలయ్యాయి.

ప్రతి ప్రకటన ఒక 'ఇంజక్షన్' వలె పనిచేసి ఎమిల్ యొక్క వేగం అధికం చేసింది.

చూస్తూన్న మేం అలసిపోయాం; మా గుండెలు ఆవేశంతో కొట్టుకుంటున్నాయి; కూర్చోని చూడడం కష్టమయిపోయింది; లేచి నిలబడిపోయాం. ఆందోళన బయలుదేరింది. మా అంచనా ప్రకారం ప్రపంచ రికార్డు ధ్వంసమయ్యే టట్టుంది. ప్రపంచపు ప్రదర్శనాలకు సంబంధించిన వేళలతో పోలిస్తే, ఎమిల్ 'వేళలు' అమ్ముతంగా ఉండేటట్టున్నాయి. అధికాల్లాకు ఏమీ తెలిసినట్టు లేదు. ఎమిల్ కుకూడా ఏమిజరిగేది తెలియదు. చివరకు వచ్చే ఆయాసాన్ని ఎదుర్కొనే చింతలో, మధ్య మధ్య ప్రకటించేవేళలమీద ఎమిల్ కు దృష్టిలేదు. ఒకమూల పందెం జరుగుతూంటే 'హీనో' వేళలతో, తనవి పోల్చుకోవడమనేది చేసబటుగా ఉంటుంది. ప్రకటనాధికారి చేసే ప్రకటనలమీదకూడా అతనికి విశ్వాసముందో, లేదో? ఎమిల్ ప్రపంచ రికార్డులకెంత దగ్గరగా ఉన్నాడో అధికాల్లాకూడా గ్రహించకపోవుట అన్యాయం. ఎమిల్ కు ఆ సంగతి తెలిస్తే, ఆ రికార్డును అధిగమించడానికి కావలసిన ఆ కొంచెంశక్తి వినియోగించడానికి అవకాశం ఉండేదేమో! ఆఖరుఘట్టంలో ఒక్కక్షణంకూడా కూడదీసుకొనుటకు వీలులేకపోవచ్చు.

"ఎమిల్! ఎమిల్! ప్రపంచపు రికార్డు" అని మేం అతను వినాలని అరుస్తున్నాం.

కాని, ఎమిల్ కు నయ్యకము కలిగినట్టు లేదు. మా కేకులు, ప్రేక్షకస్థానాలనుండి బయలుదేరిన గోలలో అణగిపోయాయి.

ఆఖరుఘట్టం ప్రారంభమయింది. అన్ని కిలోమీటర్లు పరుగెత్తిన తర్వాత కూడా, యింకా వేగం ఎక్కువచేశాడు.

"ఓ ఎమిల్! ఏమి జరుగవలసి ఉందో నీకు తెలిస్తే బాగుండేది! అలాగ పరుగెత్తు, ఆగకు, ఆ బనియను అలాగ వదిలివేయి; నీ చెంపలమీద చెమట తుడుచుకోక పోతేనేమి? పరుగెత్తు; నీ శక్తినంతా వినియోగించు; ఇంకా వీలుకానిది, వీలు కావచ్చు.

ఒక కంటితో గడియారం చూస్తున్నాం. మరొకవైపు గమ్యస్థానానికి యింకా ఎన్నిమీటర్లు దూరమున్నదో లెక్కవేస్తున్నాం.

ఎమిల్, అమానుషశక్తిని చూపిస్తున్నాడు; గమ్యస్థానం చేరుకోబోతున్నాడు; ప్రపంచరికార్డును చూపించే ముల్లు దాటిపోయింది.

చాలా దురదృష్టం. ప్రపంచ రికార్డు హస్తగతమవబోయి జారిపోయింది. ఎమిల్ అలాగ ఊరుకొనే వ్యక్తికాదు. ప్రప్రథమ అవకాశంలో ప్రపంచరికార్డును సంపాదిస్తాడు. ప్రపంచరికార్డులను పొందే ప్రయత్నాలు ఎన్ని వృధాయై పోయాయో తలచుకుంటే మాకు నిస్పృహ కలుగుతుంది.

ప్రపంచరికార్డు మన స్వంతమయితే ఎంత అస్ఫుటంగా ఉంటుంది!

ఎమిర్ యింకా పందెపు దుస్తులను విప్పటానే ఉన్నాడు. ఇంకా కష్టంగా ఉపరితీర్చున్నాడు. ఆతనికి సహాయంచేయుట కెంత ఉబలాటపడుతున్నాం! ఈ ఆకాభంగం ఎమిల్ కూడా ఎంతగానో అనుభవిస్తున్నాడు. మేమేమి చేయగలం. చేయగలిగిందెల్లా ఉచ్చస్వరంగా, మా సంతోషాన్ని వెలిబుచ్చుతూ, మా ప్రశంసలను తెలియజేస్తూ, మా అభినందనలను అందచేయుటే. ఎమిల్ ఒక కొత్త జాతీయ రికార్డును సృష్టించాడు : వేళ : 29 నిమిషాల 37 సెకండ్లు.

బుడాపెస్టు 'వేళ' తో పోల్చిచూస్తే, ఎంత తేడా కనబడుతూంది; ఎంత వేగాన్ని సాధించాడు. హీనో ప్రపంచ రికార్డు 29 నిమిషాల 35.4 సెకండ్లు; నిజంగా దురదృష్టమే. ఎమిల్ ప్రపంచ రికార్డును హస్తగతంచేసుకోవడానికి ఎంత అర్హుడు.

సంతోషాంతరంగులయిన ప్రేక్షకజనం, జాతీయ రికార్డు సృష్టిని గూర్చిన ప్రకటన వినగానే, కరతాళధ్వనులు చేశారు. దగ్గరగా ఆటంకంలా ఎమిల్ కు సమీపంగా వుండి ఆతని దుస్తుల నందిస్తూ, కరచాలనంచేసి అభినందించేవారిని చూచి మేమెంత అనూయపడుతున్నామో!

ఇందులో చాలవరకు ఆదంబరం, అనవసరపు అట్టహాసం; కాని ఆ అధికార్డు, పందెంలో పరుగెత్తినవారు, ఎమిల్ కు అంతదగ్గరగా ఉన్నామని ఎంత గర్విస్తున్నారో! అలసిపోయిన ఆతని చేతులను తాకుతూ, ఆతనిని కొన్ని నిమిషాలయినా తమదగ్గరే ఉంచుకోవడానికి, వారు ఎంతగా అభిలషిస్తున్నారో!

ఒలింపిక్ ఆటలు ప్రారంభమయ్యేముందు 5000 మీటర్ల పరుగులో తన ప్రావీణ్యాన్ని ఒక్కసారి పరీక్షించుకుందా మనుకున్నాడు. అందుచేత "డచ్చి" పందెగాడు స్లిఖాన్ తో హాండు, హంగరీ, జెకోస్లావేకియాలో పందెంలో పాల్గొనడం, తరుణానికి పనికివచ్చినట్టు భావించాడు. ఈ పోటీని ప్రపంచం ఎంతో ఆతృతతో కనిపెట్టింది. ఎందుచేతనంటే యింతవరకు ఎమిల్ యీతనితో ఓడిపోయాడు.

10,000 మీటర్ల పందెంలో, నిర్బంధంగా ప్రారంభంలో నెమ్మదిగా పరుగెత్తేడు. ఇది యిద్దరికీ మధ్య పోరాటం. ఇదివరకు అనుభవించిన పరాజయాలకు కసి తీర్చుకుందా మనుకున్నాడు, ఎమిల్. బ్రూనోలోనూ, ఆస్టోలోనూ కూడా యీతనితో ఓడిపోయాడు 8000 మీటర్ల పందెంలో.

ప్రేక్షకుల ఆవేశానికి మరొక అవకాశం. స్లిఖాన్ సుండివదిలించుకొని సాగిపోదామని జట్ పేజ్ నిరంతరకృషి, ఆ ప్రబల ప్రయత్నం, ఆ బలప్రయోగం, ఆ భయం ముఖంలో స్పష్టంగా కనబడుతున్నాయి. స్లిఖాన్ ఏ ప్రయత్నలేకుండా, ఎమిల్ ను అంటి పెట్టుకునే ఉన్నాడు. వాని పరుగు అందంగా, తేలికగా వుంది. బరువు పాదాలతో పరుగెత్తే ఎమిల్ తో పోల్చిచూస్తే, స్లిఖాన్ రెక్కలతో జన్మించినట్టుగా కనబడుతున్నాడు. ఆతని చిఱునవ్వు, ఎమిల్ ఎక్కడనుపోగలడని చులకనగా చూస్తున్నట్టు అర్థమవు

తూంది. ఆత్మవిశ్వాసంతో ఉన్నాడు; అందుకనే చివరిఘట్టంలో ఆతని వేగం ఆతనికి విజయం చేకూరుస్తుందన్న భయం మమ్ములకు వేధిస్తూంది.

అలాగ ఆందోళనతో కూడిన 10 నిమిషాలు గడిచాయి. పరిస్థితిలో మార్పు మరేమీలేదు.

ప్రేక్షకులమాత్రం జట్టోపేక్ ను ప్రోత్సహిస్తున్నారు. స్టేడియంలో మాత్రం నిశ్శబ్దం. కొన్ని మీటర్లు ముందుకు పోదామని ఎమిల్ ప్రయత్నం; స్లిఖాన్ వెంటనే అతని సరకు పోయేవాడు అతిమలకంగా !

అప్పుడే 4 కిలోమీటర్లు పరుగెత్తారు. అప్పుడు స్టేడియంలో ప్రజలంతా స్తబ్ధులయ్యేసంఘటన జరిగింది. జట్టోపేక్, స్లిఖాన్ ను వెనక్కు త్రోసివేశాడు. స్లిఖాన్ ఒకసారి కొంచెం వెనకబడ్డాడు. కాని మళ్ళీ ఎమిల్ తో సమానమయ్యాడు. మళ్ళీ అలాగే స్లిఖాన్ వెనకబడ్డాడు; కాని యీసారి అంతే, వెనకే ఉండిపోయాడు. ఎంతో ప్రయత్నం చేశాడు, లాభంలేకపోయింది; ఆయాసం భరించలేక మాస్టర్ ప్రక్కన కూలబడి పోయాడు స్లిఖాన్.

ఏవో పెద్ద పర్యతం తన భుజాలమీదనుండి క్రిందపడినట్టుగా ఎమిల్ రెక్కల మీద ఎగిరినట్టు పరుగెత్తి, గమ్యస్థానం 14 నిమిషాల 10 సెకండ్లలో చేరుకున్నాడు. ప్రేక్షకుల ఆనందానికి అంతులేదు.

కొన్ని సంవత్సరాల క్రిందట మొరావియా రాష్ట్రంలోని ఒక పట్నంలో ఉద్యోగం చేస్తూన్నప్పుడు అక్కడి తన ఆఫీసురుకు, ఒక అందమైన కుమార్తె ఉందని విన్నాడు. అందకత్తె మాత్రమే కాదు. మంచి 'హిండుబాల్' ఆటకత్తె కూడా. ఎమిల్ మాత్రం ఎప్పుడూ ఆమెను చూడలేదు. ఆమె పేరు 'డానా'. ఆమె తర్వాత వ్యాయామ శిక్షణ విద్యాలయంలో విద్యాభిగా చేరింది. అక్కడ ఆటల విషయం బాగా తెలుసుకొంది. 'ఎథెలిటిక్స్' లో కూడా ప్రవేశం సంపాదించింది. జావలెన్ విసరడంలో కూడా ఆమెను ప్రశ్నించడేది. ఒక సెలతర్వాత ఛాంపియన్ షిప్ లో గెలిచింది. మరుసటి సంవత్సరం కూడా. మే 1948 లో పూర్వపు జాతీయ రికార్డును అతిక్రమించింది.

అప్పుడు ఎమిల్ ఆమెను హృదయపూర్వకంగా అభినందించాడు. ఆమెను మెప్పించడానికి 8000 మీటర్ల పందెం 8 నిమిషాల 07.8 సెకండ్లలో పూర్తిచేశాడు.

డానా, చదువు పూర్తయిన తర్వాత ఎమిల్ తోపాటు ఆతని ఆటల క్లబ్బు లోనే నభ్యురాలైంది. ఈ పిల్లంటే ఎమిల్ కు అభిమానం కలిగింది. డానా వినోదాలను అభిలషించేది. కాని ఆమె 'సీరియస్' గా కూడా ఉండగలదు. ఆ రోజులలో ఒకసారి ఒక ఆటల జట్టు, బ్రిటిష్లావానుండి ఒక గుఱ్ఱం బండీలో తిరిగివస్తూంది. ఒక చిన్న ఊళ్లో ఫలాహారాలకు, జట్టుగాండ్రంతా బండీ ఆపుచేశారు. అక్కడ ఒక ఉత్సవం జరుగుతుంది. ఆ ఉత్సవంలో సంగీతం, నృత్యంకూడా జరుగుతున్నాయి. ఈ జట్టు ఎవరో తెలియగానే, వీరిని లోని కాహ్నించారు.

ఎమిల్ జట్టోపేక్ ఒంటరి నృత్యం చేస్తాడని ఎవరో కేకవేశారు.

డానాతో నృత్యంచేయడానికి అంగీకరించాడు. ఆ క్లబ్బు అధ్యక్షుడు, సెక్రటరీ, కోశాధికార్లు భార్యలతోకూడా ఎమిల్ నృత్యంచేయవలసివచ్చింది. ఈ నృత్యాలు, తన పరుగులకంటే ఎక్కువ కఠినంగా ఉన్నాయని, ఎమిల్ ఎప్పుడూ అంటూ ఉంటాడు.

స్థానిక యువకులతో సుహృద్భావం తెలియజేస్తూ మాట్లాడవలసివచ్చింది. తర్వాత అక్కడే ఆతను పరుగెత్తవలసివచ్చింది, వారి ఆనందంకొరకు. ఆ ప్రదేశంలో, ఆ పందెంలో ఎమిల్ ఓడిపోయాడు; కాని యీ పరాజయం చరిత్రలోకి ఎక్కలేదు. ఆచీట్లలో, అపరిచితప్రదేశంలో, అందరి తర్వాత, ఆఖరుకు గమ్యస్థానం చేరుకున్నాడు.

ఈ సమావేశంతర్వాత యువతీయువకులు, ఒకరినొకరు ఎక్కువగా తెలిసికొన్నారు. అదృష్టం వారిని వరించింది. జావలిన్ విసరుటలో ప్రష్టకనబరచి జూలై 28న లండన్ కు బయలుదేరే బలింపిక్ జట్టులో స్థానాన్ని సంపాదించుకుంది, డానా!

మొదటి ఒలింపిక్ విజయం

లండనులో ఎమిల్ తలలో విపరీతమైన భావాలు, భయాలు బయలుదేరినవి.

“నా ఉచ్చస్థాయి అయిపోయింది. నేను చాలా దురదృష్టవంతుణ్ణి” అని ఎన్నోసార్లు చికాకుపడడం ప్రారంభించాడు.

తన సహజమైన శాంతి స్వభావంతో ‘డానా’ అనేనిని ప్రోత్సహిస్తుండేది.

“నీ ప్రష్ట నీకు తెలియదు; నీవు తప్పకుండా గెలుస్తావు” అనేది. స్త్రీలంతా ‘నార్తువుడ్’ లోను, పురుషులంతా డ్రేటన్ లోనూ మకాం. తన అనుమానాలతో ఒంటరిగా ఎమిల్ కాలం గడుపుతున్నాడు. గిటార్ వాయిస్తూ, విచారం మరవడానికి ప్రయత్నించేవాడు. తర్వాత విపరీతమైన ఉష్ణపు గాడ్సులు. ఎమిల్ వేడిని భరించలేడు. కర్రలతో తయారుచేసిన ఆ బ్యారెల్స్ లో ఉడికిపోయేవారు. రాత్రులు నిద్రపట్టేది కాదు. దక్షిణాదివారికి, అజ్ఞంతునా, బ్రెజిల్ పోర్చుగల్ లనుండి వచ్చిన వారికి యిబ్బందిలేదు; వారు ఆ వాతావరణానికి అలవాటుపడినవారే.

క్యాంపు నిర్వాహకులు వీలై నంతవరకు సహాయంచేసేవారు. పళ్ళిరు డ్రేటన్ క్యాంపులోనివారు త్రెయినింగుకు అమెరికన్లు నివసించే ఆకుబ్రిడ్జికి వెళ్ళవలసి ఉంది. ఇది చాలా యిబ్బందిగా ఉంది.

ఎమిల్ తన శక్తిని పరీక్షించుకున్నాడు. 100 మీటర్లు 4 సార్లు, 200 మీటర్లు 6 సార్లు పరుగెత్తి, తన బలాన్ని కొలుచుకున్నాడు. సాధారణంగా దేనికి భయపడే

స్వభావంకా దతనది. అయినా, తననుగూర్చి వైవాళ్లు ఏమనుకుంటారోనని భావించే, తనది ఎక్కువగా తృప్తికలిగించేస్తేతి కాదని అనుకొనేవాడు. పరుగెత్తడం యిదివరకు లాగ ఆనందం కలిగించుటలేదు.

“అంత నిస్వారంగా కనిపిస్తున్నావేమ”ని అతని మిత్రులు అడిగారు.

“నాకే తెలియదు; ఆంధ్రోనకావచ్చు; లేకపోతే యీవేడివల్లకావచ్చు.

జెకోస్టోవ్కజిట్టులోనివారు, తమమీదనున్న భారాన్ని, బాధ్యతను గుర్తించారు. అనేకదేశాలవారి దుస్తులు, వారి పతాకాలు, వారి సంభాషణలు; వీనిమధ్య తమ జాతీయ చిహ్నాన్ని ధరించిన జెకోజిట్టువారు తమ గురుతరబాధ్యతనుగూర్చి తలపోసుకున్నారు. ఈ ఉత్పండి బాధ్యత వారందరిలోను పరస్పర సుహృద్భావాన్ని పెంపొందిజేసింది. ఒలింపిక్ గ్రామంలో, ‘సివోనా’తోపాటు ఎమిల్ నివసించేవాడు. అందులో ఒకరు నిద్రపోతూంటే, ఎక్కడ నిద్రాభంగం కలుగుతుందోనని గట్టిగా ఊపిరికూడా పీల్చేవాడుకాదు రెండోవాడు. ఆవిధంగా ఒకరికొకరు సహాయంగా ఉండేవారు.

విదేశాలనుండి వచ్చిన అతిమలతో సంభాషణలలో ఎవరికెక్కువ శిక్షణఉన్నదీ, గలిచే అవకాశాలు ఎవరియన్నాయి అనే విషయాలనుగూర్చి చర్చలు జరిగేవి. అందులో ప్రవీణులు నిక్కచ్చిగా బాహుటంగా వారి అభిప్రాయాలను వెల్లడించేవారు. ప్రతివాడు వీరోక్తావార్త చెప్పేవాడు.

ఎమిల్ ఎంతసేపూ తనదృష్టిని సీనో, రిఫలవైపే త్రిప్పి ఉంచేవాడు. అందులో ఏఒక్కరు సరియైన త్రెయినింగు పొందలేదు.

జట్ పే క్ నుగూర్చికూడా ఎక్కువగా మాట్లాడుకున్నారు. ప్రవీణులు అనేకులు ఎమిల్ ప్రదర్శనాలనుగూర్చి బాగా తెలిసినవారే. అతని పరుగుపద్ధతిని గమనించినవారే; మొదటే వేగంగా పరుగెత్తడాన్ని విరమించినవారే. కానీ అతనికి పోరాడే శక్తి అత్యధికంగా ఉండబట్టి, ఆతనికి మంచిస్థాన మిచ్చేరు. నూర్చికూడా తన స్వదేశీయులకు జట్ పే క్ ను ఆదర్శంగా మాపించాడు. అసలు ‘త్రెయినింగు’ అంటే ఏమిటో పూర్తిగా గ్రహించినది ఒక్క జట్ పే క్ అనేవాడు. ఫిన్లిష్ సందేగా శృంగార మరీ మెత్తనివారు.

ఒలింపిక్ పంచేలలో బుద్ధిలం, టెక్నికలను రెండూకూడా ఉపయోగిస్తాయని అందరూ అనుకొన్నదే. పోటీదాస్తు సమానబలం కలవారే అయితే, యీ సుగుణాల్లో ఎంతో ఉపకరించి విజయాన్ని ఆగుణాలున్నవైపు మొగ్గుచూపిస్తాయి.

ఒలింపిక్ ఆటలు ప్రపంచవిఖ్యాతిగన్నవి. పూర్వపు గ్రీసులోని ‘ఎలిస్’ ప్రాంతానికి చెందిన ఒలింపియా పట్నం పవిత్రస్థలం. ఇక్కడ వైన్యాల్స్ న్ని అస్త్రసన్యాసం చేయాలి; ఒలింపిక్ ఆటలు జరుగుతూన్నంతకాలం యుద్ధాలు జరుగకూడదు విషయం పొందినవారి పేర్లు గ్రీసుదేశమంతా గౌరవం పొందుతాయి. ఈనాడు దేశం విభజించబడ్డా, యీ ఆటలసమయంలో దేశవికృత నిరూపణ అవుతుంది. ఒలింపిక్ ఆటలకు ప్రేక్షకులుగా గాని, ఆటలనుగూర్చి ఉపన్యసించుటకుగాని అనుమతించబడితే

గొప్ప గౌరవంగా పరిగణిస్తారు, విఖ్యాత వేదాంతులు, చిత్రకారులు, శిల్పులు మొదలైనవారు.

వేయి సంవత్సరాల ఒలింపియడ్ చరిత్ర వెనకనున్న మచ్చల గూర్చికూడా మనకు తెలుసు. ఈ ఆటలలో స్వేచ్ఛ ననుభవించే గ్రీకులు మాత్రమే పాల్గొనాలి. వారికన్న 10 శతాబ్దంగా ఉన్న కులంలేనివారు. బానిసలు పాల్గొనుటకు వీలులేదు.

విజయం లంచం యిచ్చి సంపాదించినవారుకూడా లేకపోలేదు. క్రోమన్ పర్వతపాదంవద్ద నున్న విగ్రహాలన్నీ జరిమానా సొత్తుతో నిర్మింపబడ్డవే. ఇతర దేశాల ప్రజలందరూ ఆనాగరికులన్న మిశ్రతో ఈ ఆటలలో పాల్గొనుట నిషేధింపబడింది.

పూర్వపు గ్రీకుదేశపు ఆటలు జాతికి సంబంధించినవి. మతంచేత ప్రేరేపింపబడినవి. ఈనాడు శారీరక, మానసిక ఆనందానికి సంబంధించినంతవరకు శాంతి సంతక్షణ ఆదర్శంగా గలిగినంతవరకు యీ ఆటలమీద అభిమానం. మానవజాతి సౌభాగ్యం అంతవరకూ సాధించబడుతుంది; కాని దీనికిప్పుడు విశ్వశాంతి, సర్వ మానవ శ్రేయస్సు ప్రాతిపదిక.

ఈనాటి ఒలింపిక్ ఆటల అంతర్జాతీయత యీ ఆదర్శానికి దోహదమివ్వగలదు. దురదృష్టంకొలది యీ మధ్య ప్రపంచంలోని సంఘటనలు యీ విశ్వశాంతి ఆదర్శానికి విరుద్ధంగా జరిగినవి. ఆఖరి ఒలింపిక్ ఆటలు అన్ని జాతులను ఏకం చేయడానికి పునాదులు వేస్తూన్న సమాయానికి యీ ఆదర్శానికి కొన్ని విఘ్నాలుకలిగాయి.

ఇప్పుడు యుద్ధమాగిపోయిన తర్వాత రి వీళ్ళకు ప్రపంచపు ఉత్తమ ఆటగాళ్ళందరూ లండను పట్నంలో సమావేశమయ్యారు. దురదృష్టంకొద్దీ సోవియట్ నుండి మాత్రం ప్రతినిధులు హాజరుకాలేదు.

లండనులో ఆటగాండ్రందరూ కరచాలనం చేసుకొనినా, దేశాలమధ్య రగిలిన విభేదాలను వా రాపలేకపోయారు. ఆటలలో కనబడే సుహృద్భావం, దేశాలమధ్య కూడా విస్తరించేటట్టు చూడవలసిన బాధ్యత మనమీదకూడా పున్నదని తెలుసుకోవాలి.

ఏమైనా, 1936 కంటెకూడా యీసారి ఆటలకు హాజరయ్యే ప్రేక్షకజనం అత్యధికంగా ఉండాలని ప్రతికలుకూడా ఎంతో ప్రయత్నించినా, లండను పౌరులు నిర్లక్ష్యంగా ఉన్నారు. ఆటలను గూర్చిన ప్రాథమిక విషయాలుకూడా తెలియని ప్రజలున్నారని తెలిసికొనుటకు ఆశ్చర్య మవుతుంది.

ఆటలయొక్క ప్రయోజనాన్నిగూర్చి వివిధాభిప్రాయంబులు ఎమిటోకు ఆశ్చర్యం కలిగించింది. జీవిత దృక్పథంలో ఒక క్రొత్తమార్పును సూచించే నాయకులుగా ఆటగాండ్రను పరిగణించి, వారిని ప్రేమించి గౌరవించేవారు కొందరు; ఆటలనే వృత్తిగాచేసికొని; దానివల్ల జీవనోపాధిని కల్పించుకొనేవారి ఆటగాండ్రని భావించేవారు కొందరు.

ఆటలలో పాల్గొన్న అన్నిదేశాలవారి ఉత్సవంతో ఆటలు ప్రారంభమయ్యాయి. ఈ ఉత్సవంలో పాల్గొని అలసిపోవడం మంచిది కాదని, ఎమిటోకు

సలహాయచ్చారు కొందరు మిత్రులు. ఆ రోజే 10 కిలో మీటర్ల పండ్లెం జరుగనున్నది. కాబట్టి ఈ అలసట మంచిది కాదని వారి అభిప్రాయం. అలవాటులేని వేడి ఆతనికి ప్రమాదమని వారున్నారు.

“హీనోకూడా యింటివద్దనే ఉండిపోయాడు. ఈ వేడి గాఢపులలో తిరిగి ప్రమాదం తెచ్చుకోకు.”

“కాని, హీనో ఒక్కడితోనే నాకు కష్టకాదు. ఇతరులుకూడా నా ప్రత్యర్థులు; వారందరూ హాజరవుతున్నారు; అందుచేత నేనుకూడా హాజరవుతాను” అన్నాడు ఎమిల్.

సంభాషణ అక్కడితో ఆగిపోయింది.

ప్రపంచం అన్ని మూలలనుండి 58 దేశాలనుండి ఆటలలో పాల్గొనడానికి వచ్చిన 6000 మంది స్త్రీ పురుషులను ఆహ్వానించడానికి, 80,000 మంది ప్రేక్షకులు హాజరయ్యారు.

ఒలింపిక్ విజయాలను వాంఛించి జెకోస్లావేకియానుండి వచ్చిన ఆ చిన్నజట్టు కూడా ఆ ఉత్సవంలో పాల్గొంది.

అప్పుడు, గ్రీకు ఒలింపిక్ నుండి అమరజ్యోతిని తీసికొనివచ్చిన ఆటగాడు వచ్చాడు. ఆ జ్యోతి ఆ కాశాన్ని అంటుకొంటూంటే, అనేక పావురాల జట్టులు ఒక్కసారి గాలిలోకి ఎగురుతుంటే ఆటల ప్రారంభోత్సవం పూర్తిఅయింది.

ఒలింపిక్ ఆటలలో పాల్గొనేవారిలో వృద్ధుడు, ఇంట్లో ముడతలు దోర్నాడు ఫిన్లే ఆరువాయితీగా, యీ క్రింది ప్రమాణాన్ని ఉచ్చైస్వరంలో పలికాడు :

“మాదేశంయొక్క గౌరవాన్ని, ఆటలయొక్క గొప్పతనాన్ని సరంక్షించే రీతిగా యీ పోటీలను నిర్వహించుటకు ఏర్పడిన నిబంధనలకు లోబడి పోటీలలో పాల్గొంటున్నామని, మేము ప్రమాణం చేస్తున్నాము.”

మరొక్కసాయంత్రం, మరొక్కరాత్రి ఆటల ప్రారంభానికి ముందు; శీతోష్ణశీతి యధాప్రకారంగానే ఉంది.

‘హైజింపులు’, డిస్కస్ డ్రాపు, చిన్న పరుగులు, వీనిలో పోటీలు ప్రారంభమయ్యాయి. డిస్కస్ విసురుటలో విజయంగాంచిన ఫ్రెంచి పియానిస్టు మైకలేన్ ఆప్టర్ మేయర్ అధికావ్యవస్థనుండి విజయవంతంవద్ద సువర్ణపతకాన్ని స్వీకరించింది.

ప్రేక్షకుల దృష్టిమాత్రం సాయంత్రం 6-30 గంటలకు జరిగే 10 కిలోమీటర్ల పరుగు పండ్లెంపొడనే ఉంది.

ఎవరు గెలుస్తారు. హీనో? జట్టోవే? లేక ఏ అజ్ఞాత వీరుడైనానా? ప్రేయినింగుస్థలంలో ఎమిల్, హీనోను కలిశాడు. హీనో ఆతనిని ఆకర్షించాడు; మంచి ఖులాసాగా ఉన్నాడు; ఆతని నుదుటిమీద విజయం స్పష్టంగా వ్రాసి ఉన్నట్టనిపించింది. ఆతని ఆనందం యితరులకు కూడా ప్రాకినట్టుంది. హీనో, చాలా మైత్రీతో పలకరించాడు ఎమిల్ ను. “హేహే,” అని విలిచాడు తన ఉత్తరాది

ఫక్కిని; ఫీలిగతులెలాగున్నాయని, యిద్దరూ ఒకరినొకరు అడిగారు; ఎవరికి వారికే చెప్పరాని యిట్లుండులు.

“నువ్వు గెలుస్తావని అనుకుంటున్నావా?” అని హీనో అన్నమాటలు ప్రక్కనున్న అనువాదకుడు, ఎమిల్ కు ఎఱుకపరచాడు.

జట్ పేక్ జవాబేమీ చెప్పకుండా, సింహద్వారం మీద చెక్కిఉన్న మాటల వైపు చూపించాడు. ఆ మాటలు “ఒలింపిక్ - ఆటలలో ముఖ్యమైనది గెలుపుకాదు, ఆటలలో పాగ్గానుట; జీవితంలో ముఖ్యమైనది గెలుచుటకాదు, బాగా పోరాడడం.

హీనో చకితుడయ్యాడు; ఏమిటోచక వచ్చాడు. ఏదో అనాలికదా అని, ఉష్ణం అధికంగా, దుర్బలంగా ఉందన్నాడు.

“ఈ వేడిలో, మొరటే వేగంగా పరుగెత్తడం కూడదనుకుంటా” అన్నాడు హీనో. ఎవరిదానిని వారు పోయారు. మళ్ళీ పందెం ప్రారంభంలోనే కలుసుకోడం; అతనిమిత్రులు వేళలు, సరిగా పరుగెత్తుతూన్నప్పుడు అతనికి తెలియజేసే మార్గం గూర్చి ఒకపన్నుగడ చేశారు. అధికాల్లా ప్రకటనలు, సరిగా వినబడకపోవచ్చు. “జెక్స్ స్టోవేకియా జట్టు నాయకుడు కొన్ని సంఘటనలమూలంగా, ఎంతదూరం ఎంత వేగంలో వచ్చాడో, తెలియజేయాలి. ఎమిల్ దుస్తులతోనే సంఘటించేయాలి.

“నేను వేగంగా పరుగెత్తుతూంటే, తెల్లమేజోడు పెక్కస్తూ; నెమ్మదిగా పోతుంటే, ఎర్రబనియను. వేసుకున్న లెక్కప్రకారం 10 సెకండ్లు హెచ్చుతక్కువగాఉంటే, మేజోడుగాని, బనియనుగాని తలమీదకు ఎత్తి విసురు.”

ఇది సుఖపుగా బోధపడేటట్లుగా నిర్ణయింపబడింది. 80 దేశాలనుండి వచ్చిన విఖ్యాతిగాంచిన దూరపు పరుగు పందెగాండ్రు పోటీకి ప్రవేశించారు. 1982 లో పోలిష్ దేశస్థుడు కుసాజిన్ స్కీ గెలిచినతర్వాత, యిప్పటివరకు ప్రతి పందెంలోనూ ఫిన్లాండు పందెగాడే గెలుస్తూవచ్చాడు. అందుచేత ఆదేశస్తునివైపే అందరి దృష్టి.

పందెపు ప్రారంభంనుండి ఫిస్సులదే ముందంజ. తన సత్సలహా మరచిపోయి హీనో ముందు వేగంగా పరుగెత్తుకుపోయాడు. వాని వెనుక హెయిట్రాస్, స్వీడెన్ పోటీదారుడు ఆల్బర్ట్ సన్. 208 వ సెంటరు తగిలించుకున్న జట్ పేక్ 15వ స్థానంలో ఉన్నాడు. ముందు, వెనక పోటీదార్లే; కాని మాగ్గానికి ఒక అంచునే పరుగెత్తుతున్నాడు; ఎందుచేతనంటే ఆ త్రొక్కుడులో మేకులబూట్లవాడెవడైనా తనకాలిని త్రొక్కివేసి గాయపరచవచ్చు. అనుభవంలేని శ్రేణుకులు యితడు అలసిపోయాడని, ఉత్సాహినివారికి అనవసరంగా ముందుస్థానమిచ్చివేశాడని మొదటినుంచి ఓటమిలో పడిపోయాడని అనుకున్నారు. అందుచేత వారి అభిమానం అంతా హీనోవైపే మళ్ళింది.

మొదటి ఘట్టం పూర్తికాగానే తెల్లమేజోడు పైకి వెళ్ళింది. దాని అర్థం ఎమిల్ లెక్కిన అందరూ కూడా అనుకున్నదానికంటే ఎక్కువ వేగంగా పరుగెత్తుతున్నాడన్నమాట. ఎమిల్ కు కొంత ధైర్యం కలిగింది; ఆ వేగంలోనే పరుగెత్తుతున్నాడు. అతనికి వేళేఉందని తెలుసు. పరుగెత్తుతున్నవారు చెదిరి పోతున్నారు.

ఎమిత్ మాత్రం తన స్థానం మార్చలేదు. 8 వ ఘట్టంలో 17 వ వానిగా పరుగెత్తు తున్నాడు.

జెకోస్లావ్ రేడియోకులండన్ లో రిపోర్ట్లున్నాయి. వారికి ఈ గందరగోళంలో సరిగా ఏమీ బోధపడుటలేదు. వారి కంతధ్వనిలో భయం, అనిశ్చయం ఉన్నాయి. అకస్మాత్తుగా విమర్శన ఆగిపోయింది. దీనికి కారణం వారికిచ్చిన “టైము” అయి పోవుటే.

అందుచేత మన రేడియో విమర్శన విశేషాను ఆంవోళన పడ్డారు.

ఎప్పుడూ మొదటివాడుగా పరుగెత్తే మన జట్టా పెక్ 17 వ స్థానంలో ఉన్నాడా? ముందుకెందుకు పోడు? వేగంగా పరుగెత్తమని, ఎవరైనా అతనికి చెప్పాలి. “జట్టా పెక్! జట్టా పెక్!”

ఎమిత్ పరుగెత్తడంలో చాలా వివేకం చూపిస్తున్నాడు. వాని సిద్ధాంతం “ఎప్పుడూ వేగం పెంచుచు.”

మొదట్లో వేగం ఎక్కువచేస్తే, చివరకు వేగం తగ్గిపోతుందని అతనికి తెలుసు.

ఈసారి మొదటినుంచీ నెమ్మదిగా, తెలివిగా పరుగు ప్రారంభించాడు. స్వదేశంలో రేడియోలవగర చైతన్యం లేకుండా శ్రోతలు కూర్చోబడిపోయారు. వారలాగ శక్తిలేకుండా ఆవేశంతో కూడుకున్న ఆ ఘడియలు గడుస్తూంటే ఏమిచేయ దానికి తోచక కూర్చున్నారు.

తొమ్మిదవఘట్టం - అంటే యింకా 16 ఘట్టాలు గడవాలి. అకస్మాత్తుగా ఎమిత్ కు ఎర్రబనియను కనబడింది. అంటే నెమ్మదిగా పోతున్నాడన్నమాట. ఎమిత్ వేగం అధిగంచేశాడు. పత్రికా విలేఖర్లు యీ విషయం ముఖ్యంగా వ్రాశారు: ఎమిత్ మొట్టమొదటిసారి మేల్కొన్నాడు. 203 సెంటిమీటర్ల పొడవున నెమ్మదిగా ఒక్కొక్క పండుగానిని దాటి వెళ్ళిపోతున్నాడు. ప్రేక్షకులు యిది గమనించి వానిని ప్రోత్సహించారు. 3800 మీటర్లు పరుగెత్తేసరికి ఎమిత్ 4 వ స్థానంలోకి వచ్చాడు. 4 వ కిలోమీటర్లలో ఫిష్కులను అందుకున్నాడు. వారిని దాటేడు. తన వెనుక హీనో, హెయిన్ స్ట్రాస్, ఆల్బర్ట్ సన్, మెహెన్ ఓకోబా (ఫ్రెంచి) స్టోకెన్ (నార్వేజియన్) వస్తున్నారు.

పరుగెత్తేవారికి ఊపిరితీసుకోవడం కష్టం కలిగింది. వారికి అలసట కలిగింది. వారి శరీరమంతా చమటపట్టిపోయింది.

హీనో ఒక్క ప్రయత్నంచేసి, జట్టా పెక్ ను దాటి ముందుకు పోయాడు. ఒక్కఘట్టంలోనే వరుస యీ విధంగా ఉంది. ఎర్రసంజ్ఞ రావడంలోనే ఎమిత్, హీనో నుదాటి ముందుకు పోయాడు. ఆ పోవడంలో 30 మీటర్లు ముందుకుపోయాడు. తనముందు మార్గంతప్ప పోటీదార్లు ఎవ్వరూలేరు. వెనుక హీనో పరుగెత్తుతున్నాడు. ప్రేక్షకుల అభిమానం హీనోనుండి ఎమిత్ మీదకు ప్రసరించింది. సముద్రపు ఘోష లాగుంది; ఆ కరటాలు తెరిపి లేకుండా “జట్టా పెక్! జట్టా పెక్!” అని అరుస్తున్నట్లుంది.

జెకోస్లావ్ జట్టుకుమాత్రం మొదట్లో కొంత ఆందోళనగాఉంది. ఎప్పుడైతే జట్లోవేక్ ముందుకు పోయాడో వారి ఆవేశానికి అంతులేదు. మాట్లాడలేకపోయారు. ప్రక్కనున్న అడ్లంపైనా దేశస్తులు, జమైకావారు జట్లోవేక్ పేరు ఎలా ఉచ్చరించాలో నేర్చుకున్నారు. అక్కడి నుండి ఆఫలమంతా ఆపేరుతో ప్రతిఘటించారు.

కొంతసేపటికి హీనోకనబడలేదు. “హీనో ఎక్కడ”ని కేక్వేశాడు. “హీనో పందెంనుండి తప్పుకున్నాడ”ని జవాబు. ప్రేమ్ లో స్లిఖాన్ మధ్యదారిలో పడిపోయినట్టు హీనో లండన్ పందెంలో అలసిపోయి 6400 మీటర్లదగ్గర ఆగిపోయాడు. ఎమిల్ వేగాన్ని హీనో తట్టుకోలేకపోయాడు.

తన బలమైన పోటీదారు తప్పిపోయాడని ఎమిల్ గ్రహించాడు. అయినా వేగం తగ్గించలేదు. ఆనందంతో పరుగెత్తుకుపోతున్నాడు. ప్రేక్షకు లందరూ ఏ జాతివారైతేనేం అతనిని ప్రశంసిస్తున్నారు. ఇంక అతని ఆందోళన యిదివరకు పోలిష్ పందెగాడు కుసోషిన్ స్కీ ఫాపించిన రికార్డును భగ్నంచేయుటే. ముందున్నది ఒక్క ఆట్లీరియా పందెగాడు అబ్దుల్లా. అతనుకూడా ప్రక్కకు తప్పుకొని జట్లోవేక్ కు దారినిచ్చాడు.

చివరిఘట్టంలో మరల ఎర్ర సంజ్ఞ కనబడింది. ఎమిల్ వేగం తగ్గిపోతూంది. ఎమిల్ కూడా ఆ వేడిలో వేగం తగ్గకుండా పరుగెత్తిలేకపోయాడు.

రెండవ ఫిన్ హాయిన్ ప్రోమ్ కూడా అలసిపోయి ఆగిపోయాడు. ముందుకు సాగిపోదామన్న వాంఛ; కాని శరీరం లొంగడంలేదు. బలవంతంగా అతనిని బయటకు తీసుకుపోయారు.

ఇంక పోటీ ఆఖరయ్యే సమయంలో పొరబాటున యింకా ఒక ఘట్టం ఉందన గావే పందెం పూర్తిఅయిందని అధికార్లు ప్రకటించారు. ప్రేక్షకులలో ఆందోళన బయలుదేరింది.

ఎమిల్ మాత్రం తొణకలేదు. పరుగెత్తుతూనే ఉన్నాడు. గమ్యస్థానం 200 మీటర్లుందనగా వేగం అధికం చేశాడు. 10 కిలోమీటర్ల పందెంలో అంత వేగం ప్రేక్షకు లెన్నడూ చూడలేదు. గమ్యస్థానం దాటిపోయాడు. ఇలాంటి పందేన్ని జెకోస్లావేకియా దేశస్తుడు గెలుచుట కిదే ప్రధమం. ఆనంద బాహులు రాల్చాంటే, గ్యాలరీలమీదనున్న మన జేక్ ప్రేక్షకులు ఒకరొకరు కాగలించుకున్నారుంటే ఆశ్చర్యంలేదు.

తనను అభినందించుటకు వందలకొలది చేతులు ముందుకు చాచుట చూచాడు ఎమిల్. ఆటగాండ్రు, అధికారవర్గం, ఒలింపిక్ కమిటీ సభ్యులు ఒకేరేమిటి అందరూ అభినందించారు.

మరొకక్షణం: ఎమిల్ విషయశీతం వై మెట్టుమీద నిల్వబడి ఉన్నాడు. ఒలింపిక్ కమిటీ అధ్యక్షుడు, స్వీడన్ దేశస్తుడు ఎడ్ స్ట్రామ్ వద్దనుండి సువర్ణపతకాన్ని స్వీకరించాడు.

వాని ప్రక్కనే రెండవ, మూడవస్థానాలను వరుసగా పొందిన ఫ్రెంచి - ఆస్ట్రీయన్, మెమోన్, స్విడిష్ ఆల్బర్ట్సన్ నిలబడ్డారు. వారి వెనక డెన్నక్ (స్విడ్), స్టాకెన్ (నార్వే), ఎవరాడ్ (బెల్జియం) నిలబడిఉన్నారు.

విజయభవజంపై జెకోస్లావక్ పతాకం గర్వంగా ఎగురుతోంది. మేరథాన్ సింహద్వారంపై యీ అక్షరాలు కనబడుతున్నాయి.

1. జి. టో. పె. క్, జెకోస్లావేకియా-29 నిమిషాల 59.6 సెకండ్లు-ఒలింపిక్ రికార్డు.

కమ్యూని జెక్ జాతీయగీతం ధ్వనిస్తోంది. కొందరు ప్రజలు దానితోపాటు పాడుతున్నారు. ఆ పాడుతున్నది ఆనందపరవశులైన జెక్ ఒలింపిక్ దళ సభ్యులు.

5000 మీటర్ల పందెం

ఎమిల్ ప్రయాణానికి సిద్ధమయ్యేసరికి దుస్తులగది, నీళ్లగది యింకా నిండుగానే ఉన్నాయి.

“ఎమిల్, నీ కలెగండి” అని మిత్రులు సంతోషంగా అడిగారు.

“నా భుజములమీద నుంచి ఒకబరువు పోయినట్టుగా అనిపిస్తోంది” అని నవ్వేడు.

నిజమే. పందెమునకు ముందు, పందెం జరుగుతున్నంతకాలం బాధ్యత, దానికి సంబంధించిన బాధ అతనిని వేధించాయి. ఇప్పుడవి పోయాయి. వాటి స్థానంలో విలువలేని ఫలితాలు సంపాదించాడు. విజయం, మనమందరం అతనికొరకు ఆశిస్తూన్న బంగారు పతకాన్ని సంపాదించిపెట్టింది. తన కోరికలనే కాకుండా, పౌరుల కోరికలను కూడా ఎమిల్ నెరవేర్చాడు.

పశ్చిమ డ్రేటన్ నుండి బండిలో బయలుదేరేసరికి, తన దేశంనుండి ప్రజల ఆనందం తెలియజేస్తూ కుప్పలుకుప్పలుగా టెలిగ్రాములు వచ్చాయి. పురాతన గ్రీసులో ప్రజలు చేసినట్టుగా ఎమిల్ గౌరవాంధ్రం గోలలనుకూడా పడగొట్టటానికి సిద్ధమయ్యారు. తన దేశానికి, ప్రజలకు ఎమిల్ అపరిమితమైన గౌరవాన్ని సంపాదించాడని అందరూ అనేవారే. అతని విజయంలో ఎమిల్ ఒక సువర్ణ పతకాన్ని సంపాదించుటే కాదు; అంతకన్న ఎక్కువ విలువైనది సంపాదించాడు. మిత్రులు, క్రీడా సమాజాలు, మిలిటరీ అధికారులు, మిత్రులు పంపిన టెలిగ్రాములు, సందేశాలనుబట్టి అతని విషయం గ్రహించగలిగాడు. పరిచితులు, అపరిచితులుకూడా వారి ప్రశంసలు, కృతజ్ఞతలు టెలిగ్రామలద్వారా తెలియజేశారు.

“ఎమిల్, బలింపీక్ ఉన్నవంలాకి నీవు వచ్చుట ఎంత సమంజసంగా ఉంది. హీనో నీడలో కూర్చున్నాడు; కాని అతని కది ఏమి లాభించింది? ఏమైనా ఒక ప్రత్యేక సౌకర్యం నీ విజయానికి తోడ్పడిందని యిప్పుడు ఎవరూ అనలేరు కదా!”

ఆ మరుసటిరోజు ప్రేక్షకస్థానంలో ఎమిల్ తన ఆటడుక్తులతో కూర్చున్నట్టుకు సాహసించలేకపోయాడు. లండన్ పౌరులు గుంపులు గుంపులుగా ఎక్కడ దాగివున్నా అతనిని చుట్టుముట్టారు. వారి నోట్ పుస్తకాలలో అతని దస్కతు కావాలంటారు.

తనవారం జావలిన్ విసరుటలో స్త్రీల పోటీ జరిగింది. ‘డానా’కు ఏడవ స్థానం వచ్చింది. అదే అద్భుతమైన విజయం; ఆమె యీ ఆటలో ప్రారంభదశలోనే ఉన్నది.

‘హర్డిల్’ పందెంలో, డాన్ ఫిండ్లే ఆఖరు ‘హర్డిల్’ వద్ద పడిపోయి, పందెంలో నుండి ‘రిటైర్’ అయ్యాడు. హంగరీ పందెగాడు సీమెత్ ‘హేమర్ త్రో’ సులభంగా గెలిచాడు. అమెరికన్ సీగ్రోలు ‘హైజంపు’ గెలిచారు.

ఆ మధ్యాహ్నం 500 మీటర్ల పందేనికి మూడు పరీక్షలు జరిగాయి. ప్రతి పరీక్షలోను, మొదటి నాలుగు స్థానాలకు అర్హులైనవారికే అసలు పందెంలో పాల్గొనుటకు అర్హత.

ఈ పరీక్షాపందెములలో విజయమనేది, వేళఅనేది ముఖ్యాంశాలు కావుకాబట్టి, స్వీడిష్ పందెగాడు ఆల్ఫ్రెడ్ డెన్ తో, ఎమిల్ వేగంవిషయం, నాయకత్వం విషయం ఒప్పందానికి వచ్చాడు. పందెంలో స్వీడ్ పందెగాడికి వేగ విషయం ఎప్పటికప్పుడు తెలియదురుస్తుంటానని ఎమిల్ అభయం ఇచ్చాడు.

ఆఖరు ఘట్టంలో స్వీడిష్ పందెగాడు ఒప్పందానికి వ్యతిరేకంగా ఒక్కసారి వేగం అధికంచేసి, ఎమిల్ యీ మోసం గుర్తించేలోగా 25 మీటర్లు ముందుకు పోయాడు. పోనీ పోతే పోయాడని ఎమిల్ వదిలేసినా యిబ్బందిలేదు; ఈ పరీక్షలలో రెండవస్థానం వచ్చినా అంత్యపోటీలకు తనకి అర్హత ఉంటుంది. కాని యీ మోసం ఎమిల్ కు కోపకారణమయింది. ఎలాగయినా జటోవెక్ మీద గెలుపుకొరకు అతని తాపత్రయం. కాని అంత సులభంగా గెలవనీయదలవలేదు ఎమిల్. అతని వెంట బడ్డాడు: ఒక మీటరుకన్న తక్కువలో రెండవ స్థానంలో నిలబడ్డాడు. ఆల్ఫ్రెడ్ డెన్ ఎలాగైనా గెలుద్దామని తన యావచ్చుక్తిని ఉపయోగించి, గమ్యస్థానం చేరుకునే టప్పటికి పూర్తిగా అలసిపోయాడు.

తనవాళ్ళు ఎమిల్ చూపిన శ్రేయ్యానికి మెచ్చుకుంటూంటే, ప్రవీణులు ఒక సెకండులో 10వ భాగం కూడా వృధాచేయుట ఎమిల్ అవివేకమన్నారు.

ఆదివారం మధ్యాహ్నం మా జట్టు లండన్ దృశ్యాలును చూచుటకు బయలుదేరింది. సూర్యరశ్మి భరించకళ్యాంగాకుండావుంది. పందేలకు బలమధికంగా ఉండే విమిత్తం, యీ అలసట లేకపోతే బాగుండేది.

ఎమిల్ ఖులాసాగా ఉన్నాడు. కథేడ్రల్ ఎదురుగా పిల్లలతో ఆడుకున్నాడు. మధ్యాహ్నముల్లా నిలబడే ఉండుటవల్ల సాయంత్రం అయ్యేసరికి ఆయాస మనిపించింది ఎమిల్ కి. ఆయాసం శారీరకమేకాదు, మానసికమూడాదు. కొంతసేపు నిద్రపోయి ఆయాసం తీర్చుకుందా మనుకున్నాడు.

సోమవారం ఉదయం వస్తే కురుస్తోంది. పొగమంచు ఆకాశమంతా కప్పి వేసింది. కిటికీలమీద వస్త్రం తెరిపిలేకుండా కొడుతూనే ఉంది. రోజుల్లా కురుస్తూనే ఉంది.

ఆ వస్త్రంలోనే పోల్ వాల్టర్స్ ఊహించరాని ఎత్తులను దాటుతున్నారు. డిస్కస్ త్రోలో విజయం సాధించిన ఇద్దరు ఇటాలియన్లు విజయసీతాన్ని ఎక్కిరించారు. 800 మీటర్లపందెం 'విట్ ఫీల్డ్' అనే నీగ్రో కతన పోరాటం ఫలితంగా గెలవగలిగాడు. ఒకడేనిస్ ఆటగాడు పండేలలో పాగ్లానలేక, పండేలుమాడనైనా చూచి ఆనందిస్తామని 'ప్రైవర్' మీద వచ్చాడు. పరిక్షాపండేలలో కాలు బెణికిపోయిందతనికి.

డచ్చియిల్లాలు జేంకర్సుకోన్ 100 మీటర్లపరుగు పందెం గెలిచినందుకు, డచ్చి జాతీయగీతం పాడినవెనువెంటనే 5000 మీటర్లపరుగు పందెం ప్రారంభమయింది.

వాతావరణం చల్లగా ఉంది. వస్త్రంకురుస్తూనే ఉంది. పరుగుమార్గం మెత్తగా, బురదగా ఒక్కొక్కచోట చెరువు లాగుంది. వేగానికి అనువుగా వుండే ఆ మార్గం తన కనితీర్చుకుంటూండా అన్నట్లుంది.

పరుగు ప్రారంభానికి ముందు స్వీడ్ దేశస్తులు ఎమిల్ ను పందెంఫలితాన్ని గూర్చి ప్రశ్నించారు. ఎమిల్ తాను గెలుస్తానని కొంత ఆశకలిగి ఉన్నాడు. కాని ఆ ప్లాడెన్ కొంచెం తనకన్నా నయమేమో అనుకున్నాడుకూడా!

"ఆ ప్లాడెన్ గెలుస్తాడనుకుంటూ" అని హృదయపూర్వకంగానే అన్నాడు.

పరుగు ప్రారంభ ప్రదేశంవద్ద ఆ వస్త్రంలో కొట్టు తొడుక్కొని, చలికి రగ్గులు కప్పుకొని ప్రేక్షకులు నిలబడిఉన్నారు. ప్రేక్షకస్థలం చాలవరకు ఖాళీగానే ఉంది. పండోగాళ్ళు కనబడగానే అన్ని ప్రక్కలనుండి జయధ్వనాలు వినబడ్డాయి. ఫిన్నుల తరఫున ముగ్గురు పోటీదారు, ప్రేక్షకుల్లోనుండి చాలమంది ప్రోత్సాహాన్ని పొందుతూన్న స్వీడులు ముగ్గురు, బెల్జియన్లు ఇద్దరు. మా దేశస్తులు ప్రేక్షకులలో కొద్దిమందే అయినా, అన్ని ప్రక్కలనుండి జట్ పేర్లు పేరు ప్రతిధ్వనిస్తోంది. అతను ఇక్కడి ప్రజల అభిమానాన్ని సంపాదించాడు; వివిధ జాతులవారు అతని విజయాన్ని కోరుతున్నారు. జట్ వెక్ పాల్గొనుటవల్ల పందేనికే ఒక కొత్త స్వరూపం వీర్చుడుతుందని అందరి నమ్మకం.

208 వ నెంబరు ఛాతీమీద మొదలుస్తూనే, ఎమిల్ అతివేగంగా ముందుకు పరుగెత్తేడు. ఉత్తరాదివారందరినీ దాటిపోయాడు. తన మడమలనంటే ముఖమీద బాధను నూచిస్తూ, పెద్ద పెద్ద అంగలతో రీఫ్ వస్తున్నాడు; వాని వెనక ఆ ప్లాడెన్, వాని వెనక స్లిఖాన్. తక్కినవారు వీరికి బాగా వెనక నున్నారు.

వర్షం పండెగాళ్ళముఖమిద కొట్టాంది. వర్షంతా తడిసిపోయింది. ఆ బురద మార్గంలో మేకులతో ఉన్న వారి జోళ్లు భూమిలోకి గ్రుచ్చుకుపోతున్నాయి. బురద వారి అడుగులలోనుంచి చిందుతుంది.

రి కిలోమీటర్లవరకు వరుస చెదరలేదు. ఎమిల్ మడమల నంటి ఉంటేనే, అతనిని జయించుట సాధ్యమవుతుందని రిఫ్ అభిప్రాయం. జటోవెక్ జోళ్లనుండి చిందే బురద తనమీద త్రుళ్లుతున్నా, రిఫ్ తన శక్తిసంత నుపయోగించి ఎమిల్ ను వదలవలసిందే. వాని వెనకనే పోతున్నాడు.

ప్రేక్షకులు జటోవెక్కును ప్రశంసిస్తున్నారు. రెండు పంచేల తర్వాత యీ వర్షంలో, బురదలో యీ 5000 మీటర్ల పండెలోకూడా అందరికన్నా ముందు పరుగెత్తే జటోవెక్కును ప్రేక్షకులు అభినందిస్తున్నారు. అవీకాక, తన ప్రత్యర్థి లందరూ విక్రాంతి తీసుకున్నారు. వారిలో అతి ప్రమాదకరమైన ప్రత్యర్థి 10,000 మీటర్ల పండెలో పరుగెత్తలేదు.

అప్పుడు జటోవెక్ వెనకపడడం ప్రారంభించాడు. వేగంగా ముందుకు జరగ లేకపోయాడు; కాలు గట్టిగా నేలమీద ఆనించలేకపోయాడు. మొదట అనుకున్న ప్రకారం చేయలేకపోయాడు.

8500 మీటర్ల దగ్గర రిఫ్ ధైర్యంగా ముందుకు పోయాడు. మరొక కొంత దూరం తర్వాత స్లిఖాస్ కూడా అలాగే చేశాడు. రిఫ్ 80 మీటర్లు, స్లిఖాస్ 80 మీటర్లు ఎమిల్ కు ముందున్నారు.

ఎమిల్ వేగం అధికం చేద్దామని ప్రయత్నించాడు. కాని సాధ్యంకాలేదు. కాళ్లు బరువెక్కిపోయినవి. కాళ్లు దిగబడిపోతున్నాయి; జారిపోతున్నాయి కూడా. ఈ అశక్తి అతనిని ఎలా ఆపించిందో తెలియలేదు. మానసికమైన ప్రమాదమేదో జరిగినట్టయింది. ప్రబల ప్రయత్నంచేసి శరీరాన్ని స్వాధీనం చేసుకున్నాడు; తనతో తానే కుస్తీపట్టడం మొదలుపెట్టేడు. ఏమిచేసినా ముందున్న యిద్దర్నీ కలుసుకోలేక పోయాడు. పోనీ రి వ స్థానమయినా తప్పదుకదా అని సంతృప్తిపడ్డాడు.

ఎమిల్ ప్రజ్ఞా సామర్థ్యాలనుగూర్చి ప్రజలకేమీ అనుమానంలేదు. ఇన్ని విజయాలు పొందినవానినుండి యంతకన్నా ఎక్కువ ఆశించుటకూడా న్యాయంకాదు. అయినా, వారు పడినపాట్లకు, యితరులుమాత్రం స్వల్లపతకాలు ఎందుకు పొంద కూడవు ?

ఆఖరు ఘట్టంలో స్లిఖాస్, రిఫ్ ను దాటుదామని ప్రయత్నం చేశాడు. కాని రిఫ్ జాగ్రత్తగానే ఉన్నాడు. అతని వివేకం, అతని దృఢశిశ్చయం అతనిని ముందుకు తీసుకుపోతుంది. తన శక్తిసంతా లోభత్వం లేకుండా వ్యయం చేశాడు. స్లిఖాస్ ప్రయత్నంకూడా ప్రబలమయినదే. సాధ్యం కాకపోవడంవల్ల రిఫ్ ను వదిలేసి నెమ్మదిగా పోయాడు.

జటోవెక్కుకు, రిఫ్ కు మధ్యనున్న తేడా అలాగే ఉంది. గమ్యస్థానానికి 200 మీటర్లదూరంమాత్రమే ఉంది. ఎమిల్ యొక్క విశిష్టతకు తరుణం ఆసన్న

మైంది. ప్రేక్షకులు యీఘట్టం మరవలేదు; ప్రపంచ పత్రికాధిపతులు యీఘట్టం గురించి విపులంగా విమర్శించే అవకాశం ఎప్పుడూ విడువరు.

గమ్యస్థానం సన్నిహితమైన విషయం జటోవెక్ లోని వైరాళ్యాన్ని, ఆయా సాన్ని పారద్రోలింది. శరీరం స్వేచ్ఛను పొందింది; అతని మనస్సు అతని కండ రాలకు చైతన్యం కలిగించింది. పూర్తి శక్తితో ఆశ్చర్యం వేగంతో పరుగెత్తుకుపోతున్నాడు. ఆతనిని వెనుకకు లాగే శక్తి ప్రపంచంలో ఎక్కడా లేదు. అదే అతనికి ఆనందాన్ని కలగజేసింది. ఆ ఆనందమే ఆతనికి బలమొసగింది.

తనకు ముందు స్లిఖాస్ అనుమానంగా వెనక్కు చూస్తున్నాడు. బురద త్రుళ్లు తూంది; నీరు చిందుతూంది. అమానుష శక్తితో ఎమిల్ పరుగెత్తుతున్నాడు. తల దించి, దవడలు బిగించి, ముఖం కదలకుండా, ఊపిరితిత్తులు గాలికోసం కొట్టు కొంటూంటే ఎమిల్ సాగిపోతున్నాడు. స్లిఖాస్ ను దాటిపోయాడు; రెండవ స్థానంలోకి వచ్చేడు.

ఈ సమయంలో రీఫ్ మళ్ళుపు తిరిగి తిన్నని మాగ్లోకి వచ్చేశాడు. ఒక్కసారి రీఫ్ వీపుపైపు చూశాడు. సుమారు 20 మీటర్ల వార్షిగిని వేరుపరుస్తున్నదూరం. రీఫ్ తన మామూలు ఫక్టీని అవలంబించుకుపోవుట ఎమిల్ గుర్తించాడు. ఆతనిని దాటు తుకు అవకాశం ఉందని తోచింది ఎమిల్ కు. ఈ భావం అచులులో పెట్టేడు.

ఎంజిన్ యొక్క 'ప్రిస్టన్ రాడ్'ల వలె కాళ్ళు, చేతులు కొట్టుకుపోతున్నాయి. శరీరంమీద సంపూర్ణమైన స్వాధీనం ఏర్పడింది. వైభాగం ముందుకు వంగిపోయింది. వేట ప్రారంభమయింది.

ప్రేక్షకులలో ఆశ్చర్యం బయలుదేరింది. మొట్టమొదట తనకోసమే ఆ కేకలని రీఫ్ భావించాడు. అంతదూరంనుండి తన విజయావకాశానికి ప్రమాదం ఎవరు తేగల రని అతని ధీమా! ఆ కోలాహలంమధ్య జటోవెక్ పేరు వినబడింది. ఒక్కసారి వెనక్కు చూచాడు; అదిగో జటోవెక్ సునిశ్చలమైన ముఖం.

అప్పుడు తన విజయంకొరకు భయం ఆతని హృదయాన్ని ఆవేశించింది. ఇదివర కప్పుడూ ఒలింపిక్ విజయాన్ని సాధించి ఎరుగని ఒక చిన్న దేశానికి చెందినవాడే రీఫ్ కూడా! ఆ సంవత్సరంలో బయలుదేరిన వీరాగ్రగుణ్యులలో ఆతడొకడు; ఆతని దేశస్థుల కౌతసే ఆశాజ్యోతి. అన్నీ వదలి కేవలం యీ పందేలకొరకే కరిగిశిక్షణ పొందిన వ్యక్తి రీఫ్.

వేగం అధికం చేయుటకు ప్రయత్నించాడు రీఫ్. కాని జటోవెక్ కున్న మనో బలం యితనికి లేదు. తనకున్న శక్తిసంతా యిదివరకే ఉపయోగించేశాడు. శరీరం అలసిపోయింది. కాళ్ళు తడబడుతున్నాయి.

మరొక్కసారి వెనక్కుతిరిగి చూశాడు; దూరం తగ్గిపోయింది.

ఆత్మనిగ్రహంవల్ల శరీరంమీద అపరిమితమైన శక్తిని సంపాదించాడు ఎమిల్. అతనికి బాధ అనేది తెలియడంలేదు.

రీఫ్ కు గమ్యస్థానంవద్ద కట్టిన 'టేపు' కనబడుతుంది. తన బెజ్జియంకు విజయం తనచేతి కందుబాటులో ఉంది. విజయం; తన దేశపతాకకు గౌరవం; తన జీవితఫలం-కాని వెనక వేంగంగా తన ప్రత్యర్థి అడుగుల చప్పుడు; ఊపిరి పీల్చుకు వినబడు తుంది.

మరొక 10 మీటర్లు; మరి 5 మీటర్లే.

రీఫ్ కు కాళ్లలో బలం పోయింది; ఏదో కొంత కాళ్లిడ్చాడు; తన ఛాతీ ఆ టేపును ముందు తాకిందని గ్రహించాడు. ఆతని జీవితస్వప్నం నెరవేరింది.

ఆఖరు నిమిషంలో తనకు, రీఫ్ కు మధ్యనున్న తేడాను బాగా తగ్గించివేశాడు ఎమిల్. రెండు మీటర్లుమాత్రమే ఉంది. అదిగూడా తుడిచివేయడం సాధ్యం కాలేదు.

విజయం రీఫ్ హృదయాన్ని ఆనందంతో నింపింది. అలసిపోయిన చేతులను ఒక్కసారి చూచి, చిరునవ్వు నవ్వాడు.

తన స్వదేశమైన బెజ్జియం కొరకు రీఫ్ యీ విజయాన్ని సాధించాడు !

రీఫ్ గెలిచినవేళ : 14 నిమిషాల 17.6 సెకండ్లు; జట్లోవేక వేళ: 14 నిమిషాల 17.8 సెకండ్లు. ఈరెండూ ఒలింపిక్ రికార్డులను భగ్గుమొనరించినవి.

శీత వ్యస్థితి బాగుడివుంటే, మార్గం ఉండవలసినరీతిగా ఉండి వుంటే ఎంత వేళలో వీరు గెలిచి వుండురు?

స్లిఖూస్ 10 సెకండ్ల వెనక చేరుకున్నాడు. తర్వాత ఆప్లాండెన్, ఆల్ఫ్రెడ్ సన్, స్టాన్.

ఒలింపిక్ ఆటల ఆనువాయాతీ ప్రకారం రేపు ఆటలు ముగిస్తారనగా యీ సాయంత్రం స్టేడియంలోని ఒలింపిక్ పతాకం, అలాగే ఒలింపిక్ గ్రామంలోని పతాకం ఎంత జాగ్రత్తగా రక్షిస్తున్నా అవ్యక్తమవుతాయి. క్రీడోత్సాహులకు ఆ పతాకం విలువలేని జ్ఞాపక చిహ్నం.

ఈసారి పతాకం పోవడమేకాదు; మరొకవస్తువుకూడా క్రీడోత్సాహుల అపహరణాసక్తికి గురయిందని ఎమిల్ ఫిర్యాదు. పోగొట్టుకున్నది తాను.

దుస్తులు ధరించి రీఫ్ ను కాగలించుకొని తన వస్తువులను సద్దాకొనుటకు వెళ్ళు సరికి, తన విజయపాదరక్ష లవ్యశ్యమయ్యాయి.

ఈ అద్భుతమైన పోటీ చాలాకాలం చర్చించబడింది; రీఫ్ గెలిచాడు; కాని ఒలింపియడ్ లో ఎన్నడూ ఎవ్వరూ సాధించనిది జట్లోవేక సాధించాడు.

రీఫ్ విజయాన్ని జట్లోవేక్ తృప్తికరించలేదు. తనమీదే తనకు అసంతృప్తి కలిగింది. ఇంటికి తిరిగివెళ్ళినతర్వాత అందరూ తన్ను నిందిస్తారని అతని భయం.

"నేను మూడవవానిగావస్తే అది వేరే సంగతి; రెండవవానిగా అంత దగ్గరకు వచ్చి ఓడిపోయినందుకు నిందించకమానరు."

ఆతనిని ఓదార్చవలసినచ్చింది. రజితపతకం వచ్చినందుకు అందరం సంతోషించాం; జైతపతాకం సగర్వంగా, ఎత్తుగా ఎగురుతున్నందుకు ఆనందించాం.

కాని యీ అపజయ కారణాలను పరిశీలించి విమర్శించుటమాత్రం ఎమిర్ వదలి పెట్టలేదు.

“నా స్నేహితుడు రీఫ్ గెలిచినందుకు నాకు సంతోషం. మొట్టమొదటిసారి బెర్లియన్ దేశస్థుడు ఒలింపిక్ పోటీలో గెలుపొందుట యిదే. అయినా అతనిని గెలుచుట అసాధ్యం కాదు. పొరపాటు నాది. ఆఖరు పరుగు నేను కొంత ముందు ప్రారంభించినట్లయితే ఫలితం వేరుగా ఉండేది.”

నిజమే! అందరి అభిప్రాయం అదే. మరొక కొన్నిమీటర్ల దూరం ఎక్కువగా ఉంటే, రీఫ్ ను దాటిపోయేవాడు ఎమిర్. చివరివేట కొంచెం ముందుగా ప్రారంభించినా సరిపోయేది. కాని అది సాధ్యమయ్యేదా? అదంతా యీ యిద్దరు ప్రవీణుల మానసిక ప్రవృత్తి, శరీర పరిస్థితిమీద ఆధారపడి ఉండలేదా? పండెం, పోరాటం, మనోబలం, ఆయాసం, నైతికబలం అన్నింటిమీద ఫలితం ఆధారపడి ఉంటుందేదా!

అయినా యీ ఒలింపిక్ ఆటలనుండి ఎమిర్ కొన్ని పాఠాలు నేర్చుకోవడా? ఆ ప్లాడెన్ విషయంలో తాను అనవసరంగా తన శక్తిని వృధాచేయలేదా?

నిజంగా, యింకే ఒక వ్యక్తి సాధించినదానికన్న ఎక్కువ ఎమిర్ సాధించిన మాట వాస్తవం. అయితే అతని అసంతృప్తితో వేదనపడుట దేనికి? అంతా అతని మంచికొరకే; ఏవోరోజు దీని ఫలితాన్ని అనుభవిస్తాడు.

ఒలింపిక్ ఆటలు సాగుతున్నాయి. ఎమిర్ అడుగుజాడల్లానే మన జట్టులోని యితర ఆటగాండ్లుకూడా నడుస్తున్నారు. చెప్పకోతగ్గ విషయం ‘సివోనా’ది. 1500 మీటర్ల పండెంలో ఎరిక్స్, స్ప్రింగ్, స్లిఖూస్ వెనక నాల్గవ వానిగా గెలిచాడు. అతని “టైము” రినిమేటల 51.2 సెకండ్లు; ఆ మార్గ స్థితినిబట్టి చూస్తే యిది అద్భుత ప్రదర్శనమే.

ప్రతిరోజూ విశిష్టమైన ప్రదర్శనలు జరుగుచున్నవి. మేరథాన్ పండెంలో గవ్యస్థానం దరిదాపున బెర్లియన్ దేశపు గెయిలీ పదిపోవడం అందరికీ ఆశ్చర్యం కలిగించింది. 400 మీటర్ల పండెంలో జమైకా జట్టువారి మొనగాడు ‘వింటు’ ఆకస్మికంగా దెబ్బతగలడంవల్ల ‘రిటైర’ యిపోవడం ఒక విషాదసంఘటన.

ఒలింపిక్ ఆటలలో ముఖ్యమైనవి “స్పీడ్” “ట్రాక్” ఆటలు. ప్రతి ‘ఒలింపియడ్’ ఉత్సవంలో ఏ ఒక వ్యక్తియొక్క ప్రదర్శనలో, ప్రేక్షకులచున్నులను ఎక్కువగా ఆకర్షించి, ఆ వ్యక్తిని తారాపథానికి ఎత్తివేస్తవి. ఇదివరకలాగ తారాపథం అందుకున్నది ఛోర్యు, నూర్మి, ఓవెన్ను. ఈసారి జెటోవెక్ ఆ గౌరవాన్ని పొందేడు. కాని డచ్చి శ్రీ భేంకర్న - కోస్ తో యీ గౌరవానికి భాగస్వామి మాత్రమయ్యాడు.

వెంట్లీ ఆటస్థలంలో చేరిన పత్రికా విలేఖరులు జటోవెక్ యొక్క అసాధారణ ప్రజ్ఞను వర్ణించుటకు తగినమాటలను వెదకుటలో తికమక పడ్డారు.

“మానవ యంత్రం” అని ఒక శీర్షిక.

“గిరిజనులు పర్వత నివాసాలనుండి, గుహలనుండి జట్‌పోవేను చూడడానికి వచ్చేవారు”ని శ్రేణించి వాస్తాహరుని వివరణ.

శ్రేణించి వ్యాసకర్త మేగ్నక్ యిలావ్రాకాడు: “జట్‌పోవే మానవమాత్రుడు; తక్కినవాళ్ళవలెనే పరుగెత్తుతాడు.”

ఇంకా యిలా వ్రాశాడు: “అభిమానుల ప్రశంసలవలన మోసపోయే ఆటగానికి ప్రమాదం తప్పదు. విజయం కాంచినవారు అమానుష ప్రజ్ఞానిధులని అనుకుంటే, వారు తమ శారీరకశక్తిమీదనే ఆధారపడుతున్నారన్నమాట. ప్రేక్షకులు వారిని ప్రశంసించవచ్చు.

“వెంట్రోలో ఒక అసాధారణ సంఘటనవల్ల వాతావరణం ధ్రువించిపోయింది.

“జట్‌పోవే నవీన పద్ధతులకు బానిసకాదు. మానవుడు ఏ విధంగా పరుగెత్తునో ఆ విధంగా పరుగెత్తాడు. విజయంకొరకు ఎన్నో కష్టాలు అనుభవించాడు; తన శరీరంయొక్క సరియైన బరు తటనికి తెలుసు; ఎంతవరకు ఏ ఘట్టంలో ఎంత శక్తిని వినియోగించాలో అతనికి తెలుసు; పరుగెత్తుతున్నప్పుడు ఆతని ముఖంలో బాధ, ఊపిరికొరకు ఆ కొట్లాట, ఆతని విజయం, ఆతని పోరాటం లండన్‌లో జరిగిన ఒలింపిక్ ఆటల స్ఫూర్తులలో మరువరానివి.”

జట్‌పోవే విజయభూషణ దేశాల ఎల్లలుదాటి ప్రతిప్రయోగించింది. ఒలింపిక్ ఆటలు సమాప్తమయిన తర్వాత చాలాకాలం ఆ ప్రతిభని ఆతనిని వెన్నంటేవుంది.

లండన్‌నుండి ఎమిల్ 3000 మీటర్ల ప్రావీణ్య ప్రదర్శనమిచ్చుటకు ఆట్రైండు వెళ్ళేడు. హార్బరువద్ద బెర్జియన్ ప్రతినిధులను కలిశాడు; వారుకూడా అలసి అప్పుడే అక్కడ చేరుకున్నారు.

బ్రస్సెల్సులో జరిగిన ఉత్సవసందర్భంలో ఒలింపియడ్ ప్రవీణుల సమీక్షంలో బెర్జియన్ ప్రత్యర్థులతో మాత్రమే ఎమిల్ 3000 మీటర్ల పందెంలో పాగ్లాని ఘోరంగా గెలిచాడు.

లండన్ వదలిన తరువాత ఎమిల్‌కు సరియైన శ్రమయింగులేదు. అలసి పోయాడు; ఇంటికి పోదామని ఆతురత పడుతున్నాడు. అక్కడనుంచి ఎమ్ప్టర్‌డమ్‌కు వెళ్ళి 3000 మీటర్ల పందెంలో పాగ్లాని ఆ ఫ్లాడెన్, స్లిఖూస్, తర్వాత మూడవ వానిగా వచ్చాడు.

ఆ తర్వాతనే ఇంటికి వెళ్ళగలిగాడు. అది ఉత్సవంగా తయారయింది. దేశమంతా సన్మానించుటకు వేచి ఉంది. ఎంతో సంతోషంగా ఉంది. విమానాశ్రయం వద్ద తలదండ్రులు తన కొరకు నిక్షిించుట ఆతనికి పరమానందంగా ఉంది.

దురదృష్టవశాత్తు తలదండ్రులతో ఆట్టే కాలం గడపలేకపోయాడు. ఇక్కడ కూడా అనేక సన్మానపు టుత్సనాలలో పాగ్లానవలసి వచ్చింది. సరైన ‘ఫారమ్’లో లేకపోయినా, ఎడమ తొడలో నొప్పి ఉన్నా తన ప్రజలకు ఆకాభంగం కలగకుండా పరుగుపందెలలో పాగ్లాన్నాడు. ప్రత్యేకించి చూచి భయపడినాడనిగాని, ఒలింపిక్

విజయా లాతని తల తిరిగేటట్టు చేశాయనిగాని ప్రజలెక్కడనుకొని పోతాలోనని పరుగెత్తుటకు సంకయించలేదు.

ఒలింపిక్ ఆటల నీడలలో జరిగిన అసంఖ్యాకమైన పోటీలలో బ్రూనోలో జరిగిం దాతనికి మరువరానిది. అక్కడే ఒక పెండి గ్లాసు, ఒక పిప్టల్, ఒక గిటార్ ఆతనికి బహుమానాలుగా వచ్చాయి. క్రీడా స్థలంలోనే ఆ గ్లాసు ఎవరో దొంగి లించారు. పిప్టల్ తానే ఎవరికో బహుమతిగా యిచ్చివేశాడు. ఒక్క గిటార్ మాత్రమే ఆతనికి దక్కింది. అప్పుడు ప్రేక్షకులు దానిమీద ఆతనిని వాయించ మన్నారు. కాని వారిని సంతృప్తి పరచలేకపోయాడు; సిగ్గు పడుతూ అక్కడనుంచి అదృశ్యమయ్యాడు.

తర్వాత ప్రేక్ స్టేషాలో స్టేడియంవద్ద ఒలింపిక్ పోరాటంలో తనకు కలిగిన అవమానానికి రిఫ్ మీద కసితీర్చుకునే అవకాశం వచ్చింది. ఈ ఒలింపిక్ వీరు లిద్దరూకూడా అలసిపోయి ఉన్నారు. వారిద్దరికీ విశ్రాంతి అత్యవసరం. ఇద్దరిలో రిఫ్ యొక్క కేంద్రీకరణశక్తి యెక్కువ. 14 నిమిషాల 19 సెకండ్లలో పరుగు పూర్తి చేశాడు; ఎమిల్ కన్నా 2 సెకండ్లు వేగంగా పరుగెత్తేడు.

ప్రేక్ పౌరులు రిఫ్ కు ఎంతో ఆదరంగా ఆహ్వానించారు. ఎమిల్ హృదయ పూర్వకంగా రిఫ్ కు అభినందించాడు. రిఫ్ ఆనాడు తనకన్న ఎక్కువ ప్రజ్ఞను చూపించాడని ఎమిల్ అంగీకరించాడు. రిఫ్ కు అభినందిస్తూ పౌరులు అదేపనిగా కేకలు వేస్తూంటే, వారికి కృతజ్ఞత చూపిస్తూ చేతులనూపమని ఎమిల్ నెమ్మదిగా ఆతని చెవిలో చెప్పేడు.

రిఫ్ అలాగే చేశాడు. ఈ బెల్జియన్ వీరునికి మూశీభావం కలిగిందికదా అని పౌరులు ఆనందించారు. వారి అభిమానాన్ని ఆతనిమీద కురిపించారు.

ఈ అపజయం తరువాత వీరో కారణంవెదకి తన ఓటమి ఓటమికాదని రుజువుపరచడానికి ఎమిల్ ప్రయత్నించలేదు. అతని తొడలో నొప్పి ఆతనిని బాధ పెడుతూన్నది; నడవనీయుటలేదు. విశ్రాంతి వల్లనే అదిమందరాలి. కుదిరేవరకు వేచి ఉండాలి.

అయినా ఆతనిని యిఖారెప్పుకు పంపారు. 6 వ కిలోమీటర్లో నొప్పి అధిక మయింది. ఎంతో మనోబలం ఉపయోగించి, పరుగుపూర్తి చేశాడు. విజయం ఆతనిదేనని వేరే చెప్పకగల్గేదు.

జెకోస్లావేకియాకు, ఇటలీకిమధ్య బోలోనాలో జరిగిన అంతర్జాతీయ పోటీలో మొదటిరోజు 10,000 మీటర్ల పందెంలోను, రెండవరోజు 5000 మీటర్ల పందెం లోను ఎమిల్ పరుగెత్తేడు. 'వేళలు!' 30 నిమిషాల 35 సెకండ్లు; 14 నిమిషాల 30 సెకండ్లు; అంతమంచి 'వేళలు' కావవి. అయినా విజయానికి మాత్రం అభ్యంతరం లేకపోయింది; అంతకన్నా సంతోషించవలసిన విషయం : నొప్పలు అదృశ్యమవు తున్నాయి. అందుచేత, అక్కడే ఆ గడ్డి బయళ్ళలో ట్రెయినింగు ప్రారంభించాడు. దానివల్ల ఆతనికి కొత్తకత్తి వచ్చినట్లయింది.

తర్వాత ఆహ్లాడెన్ (స్వీడ్)తో పోటీకి ప్రేగ్ చేరుకున్నాడు. ఒకసారి ఆత్రం కృత్రిమ కాంతిలో ఏ అనుమానం లేకుండా ఆతనిని ఓడించాడు. 14 నిమిషాల 16 సెకెండ్లలో జట్లో పెక్ పరుగు పూర్తిచేశాడు.

అలాగ, ఆ సంవత్సరం విజయంతో సమాప్తమయింది.

తర్వాత ఏమిటి? ఆటల రుతువు పూర్తి అయిపోయింది. ఇంక తన స్వంత వ్యవహారాలను చక్కచేసికోవాలి. 'డానా'ను వివాహమాడినాడని విని ఆశ్చర్యపోయే దెవరు?

ఆ ఒలింపిక్ ఆటల మధ్య నెమ్మదిగా ఒక ప్రేమకథ అల్లుకుపోతుంది. స్వభావంలోను, ఆకర్షణలోను రుచులలోనూ వికృతగల యీ యిద్దరు వ్యక్తులు ఒకరి హృదయంలోని కొకరు ప్రవేశించారంటే ఆశ్చర్యంలేదు.

ఈ విధంగా ఆ వివాహదినం వచ్చింది: అక్టోబరు 24, 1948.

ఛాంపియన్ షిప్ హేండుబాల్ పోటీలో ప్రవేశించవద్దని ఆమెను తలిదండ్రులు ఎందుకు వారించారో పెండ్లికూతురుకు తెలియలేదు. కాని అవివేకంగా వారిద్దరు పైకిళ్ళమీద పికారు వెళ్లుటకు అంగీకరించారు. పర్యవసాన మలాగయినందుకు యిద్దరూకూడా అవృష్టవంతులే అనాలి. ప్రేమించినవారు పైకిళ్ళమీద ఒకరి ప్రక్కనొకరు పోయినప్పుడు సంతోషం అజాగ్రత్తకు దారితీస్తుంది. ఒకరి చేతులొకరు పట్టుకోవా లనిపిస్తుంది; ముద్దు పెట్టుకోవాలని కూడా అనిపించవచ్చు-కాని ఏమవుతుంది.

అకస్మాత్తుగా, వారు వారి పైకిళ్ళ క్రింద పడిపోయారు. వారిని త్రోసివేసిన లాఠీ, వారి మీదనుంచి పోనందుకు సంతోషించాలి.

పెండ్లికుమారుని బట్టలకొక చిరుగు; పెండ్లికుమార్తెకు మోకాలుమీద చిన్న దెబ్బ; ఆ దెబ్బ ముక్కుమీద తగలలేదు; అలాగయితే వివాహసమయంలో ఆమె ముఖ మెలాగుండేదో!

వివాహానికి వచ్చిన ఆహ్వానితులు, వధూవరుల ఆలస్యానికి ఆందోళన చెందు తూన్న సమయానికి వారు చేరుకున్నారు; వారు బలవంతులైన ఆటగాండ్రు కాబట్టే, ఆ గుంపులోనుండి, దేవాలయంలోకి త్రోవచేసికొని పోగలిగారు. ఇద్దరు ప్రఖ్యాత వ్యాయామ ప్రవీణులు వివాహ సమయాన సాక్షులు.

వివాహం పూర్తి అయిన తర్వాత పరిస్థితులు, యింకా విస్మయంగా ఉన్నవి. వధూవరులు, దేవాలయంలో నుంచి బయటపడేసరికి వధువు పెండ్లిగౌను ముక్కలయి పోయింది. కష్టంమీద బయటపడ్డారు. బయట 'హేండుబాల్' జట్టువారు యింకా యితర స్త్రీ పురుష ఆటగాండ్రు బారులుతీరిన అలంకారాలతో 'ఆర్చి'గా ఏర్పడి వధూవరులను గౌరవించారు.

ప్రాతఃకాలంవరకు స్పృత్యాలు. ఎమిల్ - డానా చివరవరకు 'డాన్సు'చేశారు.

ఆటల ఊహ ప్రపంచంలో అల్లిన దేవతల కథ కాదిది; కాని అంత అందమైన ప్రేమగాథే. ఇద్దరు క్రీడా వీరులు, ఒలింపిక్ విజయులు ప్రేమించి వివాహం చేసు

కున్నారు. వారు ఉత్సాహంగా యీనాటికీ ఆటలలో పాల్గొంటూ విజయాలు సాధిస్తూ వారిదేశంయొక్క గౌరవాన్ని ద్విగుణీకృతం చేస్తున్నారు.

రాష్ట్రభవనంలో సన్మానం

స్థానిక వ్యాయామ ప్రతాళిక మొదటి సంవత్సరం అభివృద్ధిని నూచించింది. క్రీడల పోటీలలో సంపాదించిన ఘనవిజయాలకు తన సంతోషమును ప్రకటించుటకు అధ్యక్షుడు గొట్వాడ్జు రాష్ట్రస్థవనంలో ఒక ప్రత్యేక సభను ఏర్పాటుచేశాడు.

దేశంలో వ్యాయామ శిక్షణపొందినవారి ప్రతినిధులుగా కొంతమంది ప్రవీణులు అధ్యక్షునితో సమావేశమగుటకు యీ ఏర్పాటు జరిగినది.

ముఖ్యమైన అతిథులు, విదేశ ప్రతినిధులు, రాయబారులుమాత్రమే ప్రవేశించుటకు ప్రత్యేకింపబడిన “మేత్యూ” ద్వారంలోనుండి ఆరోగ్యానందాలతో పొంగి పోతున్న ఆటగాండ్లు, బలింపిక్ ఆటలలో తమదేశానికి ప్రాతినిధ్యం వహించిన సమర్థులు, యీ నాడు రాష్ట్రస్థవనం ప్రవేశించారు. అలా ప్రవేశించినవారిలో ఎమిల్ జిల్ పెక్ కూడా ఉన్నాడు.

ఆటగాండ్రకొరకు అధ్యక్షుడు నిరీక్షిస్తున్నాడు. వారొక్కొక్కొక్కే పరిచయం చేసుకొని తర్వాత వారు దేశానికి చేసిన సేవను ప్రశంసిస్తూ కృతజ్ఞత తెలిపేడు. ఆటలంగే ఆయన కెంత అభిమానమో ఆయన ఆడిన మాటలవల్ల బోధపడుతుంది. యువకుడుగా, వర్కర్లు స్పృహ యూనియన్ లో ఆయన సభ్యుడు.

“మన వ్యాయామ జీవితంలో యితీవలి సంఘటనలు మనం సరియైనమాగ్గంలో నడుచుకుంటున్నట్లు స్పష్టపరచినవి. మన సౌందర్యమైన మాతృభూమి నిర్మాణానికి, రక్షణకి కావలసిన శక్తిని, సామర్థ్యాన్ని సంపాదించుటకు యీ వ్యాయామ క్రీడలు ప్రజలకు తోడ్పడుతాయని నా అభిప్రాయం” అని అన్నారాయన.

వివిధ రంగాలలో మన ప్రవీణుల ప్రదర్శనలయొక్క ప్రాముఖ్యతను ఆయన ప్రత్యేకంగా పేర్కొనుట గమనార్హం. “మిత్రులారా! ప్రజలు అసంఖ్యాకంగా వ్యాయామాలలో పాల్గొని, ఆటల పోటీలలో కొద్దికాన్డలను సృష్టించండి; పందేలలో గెలుపొందండి” అని ఉద్ఘాటించారు. సంతోషం మనకు నూగిసలాడజేస్తుంటే, అధ్యక్షుని చుట్టూచేరి, ఆటగాండ్ర ప్రతినిధులు కొత్త ప్రేమియలు, ఆటఫలాల, జిన్నాషియలనిర్యాణముగురించి శిక్షణనిచ్చే ఉపాధ్యాయుల, ప్రముఖ ఆటగాండ్ర

త్రైయినిగు పద్ధతులనుగూర్చి, క్లబ్బలద్వారా, స్కూళ్ళద్వారా యువకుల చదువు యేర్పాట్లను గురించి చెప్పించారు.

చర్చలు ముగిస్తూ, ఎమిల్ జట్ పేక్ ఇలా అన్నాడు:

“మన ప్రజల రాజకీయ విమర్శతోపాటు, వ్యాయామ శిక్షణకు ఒక క్రొత్త రూపాన్నిచ్చిన మిమ్ములను ఆటగాడడ్రెండరి తరపున అభినందిస్తున్నాను; మీరు కృతజ్ఞత తెలియజేస్తున్నాను. మీరు చేసిన ఏర్పాట్లు ఫలితంగా దేశంలోని ప్రజలు యావన్మంది శారీరక శిక్షణ పొందగలుగుతారు; క్రీడలలో సమర్థులైన మన ఆటగాండ్లు అమ్మతమైన ప్రదర్శనల నివ్వగలరు.

“మన జాతి పతాకను మనదేశపు సరిహద్దుల బయట రక్షించుట మాకు ఘనమైన గౌరవం. మన పితృదేశంమీద మా కుండే కృతజ్ఞతవల్లనే మేమీ కార్యమును సాధిస్తున్నాం.”

ఎమిల్ తన దుస్తులలో తీవ్రంగా అత్యున్నత అధికారి ఎదుట నిలబడ్డాడు. అధ్యక్షుడు గొట్టాస్టా అభిమానంగా అతనితో కరచాలనంచేసి 5000 మీటర్లు పందెంలో ఒలింపిక్ లో ఎమిల్ విజయాన్ని తా నెంతగా ఆ కాంక్షించాడో స్పష్టమై తెచ్చాడు.

ద్రవించిన హృదయంతో, హెచ్చిన ఆత్మవిశ్వాసంతో, ఎమిల్ రాష్ట్రభవనం నుండి బయటకు వచ్చాడు.

ఎమిల్ మంచి ఆటగాడు మాత్రమేకాదు; పనిమీద మంచి శ్రద్ధ, ఒక వంక కాలాన్ని హరించే త్రైయినిగు అవుతూ, తన ఆక్రమణ పనిని సక్రమంగా చేసేవాడు.

అలాంటి ఆదర్శ యువకుడు పందెలలో పాల్గొనుటేకాక ప్రజాపిత జీవనంలో పాల్గొనవలసి వచ్చింది. జాతీయ ఉత్సవాలకు ఆహ్వానాలు వచ్చాయి. శాంతిసభకు ప్రతినిధిగా పంపబడ్డాడు. లాంఛనానికి ఏర్పాటు చేసిన ‘రోడ్ రేసెస్’లో పాల్గొన్నాడు; రిలే రేసెస్ కు బ్యాటన్ ను తీసుకువచ్చే గౌరవం ఆతనిమీద మోపబడింది. యువక సంఘాలలో తన అనుభవాలనుగూర్చి ప్రసంగించేవాడు. స్కూళ్ళలో ఎప్పుడూ గౌరవనీయమైన అతిథి.

ఈ గౌరవపదవులు యాయనమీద ప్రజలకున్న గౌరవాన్ని తెలియజేస్తాయి. క్రీడాంగణంలో యితనికి ఏర్పడిన ప్రతిష్ఠనుగూర్చి యిది చాటుతది.

ఇన్ని గౌరవాలూకూడా యితని వినయానికి భంగం కలిగించలేదు. కాల హరణకు కారణాలయిన యీ గౌరవస్థానాలు, ఆతని ముఖ్యాదర్శమైన ఆటలనుండి ఆతని మనసును మరల్చలేదు. ఎక్కడికి వెళ్ళినా ఆతనిని చుట్టుముట్టే యువకులు, యువతులు - ఆతని అనుభవాలనుగూర్చి అడిగేవారు. వారందరికీ ఆతడు ఆదర్శం.

1949 వసంతంలో ఒక చిన్నపందెంలో పాల్గొన్నాడు. అనుకోకుండా ఆతని కిదొక మరపురాని ఘటన. ఏమయిందో ఊహించగలరా? తన జీవితంలో ఎన్నో బహుమానాల నందుకున్నాడు పతాకాలు, అద్దాలు, గ్లాసులు మొదలైనవి.

నీనిలో చాలావరకు అత సుపయోగించలేదు. వాటన్నింటినీ స్నేహితుల కిచ్చేవాడు. ఈసారి మొట్టమొదటిసారి ఒక పుస్తకం బహుమానంగా వచ్చింది.

అధికారరీత్యా ప్రేక్షకగళం బయటికి పోవలసివచ్చింది. అందుచేత అడవులలో కాని, రోడ్డుమీదకాని ప్రేయనింగ్ య్యేవాడు. స్థానికంగా ఉన్న పిల్లలు వారి బైసిక్లమీద ఆతనితో పోయేవారు. నిజంగా పరుగెత్తాలంటే అడవిలోనికి దూరంగా పోయేవాడు. తిరిగి చీకటిపడిన తర్వాతే వచ్చేవాడు.

ఆటంబలంలోనే ప్రేయనింగ్ వ్యాలంటే గుంపులుగా పిల్లలు అక్కడ చేరేవారు. వారిని చూచి ఎమిల్ పారిపోయేవాడు కాదు. వారందరూ తనను చూచి నేర్పుకుండా మని వచ్చినవారని ఆతనికి తెలుసు.

“వానితో నేను మాట్లాడగలనంటావా” అని పిల్లలు ఒకరినొకరు అడిగేవారు.

“తప్పకుండా నీవేమడిగినా జవాబు చెబుతాడు. ఇతర తారలవలె గర్వపోతు కాడు.”

భయంగా ప్రారంభిస్తారు. ఎమిల్ అప్పుడే వేగంగా పరుగెత్తి ఊపిరితీసు కోవడానికి నెమ్మదిగా పోతుండి ఉంటాడు. అనుకోకుండా ఆతనితో వస్తూన్నట్టు ముందొకడు, తరవాత యిద్దరు, తరవాత ముగ్గురు ఆతని ప్రక్కన చేరుతారు. వెంటనే తనేవచ్చి కూర్చుంటానని ఎమిల్ అనడం అదే సంఘటన అక్కడున్న పిల్లలందరూ చుట్టూ చేరడానికి.

వారిలో చాలామంది ప్రారంభదశలోనివారు : మనస్సులు నిశ్చయించేసి కోని వారు, చేసికొన్న వారు; కొన్ని పందేలలో అప్పుడే పాగ్గాన్న వారు. ఈ యువకులు అనేక అడ్డు ప్రశ్నలు వేసేవారు. అన్ని ప్రశ్నలకు కాలంగా, స్పష్టంగా, జవాబు యిచ్చేవాడు ఆతని సహజ ధోరణిలో. “రోడ్ రేసు ఛాంపియన్ షిప్ పులంటే నీ కిష్టం లేదట నిజమేనా?” అని వెనకనుండి ఎవరో ప్రశ్న.

“అవును; ఇవి ప్రమాదకరం. ఒక నెలరోజులు పూర్తిగా ప్రేయనింగ్ వ్యాలీ రోడ్డుమీద దానివల్ల ఆటలరుతువులో మరేపనికీ అవకాశం ఉండదు. అందుచేతనే యీ పందేలు ‘మే’ నెలనుండి ఆకురాలకాలానికి వాయిదాపడినవి.”

“వీటిలో మీరెప్పుడైనా పాగ్గాంటారా ?”

“తప్పకుండా, ఎప్పుడో ఒకప్పుడు బెన్జియంలో ‘స్పా’ పట్నంలో, ఒకసారి రోడ్డుపందేలలో పరుగెత్తినాను. రోడ్డు అతిశయంగా రాలిపోయింది. గెలిచి ఎలా గయితేనేమి బయటపడ్డాను. ఒకసారి భరించిన యీ కష్టం మరొకసారి భరించుట కేమి? కాని సిద్ధాంతరీత్యా యీ పందేలకు నేను వ్యతిరేకిని.”

“జులై ౧౯౯౯ గారూ ! 5000 మీటర్ల పందేనికి తయారయ్యే ఉత్తమమార్గమేమిది?”

“ఎవరిని తయారుచేయుటకు ?”

“నన్నీ”

“5000 మీటర్ల పందేం నీవే పరుగెత్తాలనా ?”

“అవును, నాకు అభిలాషగా ఉంది; నీవాదూరం పరుగెత్తినావని నాకుకూడా ఆశగా ఉంది.”

“నా ప్రియమైన యువకుడా! ఇంకా చాలాకాలం నీవు వేచిఉండాలి. కొన్ని వయసులలోనే కొన్ని ఉత్తమ ప్రదర్శనల నిమిత్తము అష్టత ఏర్పడుతుంది. చిన్న దూరాలు 22 వ మీట; మధ్యరకం 26 వ మీట; ఎక్కువ దూరాలు 30 వ మీట. శరీరతత్వం ఆయాప్రయాసలకు, ఆయావయసులోనే అనుమతిస్తుంది అనుకూలవడు తుంది. బహుదూరాలకు ప్రయత్నిస్తే నీశక్తిని వృధాగా వ్యయం చేస్తున్నావన్నమాట. నీ ‘వేగం’ తగ్గిపోతుంది. నీలోనున్న యువకాగ్ని అకాలంలో నుసిఅయిపోతుంది. నీ స్వాభావిక శారీరక అభివృద్ధిని నీవాటంకపరచినవాడవవుతావు.”

“అయితే, నన్నేమి పరుగెత్తమన్నావు.”

“నీవు తక్కువ దూరాలలో ప్రారంభించాలి. అన్నిటికన్నా ముఖ్యం ‘వేగం’; తరువాత నిష్పరం, తరవాత ఓర్వి.”

“5000 మీటర్ల పందేనికి ఏ వయసులో ట్రెయినింగు ప్రారంభించాలి?”

“పరుగు పందెగాడు 1500 మీటర్లు 4 నిమిషాలలో పరుగెత్తగలిగినప్పుడు, 5000 మీటర్లకు ట్రెయినింగ్ ప్రారంభించవచ్చు. లేకపోతే, దూరపు పందేలలో మంచి ‘వేగం’ ను సంపాదించుట దుర్లభం. 800 మీటర్లు 2 నిమిషాలలో పరుగెత్తగలిగినప్పుడే 1500 మీటర్ల ప్రయత్నం చేయవచ్చు. అవసరమైన వేగాన్ని సాధించ లేనప్పుడు దూరపందేలకు దిగకూడదు.”

“ఓర్వకొరకు ప్రత్యేకంగా ట్రెయినింగు పొందాలా?”

“అంటే ఏమిటని నీ భావం. పూర్వం ఎన్నో కిలోమీటర్లు వరుసగా పరుగెత్తితే అది ఓర్వకి తార్కామనేవారు. ఈనాడు నాకు కావలసింది ఎంతసేపు ఓర్వలను అనేదికాదు; గవ్యస్థానం ఎంత త్వరగా చేరుకోగలను అనేదే. అందుచేత, పందెపువేగం ఎంతసేపు నేను నిలపగలనునేదే ప్రశ్న. 100 మీటర్లు అనేకసార్లు 15 సెకండ్లలో పరుగెత్తగలిగితే, 800 మీటర్లు 2 నిమిషాలలో పరుగెత్తగలనున్నమాట. 1500 మీటర్లు 3 నిమిషాల 45 సెకండ్లలో పరుగెత్తగలనున్నమాటకూడా! అందుచేత వేగం ఎంతసేపు ఓర్వగలనునేదే పందెంలో అంత్య ఫలితాన్ని చేకూర్చగలదు. అందు వల్లే ట్రెయినింగులో యీ విషయం దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి.

“మధ్యరకం పందేల ట్రెయినింగుకు, దూరపుపందేల ట్రెయినింగుకు గల భేదమేమిటి?”

“మైలుదూరం పరుగెత్తేవాడు శరీరాన్ని ఆట్టేబాధపెట్టినవసరంలేదు. వాని ‘ట్రెయినింగు’ వేగమీద కేంద్రీకరించాలి. చిన్నదూరాలు వేగంగా పరుగెత్తుట అలవాటు చేసుకోవాలి.

ఒలింపిక్ లో 4 వ స్థానంవచ్చిన మన ‘సివోనా’తో ట్రెయినింగు కావాలంటే 200 మీటర్లు పరుగెత్తుతుండాలి. ప్రతిసారి ‘సివోనా’యేనాకన్న త్వరగా పరుగు పూర్తి చేస్తాడు. కాని ఆ దూరం నేను రెండు రెట్లు ఎక్కువసార్లు పరుగెత్తాలి.”

“అయితే ఎక్కువదూరపు పరుగుపందెపు ప్రైయినింగు చాలా కష్టమన్న మాట ?”

“అవును. దూరం పరుగెత్తేవాడు, తన శరీరశక్తిని ఎక్కువగా ఉపయోగించాలి. ‘స్ప్రింటర్’, ‘జంపర్’, ‘త్రోయర్’ పందేనికి ముందు కొన్నాళ్లు నెమ్మదిగా విశ్రాంతి తీసుకోవచ్చు. సుయంపచ్చేసరికి బేటరీలలో ఎలక్ట్రిసిటీ తయారయినట్లు, వారి శరీరాలు తయారుగా ఉంటాయి. బహుదూరం పరుగెత్తేవాని శరీరం అకస్మాత్తుగా అలవాటు తప్పినట్లు ప్రవర్తిస్తుంది. అవసరం వచ్చినప్పుడు మోసంచేస్తుంది. మేరథాన్ పందేలలో పరుగెత్తేవారు చివరిని మిగిలినవరకూ ప్రైయినింగు నిడువకూడదు.”

“నీవుకూడా ఎక్కువదూరాలు పరుగెత్తుతావా ?”

“ప్రస్తుతం కాదు. నావేగం తగ్గిపోతుండేమోనని భయం. ఒకసారి ‘వేగం’పోతే మరల సంపాదించుట కష్టం.”

“నీ ప్రైయినింగు ఏర్పాటు చేసుకొనే పద్ధతినిగూర్చి చెప్పగలవా ?”

“సంతోషంగా చెబుతాను, కాని ఆ పద్ధతిని అనుసరించకండి. ఎందుచేతనంటే నా పద్ధతి ఎవరైనా అలసట చెందిస్తుంది.”

“కునాయాసంగా పరుగెత్తుట నేర్చుకోవాలి. అడవి ప్రదేశంలోగాని, పచ్చిక బయళ్ళలోగాని, 1000 మీటర్లు పరుగెత్తుట కలవాటుపడాలి. 100 మీటర్లు దూరం పరుగువేం క్రమంగా ఎక్కువచేస్తూ పరుగెత్తాలి. నెమ్మదిగా బయలుదేరి మధ్యలో వేగం అధికంచేసి, చివరకు వచ్చేసరికి వేగం అత్యధికంచేయాలి.

“నా విషయంలో నేను సంవత్సరం సంవత్సరం నా పద్ధతి మార్చివేస్తూంటాను. వెనుకటి సంవత్సరపు అనుభవాల ననుసరించి నేను పద్ధతులను మారుస్తూంటాను. ముఖ్యమైన విషయం తక్కువదూరపు పరుగులూ? ఎక్కువదూరపు పరుగులూ? అనే దానిమీద ఆధారపడి ఉంటుంది నా ప్రైయినింగు. అది కాకుండా శీతోష్ణస్థితిమీద కూడా ఆధారపడి ఉంటుంది. అదే నిర్ధారణచేస్తుంది 400 మీటర్లు ప్రైయినింగా, 200 మీటర్లు ప్రైయినింగా అనేవిషయం.

“నా ప్రైయినింగు ప్రారంభించేముందు, నేనెంత ఓర్వోలననేది నిర్ధారణచేసుకొంటాను. ఉదాహరణకు; 100 మీటర్లు పదిసార్లు; 200 మీటర్లు 10 సార్లు; 400 మీటర్లు 6 సార్లు; మధ్యమధ్య వేగం అధికంచేసే ఘట్టాలుకూడా ఉంటవి. కాలం వెళ్ళినకొలది, నా ఓర్వోలన శక్తికూడా అధికంవుతుంది. అందుచేత నా ప్రైయినింగు కఠినంచేస్తాను. అలాగ, రెండువారాలు చేస్తాను. పందేనికి ముందు వారం, రోజువిడచి రోజు మాత్రమే నా ‘ప్రాక్టీసు’. పందేనికి ముందు ఒకటిరెండు రోజులు విశ్రాంతి తీసుకుంటా. పందేనికి ముందు సాయంత్రం, సరదాకి నెమ్మదిగా పరుగెత్తుతాను; వీలయితే ఏ మాగ్నెటాను పందెం జరుగుతుందో దానిమీదే. మానసికంగా సిద్ధమగుటకు మాత్రమే. పరుగుమీద దృష్టి ఉండదు. సరదాకు, ఖులాసాగా చేసేపనియిది. మర్నాడు పందెంలోకూడా మనసు ఖులాసాగా ఉంటుంది.

“పందేనికి యిట్టి సంసిద్ధత యీ విధంగా తయారుగుట చాలా ఘుఖ్యమని నా అభిప్రాయం. హైజంపు చేస్తూ ఒకడు కాలువిరుగకొట్టుకొనుట నాకు తెలుసు. ప్రతిరోజూ కుంటుకుంటూ ఆటస్థలానికి పోయేవాడు ‘బార్’ ఎత్తైనస్థలంలో పెట్టే వాడు. అన్నివైపులనుంచి పరికించి చూసేవాడు. ఆతనిన్నే హీతు లతనిని విచ్చివానిగా కట్టేరు. కాని, తన కాలు బాగవగానే ఆ ఎత్తును మొదటిప్రయత్నంలోనే సాధించాడు.”

“ప్రతిపందేనికి ముందు ఎక్కువగా పరుగెత్తుతావా?”

“నేను చాలాసార్లు పరుగెత్తుతాను; 5, లేక 6 సార్లు వేగం అధికంచేస్తాను. కొంత వ్యాయామం చేస్తాను.”

వ్యాయామం ఎలా చేస్తాడో లేచి నిలబడి చేసి చూపించాడు.

“త్వరితంగా చేయుటవల్ల వళ్ళు వేడెక్కుతుంది. ఆరోగ్యం దృష్ట్యా యిది చాలా ఉపయోగం. అవయవాలు సరియైన స్థితిలో ఉంటాయి. పందెం మధ్య ఏ అవయవమైనా అవసరమైన పనికి జంకదు. అన్ని విధాలా ఉపయోగపడుతుంది. మోటారు ట్రైసికిల్ ఏక్సిలరేటర్ నొక్కేముందు వేడెక్కాలికదా! మానవయంత్రానికికూడా యిది అవసరం. ఇది బలాన్ని అనవసరంగా వ్యయంచేయదు.”

“నీకు ఊపిరితీసుకోవడానికి అవసరమండదా?”

“అది నాకు తెలియదు. వేగంగా పరుగెత్తుతే నీ కండలకు ఎక్కువ ‘ఆక్సిజెన్’ కావాలి. ఉపిరి పోయినట్టేపిస్తుంది. ఈ స్థితి స్వాధీనంలోకివస్తే అవయవాలన్నీ యధాస్థితికివచ్చి పనిచేస్తవి. కాని మంచి ప్రయోనింగుపొందినవారికి యీ అవస్థ రానేరదు.”

“కొంతవరకు భయమే దీనికి కారణం. రక్తనాళాలు బిగుసుకుపోతాయి; రక్తం ప్రవహించవలసినంత వేగంతో ప్రవహించదు. కాస్త ఓర్వగలిగితే, యిది ప్రమాదంకాదు. అందుచేతనే ఒకేరోజు రెండు పందెలలో పాల్గొనేవాడు, రెండవ పందెంలో ఎక్కువ జయప్రదంగా పరుగెత్తుగలడు, ముఖ్యంగా అది అంత విలువైన వ్యక్తిత్వం కాకపోతే.”

“జరుగుప్రారంభంలో భయంగా ఉంటుందా నీకు?”

“నిశ్చయంగా, ముఖ్యమైన పందెమయితే నా కెంతో భయంగా ఉంటుంది. కాని ఆ విషయం నా ప్రత్యేకధులకుమాత్రం తెలియనీయను. రాబోయే ఆయాసం, అలసట, బాధ మనుష్యులను కృంగితిస్తాయనటానికి సందేహ మేముంది? కష్టమైన పందెంలో పందెగాడు బాధపడతాడు. సందేహంలేదు. ఈ బాధలన్నీ, మనో నిశ్చలతవల్ల జయించగలవాడే, రికార్డులు భగ్నంచేస్తాడు; విజయాన్ని సాధిస్తాడు. అవన్నీ పందెం ప్రారంభమయినంతవరకే. పందెం జరుగుతూన్నంతకాలం అన్ని బాధలు మరచిపోతాం; అన్ని తలపులు పందెంమీదే నిలబడిఉంటాయి.”

“అలాంటి పెద్దపందెంలో పరుగెత్తాలి. రాక్షసిలాగ ప్రారంభంనుంచి పరుగెత్తుతా” అన్నాడొకడు.

“మొదటే కొన్ని గజాలవరకు అతివేగంగా పరుగెత్తకూడదు. అలా చేస్తే అది ప్రాథమికంగా పొరబాటుగా పరిణమిస్తుంది. నీ మొదడు నిర్మలంగా ఉండాలి. ముందే వేగంగా పరుగెత్తుటవల్ల ప్రమాదం కలదు. మొదట్లోనే నీ శక్తిని ఉపయోగించేస్తే, చివరకుండవలసిన బలం మధ్యలోనే ఆహుతి అయిపోతుంది. ఒక్కొక్కప్పుడే, కొన్ని పరిస్థితుల్లోనే మొదటే వేగంగా పరుగెత్తుట అవసరమవుతుంది. అప్పుటికికూడా దానివల్ల నష్టాలు లేకపోలేదు.”

“ఆఖరుఘట్టంలో పరుగెత్తే పద్ధతేమిటి?”

“కొందరు ‘స్పింటు’ పందెగాళ్లున్నారు. మొదటినుంచి చివరవరకు వేగంగా పరుగెత్తేవారున్నారు. “స్పింటల్లు” ఆడంబర ప్రియులు. నాంచటి వేగప్రియులు, ప్రత్యర్థులను తెక్కచేయకుండా, అందమైన ఫలవంతమైన ప్రదర్శన లివ్వగలరు. స్పింటు పరుగుదారులలో సత్తువను బయటకు లాగుట కవసరమే ఉండాలి. మావంటి వారికి, ‘స్పింటు’ దాక్తు పోటీవస్తే, వీరు మొదట ప్రారంభించిన వేగ గమనం చివరవరకు నిలుపుకోగలరా అనేదే ప్రశ్న.”

“మీ జీవనపద్ధతులనుగూర్చి ఏమైనా చెప్పగలరా? మీ కేమైనా నియమాలున్నాయా?”

“సుసవుగానే చెప్పవచ్చు. మత్తుద్రవాలు ప్రమాదకరం. అప్పుడప్పుడు ఒక గ్లాసు పుచ్చుకుంటాం, అంతగా అవసరమైతే. నేనసలు పొగత్రాగను. పొగ త్రాగుడు ఎందుకు ప్రమాదకరమో డాక్టర్లు చెబుతారు. నేను చెప్పనవసరంలేదు.

“అన్నింటికంటే ముఖ్యం నిద్ర. నియమంగా నిద్రపోవాలి. నేను మామూలుగా, రాత్రి 9, 10 మధ్య నిద్రపోతాను, ప్రాద్దన 5, 6 మధ్యలేస్తాను. కష్టమైన పందేనికి ముందు 10 గంటలు నిద్రపోతాను.

“ఇంక తినుట, త్రాగుట: ఆకలివేసినంత తినుట, దాహంవేసినంత త్రాగుట. ఒకసారి డాక్టర్ల సలహావల్ల ఆకలిదప్పల కారణంగా చనిపోవలసినవాణ్ణి. ఆలోచించి చూస్తే లేళ్ళు, కుక్కలు, చెవులపిల్లులు, ఏ ఆహారం తమ ఆరోగ్యానికి మంచిదా అనే ఆవేదన చెందవు. అయినా మనుష్యులకంటే అవి ఎక్కువవేగంగా పరుగెడతాయి.”

“పందేనికి ముందు మీరు భోంచేస్తారా?”

“పందెం ప్రారంభమవుతుందనగా భోంచేయకూడదు. కాని నేనుమాత్రం యీ నియమానికి వ్యతిరేకంగా చాలాసార్లు ప్రవర్తించాను. అయినా, దానివల్ల నేనేమీ దుష్ఫలితాలనుభవించలేదు. బహుశః నాకుడుపు చాలాబలమైన దనుకుంటా.

“నేను ‘ఎకాడమి’లో చదువుతున్నప్పుడు ఉదాహరణకు చెబుతున్నా: 7-9 ఘంటలమధ్యనే నేను త్రేయినింగు ఆవగలిగాను; అంటే రాత్రి భోజనానికి, ‘బ్యూగిల్’ పిలుపుకు మధ్యవ్యవధిలో నన్నుమాట. నేను దానికి అలవాటుపడి పోయాను. అప్పటినుంచి పందేలకు ముందు ఆహారం నన్ను బాధించలేదు. కాని ఆరోగ్య కారణాలవల్ల యీ పద్ధతి నిరాకరించాలి.

‘బ్రిటానియాప్రీమ్’ పోటీలకు నేను లండన్ లో నున్నప్పుడు పందేనికి ముందు మాకు భోజనం పెట్టేరు. పందెం పూర్తి అయినతర్వాత చాలామంది పోటీచేసినవారు కడుపునొప్పిని ఫిర్యాదుచేశారు. కాని నాకేమీ బాధ అనిపించలేదు.

“ఒకసారి దక్షిణాన మమ్ముల నాహ్వనించినవారు పోటీలమధ్య ఫలాహారాల విందుచేశారు. నా పందెం మరో అరగంటకు ప్రారంభం కానున్నది. ఆ రుచికరమైన అందమైన ద్రాక్షపండ్లకొరకు ఒక గంట వేచిఉండాలి. ఈ లోపుగా నా మిత్రులు అవన్నీ కాజేసేవారే. ఈ ద్రాక్షాలంటే నా కైతో ప్రీతి. అందుచేత పందెంత దగ్గరున్నా, నాకిచ్చిన ద్రాక్షపండ్లన్నీ త్వరగా మింగివేశాను. మామూలుగా న్నా ఎక్కువ చెరుటపోసింది. దానికి కారణం నా శరీరంలో ఎక్కువగా నీరుండుట. అదృష్టవశాత్తు అది చాలా సులభమైన సునాయాసమైన పందెం.

“ఈ విషయం యింకా స్పష్టంచేయాలి; ఏ పందెముచగూర్చి అయినా నేను ఆత్మతగా ఉన్నట్టయితే, 5 గంటలు ముందుగా తినడం ఆపివేస్తాను.”

“ఎమిల్ ! యింత ఆత్మనిగ్రహం నీ కలాలవడింది ?”

“అది కాలంతో క్రమంగావస్తుంది. కాని, వెంటవెంటనే అద్భుతాలు సాధిద్దామని బయలుదేరకూడదు. ఏవ్యక్తి అయినా తన స్వాధీనంలోనున్నవానినే చేయుటకు పూనుకోవాలి. చిన్నచిన్న కార్యాలను సాధిస్తూ, చివరకి పెద్దవి సాధించవచ్చు. ఒక్కొక్కప్పుడు యీ సాధన విస్మయంగా ఉంటుంది. త్రెయినింగు విడవకుండా చేస్తాంటే ఆ త్రెయినింగు క్రమంగా తీవ్రతరంచేస్తే మనసుకు స్వాధీనం చేసికొనే శక్తి విజృంభిస్తుంది. అప్పుడు ఎంత కఠినకార్యాన్నైనా చేయగలుగుతారు. ఆలసట, ఆయాసం బాధపెట్టవు. ఈ విధంగా శరీరాన్ని లాంగ్ టీముకోసకపోయినట్టయితే మానసికశక్తిని అభివృద్ధిచేసికొనకపోయినట్టయితే ఏమీ సాధించలేరు.”

“ఎమిల్ ! నీ ఫక్కినిగూర్చి కొంత తెలియజేయి.”

నమ్మడిగా చీకటి నీడలు సాయంకాలపు వెలుతుర్ని మింగివేస్తున్నవి. ఇంటికి పోదామని ఎమిల్ కు ఆత్మతగాఉంది. అయినా ప్రశ్నలడుగుతున్న యువకులకు జవాబులు చెప్పటం మానలేదు. ఆతని మాటలను, వారందరూ వేదవాక్కులలాగ పరిగణిస్తున్నారు.

“ప్రదర్శనయొక్క బాహ్యస్వరూపం ‘ట్రైయల్’. ఏదైతే మీరు మీకళ్ళతో చూడగలరో అది. ట్రైయల్ ముగియి పందెగాడిస్తూ నిల్లయించుట న్యాయంకాదు. 5 కిలోమీటర్ల యిద్దరు పరుగెత్తుతున్నారనుకోండి; ఒకనిది మంచి ట్రైయల్, రెండవవానిది చెడ్డట్రైయల్. అందులో ఒకడు ఆకస్మికంగా, పరుగుగమనం అధికంచేసి 50 మీటర్లలో గెలిచాడనుకోండి. వాని విజయానికి కారణమేమంటారు? బాహ్యంగా కనబడే ట్రైయల్ కారణమా, లేక ఆతనిలో అంతర్భూతమైన మంచితోతనాలా? చెడ్డ ట్రైయల్ వాడే యీ విషయం పొందేడనుకోండి. సనాతనమైన, ఉత్కృష్టమైన ట్రైయలున్నవాడు ఎన్నిసార్లు ఓడిపోలేదు. నా ట్రైయల్ అందంగా ఉండదని ఎంత

మంది నన్ను నిందించలేదు! పండేలు, జయాపజయాలు, సౌందర్యాన్ని అనుసరించి నిష్ఠయిస్తామని ప్రకటిస్తే, అప్పుడు నేను ట్రైయర్ లో అందాన్ని అలవరచుకుంటా: ఎన్నాళ్ళు, వేగం ప్రాధాన్యం వహిస్తుంటే, అన్నాళ్ళు వేగాన్ని సాధించుటే నా పరమావధి.

“అయినా అనేక సంవత్సరాల ట్రైయినింగువల్ల, ట్రైయర్ లో ఉండే ఉత్త మాంశాలను, ఎవరైనా గ్రహించగలుగుతారు. ఏ కదలికలవల్ల కాలం వృధాఅవు తుందో వానిని త్యజించవలసిందే. అందుచేత దీనినిగూర్చి మీ రెక్కువగా బాధపడ కండి - నేను ప్రారంభించినప్పుడు, నన్నుగూర్చి యిలాగే అనేవారు. “ఈతని తీరు నిష్ప్రయోజనం. గొప్పపరుగు పండేగాని లక్షణాలు యిరనివోలేవు.” తర్వాత నేను రికార్డులు: భగ్గుంచేస్తూ పోయేసరికి, వారే యిలా అన్నారు: అవును ‘అదేపద్ధతి, జట్ లో పెక్కును ఆదర్శంగా భావించాలి.’

“ఏమయినా, పరుగులవిషయంలో సిద్ధాంతీకరించుట ఎక్కువగా అనవసరమని నా అభిప్రాయం.

“పరుగెత్తుట మానవసహజమైన స్వభావం. నీకు ఉత్తేజమని అనుకొన్న విధంగా పరుగెత్తు. ఎప్పుడూకూడా ఇదొక సునాయాసమైన కార్యక్రమనే భావం తోనే ఉండు. కుండేలుకూడా పరుగెత్తుట నేర్చుకొనే పద్ధతే యిది.

సిద్ధాంతాలు ఎక్కువైతే మనసుకు కలవరపరుస్తాయి. తప్పు చేసేస్తామేమో అనుకొనేవారు, ఏమీ చేయకుండా సిద్ధాంతాలనువర్గిస్తూ యింటివద్దనే ఉండిపోతారు.”

పిల్లలందరు గొల్లన నవ్వేరు. ఎమిర్ జవాయులు వారిని నవ్వించాయి. వారికి నచ్చేందుకు యింకా ఉదాహరణలిస్తూ యిలా అన్నాడు :

“నిజమే, సిద్ధాంతాలపతనంవల్ల ఒక్కొక్కప్పుడు, ప్రజ్ఞావంతులుకూడా ఫలితాలను అందులేకపోయారు. తన కాళ్ళు ఎక్కువబరువును మోయవలసివస్తుందని తేలికగా అయిపోయేందుకు ప్రయత్నించాడొకడు. దానికి త్రాగుట వూర్తిగా మనివేశాడు. దీనివల్ల కడుపులో వికారం యిలుచుదేరితే, డాక్టర్ దగ్గరకు వెళ్ళేడు. ఈతని సిద్ధాంతాన్ని డాక్టర్ తెలిసికొని ఏమిచిగింపో నిశ్చయించాడు. రోజుకు రెండులిటర్సు నీరు త్రాగవన్నాడు. వారంరోజులలో బాగున్నాడు.

మరొకడు 800 మీటర్ల పంజెం 2 నిమిషాలలోపుగా గెలవాలంటే 6 కిలోల బరువు తగ్గాలని నిశ్చయించాడు. తగ్గాలన్న బరువులో సగం తక్కినరికి 800 మీటర్ల పరుగెత్తుటకు 2 నిమిషాల 10 సెకండ్లు పట్టింది. అంతకుముందు 2 నిమిషాల 05 సెకండ్లలోనే పరుగెత్తేవాడు.”

“నీ అంగలు చిన్నవని అంటారుకదా?”

“అవును, నిజమే. పెద్దవిగా ఉంటే బాగుండేది. అయినా, దూరాన్ని ఎక్కి ఉంటుంది. స్పీండుకు తన శక్తివంతా ఒక్కసారే ఉపయోగిస్తాడు. కాని దూరం ఎక్కువైనప్పుడు, వేలకొలది అడుగులు వేయవలసినప్పుడు అంతశక్తిని ఒక్కసారి

ఉపయోగించలేను నేను. మేరథాన్ పరుగులో అడుగు భూమిమీదనుండి ఎత్తనే ఎత్తరు. ఊపిరి జాగ్రత్తగా బిగపట్టి, స్వీయశక్తిని లోభివలె ఉపయోగిస్తారు.”

చీకటిపడింది. వాతావరణం సుహృద్భావపూరితంగా ఉంది. పిల్లలు ఎమిల్ చుట్టూ కూర్చునే ఉన్నారు; పెద్దన్న విదేశాలనుండి వస్తే ఉన్నట్టుంది వారందరికి. ఎక్స్ విషయాలు తెలుసుకోవాలన్న వారి ఆసక్తి హృదయపూర్వకం. ప్రతివానికి ఏదో తెలుసుకోవాలన్న జిహ్వాస.

“తిన్ననిమాగానికి ఎంత వేగంతో ప్రైయినింగు అవుతావు?”

“ఆ అవీ విషయం. అదే నాకు తెలియదు. దానిమీద నాకు దృష్టిలేదు. నేనోక అసిస్టెంటుకు పెట్టుకొనుటకు నావద్ద ధన మధికంగా లేదు. నావద్ద రొక ‘స్టాప్ వాచ్’ అయినా లేదు. వేగంగా పరుగెత్తడమే కాని ఎంతవేగం మనోది లేదు. పందెపువేగంతోనే పరుగెత్తుతాను. ప్రతిపందెగానికి ఎంతవేగంగా పోవాలో లోలోన తెలుస్తుంది. నా సత్తువకొద్దీ పరుగెత్తుతే వేగం క్రమక్రమంగా హెచ్చుతుంది. నీవు డబ్బు దాచాలంటే యిదివరకు బ్యాంకులో ఎంత డబ్బు వేశావో ప్రతి సారీ చూడడంకాదు; వీలైనప్పుడల్లా వీలైన ప్రతీపెన్నీ, బ్యాంకులో వేస్తూండడమే. అవసరమైనప్పుడు ఎంత డబ్బువేశావో లెక్కించుకోవచ్చు. పందెములలో కూడా అంతే”.

“నీవు చాలా పందేలలో పాగ్లాంటావని, అందువల్ల నీ ఆరోగ్యానికి ప్రమాదమని పత్రికలలో వ్రాస్తారే?”

“అదొక దురభిప్రాయం. పరుగుపందేలలో వారాని కొకసారి లేక రెండుసార్లు 10 కిలోమీటర్లకంటే ఎక్కువ పరుగెత్తరు. కాని ప్రతిరోజూ ప్రైయినింగవుతాను; అప్పుడు 3 రెట్టిధికంగా పరుగెత్తుతాను. పరుగుపందేలు నాలో శక్తిని క్షీణింపజేస్తాయి. అప్పుడు నాకు ప్రైయినింగుకు తగినవేళ ఉండదు. ప్రైయినింగే నన్ను మంచి తయారీలో ఉంచుతుంది. ప్రైయినింగులో పందెంలోకంటే నన్ను నేను ఎక్కువ కష్టపెట్టుకుంటాను. నా కండలకు ఎక్కువ అలసట కలిగించాలి.

“గ్లొజెక్” అంటే ఏమిటో తెలుసా? శారీరకబలంయొక్క మూల స్థానం. కాదుకు వెట్రోలు ఎలాగో, అలాగే శరీరంలోని కండలలో యిది యిమిడి ఉంటుంది. కండకు పని తగిలించంటే, గ్లొజెక్ ఆహుతి అయి పోతుంది. అప్పుడు దానిని శరీరం మళ్ళీ సృష్టించుకోవాలి; యీసారి ఎక్కువగా. పని లేకుండా ఉన్న శరీరావయవాలలో యీ గ్లొజెక్ క్షీణిస్తుంది. ప్రైయినింగ్ నిరంతరంగా జరుగుతుంటే, గ్లొజెక్ ప్రవాహపు వేగం అధికంగా ఉంటుంది. కండలు వానిని ఉపయోగిస్తాయి. పందేనికి ముందు కొన్నాళ్లు విశ్రాంతి తీసుకుంటే యీ ప్రవాహం తగ్గిపోతుంది. కాని అలవాటు ననుసరించి కొంతవరకు గ్లొజెక్ సరఫరా జరుగుతూనే ఉంటుంది. అప్పుడు అలవాటు ప్రకారం పరు

గత్రాలనే ఒడ్డిడి తీవ్రంగా బయలుదేరుతుంది. అలాగ, పంచేనికి ఎంతో కత్తితో నీవు బయలుదేరుతావు. అందుచేత ఒక మహాస్తర ప్రయత్నానికి ముందు, విరామం లేకుండా కొన్ని వారాలు బ్రతుకునిండు కావాలి; ఆఖరు వారం తేలికగానూ, ఆఖరు రెండు రోజులూ పూర్తిగానూ విశ్రాంతి తీసుకోవాలి.”

ఎలకలలాగ నిశ్చయంగా ఎమిల్ చుట్టూ పిల్లలు కూర్చోనే ఉన్నారు. ఎమిల్ చెప్పినమాటలు వారికి ఆకర్షణీయంగా ఉన్నాయి. వారిని నిరాశనుండి, ఆకాశం నుండి తప్పించినవి. వారి గమ్యస్థానానికి వారిని త్వరగా తీసుకుపోతవి. ఒలింపిక్ వీరుడు సంపాదించిన అచుభవ జ్ఞానాన్ని వారికి ప్రసాదించాడు. వ్యాయామ అభివృద్ధిలో రహస్యాన్ని ఒక్క-రోజులో వారు తెలిసికొన్నారు.

కృష్ణా తతో పిల్లలు లేచి ఎమిల్ తో ‘ట్రాము’ వరకు వెళ్లారు. ట్రాము కారు వస్తూంది. ఓ పిల్లవాడు, ఎమిల్ విదేశాలకు పోయాడని జ్ఞాపక మొచ్చి “నీవు ఫిన్లాండు, బెర్లినుం, ఆర్జియన్స్ వెళ్లేవురా!”

“అవును. అటుగాడు ప్రజ్ఞాచూషితస్థయిన, ప్రపంచం కొంతవరకు చూడ గలుగుతాడు. అయినా, నీ ఉత్సాహానికి అది కారణం కాదనుకుంటా. ప్రతివాడు ఛాంపియన్ కాలేడు. అది అవసరంలేదుకూడా. అయినా అది ఆరోగ్యదాయకం కాదుకూడా! కాని అద్భుత ప్రదర్శనలవల్ల మీ దేశానికి మీరు ప్రతిష్ఠ సంపాదించ గలరు. అనేకమందిని మీ అడుగు జాడలలో నడచేటట్లు చేయగలరు. ఆ విధంగా దేశ ప్రజలు వృద్ధి పొందుతారు. అవునా, కాదా!”

వారందరూ సెలవు పుచ్చుకున్నారు. ఎమిల్ ట్రాములో కూర్చున్నాడు.

వారిలో అందరికీ చిన్నవాడు ట్రామ్ వెనక పరుగెత్తుతూ? “ప్రపంచ రికార్డు మాటేమిటి!” అని కేక వేశాడు.

ఆ క్షణంలో అందరికీ అదే చింత. అయితే “ప్రపంచ రికార్డు” విషయమై మన మెవ్వరం అడుగుట మరచా మెందుచేత?”

మెట్లమీద నుంచాని ఎమిల్ వీదో అంటున్నాడు. స్పష్టంగా తెలియలేదు. చేతులతో సంజ్ఞలు చేస్తున్నాడు.

వాని అర్థం కొరకు చీకట్లలోకి చూస్తున్నారు ఆ పిల్లవాళ్లు, ఎమిల్ జవాబేమో తెలుసుకుందామని; కాని ఎమిల్ అప్పటికే చాలాదూరం పోయాడు.

ఎ మిల్ జ వా బు

ఎమిల్ ఈ ప్రశ్న పూర్తియందుంచుకున్నాడు. ఈ ప్రశ్నే అనేకమంది ఆతని నిదివర కడిగారు.

1949 జూన్ 12 న ఒప్పావాలో ఆస్పితాంపియస్ షిప్ పండ్లు జరుగుతున్నాయి. ఎమిల్ పరుగెత్తుతున్నాడు. 7 వ కిలోమీటర్లలో మధ్యలో వేళలను ప్రకటిస్తూంటే, ప్రపంచ రికార్డును గూర్చిన ప్రశ్న యితని మెదడులో మెలగింది. మంచి తయారీలో వున్నాడు. ముందువారం 'వార్సా'లో 5000 మీటర్ల పందేన్ని 7 లిచాడు; వేళ 14 నిమిషాల 10.8 సెకండ్లు. ఆ సంతృప్తరానికి అదే కనీసవేళ. రికార్డులను భగ్నంచేసే ఉద్దేశం అతనికి లేదు. ప్రేక్షకులు ప్రశంసాపూర్వకంగా కేకలు వేస్తూంటే, తన "ఫార్మ్"ను గూర్చి తనకు విశ్వాసం కలిగింది. శరీరం సంపూర్ణ స్వాధీనంలో ఉంది.

* మొదటినుంచి తన శక్తినంతా ఉపయోగించి పరుగెత్తుతున్నాడు. ఎప్పుడూ ఖులాసాను పరుగెత్తినట్లుగా పరుగెత్తిడు. ఎప్పుడూ వేళమీదే అతని దృష్టి.

"మధ్యవేళలు" ప్రకటించినప్పుడు ప్రోత్సాహకరంగా ఉన్నాయుచున్నాడు. పందెం ఆనందంగా ఉంది.

7 వ కిలోమీటర్లలో ఆతని మనస్సును నిశ్చయపరచే అవకాశం వచ్చింది. "ఎమిల్ జట్-పెక్ ప్రపంచ రికార్డునే భగ్నంచేయవచ్చు" అనే ప్రకటన చేసే అధికారి మాటలు ఆతని చెవుల్లో పడ్డాయి. అదేకాకుండా సీనో వేళలకు, ఎమిల్ వేళలకు తారతమ్యంకూడా ప్రకటించాడు.

ప్రేక్షకులు ఊపిరి బిగబట్టి కూర్చున్నారు. ఒక్కసారి ఊపిరి విడిచారు. మొదట కొందరి కేకలు; అంతకంతకు ఉత్సాహం హెచ్చింది. నివాదాలు మిన్నముట్టినవి. ప్రపంచ రికార్డు ఎమిల్ మనస్సులో ఆశను పరుగెత్తించింది. నిశ్చయానికి, దాని అమలుకు ఎమిల్ విషయంలో ఎంతో దూరం లేదన్న సంగతి అందరకు తెలిసిందే.

ఆతనిలో అంతర్భూతమైన శక్తినంతను ఒక్కసారి ఆతని నిశ్చయం పైకి ఉబికివెట్టి చేసింది. ఆతని కాళ్ల నొక నూతనశక్తి అతివేగంగా పరుగెత్తించింది. ఊపిరి లోతుగా తీసుకోవడం ప్రారంభించాడు.

స్టేడియం మూలలనుండి పిల్లులు "ప్రపంచ రికార్డు, ప్రపంచ రికార్డు, ప్రపంచ రికార్డు" అని కేకలు వేయుట మొదలు పెట్టేరు.

8 వ కిలోమీటరు చేరేసరికి మధ్యవేళ ఎంతో తెలిసికోడానికి ఎమిల్ ఆతురతి పడ్డాడు.

“28 నిమిషాల 37 సెకండ్లు ! హీనోకంటే మంచివేర.”

9 వ కిలోమీటరు 3 నిమిషాలలో పూర్తిచేశాడు. ఆతని ఆత్మవిశ్వాసం హెచ్చింది. బలహీన మేకోశానా కనబడదు. ఏ బాధ, నొప్పి ఆతని వేగాన్ని తగ్గించుటలేదు.

ఆతని మనోనిశ్చయం ఆతనిని ముందుకు పరుగెత్తిస్తూది. ప్రేక్షకులు ఆతనిలో విశ్వాసాన్ని కలిగి ఉన్నారు. వారంతా కేటలు వేస్తున్నారు; నినాదాలు చేస్తున్నారు; గాలిలో చేతులు విసురుతున్నారు. ఆతని కే అవాంతరం రాకుండుగాక అని ప్రార్థిస్తున్నారు. అశుభభావాలు పైకిరాకుండా అందరూ జాగ్రత్తగా ఉన్నారు. రాబోయే మహాత్మర సంఘటనలో అందరూ భాగస్వాములు అవుతుంటున్నారు.

9 కిలోమీటర్లు, 28 నిమిషాల 36 సెకండ్లలో దాటి వేశాడు.

ఇంకా జాగ్రత్తగా ఉండాలి; ఆఖరు కిలోమీటరు దాటుటకు 3 నిమిషాలు పట్టేదంటే హీనో రికార్డుకు బయటంటాడు; హీనో రికార్డు 29 నిమిషాల 35.4 సెకండ్లు. అంతకన్నా ఒక్కసెకండు ముందుగా గమ్యస్థానం చేరుకోవాలి. ఇది సాధింపగలదా ?

ఎమిల్ ముఖంలో అపరిమితమైన ఆయాసం, ఆతని అంతరంగిక పోరాటం ప్రేక్షకులకు స్పష్టమవుతుంది. ఆతనిని ఉత్సాహపరుస్తున్నారు. ఈ క్షణంలో ప్రతిష్ఠంతా పణంలో ఉంది.

ఎమిల్ పరుగెత్తుతున్నాడు; చివర వేగం అధికంచేస్తున్నాడు. గమ్యస్థానం చేరుకున్నాడు జయప్రదంగా ! ప్లాప్ వాచీలు 29 నిమిషాల 28.2 సెకండ్లు చూపించినవి - అంటే పూర్వపు ప్రపంచ రికార్డును 7 సెకండ్లలో భగ్నమొనర్చాడు.

ఆతని యువక మిత్రుల కత నిచ్చిన జవాబిది.

అధికార ప్రకటన చేసిన వ్యక్తి యొక్క వణకే కంఠస్వరం గాలిలోనుంచి ఈ విధంగా వినిపింది: “మిత్రులారా ! ఇదొక మహాత్మర సమయం...” ప్రేక్షకుల కోలాహలంలో ఆఖరుమాటలు వినిపడలేదు. ఎమిల్ ‘మైక్’ వద్దకు వచ్చి నప్పడే నిశ్చయిత; ఇంత స్నేహభావం కనబరచినందుకు ప్రజలకు కృతజ్ఞత తెలియజేశాడు. యువకుల నుద్దేశించి యిలా అన్నాడు:

“...నా అడుగు జాడల్లో నడచేది మీరే.”

జెకోస్లావక్ ప్రపంచ రికార్డునుగూర్చి అంతర్జాతీయ క్రీడలసంఘం ఐ. ఎ. ఎ. ఎఫ్. కు అధికార పూర్వకంగా తెలియజేయబడింది.

వేసవికాలంలో నిర్బంధంగా చాలా రోజులు విక్రాంతి తీసుకోవాలి. ప్లాక్ హోమ్ లో ఒక పందెంలో సగందూరం పరుగెత్తినతర్వాత మోకాలులో నొప్పి బయలుదేరింది. ఎంతో ప్రయత్నంచేసి పరుగు పూర్తిచేసి, దుస్తులు మార్చుకొనే గదిలోనికి వుంటుతూ చేరుకున్నాడు. పందెపుగోజున శీతలవాతావరణం అధికంగా ఉండుటచేత, ఆతనికి బాధకలిగింది. కండర మొకటి దెబ్బతిన్నదని డాక్టరు చెప్పినాడు.

ఇంటికి విచారంతో చేరుకున్నాడు ఎమిల్. ఆటలకాలం జయప్రదంగా ప్రారంభమైనదని చాల సంతోషించాడు. కాని చివరి కిలాగవుతుందని అనుకోలేదు. రుమేనియా కెడురుగా 10,000 మీటర్ల పందెం 29 నిమిషాల 48 సెకండ్లలో జయప్రదంగా పూర్తి చేశాడు. కాని నొప్పి వచ్చినవోట 'హాయిమటోమా' చిహ్నాలున్నవి. 5000 మీటర్ల పందెంకంటే ఎక్కువ దూరపు పందెంలో పాల్గొనకూడదని డాక్టర్ల సలహా.

ప్రజలకు, ముఖ్యంగా క్రీడా ప్రపంచానికి యిది విచారం కలిగించే విస్మయ సంఘటన. ఎమిల్ ఇనప మనిషని అందరి అభిప్రాయం. దేనికయినా తయారని, ఎప్పుడూ గెలుస్తాడని, అతని కేప్రమాదం జరగదని అందరూ అనుకుంటారు.

ఇప్పుడు మరి చేసేదేమిలేదు. 'రాసికీ మెమోరియల్' పందెంకూడా ఎమిల్ లేకుండా జరగవలసిందే.

ఫిన్లాండుతో అంతర్జాతీయ పందెం దగ్గరకు వస్తోంది. దీక్షాపరులైన ఫిన్నుల కెడురుగా నిలవలసిన జట్టులో ఎమిల్ ఉంటాడా?

అతి జాగ్రత్తగా ట్రెయినింగవుతున్నాడు. ప్రమాదం జరగలేదు. దొప్ప మానింది. యధాస్థితికి వచ్చాడు. ఇది శుభసూచకమే. జట్టులో ఆత్మవిశ్వాసం పెరిగింది. ప్రత్యక్షంగా అంతులైన దేశంతో పోరాటానికి దిగుట కిదే ప్రధమం. అందుచేత వీలయినంత బలమైన జట్టుతో పంచేలకు వెళ్లాలని కోరిక.

ట్రెయినింగుకు వేళ ఎక్కువగా లేకపోయినా, ఫిన్లాండులో ఎమిల్ పరుగెత్తిన పందేలు అతని ప్రతిష్టను ఎక్కువచేశాయి. కాగా, ప్రపంచంలో బహుదూరపు పందెగాండ్రలో మొదటివాడన్న ఖ్యాతి చిరస్థాయిగా ఉండిపోయింది.

మేము ఫిన్లాండు చేరగానే చూచిన ప్రకటన పత్రాలవల్ల, ఎమిల్ ఖ్యాతి స్పష్టమయింది; అక్కడి ప్రజలు ఎమిల్ కొర కెంతగా నిశ్చిన్తున్నారో కూడా బోధ పడింది.

"జెటోవేక్ పరుగెత్తే ఆసు" అనే ఫీర్మికలు అంతర్జాతీయ పోటీని గూర్చిన ప్రకటనల్లో కనబడినవి.

మా జట్టు ఎక్కడికి వెళ్ళినా, ఎమిల్ను గూర్చి తెలిసికోవాలన్న కుతూహలం ప్రకటితమయింది.

ఆట వస్తువుల దుకాణాలలో ఫిన్నిష్ మేకులజోన్లు కొంటున్నప్పుడు, భోజన శాలల్లో, ట్రాములలో, ప్రతిస్థలంలోనూ ఎమిల్ మా జట్టులో వచ్చాడని ప్రజలు వారి హద్దాన్ని తెలియజేశారు.

1952 ఒలింపిక్ ఆటల నేర్పాటుచేసిన హెల్సింగీ స్టేడియంలో మా ఆట గాండ్రకు, ఫిన్నిష్వారికి తీవ్రమైన పోటీలు జరిగినవి. పోటీల ఫలితాలు టెలిఫోన్ ద్వారా తెలియగానే, మన దేశపు ప్రజలలో బయలుదేరిన సంతోషం అద్వితీయం. ఫిన్నుల జట్టుకన్న మన జట్టు 7 'పాయింట్లు' మాత్రమే వెనుకనున్నది. అదీగాక, చాలా జాతీయ రికార్డులు భగ్గుమయ్యాయి.

ఎమిల్ 6 రోజులలో, 4 ముఖ్యమైన పెద్దపండేలలో పాగొన్నాడు. స్టేడియంకు వెళ్ళిరావడం ఒక పెద్దపని. ఎమిల్ మొదల ఒక్కసారైనా గెలుపు సాధిద్దామని ఫిన్ల అనేక ప్రయత్నాలు చేశారు. కాని ఏమీ ప్రయోజనం లేకపోయింది.

ప్రతిపందెంలలోను ఫిన్ల షు పందెగాండ్లు ఒకరి కొకరు అమితమైన సహాయం చేసుకున్నారు. వారి పన్నాగాలవల్ల మొదటి స్థానానికి చేరుకోగల మనుకున్నారు. వారికి జట్లోవేళ్ళు లేనిసౌకర్యమొకటైంది. ఎమిల్ అన్ని పందేలలోనూ తా నొక్కడే పరుగెత్తవలసి ఉంది. ఫిన్లులకు ఆ యిల్లు దిలేదు. మా జట్టులోని మరొక బహు దూరపు పరుగుపందెగాడు జట్లోవేళ్ళు సహాయం చేయలేదు; ఆతనంటే ఫిన్లులకు భయంలేదు.

10,000 మీటర్ల పందెంలో కోనెనెన్, హీనోల కదురుగా జట్లోవేళ్ళ పరుగెత్తేడు. ప్రారంభమయిందో లేదో రాక్షసిలాగ పరుగెత్తేడు కోనెనెన్. ఎమిల్, ఆస్టో, బుడాపెస్టులలో పూర్వం పరుగెత్తినప్పటివలె అనుభవంలేని ప్రారంభదశలో లేడు. ఎమిల్ ఏమిచేస్తున్నాడోనని వెనకకు తిరిగి చూశాడు కోనెనెన్. దీని అర్థం ఎమిల్ కు బోధపడింది. అప్పుడే ఫిన్ల పత్రికలలోని శీర్షికలు ఎమిల్ కు హాసకం పచ్చాయి; “మొదటిస్థానం, ఎమిల్ ఎవరికి వదలడు” అనే శీర్షికలు.

కోనెనెన్ ఉద్దేశం ఎమిల్ కు తెలిసింది. పన్నుగడయ్యుక్క ఆంతర్యమథమైనా, దానివల్ల మోసపోకూడదని నిశ్చయించాడు. జట్లోవేళ్ళ ఎప్పుడు తన్నందుకుంటాడా అని వేచివున్నాడు, అతనిని వేగంగా పరుగెత్తువట్లు ప్రోత్సహించుటకు. ఎమిల్ మాత్రం తన ఫక్కి వదలలేదు. తన కేవిధంగా అనుకూలమో, అలాగే పరుగెత్తుతున్నాడు. దానివల్ల తన శక్తిని సమయానికి ఆదా చేస్తున్నాడు. ప్రత్యర్థులు బాగా తెలుసు నతనికి. అంతకన్నా బాగా తన సామర్థ్యం తెలుసు ఎమిల్ కు. ఈ క్షణంలో అతని అనుభవం అతనికి అండగా నిలచింది.

కోనెనెన్ చచ్చేటట్లు పరుగెత్తేడు. లాభం లేకపోయింది. ఎమిల్ తన కనువైన వేళ చూసి, ఆతనిని దాటిపోయేడు. అలాగే మరికొంత సేపటికి హీనోను వెనక్కు పంపించాడు.

29 నిమిషాల 55 సెకండ్లు పట్టింది. ఎమిల్ జట్టు కది ప్రథమ స్థానాన్ని సంపాదించింది. మర్యాద 5000 మీటర్ల పందేనికి మరొక యిద్దరు క్రొత్త పందెగాళ్లు యీతనితో పోటీకి నిలబడ్డారు. వారు ‘మకీలా, కోస్కెలాలు.’

నమ్మతారా! ముందురోజు పన్నుగడ యీరోజుకూడా అవలంబించారు. మకీలా తన శక్తిని వ్యయం చేసిన తర్వాత, కోస్కెలా జోరుచేశాడు. వెనకటి దినం ఆయాసం ఎమిల్ కు అసౌకర్యం కలిగిస్తుందని ఆశ. పోరాటం గమ్యస్థానం వరకు సాగింది. ఆఖరుకు ఎమిల్ గెలిచాడు. వానివేళ : 14 నిమిషాల 20 సెకండ్లు; జట్టుకు యింకా కొన్ని ‘పాయింట్లు’ అధికమయ్యాయన్న మాట.

ఎమిల్ సంతోషానికి కారణమంది. వైదేశంలో ఆ దేశంవారి పోటీదాళ్లవైన విజయాలు ఆనందింపదగినవే. ఫిన్ల ఆటల పత్రికలు ఎమిల్ కు ప్రశంసించాయి.

పరుగు పందేల ప్రావీణ్యానికి పెట్టినదిపేరు ఫిన్లాండు. అట్టి ఫిన్లాండులో ఎమిల్ యొక్క ప్రష్ణును పత్రికలు ప్రశంసించాయంటే, దానిలోని అంతరార్థం ఊహించ వలసిందే.

రెండు రోజుల తర్వాత, కోస్కెలాకు ఎదురుగా ఎమిల్, 'టుర్కు'లో కలి కాడు. ఈసారి తన ప్రష్ణునంతా చూపించాడు జట్టోవేక్ మిద ప్రతీకార కాంక్షతో. పోరాటం తీవ్రంగా జరిగింది. పరుగుమార్గం వెనక్కి పరుగెత్తుతూన్నట్టయింది, ఈ ఇద్దరు ప్రఖ్యాత పందెగాండ్ర అడుగుల ఒత్తిడికి జడిసి. పందెం కాలమంతా ఒకరి ప్రక్క నొకరు పరుగెత్తేరు. కాని ఆఖరు మీటర్లలో ఎమిల్ వేగం అధికం చేశాడు. దానివల్ల ఫలిత మతనికి దక్కింది. రెండు రోజుల క్రిందటికంటే, ఆతనివేళ బాగున్నది. ఈసారి వేళ : 14 నిమిషాల 13.6 సెకండ్లు.

మూడవసారి కోస్కెలా, జట్టోవేక్, 'పోరీ' పట్నంలో 3000 మీటర్ల పందెంలో పోటీచేశారు. ఎమిల్ కు యీ పందెం చాలా ప్రమాదకరం; అతని వేగానికి అనువైన పోటీలలో కనీసమైనది. అందుచేత ఫిన్లాండులో జరిగిన అన్ని పోటీలలో యిది కఠినతమమైనది. కోస్కెలా ఆఖరు మళ్ళుపువరకు, ముందే ఉన్నాడు. ఈసారి తప్పకుండా ప్రతీకారవాంఛ నెరవేరుతుం దనుకున్నాడు. కాని, చివరకు ఎమిల్ ఆతనిని దాటి కొన్ని అంగుళాలలో గెలిచాడు.

అజేయుడుగా, కీర్తికాంతతో ఫిన్లాండును పాదాక్రాంతంచేసి, ఎమిల్ యింటికి తిరిగివచ్చాడు. కొద్దిరోజులలో మాస్కోలో సోవియట్ ఆటగాళ్ళు ఎమర్గోవలసి ఉంటుందని తిరుగు ప్రయాణంలో వారికి శుభవార్త తెలిసింది.

మా స్కోలో విజయం

1938 లో యుద్ధం ప్రారంభం కాకముందే, సోవియట్ ఆటగాండ్రతో సంబంధం ఏర్పాటుచేసుకొనుటకు ప్రయత్నాలు జరిగినవి. యుద్ధంమూలంగా ఏర్పాట్లన్నీ ఆపుచేయడమైంది. యుద్ధంతర్వాతనే ఈ సంబంధాలు కొద్దిగా ఏర్పాటుచేయుటకు అవకాశం వచ్చింది. జెకోస్లావక్ యీతగాం ద్రప్పడే మాస్కోలో అతిథులయ్యారు. ఇంక యిప్పుడు ఆటగాండ్రు ఆహ్వానింపబడవలసి ఉంది.

ఫిన్లాండునుంచి వచ్చారో లేదో, జెకోఆటగాండ్రు మాస్కో ప్రయాణానికి సంసిద్ధులు కావలసివచ్చింది. అప్పటికి సోవియట్ వ్యాయామ స్థితిగతులకుగూర్చి

ఎవరికీ అంతగా తెలియదు. ఆస్టోపట్టణంలో జరిగిన యూరోపియన్ ఛాంపియన్ షిప్పులలో, కొందరు సోవియట్ వ్యాయామ ప్రవీణులనుగూర్చి తెలియవచ్చింది; లండన్ లో సోవియట్ ఫుట్ బాల్ ఆటగాండ్ల విషయాలనుగూర్చి విన్నాం. ఈతగాళ్ళ అద్భుత 'వేగ'లనుగూర్చి, 'స్కేటరు' గూర్చి విన్నాం. కాని వ్యాయామ శిక్షణయొక్క విస్తరణనుగూర్చి ఎవరికీ ఏమీ తెలియదు.

ఆస్టోలో ఎమిర్, సోవియట్ పంచెగాళ్ళను కలుసుకున్నాడు. ఒసాలిన్, డుంబాష్టి, కారాకులోవ్, వేనిస్ ఎమిల్ కు మిత్రులయ్యారు. సరిహద్దు ప్రాంతాల మధ్య జరిగే 'రిలే రేసు' మూలన మరికొంతమందితో పరిచయం కలిగింది. అందు చేత యీ ప్రయాణానికి ఎమిర్ సుముఖంగానే ఉన్నాడు. అందులో స్త్రీల జట్టులో ఎమిర్ భార్య 'డానా' కూడా వస్తోంది!

జూలై 21 వ తేదీన సోవియట్ విమానంలో 50 మందితో కూడిన జేక్ జట్టు మాస్కోకు ప్రయాణమయింది.

ప్రతికా రచయితల వాచలకంపై, వ్యక్తిత్వాభిప్రాయాలూ, భావాలు విమర్శలవికాబట్టి, ఎమిల్ యీ ప్రయాణాన్ని గూర్చి చెప్పిందియే సంతే:

"మేము మాస్కో చేరేసరికి చీకటి పడింది. మమ్మల నావోనించుకు వ్యాయామ శిక్షణాధికార్లు, స్త్రీలు, పురుషులు, ఆటగాండ్లు పువ్వుల గుత్తులతో విమానాశ్రయంవద్ద నిరీక్షిస్తున్నారు. ఈ హృదయపూర్వక స్వాగతానికి మే మానంద భరితుల సయ్యా. నే ననేక విదేశాలలో అతిథిగా ఉన్నాను. కాని, మాప్రస్థానో అంత అభిమానంతో మాకు స్వాగతమిచ్చట, యిదే మొదటిసారి.

పట్నంలోకి వెళ్ళాల్సి రోడ్డుమీదనుంచి బస్సులో ప్రయాణించేశాం. బస్సులో కొందరు రష్యన్ ఆటగాండ్లతో పరిచయం అయింది. అందులో ఆస్టోలో కలుసుకున్న వారు వున్నారు.

పట్టణ పరిసరాలలోనుంచి బస్సు వేగంగా పోతువుంది. మొదట చిన్న యిల్లు, తర్వాత బ్రహ్మాండమైన మేడలు రోడ్డు కిరుప్రక్కల కనబడుతూ వున్నాయి. భవనాలు, కార్లు, మనుష్యులు; అంతా ఏవో చాలా హడావుడిగా ఉంది. అనేక రకాలైన బట్ట, ఆరువరుసలో ఒక్కసారి పోతున్నాయి. హాపులన్నీ వస్తువులతో నిండి ఉన్నాయి. ఆయళ్ళనుధ్య 'క్రెమిన్' భవనం అత్యున్నతంగా ఎగురుతువున్న ఎర్రపతాకతో మాకు కనబడింది.

"నేనునల్" హోటలులో, విశాలమైన గదులలో మాకు విడిది యేర్పాటుయింది. ఆ మరునాడే మా కచ్చటి దృశ్యాలను కనగరచుకును ప్రత్యేకమైన ఏర్పాట్లు జరిగినవి. ప్రొద్దున్న ఫలాహారం తర్వాత పట్నం మాచుకును బయలుదేరినాం. మాకు పట్నం చూపించుకును వచ్చిన పెట్రోక్, మేము కోరినవన్నీ చూపిస్తూ వున్నాడు. తర్వాత ప్రతికా రిపోర్టు ఒక గుంపుగా వచ్చారు. వారిమొట ఫాటోగ్రాఫర్లు. ముందు నేను వీరితో పని పూర్తిచేసుకొని, ప్రక్కవీధులు కొన్ని

చూద్దామని వెళ్లేను. అకస్మాత్తుగా అధికారదుస్తులలో నున్న ఒక యువకుడు ఆదారిని వస్తూండడం చూచాను.

ఆతడు నా వద్దకు వచ్చి, నా పీపుమీద తట్టి పెద్దనవ్వు నవ్వాడు.

“ఏమిటిది, నీ వప్పుడే యిక్కడకు వచ్చావా? నీకు జ్ఞాపకమున్నానా? మనిద్దరం ఆస్టోలో కలిశాం అన్నాడు.”

“ఏమిటిది, వేనిస్” అని సంతోషంతో పలకరించాను. కరచాలనంచేసి, పీపు మీద తట్టడం యిప్పుడు నావంతు. అప్పు డిద్దరం ఒకరి మెదమీద ఒకరం పడ్డాయి.

ఆతడు కెప్టెన్ ఫిడోషి వేనిస్. యూరోపియన్ ఛాంపియన్ షిపులలో ఎంతో ధైర్యంగా 10,000 మీటర్ల పందెంలో పరుగెత్తేడు. ఈమధ్యనే 30 కిలోమీటర్లలో ప్రపంచ రికార్డు సృష్టించాడు. అయితోని ఆనందమయ సంఘటన, వేనిస్ ను కలుసు కోవటం.

తర్వాత ట్రెయినింగు విషయం, ఏర్పాట్లు ముఖ్యం కాబట్టి, ట్రేడియం వద్దకు వెళ్ళాం. సోవియట్ ఆటగాండ్లలో ముఖ్యులచాలామంది అక్కడేవున్నారు; మేముకూడా ఏర్పాట్లలో నిమగ్నమయ్యాం. ట్రెయినింగు విషయమై వారెంత శ్రద్ధ వహిస్తారో, ఉపాధ్యాయుల సలహాలను వారెంతగా మన్నిస్తారో, మేము తెలుసుకున్నాం. వ్యాయామంలో వారి కెంత నమృతముందో గ్రహించాం. వారి నినాదం: “శారీరకారోగ్యం నూటికి 30 పాళ్ళు వ్యాయామమీద ఆధారపడి వుంటుంది.”

ప్రజల విద్యాకార్యక్రమంలో వ్యాయామ శిక్షణకు వున్నత స్థానం కల్పించ బడింది. అధికంగా ధనం ఈ శిక్షణపై ఉపయోగించబడుతోంది. పూర్వం సంవత్సరానికి దీనిమీద వ్యయం 16 మిలియన్ల రూబుల్సుమాత్రమే. ఇప్పుడు 500 మిలియన్ల రూబుల్సు వ్యయ మగుచున్నది. సోవియట్ ప్రజల శారీరకశక్తి, యీ వ్యాయామ శిక్షణమీద ఆధారపడి ఉంటుంది. కాబట్టి, ప్రణాళికలు దేశవ్యాప్తంగా ఏర్పాటు చేయబడ్డవి.

ఈ విధమైన శిక్షణ యుద్ధానికి బాగా ఉపకరించింది. శత్రువు నోడించుటలో, దేశాన్ని విముక్తి నొందించుటలో యిది ప్రముఖస్థానం వహించిననుటకు సందేహం లేదు.

శాంతి స్థాపనతో, రక్షణ కర్మాగారాలనుండి ఆట స్థలాల్లోకి ఆటగాండ్లు తిరిగి వచ్చారు. ప్రజాసమాహం క్రీడలలో ఆసక్తితో పాల్గొనుటమాలంగా, సాధారణ ప్రజాస్థాయి ఎక్కువైంది. 350 జాతీయ రికార్డులు, 20 ప్రపంచ రికార్డులు యీ సంవత్సరంలో భగ్నమయ్యాయంటే, దేశం మొత్తంమీద వ్యాయామ శిక్షణ ఎంత వ్యాప్తమయిందో ఊహించుకోవచ్చు.

మైయింగ్ ఆటమీద అందరికీ అభిమాన మెక్కువ. $4 \times 10,000$ మీటర్ల రిలే పందె మొకటి ఏర్పాటు చేయబడింది.

వేసవి ఆటలలో కట్లా ఫుట్ బాల్ ప్రజలను ఎక్కువగా ఆకర్షిస్తుంది. 100,000 క్లబ్బులకు పైగా ఛాంపియన్ షిప్పులలో పాల్గొంటుంది.

మేము చేరిన రౌండ్ మోజునే, మాస్కో ప్రజలకి ఫుట్ బాల్ ఆటంటే ఎంత అభిమానమా మాకుబోధపడింది. 'డైనమో' మాస్కో జట్టు, ఆస్ట్రేలియా 'సి.డి.కె.ఎ.'కు వ్యతిరేకంగా ఆడుతూంది. 80,000 మంది ప్రేక్షకులు పట్టే 'డైనమో' స్టేడియంలో ఆట మొదలుపెట్టారు. కార్లు ఎన్నివచ్చి 'క్యూ'లో నిలబడ్డాయో లెక్కలేదు. ఇక జనసమూహం అసంఖ్యాకంగా ఉంది.

ప్రజలు రౌండుజట్టునూకూడ సంతోషంగా ప్రోత్సహించారు. నేను 'సి.డి.కె.ఎ.'ను మాత్రమే ప్రోత్సహించాను. మొదటికారణం వారు సైనిక జట్టు కాబట్టి; రెండవది: డైనమో ఛాంపియన్స్ ప్రజల అభిమానం పొందినవారు; వారికి వ్యతిరేకంగా, ఎంతో ఆశ్చర్యకరమంతో సైనిక బృందం ఆడింది. ఎవమవైపున్న ఆటగాడోకాదు మాపిన ధైర్యం అద్వితీయం. అదే తక్కినవారి ధైర్యానికి, సాహసానికి పునాదిగా ఉంది. వాని తలమీద తెల్లగుడ్డతో కట్టకంటుంది. కొంతసేపయిన తర్వాత, ఆ తెల్లగుడ్డ ఎర్రగా అయిపోయింది. తలతో బంతిని కొట్టడంమూలంగా, పూర్వపు గాయంలోనుండి నెక్కువ కారడం ప్రారంభమయింది. అయినా ఆ యువకుడు లక్ష్యం చేయలేదు. తలను బంతిని కొట్టడానికి ఉపయోగిస్తూనే వుండేవాడు. అదే కార్యక్రమం తార్కాణం. ఫుట్ బాల్ ఆటగాండ్రలో యీ విధమైన దీక్ష అరుదు.

ఆట అందంగా, ఆకర్షణీయంగా వుంది. సోల్జర్లు గలిచారు. వారు, ప్రత్యేకం మీద 2 'గోల్స్' చేశారు. ప్రేక్షకులలో ఆట ఆవేశాన్ని కలిగించింది. బాగా ఆడినవారిని కరతాశ్చర్యంతో మెచ్చుకొనేవారు. పాడుచేసినవారి విషయంలో యీలలువేసి తమ నిరసనను ప్రదర్శించారు.

ఆ సాయంత్రం మా జట్టులోనివారు మరికొందరు చేరుకున్నారు. శనివారం, ఆదివారం జరగవలసిన అంతర్జాతీయ పోటీనిగూర్చి, మా కెప్టెన్ చర్చించుట ప్రారంభించాడు. నేను 10,000 మీటర్ల పందెంలో పరుగెత్తవలసి ఉంది. కాని, దానికి అంతర్జాతీయ పందేనికి సంబంధంలేదు.

సమావేశం 'డైనమో' స్టేడియంలో జరిగింది. నిన్నటి ఫుట్ బాల్ పందెంలో మాకీస్టేడియం పరిచయమే. ప్రథమ కార్యక్రమం, సుహృద్భావ వాతావరణాన్ని ప్రతిబింబింపజేసింది.

మేముక ప్రక్కనుండి, సోవియట్ పందెగాళ్ళు మరొక ప్రక్కనుండి ప్రవేశించారు. మా పతాకాలు మధ్యస్థలంలో కలిసినప్పుడు, ప్రేక్షకుల ఆనంద నినాదాలు మిన్నముట్టినవి. అంతర్జాతీయ పందేలయొక్క అంతర్భాగం రౌండు చిన్న ఉపన్యాసాలద్వారా బోధపరచబడింది. వ్యాయామపోటీల చరిత్రలో, మారెడుదేశాలు పాల్గొనుట కిదే ఆరంభం. జాతీయగీతాలు పాడిన తర్వాత, యిరువత్తూల వారం ఒకరినొకరు పలకరించుకున్నాం. తర్వాత చాలమంది ఆడపిల్లలు, మగపిల్లలు

గుంపులుగా వచ్చి మామీద పూలవన్నం కురిపించారు. మా కంఠానికి ఒక్కొక్క పువ్వులగుత్తి నిచ్చారు.

“మార్చిఫ్”కు ఇరుపక్షాలవారం కలసిపోయాం. ప్రతి ఒక్క సోవియట్ పండ్గాని ప్రక్కన జేక పండ్గానిని నిలబెట్టారు. మా జట్టులో అతి పొట్టిగా ఉన్న 800 మీటర్ల పండ్గాడు, 6 అడుగుల సోవియట్ పండ్గాని ప్రక్కన నిలబడితే, అందరూ వినోదంగా చూచారు.

దుస్తులు మార్చేయడంలో పళ్లు, పళ్ళెరసాలు మాకోసం ఉంచారు. అక్కడ నుంచి ప్రక్కనేవున్న స్థలానికి శరీరం వేడెక్కించడానికి బయలుదేరినాం.

మొదటిరోజు నా కేమి పనిలేదు. అందుచేత ప్రేక్షకస్థానంనుండి ఆనాడు జరిగే ఆటలు శాంతింగా చూస్తూ, ఆనందించుట కవకాశం కలిగింది. నాకు ఆవిధంగా చూచుటకు అవకాశం చాలా అరుదుగా దొరుకుతుంది. పందేనికి ముందు, పందేన్ని గూర్చిన దీక్షలో కాలంగడుస్తుంది; పందెం తర్వాత, స్నానాలగదిలో చాలా సేపు ఉంటారు. అక్కడనుంచి బయటకు వచ్చేసరికి ఆటోగ్రాఫులవాళ్ళు, పత్రికల వాళ్ళు నాకు ఊపిరి సలపనీయరు. అందుచేత ఒక్కసారి పందేలను ప్రశాంతంగా చూచే అవకాశం వచ్చినందుకు సంతోషించాను.

ప్రపంచ రికార్డుతో సరిపోల్చగినట్లు నైనాడంబాడ్జీ ‘డిస్కస్’ 50 మీటర్ల దూరం విసరింది. ఆ నల్ల వెంట్రుకల ప్రపంచ ఛాంపియన్ స్మిత్ నిట్టికియతో సమానంగా డానా పోటీలో నిలకలేపోయింది. 48 మీటర్ల దూరమే విసరగలిగింది. పోల్ వాట్సో ఆసోలిన్ అద్భుత ప్రదర్శన నిచ్చాడు. 40 ఏళ్ళ వయస్సున్నా, 4 మీటర్ల దూరం వురకగలడు. ఆ విధంగా 20 ఏళ్లబట్టి చేస్తున్నాడు. థై ర్యానికి, ఓర్కికి ‘కనకి’ అనే అతను ఉదాహరణగా కనుపించాడు. ఈతడు యుద్ధంలో బాగా గాయాలు పడ్డాడు. అయినా మనోనిష్ఠతతో త్రెయినింగు ప్రారంభించాడు. ఆశ్చర్యమేమంటే, 5 ఏళ్ళ తర్వాత ఛాంపియన్ గా తయారయ్యాడు.

మా జట్టు ఎంత ప్రయత్నం చేసినా మొదటి రోజున చాలా ‘పాయింట్లు’ వెనకబడిపోయింది. దీనికి ముఖ్యకారణం సోవియట్ స్త్రీ ఆటకట్టెలు.

రాత్రి విశ్రాంతికి అవకాశం లేకపోయింది. కాని ప్రహేళికమైన గాలివాన మొదలుపెట్టింది, ఉరుములు, మెరుపులతో. కిటికీ తలపులుమీద వన్నం తీవ్రంగా పడు తుంది. తెల్లవారేసరికి వీపులనిండా నీరే. కాళ్లు నీళ్ళలో నడుస్తున్నాయి. ప్రజలు జోళ్లు లేకుండా నీళ్ళలో నడుస్తున్నారు. సూర్యోదయం తర్వాత నీరు నెమ్మదిగా ఇంకిపోయింది.

ప్లేడియం నీటిపయంగా వుందని పుకారు పుట్టింది. ఇది నిజమా, అబద్ధమా అని మేము ఆశ్చర్యంగా సమాచారంకోసం వేచివున్నాం. ఏ విషయం మాకు నిర్ధారణగా తెలిసేలోపుగా మరల కుంభవృష్టి కురిసింది. అందుచేత పందెం విధిలేక వాయిదా పడింది.

నాకు కడుపులో నొప్పి ప్రారంభమయింది. అందుచేత యీ వాయిదా నాకు సంతోషంగానే ఉంది. బరువైన ఆహారం, వ్యాయామం, వాతావరణం అంతా నాకు యిబ్బందిగా ఉంది. వారు పెట్టిన రుచికరమైన మీగడ పదార్థం మామూలుకంటే ఎక్కువ తినటంవల్ల మరి యిబ్బందిగా వుంది. సోవియట్ భూమిలో ప్రజల జీవన పద్ధతికి, మన పద్ధతికి కొంచెం తేడా వుంది. వారు ప్రొద్దున్న 9 గంటలకు కొంచెం బరువైన భోజనం తీసుకుంటారు: టీ, పాలు, పండ్లు, బేకన్, గుడ్లు, రొట్టె, వెన్న. మధ్యాహ్నం భోజనం యంతకన్నా తేలికగా ఉంటుంది. అసలు భోజనం సాయంత్రం 6 గంటలకు తీసుకుంటారు. జీవనం నిజంగా అప్పుడు ప్రారంభమై ఆధారాత్రి వరకు నడుస్తుంది. ఈ వేళలోనే షాపులకు, మిత్రుల యింట్లకు, నాటకాలకు, సంగీత కచేరీలకు, లేకపోతే డ్యాన్సులకు ప్రజలు వెడుతుంటారు. ఆధారాత్రి కానిదే ఎవరూ సాధారణంగా నిద్రపోరు. అందుకే వారు ప్రొద్దున్న ఆలస్యంగా లేస్తారు.

ఇవన్నీ కూడా నా కానందం కలిగించినవి. ఇదివరకుంటే ఎక్కువగా అలసి పోతున్నాను. మరుసటి రోజు 5000 మీటర్ల పందెంలో నేను పరుగెత్తగలనా? అని పించింది. గాలి వానలో సముద్రంమీద ప్రయాణం చేసినట్లుగా ఉంది మానసి కంగా. నా కడుపులో ఏదో బాధ బయలుదేరింది. నా గుండె తీవ్రంగా కొట్టు కుంటుంది.

అయితే పక్కమీద పడుకొని ఉండలేకపోయాను. నా శక్తిని కొంచెం పరీక్షించుకుందామనుకున్నా. సాయంత్రం అందరితో నాటకానికి వెళ్ళాను. నాటకం అద్భుతంగా ఉంది. నాటకానికి వెళ్ళుటవల్ల నా ఆరోగ్యం పాడుచేసుకున్నానన్న విచారం లేకపోయింది.

ఆ రాత్రి ఒక్కక్షణం నిద్రపోలేదు. ఉదయం అమ్యేసరికి ఎంతో బలహీనంగా ఉంది. మూడురోజుల వరకు 'టీ' మాత్రమే త్రాగి ఉన్నాను. అంత ఆకలితో పందెంలో పరుగెత్తగలనా? అనే అనుమానం కలిగింది. అందుచేత తేలికగా భోజనం చేయాడానికి నిశ్చయించాను. మా జట్టు డాక్టరు యిది వివరంగా జాప్తు పీక్మాని తిట్టి యిదంతా ఏదో ప్రమాదానికి దారితీస్తుందన్నాడు.

"ఎవరినైనా అది చంపివేస్తుంది" అన్నాడు డాక్టరు.

"నేను ఆకలితో పరుగెత్తలేను" అని వాదించి, వెకి సంతోషం కనబరచాను.

మా డాక్టరుకు చాలా ఆత్మశ్రద్ధ, ఆందోళన కలిగించాను. ఎలాగైనా పందెంలో నన్ను పరుగెత్తేయకుండా చేద్దామని ఆతని ప్రయత్నం. కాని యిన్నివేల కిలో మీటర్లదూరం సోవియట్లకు ఎదురుగా పరుగెత్తడానికి వచ్చి చేతులు, కాళ్ళు కట్టుకు కూర్చుంటే ప్రజలు ఏమంటారు ?

నే నెంతోనేపు యీ ఆందోళనతో గడపలేదు. త్వరగా దుస్తుల గదిలోకి వెళ్ళాను. ముందుగా వ్యాయామం అవసరమనుకోలేదు. నా శక్తిని కాస్తా అది పీల్చేస్తుంది. బయలుదేరేసరికి దగ్గరే కొంచెం పరుగెత్తేను. నా కాళ్ళు ఎంతో బరువుగా

అనిపించాయి. ఆరోగ్యనిధి కాజ్ఞేష్, ఎర్రని చెక్కిళ్ళతోవున్న పాపావలప్రక్కన నేను అసహ్యంగా కనుపించి ఉంటాను. ఈ పందెంగాండ్రుకూడా నా సంగతి కనిపెటినట్టున్నారు. పందెం ప్రారంభించుంచి 800 మీటర్ల పందెంలో పరుగెత్తినట్టు అతివేగంగా పరుగు ప్రారంభించారు.

మొదటిఘట్టం ఎలాగోలాగ గడిపాను. నా ప్రత్యర్థులకూడా అలసిపోయారు. నేను మామూలు గమనంలోకి వచ్చాను. కాని పందెం సులభంగాలేదు. నా స్వాధీనం తప్పిపోకుండా అఖండ ప్రయత్నం చేయవలసినచ్చింది. మొదటినుంచి మరణబాధగా వుంది. కాజ్ఞేష్ ఒక 'స్పింట్' చేసినప్పుడు, అతనివెంట వెళ్ళలేకపోయాను. ఆతడు వాయువేగంతో పోతున్నాడు. ఆఖరుఘట్టం వచ్చింది. 800 మీటర్లు, వాని వెనక పరుగెత్తుతూనే ఉన్నాను. ఒక్క మీటరుకూడా తేడాను తగ్గించలేకపోయాను. కాజ్ఞేష్ ప్రజల ప్రశంసలను, ప్రోత్సాహాన్ని పొందుతున్నాడు. నా ప్రచండ ప్రయత్నం ప్రజలు కనిపెట్టగానే, నాపేరుకూడా వారి పెరువులమీద న్యాయం చేసింది. నామకూడా ప్రోత్సాహమిచ్చారు. సరియైనమార్గంలోకి వచ్చేసరికి నా యావచ్చుత్తిని ఉపయోగించారు. అకస్మాత్తుగా కాజ్ఞేష్ మోకాళ్ళు వణికాయి. ఆఖరు విడుమీటర్లు ఎలాగు పరుగెత్తేనో; ఇంక నిలవలేక పడిపోతాననుకుంటూనే, గమ్యస్థానపు 'టేపు' తాకినానని తెలిసింది. నేనే ప్రథముడను. చిరునవ్వు నవ్వడానికికూడా ఓపికలేదు. 14 నిమిషాల 29 సెకన్లలో పరుగు పూర్తిచేశాను. నా వెనకే వచ్చిన కాజ్ఞేష్, పాపావ్ గడించిన జాతీయ రికార్డునుమాత్రం అతిక్రమించాడు.

అంతజ్ఞాతీయ పోటీలో మొత్తంమీద 75 పాయింట్లు తేడాతో మా జట్టు ఓడిపోయింది. కాని ఒక ప్రపంచ రికార్డు, 4 జేక్ రికార్డులు, 6 సోవియట్ రికార్డులు భగ్నంచేయ గలిగాం.

ఆట స్థలంలో సంభాషణకు అవకాశంలేదు. కాని దుస్తులు మార్చే గదిలో చేరి సంభాషణకు వుపక్రమించాం. మా భాషలు రెండూ చాలా సన్నిహితం కాబట్టి, మా మాటలు ఒకరి వొకరికి బోధపడ్డాయి.

"త్రెయినింగు విషయంలో నీ అభిప్రాయం ఏమిటి? ప్రత్యేకం మా త్రెయినింగు విషయంలో నీ అభిప్రాయం ఏమిటి?" అని అడిగారు, సోవియట్ బట్టువారు.

నా భావాలను బోధపరచాను.

"జిమ్నాస్టిక్స్ చేస్తావా?"

"లేదు, త్రెయినింగున "ఎగ్జిట్"కు జిమ్నాస్టిక్స్ అవసరంలేదు.

"అంటే?"

"కుక్క బాగా పరుగెత్తుతుంది. అది జిమ్నాస్టిక్స్ చేస్తుందా?"

వారంద రొక్కసారి నవ్వారు. ఆ మాటల కలాగు నవ్వుతూనే వున్నారు. నన్ను భుజాలమీద తట్టారు.

“జట్ పక్ మంచివాడు” అన్నాడు అందరూ సన్నేహంగా. ఆటల పోటీలన్నీ అయిపోయాయి కాబట్టి, చారిత్రాత్మక మాస్కోనగరంలోని మహత్తర దృశ్యాలను చూచుకును మాకు అవకాశం కలిగింది. దీనికొరకు మేము నిశ్చిస్తున్నాం.

క్రెస్లిన్ స్వర్ణగోపురాలవద్దకు వచ్చాం. అవి మమ్మల్ని ఎంతో ఆకర్షించాయి. ముందు పూర్వపు క్రెస్లిన్ మాకు చూపించారు. ఆ విశాలమైన గదులు అందమైన ఫర్నిచరు, పాలరాతి గోడలమీద ఆకుపచ్చని వర్ణవైభోగం, డ్యూసెస్ హాలు, 30 రకాల కర్రతో తయారయిన సేలభాగం మా కాశ్చర్యం కలిగించాయి.

పూర్వపు మ్యూజియంకూడా చూశాం. పురావస్తు సముదాయాన్ని, జారుల పరిపాలనలోని వజ్ర ఖచిత సింహాసనం చూశాం. జారుచక్రవర్తుల పిల్ల లాడుకొనే బంగారపు ఆటవస్తువులు, వారి జోళ్లు, జాక్ పీటర్ తాను స్వయంగా కట్టుకున్న బట్టలూ చూచాం. బంగారం, ముత్యాలు, రవ్వలు మాస్తే ఆ రోజులలో చక్రవర్తులు ఎంతవైభవంగా కాలం గడిపేవారో బోధపడుతుంది. చక్రవర్తుల గుఱ్ఱాల జీనులు కూడా బంగారంతో చేయబడేవి.

వీటన్నింటినీగూర్చి మాకు దృశ్యాలు చూపించుకును వచ్చిన ‘గైడ్’ అన్ని విషయాలు తెలిసినవానివలె ప్రసంగిస్తున్నాడు. చారిత్రాత్మక సంఘటనలనుగూర్చి సుపరిచితంగా చెప్పాడు.

తరువార, సుప్రీం సోవియట్ సమావేశ స్థలంలో ప్రవేశించాం. ప్రతి స్థానం వద్ద ఒక మైక్రోఫోన్ అమర్చుడి ఉంది.

లెనిన్ సమాధిపట్ల మా అందరినీ అపూర్వ గౌరవం రేకెత్తింది. అప్పుడే పూచిన పూలతో కట్టినదండ భక్తిపూర్వకంగా సమాధికి సమర్పించాం. సోవియట్ దేశపు మహానాయకుని మృతశరీరాన్ని నిశ్చింత మొనర్చిన గాఢ పెట్టెచుట్టూ చేతులు జోడించి ప్రదక్షిణ చేశాం.

ప్రసిద్ధ ‘టెటికోవ్’ గ్యాలరీలో చాలాసేపు గడిపేం. వాస్తవికత ఉట్టిపడే సోవియట్ చిత్రకారుల అత్యుత్తమ చిత్రాలనేకం ఆక్కడ వున్నాయి.

ఇవన్నీ చూస్తూ, యింకా జరగవలసిన ఒకటి రాదు పండేల విషయం విస్మరించాం. సేసు, కాజంషేవ్, పాపావ్ లతో 10,000 మీటర్ల పండెం పరుగెత్తవలసి ఉంది. ఒక ‘రిలేరేస్’ కూడ పరుగెత్తవలసివుంది మేము.

మెట్రోపోల్ హోటల్ లో మేమంతా కలసి పాగ్లాన్న విందు మాత్రం ఎల్లప్పుడు స్వచ్ఛియందుంటుంది. సోవియట్ మిత్రులతో మా సమావేశం, మాన్నేహాన్ని ఎక్కువ చేసింది. ఒకరితో ఒకరం మా అభిరుచులనుగూర్చి, మా ప్రత్యేక అనుభవాలను గూర్చి చర్చించుకున్నాం. సోవియట్ రష్యాలో 3000 మంది వ్యాయామనిములు (మాస్టర్స్ ఆఫ్ స్పోర్ట్స్) వున్నారని, 600 మంది గౌరవప్రవీణులు (ఆనర్డ్ మాస్టర్స్) ఉన్నారని తెలిసింది. మనదేశంలోని ఆటల పరిస్థితులను గూర్చి, ప్రపంచంలోని ఆటల పరిస్థితిని గూర్చి సోవియట్ ఆటగాండ్లు విషయాలు తెలిసిన ఆశ్చర్యం కలిగిస్తాయి.

మా కిచ్చిన ఫలాహారాలతో బల్లలువంగిపోతున్నాయి. అక్కడుంచిన ఫలాల్లో నిజంగా యీదులాడినానన్నమాట. పళ్ళెంటే నాకంత యిష్టం. ఇంక అక్కడ మాకిచ్చిన ఫలాల రుచి, ప్రత్యేకత నాకు వెలెత్తించాయి.

మా గౌరవాధ్యం ఒక పాటుకచేరి వీర్పాటయింది. ప్రముఖ సంగీత విద్వాంసు లందు పాగ్గాన్నారు. అక్కడ పాడిన ఒక తీయని జానపదగేయం నా తలలో ఇంకా ప్రతిధ్వనిస్తూనే ఉంది. ఒక వైనికునివద్దకు యుధర్మరాజు వచ్చాడట, తీసికొనిపోవ టానికి. ఆ యుధర్మరాజును మస్తుద్రవాల విందు ఆరగించమన్నాడట, వైనికుడు. యముడు అంగీకరించి వచ్చేవరకు త్రాగేడట. యముడు త్రాగి మరణించాడటకాని, వైనికుని దాహంమాత్రం తీరలేదట. ఇదీ ఆ జానపదగేయంలో కథ.

తరవాత నృత్యాలు. మొదట హోలు యీ చివరనుండి ఆ చివరకు డానాతో డ్యాన్సు చేశాను. తరవాత వైనాడుంబాజ్జీని డ్యాన్సుకు ఆహ్వానించాను. డానా, బులంమక్తో సుహృత్వానం (టోస్టు) చేసింది.

జావలిక్ విసరే 'స్మిర్నిట్ స్కియా'తో ఆనందంగా కాలక్షేపం జరిగింది. ఆమె భర్తకూడా మంచి పరుగు పందెగాడే. మాలాగే 'ఆటల దంపతులు; వైవాహిక జీవితం ఆనందమయమయినదని మేళుంతా అంగీకరించాం. ఈ వైవాహిక సుఖానికి దాసులమయి, మైయరవకుండా ఉండడానికి పందెగానికి చాలా బలం కావాలని కూడా మే మొప్పుకున్నాం.

"ఎవరి జీవిత ఆదర్శాన్ని వారు నెరవేర్చాలి" అన్నాను.

"ఆటల కాటంకం కలిగించే విషయాలు జీవితంలో చాలా ఉన్నాయి. కాని జీవితం, దాని ఉద్దేశం, ఆదర్శం, వానిని గౌరవించి నెరవేర్చుట అతిముఖ్యం." ఈవిషయంలో 'స్మిర్నిట్ స్కియా దంపతులు' నాతో పూర్తిగా ఏకీభవించారు.

ఆసమయానికి ఒక పరిచిత కంఠం వినబడింది. ఈసోనియాయండి మా స్నేహి తులు లిప్ప, విటోస్కీ వచ్చారు.

"సుదినం" అన్నారు.

మా అందర్ని పలకరించారు. అక్కడ మేము చాలా మందితో స్నేహం కలిపాం. మా చిరునామాల నోకరి కొకర మిచ్చుకున్నాం.

చివరకు హైపక చిహ్నంగా, మా కందరికి ఒక్కొక్క బహుమతి నిచ్చారు. శ్రీ లందరికి రష్యన్ సెంటలు; పురుషులందరికి త్రాగే గ్లాసులు. జి. టి. ఒ. ఆటల పతకాలుకూడా మా కందరికి యిచ్చారు.

ఆ మరుసటి దినం మరొక పందెంలో నేను పాగ్గానవలసినచ్చింది. డైనమో, కీవ్ విమాన దళపు జట్లు మధ్య ఫుట్ బాల్ పందెం జరుగుతూన్నప్పుడు, విరామ వేళలో 10,000 మీటర్ల పందెం జరిగింది. నా కిప్పుడు వంట్లో బాగుంది. కకేషియన్ 'వైక్', వోడ్కా చుక్కలు నా కాళ్ళకు బలం కలిగించాయి. అందుచేత పందెంలో ధైర్యంతో ప్రవేశించాను.

పందెం ప్రారంభానికి ముందు, ప్రత్యర్థులు కాజ్‌షేవ్, పాపావలను, యితరులను పలకరించాం.

“నీకు పోటీగా మరల పరుగెత్తుతున్నందుకు సంతోషంగా ఉంద”ని కాజ్‌షేవ్ తో అంటూ, నీవు చాలా ముందుకు పురోగమిస్తున్నావు. త్వరలో రికార్డు భగ్నంచేస్తావని నా విశ్వాసం అన్నాను.

నా మామూలువేగంతో పరుగు ప్రారంభించాను. ఈసారి పరుగెత్తే ప్రత్యర్థులు నాకు లొంగుబాటులో నున్నారు. ఎక్కువగా అలసట, ప్రయాస అవసరం లేక పోయింది. 30 నిమిషాలకు ముందే పందెం గెలిచాను.

వీడ్కోలు సమయంవచ్చింది. రాయబారవర్గపు అధికార కార్యాలయంవద్ద మేమంతా కలిశాం. ఒకరి కొకరం బాగా పరిచయమయ్యాం కాబట్టి, యీసారి మా సమావేశంఇదివరకున్న ఎక్కువ ఆనందదాయకంగా వుంది. సంగీతం, నృత్యం, అర్థ రాత్రివరకు సాగినవి. మేమంతా ఖులాసాగా, హాయిగా కాలం గడిపాం.

మర్నాడుదయం మా అనుభవాల సంపదలో, మేము సోవియట్ ముఖ్య పట్టణాన్ని వదిలేం. అక్కడి విషయాలన్నీ ప్రశాంతంగా తలపోసుకొనడానికి ఇప్పటికి తీరికైంది. ఆ ఆనంద స్మృతులు, అచ్చటి దృశ్యాల ఆకర్షణలు, ఆటల అనుభవాలు, వారి మిత్రత్వం అన్నీ సమ్మిళితమై మా మనస్సులకు సంతోషంతో నింపినవి.

సుఖానుభూతులతో యిళ్ళకు తిరిగి వచ్చారు. రష్యనుల హృదయ వైర్మల్యం, వారి సుహృద్భావం తెలుసుకోవాలంటే రష్యా వెళ్ళాలి. ఈ విషయంలో ఆటలు మా పరస్పర స్నేహానికి దోహదమిచ్చినవి. ఆటల ఉత్సవాలు, అంతర్జాతీయ పోటీలు, ఒలింపియడ్లు, వివిధ జాతులయధ్య మైత్రిని పెంపొందించి, సన్నిహితం చేయుటకు తప్పకుండా తోడ్పడగలవు.

ప్రపంచ రికార్డు పోయింది !

మాస్కోనుండి తిరిగి వచ్చిన తర్వాత దైనందిన జీవితం యధావిధిగా ప్రారంభమయింది. ఒకటి రెండు పందేలలో ఎమిల్ పరిగెత్తినాడు; ఒక్కొక్కప్పుడు తక్కువ దూరాల పందేలలోకూడా; వాటిలో గెలవలేనని తనకు తెలుసు. అలవాటు తప్పిపోకుండా తన వేగం నిలబెట్టుకొనుటకు, యిట్లా చేయవలసి వచ్చింది అంటాడు ఎమిల్.

1500 మీటర్ల “గ్రాండుప్రిక్స్”లో మూడవ వానిగా వచ్చాడు. సికోనా, స్వీడన్ వెనక ఎమిల్ వచ్చాడు. ఆని పరుగు 4 నిమిషాలు. తన పూర్వపువేగాన్ని తిరిగి సంపాదించుటకు ఎంత కృషిచేయాలో స్పష్టమయింది.

జట్-వెక్ పేరు యింక అతని సొత్తుకాదు; పూర్వ, నూర్మి, హేగ్ వలె అందరీని.

1920 సంవత్సర ప్రాంతంలో “ఎక్స్-వెక్ కలార పరుగెత్తుతున్నావు; నువ్వొక నూర్మి లాగున్నావే” అంటూ వుండేవారు. కాని ఇప్పుడు పిల్లు ఒకర్నికరు పలుక రించే పద్ధతిలో “నేను జట్-వెక్ అంటే నేను జట్-వెక్ ను” అని, ఆ పేరు కెదురు అప్పులు అనే విషయంలో, వారిలో వారి కిప్పుడు పోట్లాట.

ఆ సంవత్సరం సెప్టెంబరులోకూడా యింకా వెచ్చగా, ఆనందంగా ఉంది. అనుచేత హంగరీ, రుమేనియా, బల్గేరియా మొదలయిన అనేక దేశాలనుంచి వచ్చిన ఆహ్వానాల నంగీకరించాడు ఎమిల్. బుడాపెస్ట్ లో జేకోస్టోవేకియా, హంగరీ, ఇటలీ దేశాల సభ్యులైన సరిగ్గ వైకీక పోటీలో 5000 మీటర్ల పందెం, 10,000 మీటర్ల పందెం రెండూకూడా ఎమిల్ గెలిచాడు. తరువాత సోఫియా, బుఖారెస్ట్ లకు వెళ్ళాడు.

ఈ రెండు స్థలాల్లోకూడా యాతనికి అగ్రతమైన విజయాలు కలిగినవి. సోఫి యాలో యాదుతూంటే మోకాలుమీద దెప్పుసిగిలింది. వినా సులభంగానే పందెంలో గెలుపొందేడు. బుఖారెస్ట్ లోకూడా, రెండు దూరపు పరుగు పందెం గెలిచాడు. ఆ స్థలాల్లో ఆయాభావలను మూలాడే నేర్పుచూపి, అందరికీ ఆశ్చర్యం కలిగించాడు.

ఏమైనా, పరిస్థితులు సవ్యంగాలేవు. ప్రపంచ రికార్డును సృష్టించిన జట్-వెక్, పరుగు పందెంలో పాగ్లానుటలేదు. హీనో 10,000 మీటర్లపందెంలో జయప్రదంగా ప్రపంచ రికార్డును అతిక్రమించాడని వెస్టెంబరు 1వ తేదీన వార్త. వేళ 29 నిమిషాల 27.2 సెకండ్లు; ఎమిల్ రికార్డును 1 సెకండులో భగ్నమొనర్చాడు. ఇంటర్నేషనల్ ఎసోసియేషన్ వారు దీనిని గుర్తించకపోయినా, తాత్కాలికంగా గౌరవం ఫిన్లాండుకు హస్తగతమయింది.

ఎమిల్ మిత్రులు, యీ విషయంలో మీ అభిప్రాయమేమని అతనిని అడగక మానలేను. ఊరికే అడిగిన ప్రశ్నలు కావివి; వీనిలో ఒక సవాలు యిమిడి ఉంది.

“హీనో ప్రపంచ రికార్డు నెదురు పొందకూడదు?” అని ఎమిల్ చిరాకుతో అడిగాడు.

“నీవు ప్రయత్నించవా...”

“ఎవ్వడు ? ఈ సంవత్సరానికి అప్పుడే ఆలస్యమయిపోయింది. తర్వాత కొన్నాళ్ళకు, వసంతకాలంలో ప్రయత్నం చేయవచ్చు” అన్నాడు ఎమిల్.

సెప్టెంబరులో మరికొన్ని పందెం ఏర్పాటయినవి. ఆకురాలు కాలం దగ్గరకు వస్తోంది. ప్రపంచ రికార్డు విషయమై ఎమిల్ తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నాడు. వైకి

ఎంత నిర్లక్ష్యంగా ఉన్నా, లోపలి ఆందోళన అందరికీ అవకతమే. ఎమిర్ సంతోషంగా లేడు. వినోదాలన్నీ మానివేశాడు. పత్రికా రిపోర్టర్లంటే దూరంగా పారిపోతాడు. తన ముఖ్య స్నేహితులతోకూడా యీ విషయం మాట్లాడుటకు విముఖత్వం కనబరచేవాడు.

ఇన్ని ప్రయాణాలు చేయుటవల్ల ట్రెయినింగు నిర్లక్ష్యం చేశామనగా అని విచారించేవాడు. సరిమైన, తృప్తికరమైన తయారీలో లేడు. ఆప్టీవాలో ఆటలు అయిపోయిన తర్వాత, తన పైనికోర్కోయిన విమల నిర్వహణకు తిరిగి వచ్చాడు. ఆప్టీవాలో 10,000 మీటర్ల పందెం 29 నిమిషాల తిరిగి వెంటర్లో గెలిచాడు.

సెప్టెంబరు ఆఖరువారంలో, తన స్పెషల్ క్లబ్బు కమిటీ మొగ్గు నోకని ఎమిర్ కలుసుకొన్నాడు. సహజంగా కోల్పోయిన ప్రపంచ రికార్డును గూర్చి సంభాషణ జరిగింది. ఆతను ఎమిర్ నడిగాడు :

“ఈ సంవత్సరం ప్రపంచ రికార్డును తిరిగి గెలవడలు మకోలేదా? ఇదంతా మన కెంత అవసరమో నీవు గుర్తించే వుంటావు”.

“అవును, నాకు తెలుసు; కాని యీ మధ్య అసలు నాకు ట్రెయినింగే లేదు (ఎమిర్ అద్దం మామూలు ట్రెయినింగు లేదనికాదు. ట్రెయినింగు తీవ్రంగా, దీక్షగా చేయుటలేని మాత్రమే).

“సాయంత్రాలు ఆనందంగా ఉంటున్నాయి. నీ వీ సమయం వృధాగా పోనీయకూడదు. ఈ సాయంత్రాలను పూర్తిగా వినియోగించాలి. నీవు తయారగుటకు ఎన్నాళ్ళు పడుతుంది” అని అడిగాడు కమిటీ మొగ్గు.

“అధమం కి వారాలు; రెండువారాలు తీవ్రంగా, ఒక వారం తేలికగా ట్రెయినింగు కావాలి” అన్నాడు ఎమిర్.

“అయితే అట్టొర 20 వ తేదీనకి నీవు తయారు కాగలవన్నమాట. ఓస్ట్రేలియా ప్లేడియం నీ కనుకైనదేనా? అక్కడ మాంగ్, వాతావరణం అంతా బాగుంటుంది.”

ఈ ఆవకాశం, ప్రపంచ రికార్డును భగ్నంచేసే ప్రయత్నంగా మార్చుకోవాలి. ఎమిర్ యిది కావనలేంపోయాడు. ఇప్పటివరకు ఏ భావాలతో చెలగాటమాడు తున్నాడో, వాని కొక స్వరూప మేర్పడుతుంది.

క్లబ్బులో ఎవరూ యీ విషయంలో ఎక్కువగా ఆందోళనపడలేదు. అట్టొర బరులో ప్రపంచ రికార్డును భగ్నమొనర్చే ప్రయత్నం జరుగుతున్నదని ప్రకటించుట ఉన్నట్టేని కొందరి అభిప్రాయం. వాతావరణం బాగుండకపోతే, దీని పర్యవసాన మేమిటి ?

ఏమైనా ప్రస్తుతం ప్రకటన చేయకుండా, యీ విషయం రహస్యంగానే ఉంచారు. కాని, వాస్తవ ప్రతికలకు వ్యాసం వ్రాయమని నిర్బంధ పెడితే, తప్పించుకోవడానికి ఎమిర్ “నాకు వేళలేదు, ప్రపంచ రికార్డుకొరకు ట్రెయినింగుతున్నా” నని చెప్పేడు. దానితో పత్రికలలో పెద్ద అక్షరాలతో:

“ఎమిల్ జట్జెక్ ప్రపంచ రికార్డును తిరిగి గెలుచుకోడానికి ప్రయత్నం” అని ప్రకటనలు బయలుదేరినవి.

నిజమే, ప్రయత్నం విఫలం కావచ్చు. ఎమిల్ కు కూడా తెలుసు. ఆ రోజు ఆకాశం నిర్మలంగా ఉంటుందని నిధారణగా చెప్పడమెట్లా? కాని తన ప్రయత్న లోపమండదని మాత్రం చెప్పగలడు. అలాగే ప్రయత్న లోపం చేయలేదు.

ఇంక తన ప్రేయినింగు తీవ్రంచేయవలసిన అవసరమాత్రం స్పష్టం. అంత బ్రహ్మాండమైన ప్రపంచ రికార్డును తిరగత్రోయుటంటే, ఎంతగా బాధపడాలో ఎమిల్ కు తెలుసు; సమస్యనంతా పూర్తిగా పునరాలోచించాడు. తన మామూలు పద్ధతి ఉద్దేశమైనదన్న నిధారణకు వచ్చాడు.

మొదటిరోజు 200 మీటర్లు 5 సార్లు పరుగెత్తేడు; 400 మీటర్లు 20 సార్లు, 5 సార్లు 200 మీటర్లు పరుగెత్తేడు. 200 మీటర్లు తన శక్తికొద్ది వేగంగా పరుగెత్తేడు. 400 మీటర్లు మామూలు వేగంతో పరుగెత్తేడు.

ఒక పరుగుకు మరొకదానికి మధ్య మరొక విధమైన వేగం ఉపయోగించాడు.

రెండవరోజునుండి 15 వ రోజువరకు, వాని కష్టానికి అంతులేదు: 200 మీటర్లు 5 సార్లు, 400 మీటర్లు 30 సార్లు, 200 మీటర్లు 5 సార్లు; ఇవీ కార్యక్రమం.

అంటే పూర్తిగా 14 రోజులు, రోజుకు 20 కిలోమీటర్లకు మైగా పరుగెత్తే వాడు; అందులో 14 కిలోమీటర్లు ఊపిరాడని వేగంతో.

అకిస్మాత్తుగా 14 వ రోజున ఒక ప్రమాదం జరిగింది. కాలిలోని కండ నొప్పి పెట్టుట ప్రారంభించింది; ఇదివరకొకసారి స్వీడన్ లో జరిగినట్టు.

ఈసారి మరొక కాలు. “హెమటోమా” కనబడింది. కండ పాడయింది.

ఈ పడిన కష్టమంతా వృధాయేనా? దీన్ని గురించి వైకేమి చెప్పలేదు ఎమిల్. ఇంటివద్దర బ్రోస్ సాల్యూషన్ తో కట్టుకట్టేవాడు.

15 వ రోజు జాగ్రత్తగా ప్రేయినింగ్ య్యాడు. ప్రేయినింగు మాత్రం అపు టకు ధైర్యంలేదు. అతి తేలికగా పాదాలు వేస్తూండేవాడు.

ఆఖరు వారంలో మొదటి రోజువలెనే ప్రేయినింగు పూర్తిచేశాడు. 17, 19 వ రోజులలో విశ్రాంతి తీసుకుంటూ, కాలునొప్పి ఎలా పరిణమిస్తుందో అని ఆలోచిస్తున్నాడు. ఎలా వచ్చినో అలాగే పోయింది, కాలునొప్పి. ఇంక ప్రేయినింగు యధావిధిగా సాగిపోతూంది.

20 వ రోజున 200 మీటర్లు 5 సార్లు, 400 మీటర్లు 10 సార్లు, 200 మీటర్లు 5 సార్లు పరుగెత్తేడు.

21 వ రోజున బాగా బలం చేరుకుంది.

రికార్డులు భగ్న చేసే మనస్తత్వం బయలుదేరింది. ఎంత కఠినమైన ప్రేయినింగ్ కయినా సిగ్గుగా ఉన్నాడు. అయితే, శరీరారోగ్యం కూడా జాగ్రత్తగా రక్షించు కొంటున్నాడు. పరుగెత్తినప్పుడు మాత్రం శరీరంమీద కనికరం చూపుటలేదు. ఇతర

సమయాలలో శరీర సంరక్షణ వదలలేదు. మేడ ఎక్కడానికికూడ భయపడిపోయాడు. ఎవరైనా అతనిని పైకి మోసుకొని పోవలసిందే. అనవసరపు శ్రమకు లోనయ్యేవాడు కాదు.

పందేనికి తయారయిన ఆ మూడు వారాలలో ఎమిర్ 350 కిలోమీటర్లు పరుగెత్తినాడు.

ఈ బాధ్యతాయుత ప్రయత్నం ఒక విఫలమైన మానసిక ప్రయాస కంటే భేష్టాంది. ఒలింపిక్ ఆటలలోవలె యీసారి ప్రత్యర్థులు లేరు.

ఇంత తీవ్రమైన ట్రెయినింగు ఫలితం అనుమానాస్పదమైనప్పుడు మనస్సును ఆంకోశనపరుస్తుంది.

ఆస్ట్రేలియాలోని నిర్వాహకులు యీ ప్రయత్నం అసలు జరుగుతుందా అని అనుకున్నారు. గురువారంవరకు అనుమానంలోనే ఉంది. ఆనాడు శనివారం, అక్టోబరు 22 న ఎమిర్ ప్రపంచ రికార్డుకొరకు ప్రయత్నం చేస్తున్నాడని అధికార ప్రకటన జరిగింది.

శుక్రవారం సాయంత్రం ఎమిర్, తన క్లబ్బు మిత్రులు ఆస్ట్రేలియా చేరుకున్నారు. ఆనాటి స్వాగత కోలాహలం ఎమిల్ ను ఆందోళన పరచింది. లాడ్ స్పీకర్ల సహాయంతో ఎమిల్ ఆయనాన్ని గూర్చి పట్నంలో ప్రకటన జరిగింది.

“ఎమిల్ జట్-పేక్ యిప్పుడే ఆస్ట్రేలియా చేరేడు. ఆయనకు సుస్వాగతం. ప్రపంచ రికార్డుకొరకు ఆయనచేసే ప్రయత్నం సఫలం కావాలని మా కోరిక”.

ఈ విఫలమైన ప్రచారం ఎమిల్ కు యిష్టంలేదు. అయినా సహ్యరయంతోనే ప్రవర్తించాడు. మిత్రులతో యీ ప్రచారంగూర్చి వేశాకోశాలతో కాలం ఓడించింది. పత్రికావిలేఖరులు టైప్ రూంలోనే ఎమిల్ ను కలిశారు. ఆతను మంచి తెయ్యాలోనే ఉన్నాడని వారి సంపాదకులకు తెలిగ్రాంలు యిచ్చారు.

ఆతని సౌకర్యానికి అన్ని ఏర్పాట్లు చేయుటకు నిర్వాహకులు సిగ్గుగా ఉన్నారు. ఎమిల్ ఏ హోటలులో ఉంటాడో అడిగారు; కాని తనకు ప్రత్యేక ఏర్పాట్లు అవసరంలేదని, తన మిత్రులందరితోపాటు బ్యారెక్స్ లోనే ఉంటానని చెప్పాడు. భోజనంకూడా ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేస్తారంటే నిరాకరించి అందరితో సాధారణ భోజనం చేశాడు. ఒక్కటే కోరిక; అది పండెపు మాగ్నాన్ని గురించి:

“దయచేసి ప్లేడియంలో నీళ్ళు చల్లవద్దు. అలా చేస్తే బురదయిపోతుంది; పాదాలంటుకుంటాయి; కాలు గట్టిగా వేసి పరుగెత్తడానికి వీలుండదు” అన్నాడు ఎమిల్.

“అయితే పిక్కు నొప్పి పెడతాయేమో” అన్నారు నిర్వాహకులు.

“ఆ భయం లేదు. మగ్గం మెత్తగాఉంటే, కాలు జారిపోతుంది; గట్టిగా ఉంటే కాలి ఒత్తిడికి తట్టుకుంటుంది”.

సాయంత్రం ప్లేడియంకు వెళ్లి, ట్రెయినింగ్ గయ్యాడు. 4 సార్లు పరుగెత్తేడు. తర్వాత యింటికిపోయి, భోజనంచేసి నిద్రపోయాడు.

ఆతని గదిలోనున్న మిత్రులకు ఆతని విషయానికి ఏమికావాలో తెలుసు; ఆతనికి కావలసింది దైర్యం; ఆత్మవిశ్వాసం.

గత రి వారాల క్రియలను తనకు మంచి సంసిద్ధత నిచ్చిందని ఎమిల్ కు తెలుసు; అయినా ఫలితంగార్చి యిప్పు డాలోచించ దలచుకోలేదు.

శనివారం కార్యక్రమం సిద్ధంచేసుకోవాలి. తన వేగ గమనం తెలిసికోకపోతే, ప్రపంచ రికార్డులకు ప్రయత్నించుట అర్థంలేనిపని.

ఏ ఘట్టంలో ఎంత వేగంగా పరుగెత్తాలి? ఇదొక గణిత సమస్య.

ఒక్కొక్కఘట్టం 70 సెకండ్లచొప్పున పరుగెత్తితే, 29 నిమిషాల 19 సెకండ్లలో పరుగు పూర్తిచేస్తాడు. అయితే అంత వేగంగా పరుగెత్తుట వీలుకాదు. కాని 71 సెకండ్ల చొప్పున లెక్కవేస్తే 29 నిమిషాల 35 సెకండ్లు పడుతుంది. అయితే ప్రపంచ రికార్డును మించుట జరగదు.

ఒక్క సెకండు ఎంతపైనా చేస్తుంది. ఫలితం ఆ సెకండుమీద ఆధారపడి ఉంటుంది.

అందుచేత 29 నిమిషాల 28 సెకండ్లలో పూర్తిచేయాలన్న పథకాన్ని మన రించాలని నిర్ధారణ చేసుకొన్నాడు. ఒకఘట్టం 70 సెకండ్లయితే, రెండవఘట్టం 71 సెకండ్లు; ఈ విధంగా కార్యక్రమం ఏర్పాటుచేసుకొన్నాడు.

ఇంక, అంతా ఎమిల్ యొక్క సాహసం, మానసిక క్లిమిద ఆధారపడి ఉంటుంది.

ప్రపంచ రికార్డుకొరకు యుద్ధం

ఈ చరిత్రాత్మకమయిన అప్రోబరు 22 వ తేదీ అంత శుభప్రసంగా ప్రారంభం కాలేదు. వాతావరణం అనుకూలంగా లేదు. పరుగుమార్గానికి అడ్డంగా ఉత్తరాన్నుండి చలిగాలి వీస్తోంది. ఆకులు గాలిలో కెగిరి గిర్రున తిరుగుతున్నాయి; ఫాస్టరీలనుండి వచ్చే పొగ ఆకాశం అంతా ఆవరించింది. కాని సాయంత్రం 4 గంటలకు పందెం ప్రారంభమయ్యే వేళకు గాలి తగ్గిపోయింది.

కాని అందరికీ ఆందోళనమూత్రం తగ్గలేదు. నల్లటి మేఘాలు ఆకాశమంతా అలముకున్నాయి. గాలివానకు ముందుండే ఆందోళన ప్రజల నావరించింది. వేల కొలది ప్రజలు స్టేడియంవద్ద చేరుకున్నారు. స్టేడియం మధ్యప్రదేశం అంతా అలం

కారాలతో నిండి ఉంది. పండేలలో పాల్గొనేవారంతా చేరుతున్నారు; వీరో చిన్న చిన్న పందేలు జరుగుతున్నాయి. కాని, అందరి దృష్టి ప్రపంచ రికార్డుమీదనే ఉంది.

ప్రకటనలు చేసే అధికారి మైక్ వద్ద నిలబడ్డాడు. వీరో ఆలోచిస్తున్నాడు. ఆతని ముందు హీనో, జటోవేక్ల ప్రపంచ రికార్డుల వేళలు పెట్టుకున్నాడు. వేళలు చూచే అధికారి బల్లమీద స్టాప్ వాచీలు మెదలకుండా వున్నాయి. వాటి లోహపు హృదయాలు యిక కొట్టుకోవడం మొదలుపెడతాయి. నిమిషాలు, సెకండ్లు, సెకండ్లలో పదో భాగాలు కనికరంలేకుండా, ఆ పందెంలో పరుగెత్తేసిరుడు ప్రతి నిమిషం, ప్రతి సెకండు, సెకండులో భాగం ప్రాణసమానంగా చూచుకుంటూన్నట్టు తెలియకుండా ఆ వాచీలు చూపిస్తుంటాయి.

ఆ క్షణం వచ్చింది. లాడ్ సీక్స్ వద్ద పందెంలో పాల్గొనేవారిని పిలుస్తున్నాయి. మొదటి పరుగుపందెగార్లు వచ్చారు.

అడుగో వచ్చాడు. అందరూ ఆతనిని గుర్తించారు. ప్రేక్షకులు పలుక రించారు. అఖండమైన స్వార్థ నినాదాలు బయలుదేరాయి. వా రేమంటున్నారో ఒక్క మాటయినా స్పష్టంగా తెలియుటలేదు. కాని అర్థమాత్రం అందరికీ తెలిసింది.

“ఎమిల్! నీ యీ పోరాటంలో నీకు సహాయంచేయుటకు వచ్చాం; మే మిక్కడే ఉన్నాం; మామీద విశ్వాసముంచు.”

రాగలిగిన ప్రతివ్యక్తి స్టేడియంకు రానేవచ్చాడు. జనాభాలో సగానికి ఎక్కువగా అక్కడే వున్నారు; ఉక్కు ఫాక్టరీ కార్మికులు, విద్యార్థులు, ఆఫీసు ఉద్యోగస్తులు హాజరయ్యారు. ఇంకా చుట్టూ ప్రక్కల జిల్లాలనుండికూడా ప్రజలు వచ్చారు. ఆ ప్రపంచ రికార్డుకొరకు ప్రయత్నం ఎలా జరుగుతుందో చూడాలని అందరికీ వుత్సాహమే.

ఎమిల్ అంటే ముఖ్యంగా కార్మికులకు అభిమానం. వారు కర్మాగారాలలో పనిచేస్తూంటే, వారిని చూచుటకు ఎమిల్ చాలాసార్లు వచ్చాడు. వారితో ఆటలను గూర్చి మాత్రమే కా దతను సంభాషించింది. వారి యంత్రాలు ఎలా పనిచేస్తాయో వారి నడిగి తెలిసికొనేవాడు. అంతేకాదు, తానుకూడా యంత్రాలను నడపేవాడు. ఇదే వారి అభిమానాన్ని యిసుకుడింపచేసింది; దాని ఫలితమే వా రాతని కిచ్చిన బ్రహ్మాండమైన స్వార్థం.

ఎమిల్ పందెపు దుస్తులు ధరించాడు. అతని తెల్లటి వర్ణమీద ఆక్సి సోఫ్ట్ గ్లజ్ అని తెలియజేసే అక్షరాలు ఎ. టి. కె. స్పష్టంగా కనుపిస్తున్నాయి. చేతులు సునాయాసంగా ఊగిస్తున్నాడు; అరచేతులతో కాళ్ళి, పిత్తలు తడుముకుంటున్నాడు. ఆతని వేళ్ళ బిత్తిడికి చిగుసుకుపోయిన కండలు కదలుట ప్రారంభించాయి. ఒక్క సారి ఆ గాయం ఏమి మోసంచేస్తుందోననే భయంతో దానివైపు చూస్తాడు. ఒక్కొక్కసారి నెమ్మదిగా దాన్ని తాకి ఆ నొప్పి విషయం మరచిపోదామనుకుంటూ వుంటాడు. అక్కడే ఆత్మవిశ్వాసంతో అటూ, యటూ పచారుచేస్తూ, కరతాళ

ధ్వనులు చేస్తూన్న ప్రేక్షకసమూహంవైపు చూస్తూ, ఆనందం తెలియజేయుటకు చేతు లూపుతున్నాడు ఎమిల్.

పరుగెత్తే పండెగాళ్ళంతా వరుసగా నుంచున్నారు. అప్పటికి ఎమిల్కు, యితరులకు ఏమీ భేదం కనబడలేదు. అయినా ఎమిల్మీద ఎన్నో ఆశలు కేంద్రీ కరింపబడి ఉన్నాయి.

ఈ రోజు మనందరి ఆనందానికి ఎమిల్ కారణం కావచ్చు. మన జాతీయ పతాక గౌరవానికికూడా అతడు కారణం కావచ్చు. మన ఆశల కాతడు నిలయం. 20 వేలమంది ప్రేక్షకులు ప్రపంచ రికార్డు తిరిగి తమదే ననిపించుకొనుటకు నిశ్చ యించుతున్నారు. అందరికీ యీనాడు ఒక్కటే హృదయం; రెండే ఊపిరితిట్టులు.

“జెట్-వేక్ ! జెట్-వేక్ ! జెట్-వేక్ ! !” ఆ పేరే అందరి పెదవులమీద.

ప్రేక్షకులంతా ప్రారంభంనుంచికూడా పందెపు తీరును గమనిస్తున్నారు. ప్రపంచ రికార్డుమీద దృష్టితో, మొదటిక్షణంనుంచి జెట్-వేక్ను ముందుకు పరు గెత్తించే కోలాహలం. ఈసారి ఆఖరిఘట్టంలో ఉత్సాహపరిచే పద్ధతికాదు; మొదటి నుంచీ, ప్రతి ఘట్టంలోనూ ఎమిల్కు ఉత్సాహం యివ్వాలి. ప్రజాసమూహానికి నాడు హృదయం ఒక్కటే; అదే ఎలుగెత్తి అరుస్తూంది, ఎమిల్ విజయంకోసం. అదే ఆతనికి వైర్యాన్ని, బలాన్ని యిచ్చింది. అదే ఆతనికొరకు ఆందోళన పడింది; అతని దీక్షకు రెక్కల నొసగింది.

ఈనాడు ఎమిల్ రాడ్ స్పీక్లలో ప్రకటించే వేళలమీద ఆధారపడుట లేదు. ఒకరి మాట లొకరికి వినిపించుటలేదు.

ఎమిల్ పరుగెత్తుతున్నాడు.

అతన్ని ప్రోత్సాహపరుస్తున్న జన సమూహంనుండి దూరం అయినాడు.

ఆతని పరుగువైపే అందరి దృష్టి. ఇదివరకల్లా హాయిని కలిగించిన ఆతని పరుగు ఫక్కివైపే అందరూ తడక ధ్యానంతో చూస్తున్నారు. ఆతని శరీరపు ఊర్ధ్వభాగం కొంచెం ముందుకు వంగింది. ముందున్న మార్గంమీదనే ఆతని రెండు నేత్రాలు. భుజాలు మామూలు వైఖరిగానే చేతుల కదలిక నమనరిస్తున్నాయి. ఎడమచెయ్యి ముందుకు పోతుంది; తరువాత కుడిచెయ్యి కొంచెం క్రిందుగా. నమ్మ డానికి వీలులేనంతవేగంతో ఆ పాదాలు మార్గాన్ని వెనక్కు త్రోసుకొనిపోతున్నాయి. మా ప్రక్కనుంచి ఎప్పుడు పోయాడో! మా కాలని వీపుమాత్రం గోచరమవుతూంది; ఆతని ప్రయత్నలకు ఆ వీపు చాల పరిచయం. ఆతని భుజాలు ‘షిప్ట్ రాడ్ల’వలె ఎడ తెగకుండా పనిచేస్తున్నాయి.

ఆతని అద్భుత మనోనిశ్చయానికి అమరత్వం యిచ్చే స్వరూపాన్ని చిత్రించ లేకపోవుట ఒక తీరనిలోపం.

హీనో, తన ప్రపంచ రికార్డు సృష్టించిన సమయంలో మొదటి ఘట్టాలలో ఊహించలేని వేగంతో పరుగెత్తినాడు. అందుచేత ఆ ఘట్టంలో ఆతనికంటే ఎమిల్ 2 సెకండ్లు వెనకపడ్డాడు; రెండవ ఘట్టంలో 4 సెకండ్లు వెనకపడ్డాడు. కాని తన

వేళల కార్యక్రమం మాత్రం చెదరకుండా పరుగెత్తుతున్నాడు. మొదటి ఘట్టంలో కొద్దిగా నెమ్మదిగా పోయాడు; అందుచేత తరవాత కొంచెం వేగం అధికం చేశాడు. ఈ రోజు తన శక్తిని జాగ్రత్తగా వాడవలసిన అవసరంలేదు. క్రమంగా హీనో వేళల నందుకున్నాడు. మూడవ కిలోమీటరు చేరేసరికి రెండు సెకండ్లు వేగంగా పోయాడు. ఈ విధంగా 4, 6, 7 సెకండ్లు ఆదాచేశాడు.

6 కిలోమీటర్లు : 17 నిమిషాల 38 సెకండ్లు.

7 కిలోమీటర్లు : 20 నిమిషాల 35.5 సెకండ్లు.

ప్రతి కిలోమీటరుకు రిగడియారాలు ఆగిపోతాయి. తక్కినవి నడుస్తూ వుంటాయి. ఆగిపోయిన రిగడియారాలు జాతీయ రికార్డుల నతిక్రమించుట నూచిస్తవి. ఇప్పుటి ప్రపంచ రికార్డులకు మించిపోయిన వేళ లివి.

ఆతనితో పరుగెత్తే వారందరు ఎక్కడో వెనకబడిపోయారు. ప్రత్యేకాలు బాగా పరుగెత్తుటకు ప్రయత్నం వదలలేదు. కాని ఎమిల్ వేగం ముందు, పాపం వారెక్కడ ఆగగలరు.

ప్రేక్షకస్థానాలకు మీద నున్న పెద్ద రిగడియారం వేళ చూపిస్తూంది. ప్రతి సెకండ్లూ యింత విలువైనదా అనిపిస్తుంది. “ఇప్పుడు, యిప్పుడు, యిప్పుడు, సమయం మించిందంటే నుర్రెప్పుడూ వీలుండకపోవచ్చు!” ఎమిల్ ఒక్క సెకండ్లూ కూడా వృధాచేయుటలేదు; ఒక్క మీటరుకూడా వృధా చేయుటలేదు. ప్రతి అడుగులోనూ తన యావత్తు శక్తిని ఉపయోగిస్తున్నాడు; వేగం అధికం చేస్తున్నాడు.

8 వ కిలోమీటరులో ప్రమాదం సంభవించింది. హీనో రికార్డుకుంటే 7 సెకండ్లు ముందున్నా, తన పూర్వపు రికార్డుకుంటే 14 సెకండ్లు ముందున్నా, తన వేళల పథకానికి వెనకపడి ఉన్నాడు. టైము కీపరుండా పైకి వెళ్ళింది, యింకా ఎమిల్ ‘మార్కు’ వద్దకు రాకముందే. అప్పు డాతడు విన్నాడు: ఒకటి, రెండు, మూడు, నాలుగు, అయిదు. అప్పుడుగాని ‘టైముకీపరు’ను దాటలేదు.

ప్రేక్షకులు ఆందోళన చెందేరు; వేళ : 2 నిమిషాల 55 సెకండ్లకు బదులు, దాదాపు 3 నిమిషాలని ప్రకటన చేసినప్పుడు వారందరికి ఆశాభంగం కలిగింది.

“ఎమిల్! ఎమిల్! యింకా వేగంగా” అనే కేళలు బయలుదేరాయి.

తొందరగా అందరూ లెక్కలువేయుట మొదలుపెట్టేరు. ఈ వేగంతో హీనో రికార్డుకుకూడా వెనకబడిపోతాడా? తన రికార్డుకే వెనకబడిపోతాడా? అప్పుడు యీ ప్రయత్నమంతా వృధా!

“ఎమిల్! ఎమిల్! యింకా వేగంగా పరుగెత్తు.”

కేళలు ఎక్కువయ్యాయి. ఊపిరాడకుండా, ఒగరుస్తూ పరుగెత్తేవాని వాని చుట్టూ యీ ధ్వనిలే.

“జులై-పెక్!” అని యీ కోలాహలం లో పిలుపు, వీవో ఆపదలో సహాయం కోరినట్లు.

తన పండేన్ని చూస్తున్న వేలకొలది జనం నైతికంగా, హృదయాలతోసహా తన వెనకనున్నారని ఎమిత్ కు తెలుసు. తన కంటైనా సహాయం చేయుటకు వారంతా ఉత్సాహంతో వున్నారనికూడా తెలుసు. తన్నావరించిన ఆయాసం, అల సట, బాధ వీనిని గెలుచుటమీద అంతా ఆధారపడి ఉంటుంది.

ఆతని ముఖం చిల్లింది. రికార్డును భర్త మొనర్చుటలో తనకు విజయమా, పరాజయమా? ఆ కఠినమైన ట్రెయినింగుకు ఫలితం ఏమిటి? 8 కిలోమీటర్ల పరుగు తర్వాత ఓటమేనా? అలాగ ఎప్పటికీ జరుగుటకు వీలులేదు. ఎప్పుడూకూడా అతని శరీరం అతనికి స్వాధీనమే; ఇప్పుడుకూడా అంతే! కాని, అంత సులభమైన కార్యం కాదు. అయినా ఎమిత్ మానసికశక్తి నశించలేదు. చివరకు కాళ్లు వేగంగా అడుగులు వేస్తున్నాయి. తన కిష్టమున్నా లేకపోయినా ప్రేక్షకులతో తన అడుగులు లయ కలిపినవి. ఏవో మగత కమ్మిన చెవుల పిల్లిలాగ పరుగెత్తుతున్నాడు; అతని కేమీ కన బడడంలేదు, వినబడడంలేదు. ఆతని మెదడు మాత్రం చెప్తుంది: “ఇంకా వేగంగా, యింకా వేగంగా!” అని.

9 వ కిలో మీటరులో వేగంగా పరుగెత్తేడు. ఈసారి తన పథకానికి 3 సెకండ్లే వెనకన్నాడు; మరొక్క కిలోమీటరు పరుగెత్తాలి. మామూలు వేగం పనికి రాదు.

“ఎమిత్! ఎమిత్!” కేకలు.

ఆ కేకల వెనక ఆందోళన; దానితోపాటే విజయంలో నమ్మకం. ప్రేక్షకు లింక కూర్చోలేకపోయారు; నిలబడ్డారు. ఎమిత్ ఎంతమాత్రం మాకు ఆకాభంగం కలిగించడు. వేలకొలది ప్రేక్షకుల కోలాహలంలా విశ్వాసం, విజయం, ఆనందం మిళితమై ఉన్నాయి.

స్టేడియంమీద చీకటి నీడలు పడుతున్నాయి. పరుగెత్తేవాళ్ళ కళ్లు చెదర కుండా కెమేరాలను మూలబెట్టేరు ఫోటోగ్రాఫర్లు.

ఏవో శక్తిపూరితట్టుగా అమిత్మైన బలంతో, ఒక పిచ్చిదీక్షతో, చల్లని ఆ సంద్యా సమయంలో అలా పరుగెత్తుకుపోతున్నాడు ఎమిత్. అతని ఒక్కని మనోబలంతోనే కాదు ఎమిత్ పరుగెత్తుతున్నది; ప్రజల అందరి మనోబలంకూడా కలిసింది. ఈ మనోబలమంతా కలిసి ఒక మహాప్రవాహమయిపోయి, ఆతని గుండె, ఆతని కండలు ఉక్కుగాచేసి గమ్యస్థానానికి ఆతనిని పరుగెత్తిస్తున్నాయి.

800 మీటర్లదూరం మిగిలినదనగా ఎక్కడో దాచిన అతని శక్తిసంతా ఉపయోగించాడు. మా కేక లాతనిని ముందుకు తోస్తున్నాయి. ఇంక 50 మీటర్లే ఉంది. అప్పుడు అలసిపోయిన ఎమిత్, చైతన్యంలేకుండా పరుగెత్తుతూన్న ఎమిత్, ఒక్కసారి తలెత్తి, మావైపు చూచి ఒక్క చిరునవ్వు నవ్వాడు, మేమంతా ఆతనికొరకు ఎంత ఆందోళనపడుతున్నామా గుర్తించినట్టు.

రికార్డు విషయమై ఆతనికి యిప్పుడు దైర్ఘ్యంకలిగింది. ‘తేపు’ ముక్కలు చేశాడు; పిష్టలు పేలింది. ప్రపంచపు రికార్డు మనదేనని ప్రకటించబడింది.

అనుకున్న దానికంటే 2 సెకండ్లు ముందుగా చేరేడు :

29 నిమిషాల 21.2 సెకండ్లు.

తన దేశానికి ప్రపంచ రికార్డును తిరిగి సంపాదించాడు ఎమిల్.

మా అందరి సంయుక్త మనోబలం జయించింది.

ఎమిల్ హృదయం ఆనందంతో నిండింది. ఈ అద్భుత కార్యాన్ని సాధించాడు. ఏదో లోహంతో చేయబడిందా ఆతని గుండె అన్నట్టు కొట్టుకొంటూంది. కొంత దూరం నడుద్దాడునిపించింది. కాని అందరూ ఆతనిని కాగిలించుకునేవారే. ఎత్తి ఆతనిని గాలిలో కెగురజేస్తున్నారు; ఊపిరి సలపనీయుంటులేదు. విషయవీరుని చుట్టూ ప్రేక్షక సమూహాలు మూగిపోయాయి. అకస్మాత్తుగా ఎమిల్ కేక వేశాడు:

“చూడండి, మార్గం వదలండి, పరుగు పూర్తికాలేదు...” ఎమిల్ ప్రత్యక్షం యింకా పరుగెస్తుతూనే ఉన్నారు. వీరి విషయం ఎవరూ ఆలోచించలేదు, ఒక్క ఎమిల్ తప్ప.

వైనిక క్లబ్బులోని తన మిత్రులు ఆతనిని భుజాలమీద ఎక్కించుకొని తీసుకు పోతుంటే, ప్రేక్షక స్థానాలనుండి ఆతని పేరు ప్రతిధ్వనిస్తుంది.

దుస్తులు మార్చే గదిలో డాక్టర్లు హార్నాఫ్తోసహా ఆతనికొరకు వేచి ఉన్నారు. ప్రపంచ రికార్డు ప్రదర్శన తర్వాత పరుగుపందెగా డేస్టితిగో ఉంటాడో వారిప్పుడు నిగ్గరణగా చెప్పాల అవకాశం వచ్చింది. ఆతని గుండె ఎలా కొట్టుకుంటుందో, ఆతని రక్తపుపోటు మొదలైన వివరాలన్నీ వారు స్వయంగా పరీక్షించి తెలుసుకున్నారు.

అన్ని కోణాలనుంచి ఎమిల్ ఫోటోగ్రాఫులు తీయబడ్డాయి. అతను స్నానం చేస్తూన్నప్పుడు ఎంతో ఆనందంగా ఉన్నాడు; గట్టిగా నవ్వుతున్నాడు. ఎక్కువ అలసటగా లేదతనికి. కార్యం పూర్తిఅయింది. ఒక ఫిల్మ్ చూచినట్టుగా ఆ పందెమంతా ఆతని కంటి యెదుట కనబడుతుంది.

ఇప్పుడు యీ సంస్మరణలకు వేళ లేదు. ఆతని తండ్రి, తల్లి, తమ్ముడు, ఉక్కు ఫ్యాక్టరీ పనివాళ్లు, అంతా అతనికొరకు ఎదురు చూస్తున్నారు. వారందరికి ఆతను కావాలి. వారందరూ అతనిని ఆహ్వానించాలనుకుంటున్నారు. అభినందనలు, టెలిగ్రాములు, టెలిఫోను సందేశాలు కుప్పలు కుప్పలు వేచివున్నాయి ఆతనికొరకు. ఆధ్యాత్మికంగా ఎంతమంది ఆతనికి మద్దతు యిచ్చాగో, ఎమిల్ కు యిప్పుడు బోధపడుతుంది.

ముఖ్యంగా ఒక సందేశం ఆతనికి సంతోషం కలిగించింది. అది రిపబ్లిక్ ప్రెసిడెంటువద్దనుండి; ఆటలలో తన అభిమానం చూపిస్తూ, ఆ సందేశంలో ఆయన అన్నమాట లివి :

“ప్రపంచ రికార్డు నీవు మరొకసారి గెలిచినావన్న వార్త నా కెంతో సంతోషం కలిగించింది. నిన్ను హృదయపూర్వకంగా అభినందిస్తున్నాను. మన దేశం, మన ప్రజలు నిన్ను చూచి గర్విస్తున్నారు.”

ఎమిల్ తండ్రి ఆతని నింక చీవాట్లు పెట్టడు; పరుగెత్తవద్దని ఆతనిని వారించడు. ఎన్నాళ్ళయింది ఆతని కుటుంబంవారు ఆటలలో పాల్గొనవద్దని ఆంక్ష పెట్టి?

ఎన్నాళ్ళయింది ఆతని సోదరుడు ఆతనిని యీ విధంగా ప్రాశ్నించి: “ఎమిల్, నీమఱే ఎవరైనా సిగ్గుపడిపోయేటట్టు పొలాలకు అడ్డంగా పరుగెత్తకు, ఏదో పిచ్చెత్తినవానిలాగ.”

ఎన్నాళ్ళయింది ఆతని తల్లి యిలాగని హెచ్చరించి: “ఎమిల్! అంతవేగంగా పరుగెత్తకు; క్రింద పడిపోతావు.”

అప్పటినుంచి గమనిస్తే అభిప్రాయాలు ఎంతగానో మారిపోయాయి. ఆస్టోలో యూరోపియన్ ఛాంపియన్ షిప్పు లయిపోయిన తర్వాత, తండ్రి డ్రాయ్లలో వార్తాపత్రికల కిక్కిరింపుల కుప్ప కనబడింది, ఎమిల్ కు.

“నాన్నా! యీ కిక్కిరింపులు జాగ్రత్తపెడుతున్నావా?” అని ఎమిల్ అడిగాడు, తండ్రి స్వభావంలో మార్పుకు ఆశ్చర్యం కనబరుస్తూ.

“ముఖ్యమైనవే జాగ్రత్తపెట్టాను. అంతర్జాతీయ పోటీలకు సంబంధించినవే...” అన్నాడు తండ్రి, ఆనందాన్ని అనుచుకుంటూ.

ఎమిల్ తన జోళ్ళను మర్రామతు చేసుకుంటూంటే, తన పనిముట్లనిచ్చాడు తండ్రి.

ఈ విధమైన స్వల్పమైన విషయాలు తలుచుకొని, కుటుంబ సమావేశాలలో అందరూ నవ్వుకుంటూంటారు. అప్పటినుంచి యిప్పటికి ఎంతకాలమయింది? ఇప్పుడు ఆతని స్వస్థలంలో ఆతని పేర “జట్ ట్ పె క్” అని ఒక స్టేడియం నిర్మిస్తున్నారు.

ఆ మరుసటిరోజు స్టేడియం నిర్మాణస్థలానికి వెళ్లదలచుకున్నాడు ఎమిల్, పనిముట్లలో సహా!

ఆతని కిచ్చిన సన్మానం నేత్రపర్వంగా ఉంది. ఒక యువతి ఆతని కొక పూల గుత్తి నిచ్చి, దానితో నొక ముద్దుకూడా యిచ్చింది. అందరూ ఆతనితో కరచాలనం చేసి, అభినందించారు. పరుగు మార్గం ఆదర్శంగా తయారుచేస్తామని ప్రజలు వాదానం చేశారు. దానిని, తన స్వస్థలంలోనే మరొకసారి ప్రపంచ రికార్డు స్థాపించేందుకు వీలుగా తయారు చేస్తామన్నారు.

అంతా అయిపోయిన తర్వాత ఎమిల్ చొక్కా విప్పి, స్వయంగా కొన్ని గజాల మార్గం చదును చేసేసరకు వదలలేదు.

తర్వాత క్రేక్ కు ప్రయాణం. అన్నిటికంటే అద్భుతమైన సన్మాన మతనికి అక్కడ జరిగింది. డానా ప్రపంచ రికార్డును సృష్టించిన తన భర్తను ఆనందంతో కాగలిగించుకొని ముద్దు పెట్టుకుంది.

టీ, శాండివిచ్ లు తింటూ అధికారికతనకు పండెం వివరంగా వర్ణించవలసి వచ్చింది.

క్రీడలకు, వ్యక్తులకు సంబంధం లేనట్లు, ఎమిల్ వణిస్తే, అతని భార్య ఇట్లా అంటూ వుండేది: “ఆ మాటలు నమ్మకండి; ప్రపంచ రికార్డు నెలకొల్పిన తర్వాత ఒక నక్షత్రంవలె మెరిసిపోయాడు; ఆ రాత్రంతా ఆవేశంలో నిద్రపోలేదు.”

వేళలను పోల్చి చూచుటతోటే ఎమిర్ ప్రపంచ రికార్డుదరిత్ర పూర్తికాలేదు. ఈ మహాత్మ్య ప్రదర్శనం అనేకమంది యువకులలో ఆశలు రేకెత్తించింది. వారు 'ప్రాక్టీస్' చేయదలచారు; త్రెయినింగు అవాలన్నారు; ఎమిర్ జట్టోపేక్ ను ఆదర్శంగా వుంచుకొని దీక్షతో, పట్టుదలతో ఆటలలో ప్రవేశించుటకు నిశ్చయించారు.

వ్యాయామ శిక్షకులు పనికావాలని దరఖాస్తులు పెట్టేరు. వ్యాయామ శాఖలు క్రొత్తగా తెరచారు; క్రొత్త ఆటస్థలాలకొరకు పథకాలు తయారయినవి. ఒలెంపిక్ ఆట, పరుగు పందెం, క్రీడాంగంలో ప్రముఖస్థానం వహించింది.

ఎ మిల్ సంభాషణ - తత్వం

ఎమిర్ కు సెలవు దొరికింది. విదేశ ప్రయాణాలలో చాలాభాగం గడిచి పోయింది. అయినా యింకా కొన్నిరోజుల వ్యవధి ఉంది. కొంత విశ్రాంతి తీసుకొని పోయినబలాన్ని సంపాదించుకొని అవుతున్నాడు.

దురంగా ప్రశాంతిస్థలానికి పోదామని 'హైట్రాన్'లో ఒక స్థలానికి డానా, ఎమిర్ ప్రయాణమయ్యారు. ఇక్కడ పర్యవేక్షింపబడే శాంతి, విశ్రాంతి ఆశించారు వారు యిద్దరూ.

ఆ మంచుతోనిండిన పర్యవేక్షింపబడే నవంకు మేఘాలమధ్య చిక్కుకున్నాయి. మిగులు మిగులుకునే నక్షత్రాలకాంతిలో ఆ శిఖరాలు దియ్యాలవలె కనిపిస్తున్నాయి. ప్రాద్దుట మంచు కురుస్తుంది, తరవాత కరిగిపోతుంది. మంచుపాగలోయలలోకి దిగి, చెట్లకొనలకు రెగిలి మంచురుసుపోతుంటుంది.

అక్కడ చెర్రు, చలి. అయినా, ప్రాద్దున్నే త్రెయినింగుమాత్రం వదలకు ఎమిర్. వెచ్చని ముట్టులు వేసుకొని, బూట్లు గట్టిగా కట్టుకొని, చిన్నగా పరుగెత్తుతూ శాంతిరియం ప్రక్కనుంచి పోయేవాడు.

నిష్టనమైన మాగ్న, చెట్లప్రక్కని చెయ్యగిలిన కాలిబాట, వివక్షమైన మొక్కలు, మంచులో తడిసిన పచ్చికయిల్లు ఆతని పాదాలపై పువ్వులు ఆశ్చర్యంతో వింటూవుండేవి!

మేఘాలు వంగి తలమీద పడుతుంటే ఎమిర్ పరుగెత్తేవాడు. దారిలేని అడవి ప్రదేశంలో చిన్న నీటిగుంటల మధ్యనుంచి, పచ్చిక బయళ్ల ఎత్తుపల్లాలగుండా ఎమిర్ గంతులువేస్తూ, పరుగెత్తుతూ వుండేవాడు. విశ్రాంతి తీసుకోవడానికి యిక్క-

డను వచ్చినా యిదే పని. ఇక్కడకూడా వేగంగా, అతివేగంగా పరుగెత్తడానికి ప్రయత్నం వదలలేదు. గట్టిగా ఊపిరిపీలుస్తూ, ఆ చల్లని గాలితో ఊపిరితిత్తులను శుభ్రపరచుకుంటూ వుండేవాడు.

ఆ గుబురుగానున్న చెట్లమధ్య పరుగెత్తుతాడు. వెంటనే యింటికి వస్తాడు. అక్కడెంతో మంచు ఉందంటాడు. ఆ స్థలం తొమ్మిది కిలోమీటర్ల దూరమంది !

మధ్యాహ్నం డానాతో షికారు పెడుతుండేవాడు. ఆ సమయంలో నూర్యకిరణాలు ఆ నవంబరు చలిని దూరంచేస్తాయి. ఇద్దరూకూడా ఒక్కనిమిషమైనా ప్రశాంతంగా ఉరుకోరు. ఎప్పుడూ పరుగులే. పరుగెత్తడమే వారికి హాయి నిస్తుంది. అక్కడనుంచి మంచు బంతులతో ఆట; వాటిని విసరుటలో ఎమిల్ కన్నా డానాకి నిదానం, గురి ఎక్కువ.

ఎమిల్ ఆ మంచుకొండలలో లోతయిన ప్రదేశాలలో యీ గట్టునుంచి ఆ గట్టునకు వురుకుతూ వుండేవాడు. చెట్ల కొమ్మలను పట్టుకొని ఊగుతూ, అక్కడ నుంచి మంచుపరుపుమీదకు ఉరుకుతూ వుండేవాడు. తిర్వాత ఒకిరిమీదనుంచి ఒకిరు కప్పగుంతులు వేయడం. “నా బుర్ర ఎగిరిపోతుంది సుమా” అంటూ వుండేది డానా ఒక్కొక్కప్పుడు !

“నీకేమీ భయంలేదులే” అంటూ పరుగెత్తుకు వచ్చి, డానా తెలమీదనుంచి వురుకుతూ వుండేవాడు, ఎమిల్.

ఎమిల్ ను యీ కోణంనుండికూడా తెలిసికొనుట ఆనందంగా ఉంటుంది. ఆ పరుగులు, ఉరుకులు, గంతులు ఆతని యువ హృదయాన్ని, సంతోషంగా కాలం గడుపుదామన్న కోరికని తెలియజేస్తాయి. ఏ విధంగా తన కోరికలను నెరవేర్చుకోవాలి, ఏ విధంగా కార్యం సాధించాలి అనే విషయం అతనికి బాగా తెలుసు. చిన్న పిల్లవాడిగా ఉన్నప్పుడు, అతని కా చురుకుతనం లేదు. కాని ఫాక్ట్ రీ లో స్వతంత్రంగా పనిచేస్తున్నప్పటినుంచి, ఆతనికి వ్యవహారాలు చక్కదిద్దకొనే నేర్పు అలవడింది. ఒకరోజు నా ట్రైపురైటుకు మరగ్గుతు చేసిస్తాడు. ఇంకొక రోజు తన విరిగిన తలుపును బాగుచేసుకుంటాడు. ఎప్పుడూ సుత్తి అతని దగ్గరే ఉంటుంది. కిటికీలన్నీ మరమ్మత్తు కోరుతున్నాయి. సరే, మేకులు తీసుకువచ్చి గ్లాసు తలుపులు కదలకుండా చేస్తాడు, రాత్రి శబ్దంచేయకుండా.

ఇంక యిప్పుడు నా కెమరుగా ఆటల దుస్తుల్లో, కేసరి చిహ్నం కోటుమీద మెరుస్తూంటే, నేనడిగే ప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పేదుకు ఎమిల్ సిద్ధంగా ఉన్నాడు.

ప్రతిరోజు కొన్ని గంటలు నాతో కూర్చోవడానికి అంగీకరించాడు. నా పుస్తకానికి కావలసిన విషయాలన్నీ సేకరించుటకు ఆతనితో పనిచేయుట నాకిష్టం. ప్రతి ప్రశ్న జాగ్రత్తగా ఆలోచిస్తాడు; అనాలోచిత జవాబు లియ్యడు. ఏదైనా వర్ణిస్తుంటే ఆతని ముఖంలో తీవ్రత కనబడుతుంది. ఏదైనా ప్రత్యక్షంగా చూపించాలంటే, లేచి చేతులతో చేసే మనకు బోధపరుస్తాడు.

అతను మాట్లాడునప్పుడుగాని, ఏదైనా వివరించి చెప్పునప్పుడుగాని ఒక్కొక్కసారి ఆ పనిలో నిమగ్నుడై తొందరగా చెప్పుకుపోతాడు; వేగంగా మాట్లాడుతాడు, సాధారణంగా. ఏదైనా నొక్కిచెప్పాలంటే కంఠమెత్తి గట్టిగా మాట్లాడుతాడు. ఏదైనా తేదీనిగూర్చిగాని, పేరునుగూర్చిగాని, వేళనుగూర్చిగాని సరిగా జ్ఞాపకం లేకపోతే దానావైపు తిరిగి :

“సరిగా ఉందా?” అని అడుగుతాడు.

దానా, కుట్టుకుంటూ ఒకసారి తల ఎత్తుతుంది; అవునో, కాదో చెప్తుంది.

నా కోరికలను నెరవేరుస్తా నన్నాడు కదా! ఆతనిని అడ్డుప్రశ్నలుకూడా వేశాను, విన్నోదానికి.

“ఎమిట్ నిన్నొక వింతమనిషి అని అంటారు నీకు తెలుసునా” అని నేను అడిగినప్పుడు :

“అందులో కొంత నిజ ముండవచ్చు, పూర్వం నాప్రదర్శనల గూర్చి నే నెవరిలోనూ చెప్పినవాణ్ణి కాదు. ఈ ప్రశ్నలకు అతుండేదికాదు, నా త్రెయినింగుకు సేళయిపోయేది. నాకు దేనికీ వేళ ఉండేదికాదు. నే నెప్పుడూ సినిమాకు వెళ్ళలేదు; ఎక్కడా పైకి దానినింగుకు పోలేదు. అందుచేతనే నేనొక వింతమనిషి నని ప్రజలకు నన్నారంటే ఆశ్చర్యంలేదు. నా చిన్నతనంలోని అనుభవాలుకూడా కొంతవరకు కారణం కావచ్చు. జిల్స్ నగరానికి పల్లెప్రదేశంమంచి వచ్చాను. అక్కడ ప్రజలలో స్నేహభావం తక్కువ. తర్వాత నా ప్రథమ విజయాలు అందర్నీ నావద్ద కాన్పించాయి. ఈ చేరిక హృదయపూర్వకమైనది కాదు. వారి క్లబ్బులో సభ్యునిగా నన్ను చేర్చుకోవడానికి అదొక ఎత్తు; లేకపోతే నాకు వచ్చిన మునుపు లను సంగ్రహించుకు కొక పన్నాగం.

“ఈ కారణంవల్ల వారి కోరికలను నేను మన్నించకపోతే, నేనొక వింతమనిషి నని అంటావుంటారు” అనేవాడు ఎమిట్.

“అభినందన లంఘనకోవడమే నీ కిష్టంలేదని, నిన్ను గురించిన ప్రచారం నీకు అయిష్టమని అంటారు ప్రజలు” అని అడిగితే:

“అవును. ఈ ప్రశంసలు హృదయంలోనుండి రావు. కొంతవరకు ఆవంబరాలని అనుకుంటా. ఎకాడమికి పంపేటనుండి తిరిగిరాగానే, ఎంతవేళలో పందెం గెలిచావని ప్రశ్న. “అద్భుతం” అని కరచాలనాలు. ఒకసారి ఒక ‘పిచ్చివేళ’ చెప్పితే దానికికూడా “అద్భుతం” అని అభినందించారు. 18 నిమిషాలు చెప్పినా, 16 నిమిషాలు చెప్పినా ఒకటేవారికి.

“ఏదో మాట్లాడాలనేకాని, యింతలా ఏమిటో వారికి తెలియనే తెలియదు” అంటూ ఇంకా యిలా అన్నాడు: “అనీకాక, నా గెలుపులనుగూర్చి నే నెక్కువగా గణించను. నా గెలుపు ఎంత ఉత్తమమైనదైతే, అంత ఎక్కువగా యింకా గెలుపు ఉత్తమతరం చేద్దామని నాకోరిక. ఇలా చేయాలంటే ఆత్మస్వాధీనం యింకా ఎక్కువగా అలవరచుకోవడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. విజయాలను మించిన విజయా

లను సాధించాలంటే, విజయాలనుగూర్చి ఆత్మస్తుతి మంచిదికాను. వివేకహీనంగా, గర్వపోతులనంగా కనిపిస్తుంది. ఒక విజయానికి మించిన విజయం సాధించగలిగితే, ఆ శక్తి నాలో ఉందన్నమాట; అలాంటప్పుడు ప్రస్తుత విజయాన్ని గురించి ప్రస్తుతించుట అగౌరవం. అయిపోయినది అయిపోయిందానిలో జమ. దానినిగూర్చి చెప్పకోవడం దేనికి. భవిష్యత్తే నాకు ముఖ్యం. నా ఆలోచన ఎప్పుడూ రాబోయేదాన్నిగూర్చి. అదే నన్నాకర్షించేది.”

“అయినా కొంత వెనకకు చూచుకుంటే అవసరం” అన్నాను. నేను ఏదో ఆలోచిస్తూ “నీ విజయానికి వెనకనున్న రహస్యం ఏమిటో నీకు తెలుసా. దానిని నిర్ధారించుకు తు మార్గమేమైనా ఉందా ? ” అని అడిగాను.

ఎమిట్ కొంచెం ఆలోచించాడు; ఎన్నో స్మృతులు ఆయన మెదడులో మెలగినవి.

“ఒక ముఖ్యమైన అంశం ఏమంటే, నా శక్తిని ఉన్నదాని కంటే ఎక్కువగా ఉహించలేదు. నే నేకార్యాలు సాధించగలనని నమ్మకముందో, వాటి సాధనకే పూనుకున్నాను. ఒలింపిక్ విజయపీఠం నేనెప్పుడైనా ఎక్కడగలనని ఆ రోజులలో ఉహించలేదు నా శక్తి ఆ పీఠానికి దరిదాపుగా ఉన్నప్పటికీ. కాని యీనాడు చిన్న మగపిల్లలు, ఆడపిల్లలుకూడా ఆ పీఠాన్ని ఎక్కువ కాలే ఉ లాటపడు తున్నారో నాకు వ్రాస్తుంటారు. వారు విజయాలు సాధించలేరని నా నమ్మకం. ఈ సమస్య కొక సమాధానం కనిపెట్టేనని అనుకుంటా. ఒక మెట్టు తర్వాత ఒక మెట్టు కృషి క్రమంగా జరగాలి. ఏది వీలవుతుందో, ఏది సాధ్యమో దానికొరకే కృషి చేయాలి. అనుకున్నకంటే ఎక్కువ వేగం సాధిస్తే అది ఆనందాచర్య్యాన్ని కలిగిస్తుంది. నా శక్తిని నేను తక్కువగా గణించానన్నమాట.

“ఆకాశహర్యాలు ఎవరూ నిర్మించకూడదు. సాధించలేని ఆదర్శాలు నిష్ప్రయోజనం. చివరికి ఆ ఆదర్శాలు నెరవేరక ఒకదానిపై ఒకటిగా అపవర్యాలు ఎదుర్కొంటే దానివల్ల అశాంతి, అసౌఖ్యం.”

“అయినా, నీ విషయం పరిశీలిద్దాం. నీలోవున్న ఏ సగ్గుణాలవల్ల నీకు విజయాలు ప్రాప్తించాయి ? నీ శరీరం ఆరోగ్యంగాను, యిట్టి కృషికి అనువుగాను ఉందనాలి. ఇంక నీ బుద్ధిలం ? అది సాధారణమనిషి కున్నదానికంటే ఎక్కువంటావా, కాదా ?”

“నిశ్చయంగా కాదు ! నేను పరుగుపందేలు ప్రారంభించిన కాలంలో నా మిత్రులు చెప్పి చెప్పి, నన్ను ఓడించేవారు. నా కేమీ ప్రత్యేకమైన బుద్ధి లులేవు. క్రమక్రమంగా నా మిత్రుల తెలివితేటలకు ఎదురుగా నా ఆదర్శం, దీక్షతో నిలవ వలసి వచ్చింది. అయితే, అలా చేయుటలో రికార్డులు సృష్టించునీకాని, ఒలింపిక్ విజయాలు సాధిద్దామనిగాని నా ఉద్దేశం కాదు. నా ఆదర్శాలు, నా ఉద్దేశాలు ఒక స్థాయిలో ఉంచేవాణ్ణి; కొంత పట్టుదలతో, నెరవేర్చుల శక్తికి పరిమితమై ఉండేవి. ఆ విధంగా నా ప్రవర్తనను దిద్దుకొనేవాణ్ణి. ఉత్తమ ప్రదర్శనం ఒక్క మహత్తర

ప్రయత్నంవల్ల వీలుపడదు; నిర్విరామకృషి కది ఫలితం. మొదట మా క్లబ్బు ఛాంపియన్, నా మిత్రుడు కృషికాను మించాలని ఉద్దేశం పెట్టినాను. ఆ సమయంలో రికార్డు పందెగాడు 'సేల్'ను మించటం ఆదర్శంగా పెట్టుకొనుట తగదు. క్రమంగా కాలం గడిచిన తర్వాత ఆ ఆదర్శం నెరవేరింది. ఆ రోజులలో రికార్డునేలకు దగ్గరగా జరుగుతున్నాను. క్రమక్రమంగానే, నా ప్రయత్నాలస్థాయి పెచ్చింది. నా శక్తి అధికమయింది; ఒక పందెం తర్వాత మరొక పందెంలో నా 'వేగం' ఎక్కువైంది."

"అయితే నీవు సాధించినదానితో నీకెప్పుడూ తృప్తిలేదన్నమాట. జయం చేకూరితే చాలు, అనేకమంది సంతృప్తి చెందుతారే!"

"నా ఉపాధ్యాయులతో సమానంగా సాధించాలిగానంటే నాకంతగా సంతృప్తిలేదు. వారికన్న ఎక్కువ సాధించుట చాలకష్టతరమైనపని. అప్పటివరకు యింకొకరి అడుగుజాడల్లో నడిచేవాణ్ణి. అంతకన్న ఎక్కువ సాధించుటకు నాదారి నేనే ఏర్పాటు చేసికోవలసి వచ్చింది. శిక్షణ ఏవిధంగాఉంటే నా ప్రదర్శనాల స్థాయిని పెంచించవచ్చునో నేనే నిర్ణయించుకోవలసిన అవసరం కలిగింది. ఇదంత సులభమైన కార్యంకాదు. నా మహద్దీర్ఘ విజయాల తర్వాత, నా లోపాలను నేను గుర్తించుకొనిగాను కనకనే, అంతకన్నా ఎక్కువ విషయాలను సాధించాలిగాను. మొదటి రికార్డు పరుగు తర్వాత, కొత్త ఫక్కిలను కనిపెట్టవలసి వచ్చింది. నేనే నా ప్రత్యేకంగా తయారయిన నామీద విషయానికి నేను పోరాడుతుండేవాణ్ణి. నా రికార్డును నేనే భగ్నంచేయాలని ప్రయత్నం చేసేవాణ్ణి."

"మాటల్లో యింతంతా తేలికగా కనిపిస్తుంది. ఒక సెకండులో పదవభాగం పరుగువేళలో తగించుటకు ఎంత ఆత్మవిశ్రాంతి కావాలో ఎవరికీ బోధపడదు."

"నీ ప్రభు అంతజ్ఞాతీయ పండేన్నిగూర్చి చెప్పా ఎమిత్. యుద్ధానంతరం దేశాల సరిహద్దులు తెరచుకుంటున్న సమయంలో యీ పుడేలలో పాల్గొనుట ఎలా సంభవించింది?"

"తెలియనివారు ఆస్టోలో జరిగిన మొదటి పందెంలో నేను తప్పకుండా గెలుస్తా ననుకున్నాను. ఎంత అమాయకులు? ఆసారి నేను 5 వ వాణ్ణి."

"ఆ రోజులలో నాకు కొన్ని లోపాలున్నవి. ఆస్టో పందెంలో నా కవి సృష్ట మైనవి. అంతజ్ఞాతీయరంగంలో నే నేమైనా పురోగమించాలంటే యీ లోపాలను సవరించుకోవాలి అనుకున్నా. ఆసారి నేను గెలుస్తానని అనుకోవడం పొరపాటే అవుతుంది. అలాంటిప్పుడు నేను 5 వ వానిగా వచ్చుట నాలో ఎంతో నిస్పృహను కలిగించేది. అయితే నిజాని కది ఉత్తమ ప్రదర్శనలకు నన్ను పురిగొల్పింది."

"తరువాత పరిస్థితులనుగూర్చి చెప్పా ఎమిత్" అని అడిగాను ఎంతో కుతూహలంతో.

"మొట్టమొదటిసారి ప్రపంచ వీరులకు దిరిదాపుగా వచ్చేను. వారిని అనుకరించగలనని నాకు ఆశ కలిగింది. నా కరిసమైన ట్రెయినింగు ఫలితం 1947 లో కనబడింది. ప్రపంచఖ్యాతి గాంచిన పరుగు పందెగాళ్ళకున్నా ముందున్నా."

“అయితే అప్పటికే ప్రపంచ రికార్డుమీద నీవప్పటి పడిందా?”

“అవును. అప్పటికి మహాజ్వల ప్రవర్ణనలమీద కాంక్ష నాలో మేల్కొంది. ఏ యితర పండ్లగాని సాధించి ఎక్కని ప్రవర్ణనమీదకు పోయింది నా కోరిక. అందుచేత నాకు అత్యంతమకూలమైన పనుగు దూరాన్ని నిర్ణయించుకోవాలి. 10,000 మీటర్ల దూరమీద నా మనసు పోయింది. అందుచేత దానికి తగిన శిక్షణ ప్రారంభించాను.”

“నీవీ విషయంలో అద్భుతంగా ప్రవ రించావు. ఈ సంవత్సరం నీవు సాధించినది ఏ పండ్లగాడైనా ఆశించదగినదే.”

“విరామం లేకుండా శిక్షణ పొందడంవల్లనే, విజయాలు సాధించగలిగాను. మన గుణాలు, లక్షణాలు, ఒక్క సంవత్సరంలో ఏవిధంగా మార్పు చెందుతాయో, ఆశ్చర్యంగా ఉంటుంది. మనిషికి బుద్ధి వికాసం చెందుటేకాకుండా, భౌతికంగా కూడా ఏదో ఒక కొత్తరూపం ఏర్పడుతుంది. వీలుకానిది వీలవుతుంది. దీక్షనల్ల, మనోనిశ్చయంవల్ల, ఓర్మివల్ల, మానవ దుష్టత అమరున్నది సులభమైపోతుంది.”

పర్యవ శిఖరాలవెనక ఆకాశం నిర్మలమవుతుందని ఎమిల్ మా సంభాషణ జరుగుతుండగానే గ్రహించాడు. ఆ మధ్యాహ్నపు సూర్యకాంతిలో, ఆ తెల్లని పర్వతాలు మూమీద మెరుస్తూన్నట్టున్నవి. కిటికీలోనుంచి తొంగి చూచాడు. అక్కడ రెండు పొట్టేగ్గు కనబడ్డాయి. అవి ఆచిని స్నేహితులు; అంతకుముందు వాటితో ఆడుకొంటున్నాడు.

“అవి నాకోసం చూస్తున్నాయి. వాటికి కాస్త ఉప్పతీసుకొని వెళ్ళాలి” అని క్షమాపణ చెప్పుకొని అడ్డుపరిక్ష తప్పించుకున్నాడు. ఆ పొట్టేగ్గు ఒకసారి ఆతని అరచేతులు చుంబించిన తర్వాత, తలతో ఎమిల్ తలకు పొడిచినవి. పరుగెత్తి డంంలో వాటికికూడ శిక్షణనివ్వడం మొగలుపెట్టాడుఎమిల్.

పొట్టేగ్గు ఆ సవాలును అంగీకరించాయి. ప్రజలవెనక పరుగెత్తుట వాటికి అలవాటే. కాని, యీసారి అసాధారణవేగంతో పరుగెత్తేవానిని ఎదుర్కున్నట్టు అవి గ్రహించాయి. ఇతనిని అందుకోలేక వాటికి విసుగెత్తి పరుగెత్తడం మానివేశాయి, మేము తెలివివీక్కునవాళ్ళం కామాయి అన్నట్టుగా!

అలాగ వాటితో ఆడుకుంటూన్నప్పుడుకూడా ఆతనిలో మరోవిధమైన లక్షణాలు కనపించలేదు. తన ఆనందంకొరకే అలాగ ఆడుకుంటాడు. ఏదోవిధంగా ఆతనిలోని బలాన్ని వృద్ధిచేయాలి. ఆతను చెప్పేది, చేసేది ఎంతో సహజంగా ఉంటాయి.

“కార్మికుని హృదయం అతనిది” అనుకున్నా నాలో నేను. అందుచేతనే ప్రపంచమంతా గులాబీరంగులలో కనబడుతుంది అతనికి. అతనా వింతమనిషి? తనకన్న పెద్దవాళ్ళను ఎదుర్కొనడానికి ఆతని యవ్వనం, సహజత్వం వదులుకొన వలసివచ్చి ఎమిల్ అలా కనుపిస్తాడు.

ఎమిల్ ది నిర్మలమైనమనస్సు, ఉన్నతాదర్శాలనునిర్మించుకొనేవారి కది అవసరం.

ఈలోపుగా ఎమిల్ తిరిగివచ్చి, విషయాలన్నీ తెలుసుకోవాలనే అభిలాషతో మిగతా ప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పటకు తన సంసిద్ధతను తెలియజేశాడు.

“సైనికోవ్యోగం నీ ప్రవర్తనను ఏ విధంగా సంస్కరించింది?” అని అడిగా.

“ఉత్తమోత్తమంగా. జీవితం కఠినంగానేనే దేని ఎవరికీ అపకారంచేయదు. దైనందిన జీవితంలో ఉపయోగించే చాలా సద్గుణాలు, బాధ్యత, శిక్షణ, నిర్మల స్వభావం, నిష్ణాయకశక్తి నైసిక శిక్షణలో అలవరుచుకుంటారు. అక్కడ వ్యక్తి స్వభావం దూరమైపోతుంది; వ్యక్తి అభిప్రాయం, బహు సంఖ్యాసల అభిప్రాయానికి లొంగిపోవాలి. మిత్రులంటే ఆదరణ, ఆత్మ శిక్షణతోపాటు ఉత్తమ లక్ష్యంగా పెరుగుతుంది.”

“ఉత్తమ ప్రవర్తనల సాధించుటకు కావలసిన ముఖ్య లక్షణాలేమిటి, మీ అభిప్రాయంలో?”

“అమితమైన ఉత్సాహం, అకుంఠిత దీక్ష చాలా ముఖ్యమైన లక్షణాలు. ఈ లక్షణాలే యితర లక్షణాలను తెరిపిలేకుండా సృష్టిస్తాయి. ఈ విధంగా ఓటుమికి దారితీసే ప్రాథమిక కష్టాలను గడచి, నెమ్మదిగా వృద్ధిలోకి రావచ్చును. అప్పటి నుంచి మన పథకాలను తయారుచేసుకోవాలి. మెట్లవసమీదనుంచి ఎక్కుందే, మేడమీద చేరుటకు ప్రయత్నించకూడదు.”

“అయితే మానసిక శక్తి చాలా ముఖ్యమన్నమాట?”

“నిఁం. కాని పుట్టుకతోనే యిదిరాదు. చాలా కఠినమయిన శిక్షణకు లోను కావాలి.”

“ఎలాగు?”

“ఆత్మ నిగ్రహంవల్ల! ఏళ్ళంతటా బ్రెయినింగు వదలకుండా ఉన్నట్లయితే, మానసిక శక్తి ఒక సమస్యకాదు. వ్షం వస్తూన్నా శిక్షణ ఆపలేదు. నేను అలసి పోయాను? అది తెలియలేదు. నేనేవిధంగా బ్రెయినింగు అయ్యేవాడినో చెప్పేయకదా! ఒక్కొక్కప్పుడు వ్షం; ఒక్కొక్కప్పుడు చీకటి; ఆ చీకటిలో నుంచి టార్చి సహాయంతో శిక్షణ పొందేవాడను. ఇంతలా సౌఖ్యప్రసంగాదే; కాని చాలా ఉపయోగించింది. ప్రతికార్యసాధనతో నునోశక్తి అధిమవుతుంది; దానివల్ల ఎప్పుడుకలగని, ఎరగని పనులనుకూడా మన శరీరంచేరి మనం చేయించ గలుగుతాము.”

“ఉత్తమమైన గుణాలనుకూడ యీ పందేలవల్ల అలవరచుకోవచ్చునన్నమాట.”

“నిశ్చయంగా! ఈ గుణాలన్నీ ఆటలలోనే ఉపయోగిస్తాయని కాదు. ఏ పరిస్థితిలోనైనా శరీరాన్నీ స్వాధీనంలో ఉంచుకొనేశక్తిని పెంపొందించుకుంటాము. ఎలాంటి అవాంతరాలు తటస్థించినా భయపడము. ఆటలవల్ల ఆరోగ్యం, శారీరకాభివృద్ధి సరిదిద్దబడుటేకాక, మానవుని శీలమీదకూడా ఆటలప్రభావం ఎక్కువగా కనబడుతుంది.

“ఏదో ఒకసారి, రెండుసార్లు శిక్షణపొందడంవల్ల ప్రయోజనంలేదు. కనీసం ఒక వందసార్లు ప్రయత్నం చేసిపట్టయితే ఒక జీవితకాలాన్ని పవిత్రంచేసే సద్గుణాలు అలవడుతాయి.”

పర్యవ్రాసాలలో శీతోష్ణస్థితి తరుచు మారుతూంటుంది. జీవీనీశ్లేసో (ఆకుపచ్చ సరస్సు)కు షికారు పోదామనుకున్నాము. కాని, ఆకాశంఅంతా పొగ కమ్మింది. మేఘాలు దట్టంగా అల్లుకొన్నాయి. అందుచేత యింటికి తిరిగివచ్చేశాము.

ఎమిల్తో మరికొంతనేపు కాలంగడుపుటకు అవకాశం కలిగిందికదాఅని సంతోషించాను. ఆతని మాటలు ఆ మొరాలియా యాసతో ఎంతో కమ్మగా వుంటాయి. తిర్వాత్ అతను చెప్పింది అంతా వివరంగా, స్పష్టంగా వున్నది.

వాగ్దాప్రతిజ్ఞలలో వ్రాసిన వ్యాసాలేమైనా ఉన్నాయా అని అడిగాను. కాని, అతనిస్వర ఏమీలేవు. ఆటలకు బానిసయిపోవుట అతని కిష్టంలేదు. ఆతని జీవితం సంపూర్ణంగా స్వంతంగా వుండాలని ఆతని కోరిక. అయినా, యితరులంటే ఆతనికి ఎంతో ఆదరణ - అతనికి అందరియెడల మైత్రీభావమే. ఎవరికైనా సహాయం చేయగలిగితే చాలా సంతోషిస్తాడు. ఇతరుల అవసరాలు, దుఃఖాలు ఆతనిని బాధిస్తాయి.

పందేలలో ఆతని పథకాలు, పన్నుడలు చర్చించాము. పరుగెత్తుతూన్న స్వడు తనమీద రెనకంత నిద్రను ఎదుకో. అంతగా ఆతనిశక్తిని ఉపయోగించకూడ దంటారు అంగరూ.

కాని ఎమిల్ అభిప్రాయాలు వేరు.

“ఈ పన్నుడల (టాక్ టిక్సు)కు అర్థం, జయము సంపాదించే పద్ధతి. నా ప్రత్యేకలకు ఎలానైనా ఓడించుట నా ఉద్దేశంకాదు. ఇదివరకు నేను సాధించినదాని కన్న ఎక్కువ సాధించుటే నా ఆశయం. అందువేత, తక్కువవేళలో పరుగెత్తగలిగి వుండే, ఎక్కువవేళ ఎందుకు తీసికోవాలి? నా ప్రత్యేకల లోపాలకు నా కొరకు నేనెందు కుపయోగించాలి; వారిని నే నెందుకు మోసగించాలి. నా కేంకావాలో, నా శక్తి ఎంతైనో, అందరికీ తెలియజేయుటే నా చురు.”

‘ఎమిల్ నిర్మల హృదయుడు’ అనే అభిప్రాయం మనసుకు నిరంతరం తట్టు తూనే ఉంటుంది.

“భవిష్యత్తుకు, మీ కార్యక్రమ మేమిటి? ప్రపంచంలో ఏ కొద్దిమందికోగాని లభ్యంకాని విజయాలకు సంపాదించారు. ఇంక ముందేమి చేయదలచుకున్నారు” అని అడిగా.

“ఇంత విజయం సంపాదించినా, యింకా అభివృద్ధికొరకు ప్రయత్నం మానను. 10,000 మీటర్ల పరుగు రికార్డు 29 నిమిషాల 15 సెకండ్లకు దించాలని నా ఉద్దేశం. ఏమైనా, ప్రయత్నిస్తా. నా పరుగులలో అభిమానంచూపుతూ, నా విజయాలకు కారణభూతులైన నా ప్రజలకు యీ విధంగా నా కృతజ్ఞతను చూపిస్తా.

“ఇది నా వ్యక్తిగత ఆశయంకాదు. ఇది మా అందరి ఉమ్మడి వ్యవహారం. ప్రజా బాహుళ్యంయొక్క మనోవాంఛయొక్క ప్రభావం నామీద ఉన్నది. అదే నన్ను ఉన్నత ప్రయత్నాలకు పురిగొల్పుతుంది. మన ఆటగాండ్ర కీర్తి ప్రతిష్ఠల విషయంలో మన ప్రజలు ఆత్మతగా ఉన్నారు. ప్లేడియంలో కూర్చోనే ప్రేక్షకులే కాదు; క్రీడలగూర్చి పత్రికలలో వార్తలు చదివేవారేకాదు; రేడియోలదగ్గర శ్రోతలేకాదు; రాజ్యాంగం నడిపే రాజకీయవేత్తలు; సైన్యాలను నడిపే అధికారుల కూడా ఆటలమీద ఆదరణ అధికంగా కనపరుస్తూవున్నారు. ప్రజలు నన్నభినందిస్తూ, ఆటలలో విజయం తమ అందరిదివలె మాట్లాడుతారు.

“ప్రియమైన ఎమిర్; అది మనందరిది. ముఖ్యంగా యువకులది. వారికి దాని వల్ల అభివృద్ధి ఉత్సాహం. నీ ప్రతి రికార్డు పండెంతరవాత, వేలకొలది యువకులు, యువకులు, యీ క్రీడ్లలో పాల్గొనుటకు నిశ్చయిస్తారు. ఇది నిత్యంగా వారి ఆరోగ్యానికి కారణం, వారి శిలానికి పునాది.”

దీనివలెకూ తనే బాధ్యుడా, అనుకుంటాడు ఎమిర్.

“నా మిత్రులనేకులు ఉత్తమ ప్రదర్శనలు కావించారు. ఏమైనా యీక్రీడలు మన యువకులకు ఉత్సాహం కలిగిస్తున్నాయంటే నాకు సంతోషం. మామూలు ప్రదర్శనలయితే ఆటలలాలు ప్రేక్షకులతో నిండవు. ఇప్పుడు ఆటలస్థాయి పెంచింది కాబట్టి, ఆటలలాలు ప్రేక్షకులతో నిండిపోతున్నాయి. కొత్తగా యివ్వాన్న పరికరం అందగ్ని ఆకర్షిస్తున్నది; హెచ్చుస్థాయిలో ఆటల నిర్వహణకు దారితీస్తుంది.”

“పరదేశాలలోకూడా నీ ప్రపంచ రికార్డులు ప్రజలకు ఆకర్షించాయి. మన దేశానికి అవి గౌరవాన్ని తెచ్చాయి.”

“కావచ్చు. మనదేశంలో అవి తెచ్చిన ఫలితాలు నా కెక్కువ ముఖ్యం. ఈ క్రీడలలో పాల్గొనుటకు నిశ్చయించిన మన యువతీ యువకులలో చాలా కొద్ది మంది రికార్డులు నెలకొల్పేవారుగా తయారవుతారు. అందుచేత వారి ప్రయత్నాలు గణనీయంకావని కాదు. ఇంకొకటి ఆకర్షించుటలే ప్రజలతత్వంలో మార్పు తీసుకొనివస్తుంది. రాష్ట్రాధిపతులలో ప్రెసిడెంట్లు గొట్వాడ్లు, నాకు సన్మానం యిచ్చినపుడు ప్రజాసముదాయంయొక్క విస్తృతాభివృద్ధి మన ఆశయమై వుండాలని అన్నాడు. ఆటగాళ్ళలో నాయకులకుకూడ ఎక్కువశ్రద్ధ చూపించుట మరలకూడదు. ప్రజాసముహారలకు ఆకర్షించేది వారే. అందుచేత యీ నాయకులంతా శిష్యబృందాలకు పేరతీయాలి.”

“అయితే మీ ప్రదర్శనలు ఒక్క ఆటగాండ్రనే ఆకర్షించవు; అందరూ ‘జటో పెక్’ వలె పనిచేస్తామంటారు. పేంగా, ముష్టింగా పనిచేయుటకు ప్రజల ప్రయత్నాలకుకూడ మీ పేరు ఉపయోగించుచున్నది. ఈ విధంగా దేశంయొక్క శక్తి, సౌభాగ్యం అధికమవుతాయి.”

“అదంతా నా కెంతో సంతోషాన్ని కలిగిస్తుంది” అన్నాడు ఎమిల్. “ప్రజా సామాన్యమొక్కట, ఆరోగ్యం, శీలం అధికమవుతున్నాయన్న విషయం నన్నింకా ఎక్కువ కృషికి పురిగొల్పుతుంది.”

బల్లమీద ఒక కట్ట కాగితాలున్నాయి. జట్టాపెక్ ఆదర్శాన్ని అనుసరించుటకు ఎంతమంది నిశ్చయించుకున్నారో తెలియజేసే కాగితాల కట్టలవి. వారందరూకూడా కఠినమైన శిక్షణా పద్ధతులకు సంసిద్ధులే. కొత్త యువకబ్బందాలు ఏర్పడాలి; కొత్త స్త్రీడియంలు నిర్మించాలి.

ఎమిల్ రికార్డు పరుగు అన్ని పట్టణాలలోనూ, పల్లెల్లోనూ ఎక్కువగా ప్రశంస పొందింది. యువకసమితి వారాతనికి గౌరవ సభ్యత్వం ప్రసాదించారు. ఇంకా ఎన్నో సంఘాలు యీ విధంగా గౌరవ సభ్యత్వానిచ్చాయి.

విదేశీ పత్రికలుకూడా ఆతనినిగూర్చి పెద్ద శీర్షికలతో విచర్యలు ప్రకటిస్తున్నాయి. ఆతని భవిష్యత్తు కార్యక్రమంగూర్చి, ఆతని ఆదర్శాన్ని అనుసరించుటకు నిశ్చయించిన యువకుల ప్రమాణాలనుగూర్చి ప్రజలు చర్చించుకుంటూ వుంటారు.

ఎమిల్ మళ్ళీ పంచేలలో పాల్గొంటే, ఆతని మనోనిశ్చయం మరికొన్ని రికార్డుల సృష్టికి దారితీస్తే, మళ్ళీ ఆతను విజయుడుగా విజృంభిస్తే సరేసరి, లేకపోతే, తన ప్రేరేపణవల్ల బయలుదేరిన యువక బృందంలో ఏ మహనీయుడైనా ఆతనినే ఓడించినా-ప్రజలు ఆతనినే విజయుడంటారు. తన దేశ గౌరవం ఉన్నత శిఖరాలందుకోవడానికి జట్టాపెక్ చేసిన సేవకు కృతజ్ఞతతో ప్రజలు నిరంతరం స్మరిస్తారు.

చరిత్రాత్మక వసంతం

1950 సంవత్సరం ఆనందాశ్చర్యాలతో ప్రారంభమయింది. వసంతారంభంలో సోవియట్ దేశంనుండి ఆహ్వానం వచ్చింది. బ్లాక్ సీ ప్రాంతంలో సోచీ అనే పట్నుంలో ఒక సెలరోజులు కాలక్షేపంకొరకు రమ్మని ఎమిల్, డానా, మెరావెక్ లకు ఆహ్వానం. ప్రముఖ సోవియట్ ‘ఎథిలెట్సు’ త్రెయినింగులో వీరు కూడా పాల్గొనాలని ఆ ఆహ్వానం.

ఏప్రిల్ నెల ‘సోచీ’లో గడపడానికి ఎవరు అంగీకరించరు? ఎమిల్ తొందరగా సెలవుకు దరఖాస్తు పెట్టుకున్నాడు. అనుకోనంత త్వరగా ప్రయాణానికి సిద్ధమయ్యారు. మాస్కోకు విమానంమీద వెళ్ళారు. క్రిడాసంఘ ప్రతినిధివర్గాన్ని విమానాశ్రయందగ్గర కలిశారు. ఎమిల్ కస్తున్నాడని సంతోషంతో అనేకమంది

ఆటగాండ్లు ఆతనిని అక్కడే కలిశారు. హంగరీకి చెందిన ప్రపంచరికార్డు నెలకొల్పిన హేమర్ త్రోయర్ కూడా విమానాశ్రయానికి వచ్చాడు. అతడుకూడా శిక్షణకు సోచీవస్తున్నాడు.

మాస్కోలో ఉన్న కొద్దికాలం థియేటర్లు, కాన్సర్టులు దర్శించుటలో గడపి నారు.

సోచీకి ప్రయాణం 7 గంటలు పడుతుంది. 9 గంటలకు మంచుతో నిండిన మాస్కో విమానాశ్రయం వదిలి 4 గంటలకు సూర్యకాంతితో నిండిన దక్షిణానికి చేరుకున్నాం.

సోచీలో వసంతం సౌందర్యమయం. సముద్రతీరాన ఫలవృక్షాలన్నీ చిగిర్చి శోభాయమానంగా ఉన్నాయి. తెల్లని మంచులో కకేషియన్ పర్వతశిఖరాలు ప్రక్క లోయలలోకి నిగనిగలాడుతూ కనబడుతున్నాయి.

అక్కడి ఆటగాండ్లు ఎమిర్ - డానాలు నవ్వుతూ పలకరించారు. వారికి పూలగుత్తులందించారు.

సోచీ వారిని మైమరవజేసింది. సాధారణంగా యీ ఆరోగ్యనిలయం కార్మిక వర్గానికి ప్రత్యేకింపబడింది. ఆటగాండ్లు తాత్కాలిక అతిథులు మాత్రమే. ఎమిర్ - డానాలు ఆనందమయంగా కాలంగడిపారు. సూర్యరశ్మిలో స్నానం చేసేవారు. నీటిలో యాదేవారు; సముద్రంలో ఆటలాడుతూ వుండేవారు. తుఫాను వచ్చినపుడు తొందరగా తీరానికి వెళ్లి సంతోషంగా గడిపేవారు.

ఎమిర్ అన్ని విషయాలు పరిశీలించే స్వభావం కలవాడు. డాల్ఫిన్ల ప్రవర్తన ఆతనిని ఆకర్షించింది. వాని వెనకే యీయకు పోయేవాడు. వాటితో సముద్రంలో ఆడుకొనేవాడు. తుఫాను సముద్రంలోకి దూరంగా వానిని త్రోసేవరకు వానితో ఆడేవాడు. జెల్లీ చేపలు కూడా ఆతనిని ఆకర్షించాయి అవే కాదు. అన్ని సముద్ర జీవులు ఆతని నాకర్షించాయి.

ఎమిర్ - డానాలు, సిప్రస్ త్రోవలలో విలాసాన్ని నడచిపోతూండేవారు, ఆ ప్రక్కనున్న శానిటోరియం భవనాలను, అక్కడికి రోగనివారణకు, విశ్రాంతి కొరకు వచ్చివుంటున్నవారిని చూస్తూ.

ఆటగాండ్లు వారి బ్రెయినింగును గూర్చి మరచిపోలేదు. ప్రతిరోజూ, ఎమిర్ విమానాశ్రయం చుట్టూ మామూలు దూరం పరుగెత్తేవాడు. ఆరసితో సోవియట్ ఆటగాండ్లు కూడా పరుగెత్తేవారు. వారందరూ కూడా యువకులు. తెలివయినవారు. ఎమిర్ చుట్టూ చేరేవారు.

ఆతని బ్రెయినింగు పథకులను గూర్చి తెలిసికోవాలని వారి కోరిక. 'హెచ్ వాచీ' చేతిలోపట్టుకొని, ఆతని పరుగులకు కనిపెట్టేవారు. తన అనుభవాలన్నీ వారికి చెప్పేవాడు ఎమిర్.

వీడ్కోల్లు సమయంలో ఒక పరీక్షా ప్రవర్తనం ఏర్పాటు చేశారు. ఎమిర్ కుటుంబంగా గెలిచాడు.

ఇంటికి తిరిగి వచ్చేముందు మాస్కోలో 'మే' దినోత్సవాల్లో పాల్గొన్నారు. ఆ ఆనందోత్సవం వారిని ఆకర్షించింది. దాని తర్వాత వారు సెలవు తీసుకొని గృహోన్ముఖులయ్యారు.

సోవియట్ యూనియన్ నుండి తిరిగి వచ్చిన తర్వాత ఎమిల్ కు ఆహ్వానాలు కుప్పలుగా వచ్చిపడ్డాయి. ఒకమూల తన త్రెయినింగు కూడా మానుకొని, ఆహ్వానాలు అంగీకరించవలసి వచ్చేది; ఉపన్యాసాలు యివ్వవలసివచ్చేది, అనేకస్థలాల్లో ప్రయాణాలను గూర్చి, త్రెయినింగును గూర్చి, సోవీట్ తన ఉనికిని గూర్చి, సోవియట్ శారీరక వ్యాయామం గూర్చి ప్రసంగించేవాడు ఎమిల్.

ఈ ఉపన్యాసాల తర్వాత అలసి యింటికి చేరుకొనేవాడు. కాని ఒకవిధమైన సంతృప్తి అనుభవించేవాడు. ఆ చిన్న యువతీయువకుల ఆనందమే, వారి ఆకాంక్ష, ఆతనికి బహుమానం.

1950 వ సంవత్సరంలో జర్మన్ డెమోక్రటిక్ రిపబ్లిక్ లో యువజనోత్సవాల సందర్భంలో జరిగిన పోటీలలో ఎమిల్ పాల్గొన్నాడు. ఆ దేశంలో ఆతని మొదటి పందెం అదే.

యుద్ధం అయిపోయినతర్వాత రెండుదేశాలయువకులు కలియుట కదే మొదటి సారి. ఆ ఉత్సవం ప్రేమోత్సవాలతో నిండింది. పూర్వపు బోధలన్నీ ఒక్కసారి మరచిపోయారు. ఎప్పటికీ మరపురానిది, బెర్లిన్ వీధులలో వెళ్ళిన ఆ ఉత్సవం. యూరపులోని లక్షలాది ప్రజలు ఉత్సవంలో చేరారు.

క్రొత్తగా నిర్మింపబడ్డ ప్రేడియంలో వీర్వాటయిన ఆటలలో పాల్గొనడంవల్ల, వివిధదేశాల యువకుల మధ్య సుహృద్భావం పెరిగింది. ఎమిల్ కు మళ్ళీ విషయ కన్య వరించింది. అత్యుత్సాహంతో అందరూ యీ విషయాన్ని ప్రశంసించారు. ఎంతమంది స్నేహితులనో సంపాదించుకొని, రెండుదేశాల మధ్య స్నేహ సంబంధం పెరుగుతున్నందుకు ఆనందిస్తూ ఎమిల్ క్రేగ్ నగరం చేరుకున్నాడు.

ఎమిల్ తన పథకాలను నిర్వహించడానికి బాక్రెట్ తగా దీక్షగా యింకా శిక్షణ పొందాలి.

ఆస్ట్రోవాలో జరిగే ఆస్ట్రి ఛాపియన్ షిప్పులలో 5000 మీటర్ల జాతీయ రికార్డును భగ్నమొనర్చుటకు ఎమిల్ తన ప్రయత్నం ఉత్సాహంతో ప్రారంభించాడు.

ఇదివరకు కంటే శిక్షణను కఠినం చేశాడు. ఒక ఉన్మత్తునివలె అయిపోయాడు.

ఆతని త్రెయినింగు పద్ధతి గమనిస్తూ: శనివారం జూన్ 15 న, 25 కిలో మీటర్లు, తనమామూలు పద్ధతిలో పరుగెత్తేడు. ప్రతి 400 మీటర్ల తర్వాత కొంత దూరం నెమ్మదిగా పరుగెత్తుతాడు. ఇలాగ 40 సార్లు పరుగెత్తేవాడు. సోమవారం సరికి 32 కిలోమీటర్లకు పైగా పరుగెత్తేవాడు. ఈ విధంగా 2 వారాలు పరుగెత్తేడు. ఆ తరువాతి వారం రోజుకు 18 తరువాత 10 కిలోమీటర్లకు తగ్గించేడు.

ఆస్ట్రి ఛాపియన్ షిప్పులలో రికార్డుసృష్టించగలనన్న ధైర్యం, ఉత్సాహం ఆతనికి కలిగింది. ఫిన్లిష్ కార్మికసంఘం టి. యు. యల్ వీర్వాణుచేసిన ఆటల ఉత్సవాలలో

పాగ్లానవలసిందని ఎమిల్ కు ఆహ్వానం వచ్చింది. ఎమిల్ శిష్యునిగా ఫిన్ లాండులో యీ రికార్డు సృష్టించబడుట అని చాలా ఆశాభంగం పొందింది. అయితే చేసేది లేదు.

కోపెన్ హేగన్ మీదుగా నిమానం హెల్సింకీకి వెళ్ళింది. అక్కడ సెవోనా ఆలయం కలిశాడు. మధ్యరకం దూరాల పోటీలలో ఆతను పాగ్లాంటారు.

ఎమిల్ కార్యక్రమం చాలా పెద్దదిగానే ఉంది. వచ్చిన వెంటనే జర్నలిస్టులతో ప్రసంగం ప్రారంభమయింది. అథ్లాటికరకు జరిగింది. తనను గురించి, తన దేశాన్ని గురించి అన్ని విషయాలు చెప్పవలసి వచ్చింది. అవీకాక, జెకోస్లావేకియాలో వ్యాయామం, క్రీడలు, వాని నిర్వహణను గూర్చి వారు తెలిసికొనుటకు ఉత్సాహం చూపించారు.

హెల్సింకీలో ఎంజీసిరింగువర్క్కు మాశాడు ఎమిల్. ఇక్కడ పనివాండ్రంతా ఆరనికి ఆహ్వానం ఏర్పాటుచేసి ఆలయ కన్వేషణకు లిచ్చారు. సాయంత్రం ప్రదర్శనం చూచుటకు రమ్మని తన శక్తివంతా ఉపయోగిస్తానని, ఎమిల్ వారికి చెప్పేడు.

ఎమిల్ తన వాదనం నిలబెట్టుకున్నాడు. అది సాధారణ పందెపుపరుగుకాదు. ప్రత్యేకతవ్వకూ లేకపోయినా, తన రికార్డును తానే భంగమొనర్చవలసిన పందె మది.

టి. యు. ఎల్. సభ్యులే పాగ్లాంటున్నారు కాబట్టి పోటీ తీవ్రంగా లేదు. అందుచేత ఎమిల్ ప్రయత్నించి, దీక్ష ప్రజల సుపలను పొందింది. ఇక్కడ ప్రజలందరూ స్వదేశంలో వలెనే, అంత ఆవరణలోనూ చూచారు ఎమిల్ ని.

అప్పుడైన ఆ పందెంలో ఎమిల్ విజయవంతాడు. ఫిన్లాండు ప్రజల్ని ప్రదర్శనాన్ని చాలాకాలమై చూడలేదు. పాత రికార్డు 2 ఫూర్తి సెకండ్లలో భగ్నమయింది. క్రొత్తవేళ 14 నిమిషాల 06.2 సెకండ్లు.

మగునటిరోజు ఫిన్లాండులో రెండవ ప్రముఖ నగరం 'టర్కు' దర్శించాడు.

పట్నంలో ప్రపంచ రికార్డు స్థాపించే వాతావరణమువన్నాడు జెక్ రాయ బారి ఎమిల్ తో. ఎమిల్ సిగ్గుతో నవ్వాడు. తాను కూడా అలాగే అనుకుంటూన్నట్టుంది. కాని ఏమీ వాదనం ముందుగా చేయలేదు.

ఈసారి 10 కిలోమీటర్ల పందెం. పరుగు నెమ్మదిగా ముందుకు సాగింది. ఫిన్లిష్ పందెగాండ్రలో ప్రముఖుడు 'వేరేలా' ఒక్కడే పాగ్లాన్నాడు. 2 ఫూట్ల తర్వాత వెనకబడిపోయాడు. చివరవరకు ఎమిల్ ఒక్కడే ఆ పరుగు మార్గంలో వేగం అధికం చేసి, మరి తగ్గించకూడదనుకున్నాడు.

అనుభవంగల క్రీడకులు ప్రపంచ రికార్డుకొరకే ఎమిల్ పరుగువ్రతున్నాడని కనిపెట్టారు. అన్ని మూలలనుంచి జిటోపేక్ కు జయజయధ్వనాలు. స్మృతిపథాన్నుండి ఎప్పుడూ చెరిగిపోని 'నూర్తి' జన్మస్థానంలోనే యీ ప్రపంచరికార్డును సృష్టించుటకు ప్రయత్నం చేస్తాన్న జిటోపేక్ ప్రశంసాపాత్రుడయ్యాడు.

ఎమిల్ పరుగెత్తేడు. ఒక క్రొత్తరికాడ్ల తన శక్తికి మించిందికాదని గ్రహించాడు; నా బలం నిలుస్తుందా? అని తన్ను తాను అనుక్షణం ప్రశ్నించుకొంటున్నాడు. తప్పకుండా నిలబడాలి. ఆతని ఆత్మవిశ్వాసం అంతకంతకు పెరుగుతూంది.

6 వ కిలోమీటర్లలో వేగం అధికం చేశాడు. తుర్కు స్టేడియంలో యిలాంటి పరుగుపందెం ఎన్నడూ జరగలేదు. ఇదివరకు వేళలన్నీ వెనక్కుపోయాయి. ప్రేక్షకులారా తనిని ప్రోత్సహిస్తున్నారు. ఇక్కడే నూర్సి రికార్డుల సృష్టించాడు; గత సంవత్సరం హీన్ అద్భుత విజయాన్ని సంపాదించాడు. ఈనాటి జట్లో పెక్ ప్రదర్శనమందు అవన్నీ ప్రేక్షకులు మరచారు. ఆఖరు ఘట్టంలో వేగం యింకా అధికం చేశాడు. 29 నిమిషాల 15 సెకండ్ల కన్నా రికార్డువేళే తగ్గిదామని ఆతని కోరిక. ఒక్కసారి మనసులో లెక్కవేసికొన్నాడు. ఇది సాధ్యమవుతున్నాడు. సాధారణంగా ఫిన్నులు వారి దేశస్థులనేగాని వైచారిని ప్రశంసించరు. అలాంటివారు తనని మెచ్చుకుంటున్నారని గుర్తించాడు.

ఆఖరు ఘట్టం : వేగం అంతకంతకు అధికమవుతున్నానే ఉంది.

ఆతనిలో మిగిలిన బలం అంతా ఆఖరు మీటర్ల కుపయోగిస్తున్నాడు. పిడుగులాగ పరుగెత్తుతున్నాడు. ఆతని ఆఖరు పరుగు అందరికీ ఆశ్చర్యం కలిగించింది. ఆతని బలం క్షీణిస్తోంది; అయినా గమ్యస్థానం వరకు నిలబెట్టుకున్నాడు. ఎమిల్ తో పోలిస్తే తిక్కిన ప్రదర్శనలందరూ నిలబడిపోయినట్లు కనుపించారు.

మరికొన్ని జ్ఞాపాలలో యీ మానవాతీత ప్రయత్నం, దాని బాధ పూర్తి అయ్యాయి. గమ్యస్థానం చేరుకున్నాడు ఎమిల్.

వేళ : సమృద్ధానికి వీలులేదు. 29 నిమిషాల 02.6 సెకండ్లు.

అక్కడ వారికి కలిగిన సంతోషానికి మేరలేదు. ఆ స్టేడియం ఆవరణలో వర్ణింపనలవికాని అమితమైన ఆవేశం బయలుదేరింది. ఆ ఆవేశం పట్టుమతా ప్రాకింది; ఫిన్లాండు అంతా నిండింది; ప్రపంచాన్ని ముంచెత్తింది. మానవులకు అసాధ్యమైన ప్రదర్శన మిచ్చాడోక జెక్ ఆటగాడని తెలిసోనులు, తెలిగ్రాంలు, పత్రికలు ప్రపంచపు నలుమూలలకు చాటిసేవి.

“మన దేశంలో ఎయిదుదేరే సంతోషం ఎలాగుంటుందో ఊహించాలి” అని అక్కడి జెక్ ఆటగాండ్ర బృందం తమలో తామెంతో ఆనందంతో అనుకున్నారు.

1950 ఆగస్టు 4 వ తేదీని యంత అద్భుత ప్రదర్శనం జరుగుతుందని ఎవరూ నమ్మలేదు. స్వదేశంలో రేడియోలవద్ద, పత్రికల దుకాణాలవద్ద ప్రజలు వేలకొలది గుమిగూడి ఆనందాచ్ఛర్యాలతో యీ శుభవార్త విని, తమ కృతజ్ఞతను తెలియజేశారు.

“మన దేశానికి ప్రపంచంలో కీర్తి సంపాదించుటే అవసరమని తోస్తే, తన యావచ్ఛక్తిని యివ్వగల ఉత్తమ ఆటగాడోక దున్నాడు మనలో” అనుకున్నారందరూ.

మర్నాడు ఎమిల్ హెల్సింకీకి తిరిగివచ్చాడు. హెల్సింకీ ‘బే’ వద్ద నున్న ద్వీపాలలో ఒక ద్వీపానికి ఎమిల్ వినోదానికి వెళ్లేడు. అక్కడ ఫిన్నిష్ కార్మిక

యువజనసంఘం క్లబ్బున్నది. అక్కడే ఆ పిల్లలు ఒక హాస్టలు కట్టుకున్నారు. అక్కడే ఆనందంగా కాలం గడిపేవారు.

ఎమిల్ వారితో పరిచయం చేసుకొన్నాడు. కొత్త స్నేహితులను సంపాదించాడు. ఆతని ఓవెలాన్నిగూర్చి, తన స్వదేశాన్నిగూర్చి వారితో చెప్పేడు. వారితో వాగ్బాల్ ఆడేడు. వారితో 'సానా'లో యాడేడు. సాయంత్రం వారు పాటలు పాడేవారు. ఒక జెక్ పాట, తరువాత ఒక ఫిన్నిష్ పాట, మళ్ళీ జెక్ పాట యీ విధంగా.

ఒక ఆదివారం సుఖంగా గడపిన తర్వాత, చురొక పందెంగా పాల్గొనవలసి వచ్చింది. టంపారి అనేవోట 5000 మీటర్ల పందెంలో పరుగెత్తేడు.

ఆ పట్నంగా తిరుగుట, అచ్చటి దృశ్యాలు చూచుట అతనికి కొత్త అనుభవాల నిచ్చాయి.

ఈసారి ఫిన్నిష్ పందెగాండ్రతో పోటీచేయవలసి వచ్చింది. 14 నిమిషాల 18 సెకండ్లు పట్టింది అతనికి. దూరపు పందెలలో యంతవరకు వైచెయ్యిచూపిన ఫిన్లాండు నుంచి, ఎమిల్ నిలవంతంగా ఆగౌరవాన్ని లాక్కున్నాడు. ప్రతిఫిన్నిష్ ఆటగానికి, పిల్లవానికికూడా ఎమిల్ ఒక "సాటువెక్క" (మంత్రగాడు) అయిపోయాడు.

ప్రపంచ రికార్డు పరుగు తర్వాత ఫిన్నిష్ వాస్తాప్రతికలలో యీ విధమైన వ్రాతలు కనబడ్డాయి :

"ఎమిల్ ప్రవర్తననుబట్టి, ఆత డొక్ పరుగెత్తే యంత్రమని అనడం ఎంత పొరబాటో బోధపడుతుంది. ఆత డొక్ మానవమాత్రుడని సాధారణంగా అందరూ మరచిపోతారు. మా ఫిన్నులకు 'సాటువెక్క'; ఒక్క పందెగాడు మాత్రమే కాదు."

ప్రేక్ నగరంలో ఆతనికి అఖండమైన స్వాతంత్ర్య సన్మానాలు జరిగినవి. ఆతనిని విజయోత్సాహంతో ఊరేగిస్తూంటే, ప్రజలు దారిప్రక్కల బారులుతీర్చి జోహారు లర్పించారు.

తిరిగి స్వస్థలం చేరుకున్నపుడు ఆయనమీద పుష్పవర్షం కురిసింది.

బ్రెస్లెల్లో యూరోపియన్ పందెములు

ఒక ముఖ్యమైన పందేనికి ముందు, చురొకసారి ఎమిల్ను దురదృష్టం వెన్నాడింది. యూరోపియన్ ఛాంపియన్ షిప్పులకొరకు ప్రెయినింగ్ గియ్యోడులు ఆసుప్రతిలో ఉండవలసి వచ్చింది. గుండెను పీక్షించుకొనేదులు, ఊపిరితిత్తులను శుభ్రపరచేదులు మందులు త్రాగుతూ, పథ్యంమీద ఉండవలసివచ్చింది. ఆసుప్రతి

తోటచుట్టూ పరుగెత్తుతూ, అప్పుడప్పుడు డాక్టర్లకు ఆశ్చర్యం కలిగించేవాడు. అయినా యిది బ్రెయినింగని అనడానికి వీలులేదు.

సోమవారంకూడా ఆతనిని వదలుటకు డాక్టర్లు ఒప్పుకోలేదు. 8 పౌనుల బరువు తగ్గిపోయాడు. విశ్రాంతి బాగా అవసరమనిపించింది. మంగళవారం 8-30 గంటలకు ఆతనిని ఆసుపత్రి ఆధికార్లు వదలివేశారు. వదలిన గంటకల్లా ఎమిల్ బ్రసెల్సుకు వెళ్లే విమానంలో ఉన్నాడు.

యావత్తు యూరోపునుండి వచ్చిన ఆటగాండ్రందరితో ఎమిల్ హాయిగా కాలం గడిపేడు. సోవియట్ ఆటగాండ్లు, ఆతని పాతన్నేహితులుకూడా అక్కడకు వచ్చేరు. వారితో తిరిగి కలిసికొనుట ఆతనికి ఆనందం కలిగించింది. మా జట్టుకు ముఖ్యంగా జట్టోవేక్ మూలంగా ఎక్కువ ప్రచారం లభించింది. ప్రకటన పత్రాలలో మాత్రం రీఫ్ ముందుగాను, జట్టోవేక్ 4 వ వానిగా జయమొందినట్లు బొమ్మలు వేశారు. ఆఖరు 5000 మీటర్ల సందెంలో రీఫ్ జయిస్తాడని అందరి నమ్మకం.

22 దేశాలు యీ ఛాంపియన్ షిప్పులలో పాల్గొంటున్నాయి. మా జట్టు చాలా చిన్నది; అయినా సాధ్యమైనంత బాగా నెగ్గడానికి ప్రయత్నించేయుటకు పూనికితో నున్నారు.

నిజంగా అందరూ శక్తివంధనలేకుండా పాటుపడ్డారు. రూషీ అందరికీ ఆశ్చర్యం కలిగించాడు. 3000 మీటర్ల 'ప్రీమియర్'లో గెలుపొందేడు.

కాని, జట్టోవేక్ పాల్గొనవలసిన 2 పందేల విషయంలోనే అందరూ చాలా ఆతృతగా వేచివున్నారు.

ఈ విషయంలో ఎవరికీ ఆకాఢ్యం కలగలేదు.

10000 మీటర్ల పందెం ముందు వర్షం కురిసింది. పరుగుమార్గం మెత్తబడి పోయింది. అక్కడక్కడ నీటిగుంటలు ఏర్పడ్డాయి. యూరపు అన్ని ప్రాంతాల నుండి విఖ్యాత ప్రత్యర్థులు వచ్చినా, యీ పందెం జట్టోవేక్ కు సులభంగానే ఉంది. అన్ని ఘట్టాలలో ఒకే వేగంతో పరుగెత్తేడు. పందేనికి ముందు ఆసుపత్రిలోవున్నా, ఆతని శక్తి క్షీణించలేదు.

మన ఆటగాండ్లు ప్రేక్షక స్థానాలలోనుండి, మధ్యవేళలు అరచి ఎమిల్ కు వినపడేటట్లు చెప్పేవారు. వెలుతురు పోతూ చీకట్లు కమ్ముతూన్నప్పుడుకూడా, ఎమిల్ మామూలు వేగంతోనే పోతున్నాడు. ఈ మధ్య ప్రపంచ రికార్డు స్థాపించక పోయినట్లయితే యిదే ప్రపంచ రికార్డు అయివుండేది.

వేళ : 29 నిమిషాల 12 సెకండ్లు. ఇంతకన్నా వేగంగా తానే పరుగెత్తేడు.

ప్రస్తుతించి వచ్చిన మిమోన్ రెండవవాడు. వేళ : 30 నిమిషాల 21 సెకండ్లు; ఫిన్లాండునుంచి వచ్చిన కోస్కెలా 3 వ వాడు; వేళ : 30 నిమిషాల 31 సెకండ్లు. వారి వెనుక వరుసగా స్టోక్స్, ఏరాస్, వేటిస్.

ఆ రోజు 60,000 పండికివైగా ప్రేక్షకులున్నారు. అంతకన్నా ఎక్కువమంది ఎప్పుడూ హాజరుకాలేదు. 5000 మీటర్ల పందెంలో పరుగెత్తేవారు ఆతనిని ఆతృతతో చూస్తున్నారు.

ఎమిల్ పరుగు అందరికి ఒక మహాత్తర సంఘటన. అట్టివేగం వా రెన్నడూ కనలేదు. బెజ్జియన్ పత్రికలు ఆ పందేన్ని గురించి అద్వితీయమని వర్ణించాయి.

ఒక బెజ్జియన్ పత్రికయొక్క సోషిస్టు ఎడిటరు, ఎం. నాన్ డెర్ బెన్, ఆతని వివర్యుల యీ విధంగా అన్నాడు :

“మా కొకప్పుడు ఆశ, ఒకప్పుడు నిరాశ. మేము అరిచాం, గంతులు వేశాం, చప్పట్లు కొట్టేం మా చేతులు నొప్పిపెట్టేట్టు. అలసిపోయి మా స్థానాల్లో చతికిల బడ్డాం. ఇదంతా ఎలా జరిగిందని మాలో మేము ప్రశ్నించుకున్నాం. జట్టోవేక్ మమ్మల్ని మంత్రముగ్ధుల్ని చేశాడు. బలవంతంగా, నిర్బంధంగా పరుగెత్తుతాడు, జట్టోవేక్ అనడంలో అర్థంలేదు. పాదాలు సునాయాసంగా జరుగుతాయి; పరుగులో ఒక ‘లయ’ కనబడుతుంది. ఇతరులలో లేని అంతులేని శక్తి అతనిలో వుంది; ఈ శక్తిని ఉపయోగించే పద్ధతి అద్వితీయం. ఆతని ప్రత్యర్థులు నిజంగా ప్రత్యర్థులేకారు. ఆతని ‘వేగం’ మనుష్యశక్తికి మించినది. 1950 నుండి ప్రపంచాన్ని సమ్మోహితం చేయగల అశుపమాన పరుగు పందెగా డయిపోయాడు జట్టోవేక్.

10 కిలోమీటర్లలో విజయం తర్వాత, 5000 మీటర్ల పందెంలో పరుగెత్తేడు. సుసుపుగా గెలిచేడు, మామూలు వేగంతో. లండన్ లో చేసిన పౌరబాటు యిక్కడ చేయలేదు.

రీఫ్ యింకా ఎక్కువ జాగ్రత్తగా ఉన్నాడు. అదే ఆతని అపజయానికి కారణమయ్యేది. వీరో కష్టపడి 5 వ వానిగా వచ్చేడు. నిష్పత్తో చెలగాటమన్నాయి, బెజ్జియన్ పత్రికలు, యితని ప్రయత్నాన్ని గూర్చి.

ఈ మధ్య జబ్బుపడ్డ తర్వాత 5000 మీటర్ల పందేనికి తాను సమర్థుడేనా, అని ఎమిల్ కు అనుమానం. వారంకితం ఆతని కడుపు ఖాళీచేశారు. దానివల్ల ఆతని సుగర్ త అనుమానంలో పడిపోయింది. కాని పత్రికలలో జట్టోవేక్, రీఫ్ లను గూర్చి చర్చలు ఉత్సాహంగా ఉన్నాయి. అందుచేత పోటీలో ప్రవేశించక తప్పలేదు.

అవీగాక, రీఫ్ అంత భయపడడంలేని ప్రోత్సాహాన్ని ఎమిల్ కు తెలిసింది. బెజ్జియన్ పత్రికలలో ప్రకటనలను పరిశీలనగా చదివిన తర్వాత, ప్రజలతనిలో చూపిన విశ్వాసంవెనక డంబం ఎక్కువగా ఉందని ఆతను గ్రహించాడు.

జట్టోవేక్ ను కలిసినప్పుడు రీఫ్ ఏమీ మాట్లాడలేదు. కాని ఆతని శిక్షకుడు మాత్రం యిలా అన్నాడు :

“లండన్ లో ఫలితంలాగే ఉంటుంది : 10,000 మీటర్ల పందెం జట్టోవేక్ గెలుస్తాడు; 5000 మీటర్ల పందెం గెప్పేన్ డి.”

ఈ విధమైన వూహాగానాలు, ముందుగాచేసే ప్రశంసలు అనుమానాలకు దారి తీస్తాయి. ఎమిల్ అనుమానించాడు. బెజ్జియన్ల ధైర్యంగాలేరని ఎమిల్ గుర్తించాడు.

ఆత్మవిశ్వాసంగలవాడు డాబ్బికాలకు పోడు. పందెం ప్రారంభానికి ముందు రీఫ్ శిక్షకుడు, అవసరమయితే రీఫ్ పందేన్ని 14 నిమిషాల 08 సెండ్లలో పూర్తిచేయగలడని డంబాలు పలికాడు.

ఎమిర్ తలపంకించి “యిప్పుడే మాస్తాంకదా!” అన్నాడు.

“మంచిఅవకాశం; నీ అచ్చుప్టం గేప్టన్” అన్నాడు బెజ్జియన్ ప్రెస్టిజిత్తో కరచాలనంచేసి, ఎమిల్.

“నీకుకూడా మంచి అవకాశం” అని బదులుచెప్పేశాడు గేప్టన్. అయినా, ఆవేశాన్ని అణచుకోలేకపోయాడు.

అధికారి పందెం ప్రారంభానికి సంజ్ఞచేశాడు. పిప్టర్ పేలింది. పోటీ ప్రారంభమయింది.

మొదటిక్షణంమంచి పోటీదార్లు అతివేగంగా పరుగెత్తుతున్నారు. అందరికీ ఆవేశంగావుంది. ఇంతవేగం ఎమిల్ ఎప్పుడూ ప్రదర్శించలేదు. రీఫ్ ముందుకు పోయాడు; వాని వెనకనే ఎమిల్. ఆ వేగం నిలబెట్టుకోలేకపోతున్నాడు. రెండు ఘట్టాలవరకూ యీవిధంగా జరిగింది. అప్పుడు ఆస్మికంగా తన శక్తివంతా వినియోగించి ముందుకు ఒక్కసారి ఒలంగా పరుగెత్తినాడు. రెవ ఫుట్టంలో అందరికీ న్నా ముందున్నాడు. పరుగుపందెం జరుగుతూన్నంతసేపూ, మధ్య ‘వేళల’గూర్చి చెప్పకూడదని, ఏవిధమైన సంజ్ఞలు పుడెగాళ్ళకు చేయకూడదని అధికారి ప్రకటన. ఇది క్రొత్త నిబంధనలు; వానిని అందరూ గౌరవించాలి. లండన్ లో 5000 మీటర్ల పందెం రీఫ్ గెలిచినప్పుడు, ఆటోమేట్ ఆఖరిపరుగు యత్నం, ముందున్న రీఫ్ కు ఎవరో పరుగుమాగ్గం మధ్యనుండి తెలియజేశారన్న సంగతి స్పష్టమయిచున్నది.

అందుచేత జటోమేట్ అధికార్ల ప్రకటనలమీద ఆధారపడి ఉండాలి. ప్రేక్షకులలో వున్న తన స్నేహితులు ఏమైనా నూచిస్తారని ఆశించాడు, ఎమిల్. ప్రేక్షకులందరికీ అంతా అయోమయంగా ఉంది. ఏమైనా, ఎమిల్ కు తనకు కావలసిన భోగట్టా దొరకలేదు.

ఆతని స్నేహితులు రీఫ్ ను ఉత్సాహంగా ప్రోత్సహిస్తున్నారు. రీఫ్ అందరికీ న్నా ముందు పరుగెత్తాలని వారి కోరిక. రెవ ఫుట్టంలో రీఫ్ మళ్ళీ మొదటి స్థానానికి చేరేడు. ఎమిల్ ను వెనక్కి నెట్టి ఆతని శక్తిని ముక్కలుచేయాలని రీఫ్ ప్రయత్నం. బలం క్షీణిస్తూంటే, దూరం తగ్గించుట కష్టమయిపోతుంది.

పరిస్థితి ఎమిల్ గ్రహించాడు; ఇది సంభవించకూడదనుకున్నాడు. అయినా, 10 మీటర్లు ముందుకు పోయాడు రీఫ్. ఎంతో కష్టపడితేనేగాని ఎమిల్ రీఫ్ ను కలుసుకోలేకపోయాడు.

తాను పరుగెత్తిన పందేలనుగూర్చి ఎమిల్ ప్రసంగించినప్పుడు, ప్రతి క్షణం జరిగిన విషయాలు భ్రాపక ముందుకుంటాడు. చాలా సంవత్సరాల క్రితం జరిగిన పందేలను గూర్చిన వివరాలుకూడా చెప్పగలడు. కాని, బ్రెస్లెల్ లో జరిగిన పోటీని గూర్చి వర్ణించలేకపోయాడు. వాని మనోశక్తికి శరీరమంతా లొంగిపోయింది. రీఫ్ ను

ఏమైనా వదలకపోవుట, ఒక్కక్షణం నిర్లక్ష్యంచేయకపోవుట, ఏమైనా ఓడిపోకుండా ఉండుట; వీనిమీదే ఎమిల్ మనస్సంతా కేంద్రీకరించబడి వుంది.

పందెం జరుగుతూన్నంతసేపు రీఫ్ వెనక్కు తిరిగి చూడలేదు. వెనక్కు చూడడంవల్ల తన అశక్తి బయటపడుతుందని ఆతనికి తెలుసు; అదీకాకుండా, ప్రత్యర్థికి దైర్యమిస్తుంది. అలా కాకుండా, ఎమిల్ కన్నా ముందున్నాడు. ఎమిల్ పాదాలధ్వనిగాని, ఊగిసలాట చప్పుడుగాని ఆతనికి వివరమవుతులేదు. ముఖ్యంగా ప్రేక్షకుల కోలాహలంలతో అవి అణగిపోయాయి. అందరూ “కేప్ట్! కేప్ట్!” అని అరుస్తున్నారు.

ఆఖరు ఘట్టానికి ముందు ఘట్టంలో, ఒక్కసారి వెనక్కు తిరిగి చూచాడు ఎమిల్ ఎంతదూరంలో నున్నాడని. జట్లోవేక్ తన మడమలనంటే ఉన్నాడని చూడ గానే, తన దృష్టిని తానే నమ్మలేకపోయాడు. ఆ క్షణంలో ఆ ముఖంలో ఆత్మత, ఆవేదన స్పష్టమయ్యాయి.

ఎంతో కష్టించాడు. ఎమిల్, రీఫ్ ను వెన్నంటే ఉన్నాడు. రీఫ్ ముఖంలో కనబడ్డ భయం ఎమిల్ కు విశ్వాసం, దైర్యం కలిగించాయి.

ఆఖరు ఘట్టం ప్రారంభమవడంతో, ఎమిల్ మంచి తరుణం చూచుకొని, ముందుకు సాగేడు. ఒక బాణం దూసుకుపోయినట్లు, రీఫ్ ప్రక్కనుంచి దాటి పోయాడు. ఎమిల్ తన శక్తినంతా వినియోగించాడు.

క్షణంలో అంతా నిశ్శబ్దం. అప్పుడు 15 మంది - ఎమిల్ జేక్ స్నేహితులు - ఒక్కసారి “ఎమిల్!” అని బిగ్గరగా అరచారు, వి.యోత్సాహంతో. ఆ స్థలమంతా తిరిగి “ఎమిల్” అని ప్రతిస్పందించింది. జట్లోవేక్ దాడి రీఫ్ ను ధ్వంసం చేసింది. వేగం తగ్గిపోయింది. కాస్తూ రెడగ్గాయి. అలసిపోయాడు. ఆఖరు ఘట్టంలో జట్లోవేక్ రీఫ్ ను దాటి, 130 మీటర్లు అనికి ముందున్నాడు.

ఈ సంగటన అంగన్న చికితుల్ని చేసింది. వారి కళ్లెదుటే ఎట్టి అస్పృతం జరుగుతూందో ప్రేక్షకులు గ్రహించలేకపోయారు. అప్పుడు బయటదేరిన విజయ ధ్వానాలన్నీ, జట్లోవేక్ కొరకే.

ఒకసారి విజయం హస్తగతమయిన తర్వాత, జట్లోవేక్ దానిని జూరవివరలేదు. ప్రతిక్షణం తనకు, రీఫ్ కు ధ్వజమున్న దూరం అధికమవుతూ వచ్చింది. రీఫ్ దగ్గరకు రాలేకపోయాడు. జట్లోవేక్ వేగం అధికంచేసి గమ్యస్థానాన్ని దాటిపోయాడు.

మరొకసారి జాతీయ రికార్డు సృష్టించాడు.

ప్రాప్ వాచీలు చూపిన వేగ 14 నిమిషాల 08 సెకండ్లు. ఇప్పటికి రికార్డుయిన వేగలలో యిది రెండవది.

ప్రేక్షకులు తమ స్థానాలలో నిలబడిపోయి, విరామం లేకుండా జయధ్వానాలు చేశారు. 28 సెకండ్ల తర్వాత రీఫ్ గమ్యస్థానం చేరుకున్నాడు. ప్రాప్తించి పందెగాడు మిమోన్, రీఫ్ సంగతి కనిపెట్టి, ప్రయత్నించేసి అతనిని దాటి రెండవవానిగా విజయం పొందాడు. బెల్జియన్ రీఫ్ మూడవవానిగా చేరుకున్నాడు.

తన అద్భుత ప్రత్యక్షి రీఫ్ యీ విధంగా కూలిపోవుట ఎమిల్ కు ఆంవోశన కలిగించింది. రీఫ్ గమ్యస్థానం దాటగానే అలసటతో పడిపోయాడు. వైతన్యం పోయినట్టయింది. ఆ సమయానికే ఫోటోగ్రాఫర్లు ఆ విషయ సంఘటనవైపు వారి యంత్రాలను తిప్పేరు.

బహుమాన ప్రదానం తర్వాత, ఎమిల్ వద్దకు రీఫ్ అభినందించుటకు వచ్చి నప్పుడు, ఎమిల్ సుహృద్భావంతో ఆతనిని పలకరించి పరామర్శించాడు.

బ్రెనెస్ నగరంలోని అభిప్రాయానికి వ్యతిరేకంగా వెళ్ళింది పండెం ఫలితం. పత్రికలన్నీ రీఫ్ బొమ్మవేసి, రీఫ్ ను గూర్చి ప్రశంసించుతూ వ్యాసాలు ప్రకటించాయి. ఆతని విజయం తద్వలన జోన్యం చెప్పినవి. చిన్న అక్షరాలతో, జటోవెక్ ఆఖరు ఘట్టంలో ఒక వేళ గెలవవచ్చునని పత్రికలు ప్రకటించాయి కూడా.

రీఫ్ శరీరస్థితి బాగుండలేదని కొందరు ఆతని ఓటమికి కారణం చెప్పేరు. ఆ అస్వస్థత ఆతని ఓటమి కంతవరకు కారణమో యీనాడు చెప్పలేం. కాని రీఫ్ కు అస్వస్థతా ఉండుట మాత్రం యథార్థం. ఎందుచేతనంటే, ఎమిల్ కు కూడా అదే అభిప్రాయం. అయినా, పండెనికి ముందు ఎమిల్ కు కూడా స్వస్థతలేదు. అందువల్ల యిద్దరూ ఒకే యిబ్బందితో బాధపడ్డారు.

“సాహసి, జటోవెక్” అనే శీర్షికగల వ్యాసంలో కొన్నాళ్ళ తర్వాత రీఫ్ ఆనాటి పండెన్ని గూర్చి వ్రాశాడు. జటోవెక్ ను దూరంగా వదిలేసి, ఆతని గుండెల్లో అద్దెర్యంకలిగించే పన్నాగం తనదని రీఫ్ వ్రాశాడు. ఎమిల్ శక్తిని ధ్వంసం చేద్దామని ఆతని ఉద్దేశం. 20 మిటర్లు ఎమిల్ కన్నా ముందుండగలిగితే యీనానికి ఏ యిబ్బందీ లేదనుకున్నాడు.

ఎమిల్ యీతని పద్ధతినే అనుసరించాడు. తిరిగి దెబ్బతీశాడు. ఆ సమయం లోనే రీఫ్ కు ఓటమి స్థిరమయిపోయింది.

“నా అపజయానికి కారణాలు : జటోవెక్ యొక్క బలం, సాహసం, శక్తి. 14 నిమిషాల లోపుగానే ఎమిల్ యీ పండెన్ని గెలవగలడని కాలం గడచిన కొద్దీ స్పష్టమవుతుంది.”

“జటోవెక్ నామీద గెలిచిన గెలుపు ఏ అనుమానానికీ తావీయదు.”

“సాహసి, జటోవెక్.”

యూరోపియన్ ఫాంపియన్ షిప్పలనుండి రెండు అఖండవిజయాలతో తిరిగి వచ్చేడు ఎమిల్.

లండన్ లో సాధించలేనిది, బ్రెనెస్ లో సాధించాడు. జెక్ జట్టు సంతోషంతో యింటికి చేరుకున్నారు. కొన్ని మంచి ఫలితాలను సంపాదించారు. నూతన వ్యాయామశిక్షణయొక్క సత్ఫలితాలు మరల స్పష్టమయ్యాయి.

ఆటల రుతువు - విజయ సమాప్తి

బ్రెస్లెస్సునుండి తిరిగివచ్చిన కొద్దికాలంగానే, అంతర్జాతీయ పోటీలలో పాల్గొనడానికి జెక్ జట్టు ఫిన్లాండు వెళ్ళింది. విజయానికి దరిదాపుగా మాత్రమే రాగలిగారు. కాని కొన్ని మంచి ప్రదర్శన లిచ్చారు. ఆఖరు “రిలే” పోటీలలో గెలుపువల్లనే ఫిన్లు అపజయించుండి తప్పించుకోగలిగారు. ఒక్క “పాయింటు” లో గెలిచారు.

మళ్ళీ, ఎమిల్ దురదృష్టవంతు డయ్యడు. ఈ సవత్సరమంతా అంతే. దృష్టగిలిన కాలిలో పోటీలలో పాల్గొనవలసివచ్చింది. ఆరోగ్యంగా లేకుండా, దూరపు పరుగు పందేలలో పరుగెత్తి గెలుచుట ఎంత కష్టమో ఊహించుకోవాలి. రెండు పోటీలలోకూడా ఆలాగే గెలిచాడు. 5000 మీటర్లు 14 నిమిషాల 05 సెకండ్లలో పూర్తిచేశాడు. ఈ విధంగా తన కంత శక్తిఉందో ట్రేన్ వగర ప్రజలకు రుజువుచేశాడు. బ్రెస్లెస్సులో పందెం ఎంత వేగంతో తాను గెలవగలిగాడోకూడా సుస్పష్టపడింది.

అక్టోబర్ లో జటోవెక్ నాయకత్వంక్రింద జెక్ ఆటగాళ్లు జర్మన్ డ్రెస్డెన్ లో రిపబ్లిక్ కు వెళ్ళి అక్కడి పోటీలలో పాల్గొన్నారు. డ్రెస్డెన్, ఎర్ ఫస్టులలో ఆటల ఉత్సవాలు, శాంతిస్థాపనకు సంయుక్త ప్రయత్నాలవలె సున్నవి. విజయంకంటే, అక్కడి ప్రజల ఆదరణ, ఎమిల్ కు సంతృప్తి కలిగించింది యుద్ధంలో ఘానీష్టుల దుండగాలకు మరపించుటకు నిర్వాహకులు చేసిన ప్రయత్నం యిది.

డ్రెస్డెన్ లో ఉండగా, జర్మన్ రికార్డు సృష్టికర్త రుడాల్ఫ్ హార్నిగ్ ను ఎమిల్ మరవలేదు. ఈతడు యుద్ధంలో మరణించాడు. అలాంటి విధ్వంసపు యుద్ధం మరల రాకుండా ఆటగాళ్ళు నివారించాలి. జటోవెక్ తిరిగి వచ్చినతర్వాత, డ్రెస్డెన్ ఎలాగుందని అడిగినప్పుడు ఆత నిలా జవాబు చెప్పేడు :

“హార్నిగ్ స్మారకచిహ్నాన్ని కనుట నిలబడితే, ఎవరైనా సవినయంగా తల వంచవలసిందే. ఈ పరుగు పందెగాని విజయాలను మించినవి యీనాటికికూడా లేవు. ఆతని అఖండ విజయాలమధ్య యీ విషాద సంఘటన జరిగిందంటే, ఆతనిని స్మరించుకొని “యుద్ధం మరి లేకుండా ఉండుగాక !” అని అందరం ఒక్కచుట్టడి కేకవేస్తాం.

నవంబరులో సోవియట్ యూనియన్ ఆటగాండ్రతో జరిగే కఠినమైన పోటీకి యీ జర్మన్ పందేలు నాదిగా పరిణమించాయి.

మంచులో యుద్ధం

“ఎవరు గెలిచినా, అందరి సంయుక్తవిజయంగా పరిగణించాలి. శాంతి వ్యాపనం, దేశాల సుధృఢ సుహృద్భావనికి విజయం తోడ్పడాలి.”

ఇరుపక్షాలవారి ఆశయం యిదే.

ప్రేగ్ నగరంలో, యుద్ధానంతరం సోవియట్ ఆటగాండ్లు పాట్లానుట కిదే మొదటిసారి. అందుచేత యీ గొప్ప వ్యాయామ ప్రవీణుల ప్రదర్శనలు చూద్దామని పట్నం యావత్తూ చైతన్యవంతమయిందంటే ఆశ్చర్యం లేదు.

అప్పుడు అకస్మాత్తుగా అరుకోని విషయ మొకటి జరిగింది. మంచు కురియుట ప్రారంభమయింది. పందెపు మాగ్గంమీద మంచు కంటి పరచినట్టయింది. పందెం జరిగే నూచనలు కనబడలేదు. అయినా మనవారు, మన ప్రత్యర్థులు, మన అతిథులు పందెం జరగాలని కుతూహలం ప్రదర్శించారు.

వారి సుహృద్భావం ప్రేక్షకజనంగా నూతనోత్సాహం కలిగించింది. రెండు జట్ల నాయకులు : కనీ, జటోపేక్ ఆలింగనం ఆ పోటీలోని అంతరాధాన్ని స్పష్టపరచింది.

ఒలి ఎక్కువగా వున్నా, కొన్ని అద్భుత ప్రదర్శనలు, కొన్ని కఠినమైన పోటీలు చూడగలిగాం. సోవియట్ పందెగాళ్ళి నోడించుట కష్టసాధ్యమైన పని. వారిని మిగిలుటకు మనవారి ప్రయత్నం. అందుచే మా జట్టుకు కొన్ని అద్భుత విషయాలు చేకూరాయి. చాలా జాతీయ రికార్డులు భగ్నమయ్యాయి. మంచు కురుస్తున్నా ప్రేక్షకులు పోటీలను చూస్తూ వాటి జయాపజయాలలో పాట్లాన్నారు.

రెండవరోజు శీతోష్ణస్థితి యధాప్రకారంగా వుంది. ఆ పరుగుమాగ్గంలో వున్న మంచును తుడిచివేయాలి. ఆటగాండ్లు పోటీలు ఆపకూడదన్నారు. అందుచేత యధాప్రకారంగా పోటీలు జరిగినవి. క్రీడల చరిత్రలో ఎన్నడూ యీ విధంగా పందేలు జరగలేదు. శీతోష్ణస్థితియొక్క నిర్దయ మనోనిశ్చయం అణచివేసింది. పందేనికి ముందు క్రొత్తగా నిర్మించిన ‘స్టా’ల దగ్గర ఆటగాండ్లు చేతులు, కాళ్లు వేడిచేసుకొని తయారయ్యేవారు. ఎలాగయినా చివర వరకూ ప్రయత్నించి ఆటలలో పాట్లాన్నారు.

అందుచేత వారి ప్రదర్శనలన్నీ అద్భుతమైనవని చెప్పాలి. వారి శారీరక వైతిశక్తి కవి తార్కాణాలు. వీరు ఎక్కడో యిళ్ళలో తయారయిన ఆటగాళ్లు కారు. ఎట్టి అమానుష పరిస్థితులలోనైనా అద్భుత ఫలితాలను చూపగల ధీరో దాత్తులు. సోవియట్ వీరుడు బులాంపిక్ పరుగెత్తిన “హార్డ్ రేస్” చాలా అద్భుతమైనది. 14.4 సెకండ్ల వేగంలో అద్భుత ప్రదర్శనమిచ్చాడు. ప్రపంచ ప్రఖ్యాతిచెందిన

‘డంబాజీ’ కూడా అద్భుతమైన ప్రవర్తన నిచ్చింది. 50 మీటర్ల దూరానికి “డిస్కస్” విసరింది.

సోమ్యూనెక్, వేనిక్ల మీద విజయం సులభంగానే చిక్కింది ఎమిల్కు. ఆతని జట్టుకు చాలా “పాయింట్లు” సంపాదించాడు.

అత్య ఫలితం : అతిథులకు 215 పాయింట్లు, ప్రత్యేకథులకు 185 పాయింట్లు. ఇందులో సగంకన్న ఎక్కువ “పాయింట్లు” సోవియట్ స్త్రీలే గెలుచుకొన్నారు.

ఈ పోటీలలో వర్గీకరణ కష్టం. ప్రగులకుకూడా యీ విషయం బాగా తెలుసు. ఈ పోటీలలో ముఖ్యంగా గుర్తించవలసింది అక్కడి సుహృద్భావ వాతావరణం.

1951 : క్రొత్త ప్రపంచ రికార్డులు

1950 వ సంవత్సరంలోని ఫలితాలన్నీ పరిశీలించి, శిక్షణను వీరిఫంగా అభివృద్ధి చేయాలి చర్చించుకుకు ఆటగాండ్రందరిని సమావేశపరచారు. యువకుల శిక్షణ విషయమై ఎక్కువశ్రద్ధ తీసుకొనుటకు, మరొక ప్రపంచ రికార్డు సృష్టించుకుకు ఎమిల్ నిశ్చయించుకున్నాడు.

ఈ ప్రపంచ రికార్డు ఎంతదూరానికి సంబంధించినదో ఎవరికీ తెలియదు. అందరికీ తెలిసికోవాలని ఆత్మత. 5000 మీటర్ల హేజ్ రికార్డును భగ్నం చేయుటే ఆతని ఉద్దేశంగా కనబడుతుంది. ఆతని వేళకు అతి దగ్గరగా వచ్చేడు యీ సంవత్సరం ఎమిల్.

వచ్చే సంవత్సరం డిసెంబరులో తన తయారీ ఎలాగుంటుందో చెప్పడం కష్టం. అందుకని ఎవరితోను ఏమీ అనలేను ఎమిల్. డానాకే ఆతని మనసులో ఉద్దేశం తెలియలేదు. డానా, ఎమిల్ను వేపుకుతిరిది. “ఎన్ని రికార్డులు యీ విధంగా భగ్నం చేయదలచుకున్నావు? నీ ఉద్దేశం ఏమిటి; ఒక్కటైనా చేస్తానంటావా? లేకపోలే మూడా?”

కాలం గడిచిపోయింది, అనుకున్న దానికంటే వేగంగా. తన శక్తికిమించిన ఆలోచనలు చేస్తున్నట్టు అనిపించింది ఎమిల్కు. చలికాలంలో ఎమిల్ తన తోటి ఉద్యోగస్తులతో కాలం గడిపేడు; యింటికి వచ్చేసరికి రాత్రి చాలా ఆలస్యమయ్యేది. ఎన్నోసార్లు తన త్రెయినింగుకుకూడా విస్మరించేవాడు. ఇంటవద్ద ‘ప్రాట్టిసు’ చేసేవాడు. కాని దానివల్ల ఎక్కువ ప్రయోజనంలేదు.

అవీకాకుండా, ఒక దుస్సంఘటన జరిగింది. ఎమిల్ మార్చి నెలలో నెలపు తీసుకొని, డానాతో ప్రవృత్త ప్రదేశాలకు పోయాడు. ఆతనికి అన్నిరకాలైన క్రిడల లోను పరిచయం ఉంది. బైసికిలు త్రొక్కుట, స్కేట్టింగు పరుగెత్తుట, ఈత వీటన్నిటిలో ఆసక్తి చూపేడు. 'ట్రైయింగు' ఆతనికి పరమక్రీతి. డానాకుకూడా చాలా యిష్టం. ఆ పర్యవృత్తు అంచులు ఎత్తుగా ఉన్నవి. నడుస్తూంటే చెట్లు అడ్డుగా ఉన్నవి. వీనిమూలంగా ఎమిల్ కాలుకు దెబ్బకొలిగింది. ఒక నెలరోజులు ఆ కాలుకు కట్టు కట్టవలసివచ్చింది.

చివరకు ఏప్రిల్ లో ట్రైయినింగు ప్రారంభించాడు ఎమిల్. దెబ్బ మానింది గాని, పూర్తిగా కోలుకోలేదు. ట్రైయినింగు ఆలస్యం అయిపోవుటచేత ఫలితాలు ప్రోత్సాహకరంగా లేవు. ఆతని కాళ్ళు పరుగెత్తుటకు అంగీకరించుటలేదు.

15 నిమిషాల పరిమితిలో పరుగెత్తలేకపోయాడు. మొదటి పందెం ఎంతో కష్టమొద గలిచాడు. 3000 మీటర్ల పందెంలో, యువక పందెగాడు 'స్వేగర్', ఎమిల్ ను దాదాపు ఓడించాడు. జూన్ ఆఖరువరకు 14 నిమిషాల 17 సెకండ్ల వేగను సాధించలేకపోయాడు.

ఆతని ట్రైయినింగును ఫిబ్బ్రవరీ ప్రయత్నం ఆతనికి అడ్డుతగిలింది. యువకులకు ఆచరణంగా జట్ పేక్ ను చూపిస్తూ యీ ఫిబ్బ్ర నిర్మింపబడింది.

ఇదంతా ఆతని ట్రైయినింగుకు ఆటంకాలు కలిగించింది. ఆతని నెలపు ఆత నువయోగించుకోలేకపోవుటేకాక, ఆతని ట్రైయినింగుకు ఒక స్థలం లేదు; ఒక వేళ లేదు. జట్ పేక్ వంటి ఉత్తమ పరుగు పందెగానికి క్రమశిక్షణ అత్యవసరం.

ఆ వేసవిలో జట్ పేక్ కు ఓటమి సంభవించింది. క్రీడాప్రియుల కెంతో ఆశ్చర్యం కలిగింది. కాని ఎమిల్ కు మాత్రం ఏమీ ఆశ్చర్యంలేదు.

3000 మీటర్ల పందెంలో సివోనా ఎమిల్ ను ఓడించాడు. సివోనా వెనక 2వ చానిగా వచ్చుట అంత అశుభానందంలో రెక్కాకాదనుకోండి. కాని ఎమిల్ విషయంలో యిది కొంత ఆశ్చర్యానికి కారణమయింది. దీనికి కారణమేమని అందరి ఆలోచన. పత్రికలు విమర్శనలు ప్రారంభించాయి. అధికార్లు పరిశీలించుట మొదలుపెట్టారు. ఫిబ్బ్రవరీయుట ఆపుచేశారు. రాత్రి ట్రైయినింగు అవసరం లేకుండా, ఎమిల్ ఆఫీసు పనులు ఏర్పాటు చేయబడినవి.

ఇప్పటికే చాలా ఆలస్యమయిపోయింది. జట్ పేక్ పాల్గొనవలసిన ప్రపంచ యువజనోత్సవాలు బెర్లిన్ లో ఆగస్టు ప్రారంభంలో జరుగనున్నవి.

10 రోజుల కఠినశిక్షణ తిర్వాత కొంత దారిలోపడ్డాడు. పూర్వపుశక్తిని మరల పొందగలిగానన్న విశ్వాసం కలిగింది. గతించదగిన పోటీలేకుండా ఆ సంవత్సరపు ఉత్తమోత్తమవేళ, 14 నిమిషాల 11 సెకండ్లలో పందెంలో విజయం చేపట్టాడు.

"మైత్రి" అనే సుహృద్భావంతో కూడిన పలకరింపు ఎమిల్ హృదయంలో జర్మన్ యువకులయెడల సద్భావం కలిగించింది. జేక్ జట్టు ఎక్కడకు వెళ్ళినా ఆనందోత్సవాలు జరిపారు అక్కడ ప్రజలు.

ఎమిల్ జి. టో. వె. క్ చాల మరువరాని అనుభవాలు పొందేడు. స్టేడియంలో ప్రఖ్యాత ప్రేక్షకులస్థానంలో నున్న జర్మన్ డేమోక్రటిక్ రిపబ్లిక్ అధ్యక్షులు విల్ హెల్ముతో పరిచయం కలిగింది ఎమిల్ కు. వారి రెండుదేశాల క్రీడల భవిష్యత్తును గూర్చి స్నేహపూర్వక సంభాషణ జరిగింది.

వారు యింటికి చేరుకు తడవుగా, వారి జట్టులో కొంతమంది హంగరీలో జరిగే అంతర్జాతీయ పోటీలో పాల్గొనుటకు బుడాపెట్టుకు విమానంలో బయలుదేరారు. జి. టో. వె. క్ విజయాల ఫలితంగా, వారికి సంపూర్ణ విజయం వేకూరింది. ఎమిల్, తాను పరుగెత్తిన అన్ని పందెములలో సాధారణ వేగమును మించలేదు. అయినా ఆ వేగములే ప్రపంచ పందెగాండ్రలో అనూయ రేకెత్తించునట్టివి.

ఆ తరువాత ఎమిల్ కు కొంత మనశ్శాంతి లభించింది. ఎమిల్ కు మనశ్శాంతి అంటే, ఏ అవాంతరం లేకుండా తన శిక్షణను కొనసాగించుకొనుటే.

సెప్టెంబరుమాసం వచ్చేసరికి, వాద్నానంచేసిన రికార్డు విషయమై ఆలోచించుటకు ఎమిల్ మొదలుపెట్టేడు. ఎమిల్ ఇంతవర కప్పుడూ, తా ననుకున్నది సాధించ లేక పోలేడు. కాని ఎంత దూరపుపందెంలో పరుగెత్తాలో నిర్ణయించుకోవాలి.

తాను యిప్పుడు బాగా పరుగెత్తుతున్నానని నమ్మకంగానే ఉంది. కాని అయిదు, పది కిలోమీటర్లు పరుగెత్తుటకు కావలసిన వేగం ఆతని కిప్పుడు లేదు. ఈ సంవత్సరం ప్రపంచ రికార్డులకు కావలసిన వేగమునకు దరిదాపుగానైనా తాను రాలేదని ఆతనికి తెలుసును. ఎమిల్ కూడా మానవమాత్రుడే కాబట్టి, కొన్ని పరిమితులకు లోనుకావలసివుంది. ఉత్తమ ప్రదర్శనలు అచ్చయ్యేమీదగాని, ఊణిమైన ఆవేశం మీద గాని ఆధారపడివుండవని అనేకసార్లు ఎమిల్ రుజువుపరచేడు. దీర్ఘమైన ఆలోచనతో కూడిన సంసిద్ధత ఫలితమే రికార్డుల సృష్టి అని ఎమిల్ కు బాగా తెలుసు. అందుచేత ప్రపంచ రికార్డులను పరీక్షించి, చివరకు 20 కిలోమీటర్ల పందెంపై దృష్టి సారించేడు. హీనో వీలిన యీ రికార్డుల ర్యాంక్ లో తాను కొన్ని సవరణలు చేయుటకు నిశ్చయించేడు. వెంటనే దానికి తగిన శిక్షణపొందుటకు ప్రారంభించేడు. రెండువందల మీటర్లు, నాలుగువందల మీటర్లు దూరములు అదే పనికే పరుగెత్తుటకు ప్రారంభించేడు. ఈసారి పందెం పూర్వంకన్నా ఎక్కువదూరం కలది గనుక, నాలుగువందల మీటర్లు ఎక్కువసార్లు పరుగెత్తి శిక్షణపొందేడు. రోజుకు నలభైసార్లు కూడా ఆతను పరుగెత్తుతున్నాడు.

ఎమిల్ సాగిస్తావున్న యీ ప్రయత్నం కాలంలోనే వైన్యానికి సంబంధించిన పోటీలు ఏర్పడినవి. ఇంతవరకు యింతదూరము పరుగెత్తలేదు కాబట్టి, యీ అవకాశం తీసుకొని తన్ను తాను పరీక్షించుటకు నిశ్చయించుకొన్నాడు. ఈదూరానికి సంబంధించిన రికార్డులు బలహీనంగా ఉండుటవల్ల, వానిని సులభముగ భగ్నమొనర్చుటకు వీలవుతుందని ఎమిల్ భావించేడు. అయినా హీనో ప్రపంచ రికార్డును పడగొట్టుటకు తాను అర్హుడు కానేమోనని ఆతని భయం. హీనో రికార్డువేగ 1 గంట 0.2 నిమిషముల 40 సెకండ్లు. అందుచేత తన పందెమునకు ఒక పథకం తయారు చేసు

కున్నాడు. 20 కిలోమీటర్ల పందెం 1 గంట 0.2 నిమిషాల 30 సెకండ్లలో పూర్తి చేయుటకు నిశ్చయించేడు. ఎప్పుడు యీ పందెం జరుగుతుందా, దాని ఫలితం ఏమవుతుందా అని, ఎమిల్ ఎంతో ఆతృతగా ఉన్నాడు.

మొదటి ఘట్టాలలోనే గమనం చాలా నెమ్మదిగా ఉందని ఆశ్చర్యపోయాడు. అంతకన్నా వేగంగా పరుగెత్తుదా మనుకున్నాడు. కాని తన పథకానికి భిన్నంగా వెళ్ళకుండా, అసరిచిత్తమైన యీ పందెంలో జాగ్రత్తగా ప్రవర్తించాడు. మొదటి 10 కిలోమీటర్లు పరుగెత్తేసరికి అలసట వస్తుందని భయపడ్డాడు.

పందెం అయిన తర్వాత యీలాగ న్నాడు: “మొదటి 10 కిలోమీటర్లు, నెమ్మదిగా పరుగెత్తేను.” కాని నెమ్మదిగా అంటే, 31 నిమిషాల 0.6 సెకండ్లలో పూర్తి చేశాడు. అయినా ఎమిల్ తన శక్తినంతను యింకా పూర్తిగా వినియోగించలేదు.

“ఇంకా గమ్యస్థానం 10 కిలోమీటర్లు మాత్రమే ఉన్నప్పుడు, శక్తినంతను ఉపయోగించి పరుగెత్తుటకుగాని, అలసటచెడకుండా పోవుటకుగాని ఏమీ సందేహం లేదు. మొదటిఘట్టంలో ఏమీ అలసట చెందలేదు. ఖులాసాగా పరుగెత్తేడు. అయినా, రెండు జాతీయ రికార్డులను, రెండు ప్రపంచ రికార్డులను సృష్టించాడు.

ఒకగంట పరుగుపందెంలో 19 కిలోమీటర్ల 558 మీటర్లు పూర్తిచేయగలిగాడు. 20,000 మీటర్లు 1 గంట 0.1 నిమిషాల 16 సెకండ్లు పట్టింది. ఆ పందెపు రెండవ భాగం 30 నిమిషాల 10 సెకండ్లు పట్టింది.

ఎమిల్ వేగం ఏ విధంగా వృద్ధిచెందిందో యీ క్రింది అంకెలవల్ల బోధపడుతుంది :

1. 5000 మీ॥	15 నిమిషాల 36 సెకండ్లు
2. 5000 మీ॥	15 నిమిషాల 39 సెకండ్లు
3. 5000 మీ॥	15 నిమిషాల 09 సెకండ్లు
4. 5000 మీ॥	15 నిమిషాల 02 సెకండ్లు

క్రమమైన శిక్షణే కాకుండా, ఒక పథకం, తన సమర్థతనుగూర్చి పూర్తిగా తెలిసికొనుట, ఒక నిశ్చయానికి రాగలిగినశక్తి ఒక పరుగుపందెంలో అత్యవసరమని యీ పందెం రుజువుచేసింది.

ఇలాంటి విజయంలో ఏ పందెగాడైనా సంతృప్తి చెందుటకు సందేహం లేదు. కాళ్ళు జాచుకొని, శరీరాన్ని వాల్చి, అందరి మన్ననలను సగర్వంగా స్వీకరించేవాడు. కాని ఎమిల్ స్వభావం వేరు.

మా అందరికీకూడా యీ రికార్డులు ఆనందాన్ని కలిగించాయి. ఈ పంచేల అంతరాధాన్నిగూర్చి, జట్-వేక్ భవిష్యత్తునుగూర్చి పత్రిక లెన్నో విమర్శలు వ్రాసినవి. వారి విమర్శలన్నీ వారి ఉత్సాహానికి ప్రతిబింబాయి.

ప్రభావు - ఫిన్లాండుల మధ్య అతజ్ఞాతీయ పోటీ జరిగేరోజున, ఫిన్లాండులో జట్-వేక్ ను గూర్చిన వార్త అందింది. ప్రపంచ రికార్డుదారుల జాబితాలో తనకు

స్థానంలేకుండా జట్టోవేక్ చేసినావని హీనో గ్రహించాడు. ఈ విషయమై ఏరుంటా వని పత్రికలు హీనోను అడుగుతున్నాయి.

హీనోకు విచారంగాని, అనూయగాని కలగలేదు. ఆతడు సహృదయుడు. ఎప్పుడో ఒకప్పుడు తనకన్నా సమర్థుడు, తన రికార్డులను భగ్నం చేయునని ఆతనికి తెలుసు. ఆత నిట్లా అన్నాడు :

“ఈ విజయాన్ని సాధించినది జట్టోవేక్ అని విని చాలా సంతోషించాను. అతను ఉత్తముడు. ఆతనికి నా అభినందనలు.”

జట్టోవేక్ శక్తి సామర్థ్యాలనుగూర్చి వార్తాపత్రికలవారు అడిగినప్పుడు హీనో యిలా గన్నాడు :

“ఆతనికి ఆశ్చర్యం కొలిచే అంతులేని బలముంది. నమ్మండి; ఒక గంటలో 20 కిలోమీటర్లు పరుగెత్తగల సమర్థత ఆతని కున్నది.”

హీనో వివేకం గలవాడు కాబట్టి, యిలాంటి అభిప్రాయాన్ని యివ్వకలిగాడు. పోటీచేసే పందెగాళ్ళు ఒకక్కొకరు దగ్గరగా పరిశీలిస్తారు కాబట్టి, ప్రేక్షకస్థానాల లోని వారికంటే, ఒకరి నొకరు ఎక్కువ బాగా తెలిసికొనగలరు.

హీనో అభిప్రాయం సాహసంతో కూడుకున్నదని ఎమిల్ అనుకున్నాడు; కాని, వాని మాటలుమాత్రం ఆరనిలో అకాంతిని కలిగించినవి. ఎంతో ఆత్మశ్రతో శిక్షణపొందడం మొరలుపెట్టేను. వచ్చే పందెమీదనే దృష్టి ఉంచుకున్నాడు. ఇదివరకు వేసేను అతిక్రమించా లనుకున్నాడు. అలసటచెందకుండా ప్రశాంతంగా ఒకపద్ధతిలో ప్రయోనింగయ్యేవాడు.

1951 సెప్టెంబరు 29 దగ్గరపడుతుంది. ఆతని పరుగులచరిత్రలో అదొక ప్రఖ్యాతదినం.

ఈ చరిత్రాత్మక పందెం హుస్టుకాస్నాలోని ఉత్తమ పరుగుమార్గంమీద జరిగింది. దానిమీద ప్రతి అడుగు ఆరనిలో నూతనోత్సాహం కలిగించింది. మంచి తయారీలోవున్నట్టు ఆతనికి విశ్వాసం కలిగింది.

ఈ సంతస్కరం ఆతనికంత శుభప్రదంగా లేదు. అయినా, మొట్టమొదటిసారి ఆతనికిది అచ్చుదినంగా కనుపించింది. అన్ని పరిస్థితులు అనుకూలంగా కనుపించినవి. ఆతనికి అపరిమితానందంగా ఉంది.

తన పూర్వపు ప్రపంచ రికార్డు జ్ఞప్తికి వచ్చింది.

ఒక గంటలో 20 కిలోమీటర్లు పరుగెత్తగలడా ఎమిల్, అనే చర్చలు అనంతంగా సాగుతున్నాయి. ఈ లోపుగా ఎమిల్ తన పథకం తయారుచేసు కుంటున్నాడు; ఏ ఘట్టం ఎన్ని నిమిషాలలో పూర్తిచేస్తే, ఒక గంటలో దూరమంతా పూర్తిచేయగలడో లెక్కలు వేసుకొంటున్నాడు. 14 రోజుల క్రిందట పరుగెత్తి నప్పటికంటే యీసారి వేగం హెచ్చించాలి. ఈనాటి తయారీలో, ఆతని లెక్క ప్రకారం 1 గంట 00 నిమిషాల 24 సెకండ్లలో పరుగు పూర్తికాగలదు. ఆతని సామర్థ్యాన్నిగూర్చి స్నేహితులు ప్రసంగించినప్పుడు, ఎమిల్ చిరునవ్వు నవ్వేవాడు. అంటే

10 కిలోమీటర్లు 80 నిమిషాల చొప్పున రెండుసార్లు పరుగెత్తాలన్నమాట. అది అసంభవం. తన శక్తిని ఉన్నదానికన్న ఎక్కువగా గణించుటకన్న, తక్కువగా భావించుట అతని స్వభావం.

ప్రారంభంలో 17 గురు పోటీదార్లున్నారు; వారందరికి పోటీలో తమ స్థానం నాయమాత్రమేనని తెలుసు. అయినా తమ శక్తినంతా వుపయోగించారు. మధ్య దారిలో ఎవరూకూడా పందెం వదిలివేయలేదు.

ఈ చరిత్రాత్మకమైన పందెం 4 గంటల 28 నిమిషాలకు ప్రారంభమయింది. ఎమిల్ మొదటినుంచి చాలా పట్టుదలతో పరుగెత్తేడు.

మొదటి కిలోమీటరు 2 నిమిషాల 58 సెకండ్లలో పూర్తిచేశాడు. ఇదివరకు కంటే 6.7 సెకండ్లు వేగంగా పరుగెత్తేడు. రెండవ కిలోమీటరులో 11.5 సెకండ్లు ముందుగా పరుగెత్తేడు.

వేళల ప్రకటనలు ప్రేక్షకులకు అవేళంతో నింపినవి. ఒక్కొక్క ప్రత్యక్షిని అతిక్రమించి ముందుకు పోయాడు. ఇంక పరుగెత్తేది తా నొక్కడే; తన ప్రతిస్పృకాలం మాత్రమే. ప్రేక్షకులందరూ ఎప్పటిలాగే ఎమిల్ కి ప్రోత్సాహ మిచ్చారు. జయధ్వానాలు చెలరేగినవి.

సెప్టెంబరు 29 వ నాటి జి. టి. ఎ. కె., సెప్టెంబరు 15 వ నాటి జి. టి. ఎ. కె.తో పోరాడుతున్నాడు. ప్రతి సెకండు విజయం సాధిస్తున్నాడు. అతి త్వరలోనే పథకాన్ని అతిక్రమించాడు.

మొదటి 5 కిలోమీటర్లు 14 నిమిషాల 56 సెకండ్లలో పూర్తిచేశాడు. 10 కిలోమీటర్లు పూర్తి చేసేసరికి 29 నిమిషాల 54 సెకండ్లయింది. సెప్టెంబరు 15 తాలూకు వేళను 1 నిమిషం 12 సెకండ్లతో అతిక్రమించాడు. ప్రేక్షకుల ఆనందానికి మితంలేదు. ఈ విధంగా పరుగెత్తి గలిగితే, నమ్మడానికి వీలులేని వేళలో పరుగు పూర్తిచేస్తాడు. అయితే అది సాధ్యమా? అప్పటి కప్పుడే తన శక్తినంతను ఉపయోగించివేయలేదా? లండన్ లో ఒలింపిక్సులో 10,000 మీటర్లు పందెం గెలిచినప్పటి వేళకంటే తక్కువవేళలో, యంతదూరం యీ పందెంలో పూర్తిచేశాడు.

ఎమిల్ యీ ప్రశ్న కిచ్చిన జవాబుకు ద్వంద్వార్థం లేదు. 15 కిలోమీటర్లు 44 నిమిషాల 54.6 సెకండ్లలో పూర్తిచేశాడు. ఈ దూరం యంతవేగంగా యంతవరకు ఎవరూ పరుగెత్తలేదు. ప్రపంచరికార్డులో ఇదొక గుర్తింపజ్ఞ దూరమైనట్టయితే, యిప్పటికి ఎమిల్ దే ప్రపంచ రికార్డువేళ. అధికార్లు 10 మైళ్ళు (16,090 మీటర్లు) ప్రపంచ రికార్డుదూరంగా గుర్తిస్తారు. ఈ దూరం 1936 లో ఫిన్ దేశస్తుడు ఐస్టో-హాల్లో 49 నిమిషాల 22 సెకండ్లలో పరుగెత్తి ప్రపంచరికార్డు స్థాపించాడు. ఈ రికార్డును 1 నిమిషం క్రిందికి తీసుకువచ్చాడు ఎమిల్. అతని వేళ 48 నిమిషాల 12 సెకండ్లు.

ప్రేక్షకులు, యీ సమయంలో ఎమిల్ పడే అవస్థను గుర్తించలేకుండా ఉన్నారు. పత్రికలకు వార్తలు సేకరించుతూవున్న రచయితలుగాని, పండేలు నిర్వహిస్తూన్న అధికారులుగాని ఏమి జరుగుతూందో గ్రహించలేకపోయారు.

16 వ కిలోమీటర్లలో బాధ ప్రారంభమయింది. ఈ నొప్పికి కారణమేమిటో ఆతనికి తెలుసు. పండేనికి ముందు ఏమైనా తింటే యిలాంటి నొప్పివస్తుంది. పండేనికి ముందు పస్తుండడం అలవాటే. కాని, దూరపుపరుగుల పండేలలో ఆహారం లేకపోవుట బలహీనానికి కారణమవుతుంది. అందుచేత యిలాంటి బాధలు తప్పవనుకున్నాడు.

అలాగే, ఆ నొప్పితోనే సాగిపోతున్నాడు. ఈ నొప్పులు తగ్గిపోవాలని తనకు తానే సమాధానం చెప్పకొంటున్నాడు.

అయినా నొప్పులు తగ్గలేదు. అలసట ఎక్కువైంది. కాళ్లు ముందుకు సాగడానికి నిరాకరిస్తున్నది.

ఇంక ఏవోవిధంగా పండెం పూర్తిచేయుట అనేదే ప్రశ్న కాదు. అంతకున్నా ఎక్కువ విషయం ఉంది. రివంతుల దూరం పరుగెత్తినవేళ ప్రకారం చూస్తే, 20 కిలోమీటర్లు 1 గంటలోపుగా పూర్తిచేసే అవకాశం వున్నది.

తన శరీరానికి వ్యతిరేకంగా, అలసటకు, నొప్పులకు వ్యతిరేకంగా ఎమిల్ పోరాడవలసివచ్చింది. ఈ అదృశ్యపోరాటం ఏవిధంగా సాగుతూందో ప్రేక్షకులకు తెలియదు. పండెం జరుగుతూంటే బాధలగుర్చి ఎవరితో ఫిర్యాదుజేస్తాడు? పండెం పూర్తిఅయిన తర్వాత బాధలగుర్చి అడిగే దేవు? ఎమిల్ ముఖంమీద కనబడే బాధ తాత్కాలికం కాదు. అది లోపలనుంచి ఆతనికి కష్టపెడుతున్న నొప్పి. ఆతని మనోబలమే ఆతని కిప్పుడు శరణ్యం. తన శరీరంలోని లోపాలన్నిటినీ మనోబలం చేతనే జయించగలుగుతాడు. ఎమిల్ బాధపడుతున్నాడు; చేతులు జారవేస్తున్నాడు; మళ్ళీ వెకితీస్తున్నాడు; నాలిక ఎండుకుపోతుంది; గాలి సరిగా పీల్చుకోలేక పోతున్నాడు. కాని ఎలాగో అన్నీ సద్దుకుంటాయి; అన్ని బాధలను జయిస్తాడు; మరల చిఱునవ్వుతో మనలనందరినీ యధాప్రకారం పలుకరిస్తాడు. ఇదివరకు అనేక పండేలలో యిదే మన అనుభవంకదా!

ఆఖరు ఘటాలు సులభంగా లేవు. చాలా కష్టపడి మరో యీ రికార్డు సాధించాడు. 17 వ కిలోమీటర్లలో కాలి నొప్పి తగ్గింది. కాని ఆయాసం, అలసటమాత్రం చుధాప్రకారంగానే ఉంది. ఆ విధంగా చివరవరకు పోరాటం జరిగింది.

చివరి ఘట్టంలో ఎమిల్ మనోబలం, ప్రేక్షకుల ఉత్సాహం మిళితమై అమృతమైన ఫలితాన్ని ఆతనికి సంపాదించినవి. ఎమిల్ పడిన బాధకు విషయమే ప్రతిఫలం.

ఒక గంట పరుగు పండెంలో 55 వ నిమిషమున తుపాకీ ప్రేలుస్తారు. దానిని బట్టి పండెం ప్రారంభమే అవుతుందో తెలుసుంది; దాని ప్రకారం వారి పరుగు వేగాన్ని సరిదిద్దుకుంటారు.

20 కిలోమీటర్లు పూర్తి చేయుటకు మరొక ఘట్టం ఉన్నది. ఇంకా తుపాకీ పేలలేదు. ఇది సంభవమేనా? గంట కాకుండానే 20 కిలోమీటర్లు పూర్తిచేయవచ్చునన్న ధైర్యం ఆకస్మికంగా ఆతనిలో కలిగింది. దగ్గరకు వస్తూన్నప్పుడు మళ్ళు చేరేడు; శబ్దం వినిపింది.

వేగం అధికంచేశాడు. ఆ ఆఖరు నిమిషం పూర్తిగా ఉపయోగించుకొనుటకు నిశ్చయించాడు ఎమిల్.

ప్రేక్షకుల కరతాళధ్వనులు ఆనందాతిశయంతో నిండినవి. రికార్డుల మరుసరు తారుమారుచేస్తాడని అందరూ నిశ్చయించారు. 14 రోజుల క్రిందట 1 గంట పరుగు ముందు పూర్తిచేసి, తర్వాత 20 కిలోమీటర్లు పూర్తిచేశాడు. ఈనాడు దానికి వ్యతిరేకం. 20 కిలోమీటర్లు పూర్తిఅయింది, కాని గంట పూర్తి అయ్యేవరకు పరుగెత్తాలి.

ఆఖరు కిలోమీటరులో అమిత వేగంతో పరుగెత్తినాడు! 2 నిమిషాల 51.9 సెకండ్లు. ఎమిల్ ప్రక్కనుండి పరుగెత్తిపోతూంటే స్టేడియం అధికారి పిష్టలు వైకెట్టి పందెం పూర్తి అయినని ప్రకటించుటకు తయారుగా ఉన్నాడు. వీక్షణులలో తుపాకీశబ్దం నివలడుతుందా. అని చూస్తున్నాడు ఎమిల్. వెనక్కు తిరిగి చూచాడు. ఆశ్చర్యపోయాడు. ఏమి జరిగింది!

ఇంకా 52 మీటర్లు పూర్తిగా పరుగెత్తవలసి ఉంది. అప్పటికిగాని పందెం పూర్తికాదు.

“ఈ నాడు నేననుకున్నకంటే ఎక్కువే జరిగింది” అని నిట్టూర్పు విడిచాడు ఆనందంతో.

ఇప్పుడు, యీ ప్రయత్న ఫలితంగా, రి ప్రపంచ రికార్డులకు సాధించాడు.

48 నిమిషాల 12 సెకండ్లలో: 10 మైళ్ళు

59 నిమిషాల 51.8 సెకండ్లలో: 20 కిలోమీటర్లు

60 నిమిషాలలో: 20 కిలోమీటర్లు 52 మీటర్లు

ప్రెంచి దేశస్తుడు బూయిన్ ప్రదర్శనం రికార్డులలో రికార్డు అని నూర్చి అంటూండేవాడు. ఇప్పుడు ఎమిల్, హీనో విశ్వసించిన దానిని ఎక్కువ అచ్చు తంగా పరుగెత్తేడు.

పందెం అయిపోయింది కాబట్టి, ఎమిల్ ప్రశాంతంగా ఆనందంగా ఉన్నాడు.

వేళలగురించి మెటనే అడిగేడు. 14 రోజుల క్రిందటి ప్రదర్శన వేళకన్న 1 నిమిషం 24 సెకండ్లు తక్కువవేళలో 20 కిలోమీటర్లు పరుగెత్తేడు. ఒక గంట పరుగు దూరం రికార్డుకన్న యిప్పుడు 494 మీటర్లు ఎక్కువ పరుగెత్తగలిగాడు.

1913 లో ఒక గంటలో బూయిన్ 19 కిలోమీటర్లు 21 మీటర్లు పరుగెత్తేడు.

1951 సెప్టెంబరు 15 న జట్ పేక్ 19 కిలోమీటర్లు 558 మీటర్లు పరుగెత్తేడు.

1951 సెప్టెంబరు 29 న జట్ పేక్ 20 కిలోమీటర్లు 52 మీటర్లు పరుగెత్తేడు.

పూర్వపు రికార్డును 500 మీటర్లలో ధ్వంసం చేయుటకు 28 సంవత్సరాలు పట్టింది. ఆ రికార్డునే భగ్నముగిల్పి అద్వితీయ ప్రపంచ రికార్డును సాధించాడు ఎమిల్.

ఈ సారి యీ పందెపు దూరంలోని 4 ఘట్టాలు యీ క్రింది విధంగా పరుగెత్త గలిగాడు :

1.	5000 మీటర్లు	14 నిమిషాల	57.4	సెకండ్లు
2.	,, ,,	14 ,,	56	,,
3.	,, ,,	15 ,,	01.2	,,
4.	,, ,,	14 ,,	57.2	,,

మొదటి సగభాగం 29 నిమిషాల 58.4 సెకండ్లలోను, రెండవభాగం 29 నిమిషాల 58.4 సెకండ్లలోను ఎమిల్ పూర్తి చేశాడు.

ఈ ప్రపంచ వీరునిచేతికి 'మైక్' అందించినప్పుడు, యితడేనా యిప్పుడు యీ అద్భుత ప్రదర్శన నిచ్చిందని ఆశ్చర్యపడ్డారు ప్రజ లెల్లరు. ఎమిల్ యిలా గన్నాడు :

"మీరు నాకు చేసిన సహాయానికి మీ కందరికి నా కృతజ్ఞత. నా రికార్డు సృష్టికి మీ అందరి సహాయం నాకు లభ్యమైంది. ఈలాంటి పోటీలు, ముఖ్యంగా యువకుల పోటీలు అయినప్పుడు యిదే విధంగా మీ రందరూ హాజరవుతారని ఆశిస్తున్నాను."

ఎంత విస్మయమైన విజయాన్ని తాను సాధించాడో, ఎమిల్ అవగాహన చేసి కొనుటకు, ఆతనికి వేళేచాలదు. కాని, రేడియోలమీద ప్రపంచపు టంచులకు, వార్తలందించుడినవి. ప్రపంచ వార్తాపత్రికలలో ప్రకటింపబడినది. ఈ వార్తలను చూచి క్రీడోత్సవాలు అనుభవించిన విస్మయావేశాలకు పరిమితలేదు. ఆలోచించండి: మొదటి 10 కిలోమీటర్లు ఏకాంతంగా పరుగెత్తి, తక్కిన 10 కిలోమీటర్లు ప్రపంచ విఖ్యాతి గన్న పండెగాండ్రతో పరుగెత్తినా ఆతడిదే విజయం. ఆ సంవత్సరంలోమాత్రం 20 కిలోమీటర్ల పండెంలో ఆతని కుదురుగా పరుగెత్తి గెలవగలిగినవాడు లేడని నిర్ధారణగా చెప్పవచ్చు.

ఉదయం వార్తా పత్రికలలో శీర్షికలు.

"ఎథెలిటిక్సు చరిత్రలో అద్భుత ప్రదర్శనం".

పైనికోడోగ్రి ప్రపంచ రికార్డు సృష్టికర్త, ఎమిల్ జట్టోవెక్; యువకులకు ఆతనికన్న ఉత్తమ ఆదర్శకుడు లేడని మరొకసారి ధృవపరచాడు. తనకు వచ్చిన ఖ్యాతిగాని, తననుగూర్చిన అతిశయోక్తులుగాని ఎమిల్ దీక్షను చెవిరగొట్టలేవు. తనకు సహజంగా ఉన్న ముగ్ధత్వాన్ని, వినయాన్ని, స్నేహస్వభావాన్ని ఆతని ప్రపంచ రికార్డులు మార్చలేవు.

ఒక వ్యక్తినిమాత్రం హాస్యం చేయదలచుకున్నాడు ఎమిల్. ఆ వ్యక్తి డానా. తన భర్త ప్రపంచ రికార్డులను స్థాపించాడని ఎంతో గర్వించింది డానా.

“మాకావా! ఒక ప్రపంచ రికార్డు స్థాపించుటకు నేను కంకణం కట్టుకుంటే నన్ను చూచి నవ్వేవు. ‘మూడు చేయలేవా?’ అన్నావు. జ్ఞాపకం ఉందా! ఇప్పుడు మూడు, నిజంగా రి ప్రపంచ రికార్డులు సాధించాను” అన్నాడు నవ్వుతూ ఎమిర్.

డానా పాపం వీచేస్తుంది. సిగ్గుపడిపోయింది.

ఒ లిం పి క్కు కు ఏ ర్పా ట్లు

1951 లో రి ప్రపంచ రికార్డులు సాధించిన తర్వాత, ఎమిర్ కు కొంత విశ్రాంతి అవసరం.

ఒలింపిక్ ఆటలకు తయారవలసిన అవసరముంది కాబట్టి, పూర్తిగా విశ్రాంతి దొరకలేదు. కొంతకాలక్షేపానికి “స్పీడ్ స్కేటింగు” చేస్తూండేవాడు. ఈ విధమైన శిక్షణ ఎమిర్ కు ఆనందంగా ఉండేది. “స్కైయింగు” సాధారణంగా చేసేవాడు కాదు. ఏదైనా ప్రమాదం జరుగుతుందేమోనని భయం. దానికి బదులు, మంచులో ఎన్నో కిలోమీటర్లు పరుగెత్తేవాడు. డానాకూడా ఉండేది. పర్యటాల ఎత్తులనుంచి దిగుట, మంచు ప్రవాహాల కెదురు వెళ్లుట మొదలయిన ప్రయాసకలిగించే పనులను చేయుట ఒక ఎత్తు; భార్య మంచుంతుల దాడికి తట్టుకొనుట మరొక ఎత్తు; అన్నిటి కన్నా యిదే బాధాకరంగా వుండనేవాడు ఎమిర్. డానా గురితప్పని మంచుబంతుల దాడిని ప్రశంసిస్తూ ఎమిర్ కు ఎరుగని ఆటగాండ్రు, విలాసాంధ్రం ఆప్రాంతంలో పర్యటించే యాత్రికులు ఆతనిచర్యలు వింతగా నున్నవనేవారు.

ఒలింపిక్ జట్టుకు సభ్యులుగా నియమింపబడ్డవారు తమ సామర్థ్యాన్ని పరీక్షించుకొనుటకు జనవరి నెలలో సమావేశమయ్యారు. ఒలింపిక్ పోటీలకొరకు అతి కఠినంగా త్రెయినింగు కావలసివుంది. అదీకాకుండా, యువజనోద్యమంలో శిక్షకుడుగా పనిచేయవలసి ఉంది.

గని కార్మికుల హోష్టలులోని క్రీడల విషయం ఎమిర్ యిదివరకువలెనే శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నాడు.

అందరి సమర్థతలగూర్చి చర్చించుకున్నప్పుడు, తాను మంచి తయారీలోనుంటే తన దేశానికి 2 సువర్ణపతకాలను సంపాదించగలనని ఎమిర్ అన్నాడు.

ఇది కొద్దిపాటి విషయం కాదు. అయినా ఎమిర్ అన్నమాట నిజపుకోగల సమర్థత గలవాడు కాబట్టి, రెండు సువర్ణ పతకాలు దేశానికి లభ్యంకావడం నిశ్చయమని అందరి విశ్వాసం.

దురపు పరుగు పండ్లగాళ్లు కులభంగా తయారీలోకి వచ్చుట కష్టసాధ్యమైన విషయమని, యీ త్రుక్కపు మొదటి అధ్యాయాల్లో చెప్పుచుంది. జీవితంలోని ఒడు దుడుకులు చెడ్డగా వాని ప్రభావాన్ని కనుపరుస్తాయి. ఎమిల్ తన వాదనలను బరువుతో కృంగిపోతున్నాడు; ఈ వాదనలను వాస్తవ చుట్టు ప్రక్కలకు ప్రాకింది. ఉత్తర అటగాడు కాబట్టి, ధర్మమెరిగిన ఆఫీసరు కాబట్టి ఎమిల్ తన వాదనలను నిలబెట్టుకొనుటకు నిచ్చయించుకొన్నాడు.

ఈ సమయంలోనే క్రేగ్ నగరంలో జట్ పేక్ ఫిల్మును ప్రదర్శిస్తున్నారు. క్రీడోత్సాహులలో యిది చాలా ఆనందం కలిగించింది. ఎమిల్ విజయాలకు సంబంధించిన ఫిల్ము యిది. యువజనోద్యమాలలో ఆతడు పాల్గొన్న ఘట్టాలు చూపబడ్డాయి. తన అనుభవాలను ఎమిల్ యువకులకు అందజేశాడు.

ఈ ఫిల్ము మూలంగా పరుగుపండ్లలో అభిమానం లేనివారు, అభిమానాన్ని చూపుట ప్రారంభించారు. పండ్లు లేనప్పుడు ఎమిల్ ఏం చేస్తాంటాడో అందరికీ తెలిసికోవాలని అభిలాష. ఎక్కువ కఠినమైన శిక్షణ యీ సమయాన అవసరమని చాలామందికి తెలియదు.

కాని, జట్ పేక్ స్థితి ఏమీ బాగుండలేదు. వసంతకాలంలో ఎమిల్ కు ఎప్పుడూ స్వస్థత తక్కువే. ఈ సంవత్సరంకూడా అంతే. ఫార్మెట్ట రేస్ ఛాంపియన్ షిపులో ఎమిల్ గెలిచాడని ప్రతికలలో చెదివాంగాని, ఎంత కష్టమయిందో ఎవరికి తెలుస్తుంది. దాని దుష్ఫలితా లేమిటోకూడా ఊహించలేం.

పండేనికి ముందు ఎమిల్ చన్నీర్లన్నాననచేసి జలుబు తెచ్చుకున్నాడు. దీని సంతగా లక్ష్యంచేయక శిక్షణ సాగిస్తూ వచ్చాడు.

జబ్బు చేసిందని ఎప్పుడూ సాకు చెప్పేవాడు కాదు; అందుచేత ఛాంపియన్ షిప్ పండేలకు బయలుదేరాడు.

ఊపిరి పీల్చుట కష్టమయ్యేది. పండేం రెండవభాగంలోనే, అందరికన్నా కొంచెం ముందు పోగలిగాడు. చివరికి గెలిచాడు. కాని దానికి ఫలితం అనుభవించ వలసి వచ్చింది. చాలా జబ్బుచేసింది. ఉష్ణం అధికమయింది. కూర్చోలేడు, పడుకోలేడు, అలసట, బాధ. డాక్టరు ఏమీ పనిచేయవద్దన్నాడు; శిక్షణ వద్దన్నాడు; పండేలలో పాల్గొనవద్దన్నాడు. మేనెలలో పండేలలో పరుగెత్తే ఏ పోటీదారు యింట్లో పండుకొని ఉండడని ఎమిల్ కు తెలుసు. ప్రతిరోజూ కాలం వృధాచేయుట అతనికి తలనొప్పిగా ఉంది. తాను చేసిన వాదనల నెరవేర్చుట ఎట్లా? ఇదే ఆలోచన.

ఇంక పక్కలో పడుకొని ఉండుట దుర్లభం అయిపోయింది. లేచాడు - పారి పోయాడు - వెళ్ళి తెలియని గయ్యాడు. పరుగెత్తడానికి ప్రయత్నించాడు; పరుగెత్తుటవల్ల జబ్బు వదిలిపోతుంది; పరుగెత్తుటవల్ల ఆరోగ్యం కలుగుతుంది.

జట్ పేక్ అనుకున్న ప్రకారం రోగనివారణ అయింది. ఇది జట్ పేక్ కనిపెట్టిన మందు. దీనికి డాక్టర్లతో సంబంధంలేదు.

ఎమిల్ మంచి తయారీలో లేడు. ఇన్ ఫ్ల్యుయంజా మాత్రం పోయింది. డాక్టర్లు తమ అయిష్టతను ఖచ్చితంగా తెలియజేశారు. ఇంకా అతనికి 'బ్రాంకియల్ కాటరా' ఉందని, గుండె పూర్తిగా ఆరోగ్యంగా లేదని డాక్టర్లు అభిప్రాయం. నిజంగా ఆ రెండు ఒలింపిక్ పతకాలు సంపాదించుట ఎలాగనేదో అతని హృదయంలో ఆవేదన కలిగించింది. శరీరాన్ని లోబరచుకోవడానికి విశ్వప్రయత్నం చేస్తున్నాడు. అయినా, పూర్వపు సామర్థ్యం అతనిలో కనబడుతులేదు. పోనీ, బ్రెయినింగు అవడానికైనా అవకాశం కలిగింది కదా అని అతని సంతృప్తి.

అతని "వేళలు" ప్రోత్సాహకరంగా లేవు. ఆ జబ్బు యింకా పూర్తిగా కుదర లేదని స్పష్టమయింది.

ల్రేవ్ నగరంలో 5 కిలోమీటర్లు పందెం 14 నిమిషాల 47 సెకండ్లలోను, బ్రటిష్లావాలో 3 కిలోమీటర్లు 8 నిమిషాల 48 సెకండ్లలోను పూర్తిచేయగలిగాడు; భయపడ్డాడు. హెల్సింగీలో ఒలింపిక్సుకు యింక 6 వారాలు మాత్రమే వ్యవధివుంది.

లీడ్స్ లో యువజన క్రీడలలో పాల్గొన్నాడు. ఒలింపిక్ భావాన్ని, శాంతి సందేశాన్ని ప్రసారంచేయుటే దాని ఉద్దేశం.

10 కిలోమీటర్లు పందెంలో ప్రత్యర్థులు హంగేరియన్లు, కోవక్సు, జోహానులు. వారు మంచి తయారీలో ఉన్నారు. వారితో పోటీ జటోవెక్ కు కష్టమనిపించింది. ఎలాగో గెలుపు సాధించాడు. కాని ఆ 'వేళ' నిరుత్సాహంగా ఉంది. 30 నిమిషాల 0.8 సెకండ్లు.

5000 మీటర్లు పందెంకూడా అంత నిరాశాజనకంగానే ఉంది. హంగేరియన్ల వచ్చిన బీరెస్, పోలెండుమంచి వచ్చిన గ్రాజ్, బల్గేరియానుండి వచ్చిన స్పేసేవ్ లు చాలా గట్టివారు. వారికి వ్యతిరేకంగా తన యావచ్ఛక్తిని ఉపయోగించవలసివచ్చింది, ఎమిల్. ఇంక గమ్యస్థానం 600 మీటర్లుందనగా మాత్రమే వారిని మించగలిగాడు. అతని వేళ : 14 నిమిషాల 38 సెకండ్లు. వృద్ధి ఏమీ కనబడలేదు. నిర్ధారణ అయిన ఫలితం సంపాదించలేకపోయాడు.

సోవియట్ ఆటగాండ్రె నెమర్కోనుటకు జెక్ జట్టు కీవ్ నగరానికి ప్రయాణ మయ్యారు. సోవియట్ ఆటగాండ్రు ముఖ్యంగా దూరపు పరుగు పందేలలో మంచి సమర్థతగలవారు, అన్ని రంగాలలోనూ ప్రావీణ్యం చూపించారు. వేళలనుబట్టి చూస్తే, యిజవరకు జటోవెక్ వారినందరినీ ఓడించినప్పటికంటే, యిప్పుడు సోవియట్ జట్టు ఎక్కువ సమర్థత కనబరచారు.

5000 మీటర్లు పందెంలో జటోవెక్ స్నేహితులు, కెజెనెవ్, పాపావ్ లు. ప్రత్యర్థులు, ఇద్దరూకూడా, మొదటినుండి ధైర్యంతో పోరాడినారు. ఎమిల్ కూడా ఆవిధంగానే ప్రారంభించాడు. ముగ్గురూ ఒక్కొక్క రొక్కొక్క సారి మొదటివారిగా పరుగెత్తేరు. ఈసారి తన విజయం అబద్ధమనుకున్నాడు ఎమిల్. ప్రత్యర్థులు అతి సమర్థులు; అయినా నిరాశ చెందలేదు; పోరాటం పదల లేదు. ముగ్గురు పోటీదారుల శక్తివంచనలేకుండా కృషి సలిపారు. కాజ్నెవ్ : 14 నిమి

మేల 18 సెకండ్లు - ఇదొక కొత్త సోవియట్ రికార్డు; పాపావ్ 14 నిమిషాల 17 సెకండ్లు; జట్కోవెక్ 14 నిమిషాల 22 సెకండ్లు. ఈసారి యీ మూడవస్థానంతో జట్కోవెక్ తృప్తిపడవలసివచ్చింది. అయినా, పూర్వపుస్థాయికి వస్తూన్నట్లు గ్రహించాడు. హృదయపూర్వకంగా ప్రత్యర్థులను ఆభినందించాడు. వారి వేళ్లు, వారి విజయం ఆతనికి ఆనందం కలిగించింది.

10 కిలో మీటర్ల పందెంలో ఒక కొత్త ప్రత్యర్థిని ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది, ఎమిర్. అనూశ్రీవ్ ను గురించి తలచుకున్నప్పుడల్లా, “అద్భుతమైన వ్యక్తి” అనే వాడు ఎమిర్.

ఈసారి వయస్సు 26 సంవత్సరాలు. ఈ ఎలుగుల వేటగాడు సైబీరియానుండి వచ్చినవాడు. అక్కడ స్థానికంగా జరిగిన ఒక యువజనోత్సవంలో యీతని సామర్థ్యం బహిష్కృతమయింది.

రెండు సంవత్సరాలలో ఆ ప్రాంతానికి వీరుడుగా తయారయ్యాడు. తర్వాత ఒక సంవత్సరానికి ప్రపంచ వీరులలో ఒక డయ్యాడు.

ప్రారంభంనుంచీ అనూశ్రీవ్ వేగంగా పరుగెత్తేడు. రెండవ కిలోమీటరు చేరుసరికి 120 మీటర్లు అందరికన్నా ముందుకు సాగిపోయాడు. 5 వ కిలోమీటర్లో జట్కోవెక్ ఆతనిని అంచుకోగలిగాడు. కాని అనూశ్రీవ్ కు జట్కోవెక్ సామర్థ్యం మీద గౌరవంలేదు. ఆతనిని వెనక్కుత్రోసి ముందుకు పోయాడు. అనేకసార్లు ముందుకు, వెనుకకు అయినతర్వాత జట్కోవెక్ 8 వ కిలోమీటర్లో 25 మీటర్లు ముందున్నాడు. అంతకన్నా ఒక్కమీటరుకూడా ముందుకు పోనీయలేకు, అనూశ్రీవ్.

ఎమిర్ పట్టుబిగించి పోసాగినాడు. చివరకు విజయం సాధించాడు : అద్భుతమైన వేగ : 29 నిమిషాల 26 సెకండ్లు. అనూశ్రీవ్ వేగ : 29 నిమిషాల 31 సెకండ్లు - ఇదే జాతీయ రికార్డు.

పందెం పూర్తి అయిన తర్వాత, ట్రెయినింగు పద్ధతులను గురించి, పందెపు అనుభవాలనుగురించి ఎమిర్, అనూశ్రీవ్ తో సంభాషించాడు. ప్రపంచంలో తనకు ప్రమాదంగా పరిణమించేది అనూశ్రీవ్ ఒక్కడేనని ఎమిర్ గ్రహించాడు. తన యువకళక్తిని పరుగులో అన్నిఘట్టాలలో జాగ్రత్తగా పంచాలని, అప్పుడే విజయాలు చేకూరగలవని ఆతడు తెలిసికోవాలి.

కీవ్ నుండి తిరిగివచ్చిన తర్వాతనే మనశ్శాంతి చేకూరింది; ట్రెయినింగుకు కూడా వేగం దొరికింది. ఒలింపిక్ ఆటలమీదే మనస్సుతా కేంద్రీకరించాడు.

హెల్సింగ్గీలో తన ప్రదర్శనల విషయమై ఆతనికింత ఆశ కనబడుటలేదు. ఆతని స్నేహితులకుకూడా ఆశ ఎక్కువగా లేదు. జట్కోవెక్ తయారీలో చాల లోపాలున్నవి. ఎమిల్ నిరాశాపూరితు డయ్యాడు; ముఖ్యంగా తన యిటీవలి ప్రదర్శనలు ఆతనిలో నిస్పృహ కలిగించినవి. ఒలింపిక్ పోటీలకు పోకుండావుంటే బాగుంటుందేమోననికూడా ఆలోచించాడు. ఆతని ప్రదర్శనలమీద ఆధారపడిన వారికి ఆశాభంగం కలిగించతగునా? ట్రెయినింగులో చాల శ్రద్ధవహించాడు.

కష్టపడుతున్నాడు. జాతీయ ఛాంపియన్ షిప్పులకు తయారయ్యాడు. పండేల మొదటి రోజు ఉదయంకూడా విజయంగూర్చి ఎమిల్ కు నమ్మకంలేదు. ఇప్పుడు ఏం చేయ గలడు? హెల్సింగ్ కీనుండి రెండు బంగారు పతకాలను సంపాదించుటకు చేయవలసిన దేముంది?

జాతీయ ఛాంపియన్ షిప్పులలో ఎమిల్ ను చూచిన ప్రేక్షక జనం, ఆతని మనోనిశ్చయాన్ని మెచ్చుకున్నారు. పండేల ఆరంభించగానే 'స్వేగర్' ఆతనికి ప్రమాదమైన ప్రత్యర్థి అనుకున్నారు ప్రేక్షకులు. కాని ఎమిల్ సామర్థ్యం ప్రమాదాన్ని పటాపంచలు చేసింది. ఎమిల్ గెలిచాడు. ఆవేశాన్ని ఆశించే ప్రజా సమూహాలు 'స్వేగర్' ను ప్రోత్సహించారు. 'స్వేగర్' వెనకబడిపోయిన తర్వాత, అందరి దృష్టి ఎమిల్ మీద, ఆతని వేగంమీద, ఆతని 'వేగ' మీద. ఎమిల్ పరీక్షా సమయంలో తేరుకున్నాడు. ఆతని వేగ : 14 నిమిషాల 17.6 సెకండ్లు.

రెండు రోజుల తర్వాత 10 వేల మీటర్ల పందెంలో మరొక విజయం సాధించాడు. వేగ : 30 నిమిషాల 28.4 సెకండ్లు.

జ్యోస్టావేజీయాలో జరిగిన పోటీలనుబట్టి, యీదేశంలో మంచి ప్రవీణులు కలరని స్పష్టమయింది. ఛాంపియన్లు ఒకేరీతిగా ప్రకాశించుట లేదు. వారితో సరిసమానమైన సమర్థత కలవారు యువకులు బయలుదేరారు.

వారిలోని పట్టుదల, దీక్ష, పోరాటంలో అభిలాష, సమర్థత ప్రజా సముదాయంలో ఆనందాన్ని కలిగించినవి; వారిలో ఉత్సాహాన్ని రేకెత్తించినవి. విశ్వాసాన్ని సుస్థాపితం చేసినవి. ప్రపంచవీరులతో తులనాగలవారని నమ్మకం కలిగింది. ఒలింపిక్ ఆటలలో భ్యాతిని గడించుటకు సందేహం లేదనిపించింది. హెల్సింగ్ కీలో ఒలింపిక్ ఆటలకు కొద్దిరోజులలో వెళ్ళివలసి ఉంది.

అయితే జిట్ పెక్ సంగ లేమిటి?

లండన్ లో జరిగిన పోటీలముందు ఆతని సామర్థ్యాన్ని తలుచుకుంటే, యీసారి ఒలింపిక్ పోటీలకు ముందున్న ఆతని సమర్థత ఆతని విజయాన్నిగూర్చి విశ్వాసాన్ని కలిగించుటలేదు. కాని ఆతనిమీద మనకున్న ఆశలు, ఆతని పట్టుదలగల స్వభావం, క్రీడల శిక్షణాతత్వం ఏ విధంగా ఆతని జీవితంలో ప్రధానభూమిపై ఉంచో తెలిసికొన్న మీదట, ఒలింపిక్సులో మన ప్రతిష్ఠకు లోటుండకూడదనిపిస్తుంది. ఎమిల్ అవసరసమయంలో మనలకు నిరుత్సాహానికి లోనుచేయడు అనే విశ్వాసం వుంది.

15 వ ఒలింపిక్ క్రీడోత్సవం - హెల్సింకి

హెల్సింకిలో జరిగిన ఒలింపిక్ ఆటల ఫలితాలు పత్రికలద్వారా, రేడియో ద్వారా మనకందరకు తెలిసినవే.

ఇదివరకువలెనే యీ అధ్యాయం ఎమిల్ జ్వాపకశక్తిమీద ఆధారపడినది. ఒలింపిక్ ఆటలను సన్నిహితంగా అవగాహన చేసుకొన్న ఆనాటి వీరుడు ఎమిల్ స్మృతుల జాబితా యిది.

ఈ ఆటల పోటీలో పాల్గొనే గౌరవం పొందినవారందరూ ఒక వారం ముందుగా బ్రేస్ నగరంలో సమావేశమయ్యారు. వారి బ్రెయినింగు సక్రమంగా సాగించారు. ప్రతి రంగంలోని పోటీదారులు తమ శక్తినంతలు ఉపయోగించుటకు సంసిద్ధంగా ఉన్నారు.

హెల్సింకిలో జరిగే ఊరేగింపు టుత్సవం నమూనా ప్రదర్శనం యిక్కడ జరిపారు. ఫిన్ లాండుదేశంగూర్చి, అక్కడి పరిస్థితులనుగూర్చి ఉపన్యాసాలు జరిగినవి. అన్ని ఆటల పోటీలలో పాల్గొనేవారు ఒక ఉమ్మడిజట్టుగా తయారయ్యారు. వారందరికి ఒకే భావం, ఒకే ఆదర్శం : వారి శక్తినంతా ఉపయోగించి, అందరి మన్ననలకు, ప్రశంసలకు పాత్రమయ్యే ఫలితాలను సంపాదించుట.

జూలై 8 వ తేదీని యీ కోరిక ప్రమాదరూపంలో అందరితరపున జటోపేక్ చదివాడు.

“మనదేశం మామీద ఎంతవిశ్వాసముంచి, మమ్ములను గౌరవించిందో మాకు తెలుసు. ఈ ఆటలకు మమ్ములను పంపించిన ప్రజలకు మా వాద్దానం ఏమంటే ఒలింపిక్ ఆటలలో మా విఘ్నాన్ని హృదయపూర్వకంగా నెరవేర్చుటకు, మనదేశపు గౌరవం, గొప్పతనం నిలుపుటకు మేము కంకణంకట్టుకున్నాం.”

అక్కడ చేరిన అతిథులు, మంత్రులు, ఉన్నతాధికారులు, కేంద్ర వ్యాయామ సంఘాధికారులు అందరూ ఆ ఉత్సవాన్ని ఒక పర్యవసంగం చేశారు. ఆ మర్నాడు జట్టులో కొంతమంది బయలుదేరి వెళ్ళారు. ఈసారి వెళ్ళిన ఒలింపిక్ జట్టు, యిదివరకు వెళ్ళిన అన్ని జట్లకన్న పెద్దది. వారి సౌకర్యాలనుగూర్చిన అన్ని ఏర్పాట్లు యింత ఉత్తమపద్ధతిలో ఎన్నడూ జరగలేదు.

ఏడు గంటల విమానయానం తర్వాత, మా జట్టు ఫిన్ లాండు చేరింది.

ఎమిల్ ఆ మర్నాడు తక్కిన జట్టులో చేరుకున్నాడు. చాలా రోజుల తర్వాత ఎమిల్ ఫిన్ లాండు దర్శించాడు. చేరిన వెంటనే ఎమిల్ పరుగుమార్గం వద్దకు వెళ్లాడు. బ్రెయినింగు సక్రమంగాలేకుండా జబ్బుపల్ల శ కి క్షీణించి ఎమిల్ ఒలింపిక్ ఆటలపోటీకి హాజరయ్యాడు.

లోపాలన్నీ కూడదీసికొనుటకు ఎమిర్ చాలా కష్టపడవలసి వుంది. ఒలింపిక్ గ్రామం ఒటీనిమిలో త్రెయినింగు తీవ్రంగా ప్రారంభించాడు. ఎమిర్ మొదటి రోజు మామూలు 200 మీటర్లు పరుగెత్తేడు; తరువాత 400 మీటర్లు 30 సార్లు పరుగెత్తేడు. అక్కడనుంచి క్రమంగా తగ్గించాడు, తన శరీరాన్ని శిక్షణలో లోబరుచుకొనుటకు.

హెల్సింగ్లోని జీవితం సుహృద్భావపూరితంగా ఉంది. దానివల్ల ఎమిర్ కొన్ని సత్ఫలితాలను పొందాడు. వాని స్నేహితులు చాలరుంది మాస్కో, కీవ్, బుడాపెస్టులనుంచి వచ్చారు. ఇతర ప్రదేశాలనుండి వచ్చిన ఆటగాండ్లుకూడా సోవియట్ జట్టుతో పరిచయంచేయమని, సలహా లివ్వమని ఎమిర్ వద్దకు వచ్చేవారు.

ఇంగ్లీషు పరుగువీరుడు 'పిరీ' తన పడకగదిలో ఎమిర్ ఫోటోను పెట్టుకున్నట్టు, తన ఆదర్శంగా దానిని నిరంతరం తన ఎదుట నిలుపుకున్నట్టు ఆతడు ఎమిర్ తో చెప్పటం మరువలేదు. పండెం అయిపోయిన తర్వాత విజయరూపకమైన వస్త్రసు, జ్ఞాపకార్థం తనకు బహుమాన మీయవలసిందని యీ ఇంగ్లీషు ఆటగాడు ఎమిర్ ను కోరేడు.

ఇతర ఆటగాండ్లతో ఖులాసాగా ప్రసంగిస్తున్నప్పుడుకూడా ఎమిర్ తన సలహాల నిచ్చేవాడు; తన అనుభవాలను చెప్పేవాడు. తనకు తీవ్రమైన ప్రత్యర్థితో వై నా యీ విధంగా ప్రసంగించుటకు జంకేవాడు కాదు.

అందరు పోటీదారులను మిత్రభావంతో పరచి, వారిలో ఆ భావం పురిగొల్పుటలో ఎమిర్ ఒక క్రొత్తదారిని తొక్కిేడు. ఆతడు మాగ్నెటిక్ అయ్యాడు. తన త్రెయినింగు పద్ధతులగూర్చి ఎవరితోనైనా, ఎప్పుడైనా ప్రసంగించుటకు తుతూహలం కనబరిచేవాడు ఎమిర్. ఈ విధంగా ఒలింపిక్ ఆటల ఆదర్శానికి ఎమిర్ ఒక స్వరూపమిచ్చాడు. ఈ ఆదర్శం "ఆటగాండ్లలో మైత్రినేకాక దేశాలమధ్యకూడ మైత్రిని బలపరుస్తుంది."

'కాపిగ్లో' అనే పశ్చిమదేశాల త్రెయినింగు క్యాంపునకు, 'ఒటేనిమి'కి మధ్యనుండే గోడలు కూలండిపోయాయంటే ఆశ్చర్యమేముంది? మొదటిరోజునే అమెరికన్ వీరుడు ఫూప్, సోవియట్ ప్రత్యర్థులతో పరిచయం చేసుకొన్నాడు. ఈ స్నేహంతో వోడ్కా సేవించుట జరిగింది. దానితోబాటు అమెరికన్, రష్యన్ పంగితం ఒటేనిమి గ్రామంలో అగ్రరాత్రివరకు వినిపడుతూండేది.

ఈ క్రొత్త స్నేహం లాంఛనప్రాయం మాత్రమే కాదని, మరుపటిదినం జరిగిన సంఘటనలనుబట్టి స్పష్టమయింది. ఆ రోజు సోవియట్ ఆటగాండ్లు అమెరికన్ల విడిదికి వచ్చారు. ఈ రెండుదేశాల ఆటగాండ్లమధ్య స్నేహం అభివృద్ధికావడం ప్రారంభమయింది. అప్పటినుంచి వేరువేరు త్రెయినింగుస్థలాలు అదృశ్యమయ్యాయి. ప్రతిఆటగాడు ఎక్కడ వీలయితే అక్కడ త్రెయినింగయ్యేవాడు అరమరలేకుండా. ఒలింపిక్ శాంతి వాతావరణాన్ని తమతమ దేశాలకు తీసుకుపోవడమే వారి ఆశయం.

శనివారం జూలై 16 వ తేదీని ప్రారంభోత్సవం జరిగింది. ఆ నాడు తెలిసి లేకుండా వర్షం కురుస్తున్నా ఉర్రేగింపు ఆగిపోలేదు. 69 దేశాలు, 5870 స్త్రీ పురుష ఆటగాండ్లను పంపించాయి. 17 ఆటలలో పాల్గొనుటకు అందులో 1052 మంది 'ఫీల్డు', 'ట్రాక్' పందెగాళ్లు వున్నారు. ఆచారప్రకారం గ్రీకులు మొదట ప్రవేశించారు. ఫిన్నిష్ అక్షరక్రమ ప్రకారం, యితర దేశస్తులు తర్వాత ప్రవేశించారు. ఆతిథ్య మిచ్చువారుకాబట్టి ఫిన్నిలు ఆఖరున వచ్చారు.

ఫిన్నిష్ ప్రజా రాజ్యాధ్యక్షుడు ఆటలకు ప్రారంభోత్సవం జరిపాడు; 21 సార్లు ఫిరంగులు పేల్చుడినవి. ప్రపంచానికి 15 వ ఒలింపిక్ ఆటలు ప్రారంభమైనవని ప్రకటించుటకు పావురాలగుంపులు పైకెగిసినవి. (ఇంతా చేస్తే యిది 12 వ ఆటలపోటీ మాత్రమే - 1916, 1940, 1944 సంవత్సరాలలో యుద్ధంమూలంగా ఆటలు జరగలేదు, అయినా, యీ సంవత్సరాలుకూడా లెక్కించబడ్డవి).

మాడువేల సంవత్సరాలనుంచీ వస్తూన్న ఆచారాన్నిబట్టి, ఆటలాఖరయ్యే పర్యంతం ఒలింపిక్ జ్యోతి మొగుతూనేవుంటుంది.

ఆ జ్యోతి గ్రీక్ ఒలింపస్ నుండి విమానంమీద తీసుకువచ్చారు. ఫిన్లాండు ఉత్తరభాగంలోనున్న 'పేలప్టంటారి'లోని జ్యోతిని యిది వెలిగించింది.

అంప్రైడ్లనుంచి వచ్చిన యరోజోలా, మొదటి పరుగు పందెగాడు. ఆఖరు వాడు పావోనూర్మి, ఫిన్నిష్ వీరుడు. ఒకప్పుడు యీతడు 1,500, 10,000 మీటర్ల పందేలలో ప్రపంచ రికార్డులను సృష్టించాడు.

నూర్మి ప్రవేశించగానే ప్రేక్షకులనుండి హష్ ధ్వనాలు చెలరేగినవి. తర్వాత మరొక ప్రభుత్వ ఆటగాడు, హేనీసు కొస్కిమిన్, ఒలింపిక్ జ్యోతిని ఒలింపిక్ టవర్ వరకు తీసుకొనివెళ్ళాడు. అప్పుడు హెకిసేలోవీన్ అందరిచేత ప్రమాణ స్వీకారం చేయించాడు. తలలు వంచి, గుండెలు వేగంగా కొట్టుకుంటూంటే ఆ మాటలు స్టేడియం అంతా ప్రతిధ్వనించేట్లు వినబడ్డాయి. అందరి హృదయా లలో, యీ ఆటలు పూర్వపువానికన్నా ఉత్తేజాత్మకంగా జరగాలని పూనికతో ప్రమాణం స్వీకరించారు. ఆనాటి ఉత్సవం అందరి మనసులలో హత్తుకుపోయింది.

మరొకరాత్రి గడించినదంటే ఆటలు ప్రారంభమవుతాయి.

జ టో పె క్ మొ ద టి వి జ యం

10,000

మిల్ల పందెంలో జటోపెక్ విజయానికి గల అవకాశాలు ఎక్కువని అందరికీ తెలుసు. అయినా, ఒలింపిక్ ఆటలకు వచ్చేముందు ఆతనికి జబ్బు చేయుట, మంచి తయారీలో లేక పోవుట మళ్ళీ అనుమానానికి తావిస్తూంది.

అయితే జటోపెక్ కు మాత్రం దైర్యంగానే ఉంది. ఆతను ఫిన్ లాండు వచ్చుట కిది మొదటిసారి కాదు. స్టేడియం తెలుసు, 'ట్రాక్' పరిచయం ఉంది; అన్నిటి కన్నా హెల్సింగ్కి ప్రేక్షకులకు తాను పరిచికుడే; వారందరూ, ఆతనిని ప్రోత్సహించేవారే. ట్రెయినింగు పూర్తిగా కాకపోవుట, తన తయారీ తక్కువగా ఉండుట ఆతనికి కొంత ఆందోళన కలిగించింది. అయినా, స్పెడేశంలోని తన ప్రజల యెవల తన కొంత బాధ్యత కలనో ఆతనికి తెలియకపోలేదు.

ఈసారి తన బలం సామాన్యంగా ఉంది. ఆతని శక్తి పరిమితమయింది. మేమూన్ ఎంత ఆశగా ఉన్నాడో ఆతనికి తెలుసు; అనుభ్రీమ కూడా ఒక కంటు చూస్తూండవలసిందే.

పరుగు ప్రారంభం సాయంత్రం 6.18 గంటలకు. ఎమిల్ రెండవ పంక్తిలో, మార్గానికి లోపలిభాగంలో ఉన్నాడు.

ప్రేక్షక స్థానాలు నిండిపోయాయి. ఫిన్ను జాతికి చెందిన అభిమానవీరుడు పందెంలో ఎవరూ పాల్గొనకపోయినా యిది ఆశ్చర్యమే. దూరపు పరుగు పందెం వారికి ఉత్సాహజనకమే. అవీ కాకుండా జటోపెక్ వంటి అద్భుత పరుగువీరుడు పాల్గొనే పోటీని చూడకుండా ఉండగలిగే దెవరు? ఎమిల్ ఒంటరిగా పరుగెత్తినా, ఆతని పందేలు అంత ఆసక్తిచేయంగా ఉంటాయి.

దూరపు పందేలలో పూర్వం ఒలింపిక్ లలో గెలుపొందిన నూర్మి, కోస్టా మెయి నెక్ ప్రఖ్యాత ప్రేక్షకులలో కూర్చున్నారు. లండన్ లో జటోపెక్ పరుగెత్తిన పందేలకు చూచినవారుకూడా ప్రేక్షకులలో ఉన్నారు. ఆనాటి ఆతని ప్రదర్శనం మరువరానిది.

82 మంది పందెంగాండ్రు పరుగెత్తుటకు ప్రారంభించారు. ఆస్ట్రేలియన్ పెర్రీ అందరికన్న ముందున్నాడు; వానితర్వాత అనూభ్రీవ్. 8వ ఘట్టంవరకు ఎమిల్ ఎక్కడో చాలా వెనక ఉండిపోయాడు. ముందున్నవారు ముందుస్థానాల కొరకు, ఒకరితో ఒకరు పోరాడుచుండుటకు నిశ్చింతగా వెనకనుంచి గమనిస్తున్నాడు. పెర్రీ వేగం కొరకు అంత తాపత్రయం పడకుండా ఉంటే బాగుండేది. దాని ఫలితం గ్రహించ లేకుండా ఉన్నాడు. తన స్థానానికి ప్రమాదం తెచ్చుకుంటున్నాడని ఆతనికి బోధ పడలేదు. ఆతని ఆరంభ కూర్తవ్వం ఎమిల్ కు ఆశ్చర్యం కలిగించలేదు; ఎమిల్ ను భయపెట్టినా లేదు.

ప్రారంభంలో ఎమిల్ కూడా అవిధంగానే చేసేవాడు. మొదటినుండి ముందుండాని వేగంగా పరుగెత్తుట, చివరకు దుష్ఫలితాన్ని అనుభవించుట జరిగేది. ఇప్పుడు అనుభవం సంపాదించిన ఎమిల్, లండన్ లోకంటే ఎక్కువ వివేకంగా ప్రవర్తించాడు. శరీరాన్ని జాగ్రత్తగా వాడుటవల్ల ఎంతగా ప్రదర్శనలలో ఫలితాలను పొందవచ్చునో ఎమిల్ కు బాగా తెలుసు. తన శక్తిని, బలాన్ని జాగ్రత్తగా వాడుకొను టెన్లో అతనికి తెలిసినంత యితరులకు తెలియదంటే అతియోక్తికాదనుకుంటా. అందరు ప్రశ్నలకున్న ఎక్కువ అనుభవం అతని కున్నది. అదీకాకుండా, యీనాడు తన శక్తిలో ఆవంతైనా వృధాచేయుటకు వీలులేదు. ఈసారి అతను సాధించవలసిన కార్యం అతి కఠినమైనది. మూడు పందేలలో విజయం గాంచాలంటే ప్రతి అడుగు జాగ్రత్తగా వేయాలి.

అనుకున్నట్లుగానే రివ ఫుట్టంసరికి అందరూ అలసిపోయారు. ఎమిల్ తన కార్యక్రమం ప్రకారం పరుగెత్తాలంటే వేగం కొంచెం అధికం చేయవలసినచ్చింది. అప్పటికే రివ సెకండ్లు వెనకబడిపోయాడు. మనస్సులో తన జబ్బును తీట్టుకున్నాడు. దానివల్లనే కొన్ని సెకండ్లు నష్టపడిపోతున్నాడు. పశ్చి బిగించాడు; ప్లాకేన్ ను అతిక్రమించిపోయాడు. నెమ్మదిగా అందరినీ వెనక్కు త్రోసివేశాడు.

తన వెనక ఒక్కనీడమాత్రం యికా కనుపిస్తోంది. అది అనూఫ్రీవ్ దని మొదట అనుకున్నాడు. కాని అదికాదు. సీరో, సేడోలతో రివ స్థానంకొరకు అతను వెనక నెక్సెడో పోరాడుతున్నాడు. ఆస్టెరియాకు చెందిన మెమోన్, ఎమిల్ వెనకకున్నాడు. అతను ప్రెంచి ప్రతినిధిగా వచ్చాడు.

మెమోన్ తన సలహాదాగ్లు యెవ్వరిమాట వినలేదు. ఆతని ప్రేయినింగు పద్ధతులన్నీ జిటోవేక్ ననుసరించినవే. ఆతని పరుగుఫక్కినే అనుకరిస్తాడు. ఆతని వెంట నడిస్తేనే విజయం సంపాదించవచ్చునని ఆతని నమ్మకం. కాని ఆతనివెంట వెళ్ళడం ఎంతకష్టమో, పందెంతర్వాత ఆతను చెప్పేడు. ఎప్పటికప్పుడు వేగాలు మారుస్తూంటాడు. మధ్యమధ్య ఎమిల్ ఆసక్తికంగా ఉపయోగించే వేగం, అతనిని జయించుట దుస్సాధ్యం చేస్తుంది.

మొదట పరుగెత్తిన జట్టు రి కిలోమీటర్లు 8 నిమిషాల 48 సెకండ్లలో పూర్తి చేశారు. ౧౦ పందెం 14 నిమిషాల 43.4 సెకండ్లలో పూర్తిచేశారు. 13-18 ఫుట్టాలు విశేషాలు లేకుండా గడిచాయి. ఎమిల్ మామూలుగా, మెమోన్ వెనక వస్తాంటే, కష్టపడి సాగిపోతున్నాడు. మెమోన్ ను వదిలించుకోలేకపోయాడు. ఒక ప్రఖ్యాత పత్రికా రచయిత యిలా వ్రాశాడు :

మెమోన్ నిశ్చలంగా ఉన్నాడు. జిటోవేక్ ను దాటిపోవడానికి ఒక్కసారి కూడా ప్రయత్నించలేదు. ఈవిధమైన సహాయం జిటోవేక్ కు అవసరంలేదు. జిటోవేక్ తొణకలేదు, బెంకలేదు. మామూలు పద్ధతినే పరుగెత్తుకుపోతున్నాడు. ఇదివరకతనిని చూడనివారు, ఆతని బాహ్య స్థితినిబట్టి మరొక 10, 20 మీటర్లలో చతికిల బడతాడనుకున్నారు. ఆతని తల ఒక వైపునుంచి మరొక వైపుకు ఊగిపోతూంది; ఆతని

ముఖంమీద బాధ స్పష్టంగా కనబడుతుంది. మేకులమీద పరుగెత్తే బైరాగి లాగున్నాడు; తన్ను తా నీవిధంగా బాధ పెట్టుకుంటున్నాడెందుకో? నవీన మేఘధాన్ పరుగు పందెగాడా యీతడు; గమ్యస్థానం వరకు పోరాడిపోయి, అక్కడ ప్రాణాలు విడవడానికి! జటోపేక్ ను ఎదుగువారు ఆతనికై విచారిస్తారు. బహుశా ఎంతో బాధపడుతున్నాడు కాబోలు; జటోపేక్ పరుగెత్తుటలేదు; తనను తాను తోలుకొని పోతున్నాడు. తుపానుకు వ్యతిరేకంగా ఓడ పోరాడుతున్నట్లుంది, ఎమిల్ పరిస్థితి. పరుగెత్తుటలో అందం, యీ సమయంలో ఆలోచించ దగిందికాదు. సనాతన పద్ధతులతో పరుగెత్తాలనే విమర్శకులు కృంగిపోయారు, జటోపేక్ పద్ధతులను చూచి.

జటోపేక్ ను వదలమండా, అతనివెంట నంటిపోతున్న మెమోన్ సాహసానికి అందరూ ఆశ్చర్యపోయి, అతనిని ప్రోత్సహిస్తున్నారు. ప్రభుంచి పత్రికలు మెమోన్, జటోపేక్ ల మధ్య గొప్ప పోరాటం జరుగుతుందని జోస్యం చెప్పివది. ఆ పత్రికలు యధార్థం చెప్పినట్లున్నది. వీరీ వెనక్కి పడిపోయింతర్వాహికాడా, మెమోన్ పూనిక తగ్గలేదు. జటోపేక్, మెమోన్ ల వెనక తక్కినవారంతా ఒకరి ప్రక్క నొకరు, యీగల గుంపులలాగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. ఒకసారి నారిస్ అందరికన్నా ముందుకు సాగిపోయాడు. మెమోన్, జటోపేక్ లకు 60 మీటర్ల సమీపానికి వచ్చాడు.

8000 మీటర్లు అయ్యేసరికి మెమోన్ ఉద్దేశాలప్రకారం పరుగెత్తుతున్నట్లు కనబడింది. 70,000 చుండి ప్రేక్షకులకు ఆవేశాన్ని రేకెత్తించింది మెమోన్; జటోపేక్ కాదు. వాతావరణం విస్మయపూరితంగా కనబడుతుంది. ఫిన్నిష్ - జెకోవారు ఆశ్చర్యానికి లోనయ్యారు. అప్పుడు జరిగిన సంఘటన జెకోస్లావ్క సృష్టిగా కనబడుతుంది. రెండు మీటర్లు వెనుకైపోయాడు మెమోన్; అదే మంచి తరుణం తన ప్రయత్నాని కని, ఎమిల్ అనుకున్నాడు. ఎవరి బలహీనతనైనా పూర్తిగా వెంటనే వినియోగించు కోవాలి. ప్రేక్షకులకు తెలియమండానే జటోపేక్ వేగంగా పరుగెత్త నారంభించాడు. అది మెమోన్ గ్రహించాడు. అది 18 వ ఘట్టం. ఆఖరు 2000 మీటర్లు జటోపేక్ మీటర్లే. మెమోన్ 50 మీటర్లు వెనకబడిపోయాడు; తరవాత 100 మీటర్లు; అతను వేగం అధికం చేశాడు. ఆఖరు 400 మీటర్లు 64 సెకండ్లలో పరుగెత్తేడు. ఇతరుల భ్యాతిరేఖలకన్నా ఎక్కువ శోభాయమానంగా ప్రకాశిస్తున్నది జటోపేక్ తార. ఈ ప్రపంచ రికార్డు సృష్టించిన ఎమిల్ కు చివరకు విజయం లభించింది.

లండన్ లోకన్నా, యీనాటి విజయం ప్రజలలో అనుపమానమైన ప్రశంసకు కారణమయింది.

హెల్సింగ్ కీలో పరుగెత్తిన అందరి ప్రదర్శనలు అభివృద్ధిని సూచించాయి. 1948 లోని జటోపేక్ యొక్క ఒలింపిక్ రికార్డును మొదటి ఆరుగురు అతిక్రమించారు. ఎమిల్ తన వేళను తానే అతిక్రమించాడు.

29 నిమిషాల 17 సెకండ్లు; కొత్త ఒలింపిక్ రికార్డు. (లండన్ లో ఆతని వేళ : 29 నిమిషాల 59.6 సెకండ్లు).

చాలా కష్టపడి పోస్టీ, సాండ్వోలరు వెనక్కుత్రోసి, అనూఫ్రీవ్ 8 వ స్థానం లోకి వచ్చాడు. అయినా వారిమీద గెలుపు 1 సెకండులో 10 వ వంతు అయి ఉంటుందేమో వారి వేళలు :

పోస్టీ (ఫిన్లాండ్): 29 నిమిషాల 51.4 సెకండ్లు.

సాండ్వో (బ్రిటన్): 29 నిమిషాల 51.8 సెకండ్లు.

వైస్ట్రామ్ (స్వీడెన్): 29 నిమిషాల 54.8 సెకండ్లు.

ఒలింపిక్ ధ్వజంమీద జెక్ జాతీయపతాకం ఎగురుతుంటే, జెక్ జాతీయగీతం పాడుతుంటే అందరూ ఒక్కసారి గౌరవ పురస్కరంగా లేచినిలిచారు.

లండన్ విజయాన్ని, మళ్ళీ యిక్కడ ప్రదర్శించి ప్రపంచదూరపు పరుగు పందెలలో అద్వితీయుడని చాటుకున్నాడు ఎమిల్. హెల్సింగ్గీలో ఆనాడతడే వీరుడు. స్వదేశంలో అందరూ కృతజ్ఞతతో అతనిని తలచుకుంటున్నారు.

రెండవ రంగం

ప్రతిరోజూ ఆవేశంతో కూడుకున్న సంఘటనలు. 'డిస్కస్ త్రో' లో పొందిన విజయానికి సోవియట్ స్త్రీలు ఉత్సవం చేశారు. జెక్స్లోకివేయా 'సడక్' పందెగాడు డోజ్జాల్ కష్టపడి ఒక రజత పతకం సంపాదించాడు. 'హాప్ పైప్ జంప్' పోటీలో బ్రెజిల్ దేశస్థుడు 'డాసిల్వా' గెలుపొంది, ప్రపంచ రికార్డును సంపాదించాడు. 'స్వింట్సు, జంపు' లలో అమెరికన్, తెల్లవారు, సీగ్రోలు పూర్వంనుంచి వస్తూన్న ఆనువాయితీ ప్రకారం గెలుపొందారు. అన్ని రంగాలలోను కరినమైన పోరాట ఫలితంగా విజయాలు సాధించగలిగాయి. అన్నింటికన్నా ఆనంద దాయకమైన విషయం, జయాపజయాలతో సంబంధం లేకుండా ఒలింపిక్ శాంతి వాతావరణం అన్నిస్థలాల్లోకి ప్రాకింది.

5000 మీటర్ల పరుగు పందెనికి 45 మంది పోటీ చేశారు. వీరంతా ముందు మూడు పరీక్షలకు లోనుకావలసి ఉంది. ఈ జట్టుకు నాయకులు రీఫ్, మేడ్, జిట్ పెక్లు; మెమోన్, అనూఫ్రీవ్ లుకూడా 5 కిలోమీటర్ల పందెంలో పాల్గొన్నారు. పరీక్షలలో ఎమిల్ తో సరిసమానంగా ప్రావీణ్యం చూపించాడు అనూఫ్రీవ్. వీరు కాక ఇంకా అనేకమంది సమర్థులు విజయకాంక్షతో పోటీలో ప్రవేశించారు.

పోటీకి ముందుజరిగిన పరీక్షలో ప్రపంచ ప్రవీణులుకూడా, ఉత్తమ స్థానాలకు తీవ్రంగా పోరాడారు.

మొదటి పరీక్షలో పాల్గొన్నవారు: రీఫ్, మెమోన్, వెయిచేల్ (ఫిన్సు), వీండర్స్ (స్వీడ్), వీరీ (ఇంగ్లీషు), పాపావ్ (సోవియట్), మరొక 8 మంది.

మొదట అమెరికన్ కేఫోజాలీ, అందరికన్నా ముందు పరుగెత్తినాడు; తరువాత వీరీ, చివరికి మెమోన్ ముందుకు పోయినారు. మెమోన్ 14 నిమిషాల 19 సెకండ్లలో పరుగు పూర్తి చేసినాడు.

రెండవ పరీక్షలో వేగం హెచ్చుగా వుంది. మొదటి కిలోమీటర్ 2 నిమిషాల 48 సెకండ్లలో షేడ్ పూర్తిచేశాడు. ఈ విధంగా 18 నిమిషాల 45 సెకండ్లలో పూర్తిచేయవచ్చునని ఎమిల్ అంచనా వేశాడు. షేడ్ అందరికన్న 80 మీటర్లు ముందుకుపోయాడు. కాని నాయకత్వం నిలుపుకొనే సామర్థ్యం, శక్తి అతనికి లేదు; అక్కడనుంచి అలసట ఎక్కువైంది; వేగం తగ్గిపోయింది; శక్తి క్షీణించింది; వెనకబడిపోయాడు. 14 నిమిషాల 15.4 సెకండ్లలో ఎలాగో పూర్తిచేశాడు. ఆనాటి కదే ఒలింపిక్ రికార్డు; షేడ్ చాలా ఆనందంగా వున్నాడు. ఈ సారి ఒలింపిక్ రికార్డు తనదే అని విశ్వసించాడు. ఇదంతా ప్రేక్షకుడుగా వున్న ఎమిల్ కు మంచి పాఠాలు నేర్పింది.

మూడవ పరీక్షలో జట్టోవెక్, అనూఫ్రీవ్, ఆల్బర్ట్సన్, ఛెర్రీ (ఆప్టోలియా), చాటవే (బ్రిటన్), ప్లాకెన్ (నార్వే), కోస్కెలా, ప్లోన్ (అమెరికా) మొదలైన వారనేకులు లున్నారు.

వీరి మధ్య నిలబడి, “అంత్యపరీక్షకు ఎన్నుకోబడతానా?” అని తనలో తా ననుమానించుటకు మొదలుపెట్టేడు, ఎమిల్.

“నీ విధివరకుకంటే మంచి తయారీలో ఉన్నావు; నీ శక్తిని నీవు తెలిసికో లేకుండా ఉన్నావు” అని సన్నేహంగా స్టాన్, ఎమిల్ తో అన్నాడు. మొదటి రెండు ఘట్టాలలో యిద్దరూ ఒకరిప్రక్క ఒకరు పరుగెత్తుతున్నారు. అప్పుడు యింక ముందుకుపోవాలని ఎమిల్ అనుకున్నాడు. తనతోకూడా వేగం అధికం చేయ మన్నాడు స్టాన్ తో, ఎమిల్. కాని స్టాన్ అతనితో సమానంగా పరుగెత్తలేక పోయాడు. పందెం ఒక విధంగా నిర్వహిస్తూన్న జట్టోవెక్, అనూఫ్రీవ్ కు సాయం చేయదలచాడు.

“సేపా ! మనం ముందుకు పోవాలి.”

ఇద్దరూ, ఒకరు ముందు, ఒకరు వెనుక పందెం పూర్తిచేశారు. పందెం జరుగు తూన్నంతకాలం, ఎమిల్ అందరికీ వేగంగావ్చి, వేగలగూర్చి సలహా లిస్తూనే ఉన్నాడు. మొదటి అయిదుగురు, తక్కినవారిని అతిక్రమించి పోయేసరికి, వీ అయిదుగురు అంత్య పోటీకి ఎన్నుకోబడుదురో నిర్ణయ మయిపోయింది. అంత్య పోటీకి 5 గురుకంటే పోరాడుటకు వీలులేదు. జట్టోవెక్ 14 నిమిషాల 26 సెకండ్లలో పరుగు పూర్తిచేశాడు.

పోటీ అయిపోన తర్వాత, తన వైఖరిని తక్కినవారు నిరసించారేమోనన్న అనుమానం, ఎమిల్ కు కలిగింది. అందుచేత స్టేంక్ (డేన్) వద్దకు తిన్నగావెళ్ళి

క్షమించమన్నాడు. ఏమీ ఫరవాలేదన్నాడు క్లేంక్; ప్రవీణులతో పరుగెత్తబట్టి కొంత వరకు వేగం అధిక మయిందన్నాడు. కోస్కెలా, ప్లోన్, ప్లాకెన్ వంటి సమర్థులు కూడా అంత్యపోటీకి ఎప్పుకోబడలేదు. ఒకప్పుడు వీరంతా జట్-వేక్ కి తీవ్ర ప్రత్యర్థులు.

పోటీకి ముందు జరిగిన యీ పరీక్షలు, ఎమిల్ కు కొంత ధైర్యమిచ్చినవి. కాని తన వాగ్దానం ఎంత అవివేకమయినదో యిప్పుడు గుర్తించాడు ఎమిల్. కొంత వేళా కోళంగా, కొంత నిజంగా ఆత డిలాగన్నాడు :

“ఒలింపిక్ పోటీలకు తయారయింది నే నొక్కడనే అన్నట్టు, మరెవ్వరూ విజయాన్ని కాంక్షించనట్టు ప్రవర్తించాను.”

ఎంత కష్టమైనా, ఎలాగైనా విజయం సంపాదించుదామని కృతనిశ్చయమై అందరూ వచ్చారని హెల్సింగ్ కీలో, ఎమిల్ గ్రహించాడు. తానే, ఒక కంచు పతకంతో తృప్తిపడవలసి ఉంటుందేమోనన్న అనుమానం కలిగింది. నిశ్చల మనస్సుతో పరోక్షంగా రాబోయే ఫలితాలకు గూర్చి ఆలోచన ప్రారంభించాడు.

మెమోన్ యిదివరకు వదలివట్టు యీసారి వదలడు; జయం సాధించుటకు విశ్వ ప్రయత్నం చేస్తాడు.

రిఫ్ అతి వేగంగా పరుగెత్తాడు. రెండు సంవత్సరాల క్రిందట ఎమిల్ కు సవాలుచేశాడు. ఒలింపిక్ పందెలలో నీ సామర్థ్యం, నా సామర్థ్యం రుజువువుతాయన్నాడు. అయినా యీ పరీక్షలలో అంతగా రిఫ్ సామర్థ్యం కనబడలేదు. రిఫ్ పత్రికా ప్రతినిధులతో యిలాగన్నాడు :

“జట్-వేక్, షేడ్ యిద్దరూ రెండు ఎంజిన్లు — వీరితో పందెం సాధారణమైనది కాదు. ఈ రెండు ఎంజిన్లు ‘గుమ్మ’ బళ్ళను లాగుటలేదు; ‘ఎక్స్ప్రెస్’ బళ్ళను నడుపుతున్నవి. నాతావరణం బాగుంటే ఒలింపిక్ రికార్డు 14 నిమిషాలకు తక్కువయ్యే అవకాశంకూడా ఉంది.”

ఎమిల్ యింకా ఆలోచిస్తూనే ఉన్నాడు. ఇంగ్లీషు పోటీదాల్లోకూడా తనకు ప్రమాదం తీసుకురాగలిగినవా రున్నారు. ఒలింపిక్ రికార్డు వేళలో పందెం గెలిచిన షేడ్, తన విజయాన్ని గూర్చి న్యూకెంతో ఉన్నాడు. ఇప్పటివరకు తాను చూపిన ప్రావీణ్యాన్ని చూస్తే, విజయం తనకే లభించవచ్చు. షేడ్ ఎంచుచేత అంత నిశ్శక్తిగా ముందుకు సాగిపోయాడు? ఇది ఎమిల్ కు బోధపడని విషయం; ఆ తరువాత ప్రత్యర్థుల ప్రయత్నాలను ప్రతిఘటించే శక్తి లేకపోవుటే దీనికి కారణమా? తన శక్తివీధి విశ్వాస మున్నవానికి యిట్టి భయం అనవసరమే!

పరుగు పందేనికి పూర్వపు రోజున చూడదగిన పోటీలు అనేకం జరిగినవి. డిల్లాడ్లు ‘హై హిల్స్’ పందెం గెలిచాడు. ఆ నాడు లండన్ లో వీగిపోయినా, యీసారి విజయం ఆతనికి సంకుప్తి కలిగించింది. నీమత్ శిష్యుడు, హంగరీ దేశస్థుడు జెక్స్ ‘హీరల్’ పందెం గెలిచాడు. ప్రపంచ రికార్డు 60 మీటర్లు భగ్నం చేశాడీతడు. ‘హెట్ ఫుట్’లో ప్రపంచ రికార్డును అతిక్రమించాడు సోవియట్

పందెగాడు జైదీనా. ఈ విజయాని కాల దొక సువర్ణపతకాన్ని బహుమానంగా సంపాదించాడు.

ఆ రోజు వ్రేడియంకు వెళ్ళలేదు, ఎమిర్. వనాల్లో, వైన్ చెట్ల నీడల్లో కాలం గడిపేడు; అయితే పోరాటానికి వెనుచీసేవాడు కాదు; మరొకసారి ముందు, వెనుకలు తీవ్రంగా ఆలోచించాడు; మూడవస్థానమైనా సంపాదించుటకు నిశ్చయించాడు. ఫిన్లాండులో అతను పాగ్గాన్నవాటిలో యిది 10వ పందెం. అతని అంచనాప్రకారం, యాసారి ఆతనికి విజయం లభ్యంకాదు. అన్ని పరిస్థితులు ఆతని అపజయాన్నే సూచిస్తున్నవి.

ఆతని స్నేహితుల అభిప్రాయంకూడా అదే. ఎమిర్, అసలు పందెంలో పాగ్గానడం మంచిదేనా అనే సంశయంకూడా అందర్నీ పీడిస్తూంది. అంతా అపజయాన్నే సూచిస్తున్నా, పోరాటమంటే ఎప్పుడూ వెనుకంజవేసేవాడు కాదు, ఎమిర్. ఆఖరుకు మూడవస్థానమే తనకు రాసిపెట్టినా, తన యావచ్ఛక్తిని వినియోగించుటమాత్రం మానదలచుకోలేదు.

ఇదే ఆతని నిశ్చయం. ఈ నిశ్చయంతోనే పందెపు స్థలం చేరుకున్నాడు, చిరునవ్వుతో. కాని తక్కినవారందరూ భయంగా, బెదురుతూ అక్కడకు చేరుకున్నారు.

శతాబ్దానికి చాలిన పందెం

5000 మీటర్ల పందెం. పందెం జరిగినంతకాలం ప్రేక్షకులకు ఉత్సాహాన్ని కనబరచుటకు అవకాశమిస్తుంది. తక్కువ దూరాల పందెంలో ఆ అవకాశం లేదు : పరుగు ప్రారంభ మేమిటి, గమ్యస్థానం చేరుకోవడ మేమిటి !

5000 మీటర్ల పందెంలోనే, నిజమైన ఆవేశంతో కూడుకొన్న పోటీలు సంభవం. 1912 లో జరిగిన ఒలింపిక్ ఆటలలో, కోహిల్ మెయిన్స్ (ఫిన్లు), బూయిన్ (ఫ్రెంచి) 16 సార్లు స్థానాలను మార్చుకొన్నారు; చివరకు ఫిన్లు పోటీ దారుడే గెలిచాడు. ఇది స్టాక్ హోంబో జరిగిన పోటీలలోని చరిత్రాత్మక విషయం.

1920 లో ఏంటర్వర్పులో 20 ఏళ్ళ గిల్లేమాట్ (ఫ్రెంచి), అజేయుడైన నూర్మినుండి జయన్ని సాధించాడు, ఆఖరు షరణంలో.

లండన్ లో గాప్టన్ రిఫ్ నుండి, యీ విధంగానే విజయం సంపాదించుటకు జటోవేక్ ప్రయత్నించి ఫలోన్యూ డయ్యాడు.

పందెగాండ్ర జాబితా చూస్తే, చివరవరకు జరిగే పోరాట మిగని స్పష్టమవు తూంది. అందుచేత ప్రేక్షకుల స్థానాలు నిండి, పొల్లిపోతున్నవికూడా.

దూరపు పరుగు పందేలలో ఎన్నడూ జరగని కఠినాతికఠినమైన పందెగా యిది పరిమిస్తుందని, పత్రికల జోస్యం. ఈశతాబ్దంలో యిది అతి ముఖ్యమైన పందెమని, పత్రికా విలేఖర్ల అభిప్రాయం. అందులో పొరబాటుండనుకొనుటకు అవకాశంలేదు.

1952 జూలై 14: వేళ సాయంత్రం 4.40 గంటలకు. ఒక స్వీడిష్ ఆటల పత్రిక యీ పందెమీద ఒక జూరం ఏర్పాటుచేసింది. ఇక్కసులు, అమెరికన్లు, జపానువారు 'షేడ్' గెలుస్తాడని పందెం వేశారు. పందేనికి ముందు ఎమిల్, 'షేడ్'ని కలిసి దాపరికం లేకుండా చూస్తాడేమిట. పందేన్నిగూర్చి చర్చించుకున్నారు. మొటిమించి వేగంగా పరుగెత్తితే త్వరగా అలసట వస్తుందని ఎమిల్ అభిప్రాయం. గుండర్ హాగ్గ అభిప్రాయం కూడా అదే.

'షేడ్' భయపడుతున్నాడు. ఏవో జవాబులు చెప్పేవాడు. అయినా ఆతని ఎత్తులు వేరు; ముదుగానే వేగంగా పరుగెత్తి లిక్కినవారి కంటో దూరంలో ఉండా లని ఆతని అభిప్రాయం. అందరిలో ప్రమాదికరమైన ప్రత్యర్థి ఎవరని, 'షేడ్' ఎమిల్ ను అడిగాడు.

"రిఫ్ అనుకుంటా; ఎంతో వేగంగా పరుగెత్తుతాడు. కాని నువ్వు అందర్నీ ఆక్రమించిన ప్రత్యర్థివి" అన్నాడు ఎమిల్.

జటోవేక్ ఉద్దేశ మిదే నిజంగా. అయినా ఎవరు గెలుస్తారన్న సమస్యకు జవాబెలా తెలుస్తుంది ముందుగా; నిశ్చయంగా! ప్రస్తుతి 'తయారీ' చూస్తే 'షేడ్'కే వోటు; కాని యిది కాకపోవుటకుకూడా అనేక అవకాశాలున్నాయి.

పరుగు పందెగాండ్రలో అకాంతి, భయం ఎక్కువ అవుతున్నాయి. ప్రేక్షకు లలోకూడా అంతే. ఆనాడు పందేలలో పాల్గొని పందెగాండ్రంతా ప్రేక్షకు లలో చేరారు.

ఎమిల్ అంటే ప్రజలలో విశ్వాసం అంతగాలేదు. రెండవ బంగారు పతకం కొరకు ఆతడు అవివేకంగా ప్రయత్నిస్తున్నాడని ఒక వాగ్దా ప్రతి వ్యాఖ్య. కాని, జటోవేక్ విజయం తథ్యమని నమ్మినవా డొక్క డున్నాడు. అనేక పందేలలో ఆతనిని గమనించి, ఆతని అడుగుజాడలలో విజయాలు కాంచినవాడు - మెమోన్. ఆతనికే భయంగాఉంది; సరిగా నిద్రపోలేదు; ఎంతో అలసటగా ఉంది. కాని విజయంగూర్చిమాత్రం ఆతనికి అనుమానం లేదు.

"షేడ్ ప్రమాదాన్ని తీసుకురావచ్చు. జటోవేక్ ను వదిలించుకొనుటకు, మొదటి కిలోమీటరు 2 నిమిషాల 40 సెకన్లకంటే తక్కువలోనే పూర్తిచేసేయవచ్చు;

కాని ఎమిల్ సామర్థ్యంలో నాకు సమృద్ధి ఉన్నది. ఈ రోజులలో ఆతనికి వ్యతిరేకంగా ఎవరికీ ఆశాచేతం లేదు." ఇదీ మెమోస్ అభిప్రాయం.

ఎమిల్, పరుగు మార్గం అంచునుంచి రివ వానిగా నిలబడ్డాడు, ప్రశాంతంగా నిశ్చలంగా, ప్రారంభ సంక్షులకై ఎదురుచూస్తూ.

"పరుగెత్తండి!" సంక్షు యివ్వబడింది. 15 మంది పరుగు ప్రారంభించారు.

40 మంది రేడియో క్రీడా విలేఖర్లు పంజేన్ని వర్ణించుటకు ప్రారంభించారు. లక్షలమంది శ్రోతలు రేడియోలవద్ద చెవులుంచి వింటున్నారు. ఆ ప్రేక్షకులతో సాధనాలలోనివారు కూడా మరికొన్ని క్షణాలలో ఏ విధమైన సంఘటనలు చూడవలసి ఉంటుందో ఊహించుకోలేకపోయారు.

అచంచలమైన దైర్యంతో, ఒక్కొక్క ప్రత్యేకిన తనకన్నా ముందుగా వెళ్ళి నిచ్చాడు, ఎమిల్. అందరు ప్రత్యేకలకు ఏ విధంగా పరుగెత్తాలో చెప్పిన సలహా నమసిరిస్తున్నాడు. మొదటి ఘట్టంలో ఆఖరుకున్నాడు. జట్లోవేళ్ల సలహాను ప్రశంసించిన షేడ్, చాటువేసు త్రోసుకొని మొదటిస్థానానికి పోయాడు. ఎందుచేత? ఆఖరు ఘట్టపు వేగానికి తొబ్బకోలేక యిలాగ చేశాడా?

ఎమిల్ వేగంగా పరుగెత్తుతున్నా, ప్రక్కన జరిగేవన్నీ జాగ్రత్తగా చూస్తున్నాడు. దూరపు పరుగు పందెం బలాన్నే కాక, తెలివితేటలనుకూడా పరీక్షిస్తుంది. 80 మీటర్లు పొడవు వరుసలో 15 మంది పోటీదార్లు పరుగెత్తుతున్నారు. ఇంకా ఎమిల్ ముందుకు సాగిపోవుటకు అవకాశం చిక్కలేదు, అగ్రపందాకారంలో ప్రత్యేక లండరూ వుండడంమూలాన. వారిని అతిక్రమించాలంటే ఆ అగ్రపందాకారాన్నయిన రించి పోవాలి. దూరం ఎక్కువవుతుంది. మొదటి కిలోమీటరువగానే, మొదటి 5 గురి మధ్యనుంచి ఒక తిన్ననిబాట కనబడింది. ఒక్కక్షణంలో అక్కడ చేరేడు.

మొదటి 5 గురు : షేడ్, మెమోస్, రీఫ్, చాటువే, పార్గర్.

ఎమిల్ పరుగెత్తుతూన్న వేగం ప్రకారం 14 నిమిషాల 10 సెకన్లలో పందెం పూర్తి అయిపోతుంది. షేడ్ అందరికన్నా ముందున్నాడు. ఆతని వేగం, ఎమిల్ వేగాన్ని మించింది. మొదటి 2 కిలోమీటర్లు 5 నిమిషాల 37.4 సెకన్లలో పూర్తిచేశాడు.

పరుగు పందెంలో ఎమిల్ సాహసిమాత్రమే కాదు; మంచి హృదయం గల స్నేహితుడుకూడా. ప్రతిపందెంలోనూ, గడియారాన్ని పరుగెత్తే ప్రత్యేకితో సరి పోల్చి ఇద్దరూ ఒకే జట్టు అంటాడు, ఎమిల్. మానవసంబంధాలు, నైతికసూత్రాలు, ముఖ్యమంటాడు. ఆతని ప్రత్యేకాలు, తనతోపాటు పోరాడే స్నేహితు లంటాడు. అందుచేత షేడ్, అందరినీ బలవంతంగా తన వెనక యిడుచుకొనివెళ్ళేవాడుగా భావించుకోకూడ దన్నాడు. మొదటివాడుగా పరుగెత్తుతూ, ఆ స్థానం వదలకుండా ఉండే నిమిత్తం, ఎంత కఠినంగా, ఎంత అలసటతో పోరాడాలో, ఎమిల్ కు బాగా తెలుసు. వేగంగా పరుగెత్తేవాని వెనక పరుగెత్తుట ఎంతో సులభంకదా! ముందువాడు వెనుకవారికొరకు ఎంత త్యాగం చేస్తున్నాడో, ఎమిల్ గ్రహించాడు.

బలాన్ని దాచి చివర కుపయోగించి, తన వెనుక నున్నవారు తనను ఎన్నిసార్లు కలుసుకున్నారో, ఎమిత్ కు అనుభవమే.

2200 మీటర్లదగ్గర షేడ్ ను తప్పించి తాను అగ్రస్థానానికి వెళ్లాడు, ఎమిత్. ఇది తనకు ప్రమాదమే; అయినా షేడ్ కు కొంత విశ్రాంతి నిద్దామని ఎమిత్ ఉద్దేశం.

షేడ్ కిది బోధపడలేదు. కొంతదూరం పోయాక, ఎమిత్ ను తప్పించుటకు ప్రయత్నం చేశాడు. ఎమిత్ వదలలేదు. ఆ స్థానాన్ని తాను నిలుపుకోగలనని తెలియ జేశాడు. షేడ్, ఎమిత్ వైఖరిలోని సహృదయతను బోధపరుచుకోలేక, పెద్దప్రయత్నం చేసి ముందుకు వెళ్లిగలిగాడు. ఎమిత్ కొంతసేపు వెనకనే పరుగెత్తుతూ, షేడ్ ప్రక్కనుంచి ఆతినిని దాటి వెళ్లిపోతూ, ఆతిని చెవిలో యిలా గన్నాడు :

“హెర్బర్టు, నాతో కలిసి కొంతదూరం పరుగెత్తు”.

(ఒకసారి యీ సంఘటనను జ్ఞాపకం తెచ్చుకొని, ఎమిత్ యిలాగన్నాడు. హెర్బర్టు అభ్యంతరం చెప్పలేదు. అప్పటికే అలసిపోయాడు.)

కొన్ని క్షణాలు నిశ్చలంగావుంది. షేడ్ చివరకు బలమైన ప్రయత్నం చేస్తాడేమోనని, ఎమిత్ అభిప్రాయం. ప్రపంచస్థానానికి పోరాటం మరొక స్వరూపం దాల్చింది. తక్కిన పందెగాండ్లుకూడా ముందుకు త్రోసుకొని వస్తున్నారు. ఇది స్టాక్ హోమ్, పారిస్, లండన్ నగరాలలోని పోటీవల ఇద్దరు పోటీదాల్లమధ్య పోరాటం కాదు : రిగురు పోటీదాల్లు ఒక్కసారి గవ్యస్థానం చేరగల సమర్థత మాపిస్తూన్న పందె మిది.

3 కిలోమీటర్లు 8 నిమిషాల 30.4 సెండ్రెల్స్ వూర్తి అయినవి. ఆకస్మాత్తుగా ఛాటవే, రిఫ్, మెమోన్, ఎమిత్ కు ముందున్నారు. అందుచేత ఎమిత్ వేగం అధికం చేశాడు. మొదటినుంచి చివరవరకు ఎమిత్ పందెన్ని తన స్వాధీనంలో ఉంచు కున్నాడని, పత్రికా విలేఖర్లు వ్రాశారు కాని, యిది నిజంకాదు. ఈ భయంకర పోరాటంలో ఎమిత్ ఆశలు నీరసమయిపోయాయి. అనొక యుద్ధం. ఆ యుద్ధంలో ప్రతి అంగుళంకొరకు పోరాటం. మరుక్షణంలో వచ్చే మీటరులో ఏం జరుగుతుందో, ఎవరూ ఏమీ చెప్పగలగ్గితిమో లేరు.

ఎమిత్ ప్రత్యర్థులు అలసట లేకుండా, అమితమైన ధైర్యంతో కనబడ్డారు. తనకు మూడవ స్థానానికికూడా అవకాశమన్నట్టు లేదు. హడలిపోయి “నా స్థానం రి వది” అనుకున్నాడు. ఏమైనా ఆఖరు ఘట్టంలో యావచ్చక్కిని వినియోగిద్దామని నిశ్చయించాడు.

3200 మీటర్లదగ్గర తక్కినవారిని విడిలించుకొని ముందుకు పోదామని షేడ్ మరొకప్రయత్నం చేశాడు. కాని లాభంలేకపోయింది. మామూలు ప్రకారంగా జట్ ట్ పె క్ ను అంటే ఉన్నాడు, మెమోన్. ఆ అవసరమయంలో మెమోన్, జెట్ పె క్ పద్ధతులమీదనే విశ్వాసమంచి ప్రవర్తించాడు.

3500 మీటర్లవద్ద రిఫ్ తన సమయం వచ్చిందనుకున్నాడు. లండన్ లోవల ఒక ప్రబలయత్నం చేశాడు. లండన్ వదిలి 4 సంవత్సరాలయింది. ఎమిత్, ఈనాడు

పర్యవేక్షణ అచంచలంగా ఉన్నాడు. బెర్లియన్ వీరుని ఎత్తులను సాగనీయలేదు. రీఫ్ బలం తగ్గింది. మరొక కొలూమీటరు తర్వాత వేగం తగ్గిపోయింది. ఇంక గమ్యస్థానం 500 కిలోమీటర్లదూరంగా పోటీలోనుంచి విరమించాడు.

కాని ఆతని స్థానంలో ఒక క్రొత్త ప్రత్యర్థి గోచరించాడు. ఆతడు ఇంగ్లీషు వాడు, పీరీ. కొన్నిక్షణాలు ప్రథమస్థానంలో ఉండి, తరువాత షేడ్ వెనకనే ఉన్న బృందంలో కలసిపోయాడు. ఎమిల్ యిప్పుడు 6వ వాడు.

4 కొలూమీటర్లు, 11 నిమిషాల 24.8 సెకండ్లలో గడచినవి. ప్రేక్షకుల ఆవేశం అధికమయిపోయింది. ఈ 5 గురిలో ఎవరికి జయం. వీరిలో ఎవరు తన పేగాన్ని అధికం చేయగలరు?

జర్మన్ విలేఖరులు మైక్ లో అరవడం మొదలుపెట్టారు: “షేడ్! షేడ్!” అని. ఇంక ఆఖరుఘట్టం ప్రారంభమయింది.

ఎమిల్ తన వాదానాన్ని జ్ఞాపకం ఉంచుకోవలసిన అవసరం లేదు. ఆతని ప్రతి అణువులోనూ విజయం ధ్వనిస్తోంది.

‘జట్-పెక్’ పేరు ప్రేక్షకస్థానాలనుండి విసబడుతోంది. “జట్-పెక్! దేశంయొక్క గౌరవం కొరకు, ప్రతిష్ఠాకొరకు విజయం సాధించాలి” అని కేకులు బయలుదేరాయి.

బలంగా, శక్తివంతా ఉపయోగించి పరుగెత్త నారంభించాడు. తనకన్నా ముందున్న ముగ్గురి దాటిపోయాడు. అయినా ప్రయోజనం లేదు. కొంచెం పేగం తగ్గగానే, ముగ్గురు ఆతనిని దాటి వెళ్ళిపోయారు. వారి వరుస యిదివరకువలెనే ఉంది. షేడ్, ఛాటనే, మెమోన్, జట్-పెక్, తనకన్నా ముందున్న ముగ్గురూ కొన్నిగజాలు ముందుకు పోగలిగారు. మొదట 2, తర్వాత 4, తర్వాత 6 మీటర్లు వెనకబడి పోయాడు. ఆ ట్రాంంలో ఆతని అపజయం తప్పదనుకున్నా రందరూ.

కాని ఎమిల్ మాత్రం, పోరాటం వదిలిపెట్టలేదు. గమ్యస్థానం చేరుట కున్న దూర మెంతో ఆలోచించాడు. 300 మీటర్లు దూరమిది. ఏ ట్రాంం వేగం అధికం చేస్తే విజయం సాధించవచ్చునో లెక్కవేశాడు. నాల్గవవానిగా పందెం గెలుచుటకు ఎమిల్ కు ఎంతమాత్రం యిష్టంలేదు. ఇంకా తనకు బలముండగా ప్రయత్నం వదలడం దేనికి ?

ఆఖరు మకుఘ్ : మరొక 200 మీటర్లు దూరం పూర్తి అయితే, ఈ పోరాట ఫలితం బహిర్గత మవుతుంది. విజయానికిమాగ్గం శక్తివంతా ఉపయోగించి పోరాడ డమే. ఇంకా ఎక్కువ బలాన్ని ఉపయోగించగలవాడే విజయం పొందగలడు. వెంటనే నిశ్చయానికివచ్చి, సమయం కనిపెట్టి తన యావచ్ఛక్తిని ఉపయోగించాడు.

ప్రేక్షకులు ఊపిరిపీల్చుటకూడా మరచిపోయారు. ఒక్కసారి అందరూ లేచి నిలబడ్డారు. అందరూ ఒక్కసారి కేకువేశారు.

ఏ పందెంలోనూ, యీ ఘట్టంలో జరుగుతున్న యింత తీవ్రమైన పోటీని ఎవ్వరూ, ఎప్పుడూ చూడలేదు. ఛాతీ ప్రక్కన ఛాతీ, భుజాన్ని తాకి భుజం

గమ్యస్థానం దగ్గరకు పరుగెత్తుతున్నాయి. ఒలింపిక్ ఆటలలో యింతటి అద్భుత ఘట్టం ఎన్నడూ ఎవ్వరూ కనలేదు. ఎమిల్ ఒక్కొక్క అంగుళం ముందుకు సాగుతున్నాడు. ఆఖరు ఘట్టపు పరుగు అందరూ అనవసరంగా ముందుగా ప్రారంభించారు. అందుచేత అలసట త్వరగా ఆరంభించింది. ఎమిల్, తన శక్తిని తెలుసుకొని, ఆఖరుపరుగు మొదలు పెట్టి అలసట చెందకుండా సాగుతున్నాడు. తక్కినవారందరూ అలసిపోయి బలహీనమయిపోయారు; వారి కాళ్లు తడబడుతున్నాయి. మెమోన్ ఒక్కడే జాగ్రత్తపడ్డాడు; ఎమిల్ ను అంటిపెట్టుకొని ఉన్నాడు.

ఒక పెద్దకేక వినిపింది. ఛాటవే కాళ్లు మెలికపడి క్రింద పడిపోయాడు. ఎవరికి తెలుసు, వాని కేస్థానం వచ్చి ఉండేదో? పందెం అయిపోయిన తర్వాత, అతనే చెప్పేడు. తాను పడిపోవుటకు కారణం అలసట అని. ఏమైనా చివరవరకు సాగలేకపోయినా ఉన్నాడు. ఛాటవే వెంటనే లేచి పరుగెత్తుట మొదలు పెట్టేడు. కాని ఆలస్యం అయిపోయింది. షేడ్ కుకూడా ఆలస్యమయిపోయింది. ఆఖరు ఘట్టంలో ఫలితం నిర్ణయమయ్యే ఏ పందెంలోనూ, జిటోవే అపజయం పొందడు.

ఆఖరు మీటర్లు! ఎమిల్ గమ్యస్థానానికి అతివేగంగా పోతున్నాడు. మొదటి స్థానంలో ఉన్నాడు; వెనక్కి తిరిగి చూడడు. ఎవమప్రక్కచుంచిగాని, కుడిప్రక్కనుంచిగాని ఎవరూ వచ్చి తనను దాటిపోకుండా చూచుకొంటున్నాడు. ప్రతిఅంగుళం కొరకు పోట్లాడుతున్నాడు; ప్రతిక్షణంకొరకు పోట్లాడుతున్నాడు. ఇంకా 20 మీటర్లు, యింకా 10, యింకా 5, చివరకు ప్రథముడుగా గమ్యస్థానం చేరేడు.

వీరుల యుద్ధం పూర్తి అయింది. ఇంక చెప్పవలసిన దేముంది. ఎవరికి ఎంత శక్తి ఉన్నదో, అంత శక్తిని అందరూ వినియోగించారు. పూర్వంకంటే అందరూకూడా ఎక్కువ ప్రస్థాపింపారు. గమ్యస్థానం 200 మీటర్లున్నదనగా అందరికీ గెలుపుటకు సమానావకాశాలున్నాయి. అక్కడనుంచి మనోబలమున్న వానిదే విజయావకాశం.

జెటోస్లోవక్ స్పెనికోదోగ్రి ఎమిల్ జిటోవేక్, విజయం సాధించాడు. ప్రారంభంనుంచి చివరవరకు వర్ణించుటకు వీలులేని పోరాటం అది. అతని వేగ : 14 నిమిషాల 06.6 సెకండ్లు; ఈ పందేలలో యిదివరకు తాను సాధించిన వేగల కన్న 10 సెకండ్లు తక్కువ. ఆఖరు కిలోమీటరు 2 నిమిషాల 41.8 సెకండ్లలో పూర్తిచేయగలిగాడు. (హేగ్ లో తన ప్రపంచ రికార్డుపరుగులో ఆఖరు కిలోమీటరు 2 నిమిషాల 54.6 సెకండ్లలో పరుగెత్తగలిగాడు).

మెమోన్ ది రెండవస్థానం. అతని ఫ్రెంచి రికార్డుకంటే మెరుగు.

ఆతనివేగ : 14 నిమిషాల 07.4 సెకండ్లు.

షేడ్ : 14 నిమిషాల 08.6 సెకండ్లు.

ఛాటవే : 14 నిమిషాల 18 సెకండ్లు.

వీరీ : 14 నిమిషాల 28.6 సెకండ్లు.

తక్కినవారు : బీరెస్, ఏండర్సన్, ఆల్బర్ట్సన్, అనోప్రీవ్లు.

మాకు అపరిమితానందంగా ఉంది. ఎప్పుడూ విజయం మా దవుతుందని ఆశించలేకపోయానాం. జట్‌వేక్ కూడా ఆశ పెట్టుకోలేదు.

ప్రేక్షకస్థానాల్లో ప్రజలు నిశ్చేస్తులై నిలబడ్డవారు, అలాగే ఉండిపోయారు. మంచి తయారీలో నున్నవాడే కాదు ఎప్పుడూ గెలుపొంద గలిగింది. ఈ సారి గెలుపు వివేకంగాను, ధైర్యంగాను పరుగెత్తినవానిది. అందుచేతనే ఎమిల్ అశ్రేయ్యుడయ్యాడు.

ఈ అద్భుత విజయం తర్వాత, ఎమిల్ ఎంతో వినయంతో మైక్‌లో యిలా మాట్లాడేడు :

“నేను పూనుకున్నది నెరవేర్చగలిగినందుకు నాకు చాలా సంతోషంగా ఉంది. నా దేశంకొరకు, నా ప్రజలకొరకు పందెంలో విజయం సాధించానని నా కానందంగా ఉంది.”

దానా, యింకా యితర ఒలింపిక్ వీరులు అభినందించిన తర్వాత, ఎమిల్, షేడ్ వద్దకు వెళ్లేడు. షేడ్ తలవంచుకొని, భుజాలు జార్చి నడుస్తూంటే ఫాట్ గ్రాఫర్లు నిద్రయగా కెమేరాలను ఉపయోగించారు. తన విచారాన్ని తెలియ జేశాడు. తన గురువును తానే ఓడించాడుకదా అని మనస్సు బాధగా ఉందన్నాడు, ఎమిల్. షేడ్ మీద చెయ్యి వేశాడు, పరారుర్పించాడు; భవిష్యత్తును కొన్ని సలహాల నిచ్చాడు. షేడ్ తలూపేడు; ప్రేమతో కరచాలనం చేశాడు.

షేడ్ కుమాత్రం చాలా ఆకాభంగం కలిగింది. అతడు జట్‌వేక్ ను గెలవ గలడని ప్రజల అభిప్రాయం; దాదాపు ప్రపంచంలో సగభాగం అతడే విజయం పొందుతాడంది. ఫలితం మాస్తే శివ స్థానం — ఇదికూడా అద్భుత ప్రదర్శనమే అన్ని విధాలా ఆలోచిస్తే; అతని శక్తివంతా ఉపయోగించాడు.

పందెం అయిపోయిన తర్వాత, షేడ్ తో అంగీకారానికి వచ్చిన పద్ధతికి భిన్నంగా, ఎమిల్ పరుగెత్తివాడని ఒక వ్యాపక్రీక వ్రాసింది.

ఈ పందెంలో పోరాటతత్వాన్ని యీ వ్యాసకర్త అర్థం చేసికొన్నాడా అని అడగవలసిఉంది. మొదటి విషయం : షేడ్ మొదటినుంచి సుమారు చివరవరకు మొదటి స్థానంలోనే ఉన్నాడు. ఎమిల్ ఆ స్థానం వదలమని ప్రాశ్నించినప్పుడు కూడా షేడ్ వదలలేదు. రెండవ విషయం : ప్రతి పందెంలోను విజయం సాధించు టకు పద్ధతులు మారుతూంటాయి. ఆఖరు ఘట్టంలో ప్రయత్నం చేయకుండా, చేతులారా విజయాన్ని జారవిడవమని జట్‌వేక్ ను ఎవరు నిర్బంధం చెయ్యగలరు ?

ఈలాంటి విమర్శనలతో ఎమిల్ మనస్సు కలతచెందింది. ఎందుచేతనంటే, క్రీడల శీలమే ఆతనికి ముఖ్యం; విజయం కాదు. షేడ్ ను వెదకి, ఆతనిని పరారుర్పించుట లోనే యిది వ్యక్తమయింది. షేడ్, తన జయాపజయాలకు తానే బాదుష్టనను సంగతి తెలిసికోవాలి. తర్వాత ఎమిల్, షేడ్ లిద్దరూ చాలసార్లు కలిశారు; వారి స్నేహం బలమైనదిగా తయారయింది.

ఎమిల్ స్వభావాన్ని ఒక జర్మన్ రచయిత యీ విధంగా విశదీకరించాడు :

“ఎమిల్ జట్‌వేక్ స్నేహపాత్రుడు. అందరి యెవల ఆదరణ; ఒక మహత్తర వ్యక్తికి ఉండే స్వభావం ఆతనిలో కనబడుతుంది. అందరు ఆటగాళ్లకు యీ స్వభావ ముండుట అరుదు. జట్‌వేక్‌కు సృజనశక్తి ఉంది; వీ పరిస్థితివైనా జయప్రదంగా ఎదుర్కొనగల శక్తి ఉంది. షేడ్ ఒక పథకం వేసికొంటాడు; అది సాగకపోయి నప్పుడు మరొకదాన్ని ఆలోచించి అవలంబించే శక్తి లే దాతనికి.

“ఎమిల్‌కు సహజమైన తెలివితేటలున్నాయి. కాని అదే జయం సాధించదు. అనేకమందికి ఆ మాత్రం తెలివితేటలు లేకపోలేదు. కాని సహజమైన మానవ స్వభావం ఆతనికున్న కొలతలో యితరులకు లేనంతకాలం ఆతనిని జయించుట దుర్లభం.”

ద్వితీయ విజయంతో, హెల్స్‌బిక్ ఒలింపియడ్ వీరుడైపోయాడు ఎమిల్. సంభాషణలలో ఆతని విజయయే ముఖ్యం. వందలకొలది పత్రికా ప్రతినిధులు ఆతనితో రెండుమాటలు మాట్లాడుటకు తహతహలాడిపోయారు. అతని ఫాటో గ్రాఫులకు ఎంత గిరాకీయో చెప్పటకు వీలులేదు.

ఒకప్పుడు ప్రపంచ వీరుడుగా ఖ్యాతిగన్న గుండర్ హేగ్, రెండవసారి ఎమిల్ వద్దకు వచ్చి ఆతని నభినందించాడు. జెకొస్టావేకియాలో పరిస్థితులగుర్చి ప్రశ్నించాడు, ముఖ్యంగా క్రీడల విషయంలో. ప్రభుత్వ సహాయముందని, మంత్రుల నుండి, ఫ్యాక్టరీలు, విద్యాలయాలు, ఆఫీసులు మొదలైనవాటినుండి అభినందన సందే శాలు తంతిలో వచ్చాయని విన్నప్పుడు, హేగ్ ఒక నిట్టూర్పు విడిచాడు.

హేగ్ మొదట వీ సహాయంలేకుండా వీకాంతంగా కృషి సలిపాడు; తరువాత ఆటగాండ్రు లోరచుకున్న ధనమదాంతుల చేతుల్లో పడ్డాడు. ఆ తరువాత పోటీ లకు యోగ్యత లేదన్నారు; తర్వాత బహిష్కరించారు. ఒక్క ఒలింపిక్ విజయం సాధించుటకు ఎంతైనా యిచ్చుటకు సిద్ధంగా ఉన్నాడు. తన అన్ని ప్రపంచ రికార్డులు త్యజించుటకు సిద్ధం.

ఎమిల్ హెల్స్‌బిక్‌లో గడించిన మొదటి పతకం స్వదేశంలో అత్యుత్సాహాన్ని కలిగించింది. ఇంక రెండుపతకంతో ఆనందం మిన్నముట్టింది. జట్‌వేక్‌కు అసాధ్య మైంది వీవీ లేదనిపించింది, వారికి.

ప్రేగ్ పత్రికా రచయిత ఒ. మేసెక్ యిలా వర్ణించాడు : “వేగం, ఓర్పు, సామర్థ్యం, పోరాడే శక్తి, మనోబలం మొదలైన లక్షణాలకు ‘జట్‌వేక్’ పేరు పర్యాయపదమైపోయింది. నిఘంటువులలో కొన్నాళ్లు పోతే జట్‌వేక్ అనేమాటకు యివన్నీ పర్యాయపదాలుగా పేర్కొనబడుతాయనుటకు సందేహం లేదు. కృషిలో ఆనందం, నిష్కల్మషదీక్ష, సాహసం, బాధ్యత యివన్నీ జట్‌వేక్ లక్షణాలు. ఇవన్నీ కూడా మన జీవితాలలో ప్రధానాంశాలు కావాలి.”

ఆ రోజున ప్రజలకు ఆవేశపరిచే మరొకవిషయం జరిగింది!

ఎమిల్ విజయం సాధిస్తాడని కొందరికి నమ్మకముంది. కాని బాంబు ప్రేలి ఆకాశానికి ఎగిరినట్లుంది యీ వార్త.

హావలిక్‌ట్రోలో డానా జట్‌వేక్, బంగారు పతకాన్ని గెలిచింది.

500 మీటర్ల పండెం తర్వాత విశ్రాంతికై ఎమిర్ ఒటానియాకి వెళ్ళినాడు. అక్కడ యీ వార్త విని, అమిత ఆనందపరవశుడై యిలా అన్నాడు :

“ఈ బంగారు పతకమే నాకు ఆనందంకలిగిస్తుంది, తక్కినవాటన్నింటికంటే.”

మేరథాన్ పందేనికి ముందు

అన్ని ఆటలలోకి ముఖ్యమైన పరుగు పందేలకు సంబంధించిన వారం పూర్తి కావస్తోంది. ప్రతి రోజూ క్రొత్త విషయాలు, క్రొత్త ఒలింపిక్ రికార్డులు, క్రొత్త ప్రపంచ రికార్డులు; 1500 మీటర్ల పందేంలో లండన్ లోని వీరుడు జోసీ బార్డెన్ సాధించిన విషయం అందరికీ ఆశ్చర్యం కలిగించింది.

ఆ పోరాటాలు, ఆ విషయాలు మాత్రమే కాదు; ఆటగాండ్రుమధ్య యేర్పడిన సుహృద్భావం అన్నింటికన్నా ఎక్కువ సంతోషం కలిగించింది. పతకాలకోసమే ఆటగాండ్రులందరూ రావేనని, ఉత్తమ ఉద్దేశాలతో వచ్చారని అందరికీ విశదమయింది. ఒకరి నొకరు తెలుసుకుంటామని, స్నేహం పెంపొందిద్దామని ప్రపంచంలో అన్ని మూలల ప్రజలు శాంతితో, స్నేహంతో జీవించాలని నిరూపించుకుంటున్నారని వచ్చారు. ఆ పరుగు మాధులలో, ఆ ఆటస్థలాలలో, ఆ ప్రేక్షకస్థానాలలో, ఆ ఒలింపిక్ గ్రామంలో ఇం తెందురు? ఆ హెల్సింగ్ పట్టణమంతటా వారి ఉన్నతోద్దేశాలకి తార్కాణాలు విరివిగా కనబడ్డాయి.

సోవియట్ ఆటగాడు షేహర్ బకావ్ నుండి బ్రెజీలియన్ డానిల్యా అందమైన పువ్వులగుత్తిని స్వీకరించాడు. రికార్డులు, డెనిసింగోలు పోల్ వాల్టెంగునుగూర్చి చర్చించారు. రికార్డులు రికార్డుకెంపు అయిన వెంటనే, డెనిసింగో మొట్టమొదటి సారిగా ఆలింగనం చేసి అభినందించాడు. విషయపీఠంమీద మెమోన్, షేడ్ యిరుప్రక్కలా ఉండగా వారిమీద చేతులువైచి నిలబడ్డాడు, ఎమిర్.

హాడ్జి పండెగాండ్రు లిటావ్, మూర్ ఒకరి నొకరు కాగలించుకొని ప్రేక్షకులకు ఆకర్షించకలిగారు.

నైనాడుంబాడ్జి, గిజీలా మార్ మేయర్ సంతోషంగా ఒకరితో ఒకరు పరిచయం చేసుకొన్నారు.

ఎషన్ ఫెల్టర్, కాజెన్ షేవ్లు ఎంతో శ్రీమంగా పోటీచేసి మంచి స్నేహితులయ్యారు.

యంగ్ పిపాసులు వివిధ దేశాలమధ్య నిర్మించిన అడ్డుగోడలను ప్రపంచయువక బృందం కూలగొలిపింది. ఓటానియా గ్రామంలో సోవియట్ మిత్రులకు వీడ్కోలు

చెబుతూ, అమెరికన్లు యిలా అన్నారు : “మన మందరం ఒకే విధంగా ఉన్నామని తెలిసికొని చాలా సంతోషంగా ఉంది !”

“సుహృద్భావం గల మీ అమెరికన్ ప్రజలందరికి మా ప్రణామాలు అంద జేయండి అని సోవియట్ ఆటగాండ్లు జవాబు చెప్పేరు.

ఎక్కడా సాధ్యంకానిది హెల్సింగ్స్ లో పూర్తి అయింది. సోవియట్ బృందం నాయకుడు రోమనోవ్, 600 మంది పత్రికా ప్రతినిధులు హాజరయిన సమావేశంలో యిలా ప్రకటించాడు :

“వివిధ జాతుల ఆటగాండ్లు, భిన్నమైన రాజకీయ తత్వాలు ననుసరించేవారు, ఒక్కచోట కలసి మెలసి ఉండుటకు ప్రపంచంలోని ప్రజలందరూ స్నేహంగా, శాంతిగా ఉండే ఉద్దేశం కలవారని గుఱువైంది.”

అన్ని దేశాల ప్రతినిధుల అభిప్రాయం యిదే.

ఈ జీవనం ఎమిల్ ను చాలా ఆనందం కలిగిస్తుంది. ఆతని నిష్కల్మష హృదయం, ఆతని కఠిన్మనో స్నేహితులను సంపాదించి పెట్టింది. రెండవ విజయం తర్వాత అందరి అభిమానానికి ఆతడు కేంద్రమయ్యాడు. ఆతనిని గూర్చిన వ్యాసాలకు పత్రికలలో ప్రముఖస్థానం యిచ్చేరు. ఆవేశపూరితమైన వైల్లిన అవలంబించేవారు వ్యాసకర్తలు. అందరూకూడా టాప్ షియన్ గా ఆతనిని మించినవాడులేదని అంగీకరించారు. ప్రతి పందెంలోను, ప్రతిక్షణం మీ జరగాలో ఆతడు ముందుగా నిర్ణయించేవాడు; అవసరమైతే పథకాన్ని ఒక్కక్షణంలో మార్పుల శక్తి గల దళనికి. ఒక పద్ధతి కట్టుబడి, తన సామగ్ధ్యాన్ని, తన బలాన్ని సరిదిద్దుకో గలడు. ప్రత్యేకించి పెట్టి తన పద్ధతులను మారుస్తూ వుంటాడు. సాధారణ పరిస్థితులలోకన్న ఎక్కువగా పందెలలో తన శరీరంలోని శక్తు లన్నిటిని వైతన్యవంతం, ఫలవంతం చేయుటలో ఆతను ప్రజ్ఞావంతుడు.

ఎమిల్ ను బాగా బోధపరచుకోనివారు, ఆతనినిగూర్చి అనుచితమైన మాటలను యింకా వాడుట జరుగుతోంది. ఉదాహరణకు : పరుగెత్తే ఎంజిన్ అంటారు ఆతనిని.

ప్రతి అడుగు ఆలోచించి వేసేవానిని గూర్చి, పథకాలను మెట మెటనే విజయవంతంగా మార్పుచేయుగల ప్రజ్ఞానిధినిగూర్చి, యీ విధమైన మాటల నుపయోగించుట వివేకమనిపించుకోదు. అందులో, ఎవరిలో ఉద్దయ ఆటగాడికి ఉండవలసిన అన్ని గుణాలు యిమిడి ఉన్నవో, అట్టివానిని గూర్చి యీ విధమైన విమర్శలా ? ఆతని ప్రదర్శనలలో మానవాతీతమైన దేమీ లేదు. ప్రకృతి ఆతనికి అసాధారణ యోగ్యతలను ప్రసాదించలేదు. కఠినమైన ట్రెయినింగువల్ల, నిశ్చలమైన మనస్సువల్ల, బాధ్యతను గుర్తెరుగుటవల్ల, తన ప్రత్యేకతలకన్న ఎక్కువగా బాధల నోయ్చుకోగలడు. దూరపు పరుగు పందెగానికుండే బాధలన్నీ యీతనికి ఉన్నవి. ఆతని ముఖమే దీనికి తార్కాణం. ఆతనికి కండరములు నొప్పి పెట్టాయి; ఆతని డోక్టర్ లో నొప్పి; అందుచేతనే, ఆతన్ని ఎప్పుడూ అనుమానం వెన్నాడే ఉంటుంది. కాని, వీటి నన్నిటిని

ఏ విధంగా ఎదుర్కోవాలి అతనికి తెలుసు. అతని విషయాలు అదృష్టవశాత్తు సంపాదించినవి కావు. మేకుల బూట్లు తొడుక్కొని పరుగు పందేలలో పాల్గొనే వారికి తెలుస్తుంది, విషయానికిదారి ఎంతగా బాధలతో నిండివుంటుందో.

పందెగాడు తన త్రెయినింగు సమయంలో ఎట్టి యమయాతనకు గురికావలసి ఉన్నదో, అదరికీ తెలియుట కష్టం. అనేకపంది యీ బాధలు భరించలేక వెనక్కు తగ్గుతున్నారు. కాని, ఎమిల్ ఓర్మిలోనూ, పట్టువలతోనూ అన్ని బాధలను జయించి విజయం సాధిస్తాడు.

ఎమిల్ హృదయం సాహస సముద్రం. అట్టి సహృదయుని ఒక యంత్రంతో పోల్చడం ఓర్వలేని తనమేనేమో ?

ఎమిల్ చల్లనికొళ్ళూ, అతని దయామయమైన ఆత్మ యుద్ధంలో ఉక్కువలె ప్రకాశిస్తాయి. నిర్ణయగా తనమీద తాను పెట్టే నిర్బంధాలలోనే అతని బలమంతా ఉందని చెప్పాలి.

5000 మీటర్ల పందేనికి, మారథాన్ పందేనికి మధ్య 2 రోజులు మాత్రమే ఉన్నది. స్వదేశంనుండి, విదేశాలనుండి, అభిసేనియాలోను, బొంబాయిలోను, ఇంకా ప్రపంచపు మారుమూలలోను నివసించే జాతీయదేశస్థులనుండి తెలిగ్రాంలు కురుస్తున్నాయి.

ఈ రెండు రోజులలోను ఎమిల్ తీవ్రంగా తలపోతాడు; తాను మంచి తయారీలో నున్నట్లు విశ్వాసమూ, పూర్తి బలమున్నదనే నమ్మకమూ కలిగి దృఢమైన మనస్సుతో ఉన్నాడు. తన దేశ గౌరవం హెచ్చించుటకు గతంకంటే ఎక్కువ ప్రజ్ఞ చూపించగలడు. అందుకు ప్రయత్నం చేయాలి. ఇదివరకున్న బాగా పరుగెత్తగల నమకున్నాడు. అందుకు శిక్షణ పొందాలి. మనస్సు కుదుటుబరచుకొని, మారథాన్ పందేనికి త్రెయినింగు ప్రారంభించాడు. మరొక్కరోజే వ్యవధి ఉంది.

పందేనికి ఏ వేగంలో పరుగెత్తాలి నిర్ణయించుకోవాలి. అతని స్నేహితులు ఎమిల్ ను గుర్తించలేకపోయారు. వారు నవ్వి, యిలా అన్నారు: వెనక చక్రం బ్రేక్ మీద కాలుపెట్టేడు ఎమిల్ అని. ఎమిల్ చకితుడు కాలేదు. 42 కిలోమీటర్లు (26 మైళ్ళ) 385 గజాలు) పందెంలో చివరివరకు సాగాలంటే సరియైన వేగం అవసరం.

అతని హృదయం, అతని శరీరంకూడా సంసిద్ధంగా ఉండాలి. ఇట్టి విషయంలో జాగ్రత్తగా మార్గం ఉండాలి. అసలు ఎమిల్ కు మార్గం ఉంటుంటే చికాకు. దేశభక్తినిగూర్చి ఎక్కువగా మార్గం ఉండదు. తన జీవితవిధానంలో ఆ దేశభక్తిని చూపించుటే అతనికి తెలుసు.

మేరథాన్ పందెంలో పాల్గొనుట అతనికి కష్టసాధ్యమైన పని. పరుగెత్తేవారి జాబితాచూస్తే, హేమాహేమీల పేర్లు కనపిస్తున్నాయి. వారందరూ ఒలింపిక్ ఆటలకొరకు ప్రత్యేకంగా త్రెయినింగు అయినవారు. ఇలాంటి మేరథాన్ పరుగు పందెంగాండ్రతో పోటీచేయుట సులభసాధ్యమైన పనికాదు. ఎమిల్ త్రెయినింగు భిన్నమైన పందేలకొరకు ఉద్దేశింపబడింది. ఈలాంటి మేరథాన్ పందెంలో ప్రవేశించుటకు ఎమిల్ కు యిదే ప్రథమం.

ఈలాంటి సమయంలో రెండు ఒలింపిక్ విజయాలను సాధించినవానికీకూడా నిద్రపట్టలేదు. ప్రపంచవీరుడుకూడా, పక్కమీద అటూ యిటూ నిద్రపట్టక, అకాంతితో దొర్లుతున్నాడు; లేచి కిటికీలోనుంచి చూస్తాడు; గుండె వేగంగా కొట్టుకుంటూన్న ట్రాటుంది; ఎలాగై నా కొంచెంసేపు నిద్రపడితే బాగుండు ననిపిస్తున్నది.

రేపు ఉదయం కఠినాతికఠినమైన చరిత్రాత్మకమైన, అత్యుత్కృష్టమైన పందెం ఎమిర్ కొరకు నిశ్చిహ్తూది. రేపే మేరథాన్ పందెపు దినం.

పందేలలో కల్లా పందెం

పరుగు పందేల వారంలో ఆఖరురోజు.

అది ఆదివారం జులై 27, 1952.

హెల్సింగ్కి ఆటస్థలం ఆఖరుసారి నిండింది. ఈ రోజు లోగడ అన్ని పందేలలో కల్లా ముఖ్యమైన పందెం, మేరథాన్ పందేన్ని చూచుటకు జనం తండోప తండాలుగా వచ్చేరు. ప్రపంచంలో దూరపు పరుగు పందేలలో ప్రావీణ్యం, సత్త్విక సంపాదించిన వీరులు 68 మంది పాగ్లాంటూన్న యీ కష్టతరుమైన పోరాటంలో ఎన్ని అద్భుత సంఘటనలు జరుగుతాయో ఊహించలేం. దానికి ముఖ్యకారణం 68 వ పోటీదారు ఎమిల్ జాట్ వెక్; ఈతడు గత 8 రోజులలో 8 వ సారి దూరపు పరుగు పందెంలో పాగ్లాంటున్నాడు. అవీకామండా, యింత దూరపు పందెంలో యీత డెప్పుడూ పరుగెత్తలేదు. దూర మేమైతేనేమి, ఎమిర్ యందులో పరుగెత్తుతున్నాడంటే, యిదొక అద్భుత ప్రవర్తనంగా తయారగుటలో సందేహంలేదు.

ప్రేక్షకు స్థానాలలో అనుమానపుకలెత్తవ్వలలు అక్కడక్కడ విన గుడుతున్నాయి. 5 కిలోమీటర్ల దూరాల కలవాలుపడ్డవాడు, మేరథాన్ అనుభవజ్ఞులతో పోటీకి సంసిద్ధుడగుట సాహసమని కొందరి అభిప్రాయం. అయినా వారే ఎమిర్, దేని మీదైనా మనసుంచితే, సాధించితీరతా డనేవారు.

80,000 మంది ప్రేక్షకులు తా మేవిధమైన పందెం వీక్షిస్తున్నారో గుర్తించారు. ఒకవేళ ఎమిల్ ఓడిపోయినా, మానవ సాగ్యమైనదంతా ఆతడు సాధించాడనే చెప్పవలసివుంటుంది. మానవుడు కొన్ని అసాధారణ పరిస్థితులలోకూడ సాధించగల కార్యాలున్నాయని మార్గం చూపించాడు ఎమిల్.

18 వ ఒలింపిక్ ఆటలు ప్రారంభించిన ఆ నెవ్వెంబరు దినానికి 2450 సంవత్సరాలు పూర్తిఅవుతాయి. ఒక చిన్న గ్రీకు వైనికబ్బందం, అతిలలమైన ప్షియన్ సేనల

కమరుగా సముద్రానికి, మేరథాన్ అనే చిన్న పట్నానికి మధ్యనున్న సమస్థలం లో ఆరోజున నిలుచింది. ఇది క్రీస్తుకు పూర్వం 490 సంవత్సరంలో జరిగిన రెండవ పన్నీయన్ యుద్ధంలోని సంఘటన.

ఆనాడు తలవనితలంపుగా ఆ చిన్న గ్రీకు వైద్యం శక్తివంతమైన విరోధి సేనలను ఓడించింది.

దేశం విరోధి బారినుండి తప్పించుకున్నదని, తన వైద్యంలో అతి వేగంగా పరుగెత్తికల వైనికునిద్వారా, ప్రజలకు సందేశం పంపాడు వైన్యాధికారి. మిస్సి యాడెస్ నుంచి విధేయవైపు పరుగెత్తివెళ్ళాడు.

ఆ యువవైనికుడు యుద్ధభూమి సందేశహరుని విజయగర్వం, విజయానందం ఆతని వేగాన్ని అధికం చేశాయి. భయంతో, సంశయంతో కృంగిపోతూన్న స్వదేశ స్థితి, ఆతని కాళ్ళకు రెక్కలు తొడిగింది. వాయువేగంతో అలాగే పరుగెడు తున్నాడు.

ఏధస్సు నగరం చేరేడు. ఏక్రపాలిస్ నుండి విజయవాద్రుడు ప్రకటించాడు. అమితోత్సాహంతో మూగడినాడు. పట్నమంతా ఆనందంలో మునిగిపోయింది. ఆతని కంఠస్వని నెమ్మదిగా ఆగిపోయింది. భూమిమీదకు ఒరిగేడు; ఆతని గుండె కొట్టుకోవడం మానేసింది. ఆయా సంవత్సరం అనువులు కోల్పోయేడు ఆ వీరుడు.

ఆతని మృతశరీరం వైనిక లాంఛనాలతోను, పువ్వులతోను నిండిపోయింది.

అప్పటికే కొన్ని వందల సంవత్సరాలనుండి గ్రీకులు ఒలింపిక్ ఆటలను నిర్వహిస్తున్నారు. ఆ వీరుని సంస్మరణచిహ్నం ఏర్పాటుచేయాలనే దృష్టి, వారికి ఆ రోజులలోలేదు. కాని వేల సంవత్సరాలు గడిచినా ఆ సంఘటన మరపునకురారు. కొత్త తరాలవారు వచ్చారు. కొత్త మతాలు స్థాపితమయ్యాయి; కొత్త నాగరికతలు తలెత్తినాయి; రాజ్యాలు, దేశాలు అస్పృశ్యమయ్యాయి; అనేకం శిథిలమయ్యాయి. ఆ ప్రఖ్యాత యుద్ధానికి పేరిచ్చిన పట్నం మాయమయింది. కాని మేరథాన్ నుండి సందేశహరుడుగా పరుగెత్తిన ఆ వీరుని సాహసం చరిత్రలో అమరత్వం పొందింది.

కొన్ని వేల సంవత్సరాలు గడిచాయి. భస్మీపటలమయన, ఒలింపియడ్ చరిత్రను పునరుజ్జీవితం చేసినప్పుడు ఆటల భూమిలో నానాదేశాల ప్రతినిధులు సమావేశమయి సుహృద్భావాన్ని పెంపొందింపజేయాలన్న ఉన్నతాదర్శం పునర్జన్మ పొందినప్పుడు, ఆనాటి వైనికుడు పరుగెత్తిన దూరం ఒక పందెపు కొలతగా ఏర్పాటు చేయబడినది.

పోటీదాగ్ల శారీరక శక్తికి, సాశిల్యానికి అన్ని పందెలలోకి యీ పందెం పటిష్ట వంటిది. అందుచేతనే ఒలింపిక్ ఆటలకు చివరి హంశంగా దీనిని ఏర్పాటుచేశారు. చారిత్రక, ఆధ్యాత్మిక, వైతిక కారణాలను బట్టి ఆటలలో దీనికి అగ్రస్థానం వచ్చింది. మానవుని ఆధ్యాత్మికశక్తి పశుశక్తిని గలిచే అవకాశం ఈ పందెంలోనే కనబడుతుంది.

1896 వ సంవత్సరం ఏప్రిల్ 12 వ తేదీని మొట్టమొదటిసారి ఈ పందెం ప్రారంభమయింది. మేరథాన్ బహిరంగ ప్రదేశానికి, ఏధస్సు నగరానికి మధ్య దూరం యీ పందెపు దూరంగా నిర్ణయింపబడింది. మొదటి విజయం సాధించిన

గ్రీకు గొల్లవాడు స్పిరీడియన్ లూయీ వంటినిండా ధూళితో, చెమటతో గమ్యస్థానం చేరగానే, గ్రీక్ రాజు ఆతనిని పరుగెత్తివెళ్ళి కలిసికొని కాగిలించుకున్నాడు.

ఒలింపియడ్ చరిత్రలో యీ పందెపు విజయుల పేర్లు సువర్ణాక్షరాలతో చెక్కబడి ఉన్నవి :

లూయీ, గ్రీకు 1896 (ఏథెన్సు)
 థిటో, ఫ్రాన్సు 1900 (పారిస్)
 హైన్సు, యు. ఎస్. ఎ. 1904 (సెంటులూయీ)
 హెయిస్, యు. ఎస్. ఎ. 1908 (లండన్)
 మేక్ ఆథర్, దక్షిణాఫ్రికా 1912 (స్టాక్ హోం)
 కోలెమెయినిస్, ఫిన్లాండు 1920 (వీంటర్బర్గు)
 బ్రెన్లాన్, ఫిన్లాండు 1924 (పారిస్)
 ఎల్ క్వాఫి, ఫ్రాన్సు 1928 (వీంటర్బర్గు)
 జబాలా, అర్జెంటైనా 1932 (లాస్ వీంజిత్స్)
 సన్, జపాన్, 1936 (బెర్లిన్)
 కరేరా, అర్జెంటైనా 1948 (లండన్)

ఇప్పటివరకు యీ పందెంలో గెలిచినవారి వేళలలో ఉత్తమమైనది జపాన్ ప్రతినిధిగా వచ్చిన కొరియన్ సన్ కు చెందినది. ఆతనివేళ : 2 గంటల 29 నిమిషాల 19.2 సెకండ్లు. లండన్ లో జరిగిన గత ఒలింపిక్ ఆటలలో యీ పందెం గెలిచిన కరేరా వేళ : 2 గంటల 34 నిమిషాల 57.6 సెకండ్లు. ప్రతి పందెం, మానవ సామర్థ్యానికి, సద్గుణాలకు ఒక కొత్త పరీక్షాసమయం. ఎంతో కఠినమైన ప్రయత్నం గయినా, కొందరు ఆయాసంవల్ల, అలసటవల్ల పందెం పూర్తి అయ్యేవరకు పరుగెత్తలేక పోయేవారు; ఆవేశం, వేడి, ఆయాసంమూలంగా మధ్యదారిలోనే తప్పుకొనేవారు. అందుచేత అనేక వివాదసంఘటనలు యీ పందెపు చరిత్రలో నిండివున్నది. ఇవన్నీ కూడా మిట్టియాడెస్ యొక్క కథను స్ఫురణకు తెస్తాయి.

1908 లో లండన్ లో, స్టేడియంవద్దకు ముందు పందెంలో చేరింది ఇటలీ దేశస్థుడు డొరొడో. కాని, గమ్యస్థానం దాటేలోపుగా అలసటవల్ల, ఆయాసంవల్ల ఎన్నోసార్లు క్రింద కూలిపోయాడు. ఆతనిని లేవతీయుటకు, ఆతని చేతులు పట్టుకొని మిత్రులు ఎత్తెలవెసవచ్చినందున, ఆతనిని విజయానికి అనర్హుడుగా ప్రకటించారు.

1948 లో బెర్లియన్ దేశస్థుడు గెయిర్ స్టేడియంవద్దకు వచ్చేసరికి, ఆతని స్థితి చూచి ప్రేక్షకులు నిశ్చేష్టులయ్యారు. గెయిర్ పూర్తిగా అలసిపోయి పడిపోయాడు. లేచి పరుగెత్తుటకు మనోబలంఉన్నా, కాళ్లు స్వాధీనంకాలేదు. అందుచేత కరేరా ఆతనిని దాటిపోయాడు. విజయం సాధించాడు. ఎలాగో, గెయిర్ లేచి గమ్యస్థానం చేరుకొనే లోపుగా, ఇంగ్లీషు పందెగాడు రిచార్డు ఆతనిని దాటిపోయాడు.

ఇలాంటి ఆశ్చర్యకలిగిన సూక్ష్మజీవకొరకు ప్రేక్షకులు వేచి ఉండవచ్చును. అందరు పోటీదార్లు జయప్రదంగా అన్ని కష్టాలను అతిక్రమించి గట్టెక్కాలనే ప్రేక్షకుల కోరిక. కాని యిది ఎంత కష్టమైనకార్యమో అందరికీ తెలుసు. 20, 30, 50 కిలోమీటర్లు నడచే వేగంతో పూర్తిచేయుటే చాలా కష్టం. కాని మేరథాన్ లో ఆగకుండా పరుగెత్తవలసి ఉంది. ఒక్కక్షణం విశ్రాంతి, ఒక్కక్షణం ఊపిరితీసుకొనేవేళ వియాన్ని దొంగిలించగలదు. అందుచేతనే పందెపు వేగంతో పరుగెత్తి, చివరవరకు నిలబడగలిగిన పందెగాండ్రంటే, ప్రేక్షకులంత గౌరవం చూపిస్తారు.

అందరూ మంచితయారీలో నున్నారు. యూరప్, ఏషియా, ఆఫ్రికా, అమెరికా, ఆస్ట్రేలియాలనుండి ప్రతినిధులు హాజరయ్యారు. ఎవరి ఆటెన్షనింగు కఠినతమైనదో, ఎవరి గుండె ధైర్యవంతమైనదో, ఎవరి మనోనిశ్చయం ఏమాత్రం బలహీనత నెరుగదో వారిదే విజయం.

స్త్రీల 'రిలే' పందెం - 4×100 మీటర్లు - జరుగుతుంది. ఈ రోజుల్లో స్త్రీలు ఎంతవేగంగా పరుగెత్తుతున్నారో చూస్తే చాల ఆశ్చర్యంగా ఉంటుంది. విజయంకొరకు, గౌరవంకొరకు, స్త్రీలు ఎంతైనా సాహసంచేస్తారు. గర్భం స్త్రీలు విజయంతమకు నిశ్చయమనుకొనేసరికి, ఎక్కువచుట్టే ఒక నీగ్రో స్త్రీ వచ్చి టేపును దూకుకుపోయింది.

అదే మొదలు.

మూడున్నరయింది. 68 మంది పరుగెత్తుటకు సిద్ధంగా వున్నారు. లండన్ విజయంవంటిది సాధించుటకు అశిష్టన్న అజ్ఞాతైనా దేశభుడు డెన్మార్క్ కెబ్రీరా నాయకత్వంక్రింద, ఆ దేశభులు ముగ్గురున్నారు. ముగ్గురు ఆస్ట్రేలియన్లు; ముగ్గురు సోవియట్ పందెగాళ్లు; వారి సమర్థత ఎవరికీ తెలియదు. ముగ్గురు అమెరికన్లు; ముగ్గురు బెల్జియన్లు; ఇద్దరు జర్మన్లు; ముగ్గురు జపానీయులు; ముగ్గురు ఇంగ్లీషువారు. వారిలో ఒకడు జిమ్మీటర్న: బ్రిటిషువారి ఆశలన్నీ అతనిమీదే. జెక్కు - జెట్ పేక్, నూరేక్.

పందెగాళ్ళందరూ తయారుగా ఉన్నారు. జపాన్ వారు చాలా దురుకుగా ఉన్నారు. ఎర్ర బనియన్ తో 908 వ నెంబరుల జెక్ స్టోవక్ పందెగాడు, అంత నమ్మకంగాలేడు. ఏదో అనిశ్చయంగా ప్రత్యేకలంఘనీ చూస్తున్నాడు; వారి సామర్థ్యాన్ని అంచనా వేస్తున్నాడు. అనుభవంపొందిన యంతమందిమధ్య జెట్ పేక్ భయంగా ఉంది.

జెట్ పేక్ మొదటి వరుసలోనే, బయటిఅంచన నిలబడ్డాడు. అంటే పందెగాండ్ర గుంపులో అచ్చతమయిపోయాడు. అక్కడ అతనికి చాలా యిచ్చుందిగా ఉంది. పందెపు స్థలం సమగ్ర చిత్రం అనియెదుట లేకుండాపోయింది. త్వరగా అటూ యిటూ తిరుగుటకు వీలులేని స్థితిలో ఉన్నాడు. ప్రజాభిమానం మారగొన్న వారందరి నంబర్లు కంఠస్థం చేసికొన్నాడు. వారి నందరినీ తన దృష్టిపథంలోనే

ఉంచుకొన్నాడు. ఇంగ్లీషువారు, ముఖ్యంగా పీటర్సు, అగ్నంటేనియస్సు, స్వీడిష్ వారు, ఇంకా యితరులు — అంత గొప్పవారు కాకపోయినా, వారి దేశపు పతాక ప్రతిష్ఠను నిలుపుటకు కంకణం కట్టుకున్నవారు. ఈ రోజు మొదటినుంచీ ప్రథమ శ్రేణిలోనే ఉండాలి ఎమిర్. ఈ విషయమై ఒక నిశ్చయానికి వచ్చాడు.

8.82 గంటలకు నిష్క్రమణ; ఆక్షణం వచ్చింది. అధికారి పిప్టర్ ప్రేల్చేడు. ప్రారంభ సౌండ్స్ యివ్వండింది. పరుగు ప్రారంభమయింది.

బాణంవలె ముందుకు దూసుకుపోయాడు: తా నిన్నాళ్లు అలవాటు చేసుకొన్న వేగంతో వదలకుండా పోతున్నాడు. కాని ఆకస్మికంగా జాన్సన్ (స్వీడ్), పీటర్సు (ఇంగ్లీషు), బోళ్ళు లేనికాళ్ళతో అస్సాం (పాకిస్థాన్) ఎమిర్ ను దాటి ముందుకు పోయారు. మేరథాన్ పందెంలో యిత వేగంగా పరుగెత్తుట ఎమిర్ కు ఆశ్చర్యం కలిగించింది. కాని వెనక పడిపోవుట అతని కంగీకారం కాదు. ముందున్నవారు తన దృష్టిలోనుంచి తప్పిపోకూడదు. తన కిష్టంలేకపోయినా, వేగం అధికంచేయక తప్పింది కాదు. మొదటి 3 ఘట్టాలలో ప్రథమ శ్రేణిలోని పందెగాండ్రలోనే ఉన్నాడు, ఎమిర్.

ప్రేక్షకులలోనివారంతా జటో వెక్ ను ప్రశంసిస్తున్నారు. అతని పేరే ఎక్కువగా వినబడుతుంది. ఎమిర్ తన కృతజ్ఞత తెలిపేట. వారివై పాకసారి చూచి, తల ఊపాడు. ఈ రోజు అందరికీపట్టి ఆనందించే ఉంది, ఆనంది కిష్టమున్నా లేక పోయినా. పోటీ ప్రారంభంనుంచి విజయాభ్యుధిని అభినందించుట ఆచారంకాదు. విశ్రాంతి తీసుకొని మేరథాన్ పందెంలో ప్రవేశించిన అనుభవంల పోటీదాళ్ళతో పాటు ప్రవేశించిన జటో వెక్ ధైర్యాన్ని ప్రజలు మెచ్చుకున్నారంటే, ఆశ్చర్యంలేదు. అతని విషయం, అతని సాహసం అందరి హృదయాలను ఆకర్షించింది. అందరూ ఆతని విజయాన్ని కోరుతున్నారు.

అతను గెలుస్తాడా? అది అసాధ్యంగా కనుపించుతుంది అంటారు కొందరు. ఆ రోజులలో, నూర్కి 1500 మీటర్ల పందెం, క్రాస్ కంట్రీ పందెం 5000 మీటర్ల గెలిచాడు. 5 కిలోమీటర్ల పందెం, 10 కిలోమీటర్ల పందెం గెలిచిన తర్వాత, మేరథాన్ పోటీ గెలుచుటా? అసాధ్యం. అదొక మాంత్రిక సంఘటనగా పరిణమిస్తుంది ఆటల చరిత్రలో.

ఈ లోపుగా స్టేడియంలో ఆఖరు పతకాలకొరకు పోరాటం జరుగుతుంది. కొన్ని ఆక్సజీయమైన పంచేలు జరిగినవి; ముఖ్యంగా రిలే పంచేలు. కాని, చాల మంది దృష్టి మేరథాన్ పందెపు ఫలితాలమీదనే ఉంది. ఫలితాలు తెలిపే బోర్డువైపే అందరూ చూస్తున్నారు. ప్రారంభపు ఫలితాలకొరకు అందరూ నిరీక్షిస్తున్నారు.

5 కిలోమీటర్ల దగ్గరకు వచ్చేసరికి, మొదటి రిపోర్టు వచ్చింది. టైపులైటరు వంటిదానిమీద నొక్కుతుంటే, బోర్డుమీద టైట్లు వెలిగి అక్షరాలుగా కనబడు తున్నవి. దాన్ని గట్టి ప్రేక్షకులకు అప్పటి ఫలితం తెలిసింది. పీటర్సు, 15 నిమిషాల 48 సెకన్లలో ఆ దూరం పరుగెత్తేడు. అతడే అందరికన్నా ముందున్నాడు. ఆతని

వెనుకే, ఆతని దేశస్థుడు కావ్వ పరుగెత్తుతున్నాడు. వాని వెనుక స్వీడన్ కు చెందిన జాన్సన్, జట్టోవేక్, సోవియట్ పరుగుదారులున్నారు. మోస్కా పెన్ కోవ్ లున్నారు.

అగ్రశ్రేణిలోని పోటీదాల్లు హెల్సింగ్కి వీధులగుండా పరుగెత్తినారు. బిలింపిక్ ఆటలలో ముఖ్యమైన యీ పందెం చూచుటకు దూరప్రాంతాలనుండి అనేకులు వచ్చారు. పీటర్స్, కార్చెరాలనుగూర్చి వారు విన్నారు. బహుశా విజయం ఆయనే పొందవచ్చు. కాని, వారందరికీ జట్టోవేక్ మీద అభిమానం. అందుచేత ఆతనికే వారి ప్రోత్సాహమంతా. తన దేశస్థులు దూరంగా ఉండొట్టి, వీరి అభిమానమే ఆతనికి ప్రత్యామ్నాయపు ఆనందం కలిగించింది. అకస్మాత్తుగా వీధులలో నిలబడిన ప్రజలలో నుండి జేక్ కంఠధ్వని వినిపించింది. హెల్సింగ్కి పందెములప్పుడు, పందెగాండ్ల విరోధం నిమిత్తం వచ్చిన యువతీ యువకుల నృత్యబృందంలోనివారే వీధులలో చేరి పాటలు పాడుతూ, జట్టోవేక్ కు ఆనందం కలిగించ యత్నించారు. ఆయినా జట్టోవేక్ సంతోషంగాలేదు. 5, 10 కిలోమీటర్లు గడచినది; ఏమైనా యీ దూరాలు దీర్ఘంగా కనబడుతున్నాయి. ఇంతదూరపు పందేలకు జట్టోవేక్ అలవాటుపడలేదు. ఎక్కువ అలసట చెందకుండా పరుగెత్తాలని ఆతని ప్రయత్నం. ఆతని శక్తిని ఆవంతైనా వృధా చేయకూడదు. ఈ శక్తి అంతా చివరి ఘట్టాలలో అవసరం. బలాన్ని క్షీణింపజేసే పీటర్స్ వేగం జట్టోవేక్ కి ఆశ్చర్యం కలిగించింది. కాని యింత వేగం చివరికి ప్రమాదం కలిగించదా? ఎత్తు పల్లాలలోనుండి ఆ వరుసలోనే పరుగు సాగిస్తున్నారు. 10 కిలోమీటర్లు సరికి మోల్మి పట్నానికి చేరుకున్నారు.

ఇంట్లాండు, బంగారు పతకాన్ని సంపాదించుటకు పీటర్స్ మీదనే ఆధారపడి ఉంది. పీటర్స్ యిప్పటివరకు ప్రథమ స్థానంలోనే ఉన్నాడు. 10 కిలోమీటర్లు దూరం వచ్చేసరికి 31 నిమిషాల 55 సెకండ్లు పట్టింది. ఇదే రికార్డు వేళ 17 సెకండ్ల తర్వాత జాన్సన్, జట్టోవేక్ లు 10 కిలోమీటర్లు దాటారు. కాక్స్ వారి వెనక పడిపోయాడు. కార్నీ ముందుకు తోసుకువస్తున్నాడు. తరువాత తక్కినవారు, ఒకరినంటి ఒకరు. ఇప్పటికి అంతిమవరస ఏ విధంగా ఉంటుందో ఊహించవచ్చు.

పోటీదాల్ల మధ్యశ్రేణిలో ఫిన్నులు హీసీనెన్, పులాక్కా అగ్రస్థానంలో ఉన్నారు. వారికి మాగ్నం వూర్తిగా తెలుసు. ముందున్న వారు త్వరగా అలసిపోతారని వారికి తెలుసు. ఎవరికి తెలుసు? ఇంకా ముందువరుసల్లో లేని వేరింకా వేర్కొనబడనివా రెవరో యీ పందేన్ని గెలవవచ్చు! ఇంకా 30 కిలోమీటర్లు వైన పరుగెత్తవలసి ఉంది.

తిరుగ్రిలా తర్వాత పందెం కఠినంగా ఉంటుంది. తరువాత కొండెక్కుట, దిగుట పందెగాళ్ళ ప్రాణాలకు తీస్తుంది. నెస్మిదిగా జట్టోవేక్, స్వీడిష్ జాన్సన్, పీటర్స్ కు కలుసుకున్నారు. కలసి పరుగెత్తుట, అనుభవించిన కలసికట్టం స్నేహాన్ని అభివృద్ధిచేస్తుంది. కష్టతీవ్రత తగ్గుతుంది. పరుగెత్తుతూ ప్రక్కనున్న వానితో మాట్లాడుదా

మని ఎమిర్ ప్రయత్నం. కాని యీ మధ్యనే ఖీరీ తనతో చెప్పిన విషయం జ్ఞాపకం వచ్చింది: పరుగెత్తుతూ మాట్లాడుట కొందరికి యిష్టం ఉండదు. అందుచేత, జాన్ సన్ తో, ఎమిర్ మాట్లాడుటకు జంకి ఉరుకున్నాడు. అయినా ఆ స్వీడిష్ దేశస్థుడు జాన్ సన్ మాట్లాడుట ప్రారంభించాడు. పీటర్సు అందుకోవాలని ఎమిర్ ను సవాలుచేశాడు. ఇది ఇంకా తరుణంకాదని, అనేక భాషల్లో ఎమిర్ అతనికి బోధ పరచాడు; ఈ విధమైన వేగంతో తనకున్న అవకాశాలను పీటర్సు ధ్వంసం చేసికొను చున్నాడని చెప్పేడు. జాన్ సన్ కు స్వీడిష్ భాష తప్ప మరేమీ రాదు. ఎమిర్ చెప్పినది ఆతనికి బోధపడలేదు. అందుచేత జాన్ సన్ తో ఏకీభవించాడు.

15 కిలోమీటర్లు చేరేసరికి పీటర్సును యిద్దరూ కలుసుకున్నారు.

ప్రేడియంకు పీటర్సు, జాన్ సన్ 47 నిమిషాల 58 సెకండ్లకు ఒకేసారి 15 కిలో మీటర్ల మార్కు దాటినారని వార్త వెల్లింది. జట్లోవెక్ 2 సెకండ్ల తర్వాత దాటాడు.

తరువాత రి కిలోమీటర్లు ముగ్గురూ కలిసి పరుగెత్తేరు. అప్పుడు పీటర్సు కాల్లో బలంతెగ్గుతూందని ఎమిర్ కనిపెట్టేడు. ఇతర పరుగు పందెగాళ్ళ శక్తినితను తాను వేగంగా పరుగెత్తి, క్షీణింపజేసినందుకు పీటర్సును నిందించాడు, ఎమిర్. పీటర్సుతో యిలాగన్నాడు :

“మతో రా! ముగ్గురం కలిసి ఉన్నప్పుడు కష్టం వరుస్తాం”. పీటర్సు ఎంతో కష్టించాడు. కాని వారితో సమానంగా పరుగెత్తలేకపోయాడు. రోడ్డుప్రక్కకు తప్పుకున్నాడు.

ప్రారంభంలో వేగంగా పరుగెత్తి, జట్లోవెక్ ను బెదిరిద్దామనుకున్న పీటర్సు, తన తప్పును ప్రహించాడు. ఆత డవలంబించినపద్ధతి తప్పని తెలుసుకొన్నాడు. జట్లో వెక్ తన వేగాన్ని స్వాధీనంలో ఉంచుకున్నాడు. పీటర్సు అధిక్ వేగంతో పరుగెత్తి అలసటచెందిపోయాడు. జాన్ సన్, జట్లోవెక్, పీటర్సుమీద సానుభూతితో నెర్పుడిగా పోలే వెనుకనుంచి వచ్చేవారు తమను కలుసుకుంటారని, వేగం అధిక్ చేశారు. 20 కిలో మీటర్లు 1 గంట 04 నిమిషాల 27 సెకండ్లలో పూర్తి చేశారు.

వారి వెనుక పీటర్సు, కాక్స్, కెట్లీ వచ్చారు.

ఆఖరు ఘట్టంవరకు యిదే వరుస. ఆ ఘట్టం మళ్ళుపుగ్గురకు వచ్చేవరకు ఎమిర్ ఆగలేకపోయాడు. ప్రారంభంలో వేగంగా పరుగెత్తుటవల్ల కొంత ఆయాసానికి కారణమయిందని తెలిసికొన్నాడు. దూరం తగ్గుతుండకపోలే, అలసట ప్రారంభించి దన్నుమాట. చివరవరకు సాగగలడా?

అనీ ప్రశ్న ప్రశ్నకులలో. రుట్ స్కిలావద్దకు వారిద్దరూ చేరేసరికి, పీటర్సు 7 సెకండ్లు వెనకనున్నాడు.

పీటర్సు విశ్రాంతి తీసుకుంటున్నాడా, ఆఖరుఘట్టంలో బలమంతా ఉపయోగించుటకు? పరుగెత్తలేక జట్లోవెక్ నిలబడిపోవడానికి అవకాశం కల్పిస్తున్నాడా? ఇంకా గమ్యస్థానం చాలాదూరమంది. ఇంకా చాలావేళ ఉంది అక్కడకు చేరుటకు.

పండుగాళ్ళ ప్రతిఅడుగుతో పట్నందాపునకు వస్తూంటే, ప్రేక్షకులలో అలజడి అధికమవుతూంది. ఈ పోరాటం అంతమయ్యే సమయం సమాప్తిస్తోంది.

ఆఖరుఘట్టానికి వచ్చేసరికి, మొరటిభాగం ఎదుకంత సులభంగా ఉండో గ్రహించాడు, ఎమిర్. ఇంతవరకు గాలి వెనకనుండి వారిని తరుముతూంది. ఇప్పుడు ముఖాలమీద విసురుగా కొడుతూన్నది. అలసటతోపాటు, యీగాలి వీరిమీద విరోధం సాధిస్తోంది. ఎమిర్ తన వద్దను ఎత్తగలిగినంత వెకెత్తి, నేడెక్కిన శరీరం చల్లండుటకు ఉపాయం కనిపెట్టేడు.

చివరమరుపులోకి వచ్చేముందు తాను, జాన్సన్, పీటర్స్, తక్కిన వారందరి కన్న ఎంతో దూరంలో ఉన్నారని అనుకున్నాడు. కాని, మరుపుతిరిగేసరికి దూరమంతగాలేదని గ్రహించాడు. అడ్డమైనా ఎదురంకలిసింది; తరువాత కాకున్న, ఫెర్నెం డెజ్, విడె, ఫ్లారెస్, బోయా, దివాట్సీ, బుసోటీ, డోబ్రిన్ని వచ్చారు. చాలామంది తమ వాచీలను చూచుకొని వేళ ప్రకారం పరుగెత్తుతున్నారు. ఆఖరుదాడిలో వారుకూడా పాగొనేటట్టున్నారు.

తమకు పరిచయమైన ప్రకృతి దృశ్యాల మధ్యనుంచి పోతున్నారు. వాని శోభను, సౌందర్యాన్ని చూచుటకు వేళలేదు. ఆవరిచే అలసటను అడుగుడుగునా పారవ్రోలాలి.

25 వ కిలోమీటరువద్ద జిటోపెక్ మొరటిస్థానంలో ఉన్నట్టు, అప్పటికి 1 గంట 21 నిమిషాల 30 సెకన్లయినట్టు ప్రకటించబడినది. వాని వెనుకే జాన్సన్, అతని వెనక పీటర్స్, తరువాత ప్రమాదకరమైన అడ్డంకమీదులు.

ప్రేక్షకస్థానాల్లో అలజడి అధికంగా ఉంది. ఈ విధంగా మరొక్కగంట జరిగితే మేరథాన్ పందేవికీకూడా ఒక రికార్డు ఏర్పడుతుంది. ఈ విషయం ఎవరిది? లండన్ లోవరె కాల్చేరా దాడి ప్రారంభించేటట్టుంది.

ప్రాథమిక చికిత్స కంట్రోల్ పాయింటువద్ద ఎవరో స్నేహితులు పళ్ళు, పళ్ళ రసం యివ్వబోయారు. జాన్సన్ వద్దవలేకపోయాడు; ఒక స్థానం తీసుకొని త్రాగేడు. ఎమిల్ గొంతుకకూడా ఎండిపోయింది. అతనికి ఫలహారం అవసరమే. కాని త్రాగలేదు. తన కోరికను ఆపుకున్నాడు. ఒకచుక్క ద్రవపదార్థం ఆతని స్వఫలనం పాడు చేస్తుందని బ్రెయినింగు సమయంలో తెలుసుకున్నాడు. త్రాగడం మొనలుపెడితే త్రాగాలనే బుద్ధి పుట్టతుందిగాని, పరుగెత్తుదామని ఉండదు. మన శరీరవాంఛల తృప్తిలో పడిపోతే మనం వానికి దాసులమయిపోతాం.

అందుచేతనే ఎమిల్ దాహం త్రాగడం మానివేశాడు.

కొండ ఎక్కాడు. సునాయాసంగా దిగేడు. ఒక్కసారి తలత్రిప్పి చూసేసరికి, మిత్రుడు జాన్సన్ ఎంతోదూరం వెనక ఉన్నాడు. అతనికొరకు వేచి ఉండాలా; జాన్సన్ సరిగా పరుగెత్తలేకుండా ఉన్నాడు. మరుపు దగ్గర పళ్ళరసం త్రాగుటవల్ల వచ్చిన అపాయాన్ని ఎదుర్కొంటున్నాడు. తనతో ఎంతో విశ్వాసంగా వస్తూన్న

స్నేహితుని వెనకవుంచి వెళ్లిపోవుటకు జి.టో.పె.క్ కు ఎంతమాత్రం యిష్టంలేదు. కాని చేయవలసిందేమీలేదు. ముఖ్యంగా దక్షిణాదివారు, మీదమీదకు వస్తున్నారు.

25వ కిలోమీటర్ చాలామంది ఆశలకు దహనస్థానం. పండెపు విషాద చావులు అలముకొంటున్నాయి. ఇంగ్లీషువారి అభిమాన పోటీదారు కాక్స్, రోడ్డు ప్రక్క మురికిగుంటలో పడిపోతే, ఎత్తి పైకి వరమీద తీసుకుపోవలసి వచ్చింది.

25వ కిలోమీటరువద్దకు 1 గంట 21 నిమిషాల 30 సెకండ్లలో జి.టో.పె.క్ చేరుకున్నాడు. జానన్ 5 సెకండ్లు ఆలస్యంగా చేరేడు. జి.టో.పె.క్ తో సమానంగా జానన్ వెళ్ళలేదన్న సంగతి స్పష్టమయింది. క్షణక్షణానికి పీటర్సు వెనకబడి పోతున్నాడు.

ఎమిల్ ఒక్కడే ముందు పరుగెత్తుకుపోతున్నాడు. ఇంకా 15 కిలోమీటర్లు పరుగెత్తవలసిఉంది. ఈసారి ఒంటరిగాలేదు. పీటర్సు యిరుప్రక్కలా జనసమూహాలున్నవి. అయినా అందరూ అతనిని వదలేసినట్టయింది. అలసట అధికమయి శరీరాన్ని స్వాధీనం చేసుకుంటున్నట్టయింది. రోడ్డురావిడికి పాదాలు నొప్పిపెడుతున్నాయి; బొటనవేళ్లకింద బొప్పిలు పొక్కినవి; చిరిగిన ఆతని జోళ్లు కాల్లలాకి గుచ్చుకుపోతున్నాయి. ఆతని కండరాలకు బలం పోతుంది. వేగం తగ్గించకుండా పరుగెత్తుటకు పళ్లు గట్టిగా బిగించవలసివచ్చింది.

పత్రికా ప్రతినిధుల కారు ఎమిల్ ను కలుసుకొంది. జి.టో.పె.క్, అలసట చిహ్నాలులేకుండా సులభంగా పరుగెత్తుతున్నాడని వారు వ్రాసుకున్నారు.

ప్రజలుకూడా, పీటర్సులో నిలచి ఎమిల్ ను చూస్తూ, ఆతను పడే అవస్థలను గమనించలేకపోయారు. బాహ్యంగా ఉత్సాహంగా ఉన్నట్టుకనబడ్డాడు. అతని నెంథర్ కష్టపడుతున్నాడో అతనికి తెలియాలి.

30వ కిలోమీటరు. ఒలింపిక్ స్టేడియంలో వేళ్లు తెలియజేసే బోర్డుమీద యీ విధంగాఉంది.

జి.టో.పె.క్ - 1 గంట 38 నిమిషాల 42 సెకండ్లు.

జానన్ - 1 గంట 39 నిమిషాల 08 సెకండ్లు.

పీటర్సు 58 సెకండ్లు వెనుకనున్నాడు; కార్నో ముందుకు పోయాడు; కార్బెరా కూడా తేడాను తగ్గిస్తున్నాడు. ఫెర్నెండెజ్ అతనితోనే వున్నాడు.

పీటర్సుబలం క్షీణదశకు వచ్చింది. కాక్స్ ప్రయత్నం వదిలేసినప్పటికీ, పీటర్సు గలుస్తాడని ఆశించాడు. కాని పీటర్సు నడక తడబడుతుండడం చూస్తే చివరివరకు సాగేట్టులేదు. 31వ కిలోమీటర్ లో ఆతని పని పూర్తి అయింది. కూలబడిపోయాడు; లేవలేకపోయాడు. నిబంధనలకు వ్యతిరేకంగా, ఆతనికి మంచిచ్చి పండెంబోకి పంపించారు, అతని స్నేహితులు. కాని మరొక 100 మీటర్లు వెళ్లేసరికి కుప్పలాగ కూలి పోయేడు.

ఎమిల్ పరుగెత్తుతూనే ఉన్నాడు. ఆతని కాళ్ళు పీకుతున్నాయి. ఆతని గుండెలమీద మేకులు కొట్టినట్టయింది. అతను పరుగెత్తుతున్నాడో, లేక అతని కాళ్ళు

క్రిందకోడ్డు అదృశ్యమయిపోతూండో తెలియుటలేదు. ఆయాసాన్ని తగ్గించుకొనుటకు చేతులు వ్రేలాడవేశాడు. నోరు తెరచి గాలిలోనికి పోనిస్తున్నాడు. పిడికిళ్లు బిగించాడు; పరుగెత్తుతున్నాడు.

స్వదేశంలో ప్రజలు వందలు, వేలు రేడియోలవద్దర వార్తలకోసం వేచి వుంటారని గ్రహించి ఉంటాడు.

దురదృష్టంకొద్దీ విమర్శలు ఆలస్యంగా వచ్చాయి. జట్‌వెక్ పేరు ఎక్కడైనా వినబడుతుందేమోనని, అన్ని మీటర్లలోను వార్తలకోరకు శ్రోతలు వెదకేరు. ఏ భాషలో వ్యాఖ్యలు వస్తేనేమి, ఆ ప్రయత్నాల పేరు వినబడితే చాలు; జట్‌వెక్ పేరు ఆవేశపు టర్రపుల మధ్య వినబడుతూనేఉంది. మధ్య మధ్య 'ఎమిర్' అని వినబడుతూంది. జట్‌వెక్ విజయం తధ్యంవలె కనబడుతూంది.

30 వ కిలోమీటరువద్దకు జట్‌వెక్ వచ్చేసరికి జాన్సన్ 300 మీటర్లు వెనుక నున్నాడు. జాన్సన్ ఫోనానికి ప్రమాదం తెన్నూన్నది కార్నీ. ఇప్పటికి ఫలితం నీశ్వయమయినట్టే. జట్‌వెక్ ను ఓడించగల శక్తి ఎక్కడా కనబడదు. ఆతని వెనుక నున్నవారు చాలా దూరాన్నున్నారని ప్రకటనపోయే కాగ్లోనుంచి వచ్చిన వార్త ఆతనిలో విశ్వాసం కలిగించింది. ఇప్పుడతనికి బలహీనమనేది లేదు. ఇంక ఉన్నది కొద్దిమీటర్లే కదా!

వీధుల ప్రక్కల బారులుతీర్చిన ప్రేక్షక సమూహం "హైవా, జట్‌వెక్!" అని కేకలు వేస్తున్నారు.

"టాయినిస్ నూర్మి" — "రెండవ నూర్మి".

హెల్మింకీ పరిసరాలలోని పార్కులను సమీక్షిస్తున్నాడు, ఎమిర్. ప్రజల ఆమెపులకు అంతులేదు. ఈ కేకలు అతనికి సాధారణంగా ఉత్సాహమిచ్చేవి. తల నొప్పితో అతని కణతలు బ్రద్దలయిపోతున్నాయి.

ఆ మెత్తనిమాడ్గం కొంత సౌకర్యంగా ఉంది. అయినా అధికం అవుతున్న ఆలసటను అణచడానికి బలంకావాలి.

ఇంటివద్ద మైకులతో, ఆతని కేమీ సహాయం చేయలేముకదా! పిడికిళ్లు బిగించి, జట్‌వెక్ మాడ్గంలో నడుచుటకు మంచి తీర్మానాలు చేసుకొంటూ "ఎమిర్, చివరివరకు సాగాలి!" అని కోరుకుంటుంటే చేయగలిగిందేముంది!

ఒక రిపోర్టరు యిలా గన్నాడు: "1,00,000 మంది ప్రేక్షకులున్నారు. అన్ని దేశాల ప్రతినిధులు హాజరయ్యారు. అనేక భాషలలో వారు మాట్లాడుతారు. కాని ఆక్షణంలో వారి భావాలన్నీ ఒకేవిధంగా ఉన్నాయి. అందరూ జట్‌వెక్ గెలవాలంటున్నారు. మరెవరినిగూర్చిగాని వారు మాట్లాడరు. ఒలింపిక్ ఆటలలో యింతటి విజయాన్ని సాధించిందెవరాలేరు."

ఈతలలో అంశ్యపోటీలు జరుగుతున్నాయి. ప్రకటనచేసే అధికారి, క్షమాపణ కోరుతూ, చల్లని కంఠంతో యిలా గన్నాడు: "క్షమించండి, నేను మరేమీ

మూడలేను. మారధాన్ పందెం వాగ్తలు ఆవేశం కలిగించేవిగా ఉన్నాయి. ఇక్కడ జరుగుతూన్న దేవీ, జిటోపెక్ విషయంలో పోల్చిచెప్పడానికి వీలులేదు.”

ఆతని పేరు వరలకుండా ఉచ్చరించే ఆవేశపూరిత కంఠస్వరాలకుధ్య, ప్రేక్షక స్థానాలనుండి ప్రతిస్వనించే విజయ ధ్యానాలకుధ్య ప్రపంచపు ప్రశంసలు తొంగి చూస్తున్నాయి. జిటోపెక్ పరుగు పందెగాళ్ళందరికీ రాజైకూర్చున్నాడు.

40 కిలోమీటర్లు — ఆఖరు ఘట్టం.

ఎమిల్ వేగ : 2 గంటల 15 నిమిషాల 10 సెకండ్లు.

కార్మోది రెండవ స్థానం : వేగ 2 గంటల 17 నిమిషాల 25 సెకండ్లు. వాని వెనక జాన్సన్, కాలెరా, ఛాయి.

ప్రేడియంలో అన్ని పోటీలు ఆగిపోయాయి.

కాల్మోని వీరులనుండి బయలుదేరిన కోలాహలంవల్ల మారధాన్ పందెపు ఆఖరు వేగ సమీపించినది బోధపడింది. కాబోయే విజయంకు దగ్గరకు వస్తూన్నాడు. మేరధాన్ విజయద్వారం ఆతని నాహ్వనిస్తోంది. గమ్యస్థాన సామీప్యం జిటోపెక్ అడుగులను తొందరపెట్టింది.

రాడ్ సీక్స్ ధ్యమల సతిక్రమించి వెనుకనుండి బ్యాండు వాయిద్యం విని పిస్తోంది. పతక బహూకరణ సమయంలోనే యీ బ్యాండు వాయిద్యం సాధారణంగా వినిపిస్తుంది. ఈ రోజు ప్రత్యేకంగా పరుగు పందెగాండ్ల చక్రవర్తిని వాయిద్యాలు పలుకరిస్తున్నాయి. విజయగ్రేసరుని ఆహ్వానించుటకు మారధాన్ సింహద్వారం తలుపులు తెరుచుకుంటున్నాయి. ఆ మహత్తర క్షణం దగ్గరకు వస్తోంది. వేల సంవత్సరాల క్రిందట పరుగెత్తిన చరిత్రాత్మక వీరుని మహద్దైర గాఢతో పెనవేసుకున్నట్టిది యీనాటి యీమహోజ్వల ప్రవర్తన. ఆ నాడు ఆ వీరుడు “శాంతి సంగ్రహింప బడింద”ని సందేశం యిస్తూ అనువులను కోల్పోయాడు. ఈనాడు మరొక క్షణంలో విజయమందుభల మధ్య ప్రేడియం ప్రవేశిస్తూన్న వీరుడుకూడా ఒక వైనికుడే. ఈతని ఆకాంక్షకూడా శాంతి పరిరక్షణే.

అంతులేని బాధతో పోరాడుతున్నాడు ఎమిల్. ఆతని సర్వస్వం ఒడ్డాడు. తన దేశీయులు ఎంత బలవంతులూ, ఎంత మనోనిశ్చయం కలవారో ఎమిల్ రుజువు పరచ దలచుకున్నాడు. అందమైన తన దేశంకోసం, శ్రమశీలులైన తన ప్రజలకోసం, ఉన్నతాదర్శమైన శాంతి స్థాపనకోసం విజయం సాధించాలనుకున్నాడు, ఎమిల్.

ద్వారం తెరుచుకుంది; విజయనికొరకు నిశ్చింతం. ప్రేక్షకులు ఆవేశంతో రేచినిబడిపోయారు.

అంతులేని ఆ ప్రజల హృద్యానల మధ్య జిటోపెక్ ప్రేడియం చేరుకున్నాడు. రంగులనీపాలు, విజయం గమ్యస్థానం చేరుతూన్నట్టు నూచిస్తున్నాయి. ప్రజల కోలాహలపు కెరటాలు ప్రేడియం గోడలను దాటి లోపలంతా నిండిపోతుంటే, జిటోపెక్ విజయగౌరవంతో లోనికి ప్రవేశించాడు. అతడు ఫిన్ దేశస్థుడుగానే భావింప బడుతున్నాడు.

నలభైదేశాలనుండి నలభైమంది ప్రకటనదారులు, జట్ పేక్ పేరున వణకే కంఠాలతో ఉచ్చరించారు. గవ్యస్థానం చేరుట కింకా కొన్ని వందల మీటర్లుంది. పోరాటం ఆఖరుభాగంలో ఎమిల్ ముఖంలో ధైర్యం ప్రతిబింబిస్తోంది. అతని జుట్టు తడిసి ముద్దయిపోయింది. చెక్కిళ్లు మాడిపోయాయి; నుదురు పాలిపోయింది.

నిటారుగా నిలబడి కాస్త రూడించాడు. వస్త్ర తొడలమీదనుంచి జారి పోతుంది; వెక్కిరించుకుంటూ ఆతనికి ఓపికలేదు.

రెండు అమ్మతల్లివజ్రాలు ఆ పందెపుమాగ్గరిమీదే సాధించాడు జట్ పేక్. అక్కడే, యిప్పుడతను మిగిలిన బలమంతా ఉపయోగించాలి.

గవ్యస్థానం చేరుటకు ఇంకా 200 మీటర్లు పరుగెత్తాలి. మా భావాలన్నీ ప్రార్థనలుగా మారినవి.

“నువ్వు చివరవరకు సాగాలి, తప్పదు, ఎమిల్! మమ్మలను తలచుకో.”

ఎమిల్ పరుగెత్తుతూనే ఉన్నాడు. ఇప్పుడు కణతల నొప్పి, కండరాలలో నొప్పి, పాదాలమీద బొబ్బలు మరచిపోయాడు.

ఫాట్ గ్రాఫ్ల కమెరాల చప్పుడు గట్టిగా వినిపిస్తుంది. కాని 100000 ప్రేక్షకుల అణువులలో యిది అణగిపోయింది. ఒక వీరుని దైర్యాన్ని గురించి ఈ వీరుడే ఏమిటి, మానవాళిలోని ధైర్యగుణాన్ని ప్రసంసించే బయలుదేరిన ఒక పాటలాగుంది, ఆ లక్షకుండి ప్రేక్షకుల కోలాహలం. మానవుని మనోబలం అసాధ్యమవుతున్నదికూడా సాధించగలవని జట్ పేక్ ఋజువుచేస్తున్నాడు. ఒకవారం రోజులలో యిది మూడవ అత్యుత్తమ ప్రజ్ఞా ప్రదర్శనం.

“జట్ పేక్! జట్ పేక్!”

ఆశ్చర్యం, కృతజ్ఞత, ప్రశంసలతో ప్రేక్షకుల హృదయాలు నిండిపోయినవి.

పందెం చివరకు వచ్చింది. ఆ తెల్ల టేపు పిలుస్తోంది. ఎమిల్ విజయం సాధించాడు. దేనికొరకు అతను పోరాడుతున్నాడో, అతనికి తెలుసు. అతను సంతోషంగా ఉన్నాడు. చిరునవ్వు నవ్వుతున్నాడు.

నలభై భాషలలో ప్రపంచ మాయమాలలకు ఈ మరువరాని విజయ గాథ రేడియోద్వారా ప్రసారమవుతుంది.

హష్ట ధ్యానాలు ప్రేక్షకులలో ప్రతిధ్వనులు చేస్తున్నాయి. ప్రకటనాధికారుల వారి మైక్ లలోనుంచి మాట్లాడలేకపోతున్నారు. చెప్పిందే చెబుతున్నారు. ఆ ప్రియమైన పేరును మరల మరల ఉచ్చరిస్తున్నారు.

ఇల్లడగర, మా రేడియోలడగర గట్టిగా అరవలేం; మాట్లాడలేంకూడా. మొఖాలు తిప్పేసుకుంటాం; తలలు వంచుతాం; చెమ్మగిల్లే కళ్ళను కనడకుండా దాచుకుంటాం. ఒకరివైపు ఒకరం చూడమేమి? దేన్నిగూర్చి మనం సిగ్గుపడాలి? నీ కళ్ళలోనూ నీళ్లున్నాయి, నా కళ్ళలో, నీ కళ్ళలో. మనందరి హృదయాలూ హష్టతో అద్రించుకున్నాయి. గర్వం, ఆనందం, కృతజ్ఞతతో మనం నిండిపోయాం.

వైనిక ఆఫీసరు, జేక్ పౌరుడు ఎమిల్, మనందరికి బంధువయ్యాడు. ఆ వ్యక్తి, ఆ నిక్కరుతోనే తన దేశస్థులవద్దకు పరుగెత్తుతాడు. తన దేశానికి తన సందేశాన్ని పంపమని ప్రకటనాధికార్లతో చెప్తాడు. మేమంతాకూడా ఆతనికి అమెచ్చామని ఆతనికి తెలుసు.

ఎవరి సహాయం అక్కర్లేంటాడు. కరడుగట్టిన అలసటంతా ఒక్కసారి ఆతనిని కృంగతీయవచ్చు. ఇంకా కొంచెం ఓపికపట్టాలి.

సోవియట్ (ర్రీ) స్పిరిటర్ యిలా పలకరించింది: “ఎమిల్! నీ పరుగు అద్భుతం.”

ఆమె పశ్చరసు తీసుకువచ్చి యిచ్చింది. కాని తాగకూడదని ఎమిల్ కు తెలుసు. ఆమె ఒక నారింజపండు యిస్తూంది.

అందరికీ అమితమైన సంతోషం కలిగింది. అందరూ ఆతనిని అభినందించారు. తరువాత అందరి అభినందనలకన్న అందమైనది, డానాయెచ్చిన ముద్దు (దీనికొరకే ఫోలోగ్రాఫర్లు నిశ్చిస్తున్నారు.)

ఎమిల్ వేళ : 2 గంటల 23 నిమిషాల 03 సెకండ్లు. మేరథాన్ పందెంలో కూడా ఉత్తమవేళను నిర్మించాడు, ఎమిల్. తన ప్రజలకు మరొక అద్భుతమైన బహుమానం యిచ్చాడు.

అట్టొమైనా దేశస్థుడు కార్నో రెండవవాడుగా ప్రేడియం ప్రవేశించాడు. ఆతనివేళ : 2 గంటల 25 నిమిషాల 25 సెకండ్లు. హార్థ్యానూ తుపాచులాగ చెలరేగాయి. ఆతనిని అభినందించిన మొదటివ్యక్తి జటోవేక్. ఎమిల్, ఆతనిని కాగలించుకొని ఆతని చేతిలో ఒక నారింజతొన పెట్టెడు.

జటోవేక్ యీ పందెంలో పాగ్గానకపోతే, ఒక విదేశీయుడు, కార్నో గలిచేవాడే.

మూడవ స్థానం స్వీడ్ జాన్సన్ ది. వేళ : 2 గంటల 26 నిమిషాల 07 సెకండ్లు. తరువాత తక్కిన వారందరూ ఒకరి తర్వాత ఒకరు, అందరూ అనుభజ్ఞులు, భ్యాతి గాంచినవారు. అందరూకూడా ఎమిల్ మహాబలానికి లొంగిపోయారు.

బాయి (కొరియా) 2 గంటల 26 నిమిషాల 36 సెకండ్లు; కార్వోనెన్ (ఫిన్) 2 గంటల 26 నిమిషాల 41.8 సెకండ్లు, కార్వెరా (లండన్ విజయుడు) 2 గంటల 26 నిమిషాల 42.8 సెకండ్లు.

డోబ్రోస్, పులాక్కా, ఇంగ్లీషు పందెగాడు ఐడెం, దక్షిణాఫ్రికావారు హోవాల్డు, లూబ్, ఆస్లిగ్ (స్వీడ్) డైగాల్ (యు. యస్. ఎ.) కావలిన్ (చిల్) వాన్ డీజాండీ (హాలండు), ఆస్టెన్ (నార్వే) మిక్కోహిటేనిన్ (1946 యూరోపియన్ మీరుడు) తర్వాత వచ్చినవారు. తరువాత, డెబ్బియన్ దేవాడ్డే, దక్షిణాఫ్రికా దేశీయుడు కేట్, సోవియట్ మాసాషెన్కోవ్ వచ్చారు. ఈతని వేళ లండన్ లో కార్వెరా గలిచినప్పటివేళకంటె తక్కువ. దీనిని గట్టి పరుగు పరిమాణాలు ఎంతగా అభివృద్ధి అయ్యాయో బోధపడుతుంది.

ఇతరులకు తెలియనీయడంలేదుగాని, ఎమిల్ చాలా అలసిపోయినాడు. ప్రత్యర్థులతో పోల్చిచూస్తే అంత అలసటచెందినట్లు కనబడదు. కాని యిదివరకెప్పుడూ లేని అలసట అనుభవిస్తున్నాడు. అయినా అక్కడనుంచి కదలుటలేదు. ఆ గమ్యస్థానం దగ్గరే, వచ్చే ప్రతి ప్రత్యర్థిని చూస్తూ వారిని పలకరిస్తూ, వారి అవసరాలు తెలుసుకుంటూ, వారికి వెచ్చనిరుప్పట్లు కప్పుతూ, వారికి పరిచర్యచేస్తున్నాడు. ప్రజలడిగే ప్రశ్నలకు జవాబిస్తున్నాడు. నోటినిండా చిరునవ్వులే. తన ప్రత్యర్థులతో స్నేహంగా మాట్లాడుతూ, ఒలింపిక్ నీతిని ప్రకటిస్తున్నాడు.

“విజయం గొప్పది, అంతకన్నా గొప్పది అందరిస్నేహం.”

“జట్‌వేక్ ! జట్‌వేక్ !” అనే పిలుపులు లక్షకంఠాలనుండి ఆకాశాన్ని చీలుస్తున్నాయి. అతులేని హృదయ కైటం ఆనందంకను అదేపనిగా వస్తూంది. ఎంతోకాలం ఆతనినిగూర్చి మాట్లాడుకోవడానికి, అతని మూడువిజయాలు ప్రపంచ ప్రజలకు ఒక అవకాశం యిచ్చాయి.

విజయవీరవర్ధను, మొరటముగ్గుర్ని ఆహ్వానించినట్లు లాడ్ స్పీకర్లద్వారా తెలియవచ్చింది. ఆవేశంతో, మా జాతీయత వింటున్నాం. 8 రోజులవ్యవధిలో 224 గంటలలో ఎమిల్ జట్‌వేక్ ఒలింపిక్ రికార్డు వేళలలో మూడు అద్భుతమైన విజయాలు పొందేడు. ఇప్పటికి జరిగిన ఒలింపిక్స్ లలో ఎమిల్ ఉత్తమపోటీదారు.

క్రీస్తుకు పూర్వం 776 వ సంవత్సరంలో స్టేడియం పండెం గెలిచిన గ్రీకు పోటీదారు కొరైబా పేరు ఇప్పటివరకు వింటూనేవుంటాం. పెంటాథ్లాన్ పండెం గెలిచిన కోరింతు పౌరుడు జెకోఫెన్ సుగూర్చి కవులు, చరిత్రకారు పొగడుతూనే ఉంటారు. హెల్సింగీ ఒలింపియడ్ లో విజయం గాంచిన జట్‌వేక్ పేరు క్రీడల చరిత్రలో ఒక సువర్ణాధ్యాయంగా చేరిపోతుందా? తప్పక చేరాలి ! మనదేశంలోనే కాదు, యావత్ ప్రపంచంలోనూ ఎమిల్ విజయాలు మూడూ, రేకెత్తించిన హృదయాలు ప్రతిధ్వనిస్తున్నవి; ఈ మూడింటిలో విలువైనది ఆఖరుది.

పందెగాడుగా యిదివరకెవ్వరూ అందుకోని శిఖరాల నందుకున్నాడు, ఎమిల్. ఉత్తమ వ్యక్తిగా శాంతి ప్రియులైన ప్రజా బాహుళ్యపు హృదయాలను వశం చేసి కొన్నాడు.

స్వదేశంలో ఆటగాండ్రేకాదు, కార్మికులుకూడా ఆతనినే ఆదర్శంగా పెట్టుకొని, వారి పనులలో ఉద్దిగ పరిమాణాలు తెస్తూ, దేశంలో సావధాన తత్వం వేగంగా ప్రచారం కావడానికి తోడ్పడుతున్నారు. ఆవిధంగా యీ రంగంలోకూడా ఎమిల్ విజయాలు ఫలవంతములైనవి.

డా నా

మన కథ హద్దులను దాటకుండా, జట్‌పెక్ భార్య డానాను గూర్చికూడా కొంత తెలిసికోవడం న్యాయం.

కొందరు అనుకున్నట్టుకాక, ఎమిల్‌కు డానా అంటే ఎక్కువ అభిమానం. ఆమె ఆతని జీవిత భాగస్వామిమాత్రమే కాదు; క్రీడలలో సహకారి. ఆతనికి సమయానికి ఆత్మవిశ్వాసం కలగజేస్తుంది. ధైర్యం కలగజేస్తుంది. ఉత్తమ విషయాలకు ఆతనిని ప్రేరేపిస్తుంది.

ఆమె ఒకసారి ఇలా అన్నది:

“ప్రతి పెద్ద పండుగలోను ఆతని ప్రక్కనే ఉన్నాను నేను. ఆతని ప్రక్కన భౌతికంగా లేకపోయినా, నా ఆస్తి ఆతని ప్రక్కనే ఉంటుంది. ఆతనితోపాటు అన్ని అలజళ్లు, అన్ని యిల్లుబులు, అన్ని బాధలు అనుభవిస్తాను. ఆతను బాధ బాధపడితే నేనూ బాధపడతాను: ఆతని పోరాడుతూంటే నాలో ఉన్న మనోశక్తి సంతనూ ఆతనికి అందిస్తాను.

“నే నాతని ప్రక్కనున్నానని ఎమిల్‌కు తెలుసు; ముఖ్యంగా ఆతనిలోని బలం క్షీణించి ఆఖరుదశకు వచ్చినప్పుడు, ఆతని సహజీవ ప్రవర్తనలలో నాకుకూడా భాగముందని ఆత నన్నప్పుడు నాకు యెంతో సంతోషంగా ఉంటుంది.”

చిన్నప్పటినుంచి డానాను ఆటలమీద అభిలాష. గ్రామరస్కూలులో ఆమె ప్రదర్శనలు అసాధారణమని గుర్తించబడినవి. ఒక్క ఆటలలోనే కాదు, చదువులో కూడా తెలివితేటలు కనబడేది. ‘ఎథ్లేటిక్స్’లో ఇతర పిల్లలను ఓడించేది. వాలీబాల్, హాండ్ బాల్ ఆటలలో ప్రవహించేది. బాగా యీదుతుంది. జిమ్నాస్టిక్స్ చేస్తుంది.

అలాగే, లాటిన్ భాషలోను, ప్రకృతిశాస్త్రంలోను అభిలాష ఎక్కువ.

చిన్నతనంలో “అమ్మ! హాండ్ బాల్ ప్లేయినింపుతున్నాం. అందుచేత ఆలస్యంగా వస్తాను” అంటూ వుండేది డానా, చిల్లితో.

హాండ్ బాల్ కు తన జీవితం అర్పిస్తుంది. తనతోటి ఆటగాండ్ర మధ్య ఆమె కున్న అసందం మరెక్కడా ఆమెకు లేదు. ఇక్కడ, యీ చిన్న హాండ్ బాల్ క్లబ్బులోనే ఒక క్రొత్త ప్రపంచమూది తెర తొలగింది. ప్రపంచమంతా గులాబీ రంగులతో నిండి లేచని, కఠినమైన పని చేస్తేనేగాని కొంత విశ్రాంతికి అర్హులైన వర్షదని ఆమె మొదటిసారి గ్రహించింది. ఈ వూరూ హాండ్ బాల్ ఆటగాండ్ర నందర్ని సన్నిహితం చేసింది. వారికోసం డానా అగ్నిప్రవేశానికికూడా ఐకండు.

ఆటస్థలంలో యీ వికమత్యం అందర్ని ఆకర్షించింది. అజ్ఞాతంలోనున్న హాండ్ బాల్ ఆటగానిని ముందుకు తీసుకువచ్చింది. హాండ్ బాల్ జట్టుకు విజయం

తర్వాత విజయం చేకూరింది. డానా, ఆటలో తన శక్తిని రక్షించుకుంటూ, దాడిచేయ గల శక్తికల ధీరవనిత.

ఆమె ఎడ్లెటిక్సుకు చాలా ఆలస్యంగా వచ్చింది. ఆయినా ఆలస్యమనేది లేవనడానికి ఆమె తార్కాణం. ఆమె జావలిన్ చేత ధరించేసరికి 28 సంవత్సరాల వయసు. జావలిన్ విసురుటలో ప్రావీణ్యం సంపాదించేసరికి యింకా ఆలస్యమయింది. హేండ్ బాల్ జట్టునుండి దూరమయిపోవుట ఎంతమాత్రం ఆమెకు యిష్టం లేదు. అవకాశ వారి గ్రామంలో అవకాశాలుకూడా తక్కువ.

జావలిన్ విద్యలో ప్రావీణ్యం సంపాదించి, పండేలలో విజయం సాధించిన తర్వాతకూడా, హేండ్ బాల్ ఆటమీదే ఆమె అభిమానం. ఈరోజు ఆమె తన స్వస్థలానికిపోతే ఒకసారి హేండ్ బాల్ ఆడితేనేగాని, ఆమెకు తోచదు. ఆటలరుతువులకు మధ్య, యీ ఆట ఆడితే మంచి తయారీలో ఉండవచ్చునని ఆమె అభిప్రాయం.

డానా - ఎమిల్ నాంపత్య జీవితాన్ని గూర్చి ముందు అధ్యాయాల్లో చెప్పే ఉన్నాను. ఎమిల్ ప్రదర్శనలమీద డానా ప్రభావం ఉన్నట్లే, డానా ప్రదర్శనల మీద ఎమిల్ ప్రభావంకూడా ఉంది. సరియైన ట్రెయినింగు లేనిదే విజయాలు సాధించుట కష్టమని ఎమిల్, డానాకు నచ్చచెప్పేడు. మానసిక శక్తి ఎంత ప్రధానమో కూడా డానాకు తెలియజేశాడు. ట్రెయినింగులో యీ శక్తియొక్క అవసరం నొక్కి చెప్పేడు. వాతావరణం ఎలాగున్నా, ప్రతిరోజూ ట్రెయినింగు తప్పకూడదు. జీవిత సౌఖ్యాలనుకూడా త్యజించవలసి ఉంటుంది.

ట్రెయినింగు విషయంలోనూ, పోటీల విషయంలోనూ కొన్ని నిశ్చితమైన ఉద్దేశాలుండాలి. ఆ ఉద్దేశాలు వ్యక్తియొక్క సామర్థ్యానికి మించి ఉండకూడదు. ఉద్దేశాలు నెరవేరుతాయన్న విశ్వాసముండాలి. వాని నిర్వహణకు శక్తివంధన లేకుండా కృషిచేయాలి.

“డానా! 40 మీటర్లు విసరాలంటే, అది సాధ్యమనే విశ్వాసముండాలి నీకు.”

“డానా! 46 మీటర్లు నీవు విసరాలంటే, అది నెరవేరుటకు నీ యావత్తు మనోబలాన్ని ఉపయోగించాలి.”

“డానా 50 మీటర్లకు విసరాలనా నీ ఉద్దేశం. నీ మనస్సులో రోజుకు 100 సార్లు ఆ పరిమితిని దాటి విసరాలి. ఆ భావం నీ యావత్తు చువస్సును నిండి ఉండాలి.” ఇలా శిక్షణ గరపుతూ వుండేవాడు, ఎమిల్.

ఒక క్రొత్త కార్యం సాధించే ముందు యిద్దరికీ యివీ సంభాషణ. ఎమిల్ కు సాంకేతిక విషయాలు అంతగా ప్రధానం కాదు.

డానా ఎమిల్ అభిప్రాయాన్ని స్వీకరించి, అనుసరించేది. ఎప్పుడూ అలా అనుసరించినందుకు విచారించలేదు. ఆమెకు శిక్షణ ప్రతినిత్యం పరిపాటయింది. ఆమె అద్భుత ప్రదర్శనలు ఎమిల్ సలహాకు నిదర్శనాలు.

డానా జావలిన్ విసరుటలో ఎప్పుడు, ఎలా అభిలాష చూపింది ?

అది 1946 వేసవి. వ్యాయామశిక్షణ విద్యాలయంలో యింకా డానా విద్యార్థిని. ఎస్టేటిక్సులో శిక్షణ కామె నక్కడకు పంపారు. ఇప్పటివరకూ, హేండ్ బాల్ ఆడుతూండేది. ఎస్టేటిక్సులో ఆమెకు ప్రత్యేక అభిమానం లేదు. ఇక్కడకూడా వీలయితే సాయంత్రం బంతి ఆట ఉంటే ఆమెకు చాలా సంతోషం. ఆమె బంతిని తీసుకొని ప్రత్యర్థుల మధ్యనుంచి దాటుకొని, తప్పించుకొని పోతుంటే ఆమె సౌందర్యం, చాకచక్యం అద్భుతంగా ఉంటుంది. తన జట్టువారు బంతిని తన దగ్గర నుండి తీసుకొనడానికి ఉంటుంటే వాడు గాని వీలులేకపోయేది.

ఒంటరిగా కాలక్షేపం చేయుట ఆమెకు బాగా తెలుసు. బంతి మెట్రిక్ వాసిలో చెట్టు మొవలునుండి అవతలకు పంపించుట ఆమె ప్రత్యేకత. ప్రతిసారి ఆమె దీనిని చేయగలదు. అందుచేత ఛాంపియన్ షిప్ పండేలలో డానా ప్రమాదకరమైన ప్రత్యర్థినిగా భావించబడేది.

చదువులో చాలా చురుకులేనది చూపింది. డానాలో హాస్యరసంకూడా ఉంది. చాలా పాటలుచచ్చు. వినోదకరమైన ఒక క్రొత్త భావాన్ని ప్రచారం చేయుటకు ఆమె తర్వాతనే.

జావలిన్ విసరుటలో ఆమె ప్రావీణ్యం అరుకోకుండా తెలిసింది. ఆమె శిక్షణ కార్యక్రమంలోకూడా ఇదొక అంశమంటారు. డానా ఏ విధమైన భావం కలిగించలేకపోయింది. ప్రావీణ్యం ఉందనిగాని, లేదనిగాని చెప్పలేం. సరియైన ఫక్టీలో జావలిన్ పట్టుకొనగలుగుటే కష్టమైపోయింది. తిన్నని చేతితో జావలిన్ విసరుట కలవాటుకాలేదు (ఇప్పటికికూడా ఆమెలో అదే లోపం).

అది కాకుండా, తన శక్తిసంతా ఉపయోగిస్తుంది. సాంకేతిక విషయాలను గురించి ఆమెకు ఆలోచించుటకే వీలులేదు.

అభ్యాసం అయిపోయింది. ఉపాధ్యాయుడు జావలిన్ల కట్ట పట్టుకొని పోతున్నాడు. అందులో ఒక జావలిన్ కనబడలేదు. వెనక్కు తిరిగి చూచేసరికి ఏం చూశాడు!

డానా జావలిన్ దొంగిలించింది. దాన్ని తన యిష్టం వచ్చినట్టు విసురుతూంది. ఫౌంటేన్ వెన్ పట్టుకున్నట్టు పట్టుకుంది. చేయివంచి విసురుతూంది. అప్పుడవకాత్తు ఆమె చెవి చీరుకుపోలేదు.

అయినా ఆ ఉపాధ్యాయుడు ఆమెను వారించకుండా చూస్తున్నాడు. ప్రతి సారి 30 మీటర్లదూరంలో గడ్డిలో గుచ్చుకుంటుంది, జావలిన్.

ఇక్కడే భవిష్యత్తులో ఒక ఒలింపిక్ విజయం సాధించే వ్యక్తి బయలుదేరిందన్న మాట.

ఈ హేండ్ బాల్ ఆటకత్తెలో ఒక అసాధారణ ప్రశ్న గుప్తమై ఉందని సుప్తం.

మొదట, జావలిన్ విసరుటలో శాస్త్రసంబంధమైన జ్ఞాన సంపాదనకు ఆమె కుతూహలం చూపలేదు. హేండ్ బాల్ జట్టు కిదేమి ఉపయోగపడుతుంది, కాని రాను

కాదు, యీ ఆటలో ఎక్కువ ప్రజలు సాధించుట కవకాశముందని గ్రహించింది. అప్పటినుండి, యీ రంగంలో ఆమె అందరినలహాను కోరేది, స్వీకరించేది.

త్వరగా ఆమె అసాధారణ బుద్ధిలం యిందులో ప్రకాశించుట ప్రారంభించింది. ఉపాధ్యాయుడు ఏ విషయంకూడా రెండుసార్లు చెప్పవలసిన అవసరం ఉండేదికాదు.

దానా త్వరగా అన్ని విషయాలు గ్రహించింది. వారి పాఠశాలా క్రీడోత్సవంలో పాల్గొని 34.70 మీటర్లు విసిరి, మొదటి బహుమానం పొందింది.

విద్యాభ్యాసం పూర్తిచేసి ఉత్తర ఆదర్శాలలో, ఉద్దేశాలలో, సత్సలహాలలో, ఫాటోగ్రాఫులలో, ట్రేయినింగు పథకాలలో, ఒక కొత్త జావలిన్ తో దానా విద్యాలయం వదిలింది.

ఆమె కున్న తెలివితేటలవల్ల మొదటి ఛాంపియన్ షిప్పులలో పాల్గొనగలిగింది. ఆమె శిక్షణ అయిపోయిన 14 రోజులకల్లా 35.64 మీటర్లు విసిరగలిగింది. నేషనల్ ఛాంపియన్ షిప్పుల రికార్డుకు దగ్గరగా వచ్చింది. రికార్డు : 36.50 మీటర్లు.

ఆ రోజులలో శ్రీమతి యీ ఆటలలో పాల్గొనుట అరుదు. జావలిన్ విసిరుట మరీ అరుదు. ఒక అజ్ఞాత శ్రీమతి యింటి ప్రావీణ్యం సంపాదించిందా అని, ఆశ్చర్యంతో ప్రజలు చెవులు నిక్కబెట్టుకొని వినుటకు ప్రారంభించారు.

రాష్ట్రాలలో నివసించుటవల్ల పోటీలలో ఒక సంవత్సరం వెనకబడిపోయింది, దానా. అది ఏలా జరిగిందో పాఠకులు ఊహించుకోగలరు. ఒక జావలిన్ పట్టుకొని ఊరు బయటకు అభ్యాసం నిమిత్తం ఒక యువతి వెళ్ళితే యిరుగుపొరుగువాళ్లు, బంధువర్గం నానామాటలు అడుగుతూ ఆచారం. ఆమె ఏదో తప్పుపని, పిచ్చిపని చేస్తూన్నట్టు అందరిభావన. అందుచేత జావలిన్ విసిరుటయందు ఎక్కువ అభిలాషలేనివారు, ఆ ఆటకు త్యజించుటలో ఆశ్చర్యంలేదు. దానాకు హేండుబాక్ ఆటయందు యింకా మోజుపోలేదు. 40 మీటర్లు విసిరినా జావలిన్ గడ్డిలో గుచ్చుకోకపోతే, విసిరిన వ్యక్తికి ఎంత విసుగుగా ఆకాభంగంగా ఉంటుందో ఆలోచించండి. గడ్డిలో గుచ్చుకోకుండా భూమిమీద పడివుంటే ఆ విసుగు లెక్కలోనికిరాదనే విషయం అందరికీ తెలిసినవే.

ఒకపథకం ఒకరి సలహా లేకుండా శిక్షణకు ప్రయత్నిస్తే దాని ఫలితమింతే.

ఆ రోజులలో దానా యీ అభ్యాసం వదిలివేయుటకు ప్రయత్నించేసింది. 1947 లో ఆమె ఛాంపియన్ షిప్ గెలిచిన మాటనిజమే గాని, ఆమె ప్రదర్శనం అంత బాగుండలేదు. జావలిన్ 32.36 మీటర్లుమాత్రమే పోయినది. పోటీలలో ఆమె అయిష్టంగానే పాల్గొన్నది. అప్పుడప్పుడు పోటీలకు ఆహ్వానం అంగీకరించేది. పాయింట్లు గెలుచుటకు ఆమెను ఆహ్వానించేవారు. హైజంపులో, డిస్కుస్ త్రోలో, 100 మీటర్ల పందెంలో రాష్ట్రీయ పోటీలలో ఆమె సాధారణ శ్రేణికి వైన ఉండేది.

ప్రత్యేకంగా డిస్కుస్ త్రో అంటే ఆమెకు ఎక్కువ యిష్టం ఒకప్పుడు జావలిన్ కంటే దీనిమీదే ఎక్కువ మక్కువ వుండేది. ఎందుచేతనంటే, డిస్కుస్ గడ్డి మీద ఎలాపడినా యిబ్బందిలేదు.

ఒకసారి పోలెండుకు ప్రయాణం నిశ్చయమైనప్పుడు, ఆమె శిక్షణమీద ఎక్కువ శ్రద్ధ మాపుట మొదలుపెట్టింది. ఆ పర్యాయం క్రేకోపట్టణంలో మంచి ప్రదర్శన మిచ్చింది. 36.05 మీటర్లు విస్తరతతో ఆమె జాతీయ రికార్డుకు కొంచెమే వెనక బడింది. మొదటి అంతర్జాతీయ పోటీలో విజయం ఆమె ఆశలను రేకెత్తించింది.

జయప్రసంగా జావలిన్ విస్తరతలో ప్రష్ట చూపించుటకు డానాను ఒక అవకాశం ఉంది. ఆమె కొన్ని సాంకేతిక లోపాలను సవరించుకొని, ప్రతినిత్యం శిక్షణ పొందవలసివుంది.

హేండ్ బాల్ పట్ల ఆమెకు అభిలాష. చాలా విచారంతో, తన జట్టు మిత్రుల వద్ద ఆమె నెలవు తీసుకుంది. ఆ తరువాత సంవత్సరం లండన్ లో జరిగే ఒలింపిక్ పోటీలలో పాల్గొనుటకు తయారు కావలసివుంది. 40 మీటర్లు విస్తరత దుర్లభమయిన పనికాదు; ఏమయినా అభ్యాసం చేయవలసిన అవసరమాత్రం ఉంది.

డానా - ఎమిల్ జంట, ఒకరి నొకరు ఎక్కువగా తెలిసికొంటున్న సమయం లోనే ఒలింపిక్ పందేలకు శిక్షణను తీవ్రం చేయవలసి వచ్చింది. ఎమిల్ ఆదర్శం, తన దేశానికి ప్రతినిధిగా పోరాడాలన్న కుతూహలం, ఆమెను తీవ్రమైన కృషికి పురిగొల్పాయి.

ఆమెను జయం వరించింది. లండన్ వెళ్లేవారికి పరీక్షలుగా పరిగణించబడ్డ నేషనల్ ఛాంపియన్ షిప్పులలో 40 మీటర్లు దూరం విసరింది. నేషనల్ రికార్డును భగ్నం చేయుటేకాక, లండన్ కు టికెట్టు సంపాదించింది, డానా.

అదొక అన్భూతమైన ప్రయాణం. విమానంలో డానా, ఎమిల్ ప్రక్కన కూర్చోంది. ఆమె జావలిన్ లను ఎమిల్ జాగ్రత్తపరచేడు. లండన్ లో స్త్రీలను పురుషులకు దూరంగా ఉంచారు. అందుచేత ఒకర్నొకరు అరుదుగా కలుసుకొనే వారు.

డానా, విదేశాలలో పోటీలలో పాల్గొనడం ఇది రెండవసారి. మొదటిది క్రేకో నగరంలో. రెండవది ఈ ఒలింపిక్ పోటీ.

మొదటి తరగతి పోటీలో డానా పాల్గొనుట కిదే ప్రథమం.

ఆమె ఆటలో ప్రారంభదశలో మాత్రమే ఉన్నది. అదీకాకుండా, ఉష్ణ వాయువులనుంచి ఆమె బాధపడింది. అలసిపోయింది. బలహీనంగాకూడా ఉంది.

అయినా అందరూ అనుకున్నట్లుంటే ఆమె బాగానే నిర్వహించింది. ఇదివరకటి ఆమె ఉత్తమ ప్రదర్శనానికి దరిదాపుగా వచ్చింది. 39.64 మీటర్లు దూరం విసరింది. ఆమె 7 వ స్థానానికి వచ్చింది. చివరి ఘట్టంవరకు 4 వ స్థానంలో ఉంది. అంత్య పోటీలో ముగ్గురు ఆమెను వెనక్కు త్రోసేరు.

సోవియట్ పోటీదార్లు హాజరు కాకపోవుటతో, ఇదివరకటి ప్రపంచ రికార్డు స్థాపించిన ఆస్ట్రీయా దేశస్థుడు హెర్బాబామా బంగారు పతకాన్ని గెలిచాడు. ఆతనిదే ఒలింపిక్ రికార్డు 45.47 మీటర్లు.

జావలీన్ విసరుటలో అభ్యాసం తీవ్రం చేయాలనే కృతనిశ్చయంతో డానాయంటికి తిరిగి వచ్చింది. ఈసారి ఆమెది 7 వ స్థానం. ఇంక 4 సంవత్సరాలలో ప్రపంచానికి తన ప్రజ్ఞ చూపించుటకు నిశ్చయించుకుంది.

తిరిగివచ్చిన వెంటనే జాగ్రత్తగా శిక్షణ ప్రారంభించింది. కొద్దికాలంలోనే జాతీయ రికార్డుపై అభివృద్ధి చూపించింది. సెప్టెంబరు 12న వియన్నాలో 40.56 మీటర్లు విసిరింది.

1949 ఆటలపోటీలకు క్రమశిక్షణతో తయారయింది; మంచి ఫలితాలకొరకు ఆశించింది. ఈ శిక్షణ ఆమె శక్తిని హెచ్చించింది, అభివృద్ధికి పునాదిపడింది.

ఈ సమయంలోనే జట్‌వేక్ సహచరిగా ప్రేమ్‌నగరానికి వచ్చింది, డానా. ఇక్కడ అభ్యాసానికి ఎక్కువ అవకాశాలు ఉన్నాయి. మంచి ఉపాధ్యాయులు కూడా ఇక్కడ లభ్యమయ్యారు.

ఆమె శారీరకబలంకూడా వృద్ధికావాలి. చలికాలంలో ఆమె పురుషుల జావలీన్‌తో అభ్యాసం చేసింది. దానివల్ల 1300 గ్రాములు. దానితో వందలసార్లు విసరుట అభ్యాసం చేసుకొంది. దీనివల్ల ఆమె కండరాలు బలవంతమయ్యాయి. అందుచేత 'విసరే వాళ్ళకుజం' అనే జబ్బుతో ఆమె బాధ పడలేదు.

వసంతకాలంలో ఆమె పరుగెత్తుట, ఉరుకుట అభ్యాసం చేసింది. దానితో ఆమె బ్రెయినింగు పూర్తి అయింది.

అన్నిరంగాలలోను ఆమె నిర్వహణ, సాధన హెచ్చింది. ప్రతి పోటీలోనూ అభివృద్ధి చూపగలిగింది.

ఆ ఆటల ఋతువులో ఆమె కపజయమనేదే లేదు. జాతీయరికార్డును అనేక సార్లు భగ్నమొనరించింది.

19. VI కాకోలో 42 మీటర్లు

16. VII బ్రూనోలో 44.02 మీటర్లు

4. IX కాశీలో 45.27 మీటర్లు.

సెప్టెంబరు ఆఖరుకు, బుఖారెస్టులో జరిగిన అంతర్జాతీయ పోటీలో పాల్గొంది. ఆమె పద్ధతికి బాగా మెరుగు వచ్చింది. పరుగెత్తి విసరుట ఆమెకు ఎంతో సులభమైంది. ఆమె 46.82 మీటర్లు ప్రదర్శనం, ఆమె పరిచితులకెవ్వరికి ఆశ్చర్యం కలిగించలేదు. డానా అత్యుత్తమ ప్రదర్శనంతో ఆ ఆటలకాలం సమాప్తమయింది. సోవియట్ పోటీదాన్ల తర్వాత, ప్రపంచ విఖ్యాతులలో 5 వ స్థానం ఆమెకు లభించింది.

1950 ఆటల ఋతువుకొరకు ఆమె ఆశతో ఎదురు చూస్తోంది. బ్రెస్లెల్‌లో జరిగే అంతర్జాతీయ పోటీలో తన ప్రజ్ఞ చూపించదలచింది. కాని దుర్వృష్టవశాత్తు పరిస్థితులు మారినవి.

ఆ వసంతంలో నల్లసముద్రంమీద, సోవిటీరపు ప్రదేశంలో సోవియట్ క్రీడా సంఘ అతిథులుగా ఎమిల్, డానాలు కొన్ని సుఖదినాలు గడిపారు,

జావలిక్ విసరే సోవియట్ ఉపాధ్యాయునితో ఆమె కక్కడ పరిచయమయింది. ఆమె ఆతనివద్ద త్రేయినింగు పద్ధతులతో తరిఫీదయింది. ప్రపంచ రికార్డు సృష్టికర్త స్మిర్నిట్సికియా చాలా కఠినమైన తరిఫీదు పొందినది. ఆమె బరువులను ఎత్తి విసురుతుంది. తన బలాన్నింతా ఉపయోగించుటకు ఒక యినుప కడ్డీతో శిక్షణ పొందుతుంది. ఈ కడ్డీ ఒకటిన్నర మీటర్లు పొడుగుంటుంది; దాని బరువు 10 పౌండ్లు.

మోకాలు వంచి, యా కడ్డీని స్మిర్నిట్సికియా విసురుతుంది. ఈ విధంగా చేస్తే కాళ్లకు పని ఉండదు. పని అంతా శరీర మైభాగంజే. శిక్షణలో ముఖ్యమూత్రమది. విసరినప్పుడు సోవియట్ స్త్రీలు తమ శరీరమంతా విసరే మార్గంపైనే నిలుపుతారు. దానాకు ఈ పద్ధతి అనుకూలం కాదు. ఫిన్లిష్ పద్ధతి ఆమె కిష్టం.

1950 ఆటల రుతువులో ప్రథమ పోటీలలో దానా అంతగా ప్రావీణ్యం చూపలేకపోయింది. పోలండ్ లో జరిగిన అంతర్జాతీయ పోటీలో ఆమె సుశువుగా విజయం పొందింది. 42.22 మీటర్లు విజయం ఆమెకు సంతృప్తి కలిగించలేదు. ఆమె హంగరీ పోటీలో 48.43 మీటర్లు విసురుట అందరికీ ఆశ్చర్యం కలిగించింది. ఇది ఆమె 'ట్రాక్' దుస్తులలో ఉండగానే మొదటి 'రాండ్' లోనే జరిగింది. ఆమెకే యిది ఎంతో ఆశ్చర్యం కలిగించింది. జావలిక్ ఎగరెగిరి 'రికార్డు' మార్కును దాటి గుచ్చుతుంది. ప్రపంచ స్థానాలలో యిది 4 వ స్థానం ఆమెకు లభింపజేసింది.

యూరోపియన్ ఛాంపియన్ షిప్పులకు, ఆమె ఆశాపూరిత హృదయంతో వెళ్ళింది. కాని, ఆశాభంగం కలిగింది. ఆమెకు జలుబుచేయుటమూలాన బలం క్షీణించింది. అదీ కాకుండా, నిర్వాహకులు ఆమెకు 'సస్లయి' చేసిన జావలిన్ గట్టిగా ఉన్నాయి. 41.84 మీటర్లలో 3 వ స్థానం ఆమెకు లభించింది.

1951 వ వసంతంలో ఆమెకు జబ్బుచేసింది. అయినా పోటీలో గెలిచింది. 48.01 మీటర్లు విసర గలిగింది.

ఒక నెల తర్వాత బుడాపెస్టులో ఒక పోటీలో పాగొంది. తాను అత్యుత్తమ తరిఫీదులో ఉన్నదనుకుంది. వాతావరణం, పరిసరాలు ఆమెకు అనుకూలంగా ఉన్నాయి.

ప్రతినారి ఆమె ప్రదర్శనంలో అభివృద్ధి కనబడింది. ఆఖరుకు ఆమె అద్భుత ప్రదర్శన మిచ్చింది. 49.90 మీటర్లు విసరింది.

ఇది బాంబు ప్రేలినంత పనిచేసింది. సోవియట్ స్త్రీ పోటీదాల్లకు భీతికలిగించింది. అంటే, ఆమె ప్రదర్శనం అద్భుతశ్రేణికి ఎగిరిందన్నమాట.

ఆమె శిక్షణను యింకా తీవ్రంగా చేయుట మొదలుపెట్టింది. ఒక్కరోజు కూడా త్రేయినింగు మానలేదు. నవంబరు 1 వ తేదీనుంచి వాతావరణస్థితి ఎలాగున్నా, జావలిన్ తో ఆమె కనబడేది. ఒక్కసారైనా, నాలుగు గోడలమధ్య ఆమె త్రేయినింగు అవలేదు. క్రిస్మస్ లో, పర్వతప్రాంతాలలో కొంత విశ్రాంతి తీసుకుంది. ఫిగ్రువరిలో కొంత బలం చేకూర్చుకుంది. ఆ తర్వాత ఆటల వేళవరకు తీవ్రంగా అభ్యాసం చేసింది. పోటీకి ముందు 3 వారాలుమాత్రం తీవ్రత తగ్గించింది.

శీతకాలంలో శరీరస్థితిని శక్తివంతం చేసికొనేందుకు ప్రయత్నించింది. చిన్న పరుగులు, హైజంపులు ఆమె అనుదిన కార్యక్రమం.

4 కిలోబరువులు విసరుటకుకూడా ప్రయత్నించింది. పర్వతాలలోకూడా ప్రతిరోజూ ఆమె ఇనపక్కడిలను విసరుట అలవాటు చేసుకొన్నది. ఇవి 80 సెంటీ మీటర్ల పొడుగు, రెండున్నర పౌండ్లబరువుకలవి. ట్రెయినింగు వేళలలో సుమారు 50 సార్లు బలమంతా ఉపయోగించి విసరేది. మామూలుగా పరుగుతో, ఒక్కొక్కసారి 40 మీటర్లు విసరేది.

సాయకాలం 'చప్టె ఎక్స్ పాండర్'తో అభ్యాసంచేసేది. ఈ అభ్యాసంమీద ఎమిల్ శ్రద్ధమాపి సరిగా చేస్తూండో లేదో పరీక్షించేవాడు.

జట్ పేక్ యిటి హేలులో ఒక స్వీడిష్ నిచ్చెన, ఎక్సేతాడు ఉన్నాయి. దానా కొరకు ఎమిల్ వీనిని తయారుచేయించాడు. ఆటల కుటుంబంలో చాలా ఉపయోగమంది.

దానా, ఎమిల్ ఇద్దరూ క్రిస్టుస్ సెలవులు పర్వతప్రాంతాలలో గడిపారు. అనవసరంగా ప్రమాదం వచ్చిపడుతుండేమోనని ఎమిల్, స్కై-యింగ్ చేయలేదు. దట్టమైన మంచులోమాత్రం పరుగెత్తుతూండేవాడు. దానాను పర్వతంమీదనుండి పొడుగాటి తాటితో పైకిలాగి, క్రిందికి దింపుతూండేవాడు. ఇలాగ చేస్తూన్నప్పుడు దానా ఒకసారి క్రిందపడిపోయింది. భుజం ఎముకలు జారిపోవుటవల్ల చెయ్యి ప్రేళ్ళొడిపోయింది. అంతగా నొప్పివల్ల కాకపోయినా, ఒలింపిక్ పండలలో అవకాశం పోయిందొకదా అని ఎంతగానో వీడ్చింది. జావలిన్ విసరేవాళ్ళకు భుజం కదిలిపోయిందంటే ఎంత ప్రమాదమో చెప్పాలా? అకస్మాత్తుగా దానా నవ్వింది. ఎమిల్ కు ఆశ్చర్యంవేసింది. దేవుడా, 'యిది ఎవంచెయ్యొకదా!' అనుకుంది. అయినా దీనివల్లకూడా ట్రెయినింగుకు అంతరాయం కలుగుతుంది. కొద్దిరోజులలోనే అనుదిన అభ్యాసంలోకి దిగింది. హెల్సింకి ఆశలు మళ్ళీ చిగిర్చాయి. పరిస్థితులు సానుకూలంగా ఉన్నాయి. కాని, ఒలింపిక్ అభ్యర్థులు ఎంత జాగ్రత్తగావుండాలో రుజువయింది.

ఫిబ్రవరిలో దానా ప్రత్యేకపు ట్రెయినింగులోకి దిగింది. ప్రారంభంలో జావలిన్ అతి జాగ్రత్తగా విసరేది; వారానికి రెండుసార్లు పురుషుల జావలిన్ తో అభ్యాసం చేసేది.

ట్రెయినింగ్ సమయంలో 50 మీటర్లు 10 సార్లు అతి వేగంగా పరుగెత్తేది. పరుగుకు, పరుగుకు మధ్య 150 మీటర్లు నడచేది.

ఫిబ్రవరి అంతంలో 'ప్లాట్ర హార్డింగులు' అభ్యాసం చేసింది. ఈ కార్యక్రమం మే సెల అంతంవరకు సాగింది.

ఏప్రిల్లో, దానా 40-50 సార్లు విసరుట అభ్యాసం చేసింది. ఒక్కొక్కటి 40 మీటర్ల పొడవు. 6-10 సార్లు పూర్తి బలంతో విసరేది.

ఏప్రిల్ చివరకు ఆమె సాధారణంగా 45 మీటర్లు విసరేది. కీవ్ లో 46 మీటర్లే. జాతీయ ఛాంపియన్ షిప్పులలో 46.62 మీటర్లతో గెలిచింది. ఏప్రిల్ నా పోటీ

ఉన్నప్పుడు, బ్రెయినింగు కార్యక్రమం ముగిసేస్తుంది. 14 రోజులలో విసురులు 60 వరకు హెచ్చించి నెమ్మదిగా 20 కి తగ్గిస్తుంది.

ఈ విధంగా డానా తన జీవితంలోకల్లా పెద్ద పండ్లమైన ఒలింపిక్ పోటీకి బ్రెయినింగుంది.

జాతీయ ఛాంపియన్ షిప్పుల తరువాత, ఆమె కొంచెం అలసిపోయింది. కొంత విశ్రాంతి కోరింది. దక్షిణ బోహీమియాలో హైజంపు ఛాంపియన్ మోడ్రబోవాతో. కొన్నిరోజులు గడపింది. ఆట్టే బ్రెయినింగు కాలేదు. వారు యాత, బోటుషి కాన్సు, ఆతపన్నానంచేస్తూ కాలం గడపినారు. పూర్తిగా విశ్రాంతి తీసుకొని, క్రొత్త లంతో డానా హెల్సింగీకి చేరుకుంది. ఆమె ఆటపద్ధతులను మెరుగుపర్చింది. మంచి తయారీలో ఉంది. 1.45 మీటర్లు (4 అడుగుల 9 అంగుళాలు) హైజంపు చేయగలదు; 16 అడుగుల 5 అంగుళాలు 'లాంగ్ జంప్' చేయగలదు. 12 మీటర్లు బరువు విసరగలదు. జావలిన్ 46 మీటర్లు పంపగలదు; ఒక్కొక్కప్పుడు 46.80 మీటర్లవరకు విసరగలదు. ఇదంతా నాలుగురోజులకు పోటీ జరుగుతుండగా.

ఇది శుభకూచకం. సాధారణంగా బ్రెయినింగులోకంటే పోటీలో 4 మీటర్లు ఎక్కువ విసురుతుంది. ప్రతి విసురుకు మనస్సు కఠినంగా కేంద్రీకరించాలి. ట్రయినింగులో యిది కష్టం. బ్రెయినింగులో విసురులు తక్కువదూరం పోవుటకు యిదే కారణం. 50 మీటర్లవరకు విసరగలవని, ఆమెకు విశ్వాసం కలిగింది. అందుచేత 50 వ స్థానం ఆమెకు తప్పకుండా రావచ్చు. ఈ సంవత్సరం సోవియట్ వారంతా 50 మీటర్లు విసరగలిగారు. వారిలో ఒకరిని బహుళా డానా ఓడించగలదు.

కాశ్మీరుగా చూస్తే, డానా మంచితయారీలో ఉంది. ఈ సంవత్సరం ఆమె ఫక్కి విషయంలో చాలా కష్టపడింది. లోపాలను సరిదిద్దకుంది. చాలవరకు ఆమె విసురు ఎవంవైపుకు వెళ్ళిపోతుంది. ఇంకా చెయ్యి వంచేస్తూంది. ఫిబ్బువ్వారా ఆమె ఫక్కి సవరించుకుంది. ఆమె తన లోపాలను తెలుసుకుంది.

చాలా సంవత్సరాలు బోటనవేయి చూస్తుంటే, మొదటివేలితో జావలిన్ పట్టుకొనేది. మధ్యవేయి ఉపయోగించుట ఫిబ్బులపద్ధతి. కాని డానా తన పద్ధతిని మార్చవలచుకోలేదు.

ఒకరోజు హెల్సింగీలో, ఒకరిఫరీ ఆమె బ్రెయినింగు పద్ధతిని కనిపెట్టి చూచాడు. ఆమె ఫక్కిని అతడు ప్రశంసించాడు. కాని ఆమె జావలిన్ పట్టుకొనే పద్ధతి అతనికి అంతగా మనస్కరించలేదు. డానాకు ఏమి తోచిందో ఎవరూ చెప్పలేదు. ఆరిఫరీ తనజీవితంలో ఎప్పుడూ జావలిన్ విసరలేదేమో కాని అతడు ఫిన్ దేశస్తుడు. ఆమె ఫిన్నిషు పద్ధతి ననుసరించి జావలిన్ పట్టుకొనేది. దాని ఫలితం అమృతం. ఆమె ఫిన్నిషు పద్ధతి ననుసరించే విసరింది. 45 మీటర్లు దూరానపడింది. ఆమె బంగారు పతకాన్ని సంపాదించింది.

ఒక దివ్య గాథ

అనగా, అనగా...

ఒక విఖ్యాత పరుగు పందెగాడు. జావలిన్ విసరే ఆమెను ప్రేమించాడు. ఆమెకూడా ఆతనిని ప్రేమించింది. వారిద్దరికీ వివాహమయింది.

హెల్సింగ్లో ఒలింపిక్ ఆటలనుధ్యయి దివ్య ప్రేమగాథ, యింకా మనోహరంగా వర్ణించబడుతోంది. హేలివుడ్లో యీ ప్రేమగాథను ఫిల్ము తీయుటకు కూడా ఎవరూ సాహసించరని, ఒక అమెరికన్ రిపోర్టు వ్రాశాడు. ఇదంతాగా వాస్తవానికి దూరమైనదయినా యిదంతా నిజం; ఆ రోజే, ఆ గంటలోనే...

కాస్త ఆగండి. మనకి అంత తొందరెదురు. ఈ గాథ వివరంగా చెప్పదగింది, వివదగింది.

రెండవసారి ఎమిల్ తన మనోబలాన్ని ప్రక్షిప్తించుటకు బయలుదేరుతూంటే, దానా దుష్టులను మార్చుకొనే గదిలో కొంచెం విశ్రాంతి తీసుకుంటూంది. ఒక మూలకు పోయి, చెవులమీద ఒక ముతకగుడ్డ కప్పకుంది.

ఆమెకు పందెం మాచుటకు వెళ్లుట యిష్టమే. ఎమిల్ రిక స్థానంకొరకు ఆసించాడు. కాని కఠినంగా కృషిచేయాలి. ఆమె ప్రేక్షక స్థానంలో ఉంటే, తన జావలిన్ విసరే పోటీసమయానికి ఆవేశం ఎక్కువవుతుంది. కాస్త, చేతులు వణికిపోతాయి. 5000 మీటర్ల పరుగుపందెం అయినవెంటనే జావలిన్ విసరేపోటీ ప్రారంభం.

దానామీద చాలా బాధ్యత ఉంది. తన దేశపు కీర్తిని నిలబెట్టి, ప్రజల ఆశలు నెరవేర్చాలంటే ఆమె చాలా కష్టపడాలి. ఈసారి ఎమిల్ పాస్గానే పందెనికి ఆమె వెళ్ళలేదు. స్టేడియంనుండి హస్తాధ్వనాలు చెలరేగుతూంటే, తలమీదనుంచి రక్తకూడా కప్పకుంది; తన రాబోయే పోటీమీద తన మనస్సును కేంద్రీకరించదలచింది.

ఈ సంవత్సరం ఆమె, లోపరహితంగా తరిగిపోయింది. ఈసారి ఆమెకు విజయం తప్పదు. తన జావలిన్ల పట్టుకొని శీతోష్ణస్థితిని ఖాతరుచేసుకుంటూ, త్రెయినింగుకని వెళ్తూంటే, ఆమె చేపలుపట్టడానికి వెళ్తూందని అందరూ అభిప్రాయపడేవారు సాయంకాలాలు అలసిపోయి యింటికి తిరిగివస్తే, ఒక్కొక్కప్పుడు ఎమిల్ వంటచేయవలసివచ్చేది.

ఒక క్రీడల విలేజిరి పిచ్చివిశ్వాసంతో, ఎమిల్ రిక బంగారు పతకాలను, దానా ఒక బంగారు పతకాన్ని గెలుస్తారని వ్రాశాడు. అంత వివేకం మరేవైనా ఉంటుందా! ఈ క్షణంలో ఆ విషయం ఎందుకు జ్ఞప్తికివచ్చింది: అనేక రోజులనుండి ఆమెకు ఆవేశం, అశాంతి ఎక్కువయినాయి. అయినా అలాగే జావలిన్లు విసురుతూనే ఉంది. తన పోటీ ఎలా పరిణమిస్తుందోనని ఆమె తనలో తాను ఆశ్చర్యపోతూంది.

ఎందుచేత ఇలా ఆయిపోతుంది. ఎమిల్ వలె, ఆమెకూడా ఆటలే తన జీవితప్రధానోద్దేశంగా భావిస్తూందా ?

ఉదయం, ప్రారంభపు పోటీలలో సోవియట్ వారు డానాను మించారు. చూడినా 46.28 మీటర్లు, జబీనా 45.95 మీటర్లు విసిరారు. డానా 45.75 మీటర్లు మాత్రమే.

ఈసారి యిదివరకన్నడూ చూపని పట్టుదల చూపుటకు నిశ్చయించింది. డానా. ఆఖరుదశలో ఎమిల్ పోరాడినట్లు పోరాడుటకు ఉద్దేశించింది. అప్పుడు ఆమెకు రివ ఫ్లానం వస్తుంది. కాని, గోర్కొవోవానుమాత్రం ఓడించితీరాలి.

మొదటి విసురులోనే ఆమె బలం, ఆమె మనోబలం పూర్తిగా ఉపయోగించాలి. పోటీ పెక్కుగంటలు సాగుతుంది. ఉత్సాహం తగ్గిపోతుంది; అలసట, ఆందోళన ఎక్కువవుతాయి. మొదటి మూడు ప్రయత్నాలలోనే ఆమె పూనికతో విసరాలి.

అకస్మాత్తుగా ప్లేడియంలో కోలాహలం బయలుదేరింది. పెద్ద తుఫానువలె ఉంది. హష్ ధ్వనిలు. అంతా నిశ్శబ్దం. డానా తన తలమీద కప్పుకున్న రద్దీ లాగి పారేసింది; ఒక్క గెంతువేసి ప్రేక్షకస్థానాలవైపు పరుగెత్తింది. అప్పుడే జావలిన్ పోటీలకు అభ్యర్థులకు పిలుపువచ్చింది.

ఎవరైనా పరుగుపందెపు ఫలితం చెప్తారేమోనని, డానా నలువైపులా చూచింది. సోవియట్ ట్రైయిన్ మార్కోవ్ కనబడ్డాడు; డానా అతనిని అడిగింది. “ఎమిల్ గెల్చాన”ని అతను చెప్పేడు. డానాకు యీ సువాస్త్ర మొట్టమొదట చెప్పగలిగినందుకు అతను సంతోషించాడు.

డానా కృతజ్ఞత తెలియజేసింది. భర్త విజయం ఆమెకు ఏమగుబలం ప్రసాదించింది. బలం, ధైర్యం, ఆమెలో పోసినట్టయింది. అడుగు నిల్బరంగా వేస్తూ నడచింది.

బంగారు పతకం చేత ధరించి, విజయ పీఠంపై అపూర్వ గౌరవం పొంది, మెట్టుదిగి అప్పుడే వస్తున్నాడు ఎమిల్. ఆమె తన భర్తను కలుసుకొంది. డానా ఆతనిని తొందరగా అభినందించి, తన పోటీస్థలానికి వెళ్ళింది. అంత్యసౌటీకి అందరూ సిగ్గుగా ఉన్నారు.

దేశస్థానమంచి వచ్చిన కల్స్సీ అప్పుడే జావలిన్ విసురుటకు తయారుగా ఉన్నది. ఆమె 46.28 మీటర్లు విసరింది.

తర్వాత డానా జావలిన్ ధరించింది. పత్రికా ఫోటోగ్రాఫర్లు కేమేరాలు ఆమెవైపు తిప్పి తయారుగా ఉన్నారు.

“నేను గెలుస్తానని అనుకుంటున్నారా” అని నవ్వింది, ఆమె విసరడానికి తయారుగా నిలచి. ఆమె హృదయంనిండా ఎమిల్ విజయగర్వమే. జావలిన్ గట్టిగా పట్టుకుంది; శిరస్సు వైకెత్తింది; ఎదురుగుండా స్థలమంతా ఒకసారి పరి

కించింది. ఆకస్మికంగా ఎమిల్ మాటలు జ్ఞాపకమొచ్చాయి : “మార్కుకు ఆవలకు విసురుతుకు మానసికశక్తి ఉండాలి.”

ఇప్పు డీమెకు ఆ శక్తి ఆవహించింది. విజయం సాధించుటయం దామెకు విశ్వాసం కలిగింది.

ఒక్క చిన్నపరుగు; వేగం కొంచెం అధికం చేసింది; జావలిన్ వెనుకకు వేసింది; బలవంతా ఉపయోగించింది, జావలిన్ విసరి గాలిలోకి పంపించింది.

దానా, ఆమెకున్న బలం, ప్రావీణ్యం, ప్రష్ణ, విశ్రాంతిలేకుండా చేసిన అభ్యాసఫలితం అంతా ఆ క్షణంలో ఉపయోగించింది.

జావలిన్, ఆమె చేతులకు వదలి చాలా ఎత్తుగా గాలిలోకి ఎగిరింది. అందంగా క్రిందికి దిగింది. 50 మీటర్లు, మార్కుకు దూరంగా పచ్చగడ్డిని దూసుకుపోయింది.

రిఫరీలు కొలత లేపులతో వచ్చారు. నోటీసుబోర్డుమీద పెద్ద నల్లటి అక్షరాలతో ప్రకటన :

50.47 మీటర్లు - క్రొత్త ఒలింపిక్ రికార్డు.

స్టేడియం హృద్ధాన్వయంతో నిండిపోయింది. ఆ అద్భుత ప్రదర్శనకు అంతులేని అభినందనలు ఆమెకు ముంచెత్తినవి.

పోటీనిగూర్చి మరి చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. ఈ పోటీ రి గంటల కాలం జరిగింది. ఆమె మరి విసరవలసిన అవసరం లేకపోయింది. మొదటి విసురులోనే యావచ్చుకొని ఉపయోగించింది. కాని దానాకు బలమైన ప్రశస్తి చుడీనా ప్రతి విసురులో అభివృద్ధి చూపగలిగింది. ఆఖరు ప్రయత్నంలో 50.01 మీటర్లు విసిరింది.

ఆటగాండ్రందరూ “దానా!” “దానా!” అని కేకలువేయ మొదలు పెట్టారు. “ఘరా!” “ఘరా!” అని చుడీనాను ప్రోత్సహించుటకు సోవియట్ల కేకలు వేశారు.

పోటీ అయిపోయిన తర్వాత చుడీనా, జవినా, గోర్బకోవాలు దానాను కాగలించుకొని అభినందించారు. సోవియట్ శిక్షకుడు యిలాగన్నాడు : “నా శిష్యురాండ్రలో ఒకరు గెలిచినట్టే ఉంది, నాను.

ఈ విధంగా దివ్యగాధ నిజమయింది :...ఒకరోజే, ఒకగంటే ఎమిల్, దానా యిద్దరూ చెరోక బంగారు పతకాన్ని గెలిచారు. ప్రపంచ ప్రారంభంనుంచి ఒలింపిక్ ఆటలలో, మొట్టమొదటిసారి దంపతులిద్దరూ చేతిలో చేయివేసికొని, ఒకే సారి రెండు విజయాలు సాధించారు.

జెకోస్లావేకియాలో ఒలింపిక్ విజయం పొందిన స్త్రీలలో యీమె ప్రథమం. ఆమె గౌరవాంధ్రం స్టేడియంమీద జెక్ పతాకం మరొకసారి ఎగిరింది. జెక్ జాతీయగీతం ఆ చల్లని గాలిలో మూడవసారి వీనులకు విందుగా వినిపించింది. ఆమె పట్టుదల, కృషి, మానసిక శక్తి విజృంభించినవి. దానాకు విజయం హస్తగతమైంది.

ఒలింపిక్ సమాప్తి

16 వ ఒలింపిక్ ఆటలు సమాప్తమయినవి. చరిత్రదృష్ట్యా, క్రీడలదృష్ట్యా, ఒలింపిక్ ఆశయాలదృష్ట్యా యిదివరకటి ఆటలకన్నా ఉత్తమశ్రేణికి చెందిన వీ యేటి ఫలితాలు. ప్రపంచపు టన్నిదేశాలు పాగొన్నవి. మొట్టమొదటిసారి సోవియట్ పండ్లగాడ్లు పాగొన్నారు. వారికికూడా విజయాలు లభించినవి. వివిధదేశాలకు, జాతులకు, రాజకీయ అభిప్రాయాలకు చెందిన అనేకమంది పరస్పరం స్నేహసాహాద్యాలతో ప్రవర్తించి, ప్రపంచశాంతికి శంఖుస్థాపన జేశారు.

ఎమిల్ డే ఎప్పుడూ పరుగులలో ప్రథమస్థానం. ఇతర సమయాలలో తన ప్రజలమధ్య కాలం గడుపుతాడు. ప్రజా రాజ్యమైన చైనానుండి వచ్చిన ప్రతినిధి వర్గాన్ని తన మిత్రులతో కలిసివెళ్ళి పలకరించాడు. ఈ వర్గం ఆలస్యంగా వచ్చుట చేత ఆఖరు ఉత్సవంలో పాగొని, ఒలింపిక్ సభ్యత్వాన్ని మంజూరుచేసుకొని, వారి సానుభూతిని తెలిపింది.

ఫిన్లిష్ డే మొక్రటిక్ యువకులలో ఎమిల్ ఉపన్యసించాడు. ప్రపంచశాంతి పట్ల తన అభిప్రాయాలను వారికి తెలియపరచాడు.

ఒలింపిక్ వ్యాయామ పోటీలో గెలిచిన సోవియట్ పండ్లగాడు, చూకారిన్ మాటలుకూడా అందరినీ ఆకర్షించాయి : “ఈ ఒలింపియడ్ అన్నిటికన్నా ఎక్కువైంది. ప్రపంచంలో కార్మికులు, ఆటగాండ్లు, శాంతిగా జీవితాలను గడుపుట కిచ్చగిస్తారన్న విషయంలో నా నమ్మకం హెచ్చింది.”

ఒలింపిక్ పతాకాన్ని మడతపెట్టేరు. ఒలింపిక్ స్టేడియం నిర్జనమై, కూన్యంగా కనబడింది. ప్రపంచ యువకులు, వీడ్కోశ్చతో, కరచాలనాలతో తమ మైత్రిని దృఢతరం చేసికొన్నారు. ఒలింపిక్ జ్యోతిని ఆర్పినారు. మిగిలింది బూడిదమాత్రం కాదు. అదొక దివ్యభావం. క్రీడలలో ఉత్సాహం కనబరచిన ప్రపంచ యువకుల హృదయాలలో ఆ జ్యోతి ఆరలేదు. ప్రపంచపు టన్ని అంచులకు ఒలింపిక్ భావాన్ని వారు మోసుకుపోయారు.

ఇదివరకు సగర్వంగా, యిలా గనేవారు : “రెండు ప్రపంచయుద్ధాల తర్వాత కూడా, ఒలింపిక్ భావం సజీవంగా ఉంది.”

అదే ఒక గొప్ప విషయం కాదు. యుద్ధాలనుండి బయటపడుటతోనే ఎవరూ సంతృప్తిపడ నవసరంలేదు. అన్నిటికన్న ముఖ్యమైనది అసలు యుద్ధాలను నివారించుట. హెల్సింకిలో జరిగిన యీ ఒలింపిక్ ఆటలు, ఈ ఒలింపిక్ సంస్థను యీ ఉత్తమ ఆదర్శంతో నింపినవి.

ఆటలలో ప్రత్యర్థులు ఒకరినొకరు ఆలింగనం చేసుకొన్నారు. ఈ ఉన్నతా దర్శనంలో వారికి గల నమ్మకాన్ని కరచాలనాలద్వారా ప్రకటించారు. ప్రపంచంలో

ప్రజలందరూ ఒక్కటే ప్రవృత్తిగలవారని, అందరూ పరస్పరం ప్రేమించుకొంటారని వారు సంతోషంతో గ్రహించారు.

ఒలింపిక్ శాంతి తత్వం ప్రపంచమంతా యింకా ప్రాకటమవుతున్నప్పుడు; ఒక వంక ఒలింపిక్ పంచేలు జరుగుతుంటే, కొన్ని ప్రాంతాలలో యింకా యుద్ధం కొనసాగుతుండడం విచారకరమైన విషయం.

హెల్సింగ్గీలో సమావేశమైన యువకులు, యీ పరిస్థితులను ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది. ఉత్తమ ఒలింపిక్ ఆదర్శం ఒక్క క్రీడారంగాలో మాత్రమే అటు కావలసింది కాదు. ఈనాటి యువకులు ఆవేశపు టాకలిని తృప్తిపరచుకునే ఆటలలో పాల్గొనుటలేదు. వారి ఉద్దేశ ఆదర్శం ప్రపంచానికి ప్రయోజనకారి అని, దాని సందర్భానికి గౌరవించాలని వారి ఉద్దేశం.

హెల్సింగ్గీలో వారు గడపిన ఆనందమయ దినములు ప్రపంచక్రీడల వీరుల ఉద్దేశాలను ధృవపరచాయి. ఈ ఉద్దేశాలతో వారి స్వదేశాలకు వెళ్ళి, వాటిని ప్రచారంచేయుటకు వారు నిశ్చయించుకున్నారు.

విలువైన అనుభవాలతో, క్రొత్తవిజయాలవల్ల కలిగిన విశ్వాసంతో, ఆనందంతో జేక్ ఆటగాండ్రు స్వదేశానికి తిరిగివచ్చారు. వారి దేశానికి గౌరవం తెచ్చారు. వారి సాహసం, ధైర్యం, శాంతిప్రియత్వం అన్ని దేశాలవారిని ఆకర్షించాయి.

“మాకు వప్పజెప్పిన కార్యాన్ని మేము నిర్వహించాం” అనగలిగాడు, జేక్ జట్టు నాయకుడు, సగర్వంగా.

క్రేన్ సగర వీరుల్లో వారి ప్రయాణం విజయోత్సవంగా వుంది. హార్వర్డునా లో, పుష్పప్రదానాలతో ప్రజలు తమ కృతజ్ఞతను తెలియజేశారు. అందరికీ న్నా జట్లోవేకు ఎక్కువ సన్మానం జరిగింది. క్రీడారంగాలోనేకాక, అన్నిరంగాలలోను యువకులు ఉత్తమ ఆదర్శాలకొరకు జీవించవలసివుందని ఎమిల్ సందేశం యిచ్చాడు.

కొత్త రికార్డులు

ప్రతిష్టతో, ప్రఖ్యాతితో ఎమిల్ ఇంటికి తిరిగివచ్చాడు. ఇప్పటికింక విశ్రాంతి తీసుకోవడానికి సమయం వచ్చిందని ఎవరైనా అనుకుంటు కవకాశం ఉంది. కాని అంత సాధించిన వ్యక్తి యింకా ఎక్కడవలం కూర్చుకోవాలి అనుకున్నాడు.

ఎమిల్ పద్ధతి వేరు. బలం విక్రాంతి వల్లకాదు, యింకా ఎక్కువ కృషివల్ల సంపాదించాలి.

హెల్సింగ్ లో ప్రపంచంలోని ఉద్దమ పరుగు పందెగాళ్ళందరినీ ఓడించాడు, ఎమిల్. బలిపింక్ రికార్డులను స్థాపించాడు. 5000 మీటర్ల పందెంలో మాత్రం జర్మన్ పేడే యొక్క వేళను కొంచెం అతిక్రమించగలిగాడు. అందుచేత తన వేగాన్ని మరల పరీక్షించుటకు ఉద్వీగ్నమవుతున్నాడు.

ఒకేవాలో జరిగిన 5000 మీటర్ల పందెంలో అక్టోబరు 5 వ తేదీన పాల్గొన్నాడు. వేళలు: మొదటి కిలోమీటరు 2 నిమిషాల 47 సెకండ్లు; రెండవ కిలోమీటరు: 5 నిమిషాల 35 సెకండ్లు; 3 వ కిలోమీటరు: 8 నిమిషాల 28.2 సెకండ్లు, 4 వ కిలోమీటరు: 11 నిమిషాల 17.2 సెకండ్లు.

4 కిలోమీటర్ల వేళలు ప్రకటించబడగానే, ప్రేడియం అంతా హర్షధ్వనాలతో నిండిపోయింది.

ఎమిల్ వేగం అధికంచేయుటకు ప్రయత్నించేకాదు. కాని చేయలేకపోయాడు. అయినా, ఆ ఏటి కదే ఉద్దమవేళ. ఆతని వేళ: 14 నిమిషాల 06.4 సెకండ్లు. కాని, తన బలిపింక్ రికార్డుకంటే తక్కువవేళ.

ఒకసారి గతక మంచి తయారీలో ఉంటే, దానిని పూర్తిగా వినియోగించాలంటాడు, ఎమిల్.

ఆరురాలు కాలం ఆసనికి మంచి అనుకూలమైనది. ఆసని ప్రష్ణ ప్రదర్శించుటకు, తక్కువదూరం పరుగు నందేలలో ప్రష్ణగల ప్రయత్నలు చేశాడు. అందుచేత పెద్ద దూరాలకే పోటీచేస్తాడు. 15 మైళ్ళకు, 25 కిలోమీటర్లకు, 30 కిలోమీటర్లకు పున్న ప్రపంచ రికార్డులను భగ్నంచేయ దలచాడు. మొదటి రెండు రికార్డులు, ఫిన్నిష్ మేరథాన్ పరుగు పందెగాడు మిక్కో హెటే నెగ్గుతు చెందినవి. ఆఖరుది సావియట్ దేశీయుడు మాస్కా చెంకోవ్ ది.

మొట్టాకా అదవి ప్రేడియంలో అక్టోబరు 26 వ తేదీని రికార్డులమీద దాడి ప్రయత్నం ఏర్పాటుయింది. దురుదృష్టవశాత్తే, వాతావరణం బాగాలేదు. రాత్రంతా వర్షం కురిసింది. తెల్లవారగట్ల 4 గంటలకు కిటికీలోనుండి బయటకు చూచాడు, ఎమిల్. వర్షం పరుగుమార్గంమీద అలాగే కురుస్తూవుంది. చిన్న చిన్న నీటిగుంటలు పెద్ద చెరువులయిపోయాయి.

“ఇప్పుడైనా వర్షం ఆగితే, పరిస్థితులు చక్కండతాయి.” కాని, వర్షం ఆగలేదు. 5 గంటల తర్వాత దేవుడు దయవలచాడు. క్రమంగా వర్షం తగ్గిపోయింది.

ఇంక పరుగుమార్గం బాగుచేయాలి. అసలు మార్గం మంచిది. అదీకాక, మార్గాధికారి వైబీరా ఎంతో కష్టపడి, పందెం ఒకగంటకు ప్రారంభమవుతుందనగా, మార్గమంతా పూర్తిగా బాగుచేయించాడు.

ఎమిల్ గడియారంలాగ పరుగెత్తేడు. తన పథకం ప్రకారం, వేళలలో తేడా లేకుండా పరుగెత్తేడు. ప్రతి కిలోమీటరుకు అభివృద్ధి కనుపించింది. 10 కిలోమీటర్ల

81 నిమిషాల 48 సెకండ్లలో పరుగెత్తేడు. తన రికార్డు భగ్నమైనట్లు పథకంకంటే 18 సెకండ్లు ముందున్నాడు. 17 వ కిలోమీటరులో అతివేగంగా పరుగెత్తేడు. వేళ : 8 నిమిషాల 04.6 సెకండ్లు. ఇప్పటికి 40 సెకండ్లు ముందున్నాడు. ఒకగంట అయ్యేసరికి 18,970.80 మీటర్లు పూర్తిచేశాడు. ఇది అద్భుత ప్రదర్శనం. చాల దేశాలలో యిది జాతీయ రికార్డులను స్థాపించి ఉండేది.

ఎక్స్ప్రెస్ ట్రెయిన్ వలె పోతున్నాడు. మొదట హెటేనెన్ 15 మైళ్ళ ప్రపంచ రికార్డును భగ్నమైనట్లు. ఎమిల్ 15 మైళ్ళ మార్కును 1 గంట 16 నిమిషాల 26.4 సెకండ్లలో దాటేడు. తరువాత రెండవ రికార్డు భగ్నమైంది. జిట్ పెక్ వేళ : 1 గంట 19 నిమిషాల 11.8 సెకండ్లు; హెటేనెన్ వేళ : 1 గంట 20 నిమిషాల 14 సెకండ్లు.

అన్ని మంచి ఫలితాలు, మాడేసి చొప్పున వస్తాయి. ఎమిల్ ముందుకు సాగి పోతున్నాడు. 8 వ రికార్డుకూడా భగ్నంచేస్తాడనే అందరి నమ్మకం. ఇంకా 5 కిలో మీటర్లు పరుగెత్తవలసి ఉంది. దూరం తక్కువే.

ఎమిల్ సులువుగా పరుగెత్తుతున్నాడు. ఆయాసపడుటలేదు. వేగం ఏమాత్రం తగ్గించకుండా పరుగెత్తుతున్నాడు. కండరాలబాధ లేకపోతే అంతేచాలు. అలాగయితే ప్రపంచ రికార్డులను సంతోషంగా పరుగెత్తగలడు. అచ్చప్రం : ఈసారి అలాంటి అవాంతరమేమీ లేదు.

ఆఖరు ఘట్టం 16 నిమిషాలలో పరుగెత్తేడు. ఆతని కాళ్లు అతి వేగంగా ఆతనిని తీసుకుపోతున్నాయి. వారి ప్రశంసాపూర్వక హృద్ధానాలు ఆతని ప్రదర్శనకే కాదు; ఆతని అందమైన పరుగెత్తే ఫక్కిని ప్రేక్షకులు మెచ్చుకుంటున్నారు. అనేక ప్రాంతాలనుంచి వచ్చిన జనం, వ్రేగేసుండి వచ్చిన ఆతని విధేయులు, కొరియన్ అతిథులు ఆఖరు ఘట్టంలో ఆతనికి అమితమైన ప్రోత్సాహమిచ్చారు. 80 కిలోమీటర్లు పూర్తిచేసినవాడు, యిత వేగంగా ఆఖరు ఘట్టంలో పరుగెత్తగలడని ఎవరైనా వ్రాపించారా!

పరుగెత్తుతూ, జిట్ పెక్ తన్ను ప్రశంశిస్తూన్న వారికి కృతజ్ఞతాపూర్వకంగా చేతులూపాడు, తా నమకున్న కార్యాన్ని సాధించగలిగాను కదా అని. ఆతనిలో సంతోషం పొంగుతుంది. చిహ్ననవ్వు పెదవులమీద తాండవమాడుతుంది.

ప్రేక్షకుల లాభినిపేరు అలాగ అరుస్తూనే ఉన్నారు. ఆఖరు మీటర్లలో ప్రజోత్సాహం కట్టలు తెగింది.

గమ్యస్థానం దాటేడు. 8 వ ప్రపంచ రికార్డు ముక్కలయింది.

హెటేనెన్ రికార్డులు రెండింటిని, ఒక్కొక్క నిమిషం చొప్పున భగ్నం చేశాడు. మాస్కో పెన్ కోవ్ యొక్క ప్రపంచ రికార్డును ఒకటిన్నర నిమిషాలతో భగ్నం చేశాడు.

ఆతని వేళలు :

15 మైళ్లు : 1 గంట 16 నిమిషాల 26.4 సెకండ్లు.

25 కిలోమీటర్లు : 1 గంట 19 నిమిషాల 11.8 సెకండ్లు.

80 కిలోమీటర్లు : 1 గంట 35 నిమిషాల 23.8 సెకండ్లు.

ఆతని క్లబ్ మిత్రుడు ట్రేనిస్లావ్ జంగ్ వర్త్యుయెక్కు అద్భుత ప్రదర్శనం, ఎమిల్ కలిగించిన ఆనందాన్ని అధికం చేసింది. ఆ రోజునే 800 మీటర్లు 1 నిమిషం 48.7 సెకండ్లలో ఆతను పరుగెత్తాడు. (మొదటి 400 మీటర్లు 53 సెకండ్లలో పరుగెత్తాడు) ఆ మరుసటిరోజు 1000 మీటర్లు 2 నిమిషాల 21.2 సెకండ్లలో పరుగెత్తాడు. ఇది ప్రపంచ రికార్డువేళ.

జి. టో. పే. క్, ప్రపంచస్థాయిలో మరొక పరుగు పందెగాడు జెకోస్లో వేకియాలో బయలుదేరేడు.

సుందరమైన బహుమానం

జియప్రదమై 1952 వ సంవత్సరం సమాప్తమవుతుంది.

ఆఖరు నెలలు జి. టో. పే. క్కు సంతృప్తికరంగానే ఉన్నాయి. ఒలింపిక్ ఆటలలో మరే యితర ఆటగాడు చూపని సామర్థ్యాన్ని చూపేడు. స్వదేశంలో ప్రపంచ రికార్డులను భగ్నంచేశాడు. సోదర మానవుల గౌరవాన్ని, నిర్మలప్రేమను చూరగొన్నాడు. యువకులకు ఆదర్శంగా తయారయ్యాడు.

ఒలింపిక్ సంవత్సరంలో, జి. టో. పే. క్ క్రీడాంగంలో తన జీవిత పరమావధిని చేరగలిగాడంటే, మానవునిగా ఆతడు ప్రపంచ యువకు బృందానికి మాగ్గదర్శకుడయ్యాడన్నమాట.

ఆటగానిగా, జి. టో. పే. క్ చేసిన సేవకు బహుమానంగా దేశంలో అత్యున్నత గౌరవమైన “ఆర్డర్ ఆఫ్ ది రిపబ్లిక్”, ప్రభుత్వం, ఆతనికి సమర్పించింది.

ఇంతవరకు యీలాంటి గౌరవం, ఆర్థిక రంగంలో ప్రశంసాపూర్వక సేవ చేసినవారికే బహూకరింపబడినది. ఇప్పుడీ ప్రధానంవల్ల, జీవితంలో క్రీడల ప్రముఖ స్థానాన్ని ప్రభుత్వం గుర్తించినదని స్పష్టం.

ప్రజారాజ్యయోగ్కు అభివృద్ధికి జి. టో. పే. క్ విజయాలు తోడ్పడతాయని ప్రభుత్వ అభిప్రాయం. ఎమిల్ ప్రదర్శనాలు యువకులకు, వారు అనుసరించవలసిన మార్గాన్ని చూపినవి. కార్మికులలో పనిమీద దృష్టి ఎక్కువైనది.

క్రీడల నైతిక ప్రయోజనాన్ని యీ బహుమానం ప్రకటించింది. నైతిక విషయాలు జీవితంలో ప్రధాన ఫలితాల నొసగునని వేరే చెప్పనక్కర్లేదు.

స్వదేశప్రేమ ఎంతటి కార్యసాధనకై నా మార్గదాయక మగునని యీ గౌరవ ప్రదానం రుజువుచేస్తోంది. ఎమిర్, తన శక్తినంతనూ యీ దేశభక్తినుంచే సంపాదించాడు. ఆలాగే ఆత డొక ఆదర్శ సయ్యాకు. ఎమిర్, ఒక జ్యోతివలె అనేక అగ్నుత కార్యసాధనలకు ఇతరులను పురిగొల్పాడు.

పరస్పర ప్రేమకు, సహకారానికి క్షీడ లేవిధంగా తోడ్పడుతాయో, మానవ చరిత్రలో అవి ఎంత ప్రముఖపాత్ర వహించగలవో ఒలింపిక్ ఆటలు రుజువు పరిచాయి.

ఎమిర్ జట్ పేక్ మేరథాన్ సింహద్వారం ప్రవేశించి గుఖప్రదమైన భవిష్యత్తుయొక్క విజయాన్ని, నాశనంలేని శాంతిసందేశాన్ని ప్రపంచానికి చాటుటతోకూడా యిది రుజువయింది.

ఈ విధంగా జట్ పేక్ ఒక సుందరమైన బహుమానాన్ని పొందేడు. తన కొరకు, సదయవ్యవయాలైన అందరికొరకు యీ గౌరవాన్ని సంపాదించేడు.

తుదిఘట్టం : 1953 - అజేయండు

1953 క సంవత్సరం ఎమిర్ జట్ పేక్ కు అరుకూలంగా ప్రారంభం కాలేదు. ప్రపంచ రికార్డు పరుగుల పందేలలో పాల్గొనుటకు వీలులేకుండా నొప్పులు బయటదేరినవి. మామూలుగా నడచుటకుకూడా వీలులేకుండా వచ్చింది. టాన్సిర్ స్ ఆపరేటు చేయించుకోవలసి ఆసుపత్రిలో కొన్నిరోజు లుండిపోవలసి వచ్చింది.

బుఖారెస్టులో జరిగిన యువజనోత్సవానికి వెళ్ళినప్పుడు అందరూ ఆతనిమీద కనికరపడ్డారు. ఆతనిమీద ఆశలుమాత్రం పెట్టుకోలేదు. ప్రవీణులు చాలామంది ఆతనికి భవిష్యత్తు లేదన్నారు. అయినా బుఖారెస్టు సమావేశానికి వెళ్ళుట మాన దలచుకోలేదు. ఎమిర్ స్వయంగా అనేకమంది ఆటగాండ్రను ఆహ్వానించాడు. వారందరూకూడా శాంతి, స్నేహాలను ఆటగాండ్రు అభిలషిస్తున్నారని రుజువు చేయుటకు వస్తున్నారు.

పోటీదాగ్లకు శత్రువు వేడి, ధర్మామిటర్ లో పాదరసంవలె ఎప్పుడూ యింతగా మైకెక్కలేదు. మొదట సాయంకాలాలే ప్రేయినింగ్ య్యేవాడు, ఎమిర్. కాని ఆ శీతోష్ణస్థితికి అలవాటయిపోయిన తర్వాత, విశ్రాంతి లే దతనికి. పగలుకూడా ప్రేయినింగ్ య్యేవాడు.

సోనియన్ దూరపు పరుగు పందెగాను కుటుంబగూర్చి మొట్ట మొదట వారు కలిసినప్పుడే అనూశ్రీవ్, ఎమిర్ తో చెప్పేడు. 5 కిలోమీటర్లు తాను, అనూశ్రీవ్, 14 నిమిషాలలోపున పరుగెత్తి నప్పుడు, కుటుంబు రెండవస్థానం లభించింది. పంచేనికి ముందు కుటుంబుతో తెలియనిగయ్యాడు. కాని ఎమిల్ తు అనూశ్రీవ్ అన్నా, కోవాక్స్ అన్నా ఎక్కువ గౌరవం.

తీరా పందెం ప్రారంభమయినప్పుడు, అతనికి వీర్ధ్యిగూర్చే ఆత్మత. ప్రేక్షకులు యీ పందెంగురించి కుతూహలంతో ఎగురుచూస్తున్నారు. ఎమిర్ అస్వస్థతగా ఉన్నట్టు అంరికి తెలిసింది. 30 సంవత్సరాల వయసు దాటినవాడు ఏమీ సాధించలేవని అందరి అభిప్రాయం.

పందెం ప్రారంభం ఆక్షణియంగా ఉంది. కుటుంబ ఒక్కసారి మూడుకు అతివేగంతో పరుగెత్తేడు. ఎమిర్ మాత్రం, క్రిమర్ధంగా పథకాలుసారం పరుగెత్త సాగేడు. అప్పుడప్పుడు తన ప్రత్యేకాలు కోవాక్స్, అనూశ్రీవ్ ఎక్కడున్నారోనని వెదుక్కు తిరిగి చూచేవాడు.

అనూశ్రీవ్, కోవాక్స్ మంచితయారీగో లేరు. కుటుంబ త్వరగా అలసిపోతాడనుకున్నాడు, ఎమిర్. కాని కుటుంబ అలసిపోకపోవుటే కాక తనకు, ఎమిర్ తు ఉన్న తేడాను వృద్ధిచేస్తున్నాడుకూడా. ఎమిర్, దాడికి తయారౌతున్నాడు. 3 వ కిలోమీటరులో ఆతనిని కలుసుకొన్నాడు. ఎమిర్ తన ప్రక్కకు వచ్చావని చూడగానే, వేగం హెచ్చించి, తేడా మరల 30 మీటర్లవరకు తీసుకుపోయాడు. కుటుంబ సామర్థ్యం, వేగం తనవాటితో పోల్చిచూచుకొని, మనసులో ఒక లెక్కవేసికొన్నాడు. ఎమిల్ అతనంత అజేయుడే అయితే, యీ వేగాన్ని నింపుకొన్నట్లయితే, అతనిని కలుసుకోలే ననుకున్నాడు ఎమిర్. కోవాక్స్ తనతోనే ఉండి, చివరికొక్క ప్రయత్నంచేసి తన్ను దాటిపోతాడు; తనది 3 వ స్థానం అయికుంటున్నాడు ఎమిర్.

రెండున్నర ఘట్టా లింకా గవ్యస్థాన ముందనగా పరిస్థితి యిది. పందెంలో క్లిష్టమయి వచ్చినప్పుడు ఎమిల్ ఏవిధంగా తన పోరాటపుకేత్తిని ప్రదర్శిస్తాడో మనందరికీ తెలుసు. చివరకు యితరులకంటే ఎక్కువ త్యాగం చేయగలడు, ఎమిల్. అయితే చేయవలసి దేమిటి? ఆఖరువరకూ నేను ప్రయత్నం చేయకపోతే, కుటుంబు కలుసుకోలేను. కోవాక్స్ నన్నెగురు. నా ఆఖరుపరుగు అతనికి తెలుసు, దానిని తట్టుకోడానికి తయారయి ఉంటాడు. ఒక్క అవకాశం కనబడుతుంది.

గవ్యస్థానం యింకా 800 మీటర్లు దూరమగానే ఆఖరుపరుగు ప్రారంభించాలి.

పందెంలో పరిస్థితులనుబట్టి పథకులను మార్చుటలో ఎమిల్ తన్ను ప్రావీణ్యం ఎవరికీ లేదు. అనుకోవడానికి, ఆచరించడానికి సుధ్య ఎమిల్ విషయంలో వ్యవధిలేదు.

చూడండి; జి. టి. పె. కె. మరి లాభంలేదనుకున్నవారు గమనించాలి; 30 ఏళ్లు దాటినవారికి పందేలందుకు అనేవారు గమనించాలి!

ఎమిల్ వేగంగా పరుగెత్తుతున్నాడు. కోవాక్స్ అతనితోకూడానే వెదుకుతున్నాడు. వారికి, కుటుంబు మధ్య దూరం తగ్గిపోతూంది.

కోవాక్స్, జట్‌వేక్ యిద్దరూ ఒక ఘట్టు (400 మీటర్లు) అదేవిధంగా పరుగెత్తారు. అందరికీ ఆశ్చర్యం కలిగింది. ఇప్పుడు వేగం మరికొంత అధికం చేశాడు, ఎమిల్. కులస్ తన వేగాన్ని నిలుపుకోగలడా? లేదు; ఆతని బలం తగ్గిపోయింది. గమ్యస్థానం కనుపిస్తోంది. ఒక మూరెడు దూరం వెనక్కున్నాడు ఎమిల్. మళ్ళీ వచ్చింది. ఎమిల్ వేగం మళ్ళీ అధికం చేశాడు; ఇది మూడోసారి, సోవియట్ ప్రత్యర్థిని దాటిపోయాడు. తుపాకులు ప్రేలిస్తే బయలుదేరే శద్దలూ ఆశ్చర్యచకితులైన ప్రేక్షకులనుండి హస్తధ్వనాలు బయలుదేరేయి.

ఎమిల్ జట్‌వేక్ పందెం గెలిచాడు. ప్రత్యర్థులందరూ యువకులే. వారి మీద విషయం ఆశ్చర్యం కలిగించింది. వారి త్రెయినింగును బట్టి విషయానికి వారికి ఎక్కువ అవకాశాలున్నాయని అందరూ భావించారు, ఆశించారు. క్లిష్టపరిస్థితులలో త్యాగం అవసరమైనప్పుడు, ఆత్మీయం అవసరమైనప్పుడు జట్‌వేక్‌తో పోల్చదగినవారు లేరు.

మరొక ఆశ్చర్యం: ఈ పందెంలో ఆతను పరుగెత్తిన వేగం యిదివరకెన్నడూ లేదు. బ్రెస్లెంలో 1950 లోని రెన రికార్డుతో సమానంగా ఉంది. వేగం: 14 నిమిషాల 08 సెకండ్లు.

ఆతని విదేశ స్నేహితులందరూ ఆతని విషయానికి ఆనందించారు. అందులో ఆస్ట్రేలియన్ టీవెమన్ ఒకడు. రివారాలు ప్రయాణించేసి వచ్చాడు, ఎమిల్‌తో 5 కిలోమీటర్లు పరుగెత్తుదామని. ఈ ఆస్ట్రేలియన్ వీరుడు, 5 మీటర్ల రికార్డు భగ్నం చేయుటకు నిశ్చయించాడు. ఎమిల్ 10 కిలోమీటర్ల పందెంలో పాల్గొంటూంటే, ఆతడు రికార్డుభగ్నంలో నిమగ్నుడయ్యాడు.

ఆతనికి సహాయంచేయుటకు ఎమిల్ అంగీకరించాడు. వారి వేగల కార్యక్రమం కలసి అమలుచేసాడు. తన 10 కిలోమీటర్లకు 29 నిమిషాల 10 సెకండ్లయితే, అతని 5 కిలోమీటర్లకు 14 నిమిషాల 35 సెకండ్లయ్యాయి. “నా వేగం నీవనుసరించు; ఊపిరి లోతుగా పీల్చు; తేలికగా పరుగెత్తు; ఆఖరు ఘట్టులో నీ శక్తిసంతా ఉపయోగించి పరుగెత్తు.”

ఈ ఆస్ట్రేలియన్ యువకుడు ఎమిల్‌కు అతివిధేయుడైన శిష్యుడు సోవియట్ పందెంగాండ్ల ప్రారంభశూరత్వం యీతనికి నచ్చలేదు. “అది సరియైన వేగం; నాతోటే ఉండు” అని ఆతనిని ప్రోత్సహించాడు, ఎమిల్. ఇంక రెండు లాప్లు ఉండనగా (800 మీటర్లు), ఆతని నివ్వంపచ్చిన వేగంతో పరుగెత్తి నిచ్చాడు. ఈ ప్రయత్నం ఫలించింది. ఆస్ట్రేలియన్ రికార్డు భగ్నమయింది.

అతిపొయినా, సంతోషంగా టీవెమన్ ఆసక్తికలగా కూర్చుని, ఎమిల్ తన మిగిలిన 5 కిలోమీటర్ల ఎలా పరుగెత్తుతున్నాడో, సమ్మోహితుడై కనిపెట్టి చూస్తున్నాడు. ఎమిల్ గెలిచాడు. కాని యిదివరకున్న అభివృద్ధి ఏమీ కనబరచలేక పోయాడు, ముఖ్యంగా ఉష్ణాధిక్యావల్ల.

దూరపు పరుగు పందెంలో తన ఆధిక్యతను ఎమిల్ మరొకసారి రుజువుచేశాడు.

బర్లేరియాలో సముద్ర తీరాన కొంత విశ్రాంతి తీసుకొని, ఎమిర్ - ప్రేగ్ నగరానికి తిరిగి వచ్చాడు. హంకేరియన్ కోవాక్స్, జిటోవెక్తో 5 కిలోమీటర్ల పందెం పరుగెత్తడానికి ప్రేగ్ నగరం వచ్చాడు. ఈయన తనకు కలిగిన అపజయానికి ప్రతీకారం నిమిత్తం వచ్చాడు. ప్రేగ్ కోవాక్స్ ప్రేడియంకు వచ్చిన ప్రేక్షకులలో చాలా మంది సంతోషాత్ములున్నారు.

పందెం ప్రారంభంలో యిద్దరు ప్రత్యర్థులూ సమాన ఉజ్జీలుగా విషయకాంక్షతో నిశ్చిత మనస్కులై బయలుదేరినట్లు ప్రేక్షకులు భావించారు.

పందెం ఆరంభమందు ఎమిర్, కోవాక్స్ ముందు మోకాలూనినట్టు ఫాటో గ్రాఫు తీశారు. కోవాక్స్ నడుతూడు ఊడిపోతున్నట్టు ఎమిర్ కనిపెట్టేడు. పందెపు పరుగులో యిదెంత ప్రమాదంగా పరిణమిస్తుందో తెలుసుకదా. ఎమిర్ వారి ఆటని బోడుతాడు గట్టిగా బిగించాడు. ఇద్దరూ సన్నేహంగా నవ్వుకున్నారు. ఆ తర్వాత పోరాటం ప్రారంభమయింది.

కోవాక్స్ సహజంగా తనదే గెలుపును పురుషున్నాడు; కాని లొంగిపోయాడు; ఎమిర్ పరుల విషయం సంపాదించాడు.

కాని ఎక్కువగా ఉన్న ఆ ప్రేగ్ కోవాక్స్ ప్రేడియం; ఆత ననుకున్న వేళను సంపాదించేయలేదు. అదే ఎమిర్ కు కష్టమనిపించింది. ఈ సంతృప్తం యిప్పటివరకూ, 10 కిలోమీటర్ల పందెంలో, చాలామంది పరుగుదార్ల వేళలతో సమానంగా సమర్థించుకోలేకపోయాడు; అయ్యేసరికి సంతృప్తం లేదు యివ్వలేకపోయాడు.

క్లబ్బు ప్రధాన సభ్యులతో యీ విషయం చర్చించాడు. కఠినంగా క్రైయిని గవడం మళ్ళీ ప్రారంభించాడు.

ఆరురాలుకాలం అతనికి సత్ఫలితాల నిస్తుంది.

నవంబరు 1 వ తేదీ వచ్చింది. ఆ రోజు సాధారణంగా శీతలంగా ఉంటుంది. మంచు కురుస్తోంది. అనేక కాల్లు, గుఱ్ఱపులు, మోటారువైకిళ్ళు ప్రేగ్ నుంచి పైరా బోలిస్లావ్ కు పోతున్నాయి. ఆకాశం నిర్మలంగా ఉంది. ఇదే ఆటగాండ్లు ఎక్కువగా కోరేది. ఎక్కువ చలిలేదు. అన్వయ్యేసరికి వేసవిని నూచించే ఎండే ఆకుల వాసనలు, ప్రేడియం అంతా నిండినవి. హుట్ స్కా ప్రేడియం కొరికే చలి గాలులనుండి మరక్షితం చేయబడింది. అనేక వేలమంది ప్రేక్షకులు చేరారు. శ్రాంతి రచయిత యిలాగన్నాడు: “జిటోవెక్ పందెంలో పరుగెత్తినప్పుడు, గొల్లవారు, వారి మందలనువదలి కొండలమీదనుంచి దిగి చూడడానికి గుమిగూడుతారు.” అలాగుంది ఆనాటిదృశ్యం. బోలిస్లావ్ నుంచివచ్చిన ప్రేక్షకుల సమూహాలలో కార్మికులు, విద్యార్థులు, పైనికులు, నటులు, చిన్నపిల్లలు అందరికీ ఎమిర్ అంటే ప్రేమే.

15, 20 కిలోమీటర్ల నడకపందెంలో రెండు ప్రపంచరికార్డులను స్థాపించిన జోసెఫ్ డోలేజిత్, కార్యక్రమ ప్రారంభోత్సవం జరిపాడు.

10 కిలోమీటర్ల పందెంలో ఉద్దేమవేళను సంపాదించామని ఎమిర్ ప్రయత్నం ఎప్పుడూ, వాదానంతం ఆచరణ అధికంగా ఉంటుంది. ఎమిర్ విషయంలో 1950లో

ఫిన్లాండులోని ఆతనివేళను ఆగ నతిక్రమించగల శక్తి లేదన్నా రందరు. కాని యీసారి ప్రదర్శనలో ఎమిల్ ను ఓడించగలిగింది, తానొక్కడే అని స్పష్టమయింది.

మొదటి కిలోమీటరునుంచికూడా ఆనాటి తుర్కు పందెంలోని వేళలకు పోల్చగనిస్తే ఉన్నాయి. ప్రేక్షకుల ప్రశంసల కంతులేను. 7వ కిలోమీటరుతర్వాత ఒక విహవక్షణం వచ్చింది. ఎంత ప్రయత్నించినా, తన ప్రపంచరికార్డుకు 1 నిమిషం 8 సెకండ్లు వెనకపడిపోయాడు. ఇంత కృషి నిష్ఫలం అని అందరూ భయపడ్డారు. ప్రేక్షకులు కేకలువేశారు. చేతు లెగురేశారు. ఎమిల్ ను ఓడించ ప్రయత్నించిన ప్రశస్తినిమిష వారికి అమితమైన ఆగ్రహంలిగింది. ఎమిల్ కు ప్రేక్షకులంటే ఎంతో అభిమానం. వారి ఆస్థను శిరసావహించాడు. ఇంకా ఎక్కువగా శక్తి నుపయోగించాడు. అలసటను అణచివేశాడు. ఆయాసాన్ని లక్ష్యంచేయలేదు. 9వ కిలోమీటర్లో కూడా 1 నిమిషం 8 సెకండ్లు వెనకపడే ఉన్నాడు. అఖరు కిలోమీటర్లో తన యావచ్ఛక్తిని ఉపయోగించాడు. అతని అజేయమైన మానసికబలంవల్ల జయంపొందేడు.

పందెం పూర్తి అయింది. డాక్టర్లు ఆతని గుండెను పరీక్షిస్తున్నారు. ప్రేక్షకులు ఆతృతగా ఉన్నారు.

నవంబరు 1, 1953 న ఎమిల్ జట్-వెక్ తన ప్రపంచ రికార్డును తానే 1 సెకండులో భగ్నమొనర్చాడు. ఇది 10 కిలోమీటర్ల పందెం. ఆతని కొత్తరికార్డు వేళ 29 నిమిషాల 1.6 సెకండ్లు.

ఈ పందెంలోనే మధ్య 6 మైళ్ళ ప్రపంచ రికార్డును భగ్నం చేశాడు. ఈప్రపంచ రికార్డు యిప్పటివరకు యింగ్లీషు పందెగాడు వీరే హస్తగతమై ఉంది. ఆతని వేళ 28 నిమిషాల 19.4 సెకండ్లు. ఎమిల్ వేళ 28 నిమిషాల 08.4 సెకండ్లు.

ఆతని అభినందిస్తూ వచ్చిన మొట్టమొదటి తెలిగ్రాం వీరేవద్దనుంచి.

ప్రేక్షకులు మంచి ప్రదర్శనం వీక్షించి సంతోషంతో ఇళ్ళకు మరలిన్నారు.

బైబిల్ కు ప్రయాణం

నవంబరులో సాధించిన ప్రపంచ రికార్డులు జట్-వెక్ యొక్క ఉత్తమ తయారీని రుజువుపరుస్తున్నాయి. అయినా 1953 శీతాకాలమంతా యిదివరకుకంటే ఎక్కువగా త్రెయినింగ్ య్యాడు. 1954 లో బెర్లిన్ నగరంలో జరిగే యూరోపియన్ పందెంలకు తేరిఫీదవుతున్నాడు. ఈలోపుగా సాబోలోలో కొత్తసంవత్సరపు ముందురోజున ఆనువాయితీగా జరిగే పందెంలకు రావలసిందని ఆహ్వానం వచ్చింది. జెకోస్లావాక్ క్రీడాధికాంగ్లందరూ ఆహ్వానాన్ని అంగీకరింపని సలహానిచ్చారు. వారి సలహాను

జి. టో. వె. క. అంగీకరించాడు. స్వదేశంలోను, విదేశాలలోను కూడా యీ వార్త కొంత ఆశ్చర్యం కలిగించింది. అంతేకాదు జరిగే పండలకు జి. టో. వె. క. సాధారణంగా వేళ్లే అలవాటు లేదు. దానివల్ల అతని త్రెయినింగు ఆగిపోతుందని అతని భయం. ఇప్పుడు యీ ఆహ్వానం అంగీకరించుటవల్ల అమెరికా వెళ్ళింది. ఈ పండు కొత్త సమస్యలను రేకెత్తించునని జి. టో. వె. క. తలుచు. కాని సమస్యలను పరిష్కరించుట, కష్టాలను ఎదుర్కొనుట జి. టో. వె. క.కు చాలా యిష్టం.

ఈ ప్రయాణాన్ని గూర్చి తెలిసింది మొదలు, ఉష్ణానికి (అలవాటుపడుటకు) స్వేచ్ఛుల మొదలైన ఉన్ని దుస్తులను ఎక్కువగా వాడుట ప్రారంభించాడు. అలాగే యింటివద్ద నిప్పువద్ద కూర్చోనేవాడు. ఈవిధంగా త్రెయినింగు ద్వేష వాడు. పోర్చుగీస్, స్పానిష్ వ్యాకరణ పుస్తకాలు పఠించేవాడు. ఈలాంటి విదేశ స్థలాల దర్శనంద్వారా ఎన్నో విషయాలు నేర్చుకోవడం ఎమిల్ కు సరదా. విమానంలో బ్రెస్టెల్ ను తన స్నేహితునితో డిసెంబరు 26 వ తేదీన బయలుదేరిన తక్షణంనుంచి కొద్ది అనుభవాలను ఆశించుకొనుట ప్రారంభించాడు. బ్రెస్టెల్ నుండి జినివాకుండా లిస్బన్ ను దాటి డాకర్ కు చేరేడు. ఈ క్వేటర్ మీద నుంచి విమానంలో ఎగిరి వెళ్ళేడు క్షణభ్రంశపు వింతలను చూస్తూ.

దక్షిణ అమెరికాకు ముఖ్యకేంద్రం సాంపాలో. ఈ “కాఫీ” నగరం యిటీవలనే 400 వ వార్షికోత్సవం జరుపుకుంది. అక్కడి వార్తాపత్రికలలో ప్రకటితమయిన ముఖ్యసంస్కృతి జి. టో. వె. క. రాకను గూర్చి: వస్తాడా, రాదా? అనే ప్రశ్న. జి. టో. వె. క. రమోడిసినిగోలో విమానంనుండి దిగితే, పత్రికాప్రతినిధులేకాక, వందలకొలది ప్రేక్షకులూనుకు స్వాగతమిచ్చి సన్మానించారు. ఇంత అభిమానం తనమీద నన్నదా అని ఎమిల్ ఆశ్చర్యపోయాడు. అతని రాకయం దింత అభిలాష చూపిన బ్రెజీలియన్ పౌరులు అతనిని చకితునిచేశారు. క్రీడలంటేనూ, జీవితమంటేనూ యిక్కడ ప్రజలు చూపే వైఖరికి నెమ్మదిగా అలవాటుపడ్డాడు. ‘హోటల్ ఎంబెసీ’లో అతని కొక గది ప్రత్యేకింపబడింది. అక్కడికి వెళ్ళేసరికి కేబిల్సు, టెలిగ్రాములు కుప్పలుగా వున్నాయి. రిపోర్టర్లు రేడియో విమర్శలను ప్రారంభించారు. కమేరాల “క్లిక్కు”లు అదేపనిగా వినిపిస్తున్నాయి. మైక్రోఫోన్ తిర్వాత మైక్రోఫోన్ అతని నోటివద్దర ఉంచబడుతున్నాయి.

ఆ సాయంత్రమే మరొక సంఘటన జరిగింది. త్రెయినింగు లేకుండా ఒక్కరోజైనా గడచుట ఎమిల్ కు యిష్టంలేదు. అదేకాక, పండపు మాన్డం చూడాలని అతని కోరిక. రాత్రి భోజనం అయిన తర్వాత నగరమంతా చీకట్లు కమ్మినప్పుడు అతను ఆస్ట్రీయన్ దేశస్థుడు గ్రూగర్ కలసి వీడులతోకి బయలుదేరారు. వారిని చూచుటకు గుంపులు చేరకుండా, వారివెంట మోటారు సైకిల్సుమీద పోలీసులు బయలుదేరారు. రోడ్లమధ్య ‘ఆరెంజి’ రంగు దీపాలు, పోలీసు కాళ్లకు మాన్డం చేసేవి. వాటి వెనుకనే జి. టో. వె. క. పరుగెత్తేడు. సాయంకాలం త్రెయినింగువుతాడన్న సంగతి కార్చివచ్చులాగ ఊరంతా ప్రాకింది. వార్తా పత్రికలప్రతినిధులు కాళ్లతో బయలు

దేరారు. ఈ కార్ల దీపాలుకాంతి ఒకదానినొకటి తాకి వింతరంగులీనుతున్నాయి. గ్రూర్ వెకిలడిపోతుండా, ఎమిల్ జాగ్రత్తపడ్డాడు. నెమ్మదిగా వెళ్ళి పందెపు మార్గాన్ని చూచుకుంటు పోతుంటే ఆరిగనసందడి అతనికి ఆశ్చర్యం కలిగించింది.

పందెం ప్రారంభానికి ముందు, యిలాంటివే అతని అనుభవాలు. తాటిచెట్ల క్రిందనే అతని త్రెయినింగు. ఇదే ఎన్నడూ తన అభిలాష. ట్రాక్ నూట్ లోనే అతని త్రెయినింగు. అక్కడి మందు ట్రెడలకు అలవాటుపడాలి. పట్టినపట్టు చెల్లాలని చూచే ప్రతికావిలేఖర్లు అతనిని వదిలేవారుకారు. ప్రతికలలో ఆత నొక మెరుపుతీగ అరి, అతని శరీరంలో ఏదో ఒక యంత్రం రహస్యంగా గుప్తంచెయ్యబడిందని వ్రాయ బడింది. అతని స్నేహం అందుకీ సునాసనలు వెదజల్లుడి నట్టున్నది. పెద్దలు, పిన్నలకూడా అతని సాంగత్యం, సన్నిహితత్వం కోరుకున్నారు. ఈ పండేలను నిర్వహిస్తూన్న వాడైతే త్రిక యొక్క భాండాగారం అతనిని చకితుని చేసింది.

“ఏకజీవా స్వప్తివా” 29 సంవత్సరాలక్రిందకు యీ పందేన్ని నిర్వహించుట ప్రారంభించింది. అప్పుడు 60 మంది పోటీచేతారు. పాత సంవత్సరపు ఆఖరు ట్టణాలలో ప్రారంభమై, కొద్దిసంవత్సరపు మొదటి ట్టణాలలో ఆఖరగుట యీ పందేనికి గల ఒక వింత ఆకర్షణ. ప్రతిసంవత్సరం పోటీదాన్లసంఖ్య ఎక్కువవుతూ వచ్చింది. 1935 లో 4686 మంది పోటీదాన్లుండిరి. యూరపుమండికూడా పోటీదాన్లు వచ్చారు. 1949 లో హిస్ పందెం గలిచాడు. సాగోస్టావ్ మిహాలావోచ్ దే రికార్డు. ఈరకడే ఎమిల్ కు అతి ప్రమాదకరమైన ప్రశ్న.

ఇప్పటి కప్పుడే ఉస్లానికి అలవాటు పడిపోయాడు ఎమిల్. అయినా పందెం విషయం యింకా సుస్యగానే వున్నది. బ్రెజీలియన్ జాతీయగీతం తర్వాత ప్రారంభం తుపాకీ కేలుడు. ఈగీతంయొక్క ఆఖరిపాదాలు ఆనేకసార్లు పాడించుకున్నాడు, ఎమిల్ వాటిని బాగా జ్ఞాపకముంచుకోవడానికి. క్రిందటి సంవత్సరపు ప్రారంభ కార్యక్రమంగూర్చి అడిగి తెలిసికొన్నాడు. ఆసారి పోటీదాన్లలో అధికసంఖ్యాకులు ముందుగా బయలుదేరి వెళ్ళారు. అటువంటిప్పుడు ఏంచేస్తారు? మళ్ళీ అందరినీ వెనక్కుపిలిచి ప్రారంభిస్తారా? లేదు. ఏమైనా పందెం ప్రారంభమయినట్టే భావిస్తారు. ఈ సంవత్సరం 2000 మంది పోటీదాన్లున్నారు. అటువంటి మంచుకొండను వెనక్కు మరల్చుట కష్టపాథ్యం.

ఇది అతని హృదయాన్ని చలంప జేసింది. సంవత్సరానికి పూర్వం ఆ నగర పీఠులలో కోలాహలం చూస్తే, పందెం నెమ్మదిగా జరిగేట్టు తోచలేదు. పందెం ప్రారంభం రాత్రి 11.45 కి నిర్ణయమయింది.

ప్రారంభోపన్యాస మియవలసిన నగరాధికారి మేయర్ జట్జ్ పెక్ తో కరచాలనం చేయవలచాడు. జట్జ్ పెక్ అంగీకరించాడు. కాని త్వరగా 30 వరుసల పోటీదాన్లగోనుంచి ప్రారంభపు వరుసలోకి వెళ్ళవలచాడు; ఒకచో అనుకున్నకంటె ముందు పందెం ప్రారంభమవుతుందేమోనని. అట్లాఅయితే అతని వేగం అతనికి కలిగించే ఉపయోగమేమిటి? ఎమిల్ కి మంచి దూరదృష్టివుంది. మేయర్ ఉపన్య

సిక్రూటేనే, ఎవరో తుపాకి ప్రేల్వారు. చాలామంది పరుగెత్తారు, అదే ప్రారంభపు సంఘ అని. ఎమిల్ సంకయించాడు. థయిస్, (బెన్జిమిన్) టైపాలా, (ఫీన్) బెర్నియర్ (గ్రెంబి) పరుగు మొదలుపెట్టారు. అటూ యిటూ చూడేడు. 2000 మంది పరుగెత్తుతూన్నట్టు కనపడింది. ఇంక వేచివుండుట అనవసరం. వారి వెనుక తనూ పరుగెత్తేడు. వారిని కలుసుకో ప్రయత్నించేడు. 500 మీటర్లు వెళ్ళేసరికి, అందరికన్నా ముందున్నాడు.

అదొక వింతపండో; సంవత్సరపు ఆఖరు రాత్రి; వైన గంతులనే రాకట ప్రేమిండు; క్రింద కాగితాల తోరణాలు. వివిధజాతుల ప్రత్యేకపు పరిస్థితుల సుధ్య ప్రత్యేకాల నెనుగోష్ఠవం, ఎమిల్కు చాలా యిష్టం. స్నాగో మంచు, ఆట్టరియాలో బురద, జ్ఞాపకం తెచ్చుకోవాలి. 800 మీటర్లవరకు, పోటీదాల్లలో ప్రవీణులు ఆతనితో సరిగా పరుగెత్తారు. కాని 800 మీటర్లు వెళ్ళేసరికి ఆతనికి దరిదాపున ఎవ్వరూ లేరు. ఏకాంతంగా పరుగెత్తుతున్నాడు.

రోడ్డు ప్రక్కల, కిటికీల దగ్గర, బాల్కనీలమీద, ప్రేక్షకులు చేరారు. అక్కడ బ్రెజీలియన్లు, అష్టోలేనియన్లు, ఉరుగుస్థులు ఉన్నారు. పందెం చూచుటకు అనేక మైళ్లు నడచివచ్చినవారున్నారు. అందులో ముఖ్యంగా జిటోవేక్ పరుగెత్తుతూంటే చూచుటకువచ్చినవారే ఎక్కువ. ఆతని ప్రఖ్యాతి వారినంతన్నీ అక్కడకు యాచ్ఛుకు వచ్చింది. ఇర్నలిస్టల అంచనా ప్రకారం 800,000 మంది ప్రేక్షకులున్నారు. అందరూ జిటోవేక్ను హస్తధ్యానాలతో పలకరించారు. కొద్దీ సంవత్సరారంభం. యీ అమ్మత అనుభవంతో మెలినేసుకొని ప్రేక్షకుల హృదయాల నుపొంగి జేసింది. కలకాలం వారు యీ సంఘటనను తమ జీవితంలో గర్వంతో జ్ఞాపక ముంచుకొనే అవకాశం కల్పించిందీ పోటీ.

55 కేడియోట్రేవన్లనుంచి రిపోర్టు పంపేన్ని వర్ణించారు. ఇప్పటికి జరిగిన అన్ని పందేలలోకిదే గొప్పది. కొందరు రిపోర్టులు కార్లుమీద జిటోవేక్తో కూడా వెళ్లారు. అతని పరుగును వివరంగా వర్ణించగలుగుటకు.

జిటోవేక్ గమ్యస్థానం మొదటచేరాడు. కొద్దీ రికార్డు సాధించాడు. ఆతని వేగ: 20 నిమిషాల 30.4 సెకండ్లు. మిహ్యోవిచ్ యిదివరకుంటే వేగంగా పరుగెత్తినా జిటోవేక్కు 400 మీటర్ల వెనుక ఉన్నాడు. అతని వేగ 21 నిమిషాల 32.7 సెకండ్లు. తర్వాత వచ్చినవారు: రాడ్రిగ్స్ (బ్రెజీల్), థయిస్ (బెన్జిమిన్), నిల్సన్ (స్వీడన్), మిరాండా (అష్టోలేనియా), ఐనో (ఇపాన్), టయిపాలా (ఫిన్లండు), కార్మీజో (ఉరుగ్వే), నావాస్ (చిలీ).

ప్రజలు యీ విషయాన్ని ఆనందంతో ఆహ్వానించారు. ఆతడు విజయవీరం అధిష్టించాలి; ఉపన్యసింపాలి; ఇంకా అందరూ గమ్యస్థానం చేరలేదు. చేరిందాకా వేచివుండాలి. పందెం పూర్తికాగానే దుస్తులు మార్చలేక పోవుటచేత ఓలులుచేసింది. పెన్నిస్ తీసుకొని తరువాతి పందేనికి తయారయ్యాడు.

“ఏకశతాస్పృవా” పత్రిక 24 వేలీల ప్రత్యేక సంచికను ప్రచురించింది. అందులో 17 వేలీలు యీ పండ్లనీకి సంబంధించినవే. ఇందులో ఎక్కువ వేలీలు జిటోవేక్ ప్రశంసలతో నిండినవి. జిటోవేక్ అతిథిగా వెళ్ళిన విందులకు కూడా రిపోర్టులు హాజరవుతూ వుండేవారు. ఆతనినిగూర్చి తెలిసికొనుటకు అందరికీ ఆత్మలే. ఆతనితోపాటు ఫోటోగ్రాఫర్లలో తమకుకూడా చూచుకొనుటకు ప్రతిపాదనకీ ఆత్మలే.

వాతావరణం మారింది. వర్షాలు పడ్డాయి. అయినా యెండలు చల్లబడలేదు. వేసాయి ప్లేడియంలో పందెం ప్రారంభమయ్యేవరకూ వర్షం పడుతూనే ఉంది. ఆ పందెం కృత్రిమకాంతిలో బయటవలసి వుంది.

ఎమిల్ ప్రత్యేకంలు 3, 5 కిలోమీటర్ల పండ్లలో పోటీ చేయవలచారు. అందులో వారికి విజయానికి ఎక్కువ అవకాశాలున్నాయని వారు భావించారు. మొనటిది అడ్వంటేజ్ దేశస్తుడు ఫారర్ గలిచాడు. రెండవది జుగోస్లేవియా దేశస్తుడు మెహలోవిచ్ గలిచాడు. వారిద్దరూకూడా ఎమిల్ వేళలకు మించలేదు. ఎమిల్ 10 కిలోమీటర్ల పందెములో పరుగెత్తుతూనే ఉన్నాడు. విజయవర్యాదు. నేలంతా బురదగా ఉండుటచేత 30 నిమిషాల 9 సెకండ్లకంటే తక్కువవేళలో పరుగెత్తిలేక పోయినాడు. కాని ప్రేక్షకులకు సంతృప్తి పరచుటకు చేయవలసినదంతా చేసినాడు. పశ్చిమజర్మనీనుంచి వచ్చిన ఎబ్లీగ్ రెండవవాడునాన, అడ్వంట్లైనానుండి వచ్చిన సుఆరెజ్ మూడవవాడుగాను గౌరవస్థానం చేరుకొన్నారు.

ఈ పందెంకూడా జిటోవేక్ అయ్యితమైన విజయంగా పరిణమించింది. బ్రెజిల్ పౌరులందరికీ జిటోవేక్ విజయా పేరు యిప్పుడు బాగా తెలిసింది. ఎమిల్, యితర క్రీడల వీరులవలె జనసామాన్యమునకు అధికావండా ప్రవర్తించే ప్రవృత్తి కలవాడుకాడు. ఎవరితోనైనా సంభాషించుటకు అత డిప్టపడుచు. సామాన్య ప్రజకు దూరముగాతిరిగే ఒక దివ్యవ్యక్తిని అతడు లేన్ను భావించడు. తానొక సాధారణ వ్యక్తిని, కేవలము పట్టుదలవల్ల, మనోబలమువల్ల తనీ విజయాలకు సాధించగలిగినానని అతడు అందరికీ స్పష్టపరుస్తాడు. తన దేశముగూర్చి, తన ప్రజలకుగూర్చిన ప్రశ్నలకు సంతోషముతో జవాబులిస్తూముంటాడు. యూరప్ పటముగీసి, దానిలో జిటోవేక్ స్వదేశమును చూపించి పిల్లలు ఆగ్రనికి ఆనందము కలిగించేవారు. ఎప్పటివలెనే విదేశములకు పందెముల సంవర్ధనలో వెళ్ళినప్పుడు అచ్చటి ప్రజలకుగూర్చి తెలుసుకొనుటకు అతడు కుతూహలపడేవాడు. ఎప్పటివలెనే యీసారికూడా యీ దేశమునకు పందెముల పోటీలో విజయముకొరకే కాక, ప్రపంచములోని ప్రజలందరిలో పరస్పర మైత్రిని పెంపొందించుటకు రామబారిగా వెళ్ళినట్లు, అతడు భావించాడు.

ఎమిల్ జిటోవెక్ - పరుగు, శిక్షణపద్ధతులు

ఈ పుస్తకంలో జిటోవెక్ బ్రయినింగు పద్ధతులను అనేకసార్లు చర్చించుట జరిగింది. ఈ ఆఖరు అధ్యాయంలో యీ పద్ధతులు పూర్తిగా పరిశీలించబడినవి. ఇతర పరుగు పందెగాండ్రు యీ పద్ధతులను అనుసరించవలచుంటే, యీ పరిశీలన ఉపయోగపడుచును.

అద్భుతమైన ఫలితాలను సంపాదించుటకు జిటోవెక్ పద్ధతులే కేవలం ఫలప్రదం అనుకోరాదు. ఇతర పద్ధతులను ఉపయోగించి అద్భుత ఫలితాలను పొందినవారు లేక పోలేదు. స్వీడన్ వారు “ఫాస్టులెక్” (ఆడుతూ పరుగెత్తుట) పద్ధతిని కనిపెట్టినారు. దానివల్ల అద్భుత ప్రదర్శనలు యివ్వలిగారు. గుండర్ హేగ్ యీ పద్ధతికి ఉత్తమ ప్రతినిధి. ఆత డీనాడు చాలా ప్రపంచ రికార్డులను సాధించాడు. అందులో ముఖ్యమైనవి 5000 మీటర్లు, ఒక మైలు పందెపు రికార్డులు.

స్వీడిష్, జిటోవెక్ పద్ధతులలో ‘విశ్రాంతి’ పద్ధతి ఉపయోగింప బడుతుంది. ఈ పద్ధతి ప్రకారం కొన్నిదూరాలు, అనేకసార్లు పరుగెత్తుట, తర్వాత విశ్రాంతి. తక్కువ దూరాలు పరుగెత్తి, వేగం సాధించవచ్చు. ఈ దూరాలు ఎక్కువ సార్లు పరుగెత్తి, ఓర్వకలత క్షిణి పెంపొందించుకోవచ్చు.

అయితే, స్వీడిష్ పద్ధతికి, జిటోవెక్ పద్ధతికి గల భేదమేమిటి?

స్వీడిష్ పద్ధతి అడవులలో, మెత్తని ప్రదేశంలో ఉపయోగిస్తుంది. వేగం, పరుగుదూరం, సుదీర్ఘత వచ్చు. త్రెయినింగులో ఎక్కువగా అలసిపోకూడదు. అలాగయితే పందెంలో ఫలితం అనుమానమయిపోతుంది.

అడవుల త్రెయినింగుయిపోయిన తర్వాత, పందెపుమాగ్గంలో అప్పుకప్పుడు పరుగెత్తుతారు.

జిటోవెక్ తన త్రెయినింగు దూరాలు, ట్రాక్ మీదే పరుగెత్తుతాడు. పల్లె ప్రదేశాలలోను, అడవులలోను పరుగెత్తుతాడు. అగని పద్ధతిలో వేగానికి ప్రాధాన్యం లేదు. 200, 400 మీటర్లు పరుగెత్తుటకు అవసరమైన వేగలను ముందు నిశ్చయించు కుంటాడు. 5000 మీటర్లు 14 నిమిషాల 10 సెకండ్లలో పూర్తిచేయాలంటే, 200 మీటర్లు 34 సెకండ్లలో, 400 మీటర్లు 68 సెకండ్లలో పూర్తిచేయాలి.

త్రెయినింగులో, వేగానికి ప్రాధాన్యమిచ్చేటట్టుయితే, వేగం లెక్కవేరు. పరుగులసంఖ్య తగ్గుతుంది.

200 మీటర్ల విశ్రాంతిలు వేగపు నడకలతో గడుపుతాడు, ఎమిల్. తరవాత పందెపువేగాన్ని అనుసరిస్తాడు. విశ్రాంతిలలో, నడకవేగాన్ని అవలంబిస్తారు కొందరు. కాని, ఎమిల్ వేగపుపద్ధతినే యిష్టపడతాడు.

ఇంక యీ పద్ధతులలో భేదాలను యీ విధంగా వివరించవచ్చు:

ఫటైల్ పద్ధతిలో త్రెయినింగు మీదకంటే, అసలు పండెమీదనే ఎక్కువ శ్రద్ధ. త్రెయినింగులో ఎక్కువశక్తిని వినియోగిస్తే అసలు పండేనికి శక్తి తక్కువయి పోతుంది.

జటోవేక్ పద్ధతి దీనికి పూర్తిగా వ్యతిరేకం. త్రెయినింగులో ఎక్కువశ్రద్ధ చూపిస్తే, అసలు పండే సులభమవుతుంది. త్రెయినింగువల్ల మనశక్తి వృద్ధిచెందు తుంది.

ఏ పద్ధతి మంచిదనే విషయం నిష్ణయించుట కష్టం. రెండు పద్ధతులూ మంచి ఫలితాలనిచ్చాయి. ఫటైల్ పద్ధతి, అన్నిరకాల ఉత్తమ పండెగాండ్రు స్వీడ్ లో తయారుచేసింది. జెహ్లావేకియాలో జటోవేక్ పద్ధతికూడా అద్భుతమైన పండెగాండ్రు తయారుచేసింది. అందులో ఒకడు, 1000 మీటర్ల ప్రపంచ రికార్డు సాధకుడు ఫ్రేనిస్లావ్ జంగ్వర్లు. ఇతరదేశాలలో చాలామంది పండెగాండ్రు, ముఖ్యంగా ఎక్కువమంది సోవియట్ వారు, జటోవేక్ పద్ధతినే అవలంబిస్తారు. ఆస్టేరియన్ మిమోన్ డి జటోవేక్ పద్ధతి.

రెండుపద్ధతుల లోపాలు, లాభాలు జాగ్రత్తగా పరిశీలించాలి. ఫటైల్ పద్ధతిలో, మెట్టిని ప్రదేశంలో త్రెయినింగుకావాలి. దానివల్ల కార్లకు బాధకలుగదు. త్రెయినింగు ఎక్కువసేపు చేయవచ్చును. దానిలో లోపం ఏమంటే, పండెగాని మనోబలం శిక్షణలోనికి తీసుకొని వచ్చుటకు వీలులేదు.

జటోవేక్ పద్ధతిలో మనోబలానికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యముంది, ఎక్కువ అవకాశముంది. శరీరం ఆరోగ్యంగా ఉంటే, త్రెయినింగుకు అవకాశం, ఎంత అలసటైనా ఓర్వగలదు. జటోవేక్ కు శరీరమీద అపరిమితమైన స్వాధీనం వున్నది. అందుచేతనే ఎంత కఠినమైన పనినైనా శరీరంచేత చేయించగలడు.

జటోవేక్ పద్ధతిలో లోపం: 'ట్రాక్' మీదనే ఎప్పుడూ త్రెయినింగు. దీని కట్ల చూపు బాధపడతాయి. జటోవేక్ ఎప్పుడూ కీళ్ళనొప్పితో బాధపడేవాడు; కండరాలు నొప్పిపెట్టేవి. గట్టి నేలమీద ఎక్కువగా పరుగువ్రుట్టవల్ల కలిగే ప్రమాదాలివి.

అడవి ప్రదేశం దూరంగా ఉంటే, అక్కడ త్రెయినింగు అసాధ్యం కదా! ప్రేగ్ పరిసరాల్లోని అటవీ ప్రదేశంలోనే గట్టిగా ఉంటుంది. అందులో త్రెయి నింగు కావడం అసంభవం. త్రెయినింగు స్థలానికి ఒక గంట, రోజు, త్రెయిన్ మీద ప్రయాణం చేయుట సాధారణ కార్మికునికి సాధ్యంకాదు. జటోవేక్ కుకూడా అంతే.

జటోవేక్ అడవులలో త్రెయినింగులే బాగానే ఉంటుంది. కార్లబాధ లుండవు. అతని శక్తికూడా అధికమవుతుంది.

అయితే అతడెందుకలా చేయడు ?

ప్రతిరోజూ తనకున్న పని పూర్తిచేయుటకు కష్టమయిపోతూవున్న సెకండ్లలో 10 భాగాలు పోయినా, యీ పద్ధతి తప్పదు.

సంఘ జీవులం కాబట్టి అనేక విద్యుత్తాలను నిర్వహించవలసి ఉంది. క్రిడలకు జీవితంలో ద్వితీయస్థానం మాత్రమే. ఆ విద్యుత్తాలను నెరవేర్చుటకంటే, కొన్ని సెండ్లను ఆదాచేయుట ముఖ్యం కాదు.

జటోవేక్ తన పద్ధతిని ఎలా అమలుజరుపుతాడు ?

జటోవేక్ ప్రవర్తనాలన్నిటికీ మూలం, ఆతని త్రెయినింగు. గాలికాని, వానకాని, మునుగాని, ఎడగాని, చలిగాని, సంవత్సరం పొడుగునా, ఒక్క రోజైనా మానకుండా, త్రెయినింగవుతాడు. పల్లెప్రదేశాలకు వెళ్ళినప్పుడు అదవి ప్రదేశాలలోనే ఆతని త్రెయినింగు. పొలాల్లో, పొదలలో, రోడ్లమీద పరుగెత్తుతాడు. పట్నంలో ఉంటే - యిప్పుడు ప్రేగ్ లోనే స్థినివాసం - ఏ ఋతువులోనైనా సరే 'ట్రాక్' మీదే త్రెయినింగు. వాతావరణం బాగుండకపోతే, మిలిటరీజోన్లు వేసికుంటాడు. లేకపోతే నేలస్థితినిబట్టి తిన్నెసుజోన్లు, 'స్పీకర్లు'

సాధారణంగా 5 X 200 మీటర్లు పరుగెత్తుతాడు; తర్వాత 20 X 400 మీటర్లు. తర్వాత 5 X 200 మీటర్లు; అన్నీ పందెపువేంతోనే. కాని, ఋతువునుబట్టి పరుగుల దూరం మారుతూంటుంది. అలాగే వేగంకూడా. శీతకాలంలో వేగం తగ్గుతుంది. 200 మీటర్లు ఎక్కువ వేగంతో పరుగెత్తాడు.

ఒకసారి 400 మీటర్లు దూరాలు 60 సార్లు జటోవేక్ పరుగెత్తుట, నే నొక సారిమాచాను. ఆ విధంగా 24 కిలోమీటర్లు పందెపు వేగంతో పరుగెత్తేవంటే, అదెంత కఠినమైన కార్యమో ఊహించుకోవాలి. మధ్యను నెమ్మదిగా పరుగెత్తే 200 మీటర్లు కలుపుకుంటే మొత్తదూరం 36 కిలోమీటర్లు. ఒక్కత్రెయినింగులోనే యిత దూరం. అయితే ప్రతిసారీ యిలా చేయడు. నెలకు రెండు మూడు సార్లు మాత్రమే. అలాచేమీ 'జిమ్నాస్టిక్స్' చేయడు.

త్రెయినింగు కాలం విషయమై ఆతనికి అతి సున్నితమైన అభిప్రాయాలున్నాయి. అన్ని త్రెయినింగుకు ఆతనే జడ్జి.

పందెం కాలంవరకూ త్రెయినింగువలకు. కఠినమైన పందెం అయితే, చివరి ఒకటి రెండు రోజులు కొంచెం విశ్రాంతి తీసుకుంటాడు.

పందెంరోజున, ప్రారంభానికి 4, 5 గంటలముందు భోజనం చేస్తాడు. అనయవాలు స్వాధీనంలో ఉండుటకు, 1500 మీటర్లు పరుగెత్తుతాడు. 20, 30 నిమిషాల విశ్రాంతి తీసుకుంటాడు. పందెంముందు నెమ్మదిగా అటూయిటూ వచ్చికమీద పచారుచేస్తాడు.

పందెంలో, అలసట వచ్చినపుడు వేగం అధింపచేయుట ఆతనికొక అలవాటు. ఆతని వేగంలో యంత్రప్రేరేపక శక్తి. దూరంనుంచి ప్రేక్షకులకు కనబడక పోవచ్చు. వేగం మారుతూ ఉంటుంది. ఆతని ప్రత్యేకత యీ విషయం బాగా చెప్పగలరు.

పందెం అయిపోయిన తర్వాత పచ్చికమీద పచారు చేస్తాడు. అదే సేదదీర్చు కోవడం. ఆ తర్వాత స్నానం చేస్తాడు; వళ్ళంతా బాగా రుద్దుతాడు. మళ్ళీ మరుసటి దినం త్రెయినింగుకు తయారు.

ఆటల డాక్టర్లు డాక్టర్ హార్నాఫ్, డాక్టర్ స్కిమిడ్, ఎమిల్ కారీరక్ స్థితినిగూర్చి ఇలాగన్నారు : శరీర ఆరోగ్యం బాగుంది. ఆతని ఊపిరితిత్తులు, గుండె కాయ, మామూలుగా దూరపుపరుగు పరుగెత్తేవారికి ఉండే వైజులోనే ఉన్నాయి. ఆతని అవయవాలలో సరాలు ఒక ప్రత్యేకలక్షణం కలవిగా ఉండవచ్చు. ఎంత ప్రయాస కలిగించే పందెంలో పాల్గొన్నా ఆతనికి ఎక్కువ విశ్రాంతి అవసరంలేదు.”

‘వైట్’ విషయంచూస్తే ఉత్తరాదివారికున్న అందంలేదు; వైట్ కు మెరుగు పెట్టడం అదనపు ప్రయోజనాన్ని యిస్తుందని ఆతనికి నమ్మకంలేదు. దానివల్ల ఆతని వేగానికి అంతరాయమని ఆతని అభిప్రాయం.

జట్ ట్ పె క్ పద్ధతిని అవలంబించే దెవరు ? శాస్త్రవాదులు, యీ పద్ధతి గుఱ్ఱాల త్రెయినింగు కుపయోగిస్తుంరన్నారు. ఏమైతేనేం, ప్రత్యేకపు యోగ్యతలేమీ లేకుండా, జట్ ట్ పె క్ ఒలింపిక్ విజయాలకు సాధించాడు; ప్రపంచ రికార్డులను సాధించాడు.

విజయానికి అనేకమాగ్గాలున్నాయని, అతనే ఒప్పకంటాడు. కాని, త్రెయినింగు, తీవ్రమైన త్రెయినింగ్, అంతకూమూలం అంటాడు జట్ ట్ పె క్.

విశ్రాంతి త్రెయినింగు పద్ధతినిగూర్చి మన నిర్ణయాలు ఏమిటి ?

త్రెయినింగుకు ఎంత దూర పునేది ప్రధానవిషయం కాదు. ముఖ్యవిషయం, వేగం. నిశ్చయమైన దూరాలు ఎన్నిసార్లు పరుగెత్తుకునేది, ఒక విషయం. తర్వాత, విశ్రాంతియొక్క స్వభావం. ఒక క్లిప్టింటు, 100 మీటర్లు త్రెయినింగు దూరంగా నిశ్చయించుకోవచ్చు. 2, 3 సార్లు ఆ దూరం పరుగెత్తుతాడు: అతివేగంతో పరుగెత్తుతాడు.

బహుదూరపు పరుగు పందెంగాడు 100 మీటర్లు కొంచెం నెమ్మదిగా పరుగెత్తుతాడు. కాని 20-100 సార్లు పరుగెత్తుతాడు.

ప్రపంచ రికార్డులకొరకు త్రెయినింగయ్యేవా రెవ్వరూ జట్ ట్ పె క్ పద్ధతి నవలంబించకూడదు. కాని ఆతని పట్టుదల, త్రెయినింగంటే ఆసక్తి అలవరచుకోవాలి. దానినుండే అనేకవిషయాలు నేర్చుకోవచ్చు.

నిద్ర : 7-9 ఘంటలు నిద్రపోవాలి. పందెంముందు 10 ఘంటలు నిద్రపోవాలి. జట్ ట్ పె క్ రాత్రి 9-10 గంటల మధ్య నిద్రపోతాడు; ప్రాద్దన్న 5, 6 కు మధ్య లేస్తాడు.

భోజనం : జట్ ట్ పె క్ అన్ని వస్తువులు తింటాడు; ముఖ్యంగా పప్పు, తీపి వస్తువులు, నిమ్మరసం ఆతనికి ఎక్కువ యిష్టం. అప్పుడప్పుడు భోజనంతో ‘బీరు’ తీసుకుంటాడు.

పని : జట్ ట్ పె క్ తన పనిని 7 గంటలకు ప్రారంభిస్తాడు. 8-9 గంటలు పని చేస్తాడు. ‘డ్యూటీ’లో లేనప్పుడు ఉదయం, మధ్యాహ్నం, సాయంత్రం త్రెయినింగవుతాడు. పొక, త్రాగుడు అసలు నిషేధం.

పని లేనప్పుడు, ఎమిర్ చదువుతాడు. సాయంత్రాలు అతను, దానా థియేటర్ కి లేకపోతే సంగీత కచేరీకి పోతారు. రోజులో కొంతకాలం తనకు, వచ్చే ఉత్తరాలకు జవాబులు వ్రాస్తూ కాలగడుపుతాడు. క్రొత్త భావలను నేర్చుకుంటూంటాడు. ప్రపంచ పరిస్థితులను గూర్చి చర్చిస్తూంటాడు.

ఈ విషయంలో యువకులు జట్ పే క్ ను ఆదర్శంగా పెట్టుకోవచ్చు. శారీరక అభివృద్ధితోపాటు, మానసికాభివృద్ధికూడా అవసరం. అప్పుడే మానవుడు సక్రమంగా అభివృద్ధి గాంచగలడు.

ప్రపంచ రికార్డుకు జట్ పే క్ వేసినబాట

సం. వ. 800మీ. 1000మీ. 1500మీ. 2000మీ. 3000మీ. 5000మీ. 10,000మీ.

1941	19		4 : 20.3				
1942	20	2 : 35.8	4 : 13.9		9 : 12.2	16 : 25	
1943	21	1 : 58.7	2 : 35.8	4 : 01.6	8 : 56	15 : 26.6	
1944	22	1 : 59.8	2 : 37.5	3 : 59.5	5 : 33.4	8 : 34	14 : 55
1945	23		2 : 34.6	4 : 01.4	5 : 38.6	8 : 33.4	14 : 50.8
1946	24		2 : 37.5	3 : 57.6	5 : 30.4	8 : 21	14 : 25.8
1947	25		2 : 33.8	3 : 52.8	5 : 20.5	8 : 08.1	14 : 08.2
1948	26					8 : 07.8	14 : 10 29 : 37
1949	27		3 : 57		8 : 19.2	14 : 10.2	29 : 21.2
1950	28				8 : 16	14 : 03	29 : 02.6

3000మీ. 5000మీ. 10,000మీ. 15,000మీ. 10 మైళ్లు 20 మై. 1 గంట

1951	29	8:17.6	14:11	29:29.9	44:54.6	48.12	59.51.8	20,052మీ
1952	30		14:06.4	29:17				
1953	31		14:03	29:01.6				

15 మైళ్లు 25,000 మీ. 30,000 మీ. మేరథాన్

1952	30	1 : 16 : 26.4	1 : 19 : 11.8	1 : 35 : 23.8	2 : 23 : 03.2		
------	----	---------------	---------------	---------------	---------------	--	--

6 మైళ్లు

1953	31		28 : 08.4				
------	----	--	-----------	--	--	--	--

అంకెలనుబట్టి జటో పెక్

(ప్రపంచ రికార్డులలో పరుగులమధ్య వేళలు)

కొలపోయినది	10,000 మీ.		20,000 మీ. 1 గంట పరుగు		30,000 మీ.		మొత్తం
	11.6	22.10	4.8	1.11	15.9	29.9	27.7
	1949	1949	1950	1953	1951	1951	1952
1.	2:54.5	2:55	2:58	2:52.8	3:04.7	2:58	3:07
2.	5:49	5:50.9	5:51.8	5:48.6	6:13.2	5:55	6:19
3.	8:43	8:45	8:46	8:43.8	9:21.2	8:56.2	9:27.4
4.	11:40.7	11:42	11:41.5	11:39.6	12:28.6	11:56.4	12:35.4
5.	14:39.5	14:38	14:37	14:34.6	15:35.6	14:57.4	15:48
6.	17:39	17:36	17:31	17:28.6	18:43	17:57.4	18:58.6
7.	20:37	20:33.5	20:22.5	20:24	21:48	20:56	22:08.4
8.	23:37	23:33	23:20	23:19.6	24:52.8	23:55	25:21
9.	26:36	26:30.5	26:15	26:16.8	27:59.6	26:53.2	28:38
6 మైళ్లు	28.08.4						
10.	29:28.2	29:21.2	29:02.6	29:01.6	31:05.6	29:53.4	1:43.6
11.					34:07.8	32:51.8	34:54
12.					37:08.8	35:51	38:8.06
13.					40:09.4	38:51.8	41:17.8
14.					43:12.8	41:51.8	44:26.4
15.					46:14	44:54.6	47:35
16.					49:17	47:56	50:42.2
10 మైళ్లు						48:12	
17.					52:18.2	50:56.2	53:46.8

క్రిలోవిరాటము	10,000 మీ.	20,000 మీ. 1 గంట పరుగు	20,000 మీ.	మైల్స్
18.		55:20.6 53:58	56 54.8	
19.		58:23.6 57.00	1:00.05.4	
19,558 మీ.	ఒక గంట			
20.	1 : 01 : 16	59 : 51.8	1 : 03 : 15.2	2:04:27
20,052 మీ.	ఒక గంట			
21.			1 : 06 : 24.4	
22.			1 : 09 : 35.4	
23.			1 : 12 : 46.6	
24.			1 : 15 : 59.2	
15 మైల్స్			1 : 16 : 16.4	
25.			1 : 19 : 11.8	1:21:30
26.			1 : 22 : 23.6	
27.			1 : 25 : 37.8	
28.			1 : 28 : 53.2	
29.			1 : 32 : 11.2	
30.			1 : 35 : 23.8	1 : 38 : 42
35.				1 : 56 : 50
40.				2 : 15 : 10
42,195				2 : 23 : 03.2

